

RİSALE-İ NUR ÇİZGİSİNDE
ÂYETLERLE TEMELLENDİRİLMİŞ

HİZMET REHBERİ

Hazırlayan:
Ali ÜNAL

RİSALE-İ NUR ÇİZGİSİNDE
ÂYETLERLE TEMELLENİRİLMİŞ

HİZMET REHBERİ

Hazırlayan:
Ali ÜNAL

Risale-i Nur izgisinde
Âyetlerle Temellendirilmiş
HİZMET REHBERİ

Hazırlayan:

ALİ ÜNAL

Copyright © Şahdamar Yayınları, 2014

Bu eserin tüm yayın hakları Işık Yayıncılık Tic. A.Ş. 'ye aittir.

Eserde yer alan metin ve resimlerin Işık Yayıncılık Tic. A.Ş. 'nin önceden yazılı izni olmaksızın, elektronik, mekânîk, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

Editör

İbrahim Doğan

Görsel Yönetmen

Engin ÇİFTÇİ

Kapak

İhsan DEMİRHAN

DİJİTAL ISBN

978-605-5119-64-5

Yayın Numarası

183

Şahdamar Yayınları

Bulgurlu Mahallesi Bağcılar Caddesi No: 1

34696 Üsküdar/İSTANBUL

Tel: (0216) 522 11 44 Faks: (0216) 522 11 78

www.sahdamaryayinlari.com

Takdim

HİZMET REHBERİ

Bir gaye kadar onu gerçekleştirmek için takip edilen ve edilmesi gereken yol da önemlidir. Hattâ denebilir ki, gayeye giden yol, bir açıdan gayeden daha önemlidir. Çünkü, doğru bir gayeye yanlış bir yolla gidildiğinde o gayeye ulaşamayacağı gibi, o gayeyle ilgili zihinlerde kuşklar uyanmasına, hattâ gayenin lekelenmesine, yanlış anlaşılmasına ve insanları onlardan uzaklaştırmaya sebep olunur. Bunu, Hz. Bediüzzaman (r.a.), çok veciz bir şekilde şöyle ifade eder: “Gayr-ı meşrû yol, maksadın zıttına gider. Büyük bir düsturdur: Gayr-i meşrû yol ile bir maksada giden zat, genellikle maksadının zıddıyla ceza görür.” Kur’ân-ı Kerim, İslâm’ı ve/veya hidayeti Sırat-ı Müstakîm (Dosdoğru Yol) olarak tarif buyurduğu gibi, onun üzerinde de istikamet üzere gitmekten sözeder.¹ ve bu gidiş için de pek çok âyetinde yine sırat-ı müstakîm tabirini kullanır.² Yine Kur’ân, Dosdoğru Yol’da dosdoğru yürümei emreder, böyle yürüyenleri över ve onlara dünyada bolluk, bereket ve Âhiret’te cennetler va’eder.³

Özellikle son bir buçuk asırdır İslâm dünyasında en önemli tartışmalar, mevcut şartlarda İslâm’a nasıl hizmet edileceği, yani kendisi dosdoğru yol olan İslâm üzerinde ve ona hizmet adına nasıl yine dosdoğru bir yol, dosdoğru bir gidiş takip edilmesi gerektiği etrafında cereyan etmiş ve pek çok İslâmî cemaatler ve hizmet ekolleri bu mesele etrafında şekillenmiştir. Her ne kadar bir hizmet ekolü, ayrı bir meşrep kurmak gibi bir gaye taşımayıp, bütün maksadı İslâm’ı yaşama ve Sünnet-i Seniyye çizgisinde ona hizmet olsa da, konuyu müşahhas olarak takdim edebilme açısından, Risale-i Nur hizmet ekolünün bir bakıma kurucusu diyebileceğimiz Hz. Bediüzzaman Said Nursi (r.a.), iman ve Kur’ân hizmeti olarak tarif ettiği İslâm’a hizmetin nasıl olması gerektiği hususunda çok önemli düsturlar ortaya koymuştur. Bu düsturlar, sadece İslâm’a hizmet yolunu nokta nokta tarif etmenin yanısıra, hizmete mânileri, hizmet etmenin müsbit ve etmemenin menfî neticelerini, hizmet ederken Müslüman veya değil başkalarına nasıl

davranılması, diğler hizmet ekolleriyle nasıl bir münasebet içinde bulunulması ve hizmete mâni olmaya çalışanlar ve bu çalışmalar karşısında nasıl bir tavır takınılması gerektiği gibi hususları da içine almaktadır. Denebilir ki Hz. Bediüzzaman (r.a.), ilgili düsturlar bir araya getirildiğinde tam ve mükemmel bir hizmet rehberi olabilecek bir miras bırakmıştır.

Hz. Üstad (r.a.), ayrı bir hizmet rehberi yazmamış, ruhunun ufkuna yürümesinin ardından –bilindiği kadarıyla– önde gelen talebelerinden merhum Zübeyir Gündüzalp (rh.a.), Hz. Üstad'ın hizmet adına ortaya koyduğu düsturları bir araya getirmiştir. Risale-i Nur talebeleri yıllarca bu Hizmet Rehberi'ni rehber kitap olarak kabûl etmiş, okumuş ve okutmuşlar, bilâhare Risale-i Nur dairesi içindeki bir grup, Risale-i Nur'lardan yeni bir hizmet rehberi istihraç etmişlerdir. Aradan geçen yıllar, haberleşme ve seyahat vasıtalarının olabildiğine artması neticesinde dünyanın âdetâ büyük bir köy haline gelmesi, yani küreselleşme ve bunun ortaya çıkardığı yeni şartlar ve hizmetlerin dünya çapında yayılma göstermesi, yeni bir hizmet rehberi adına Risale-i Nur'lara yeniden müracaatı gerektirmiştir. Elinizdeki çalışma, işte bu gerekliliğin neticesidir.

Hz. Beidüzzaman (r.a.), Risale-i Nur'lar için “Kur'ân'dan tereşşuhât (sızıntılar)” tabirini kullanır. Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi de, “Risale-i Nur'daki her bir cümleyi Kur'ân'dan bir veya daha fazla âyete dayandırabilirim.” der. Hattâ, bir defasında bu sözü sarfedince mecliste bulunanlardan bir zâtın Risaleler'den bazı cümleler okuduğunu ve Cenab-ı Allah'ın her bir cümlelerin kaynağı olabilecek âyetleri ânında hatırına getirdiğini, dolayısıyla kendisini de, Risale-i Nur'u da mahcup etmediğini anlatmıştı. İşte, elinizdeki çalışmada Hz. Üstad'ın hizmet rehberi olarak ortaya koyduğu düsturların pek çoğuna kaynak olabilecek âyet-i kerimeler dipnot halinde verilmiş, dolayısıyla çalışmanın adının *Risale-i Nur Çizgisinde Âyetlerle Temellendirilmiş Hizmet Rehberi* olması uygun görülmüştür.

Bu iddiasız çalışma sekiz bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, hizmetin mahiyeti, gayesi ve önemi; ikinci bölüm, hizmetin temel düsturları; üçüncü bölüm, hizmet ve dünya; dördüncü bölüm, hizmet ve siyaset; beşinci bölüm, hizmete mâniler; altıncı bölüm, hizmetin ve hizmette ihmal, fütur ve hataların muhtemel veya muhakkak neticeleri; yedinci bölüm, hizmete hücumlar ve hizmetin muarızları karşısında takınılması gereken tavırlar; sekizinci bölüm, Risale-i Nur yolunun şahısları bilhassa mânen terbiye adına ihtiva ettiği bazı önemli düsturlar hakkındadır. Bu başlıklar altında Risale-i Nur'lardan ilgili düsturlar verilirken kelimeler temelinde kısmî sadeleştirmeye gidilmiş, fakat manâ kaybı olmaması için mümkün olan dikkat inşaallah gösterilmiştir.

Cenab-ı Allah'tan ümit, reca ve duam odur ki, bu mütevazı çalışma, inşâallah İslâm adına hayırlara vesile olur.

Kula kulluk; kulluk sırrı olarak sözlü ve fiilî dua gerekir; elbette Cenab-ı Erhamü'r-Rahimîn de ehlü't-takvâ, yani Kendisi'ne gönülden saygı duyulup, azabından korunmak gereken olduğu gibi, ehlü'l-mağfiret, yani hataları, günahları bağışlama şânından olan; aynı zamanda dualara cevap verendir de.

NOT: Yeni Hizmet Rehberi'nde Eski Said dönemi eserleri dışında, Şahdamar Yayınları'nın 2007 tarihli Risale-i Nur Külliyyatı baskısı esas alınmıştır.

Ali Ünal

[1](#) Fâtiha Sûresi/1: 6.

[2](#) Ör. Hıcr Sûresi/15: 41; Hacc Sûresi/22: 54.

[3](#) Hûd Sûresi/11: 112; Şûrâ Sûresi/42: 15; Fussilet Sûresi/41: 6, 30; Ahkâf Sûresi/46: 13; Cin Sûresi/72: 16.

Birinci Bölüm

HİZMETİN MAHİYETİ, GAYESİ ve ÖNEMİ

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ⁴ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ⁵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي

وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ⁶

ALLAH'A İMAN, ALLAH MA'RİFETİ, ALLAH SEVGİSİ

Ben, cinleri ve insanları ancak (Ben'i tanısınlar ve) Bana ibadet etsinler diye yarattım. (Zariyât Sûresi/51: 56)

Rasûl'üm, senden önce hiçbir rasûl göndermedik ki ona, "Ben'den başka ilâh yoktur, öyleyse yalnız Bana ibadet edin!" diye vahyetmiş olmayalım. (Enbiyâ Sûresi/21: 25)

Kat'iyen bil ki:

Yaratılışın en yüksek gayesi ve fitratın en yüce neticesi Allah'a imandır. Ve insanîyetin en yüce mertebesi ve beşerîyetin en büyük makamı, Allah'a iman içindeki Allah ma'rifetidir. Cin ve insanlığın en parlak saadeti ve en tatlı nimeti, o Allah ma'rifeti içindeki Allah sevgisidir. Ve beşer rûhu için en hâlis sürûr ve insan kalbi için en sâfi sevinç, o Allah sevgisi içindeki ruhanî lezzettir. Evet, bütün hakikî saadet, hâlis sürûr, şirin nimet ve sâfi lezzet, elbette Allah ma'rifetinde ve Allah sevgisindedir. Onlar, bunlarsız olamaz. Cenab-ı Hakk'ı tanıyan ve seven, nihayetsiz saadete, nimete, nurlara, sırlara ya potansiyel olarak veya bilfiil mazhardır. O'nu hakikî tanımayan, sevmeyen,

nihayetsiz mutsuzluğa, elemlere ve vehimlere manen ve maddeten müptelâ olur.

Evet, şu perişan dünyada, avare nev-i beşer içinde, meyvesiz bir hayatta, sahipsiz, hâmisiz bir surette âciz, miskin bir insan, bütün dünyanın sultanı da olsa kaç para eder!? İşte bu avare nev-i beşer içinde, bu perişan, fâni dünyada insan, sahibini tanımazsa, mâlikini bulmazsa, ne kadar biçare bir şaşkın olduğunu herkes anlar. Fakat sahibini bulsa, mâlikini tanırsa, o vakit O'nun rahmetine sığınır, kudretine dayanır. O korku dolu ıssız dünya, güzel bir gezinti mahalline döner ve bir ticaret yeri, bir pazar olur.⁷

İNSANIN VARLIK GAYESİ VE KUR'ÂN'IN ANA MAKSATLARI

İster o iman ikrarında bulunanlardan olsun, isterse Yahudi olanlar, Nasranîler (Hıristiyanlar), Sâbiûler (ve daha başka insanlardan) olsun, her kim gerçekten Allah'a ve Âhiret Günü'ne iman eder ve imanının gerektirdiği istikamette sağlam, doğru, yerinde ve ıslaha yönelik işler yaparsa, Rabb'ileri katında derecesine göre her birinin mükâfatı vardır. Onlar hakkında herhangi bir korku söz konusu olmayacak ve onlar asla üzülmeyeceklerdir de. (Bakara Sûresi/2: 62)

Rasûl, kendisine Rabb'isinden her ne indirildiyse ona iman etti; mü'minler de (iman ettiler). Her biri, Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve rasûllerine iman etti de, "(İnanma hususunda) O'nun rasûllerinden hiçbirini diğerlerinden ayırmayız;" dediler. (Bakara Sûresi/2: 285)

Gerçek şu ki, Biz rasûllerimizi apaçık gerçeklerle gönderdik ve yanlarında, insanlar adaletle var olsunlar, bütün muamelelerinde adalete uysunlar diye Kitabı ve Mizan'ı indirdik... (Hadîd Sûresi/57: 25)

Kur'ân'ın esas maksatları ve aslî unsurları dört hakikattir:

Tevhid, Nübüvvet, Haşir ve Adalet'tir. Çünkü ne zaman ki, kâinat sahrasında Âdem evlâtları, hayret verici ve büyük bir kabile halinde, diğer varlık türleri de birbiri arkasında, asırlar üstünde geçmiş zamanın derelerinden, şehir ve beldelerinden sefer edip vücut ve hayat sahrasında istikbalin yüksek dağlarına doğru ve gözleri o dağlardaki bağlara dikilmiş vaziyette yürüyüşe geçiyor. Kâinat, bu insan nev'inin yeryüzünde hilâfete mazhariyeti ve diğer canlılar üzerinde tasarrufu, ayrıca yeryüzünde çoğu varlıkların onlarla münasebeti sebebiyle heyecana geliyor; yüzünü insan evlâtlarına çevirip, onlarla ciddî alâkadar oluyor. Âdem evlâtları bir tek taife iken yüz binler taifelere karışması sebebiyle yeryüzü gibi kâinat da onlara yaratılışın neticesi noktasında bakıyor. Güya kâinatın yaratılış hükümeti, o hükümetin emniyet müdürü

hükümündeki hikmet fennini bir savcı olarak o misafir kafileye gönderip, ondan sual edip diyor ki:

– Ey Âdem evlâtları! Nereden geliyorsunuz ve nereye gideceksiniz? Ve ne yapacaksınız? Ve her şeye karışıyor ve bazen karıştırıyorsunuz. Sultanınız, reisiniz, hatibiniz, ileri geleniniz kimdir? Tâ bana cevap versin.

O konuşma içinde birden Âdem evlâtları kafilesinden Muhammedü'l-Hâşimî (sallallâhu aleyhi ve-sellem), emsali ulü'l-azm peygamberler gibi hikmet fenninin karşısına çıktı. Ve Kur'ân'ın lisanıyla dedi ki:

– Ey savcı hikmet! Biz varlıklar kafilesi, adem (izafî yokluk) karanlıklarından Sultan-ı Ezelî'nin kudretiyle çıktık, vücud ışığı içine girdik. Varlık nûrunu bulduk. Her bir taifemiz, bir vazifeye girdik. Ve biz Âdem evlâtları taifesi ise, en büyük emanet rütbesi ve yeryüzü hilâfeti vazifesiyle diğer varlık kardeşlerimizin içinde imtiyazlı olarak ve memuriyet sıfatı ile bu kâinat sergisine gönderilmişiz. Her vakit yola çıkmaya hazır bir vaziyetteyiz ve haşır yolu ile ebedî saadeti kazanmanın tedarikiyle meşgulüz. Ve bizim sermayemiz olan istidatlarımızın çekirdeklerini sümbüllendirmekle, iman ve Kur'ân'la inkişaf ettirmekle uğraşıyoruz. İşte o kafilenin reisi ve hatibi benim. İşte elimdeki bu ferman: manevî ve maddî hava, bir tek lisan gibi bütün kâinata onun her kelimesini bir anda milyarlar yapıp işittiriyor. İşte o yayınlanmış ferman, Ezel ve Ebed Sultanı'nın kelâmıdır. Evet, O'nun emirleri ve konuşmaları olduğuna kat'î delil, üstünde parlayan Sahibi'ne has sikkesi ve ebedî turasıdır. Bak, gör, git, söyle.”⁸

İNSANIN ASLÎ VAZİFESİ, İMAN VE DUADIR; İLİM VASİTASIYLA OLGUNLAŞMAK, DUA İLE KULLUKTUR

Nitekim, kendi içinizde, bizzat sizden bir rasûl gönderdik: size (kendisine vahyettiğimiz, ayrıca iç dünyanızdaki, kâinattaki, eşya ve hadiselerdeki) âyetlerimizi (apaçık delillerimiz olarak) okuyor, anlatıyor; (zihinlerinizi yanlış düşünce ve kabullerden, kalblerinizi bâtil inanç ve günahlardan, hayatlarınızı her türlü kirden temizleyerek) sizi arındırıyor; size (kendisine indirmekte olduğumuz) Kitab'ı ve hikmeti (o Kitab'ı anlama ve tatbik etme yoluyla, ondaki emir ve yasakların manâ ve maksadını, ayrıca eşya ve hadiselerin anlamını) öğretiyor ve size (dünya ve Âhiret saadetiniz adına) bilmediğiniz (fakat bilmeniz gereken) ne varsa hepsini öğretiyor.
(Bakara Sûresi/2: 151)

De ki: “Duanız olmazsa Rabbim size ne diye değer versin ki! (Ama ey inkârcılar!)”

Siz O'nun Mesajı'nı yalanladınız ve bunun günahı yakanızı bırakmayacaktır.” (Furkan Sûresi/25: 77)

Rabb'iniz şöyle buyuruyor: “Bana dua edin, size cevap vereyim.” (Mü'min Sûresi/40: 60)

Gerçek şu ki, kulları içinde Allah karşısında ancak âlimler saygıyla ürperir. (Fâtr Sûresi/35: 28)

Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığın şeye dayanıp karar verme. Çünkü kulak, göz ve kalb, evet bunların hepsi (verdiğin karar, vardığın sonuçtan) sorumludur ve sorguya çekilecektir. (İsrâ Sûresi/17: 36)

İman, insanı insan eder. Belki insanı sultan eder. Öyleyse, insanın aslî vazifesi, iman ve duadır. Küfür, insanı gayet âciz bir canavar hayvan eder. Şu meselenin binler delillerinden olarak yalnız hayvan ve insanın dünyaya gelmelerindeki farklılık, o meseleye apaçık bir delildir, kat'î bir bürhandır. Evet, gerçek insanlığın iman ile olduğunu insan ile hayvanın dünyaya gelişindeki farklılık gösterir.

Çünkü hayvan, dünyaya geldiği vakit, âdeta başka bir âlemde gelişmesini tamamlamış gibi istidadına (kapasitesine) göre mükemmel olarak gelir, yani gönderilir. Ya iki saatte, ya iki günde veya iki ayda, bütün yaşama güç ve kabiliyetini ve aktif melekeleri serçe ve arı gibi bir hayvan yirmi günde tahsil eder, yani onlara ilham olunur. Demek, hayvanın aslî vazifesi, öğrenerek olgunlaşmak değildir. Ve bilgi ve hüner kazanarak terakki etmek değildir. Ve aczini göstermekle medet istemek, dua etmek değildir. Belki vazifesi, istidadına göre davranmaktır, yaşamaktır, filî kulluktur.

İnsan ise, dünyaya gelişinde her şeyi öğrenmeye muhtaç ve hayat kanunlarına cahil, hattâ hayat şartlarını yirmi senede tamamen öğrenemiyor. Belki ömrünün sonuna kadar öğrenmeye muhtaç, hem gayet âciz ve zayıf bir surette dünyaya gönderilip, bir-iki senede ancak ayağa kalkabiliyor. On beş senede ancak zarar ve menfaatini fark eder. İçtimaî hayatın içinde ve yardımıyla ancak menfaatlerini celbedip, zararlardan sakınabilir.

Demek ki, *insanın fitrî vazifesi, öğrenerek olgunlaşmaktır, dua ile kulluktur.* Yani, “Kimin merhametiyle böyle hikmetlice idare olunuyorum? Kimin keremiyle böyle şefkatle terbiye edilip büyütülüyorum? Nasıl birisinin lütuflarıyla böyle nâzeninâne besleniyor ve idare ediliyorum?” bilmektir. Ve binden ancak birisine dahi elinin yetişmediği ihtiyaçlarına dair İhtiyaçları Gideren'e acz ve fakr lisanıyla yalvarmaktır; ve istemek ve dua etmektir. Yani, aczin ve fakrın kanatlarıyla yüce kulluk makamına uçmaktır.

Demek insan, bu âleme ilim ve dua vasıtasıyla olgunlaşmak, kemâle ulaşmak için

gelmiştir. Mahiyet ve istidat (kapasite) itibarıyla her şey ilme bağlıdır ve bütün hakikî ilimlerin esası, kaynağı, nûru ve rûhu, Allah ma'rifetidir; ve bu ma'rifetin asıl temeli de Allah'a imandır.⁹

HAKİKÎ TEVHİD, KÜLLÎ MA'RİFET VE GERÇEK, TAHKİKÎ İMAN

Allah'ı Allah oluşunun gerektirdiği şekilde tanıyıp takdir etmediler. Muhakkak ki Allah, mutlak güçlüdür, her işte üstün ve mutlak galiptir. (Hacc Sûresi/22: 74)

Allah'ı Allah oluşunun gerektirdiği şekilde tanıyıp takdir etmediler. Oysa Kıyamet Günü bütün bir yeryüzü O'nun Avucu'nda, gökler de dürülmüş olarak Sağ Eli'nde olacaktır. Allah, onların her türlü şirk koşmalarından mutlak manâda uzak ve münezze, mutlak manâda aşkın ve yücedir. (Zümer Sûresi/39: 67)

Aradığımız hakikî tevhid, yalnız tasavvurdan ibaret bir ma'rifet, bir bilgi değildir. Belki Mantık ilmindeki tasavvura mukabil ve tasavvura dayalı ma'rifetten çok daha kıymetli, delilin neticesi olan ve ilim denilen tasdiktir. Ve hakikî tevhid öyle bir hüküm, tasdik, idrak–teslimiyet ve kabuldür ki, her bir şeyle Rabb'ini bulabilir, her şeyde Yarattıcı'sına giden bir yolu görür ve hiçbir şey huzuruna (kalbî tatminine, Allah'a sanki daima O'nun huzurundaymışçasına inanmasına) mâni olmaz. Yoksa Rabb'ini bulmak için her vakit kâinat perdesini yırtmak, açmak lâzım gelir.¹⁰

RİSALE-İ NUR, İMAN HAKİKATLERİ ÜZERİNDE NEDEN BU KADAR DURUYOR?

(Kur'ân'ın dile getirdiği iman hakikatlerine) göklerde ve yerde o kadar çok deliller var ki! Fakat onlar, bu delillerle sürekli iç içe, yan yana buldukları halde hep bir aldırmazlık içindedirler. Onların çoğu, şirk koşmaksızın Allah'a inanıyor da değildirler. (Yusuf Sûresi/12: 105–106)

Bu şekilde İbrahim'e (şirki çirkin gösterdiğimiz gibi), göklerin ve yerin melekûtunu (varlığın iç boyutunu, taşıdığı ve üzerine oturduğu asıl hakikatı) da gösteriyorduk; böyle yapıyorduk ki, imanda (o çok geniş kapasitesini dolduracak) nihaî kesinliğe ulaşsın. (En'âm Sûresi/6: 75)

Hayır, bırakın bunu! Eğer ilme dayalı bir kesinlikle bilmiş olsaydınız (bunun ne demek olduğunu, o zaman yapmazdınız)... Nihayet gözlerinizle göreceksiniz (görmeye dayalı kesinlikle bileceksiniz) onu! (Tekâsür Sûresi/102, 5–7)

Şüphesiz bu (Kur'ân), evet budur (verdiği her bilgide) hakkında hiç şüphe olmayan

gerçek (*hakku'l-yakîn*). (Vâkıa Sûresi/56: 95)

Şüphesiz o, evet odur, verdiği her bilgi ile, hakkında hiç şüphe olmayan gerçek.
(Hâkka Sûresi/69: 51)

“Ey (iman ve ibadette, zikirle) doyunluğa ermiş nefis! Dön Rabbine, sen O’ndan razı, O da senden razı olarak. Katıl sen de (Bana kullukla en büyük şerefe ulaşmış) has kullarımın arasına! Ve gir Cennetime! (Fecr Sûresi/89: 27–30)

Soru: “Risale-i Nur’un imanın rükünleri üzerinde (delil üstüne delil getirerek) bu derece durması ne içindir? Oysa sıradan bir mü’minin imanı büyük bir velînin imanı gibidir, diye eski hocalar ders vermişler.”

Cevap: Başta *Âyetü'l-Kübrâ Risalesi*’ndeki imanın mertebeleri bahisleri ve sonuna yakın zikredilen İkinci Bin Yıl’ın müceddidi İmam Rabbanî’nin “Bütün tarikatların neticesi ve en büyük maksatları, iman hakikatlerinin inkişafıdır. Ve imanî bir meselenin bütün kat’iyetiyle anlaşılıp ortaya konması, bin kerametten ve keşiften daha iyidir.” şeklindeki beyanı ve hükmü; ayrıca, *Âyetü'l-Kübrâ*’nın en sonunda Lâhika’dan alınan mektubun parçası ve tamamındaki açıklamalar bu soruya cevap olduğu gibi, *Meyve Risalesi*’nin Kur’ân’daki tekrarlarla ilgili Onuncu Meselesi’nde beyan olunan Tevhid ve iman rükünleri üzerinde Kur’ân’ın tekrar tekrar ve ısrarla durmasının hikmeti, sözkonusu tekrarların ve iman üzerinde bu ölçüde durulmasının Kur’ân’ın hakikî tefsîri olan Risale-i Nur’da da aynen cereyan etmesine bir başka cevaptır.

Hem, taklide dayalı ve icmalî (hakikatleri bilinmeden sadece kabulden ibaret) imana karşılık tahkikî ve tafsilî (bütün şubeleri ve hakikatleriyle ulaşılan) imanın bütün hücumlara, vesveselere ve şüphelere karşı dayanıp sarsılmamasını beyan eden Risale-i Nur parçalarındaki izahlar, büyük ruhlu Küçük Ali’nin mektubun[daki bu soruy]a öyle bir cevaptır ki, bize hiçbir ihtiyaç bırakmıyor.

İkinci Cihet: İman, yalnız icmalî ve taklidî bir tasdikle sınırlı değildir. Nasıl bir hurma ağacının, çekirdeğinden nihayet meyve vermiş haline kadar mertebeleri ve inkişafı varsa; nasıl güneşin eldeki aynada görünen misalî güneşten, yani yansımından tâ deniz yüzündeki yansımaları ve yansımalarına, oradan tâ güneşin bizzat kendisine kadar mertebeleri ve inkişafı var ise; bunun gibi, imanın o derece çok hakikatleri, bin bir İlâhî İsimler’in ve diğer iman esaslarının kâinat hakikatleriyle alâkalı o kadar çok hakikatleri vardır ki, “Bütün ilimlerin ve ma’rifetlerin ve insanî kemalâtın en büyüğü imandır ve tahkikî imandan gelen tafsilli ve burhanlı kudsî Allah ma’rifetidir.” diye ehl-i hakikat ittifak etmiştir.

Evet, taklidî iman, çabuk şüphelere mağlûp olur. Ondan çok kuvvetli ve çok geniş olan tahkikî imanın da pek çok mertebeleri vardır. O mertebelerden olan ilmî-yakîn (limî kesinlik) mertebesi, çok burhanlarının kuvvetiyle binler şüphelere karşı dayanır. Halbuki taklidî iman, bazen bir şüpheyeye karşı bile mağlûp olur.

Hem tahkikî imanın bir mertebesi de aynel-yakîn (görmeye dayalı kesinlik) derecesidir ki, onun da pek çok mertebeleri, belki İlâhî İsimler adedince tezahür dereceleri vardır. (Bu dereceleriyle bu mertebeye ulaşan,) bütün kâinatı bir Kur'ân gibi okuyabilecek noktaya gelir.

(Tahkikî imanın) bir mertebesi de hakkal-yakîn (tecrübî kesinlik)tir. Onun da çok mertebeleri var. Böyle imanlı zatlara şüpheler orduları hücum da etse, hiçbir şey yapamaz. Ve Kelâm ilmi âlimlerinin binler cilt kitapları, akla ve mantığa dayanarak, bu imandan kaynaklanan ma'rifetin burhanlı ve aklî bir yolunu göstermişler. Ve ehl-i hakikatın yüzer kitapları, keşfe, zevke dayanarak o ma'rifet-i imaniyeyi daha başka bir cihette açıklamışlar. Fakat Kur'ân'ın mucizevî büyük caddesi, gösterdiği iman hakikatleri ve kudsî ma'rifetle, o ulemâ ve evliyânın pek çok üstünde bir kuvvet ve yüksekliktedir.

İşte, Risale-i Nur, bu en kapsamlı, küllî ve yüksek ma'rifet caddesini tefsir edip, bin seneden beri Kur'ân aleyhine, İslâmiyet ve insaniyet zararına ve adem âlemleri hesabına tahribatçı küllî cereyanlara karşı Kur'ân ve iman adına mukabele ediyor, müdafaada bulunuyor. Elbette hadsiz tahşidata (delillerle iman etrafında bu derece yığınak yapmaya) ihtiyaç var ki, o hadsiz düşmanlara karşı konup, ehl-i imanın imanını muhafaza edebilmesine Kur'ân nûruyla vesile olsun.

Hadis-i şerifte vardır ki: “Bir kişinin senin vasıtanla imana gelmesi, senin için sahra dolusu kırmızı koyunlardan daha hayırlıdır.”¹¹ “Bazen bir saat tefekkür, bir sene ibadetten daha hayırlı olur.”¹² Hattâ Nakşîlerin gizli zikre verdiği büyük ehemmiyet, bu nev'i tefekküre yetişmek içindir.

Umum kardeşlerime birer birer selâm ve dua ediyoruz.¹³

RİSALE-İ NUR VE VELÂYET MERTEBELERİ

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

Silsile-i Nakşî'nin kahramanı ve bir güneşi olan İmam Rabbanî (radiyallahü anh) *Mektubât*'ında demiş ki:

“İman hakikatlerinden bir tek meselenin inkişafını, binler manevî zevkler, vecdler ve

kerametlere tercih ederim.”

Hem demiş ki:

“Bütün yolların son noktası, iman hakikatlerinin tam açıklığa kavuşması ve inkişafıdır.”

Hem demiş ki:

“Velâyet, üç kısımdır: Biri, velâyet-i suğrâ (küçük velîlik) ki, meşhur velâyettir. Biri, velâyet-i vustâ (orta velîlik); biri, velâyet-i kübrâ (büyük velîlik)tir. Velâyet-i kübrâ ise, Peygamberliğe vârislik yoluyla, tasavvuf berzahına girmeden, doğrudan doğruya hakikate yol açmaktır.”

Hem demiş ki:

“Nakşî tarikatında iki kanat ile yol alınır: iman hakikatlerine sağlam bir surette itikat etmek ve dinî farzları yerine getirmek. Bu iki kanatta kusur varsa, o yolda gidilmez.”¹⁴

Öyle ise, Nakşî yolunun üç perdesi var:

Birisi, en birincisi ve en büyüğü: Doğrudan doğruya iman hakikatlerine hizmettir ki, İmam Rabbanî de (radiyallahü anh) ömrünün sonlarında ona girmiştir.

İkincisi: Dinî farzlara ve Sünnet-i Seniyye’ye tarikat perdesi altında hizmettir.

Üçüncüsü: Tasavvuf yoluyla kalb hastalıklarının giderilmesine çalışmak, kalb ayağıyla yolculuk yapmaktır.

Bunlardan birincisi farz, ikincisi vacip, bu üçüncüsü ise sünnet hükmündedir.

Madem hakikat böyledir; ben tahmin ediyorum ki, eğer Şeyh Abdülkadir Geylânî (radiyallahü anh), Şah-ı Nakşibend (radiyallahü anh) ve İmam Rabbanî (radiyallahü anh) gibi zâtlar bu zamanda olsaydılar, bütün himmetlerini iman hakikatlerinin ve İslâmî akidenin takviyesine sarfedeceklerdi. Çünkü ebedî saadetin yolu ve vesilesi onlardır. Onlarda kusur edilse, ebedî şekavete (azaba) sebebiyet verir. İmansız Cennet’e gidemez, fakat tasavvufsuz Cennet’e giden pek çoktur. Ekmeksiz insan yaşayamaz, fakat meyvesiz yaşayabilir. Tasavvuf, meyvedir; İslâmî (imanî) hakikatler, gıdadır. Eskiden kırk günden tut, tâ kırk seneye kadar bir seyr u sülûk (manevî yolculuk) ile bazı iman hakikatlerine ancak çıkılabılırdı. Şimdi ise Cenab-ı Hakk’ın rahmetiyle, kırk dakikada o hakikate çıkılacak bir yol bulunsa, o yola karşı lâkayt kalmak, elbette akıl kârı değil.¹⁵

Risale-i Nur, bütün tarikatların da en mühim neticesi olan iman hakikatlerinin inkişafını ve imanın taklitten tahkike çıkmasını sağlar

Müceddid-i Elf-i Sâni (İkinci Bin Yıl’ın Müceddidi) İmâm-ı Rabbanî Ahmed-i Fârukî,

ders verirken hem diyordu: “Eski zamanda büyük zatlar demişler ki: ‘Kelâm ilmi âlimlerinden biri gelecek, bütün iman ve İslâm hakikatlerini aklî delillerle ve bütün açıklığıyla ispat edecek.’ İstiyorum ki, ben, o olsam.” Belki oyumdur diye, iman ve tevhid bütün insanî kemalâtın esası, mayası, nûru, hayatı olması ve تَفَكُّرُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَنَةٍ (Bir saat tefekkür, bir sene ibadetten daha faziletlidir.)¹⁶ düsturunun iman üzerinde tefekküre ait bulunması sebebiyle, Nakşî tarikatında gizli–sessiz zikir bu çok kıymetli tefekkürün bir türüdür diye anlatır, öğretirdi.

Madem bu kahraman imam böyle diyor, madem imanda bir zerre daha kuvvet kazanma bir batman bilgi ve kemalâttan daha kıymetlidir ve yüz zevkin balından daha tatlıdır; ve madem bin seneden beri iman ve Kur’ân aleyhinde süregelip biriken Avrupa filozoflarının itirazları ve şüpheleri yol bulup ehl-i imana hücum ediyor; hücum edip, ebedî saadetin, bâki hayatın, daimî Cennet’in anahtarı, vesilesi, esası olan imanın rükünlerini sarsmak istiyorlar, elbette her şeyden evvel imanımızı taklitten tahkike çevirip, kuvvetlendirmeliyiz.¹⁷

RİSALE-İ NUR, SAHÂBE YOLUDUR

Sahabîlerin velâyeti, velâyet-i kübrâ (büyük velîlik) denilen, peygamberliğe mirasçı olmaktan gelen, tarikat berzahına uğramayarak, doğrudan doğruya zâhirden hakikate geçip, Cenab-ı Allah’ın kullarına yakınlığının o kullarda hâsıl ettiği O’na yakınlığın inkişafına bakan bir velâyettir ki, o velâyet yolu, gayet kısa olduğu halde gayet yüksektir. Harikaları az, fakat meziyetleri çoktur. Keşif ve keramet, orada az görülür.

Hem evliyânın kerametleri ise, çoğunluğu iradeleriyle değil. Ummadığı yerden, İlâhî ikram olarak bir harika ondan zuhur eder. Bu keşif ve kerametlerin çoğunluğu da seyr u sülûk (yolculuk) zamanında, tarikat berzahından geçtikleri vakit, sıradan beşeriyetten bir derece sıyrıldıklarından, her zamanki hallerin dışında bazı hallere mazhar olurlar.

Sahabîler ise, Hz. Peygamber Efendimiz’le sohbetin, yakınlığın yansımasıyla, çekimiyle ve iksiriyle tarikattaki büyük yolculuk dairesini geçmeye mecbur değildirler. Bir adımda ve bir sohbette zâhirden hakikate geçebilirler.

Meselâ, nasıl ki dün geceki Kadir Gecesi’ne ulaşmak için iki yol var:

Biri: Bir sene gezip dolaşıp, tâ o geceye gelmektir. Bu yakınlığı kazanmak için bir sene mesafeyi kat’ etmek lâzım gelir. Şu ise sülûk (tarikatta yolculuk) ehlinin mesleğidir ki, tarikat ehlinin çoğu bununla gider.

İkincisi: Zamanla sınırlı olan maddî cisim kılıfından sıyrılıp, uzaklaşıp ruhen

yükselerek, dün geceki Kadir Gecesi'ni öbür gün Bayram Gecesi'yle beraber bugünkü gibi hazır görmektir. Çünkü ruh, zamanla sınırlı değil. İnsanî hisler ruh derecesine çıktığı vakit, o hazır zaman genişler. Başkalarına nisbeten geçmiş ve gelecek olan vakitler, ona nisbeten hazır hükmündedir... Şu derin sırrın esası, Allah'ın kuluna olan yakınlığının *o kulda hâsıl ettiği O'na yakınlığın* inkişafıdır:

Meselâ güneş, bize yakındır; çünkü ışığı, sıcaklığı ve aksi, aynamızda ve elimizdedir. Fakat biz ondan uzağız. Eğer biz nuraniyet noktasında onun yakınlığını hissetsek, aynamızda yansıyan timsaline (aksine) münasebetimizi anlasak, o vasıta ile onu tanısak; ışığı, sıcaklığı, genel niteliği ne olduğunu bilsek, onun yakınlığı bize artar ve yakınlığımızda onu tanıyıp, onunla münasebet kurarız. Eğer biz, uzaklığımız noktasından ona yaklaşmak ve onu tanımak istesek, fikirde ve akılda uzun bir yolculuğa mecbur oluruz ki, fennin kanunlarıyla fikren göğe çıkıp, gökteki güneşi tasavvur ederek, sonra mahiyetindeki ışık, sıcaklık ve ışığındaki yedi rengi uzun uzadıya ilmî araştırmayla anladıktan sonra, birinci adamın kendi aynasında az bir tefekkürle elde ettiği manevî yakınlığı ancak elde edebiliriz.

İşte, şu temsil gibi, peygamberlik ve peygamberliğe mirasçı olma velâyet, Cenab-ı Allah'ın kuluna yakınlığının o kulda hasıl ettiği inkişafa bakar. Diğer velâyet ise, çoğu, kulun Allah'a yakınlaşma yolculuğu esası üzerinde gider. Birçok mertebelerde yolculuğa mecbur olur.¹⁸

***

Ehl-i velâyet, her ne kadar nefislerini ifnaya (yok etmeye) muvaffak olurlar, nefs-i emmâreyi öldürürler; yine de Sahâbe'ye yetişemezler. Çünkü Sahabîlerin nefisleri [tasavvuf yollarındaki gibi öldürülmeyip, bunun yerine] tezkiye ve tathir edildiği (arındırılıp temizlendiğinden), onlar, nefsin mahiyetindeki pek çok cihazla kulluğun farklı farklı boyutlarına ve şükür ve hamdin kısımlarına daha ziyade mazhardırlar. Nefsin öldürülmesinden sonra ise evliyanın kulluğu aynı seviyede, aynı çizgide tek boyutlu olarak kalır.¹⁹

Risale-i Nur'un dairesi, Ehl-i Beyt'in hizmet dairesidir

Hem, “*Risale-i Nur mesleği, tarikat değil, hakikattir, Sahabe mesleğinin bir cilvesidir. Bu zaman, tarikat zamanı değil, imanı kurtarmak zamanıdır.*”

Risale-i Nur, bu hizmeti, Allah'a hamdolsun, en güç ve ağır zamanlarda yapmış ve yapıyor. Risale-i Nur dairesi, Hazreti Ali, Hasan ve Hüseyin'in (radiyallâhü anhüm) ve Gavs-ı Âzam'ın (kuddise sirruh) şakirtlerinin bu zamanda bir dairesidir. Çünkü Hazreti Ali

(radiyallahü anh), üç keramet-i gaybiyesi (kendi zamanından bugüne yönelik bildirmesiyle) Risale-i Nur'dan haber verdiği gibi, Gavs-ı Âzam (kuddise sirruh) da kuvvetli bir surette Risale-i Nur'dan haber verip, tercümanını teşvik etmiş... Zaten hakikat dersimi Üveysî bir surette doğrudan doğruya Gavs-ı Âzam'dan (kuddise sirruh) ve Zeynelâbidîn (radiyallahü anh) ve Hasan, Hüseyin (radiyallahü anhümâ) vasıtasıyla İmam Ali'den (radiyallahü anh) almışım. Onun için, hizmet ettiğimiz daire onların dairesidir.²⁰

RİSALE-İ NUR, SAHÂBE YOLU OLARAK, KUR'ÂN'IN ÜSTADLIĞINDA AKIL, İLİM VE KALB AYAĞIYLA HAKİKATE GÖTÜRÜR

Yedi gök, yer ve onların içinde bulunan herkes, her şey, O'nu tesbih (şirkin dayandığı ve ifade ettiği her türlü eksiklik, kusur ve noksanlıktan tenzih) eder. Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile (hem Zâtî ve Sübutî Sıfatları'yla tanıtip, hem de) tesbih ediyor bulunmasın; ama siz onların tesbihlerini anlamıyor (ve O'na şirk koşuyor)sunuz. Fakat O, (bundan dolayı sizi hemen cezalandırmamakta, size göklerin, yerin ve onlardaki her şeyin O'nu hamd ile tesbih ettiğini anlatacak rasûller göndermektedir; çünkü O) çok sabırlı, çok müsamahalıdır ve çok bağışlayandır. (İsrâ Sûresi/17: 44)

Üçüncü Nokta: Bundan otuz sene evvel, Eski Said'in gafil kafasına müthiş tokatlar indi.. **الْمَوْتُ حَقٌّ** (Ölüm haktır.) kesin gerçeğini düşündü. Kendini bataklık çamurunda gördü; medet istedi; bir yol aradı; bir kurtarıcı araştırdı. Gördü ki yollar muhtelif; tereddütte kaldı. Gavs-ı A'zam olan Şeyh-i Geylânî'nin (radiyallâhu anh) *Fethu'r-Rabbanî* adındaki kitabıyla tefe'ül etti. Tefe'ülde şu çıktı: **أَنْتَ فِي دَارِ الْحِكْمَةِ فَاطْلُبْ طَبِيبًا** (Sen, Dârü'l-Hikmet'tesin. Bir tabip ara, kalbini tedavi etsin). Entresandır ki, o vakit ben Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiye âzâsı idim. Güya ehl-i İslâm'ın yaralarını tedaviye çalışan bir hekimdim. Halbuki en ziyade hasta bendim. Hasta evvelâ kendine bakmalı; sonra hastalara bakabilir.

İşte, Hazret-i Şeyh, bana der ki: “*Sen, kendin hastasın. Kendine bir tabip ara.*” Ben dedim: “*Sen tabibim ol.*” Tuttum, kendimi ona muhatap addederek, o kitabı bana hitap ediyor gibi okudum. Fakat kitabı çok şiddetliydi; gururumu dehşetli kırıyordu; nefsimde şiddetli ameliyat yaptı; dayanamadım, yarısına kadar kendimi ona muhatap ederek okudum, bitirmeye tahammülüm kalmadı. O kitabı dolaba koydum. Fakat sonra, o şifa sebebi ameliyattan gelen acılar gitti, lezzet geldi. O birinci üstadımın kitabını tamam

okudum ve çok istifade ettim; ve onun virdini ve münacatını dinledim, çok feyz aldım.

Sonra İmam Rabbânî'nin *Mektubât* kitabını gördüm, elime aldım, hâlis bir tefe'ül ederek açtım. Acaiptendir ki, bütün Mektubât'ında yalnız iki yerde "Bediüzzaman" lafzı var. O iki mektup bana birden açıldı. Pederimin ismi Mirza olduğundan, o mektupların başında "Mirza Bediüzzaman'a Mektup" diye yazılı olarak gördüm. "Fe-sübhânellah," dedim. "Bu, bana hitap ediyor." O zaman Eski Said'in bir lâkabı "Bediüzzaman" idi. Halbuki hicretin üç yüz senesinde yaşamış Bediüzzaman Hemedânî'den başka o lâkapla tanınmış zâtları bilmiyordum. Demek İmam'ın zamanında dahi öyle bir adam vardı ki, ona o iki mektubu yazmış. O zâtın hâli benim halime benziyormuş ki, o iki mektubu kendi derdime deva buldum.

Yalnız İmam, o mektuplarında olduğu gibi daha başka pek çok mektubunda da ısrarla şunu tavsiye ediyor: "*Tevhid-i kible et!*"²¹ Yani, "*Birini üstad tut, arkasından git, başkasıyla meşgul olma!*"

Şu en mühim tavsiyesi, benim istidadıma ve rûhî hallerime uygun gelmedi. Ne kadar düşündüm: Bunun arkasından mı, yoksa ötekinin mi, yoksa daha ötekinin mi arkasından gideyim? Ortada kaldım; her birinde ayrı ayrı çekici hususiyetler var; biriyle yetinmiyordum. Böyle ortada kalmış halde iken, Cenâb-ı Hakk'ın rahmetiyle kalbime geldi ki: "*Bu muhtelif yolların başı, bu kanalların kaynağı, şu seyyare (gezegen)lerin güneşi, Kur'ân-ı Hakîm'dir. Hakikî tevhid-i kible O'nda olur. Öyleyse, en yüce mürşid de ve en mukaddes üstad da O'dur*". O'na yapıştım. Noksan ve perişan istidadım elbette lâyıkiyle o mürşid-i hakikînin âb-ı hayat (ölümsüzlük suyu) hükmündeki feyzini emip alamıyor. Fakat her bir ehl-i kalb ve hâl sahibinin derecesine göre, o feyzi, o âb-ı hayatı, yine O'nun feyziyle gösterebiliriz.

Demek, Kur'ân'dan gelen o Sözler ve o nurlar, yalnız aklî-ilmî meseleler değil; belki kalbî, rûhî, hâlî imanî meselelerdir de. Ve pek yüksek ve kıymetli İlâhî ma'rifet hükmündedirler.

Dördüncü Nokta: Sahabîlerden, Tâbiîn ve Tebe-i Tâbiîn'den en yüksek mertebeli velâyet-i kübrâ (büyük velîlik) sahibi olan zâtlar, bizzat Kur'ân'dan bütün lâtifelerinin hisselerini aldıklarından ve Kur'ân onlar için hakikî ve kâfi bir mürşid olduğundan gösteriyor ki, her vakit Kur'ân-ı Hakîm, hakikatleri ifade ettiği gibi velâyet-i kübrâ (büyük velâyet) feyizlerini dahi ehil olanlara bol bol verir.

Evet, zâhirden hakikate geçmek iki surettedir:

Biri: Tarikat berzahına girip, seyr u sülûk ile mertebeler kat'ederek hakikate

geçmektir.

İkinci suret: Doğrudan doğruya, tarikat berzahına uğramadan, lütf-u İlâhî ile hakikate geçmektir ki, Sahabe'ye ve Tâbiîn'e has yüksek ve kısa yol budur. Demek, Kur'ân hakikatlerinden sızan nurlar ve o nurlara tercümanlık eden Sözler, o hususiyete mâlik olabilirler ve mâliktirler.²²

Risale-i Nur, her şeyden Allah ma'rifetine pencere açıyor, âdetâ Musa (aleyhisselâm)'ın asâsı gibi nereye vursa oradan su çıkarıyor

Hem Risale-i Nur, hikmet ehlinin ve âlimlerin yolunda gitmeyip, Kur'ân'ın bir manâ ve manevî mucizesiyle her şeyden Allah ma'rifetine bir pencere açmış; bir senelik işi bir saatte görür gibi Kur'ân'a mahsus bir sırrı anlamıştır ki, bu dehşetli zamanda hadsiz ehl-i inadın hücumlarına karşı mağlûp olmayıp, galebe etmiş.

... Risale-i Nur'un fidanlığı olan *Mesnevî*, sessiz veya içten zikir yolunu seçen tarikatlar gibi insanın iç dünyasında çalışmış; kalb ve ruh içinde yol açmaya muvaffak olmuş. Onun bahçesi olan Risale-i Nur ise, hem insanın iç dünyasından, hem de çoğunlukla, sesli zikir yolunu tercih eden tarikatlar gibi dış âlemden Allah ma'rifetine geniş ve her yerde yollar açmış; âdetâ Musa (aleyhisselâm)'ın asâsı gibi nereye vurmuş ise su çıkarmış.²³

Risale-i Nur, Sahabe yolu olarak, nefsin eğitilip arındırılarak, kulluk toprağında geliştirilmesini ve böylece faziletler kaynağı haline getirilmesini benimser

Ve (yemin olsun) nefse ve onu (varlık gayesini kavrayıp, gerçekleştirebilecek bir) donanımla sisteme koyan'a; koyup da ona hem günah yolunu ve hakkında kötü olanın şuurunu, hem de doğru yolu ve hakkında hayırlı olanın şuurunu ilham edene: Muhakkak kurtulmuştur o nefsi (enaniyet ve Allah'a isyan kirinden) temizleyip, (kulluk toprağında) geliştiren; ve muhakkak kaybetti onu (enaniyet ve Allah'a isyan bataklığına) gömüp çürüten. (Şems Sûresi/91: 7-10)

“Ey (iman ve ibadetle, zikirle) doygunluğa ermiş nefis! Dön Rabbine, sen O'ndan razı, O da senden razı olarak. Katıl sen de (Bana kullukla en büyük şerefe ulaşmış) has kullarımın arasına! Ve gir Cennetime! (Fecr Sûresi/89: 27-30)

Nefis, hayret verici bir şeydir. Eğer [enaniyet ve Allah'a isyan kirinden] temizlenip, [kulluk toprağında] gelişirse, Cenab-ı Allah'ın Esmâ-i Hüsnâ'sındaki definelerin tecelli ve tezahürlerini idrak ve tecrübe için sayısız âletler ve ölçüler hazinesi haline gelir. Buna karşılık, eğer [enaniyet ve Allah'a isyan bataklığında] çürürse, bu defa yılan, akrep ve haşerat yuvasına dönüşür. Nefsi öldürmekten çok hayatta kalması tercih edilir.

Onun temizlenip, hayatta kalması –ki bu, Sahâbe-i Kiram’ın yoludur– büyük evliyânın yolu olan onu öldürmekten daha hikmete muvafıktır. Nefis, çok aç, büyük ihtiyaçlar içinde ve pek garip lezzetleri vardır. Eğitilip arındırılırsa, ondaki menfî hırs doymak bilmez bir şevke dönüşür; gururu ve kendini beğenmişliği, onu Cenab-ı Allah’a şirk koştuktan alıkoyan manevî bir mekanizma haline gelir; ve kendine olan derin sevgisi, Rabb’isinin sevgisine inkılâp eder, vb. Ondaki kötülük duygu ve lâtifeleri, birer fazilet kaynağı olur.²⁴

RİSALE-İ NUR, HAKİKÎ TEVHİD, MA’RİFET VE KEMALÂT YOLUNDA İNSANI BÜTÜN LÂTİFELEERİYLE ELE ALIR

Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığın şeye dayanıp karar verme. Çünkü kulak, göz ve kalb, evet bunların hepsi (verdiğin karar, vardığın sonuçtan) sorumludur ve sorguya çekilecektir. (İsrâ Sûresi/17: 36)

Soru: Tarikatlar, hakikatlerin yollarıdır. Tarikatların içerisinde en meşhur, en yüksek ve en büyük cadde iddia olunan Nakşibendîlik Tarikatı hakkında, o tarikatın kahramanlarından ve imamlarından bazıları esasını böyle tarif etmişler, demişler ki:

دَرْ طَرِيقِ نَقْشِبَنْدِي لَا زِمَّ أَمْدٍ چَارِ تَرْكِ:
تَرْكِ دُنْيَا تَرْكِ عُقْبِي تَرْكِ هَسْتِي تَرْكِ تَرْكِ

Yani, Nakşî Yolu’nda dört şeyi bırakmak lâzımdır: Hem dünyayı bırakmak, hem nefis hesabına Âhîret’i dahi asıl gaye yapmamak; ayrıca, hem varlığını ve olmayı unutmak; hem kendini beğenmişliğe ve kendiyile övünmeye girmemek için bu terkleri de düşünmemek. Öyleyse, hakikî ma’rifetullah ve insanî kemalât terk-i mâsiva (Allah’tan başka her şeyi terk ile mi) mümkündür?

Cevap: Eğer insan yalnız bir kalbden ibaret olsaydı; bütün mâsivayı, hattâ İlâhî İsimler ve Sıfatlar’ı dahi terkedip, yalnız Cenâb-ı Hakk’ın Zâtı’na kalbi bağlamak gerekirdi. Fakat insanın akıl, ruh, sır, nefis gibi daha başka pek çok vazifeli lâtifeleri ve duyuları vardır. Kâmil insan odur ki, bütün lâtife ve duyularından her birini kendine has ayrı bir kulluk yoluna ve hakikat yönüne sevk etmekle, Sahâbe gibi geniş bir dairede, zengin bir surette, kalb bir kumandan, diğer lâtifeler ve duyular askerleri olarak kahramanca maksada yürür. Yoksa kalb, yalnız kendini kurtarmak için askerlerini bırakıp tek başına

gitmesi, bir iftihar sebebi değil, belki neticede bir çaresizlik ve muhtaçlıktır.²⁵

Risale-i Nur, ilim, mantıkî deliller ve ilmî hüccetler içinde iman hakikatlerine ve doğrudan doğruya Kelâm veya Usûlu'd-Din ilmi ve Akaid ilmi içinde de velâyet-i kübrâya (büyük velîlik) yol açmıştır

Hattâ Mantık ilminde “kaziyye-i makbule” tabir edilen, yani büyük zatların sözlerini delilsiz kabûl etmek, mantıkça yakîn (kesinlik) ve kat’iyyet ifade etmiyor, belki zann-ı galip (kuvvetli zan)la kanaat verir. Mantık ilminde delile dayalı yakîn (kesinlik), hüsn-ü zanna ve makbul şahıslara bakmıyor; reddedilemez delile bakar ki, bütün Risale-i Nur hüccetleri, bu delilli yakîn kısmındandır.

Çünkü ehl-i velâyetin (velîlerin) amel, ibadet, seyr u sülûk (tarikatta manevî yolculuk) ve riyazet (az yeme, az içme, az konuşma, az uyuma gibi nefsi gemleme yolları)la gördüğü hakikatler ve perdeler arkasında müşahede ettikleri iman hakikatlerine Risale-i Nur, ilim içinde mantıkî deliller ve ilmî hüccetler içinde hakikatler hakikatine yol açmış; doğrudan doğruya Kelâm veya Usûlü'd-Din ilmi ve Akaid ilmi içinde bir velâyet-i kübrâ (büyük velîlik) yolunu açmış ki, bu asrın felsefî dalâletleri karşısında galip geliyor, meydandadır.

Teşbihte hata olmasın, nasıl ki Kur’ân’ın gayet kuvvetli ve mantıkî hakikati, diğer dinleri tabiat felsefesinin hücumundan ve galebesinden kurtarıp onlara bir dayanak noktası oldu, taklidî ve aklın haricindeki esaslarını da bir derece muhafaza etti; aynen öyle de, bu zamanda onun bir mucizesi ve nûru olan Risale-i Nur dahi, materyalist felsefeden gelen dehşetli ilmî dalâlet karşısında avam mü’minlerin taklide dayalı imanlarını o ilmî dalâletin hücumundan kurtarıp, bütün ehl-i imana bir dayanak noktası, yakın ve uzaklarda olanlara dahi zaptedilmez bir kale hükmüne geçmiştir ki, bu emsalsiz dehşetli dalâletler içinde avam mü’minlerin imanını şüphelerden ve Müslümanlığını hakikatsizlik vesveselerinden muhafaza ediyor.

Evet, her tarafta, hattâ Hint ve Çin’de ehl-i iman, bu zamanın çok dehşetli dalâletinin galebesinden, “Acaba İslâmiyet’te bir hakikatsizlik mi var ki, sarsılmış?” diye şüpheyeye ve vesveseye düştüğü vakit birden işitir ki, bir risale çıkmış, imanın bütün hakikatlerini kat’î ispat eder, felsefeyi mağlûp edip zındıkayı susturuyor, diye anlar. Birden o şüphe ve vesvese yok olup imanı kurtulur ve kuvvet bulur.²⁶

Risale-i Nur, önce müellifini tatmin eder ve bütün lâtifelere seslenir

Hem Risaletü’n-Nur, en evvel tercümanının (yazarının) nefsinin iknaa çalışır, sonra başkalara bakar. Elbette nefs-i emmâresini tam ikna eden ve vesvesesini tamamen

gideren bir ders, gayet kuvvetli ve hâlistir ki, bu zamanda cemaat şekline girmiş dehşetli bir dalâlet şahs-ı manevîsi karşısında tek başıyla gâlibane mukabele eder.

Hem Risaletü'n-Nur, başka âlimlerin eserleri gibi, yalnız aklın ayağı ve nazarıyla ders vermez; ve velîler gibi yalnız kalbin keşif ve zevkiyle hareket etmiyor. Belki akıl ve kalbin birlikteliği ve kaynaşması ve ruh diğer lâtifelerin yardımlaşması ayağıyla hareket ederek en yüksek mertebeye uçar. Taarruz eden felsefenin değil ayağı, belki gözünün bile yetişmediği yerlere çıkar, iman hakikatlerini onun kör gözüne de gösterir.²⁷

RİSALE-İ NUR, İLÂHÎ İSİMLER TEMELİNDE ALLAH MA'RİFETİ KAZANDIRIR

Allah'tır O, yoktur O'ndan başka hiçbir ilâh. En Güzel İsimler O'na aittir. (Tâ-Hâ Sûresi/20: 8)

(Rasûlüm,) de ki: "O'na ister Allah diyerek dua edin, ister Rahmân diyerek dua edin. Hangi ismiyle dua ederseniz edin, en güzel isimler O'nundur ve O, her ismin nihayetsiz güzel mertebelerinde tecelli eder. (İsrâ Sûresi/17: 110)

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا (Allah, Âdem'e isimlerin tamamını öğretti: Bakara Sûresi/2: 31)

Şu çok manâlı, kapsamlı, derinlikli ve hayret verici âyet-i kerime, insanın sahip kılındığı pek kapsamlı kapasitesi sebebiyle mazhar olduğu bütün ilmî kemalâtı, fenlerde terakkî ve teknolojik harikaları "İsimlerin öğretilmesi" unvanıyla ifade ve tabir etmekle şöyle lâtif ve ulvî bir imada bulunmaktadır: Her bir kemâlin, her bir ilmin, her bir terakkinin, her bir fennin yüce bir hakikati vardır ki, bu hakikat, İlâhî bir İsm'e dayanır. Pek çok perdeleri, çeşit çeşit tecellileri ve muhtelif daireleri bulunan o İsm'e dayanmakla o fen, o kemalât, o sanat, kemâlini bulur, hakikat olur. Yoksa yarım yamalak bir surette eksik bir gölgedir.

Meselâ, Hendese (Mühendislik, Geometri), bir fendir. Onun hakikati ve nihaî noktası, Cenâb-ı Hakk'ın *Adl ve Mukaddir* isimlerine yetişip, kendi aynasında o İsimler'in hikmet dolu cilvelerini haşmeti içinde müşahede etmektir.

Meselâ, Tıb bir fendir, hem bir sanattır. Onun da nihayeti ve hakikati, Hakîm-i Mutlak'ın *Şâfi* ismine dayanıp, O Zât'ın büyük bir eczanesi olan yeryüzündeki rahîmane (hususî rahmet) cilvelerini ilaçlarda görmek, böylece bütün fonksiyonlarını yerine getirmek ve hakikat olmaktır.

Meselâ, varlıkların hakikatinden bahseden Hikmetü'l-Eşya (Fen Bilgisi-Fizik-Kimya-Botanik), Cenâb-ı Hakk'ın (celle celâlüh) Hakîm isminin son derece kapsamlı

tecellilerini eşyanın, cansız ve canlı varlıkların idaresinde, beslenip büyütülmesinde ve onlardaki fayda ve menfaatlerde görmekle, görüp o İsm'e yetişmek ve O'na dayanmakla gerçek manâsını bulur, fonksiyonunu yerine getirir ve hakikî hikmet olur. Yoksa ya hurafelere dönüşür ve malâyânî, yani faydasız ve boşuna olur veya tabiat felsefesi gibi dalâlete yol açar. İşte sana üç misal! Diğer kemalât ve fenleri bu üç misale kıyas et.²⁸

***

İlâhî İsimler Hakikat ilmini, hakikî hikmeti istersen, Cenab-ı Hakk'ın ma'rifetini kazan. Çünkü varlıktaki ve varlıklara ait veya onlarla ortaya konan bütün hakikatler, İsm-i Hakk'ın şuaları, diğer İlâhî İsimler'in tezahürleri ve İlâhî Sıfatlar'ın tecellileridir. Maddî ve manevî, cevher (öz-töz) veya âraz (ilinek) her bir şeyin, her bir insanın hakikati, İlâhî bir İsm'in nûruna dayanır ve hakikatine istinat eder. Yoksa hakikatsiz, ehemmiyetsiz bir şekildir, bir kadavradır.²⁹

Risale-i Nur, Kur'ânî belâğat mucizesi ve kâinatı okuyan ilimler yoluyla eğitim ve terakkiye yönlendirir

Diğer peygamberlerin (aleyhimüs-selâm) mucizeleri birer sanat ve fen harikasına işaret ederken, Hazret-i Âdem'in (aleyhis-selâm) mucizesi, sanat ve zenaatin bütün esaslarıyla beraber, ilimlerin ve fenlerin harika ve en büyük icatlarının fihristelerine özetle işaret ve teşvikte bulunmaktadır. Diğer yandan, Hz. Ahmed'in (aleyhissalâtü ves-selâm) en büyük mucizesi olan Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân ise, Hz. Âdem'e "isimlerin öğretilmesi" hakikatine insanın ayrıntılı mazhariyetini, hak ve hakikat olan ilim ve fenlerin doğru hedeflerini ve dünyevî, uhrevî kemalât ve saadeti açıkça göstermekte, pek çok ve büyük teşviklerle de beşeri bu kemalât ve saadete sevk etmektedir. Hem öyle bir tarzda sevk ve teşvik etmektedir ki, Kur'ân-ı Hakîm, o tarz ile şöyle anlatıyor: "Ey insan! Şu kâinatın varlığından yüce maksat, Cenab-ı Hakk'ın Rubûbiyet'ine karşı insanın külî ubûdiyeti (kulluğu) olup, insanın varlığındaki en öte gaye, ilimler ve her türlü terakki ile bu kulluğu yerine getirmektir." Kur'ân-ı Hakîm, sözkonusu gerçeği hem öyle bir surette anlatıyor ki, o, şu gerçeğe işarete bulunuyor: "Elbette insanlık, son vaktinde ilimler ve fenlere dökülecektir. Dökülecek ve bütün kuvvetini ilimden alacaktır. Hüküm ve kuvvet, ilmin eline geçecektir." Hem o Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân, cezalet, yani beyan ve üsluplarındaki, kelime ve cümlelerinin tertip ve düzenindeki harikalığını, sözlerindeki güzellik, kuvvet ve tesiri ve bir belâğat mucizesi olduğunu tekrar tekrar ifade buyurmakla remzen diyor ki: "İlimlerin ve fenlerin en parlağı olan belâğat ve cezalet, bütün türleriyle âhir zamanda en rağbet gören bir şekil alacaktır. Hattâ insanlar,

kendi fikirlerini birbirlerine kabul ve hükümlerini birbirine icra ettirmek için en keskin silâhını, beyanın cezaletinden, sözün söylenişindeki güzellik, kuvvet ve tesirden ve en karşı konulmaz kuvvetini belâğatten alacaktır.”

İşte Kur’ân-ı Hakîm, şu âyetle beşeri, şimdiki terakkisinde pek çok geri kaldığı en yüksek noktalara, en ileri hududa, en nihayet mertebelere, arkasına teşvik elini vurup, parmağıyla o mertebeleri göstererek, “Haydi, arş ileri!” diyor.³⁰

RİSALE-İ NUR, KAYNAĞI KUR’ÂN OLUP, KUR’ÂN’IN TEFSİRİ, BÜRHANİ, SIZINTISI VE ŞUAIDIR

Risale-i Nur, doğrudan doğruya Kur’ân’ın apaçık ve şüphe götürmez bir bürhanı; kuvvetli bir tefsiri; parlak bir manevî i’câz ışığı; o nihayetsiz denizin bir sızıntısı; o güneşin bir şuaı ve o hakikat ilminin kaynağından kalbe doğan ve feyzinden gelen manevî bir tercümesidir.³¹

***

Risaletü’n-Nur diğer kitaplar gibi, ilimlerden, fenlerden ve başka kaynaklardan alınmamış. Kur’ân’dan başka kaynağı yok, Kur’ân’dan başka üstadı yok, Kur’ân’dan başka mercii yoktur. Telif olduğu vakit hiçbir kitap, müellifinin yanında bulunmuyordu. Doğrudan doğruya Kur’ân’ın feyzinden mülhemdir (kalbe doğmuştur) ve Kur’ân semâsının yıldızlarından iniyor.³²

Risale-i Nur, Kur’ân’ın bir tür tefsiridir; Kur’ân hakikatlerinin malıdır

Hem madem yazılan Sözler (Risaleler), onun bir tür tefsiridir; ve o risaleler ki, Kur’ân hakikatlerinin malıdır ve hakikatleridir; ve madem Kur’ân-ı Hakîm, pek çok sûresinde, özellikle **الر** ve **حم**³³’lerle başlayan sûrelerde kendi kendini bütün haşmetiyle gösteriyor, üstün fazilet ve yüceliklerini söylüyor, lâyük olduğu medhi kendi kendine ediyor. Öyleyse, Kur’ân-ı Hakîm’in Sözler’de (Risale-i Nur) yansımış bulunan i’câz parıltılarının ve ona hizmetimizin makbuliyetine alâmet olan Rabbanî yardımların açıklanmasına mükellefiz. Çünkü o üstadımız öyle eder ve öyle ders verir.

Sözler hakkında, tevazu suretinde demiyorum; belki bir hakikati beyan etmek için derim ki:

Sözler’deki hakikatler ve kemalât benim değil, Kur’ân’ındır ve Kur’ân’dan sızmıştır. Hattâ Onuncu Söz, yüzlerce Kur’ân âyetinden süzölmüş bazı damlalardır. Diğer risaleler

de genellikle böyledir.³⁴

***

“Risale-i Nur, Kur’ân’ın çok kuvvetli, hakikî bir tefsiridir.” tekrar ile dediğimizden, bazı dikkatsizler bunun tam manâsını bilemedikleri için bir hakikati beyan etmeye bir ihtar aldım. O hakikat şudur:

Tefsir iki kısımdır:

Birisi malûm tefsirlerdir ki, Kur’ân’ın ibarelerini, kelime ve cümlelerinin manâlarını beyan, izah ve ispat ederler.

İkinci kısım tefsir ise, Kur’ân’ın imana dair hakikatlerini kuvvetli delillerle beyan, ispat ve izah etmektir. Bu kısmın pek çok ehemmiyeti var. Zâhir malûm tefsirler, bu kısmı bazen özet olarak dercediyorlar. Fakat Risale-i Nur, doğrudan doğruya bu ikinci kısım esas tutmuş; emsalsiz bir tarzda inatçı filozofları susturan bir manevî tefsirdir.

Risâle-i Nur, doğrudan doğruya Kur’ân’ın apaçık ve kesin bir delili, kuvvetli bir tefsiri, manevî i’cazının parlak bir parıltısı ve o Kur’an okyanusunun bir sızıntısı, Kur’ân güneşinin bir şuaı ve hakikat ilmi kaynağından ve feyzinden gelen manevî bir tercümesidir.³⁵

RİSALE-İ NUR, BİR REHBER OLARAK, EN BÜYÜK DAVAYI KAZANDIRIYOR; FEN VE FELSEFEDEN GELEN DALÂLETE DE ÇAREDİR, İLAÇTIR

Rabb’iniz’den (sürpriz mükâfatlarla yüklü) bir mağfirete ve genişliği göklerle yer kadar olan ve müttakîler için hazırlanmış bir Cennet’e yarışircasına koşuşun! (Â-i İmran Sûresi/3: 193–94)

“Rabb’imiz, hiç şüphesiz biz, ‘Rabbimize iman edin!’ diyerek, (durup dinlenmek bilmeden) güür bir davetle imana çağırın (çok şerefli) bir davetçiyi duyduk da, (davetine uyararak) hemen iman ettik. Rabbimiz, ne olur, artık Sen günahlarımızı bağışlayıver, kusurlarımızı örtüver ve vefatımızla bizi kâmil iyilik ve fazilet sahibi mü’minlere (ebrar) dâhil ediver! Rabb’imiz! Ve rasûllerin vasıtasıyla bize va’dettiğin (mükâfatı, Cennet ve Cemalini) bize lûtuף buyur ve bizi Kıyamet Günü’nde rüsvay etme. Şüphesiz ki Sen, asla sözünden dönmezsin.” (Â-i İmran Sûresi/3: 193–94)

Yakıtı insanlar ve (put olarak yontup taptığınız) taşlar olan, kâfirler için hazırlanmış Ateş’ten sakının, kendinizi ondan korumaya bakın. (Bakara Sûresi/2: 24)

Herkesin ve bilhassa Müslümanların başına öyle bir hadise ve öyle bir dava açılmış ki, her bir insan, eğer Alman ve İngiliz kadar kuvveti ve serveti olsa ve akli da varsa o tek davayı kazanmak için tereddütsüz sarfedecek. İşte o dava ise, insanlığın en büyüğü ve meşhuru yüz bin peygamberin ve nev-i beşerin yıldızları hükmündeki sayısız müridlerin kâinat Sahib'inin ve Mutasarrıf'ının binler va'd ve ahidlerine dayanarak ittifakla haber verdikleri ve bir kısmı gözleriyle gördükleri şu meseledir ki: Herkesin (iman mukabilinde) bu zemin yüzü kadar bağlar ve köşkler ile donatılmış bâki ve dâimî bir tarla ve mülkü kazanmak veya (imansızlıkla) kaybetmek davası başına açılmış. Eğer iman vesikasını sağlam elde etmezse, kaybedecek. Ve bu asırda, materyalizm taunuyla çoklar o davayı kaybediyor. Hattâ bir ehl-i keşif ve tahkik, bir yerde ölüm halinde kırk vefattan yalnız birkaç tanesinin kazandığını müşahede etmiş; ötekiler kaybetmişler. Acaba bu kaybettiği davanın yerini, bütün dünya saltanatı o insana verilse doldurabilir mi?

İşte, o davayı kazandıracak olan hizmetleri ve yüzde doksanına o davayı kaybettirmeyen harika bir dava vekilini o işle alâkalı vazifeleri bırakıp, dünyada ebedî kalacak gibi afakî lüzumsuz şeylerle meşgul etmeyi tam bir akılsızlık bildiğimizden, biz Risâle-i Nur şakirtleri, her birimizin yüz derece aklımız ziyade olsa da, ancak bu vazifeye sarf etmek lâzımdır diye kanaatımız var... O büyük davayı yüzde doksanına kazandıran ve yirmi senede yirmi bin insana o davanın kazancının vesikası, senedi ve beratı olan tahkikî imanı eline veren ve Kur'ân-ı Hakîm'in manevî i'cazından kaynaklanıp, bu zamanın birinci dava vekili olan Risale-i Nur'dur.³⁶

Risale-i Nur, fen ve felsefeden gelen dalâlet vadilerinde hayrete düşenler için en doğru bir rehberdir

Kur'ân'ın sırlarına ait olarak yazılan Sözler, şu zamanın yaralarına en münasip bir ilâç, bir merhem; karanlıkların hücumuna maruz bütün bir Müslüman topluma en faydalı bir nur ve dalâlet vadilerinde hayrete düşenler için en doğru bir rehber olduğu itikadındayım. Bilirsiniz ki, eğer dalâlet cehaletten gelse, giderilmesi kolaydır. Fakat dalâlet fenden ve ilimden gelse, izalesi müşküldür. Eski zamanda ikinci kısım binde bir bulunuyordu. Bulunanlardan da ancak binden biri irşad ile yola gelebilirdi. Çünkü öyleler, kendilerini beğeniyorlar; hem bilmiyorlar, hem kendilerini bilir zannediyorlar. Cenab-ı Hakk şu zamanda, Kur'ân'ın mucizeliğinin mânevî parıltılarından olan malûm Sözler'e, şu dalâlet zındıkasına bir ilâç olması hususiyeti vermiş tasavvurundayım.³⁷

Risale-i Nur, ilme ve felsefeye değil, dinsiz felsefeye karşıdır

Risâle-i Nur'un şiddetli tokat vurduğu ve hücum ettiği felsefe, mutlak [manâda felsefe] değildir. Belki (felsefenin) zararlı kısmıdır. Çünkü felsefenin beşerin içtimaî hayatına, insanlığın ahlâk ve kemalâtına ve sanatta terakkiye hizmet eden felsefe ve hikmet kısmı ise, [yani müsbet ilimler ve daha başka ilgili gerçek ilimler] Kur'ân ile barışıktır. Belki Kur'ân'ın hikmetine hizmetçidir, Kur'ân'la çatışmaya girmez. Bu kısma Risale-i Nur ilişmiyor. İkinci kısım felsefe, dalâlete, ilhada ve tabiat bataklığına düşürmeye sebep olduğu gibi, sefahet, zararlı eğlence ve zaman israfı ile gaflet ve dalâleti netice verdiğinden, ayrıca sihir gibi normal dışı yollarla Kur'ân'ın mucizevî hakikatleriyle çatışmaya kalktığı için, Risale-i Nur, çoğu parçalarında koyduğu veya zikrettiği ölçüler ve kuvvetli ve delilli karşılaştırmalarla felsefenin yoldan çıkmış bu kısmına ilişiyor, onu tokatlıyor, fakat istikametli ve faydalı felsefeye ilişmiyor. Onun için mektepliler, Risale-i Nur'a itirazsız çekinmeyerek giriyorlar ve girmelidirler. Fakat gizli münafıklar nasıl ki bir kısım hocaları bütün bütün manâsız ve haksız bir tarzda medrese ehlinin ve hocaların hakikî malı olan Risale-i Nur aleyhinde kullandıkları gibi, bazı felsefecilerin (ve bilim adamlarının) ilmî enanîyetlerini tahrik edip, Nurlar aleyhinde kullanmak ihtimali dolayısıyla bu hakikat *Asâ-yı Musa* ve *Zülfikâr* mecmualarının başında yazılsa münasip olur.³⁸

Risale-i Nur, zamanımızdaki iki dehşetli hal olan dünyayı Âhîret'e tercihe ve fenden, ilimden, felsefeden gelen küfre karşı Kur'ân'dan alınmış bir tiryaktır

Kur'an-ı Hakîm'in hakikî bir tefsiri olan Risale-i Nur, bu dünyada bir manevî cehennemi dalâlette gösterdiği gibi, imanda dahi bu dünyada manevî bir cennet bulunduğunu ispat ediyor. Ve günahların, fenalıkların ve haram lezzetlerin içinde manevî acı elemeleri gösterip, iyiliklerde, güzel hasletlerde ve Şeriat'ın hakikatlerini yaşamada Cennet lezzetleri gibi manevî lezzetler bulunduğunu ispat ediyor. Sefahet ehlini ve dalâlete düşenlerini –o cihetle– aklı başında olanlarını kurtarıyor. Çünkü bu zamanda iki dehşetli hâl var:

Birincisi: Âkıbeti görmeyen ve bir dirhem hazır lezzeti gelecekteki bir batman lezzetlere tercih eden insan hissiyatı akıl ve fikre galebe ettiğinden, sefahet ehlini sefahetten kurtarmanın yegâne çaresi, ehl-i sefâhetin bizzat lezzet olarak tattığı şeyde onun elemi gösterip, hissini mağlûp etmektir. Ve *يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ* (Dünya hayatını Âhîret'e tercih ederler: İbrahim Sûresi/14: 3) âyetinin işaretleriyle, bu zamanda, Âhîret'in elmas gibi nimetlerini, lezzetlerini bildiği halde dünyevî kırılacak şişe parçalarını onlara tercih etmek, ehl-i iman iken ehl-i dalâlete dünya sevgisi

sebebiyle tâbi olmak tehlikesinden kurtarmanın da tek çaresi, dünyada dahi Cehennem azabını ve elemelerini göstermekle olur ki, Risale-i Nur, o yolda gidiyor.

İkinci dehşetli hal: Eski zamanda mutlak küfürden ve fenden gelen dalâletler ve inatçı küfürden gelen ayak direme, bu zamana nisbeten pek azdı. Onun için eski tahkik ehli İslâm âlimlerinin dersleri, hüccetleri o zamanda tam kâfi olurdu, şüphe seviyesindeki küfrü çabuk izale ederdi. Allah’a iman umumî olduğundan, Allah’ı tanıttırmakla ve Cehennem azabını hatırlatmakla çokları sefahetlerden, dalâletlerden vazgeçebilirlerdi. Şimdi ise, eski zamanda bir memlekette olan mutlak bir kâfir yerine, şimdi bir kasabada yüz tane bulunabilir. Eskide fen ve ilim ile dalâlete girip inat ve ayak diremeyle iman hakikatlerine karşı çıkanlar da şimdi yüz misli artmış. Bu ayak direyici inatçılar, firavunluk derecesinde bir gurur ile ve dehşetli dalâletleriyle iman hakikatlerine karşı çıktıklarından, elbette bunlara karşı, bu dünyada onların temellerini atom bombası gibi parça parça edecek kudsî bir hakikat lâzımdır ki, onların tecavüzlerini durdursun ve bir kısmını imana getirsin.

İşte, Cenâb-ı Hakk’a hadsiz şükürler olsun ki, bu zamanın yarasına tam bir merhem olarak Kur’ân-ı Mu’cizü’l-Beyân (beyan mucizesi Kur’ân)’ın manevî bir mucizesi ve parıltısı olan Risale-i Nur, pek çok karşılaştırmalarla en dehşetli inatçı kâfirleri Kur’ân’ın elmas kılıcı ile kırıyor ve Allah’ın Birliği’ne ve imanın hakikatlerine kâinat zerrelere adedince hüccetleri, delilleri gösteriyor, ki yirmibeş seneden beri en şiddetli hücumlara karşı mağlûp olmayıp, üstün gelmiş.

Evet, Risale-i Nur iman ve küfür muvazeneleri ve hidayet ve dalâlet mukayeseleriyle bu sözkonusu hakikatleri bizzat göze gösterir derecede ispat ediyor. Bu zamanda mutlak küfrü inatçı dalâletin inadını kıracak, parçalayacak Risale-i Nur’da tecelli eden Kur’ânî hakikattir.³⁹

**Risale-i Nur, bu asırda, bu tarihte bir
“urvetü’l-vüska”dır**

Risaletü’n-Nur, bu asırda, bu tarihte bir “urvetü’l-vüska”dır. Yani son derece sağlam, kopmaz bir zincirdir; bir “hablullah” (Allah’ın kopmaz bir ipi)dir. Ona elini atan, yapışan, (tutunan), kurtulur.⁴⁰

**RİSALE-İ NUR, KUR’ÂN’IN ÇELİKTE KALESİ
OLAN
MUCİZELİĞİNİ İZAH VE İSPAT İLE KUR’ÂN’I**

MÜDAFAA EDER

Birinci Dünya Savaşı'nın başlarında sâdık bir rüyada olarak görüyorum ki, Ararat Dağı denilen meşhur Ağrı Dağı'nın altındayım. Birden o dağ, müthiş infilâk etti. Dağlar gibi parçaları dünyanın her tarafına dağıttı. O dehşet içinde baktım ki, merhum vâlidem yanımdadır. Dedim: *“Ana, korkma! Cenâb-ı Hakk'ın emridir, O Rahîm'dir ve Hakîm'dir.”* Birden, o halde iken baktım ki mühim bir zât bana emredercesine diyor: *“İ'câz-ı Kur'ân'ı (Kur'ân'ın mucizeliğini) beyan et!”* Uyandım, anladım ki; bir büyük infilâk (patlama) olacak; o infilâk ve inkılâptan sonra Kur'ân etrafındaki surlar kırılacak; doğrudan doğruya Kur'ân, kendi kendini müdafaa edecek; ve Kur'ân'a hücum edilecek; i'câzı (mucizeliği), onun çelik bir zırhı olacak; ve şu i'câzın bir nev'inin şu zamanda ortaya konmasına haddimin üstünde olarak benim gibi bir adam namzet olacak; ve namzet olduğumu anladım.⁴¹

RİSALE-İ NUR, KÜLLÎ BİR TAHRİBATI, BÜTÜN İSLÂMİYET'İ İÇİNE ALAN KÂİNAT ÇAPINDA BİR KALEYİ TAMİR EDİYOR

Risale-i Nur'un iman ve Tevhid üzerinde sürekli önemle durması ve onları delillerle her taraftan donatması gittikçe artıyor. Ve en inatçı bir dinsizi susturmak için yüzde biri bile kâfi iken, neden iman ve Tevhid etrafında yeni yeni delillerle bu derecede hararetle yığınak yapıyor?

Çünkü Risale-i Nur, yalnız bir cüz'î tahrifatı, bir küçük haneyi tamir etmiyor; belki küllî bir tahrifatı ve İslâmiyet'i içine alan, dağlar büyüklüğünde taşları bulunan kâinat çapında bir kaleyi tamir ediyor. Ve yalnız hususî bir kalbi ve has bir vicdanı ıslaha çalışmıyor; belki bin seneden beri oradan buradan toplanıp yığılan bozguncu âletlerle dehşetli yaralanan bütün bir ümmetin kalbini, zihnini, fikirlerini ve herkesin, bilhassa avam mü'minlerin dayanağı olan İslâmî esaslar, cereyanlar ve şiarların kırılmasıyla bozulmaya yüz tutan umumî vicdanı Kur'ân'ın i'câzıyla, Kur'ân'ın ve imanın ilaçlarıyla tedavi etmeye çalışıyor.

Elbette böyle küllî ve dehşetli tahrifat ve yaralar için hakkal-yakîn (tecrübî kesinlik) derecesinde ve dağlar kuvvetinde hüccetler, deliller, cihazlar ve bin merhemlik tedavi ediciliğe sahip tecrübe edilmiş ilaçlar, hadsiz devalar bulunmak gerektir ki, işte bu zamanda, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın manevî i'câzından çıkan Risale-i Nur, o vazifeyi

görmenin yanısıra, imanın hadsiz mertebelerinde terakkî ve inkişafa da vesiledir.⁴²

Risale-i Nur, her bir mü'mine dalâletin Âhir Zaman'daki toplu hücumuna karşı dayanabileceği tahkikî iman kuvveti verir

Risale-i Nur'a verilen ehemmiyet dahi, zamanın ehemmiyetinden; hem bu asrın Şeriat-ı Muhammediye'ye (aleyhissalâtü ves-selâm) ve şeâir-i Ahmediye'ye (aleyhissalâtü vesselâm) ettiği tahribatın dehşetinden; hem bu âhir zamanın fitnesinden eski zamandan beri bütün Ümmet'in Allah'a sığınması cihetinden; hem o fitnelerin dehşetli hücumundan... [evet işte böyle bir zeminde] mü'minlerin imanlarını kurtarması noktasında Risale-i Nur öyle bir ehemmiyet kazanmış ki; Kur'ân ona kuvvetli işaretlerle iltifat etmiş; ve Hazret-i İmam Ali (radiyallahü anh) üç kerametle onu müjdelemiş; ve Gavs-ı Âzam Abdülkadir-i Geylanî (radiyallahü anh) keramet göstererek ondan haber verip, tercümanını yüreklendirmiş.

Evet, bu asrın dehşetine karşı taklidî olan itikadın dayandığı kaleler sarsılmış, uzaklaşmış ve perdelenmiş olduğundan, her mü'mine tek başıyla dalâletin toplu hücumuna karşı direnebileceği gayet kuvvetli bir tahkikî iman lâzımdır ki, dayanabilsin. Risale-i Nur, bu vazifeyi en dehşetli bir zamanda; en lüzumlu ve nazik bir vakitte; herkesin anlayacağı bir tarzda; Kur'ân-ı iman hakikatlerinin en derin ve en gizlilerini dahi gayet kuvvetli bürhanlar ile ispat ediyor; o tahkikî imanı taşıyan hâlis ve sadık şakirtleri dahi, buldukları kasaba, köy ve şehirlerde –imana hizmet itibariyle âdeta birer gizli kutup gibi– mü'minlerin manevî birer dayanak noktası olarak, bilinmedikleri, görünmedikleri ve görüşülmedikleri halde –itikatlarından gelen manevî kuvvet [ve moralleri] pek yüksek cesur birer zâbit gibi– ehl-i imanın kalblerine kuvve-i maneviye verip, mü'minlere manen mukavemet (dayanma) ve cesaret aşıyorlar.⁴³

Her zaman için en büyük makam Kur'ân'ındır;

Risale-i Nur, Kur'ân'ın bir hizmetçisi olarak önemlidir

Bu defa mektubunuzda, “Kur'ân'ı ezberlemeye çalışmak ve Risale-i Nur'u yazmak, bu zamanda hangisi öne alınsa daha iyidir?” diye sorunuzun cevabı açıktır. Çünkü bu kâinatta ve her asırda en büyük makam Kur'ân'ındır. Ve her harfinde, ondan tâ binler sevap bulunan Kur'ân'ın ezberlenmesi ve okunması her hizmetin önündedir ve her hizmete tercih edilir. Fakat, Risale-i Nur dahi o Kur'ân-ı Azîmüş-şân (şânı büyük Kur'ân)'daki iman hakikatlerinin bürhanları ve delilleri, ayrıca, Kur'ân'ın ezberlenmesine ve okunmasına vasıta ve vesile, bunların yanısıra, O'nun hakikatlerini tefsir ve izah olduğu cihetle, Kur'ân hıfzıyla beraber ona çalışmak da son derece

lüzumludur.⁴⁴

Risale-i Nur, dinsizliğe ve dinsizlik cereyanlarına karşı bir set, ülkenin İslâm dünyasındaki itibarına sebeptir

Risale-i Nur, bu mübarek vatanın manevî bir kurtarıcısı olması hasebiyle, şimdi iki dehşetli manevî belâyı defetmek için matbaalarda basılarak tezahüre başlaması, ders vermek zamanı geldi veya gelecek gibidir, zannedirim.

O dehşetli belâdan birisi: Hıristiyan Dini'ni mağlûp eden ve anarşiliği yetiştiren, kuzeyde çıkan dehşetli dinsizlik cereyanının bu vatani manevî istilâsına karşı Risale-i Nur bir Zülkarneyn Set'ti gibi bir Kur'ânî set olma vazifesi görebilir. *İkincisi:* Âlem-i İslâm'ın bu mübarek vatanın ahalisine karşı pek şiddetli itiraz ve ithamlarını gidermek için matbaalar lisanıyla konuşmak lâzım gelmiş diye kalbime ihtar edildi.⁴⁵

DİN'E HİZMET HER MAKAMIN ÜSTÜNDEDİR

Habeş Padişahı Necâşî demiş:

لَيْتَ لِي خِدْمَتُهُ بَدَلًا عَنِ هَذِهِ السَّلْطَنَةِ (Yani, “Keşke şu saltanata bedel, Muhammed-i Arabî (aleyhissalâtu ves-selâm)'ın hizmetkârı olsaydım! O hizmetkârlık, saltanatın pek üstündedir.”⁴⁶

Risale-i Nur, Âhir Zaman'ın istediği iman, hayat ve Şeriat sahalarında yapılması gereken tecdidin adıdır ve bunların en mukaddesi ve büyüğü iman sahasında olandır

Evet, bu zaman, hem iman ve din için, hem içtimaî hayat ve Şeriat için, hem kamu hukuku ve İslâmî siyaset için gayet ehemmiyetli birer müceddit ister. Fakat en ehemmiyetlisi, iman hakikatlerini muhafaza noktasındaki tecdit vazifesi, en mukaddes ve en büyüğüdür. Şeriat ve içtimaî ve siyasî hayat daireleri, ona nispeten ikinci, üçüncü, dördüncü derecede kalıyor. İlgili hadislerde Din'de tecdit hakkındaki ziyade ehemmiyet, imanî hakikatlerdeki tecdit itibarıylaadır. Fakat kamuoyunda, halk nezdinde, hayata düşkün insanların nazarında zâhiren geniş ve hakimiyet noktasında çekici olan İslâmî sosyal hayat ve Dinî siyaset cihetleri daha ziyade ehemmiyetli görüldüğü için, o mercek ile, o perspektiften bakıyorlar, manâ veriyorlar.

Hem bu üç vazifenin birden bir şahısta, yahut cemaatte bu zamanda bulunması ve mükemmel olması ve birbiriyle hiç çelişmeden görülebilmesi pek uzak, âdeta mümkün görünmüyor. Âhir Zaman'da, Âl-i Beyt-i Nebevî'nin (aleyhissalâtu ves-selâm) nuranî cemaatini temsil eden Hazreti Mehdî'de ve cemaatindeki şahs-ı manevide ancak bir

arada bulunabilir.⁴⁷

***

İnsanlık ve İslâmiyet âleminde üç muazzam mesele olan iman, Şeriat ve hayattır. İçlerinde en muazzamı iman hakikatleri olduğundan, bu Kur'ân hakikatleri başka cereyanlara, başka kuvvetlere tâbi ve âlet edilmemek ve elmas gibi o Kur'ân'ın hakikatlerini, Din'i dünyaya satan veya âlet eden insanların nazarında cam parçalarına indirmemek ve en kudsî ve en büyük vazife olan imanı kurtarmak hizmetini tam yerine getirmek için, Risale-i Nur'un has ve sadık talebeleri, gayet şiddetli bir nefretle siyasetten kaçıyorlar.⁴⁸

***

Hem, yirmi seneden beri en şiddetli ve tahripkâr zulüm altında ahlâk o derece bozulmuş, metanet ve sadakat o ölçüde kaybolmuş ki, ondan, belki de yirmiden birisine itimat edilmez. Bu şaşılacak hallere karşı çok fevkalâde sebat, metanet, sadakat ve İslâmî hamiyet lâzımdır; yoksa (Şeriat ve hayat sahasındaki hizmetler) akîm kalır, zarar verir. Demek en hâlis, en selâmetli, en mühim ve en muvaffakiyetli hizmet Risale-i Nur şakirtlerinin daireleri içindeki kudsî hizmettir. Her neyse; Bu mesele şimdilik bu kadar yeter.⁴⁹

Risale-i Nur, Şark tarafından çıkacak Nûr'a ve nûranî zatlara zemin hazırlamaktadır

Çok zaman evvel bir ehl-i velâyetten işittim. O zat, eski velîlerin gaybe ait işaretlerinden çıkarmış ve kanaati gelmiş ki, “*Şark tarafından bir nur ortaya çıkacak, bid'atlar karanlığını dağıtacak.*” Ben, böyle bir nurun zuhurunu çok bekledim ve bekliyorum. Fakat çiçekler baharda gelir. Öyle kudsî çiçeklere zemin hazır etmek lâzımdır. Ve anladık ki, bu hizmetimizle o nûranî zatlara zemin hazırlıyoruz.⁵⁰

RİSALE-İ NUR, FERDİYET MAKAMININ DA SAHİBİDİR, DOLAYISIYLA TÂBİ OLMAZ

Fâşetmek hatırıma gelmeyen bir sırrı fâşetmeye mecbur oldum. Şöyle ki:

Risale-i Nur'un şahs-ı manevîsi (manevî şahsiyeti) ve o şahsiyeti temsil eden has şakirtlerinin manevî şahsiyetleri “Ferid” makamına mazhar oldukları için, değil hususî bir memleketin kutbu, belki –büyük çoğunlukla– Hicaz'da bulunan kutb-u a'zâmın dahi tasarrufundan hariçtirler ve onun hükmü altına girmeye mecbur değillerdir. Her zaman bulunan iki imam gibi, o kutbu tanımaya mecbur olmuyorlar. Ben, eskide, Risale-i

Nur'un manevî şahsiyetini o imamlardan birisini zannediyordum. Şimdi anlıyorum ki, Gavs-ı A'zam (Abdülkadir-i Geylanî)'de kutbiyet ve gavsiyetle beraber "Ferdiyet" dahi bulunduğundan, Âhir Zaman'da şakirtlerinin bağlandığı Risale-i Nur, o "Ferdiyet" makamının mazharıdır. Gizlenmeye lâyık olan bu büyük sır dolayısıyla, Mekke-i Mükerreme'de dahi –farz-ı muhal olarak– Risale-i Nur'un aleyhinde bir itiraz kutb-u a'zamdan dahi gelse, Risale-i Nur şakirtlerine düşen, sarsılmayıp, o mübarek kutb-u a'zam'ın itirazını iltifat ve selâm suretinde telâkki edip, teveccühünü de kazanmak için, itiraza sebep noktaları o büyük üstadlarına karşı izah etmek, ellerini öpmektir.⁵¹

Risale-i Nur, her halükârda Türkiye'de doğmak gerekirdi

Evvelâ: İmanı kurtarmak ve Kur'ân'a hizmet için, Mekke'de olsam da buraya gelmem lâzımdı. Çünkü en ziyade burada ihtiyaç var. Binler ruhum olsa, binler hastalıklara müptelâ olsam ve zahmetler çeksem, yine bu milletin imanına ve saadetine hizmet için burada kalmaya Kur'ân'dan aldığım dersle karar verdim ve vermişiz.⁵²

RİSALE-İ NUR'UN YOLU MÜSBET HAREKETTİR, DAHİLDE MANEVÎ CİHADDIR. O İMAN DERSİ YANISIRA İÇTİMAÎ DERS DE VERİR VE ASAYİŞİ TEMİN EDER

(Had bilirlilik, dolayısıyla O'nun tayin buyurduğu hudutlar içinde kalın ve) her şeyiyle yerli yerinde olan yeryüzünde onun düzenini bozacak şekilde ve ıslahından sonra ülkede bozgunculuk çıkarmayın ve korku ile ümit-beklenti dengesi içinde O'na yalvarın. Hiç şüphesiz Allah'ın rahmeti, Allah'ı görüyormuşçasına, en azından Allah'ın kendilerini sürekli gördüğünün şuuru içinde davrananlara pek yakındır. (A'râf Sûresi/7: 56)

"Ey halkım! Allah'a ibadet edin; sizin için O'ndan başka ilâh yoktur. Hiç şüphemiz olmasın ki, size Rabb'iniz'den apaçık bir gerçek gelmiş bulunuyor. Artık ölçüyü, tartıyı tam yapın; kendilerine ait mallarda haklarını eksiltmek suretiyle insanlara zulmetmeyin; bu ülkede bir zaman (peygamberler eliyle İlâhî) düzen sağlanmıştı; siz, aksine davranmak suretiyle burada bozgunculuk yapmayın. Gerçek mü'minler olup, dediğim gibi davranmanız sizin için hayırlı olan yoldur." (A'râf Sûresi/7: 85)

"Allah'ın sana ihsan buyurduğu bu servetle Âhret yurdunu kazanmaya çalış; dünyadan da (O'nun sana takdir buyurduğu) nasibini unutma. Allah sana nasıl böylesine büyük bir ihsanda bulunmuşsa, sen de başkalarına iyilikte bulun ve ülkede

bozgunculuk çıkarma peşinde olma. Allah, bozguncuları sevmez.” (Kasas Sûresi/28: 77)

Bizim vazifemiz, müsbet hareket etmektir. Menfî hareket değildir. Allah'ın rızası istikametinde sırf iman hizmetini yapmaktır ve Allah'ın vazifesi (hükmü)ne karışmamaktır. Bizler asayişi muhafazayı netice veren müsbet iman hizmeti içinde her bir sıkıntıya karşı sabırla, şükürle mükellefiz.

Asıl mesele, bu zamanın manevî cihadıdır; manevî tahribatına karşı set çekmektir. Bununla dahilî asayişe bütün kuvvetimizle yardım etmektir.

Evet, yolumuzda kuvvet var. Fakat bu kuvvet, asayişi muhafaza etmek içindir. وَلَا تَزُرُ 53 وَازرَةَ وَزَرَ أَخْرَى düsturu ile ki: “*Bir câni yüzünden onun kardeşi, hanedanı, çoluk-çocuğu mesûl olamaz.*” İşte bunun içindir ki, bütün hayatımda bütün kuvvetimle asayişi muhafazaya çalışmışım. Bu kuvvet dâhile karşı değil, ancak hâricî tecavüze karşı kullanılabilir. Zikredilen âyetin düsturuyla vazifemiz, dâhildeki asayişe bütün kuvvetimizle yardım etmektir. Onun içindir ki, Âlem-i İslâm'da asayişi ihlâl edici dahilî muharebeler ancak binde bir olmuştur. O da, aradaki bir içtihad farkından ileri gelmiştir. Ve manevî cihadın en büyük şartı da, İlâhî vazifeye (hükme) karışmamaktır ki, “*Bizim vazifemiz. hizmettir; netice Cenab-ı Hakk'a aittir. Biz, vazifemizi yapmakla mecbur ve mükellefiz.*”

Dâhildeki hareket, müsbet bir şekilde manevî tahribata karşı manevî, ihlâs sırrıyla hareket etmektir. Hariçteki cihad başka, dâhildeki cihad başkadır. Şimdi milyonlar hakikî talebeleri Cenab-ı Hakk bana vermiş. Biz bütün kuvvetimizle dâhilde ancak asayişi muhafaza için müsbet hareket edeceğiz. Bu zamanda hariçteki cihad ile ve dâhildeki manevî cihad arasındaki fark pek büyüktür. 54

***

Kur'an-ı Hakîm'in hakikatlerinin sırrı ve mucize oluşunun tılsımıyla, benim ve Risale-i Nur'un programımız, yolumuz ve bilfiil meyvesini gördüğümüz hedefimiz, [temini için] çalıştığımız [maksat], hareketimizin gayesi, biçareleri ölümün ebedî idamından tahkikî imanla kurtarmak ve bu mübarek milleti de her nev'i anarşiden muhafaza etmektir. 55

Lâiklik prensibinin kabulüyle dinî cihad, tahkikî iman kılıcıyla olur

Dini, dünyadan ayırarak, dinde zorlamaya, dinî mücahedeye ve din için silâhla cihada karşı olan vicdan hürriyeti, hükümetlerde aslî bir kanun, siyasî bir düstur oluyor. Ve hükümet, “lâik cumhuriyet”e döner. Fakat buna karşılık din için manevî bir cihad, [artık] tahkikî iman kılıcıyla olacaktır. 56

Risale-i Nur, imanın yansıması, ülkede sulh, salâh ve asayişin teminine de çalışır

Gerçi Risale-i Nur sırf Âhîret'e bakar; gayesi Allah'ın rızasını kazanmak, imanı kurtarmak ve şâkırtlerinin ise kendilerini ve vatandaşlarını ebedî idam ve ebedî hücre hapsinden kurtarmaya çalışmaktır. Bununla birlikte, dünyaya ait de, fakat ikinci derecede gayet ehemmiyetli bir hizmettir; ve bu millet ve vatani anarşi tehlikesinden ve gelecek neslin biçareler kısmını mutlak dalâletten kurtarmaktır. Çünkü bir Müslüman, başkasına benzemez. Din'i terk edip İslâmîyet seciyesinden çıkan bir Müslim, mutlak dalâlete düşer, anarşist olur, daha idare edilmez.

Evet, eski İslâmî terbiyeyi alanların yüzde ellisi meydanda varken ve millî ve Dinî geleneklere karşı ancak diğer yüzde elli lâkaytlık gösterdiği halde, elli sene sonra yüzde doksanı nefis-i emmâreye tâbi olup, millet ve vatani anarşiye sevk etmek ihtimalini düşünmek ve o belâyâ karşı bir çare aramak, yirmi sene evvel beni siyasetten ve bu asırdaki insanlarla uğraşmaktan katiyen menettiği gibi, Risale-i Nur'u, hem şâkırtlerini, bu zamana karşı alâkalarını kesmiş; onlarla ne kavga var, ne meşguliyet.⁵⁷

Risale-i Nur, vatan ve milletin tam faydasına olarak, girdiği her yerde terbiye ve ıslahta bulunur

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فَلَبْتُ فِي السِّجْنِ بضع سنين (Yusuf, hapisshanede bir kaç yıl daha kaldı. Yusuf Sûresi/12: 42) âyetinin ihbarî ve sırrıyla Yusuf (aleyhisselâm) mahpusların pîridir ve hapisshane bir nev'i Medrese-i Yusufiye olur. Madem Risale-i Nur şâkırtleri, iki defadır, çoklukla bu medreseye giriyorlar; elbette Risale-i Nur'un hapse temas ve ispat ettiği bir kısım meselelerinin kısacık hülâsalarını, bu terbiye için açılan dersshanede okumak ve okutmakla tam terbiye almak lâzım geliyor.⁵⁸

***

Eserler tesirlidir. Fakat, millet ve vatanın tam menfaatine olarak ve hiçbir zarar dokundurmadan yüz bin insana kuvvetli tahkikî iman dersi vermekle, saadet ve ebedî hayatlarına tam hizmette tesirlidir. Denizli hapisshanesinde, kısmen ağır ceza ile mahkûm yüzlerce insan, yalnız Meyve Risalesi'yle gayet uslu ve dindar bir hal almaları, hattâ iki-üç kişiyi öldürenler, onun dersiyle daha tahta bitini bile öldürtmekten çekinmeleri ve o hapisshane müdürünün ikrarıyla, hapisshanenin bir terbiye medresesi hükmünü alması, bu gerçeğe reddedilmez bir senettir, bir hüccettir.⁵⁹

Ülkenin ve Âlem-i İslâm'ın saadetine hizmet etmek

Madem ben de bu vatanın bir evlâdıyım, bu vatanın saadetine hizmet etmek benim için farzdır... Kat'iyen size beyan ediyorum ki, (Risale-i Nur'un) basılmasındaki maksadım, bu mübarek milleti ve vatani manevî ve maddî anarşiden muhafaza etmek, ve asayiş ve emniyete manevî yardımda bulunmak, anarşiyi ve anarşistliği tahrik eden haricî bir cereyanın istilâsına manevî set çekmek ve Âlem-i İslâm'ın bize karşı itiraz ve ithamlarını giderip, eski muhabbet ve kardeşliğini çekmeye çalışmaktır.⁶⁰

Risale-i Nur, bu millete büyük bir İlâhî nimettir; küfr-ü mutlakı kırmakla emniyeti, asayişi, hürriyeti ve adaleti de temin eder

Kur'ân-ı Hakîm, bu zemin kafasının aklı ve düşünme melekesidir. Eğer –Allah korusun!– Kur'ân, yerkürenin başından çıksa, yerküre divane olacak. Akıldan boş kalan kafasını bir seyyâreye çarpması, bir kıyamet kopmasına sebep olması, akıldan uzak değildir. Evet Kur'ân, Arş'ı ferş (yer) ile bağlamış bir zincirdir, Allah'ın kopmaz ipidir. Genel çekim kanunundan ziyade, zemini muhafaza ediyor.

İşte bu şâni yüce Kur'ân'ın hakikî ve kuvvetli bir tefsiri olan Risale-i Nur, bu asırda, bu vatanda, bu millete, yirmi seneden beri tesirini göstermiş büyük bir İlâhî nimet ve Kur'ân'ın sönmez bir mucizesidir. Hükümet ona ilişmek ve talebelerini ondan ürkütüp vazgeçirmek değil, belki onu himaye etmek ve okunmasını teşvik etmek gerektir.⁶¹

***

Risale-i Nur'un siyasetle alâkası yoktur. Fakat mutlak küfrü kırdığı için, bu mutlak küfrün altı olan anarşiyi ve üstü olan mutlak istibdadı (diktatörlüğü), temelinden bozar, reddeder. Onun emniyeti, asayişi, hürriyeti, adaleti temin ettiğine yüzlerce delilden biri, bu savunmam hükmündeki Meyve Risâlesi'dir.⁶²

RİSALE-İ NUR'A VE RİSALE-İ NUR İLE DİN'E, MİLLETE HİZMETİN ÖNEMİ

Yazıdan [hizmetten] usanan ve ibadet ayları olan Üç Aylar'da [sadece] başka evrâdıyla [meşgul olan] kardeşlerime iki hadîs-i şerifin bir nüktesini söyleyeceğim.

Birincisi: يُوزَنُ مِدَادُ الْعُلَمَاءِ بِدِمَاءِ الشُّهَدَاءِ –ev kemâ kâl– Yani: “Mahşerde hakikat âlimlerinin sarfettikleri mürekkep, şehidlerin kanıyla tartılır ve daha kıymette olur.”⁶³

İkincisi: مَنْ تَمَسَّكَ بِسُنَّتِي عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِي فَلَهُ أَجْرٌ مِائَةِ شَهِيدٍ –ev kemâ kâl– Yani: “Bid'atların ve dalâletlerin istilâsı zamanında Sünnet-i Seniyye'ye ve Kur'ânî hakikatlere sarılıp hizmet eden, yüz şehid sevabını kazanabilir.”⁶⁴

Ey tembellik damarıyla yazıdan usanan ve ey sofi-meşrep kardeşler! Bu iki hadis birlikte gösterir ki, böyle zamanda iman hakikatlerine, Şeriat'ın esrarına ve Sünnet-i Seniyye'ye hizmet eden mübarek, hâlis kalemlerden akan siyah nur veya âb-ı hayat (ölümsüzlük iksiri) hükmünde olan mürekkeplerin bir dirhemi, şehidlerin yüz dirhem kanı hükmünde Mahşer Yeri'nde size fayda verebilir. Öyleyse onu kazanmaya çalışınız.

Eğer deseniz: Hadiste “âlim” tâbiri var, bir kısmımız yalnız kâtibiz.

Cevap: Bir sene bu risaleleri ve bu dersleri anlayarak ve kabul ederek okuyan, bu zamanın mühim, hakikatli bir âlimi olabilir. Eğer anlamasa da, madem Risale-i Nur şakirtlerinin bir şahs-ı manevîsi (manevî şahsiyeti) var; şüphesiz o şahs-ı manevî bu zamanın bir âlimidir. Sizin kalemlerinizi ise, o şahs-ı manevînin parmaklarıdır. Kendi adıma liyakatsiz olduğum halde, haydi hüsn-ü zannınız sebebiyle bir üstadlık ve tâbi olma noktasında bir âlim vaziyetini vermekle bu fakire bağlanmışsınız. Ben ümmî ve kalemsiz olduğum için sizin kalemlerinizi benim kalemim sayılır, hadiste gösterilen ecri alırsınız.⁶⁵

Risale-i Nur için Allah'ın rızası kâfidir

Çünkü iman ettim ki: Bâki-i Zül-kemâl'in bekası ve varlığıyla Nur Risaleleri, yalnız insanların hafızalarında ve kalblerinde nakşolmuyor; belki hadsiz şuurlu varlıklar ve rûhanîler de onları mütalâa ediyor; eğer Allah'ın rızasına mazhar iseler, Levh-i Mahfuz'da ve koruma altındaki levhalarda da kaydolarak, sevap meyveleriyle bezenirler. Ve bilhassa Kur'ân'a ait olmaları ve Peygamber Efendimiz'in (aleyhissalâtu ves-selâm) kabulüne ve –inşaallah– İlâhî rızaya mazhariyetleri cihetiyle bir an bile yaşamalarını ve Rabb'in nazarına mazhariyeti, bütün ehl-i dünyanın takdirinden daha ziyade kıymettar bildim. İşte hayatımı ve bekamı, o risalelerin, imana ait hakikatleri ispat eden her bir risalenin bekasına, devamına, ifadesine, makbuliyetine feda etmeye her vakit hazır olduğumu ve saadetimi onların Kur'ân'a hizmet etmelerinde bildim. Ve o halde Cenab-ı Allah'ın ebedî bekası sebebiyle yüz derece insanların onları güzel görmelerinden daha ziyade bir takdire mazhariyetlerini imandan gelen intisapla anladım. Bütün kuvvetimle *حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ* dedim.⁶⁶

Risale-i Nur'a ve Risale-i Nur ile hizmetin dünyevî ve uhrevî faydaları

Risale-i Nur'u yazmanın [Risale-i Nur yoluyla iman ve Kur'ân hizmetinin] aşağıdakiler gibi *uhrevî*:

1. *Ehl-i dalâlete karşı manevî cihad etmek;*
2. *Üstadına hakikati yayma ve yayınlamada yardım etmek;*

3. Müslümanlara iman cihetinde hizmet etmek;
4. Kalemle [okumakla] ilim tahsil etmek;
5. Bazen bir saati bir sene ibadet hükmüne geçen tefekkür ibadeti yapmak;
6. İman ile kabre girmek;

Ve aşağıdakiler gibi de *dünyevî*:

1. Rızıkta bereket;
2. Kalbde rahat ve sürur;
3. Geçimde kolaylık;
4. İşlerinde muvaffakiyet;
5. Talebelik faziletini almakla, bütün Risale-i Nur talebelerinin dualarına hissedar olmak...

faydaları bulunduğu ve bunların yakında gençlik tarafından idrak olunup, üniversitenin bir Nur mektebi haline geleceği yazılıyor.⁶⁷

Risale-i Nur, eski medreselerde yıllar içinde kazanılabilen ilmi aylar içinde kazandırabilecek bir medresedir

Sonunda “Beş-on senede medrese hocalarının tahsil derecelerini Nur şakirtleri on haftada kazanır.” dediğim aynı dakikada kalbe geldi ki: Eski Said’in, on beş yaşında iken medrese usûlünce on beş senede okunan ilmi on beş haftada okumaya İlâhî yardımla muvaffak olması gibi, Rabb’in hususî rahmetiyle Risale-i Nur dahi, hakikat ve iman ilminde on beş seneye mukabil –bu medresesiz zamanda– on beş hafta kâfi geldiğini, bu on beş senede belki on beş bin adam, kendi tecrübeleriyle tasdik ediyorlar.⁶⁸

Risale-i Nur’la iman dersleri, başka pek çok varlıklar tarafından da dinlenir

Aziz kardeşlerim, bahar ve yazın meşgaleleri, hem gecelerin kısalması, hem Üç Aylar’ın gitmesi ve çoğu kardeşlerimin bir derece hisse alması ve daha başka bazı sebeplerin bulunması, elbette bir derece neşeli kış dersine usanç verir. Fakat onlardan gelen usanç size uğramasın. Çünkü o dersler, imanî ilimler olduğu için, bir insan yalnız kendi nefesine dinlettirse de yeter. Bilhassa, siz daima bir-iki hakikî kardeşi de bulursunuz.

Hem o dersi dinleyenler yalnız insanlar değil. Cenâb-ı Hakk’ın şuurlu çok yaratıkları vardır ki, iman hakikatlerini dinlemekten çok zevk alırlar. Sizin o kısım arkadaşınız ve dinleyeniniz çoktur.⁶⁹

Risale-i Nur'la iman sohbeti tefekkürî ibadet ve zikirdir

Hem tefekkür de ihtiva eden o çeşit iman sohbetinin yeryüzünün manevî bir süsü ve şeref vesilesi olduğuna işaretten biri demiş:

أَسْمَانُ رَشْكُ بَرْدٍ بَهْرُ زَمِينٍ كِه دَارْدُ
يَكْ دُو كَسْ يَكْ دُو نَفْسِ بَهْرِ خُدَا بَرِ نَشِينْدُ

Yani, gökler zemine gıpta eder ki, zeminde hâlisen Allah için sohbet, zikir ve tefekkür maksadıyla bir-iki adam, bir-iki nefes, yani bir-iki dakika beraber otururlar, kendi Sâni-i Zülcelâl'inin çok güzel rahmet eserlerini, çok hikmetli ve süslü sanat eserlerini birbirine göstererek Sâni'lerini sevip sevdirebilirler, düşünüp düşündürürler.⁷⁰

RİSALE-İ NUR TALEBELERİ, İNŞÂALLAH İMANLA KABRE GİRELER

Birinci Şua'da, iki-üç âyetin [Bkz.: En'âm Sûresi/6: 122; Hûd Sûresi/11: 108; Bürûc Sûresi/85: 10], Risaletü'n-Nur'un sadık talebeleri imanla kabre gireceklerine ve ehl-i Cennet olacaklarına dair kudsî ve kuvvetli bir müjdeye işarette bulunduğu gösterilmiştir. Fakat bu pek büyük meseleye ve çok kıymetli işarete tam kuvvet verecek bir delil ister diye beklerdim; çoktan beri bekliyordum. Li'llâhil-hamd, iki emare birden kalbime geldi:

Birinci emare: Tahkikî iman, ilmîl-yakîn (ilmî kesinlik)ten hakkal-yakîne (tecrübî kesinlik) yakınlaştıkça daha giderilemeyeceğine keşif ve tahkik ehli hükmetmişler ve demişler ki: “Sekerat vaktinde (ölürken) şeytan vesvesesiyle ancak akla şüpheler verip tereddüde düşürebilir.” Bu nev'i tahkikî iman ise yalnız akılda durmuyor. Belki hem kalbe, hem ruha, hem sırta, hem öyle lâtifelere yayılıyor, kökleşiyor ki, şeytanın eli o yerlere yetişemiyor. Öylelerin imanı korunuyor, giderilemiyor.

Bu tahkikî imana ulaşmanın **bir yolu**, kâmil velîlik yolu olarak keşif ve âdetâ görerek hakikate yetişmektir. Bu yol en haslara mahsustur; şühudî (bizzat şahit olmaya, görmeye dayalı) imandır.

İkinci yol, gaybe iman cihetinde, vahyin sırrının feyziyle, delilli ve Kur'ânî bir tarzda, akıl ve kalbin birleşip kaynaşmasıyla, hakkal-yakîn (tecrübî kesinlik) derecesinde bir kuvvetle zaruret ve apaçık hakikat derecesine gelen bir ilmîl-yakîn (ilmî kesinlik)le imanî hakikatleri tasdik etmektir.

Bu ikinci yol, Risaletü'n-Nur'un esası, mayası, temeli, ruhu, hakikati olduğunu has

talebeleri görüyorlar.

İkinci emare: Risaletü'n-Nur'un sâdık şakirtleri, hüsn-ü âkıbetleri (sonlarının güzel olması) ve kâmil iman kazanmaları için o derece çok ve makbul samimî dualar oluyor ki, o duaların içinde hiçbirinin kabul olmamasına akıl imkân veremiyor.

Kısaca: Risaletü'n-Nur'un bir hizmetçisi ve bir tek şakirdi, yirmi dört saatte, Risaletü'n-Nur talebelerinin hüsn-ü âkıbetleri, imanlarının selâmeti, kabre imanla girmeleri ve ebedî saadete mazhar olmaları için yüz defa ettiği dualar içinde hiç olmazsa yirmi–otuzunu duanın en çok kabul göreceği şartlar içinde ediyor.

Hem, imanın her cihetten pek çok hücumu maruz kaldığı bu zamanda Risaletü'n-Nur'un talebelerinin birbirlerine imanlarının selâmeti için masum lisanlarıyla yaptıkları samimî dualarının toplamı öyle bir kuvvettedir ki, Rahmet ve Hikmet, onların reddine müsaade etmez. Olmaz ya, tamamının reddedilebileceğini farzetsek dahi, içlerinden bir tanesi olsun kabul edilse, yine her birinin imanla kabre gireceğine kâfi geliyor. Çünkü her bir dua, talebelerin tamamına bakar.

***

Evet, bir insanın imanı, bâki ve ebedî dünya kadar bir mülkün anahtarı ve nûrudur. Öyleyse, [yukarıda geçen] sözkonusu âyetler, bu asırda imanı tehlikeye maruz her insana bütün yeryüzü saltanatından daha faydalı bir saltanat, bir fetih kazandıran Risaletü'n-Nur'a elbette müjdeleriyle kastî olarak bakmaktadır.⁷¹

RİSALE-İ NUR'UN MEZİYETLERİNİ VE KERAMETLERİNİ ANLATMAKTAN MAKSAT

Bu sekiz parçayı Ankara ehl-i vukufu tetkik etmiş, itiraz etmemişler. Yalnız demişler: “Bu yazılmamalıydı. Keramet sahibi, kerametini yazamaz.”

Ben de onlara cevap verdim ki:

“Bu, benim değil, Risale-i Nur'un kerametidir. Risale-i Nur ise, Kur'ân'ın malıdır ve tefsiridir.” dedim. Onlar sustular, demek kabul ettiler. Gerçi bu çeşit ikramlar yazılmasaydı daha münasipti, fakat bu kadar hadsiz muarızlar ve çok kuvvetli ve pek çok sayıda düşmanlar karşısında az, fakir ve zayıf olan bizlere kuvve-i maneviye, gaybî imdat, teşcî–yüreklendirme, sebat ve metanet vermek için kat'î mecburiyet oldu, ben de yazdım. Benliğime bir kendini beğenmişlik verip düşmeme sebep olacak bile olsa, ehemmiyeti yok. Bu hizmete, yani ehl-i imanı mutlak dalâletten kurtarmaya –lüzum olsa–dünyevî hayat gibi, uhrevî hayatımı da feda etmeyi bir saadet bilirim; binler dostlarım

ve kardeşlerimin Cennet'e girmeleri için Cehennem'i kabul ederim.⁷²

***

Beni her şeyden, (insanlarla) temastan ve yardımcılarından men etmekle kalmayıp, aleyhimizde olanlar bütün kuvvetleriyle arkadaşlarımla kuvve-i maneviyelerini kırmak; onları benden ve Risale-i Nur'dan soğutmak; benim gibi ihtiyar, hasta, zayıf, garip, kimsesiz biçareye, binler adamın göreceği vazifeyi başına yüklemek; bu tecrid ve tazyiklerde maddî bir hastalık nev'inde insanlar ile temas ve onlara karışmaktan çekilmeye mecbur olmak; hem o derece tesirli bir tarzda halkları ürkütmek ki, en ziyade bağlı görünen bazı dostları bana selâm vermemek, hattâ bazen namazı da terk etmek derecesinde ürkütmekle kuvve-i maneviyeyi kırmak cihetleriyle ve sebepleriyle, isteğim ve iradem haricinde bütün o mânilere karşı Risale-i Nur şakirtlerinin kuvve-i maneviyelerinin takviyesine vesile İlâhî ikramları beyan ederek, Risale-i Nur etrafında manevî bir yığınak yapmak ve Risale-i Nur kendi kendine, tek başıyla, başkalarına muhtaç olmayarak, bir ordu kadar kuvvetli olduğunu göstermek hikmetiyle bu çeşit şeyler bana yazdırılmış. Yoksa hâşâ kendimizi satmak, beğendirmek, övdürmek ve bencillik etmek ise, bunlar, Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir esası olan ihlâs sırrını bozmaktır. İnşallah Risale-i Nur kendi kendine, hem kendini müdafaa ettiği, hem kıymetini tam gösterdiği gibi, bizi de manen müdâfaa edip, kusurlarımızı affettirmeye vesile olacaktır.⁷³

Risale-i Nur'u övmekten maksat, Kur'ân'ın hakikatlerini ve imanın rükünlerini övmektir

Malûm olsun ki, ben Risale-i Nur'un kıymetini ve ehemmiyetini beyan etmekle Kur'ân'ın hakikatlerini ve imanın rükünlerini ilan etmek ve imanda za'fa düşenleri o hakikatlere ve rükünlere davet etmek ve onların kuvvetlerini ve hakkaniyetlerini göstermek istiyorum. Yoksa, –hâşâ– kendimi ve hiçbir cihetle beğenmediğim nefsi emmâremi beğendirmek ve medhetmek değildir.

Hem Risale-i Nur, zâhiren benim eserim olmak haysiyetiyle senâ etmiyorum. Belki yalnız Kur'ân'ın bir tefsiri, Kur'ân'dan mülhem bir tercüman-ı hakikîsi ve imanın hüccetleri ve dellâlı olmak haysiyetiyle meziyetlerini beyan ediyorum.⁷⁴

Risale-i Nur, İlâhî istihdamın ürünüdür

Rabb'inin nimetini ise şükürle an ve anlat. (Duhâ Sûresi/93: 11)

İnsanlığın yüzde sekseni tahkik ehli (araştırmacı) değildir ki; hakikate nüfuz etsin ve hakikati, hakikat tanıyıp kabul etsin. Belki, zahirî görüntüye bakarak ve hüsn-ü zan

sebebiyle makbul ve güvenilir insanlardan işittikleri meseleleri takliden kabul ederler. Hattî, kuvvetli bir hakikati zayıf bir adamın elinde zayıf görür; ve kıymetsiz bir meseleyi kıymetli bir adamın elinde görse, kıymetli telâkki ederler.

Bu sebeptendir ki, benim gibi zayıf ve kıymetsiz bir biçarenin elindeki iman ve Kur'ân hakikatlerinin kıymetini insanların çoğunluğunun gözünden düşürmemek için, mecbur kalarak ilan ediyorum ki: Bizzat irademiz ve haberimiz olmadan birisi, bizi istihdam ediyor; biz bilmeyerek, bizi mühim işlerde çalıştırıyor. Delilimiz de şudur ki: Şuurumuz ve irademiz dışı bir kısım yardımlara ve kolaylığa mazhar oluyoruz. Öyleyse, o yardımları bağırarak ilân etmeye mecburuz.⁷⁵

⁴ Her türlü noksan sıfatlardan uzak olan Allah'ın adıyla.

⁵ Hiç bir şey yoktur ki, O'nu hamd ile beraber tesbih (tenzih) ediyor bulunmasın. (İsrâ Sûresi/17: 44)

⁶ Yoktur başka ilâh, ancak Allah vardır; birdir; ortağı yoktur. O'nundur mülk (bütün kâinat ve mutlak hakimiyet); O'nun içindir bütün hamd. Hayatı verir, diriltir ve ölümü verir. O, ezeli ve ebedî hayat sahibidir. Bütün hayır O'nun elindedir ve O, her şey üzerinde mutlak kudret sahibidir; ve O'nadır nihaî dönüş. (Bkz.: *Tirmizî*, “*Deavât*” 36; *Nesâî*, “*Menâsik*” 163.).

⁷ *Mektubât*, “20. Mektup, Mukaddime”, s. 253-254.

⁸ *İşârâtü'l-İ'caz*, s. 9–10.

⁹ *Sözler*, “23. Söz, 1. Makam, Birinci Mebhas”, s. 336-337.

¹⁰ *Şualar*, 7. Şua, s. 142-143.

¹¹ Buhârî, “*Cihad*” 102, 143, “*Fezâilü Ashâb*” 9; Müslim, “*Fezâilü's-Sahâbe*” 34; Ebû Dâvûd, “*İlim*” 10.

¹² Gazâlî, *İhyâu Ulûmi'd-Dîn*, 4:423; Kurtubî, *el-Câmi' li-Ahkâmi'l-Kur'ân*, 4:314.

¹³ *Emirdağ Lâhikası-1*, 97–98.

¹⁴ İmam Rabbanî, *el-Mektubât*, 1:182, “210. Mektup”; s. 240, “260, 272. Mektuplar”; s. 87, “75, 91 ve 94. Mektuplar”.

¹⁵ *Mektubât*, “5. Mektup”, s. 19–20.

¹⁶ Gazâlî, *İhyâu Ulûmi'd-Dîn*, 4:423; Kurtubî, *el-Câmi' li-Ahkâmi'l-Kur'ân*, 4:314.

¹⁷ *Şualar*, “7. Şua”, s. 154–155.

¹⁸ *Mektubât*, “15. Mektup”, s. 51–52.

¹⁹ *Sözler*, 27. Söz, Zeyl, s. 535–536.

²⁰ *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 62–63.

²¹ İmam Rabbanî, *el-Mektubât*, 1:87 (75. Mektup).

²² *Mektubât*, “28. Söz, 3. Mesele”, s. 400–403.

²³ *Mesnevî-i Nûriye*, “Mukaddime”, s. 2–4.

²⁴ *Mesnevî-i Nûriye*, (Arapça asıl), “Şemme”, 3. bölüm.

²⁵ *Sözler*, “27. Söz, Zeyl”, s. 538-539.

²⁶ *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 84–85.

²⁷ *Kastamonu Lâhikası*, s. 7.

²⁸ *Sözler*, “20. Söz, 2. Makam”, s. 279.

²⁹ *Sözler*, “26. Söz, Hâtime”, s. 515.

³⁰ *Sözler*, “20. Söz, 2. Makam”, s. 279.

³¹ *Şualar*, “1. Şua”, 815.

³² *Şualar*, 1. Şua, 840–841.

³³ *Elif.Lâm-Râ*: Yûnus Sûresi/10: 1; Hûd Sûresi/11: 1; Yûsuf Sûresi/12: 1; İbrahim Sûresi/14: 1; Hıcr Sûresi/15: 1. *Hâ-Mîm*: Mü'min Sûresi/40: 1; Fussilet Sûresi/41: 1; Şûrâ Sûresi/42: 1; Zuhuruf Sûresi/43:1; Duhân Sûresi/44: 1; Câsiye Sûresi/45: 1; Ahkaf Sûresi/46: 1.

³⁴ *Mektubât*, “28. Mektup, 7. Risale”, 415-416.

³⁵ *Şualar*, “14. Şua”, s. 505–506.

- [36](#) *Şualar*, “11. Şua, 4. Mesele”, s. 179.
- [37](#) *Mektubât*, “5. Mektup”, s. 20.
- [38](#) *Asâ-yı Musa* (2013), s. 4.
- [39](#) *Şualar*, “15. Şua, 2. Makam”, s. 661
- [40](#) *Şualar*, “11. Şua”, s. 257.
- [41](#) *Mektubât*, “28. Mektup, 7. Risale”, s. 415.
- [42](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 25–26
- [43](#) *Şualar*, “8. Şua”, s. 727.
- [44](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 46–47.
- [45](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 96.
- [46](#) *Ebû Davud*, “Cenaiz” 58; Ahmed İbni Hanbel, *el-Müsned*, 1:461. (Mektubât, 19. Mektup, s. 197.)
- [47](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 158–159.
- [48](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 116.
- [49](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 63–64.
- [50](#) *Mektubât*, “28. Mektup, 7. Risale”, s. 417.
- [51](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 165.
- [52](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 185.
- [53](#) En’âm Sûresi/6: 164; İsrâ Sûresi/17: 15; Fâtır Sûresi/35: 18; Zümer Sûresi/39: 7; Necm Sûresi/53: 38.
- [54](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, 224–229.
- [55](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 24.
- [56](#) *Şualar*, “11. Şua”, s. 256.
- [57](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 17–18.
- [58](#) *Şualar*, “11. Şua, Meyve Risalesi”, s. 182.
- [59](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 15.
- [60](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 99.
- [61](#) *Şualar*, “14. Şua”, s. 366.
- [62](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 116; *Şualar*, “12. Şua”, s. 273.
- [63](#) Bkz.: İmam Gazâlî, *İhyâü Ulûmi’-d-Dîn*, 1:6, 8; İbn Hacer, *Lisânü’l-Mizân*, 5:225; Münâvî, *Feyzu’l-Kadîr*, 6:466.
- [64](#) Taberânî, *el-Mu’cemü’l-Evsat*, 5:315; İbni Adıyy, *el-Kâmil*, 2:327; Beyhakî, *ez-Zühd*, s. 118.
- [65](#) *Lem’alar* (2004), “21. Lem’a”, s. 261–262.
- [66](#) *Şualar*, “4. Şua”, s. 56.
- [67](#) *Şualar*, “14. Şua”, s. 426.
- [68](#) *Şualar*, “14. Şua”, s. 527.
- [69](#) *Barla Lâhikası*, s. 99.
- [70](#) *Barla Lâhikası*, s. 299.
- [71](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 14–15.
- [72](#) *Emirdağ Lâhikası-1* (2009), s. 7–8.
- [73](#) *Şualar*, 15. Şua, s. 663.
- [74](#) *Şualar*, “8. Şua”, s. 706.
- [75](#) *Mektubât*, “28. Mektup, 7. Risale”, s. 418.

İkinci Bölüm

RİSALE-İ NUR ÇİZGİSİNDE İSLÂMÎ HİZMETİN ANA DÜSTURLARI VE RİSALE-İ NUR TALEBELERİNİN VASIFLARI

GAYE MEŞRÛ, YOL MEŞRÛ: GAYR-I MEŞRÛ YOL, MAKSADIN ZIDDINA GİDER

Şu halde ey Rasûlüm, her hususta sana nasıl davranman emredilmişse, o şekilde dosdoğru hareket et ve (daha önce takip ettikleri yolları bırakarak) artık Allah'a yönelen ve senin maiyetine girenler de aynı şekilde davransınlar. İstikametten çıkıp, hak yoldan dışa taşmayın. Muhakkak ki Allah, her ne işliyorsanız hepsini hakkıyla görmektedir. (Hûd Sûresi/11: 112)

Senden önce gönderdiğimiz rasûllerimiz hakkında da uyguladığımız kanun budur: Bizim yolumuzda, câri kanunlarımızda bir değişiklik bulmayacaksın. (İsrâ Sûresi/17: 77)

Rabbinin Kelimesi, doğrunun ve adaletin ta kendisi olarak tamamlanmıştır. O'nun kelimelerini değiştirmek olmaz. O, Semî' (her şeyi hakkıyla işiten)dir, Alîm (her şeyi hakkıyla bilen)dir. (En'âm Sûresi/6: 115)

“Katil, öldürdüğü kimseye mirasçı olamaz.” büyük bir düsturdur: Gayr-i meşrû yol ile bir maksada giden zat, çoğunlukla maksadının zıddıyla görür ceza.⁷⁶

MUTLAK SIDK (DOĞRULUK) ESASTIR; YALAN, KÂFİR BİR SÖZDÜR

İşte (gerçek fazilet sahibi) bu kimselerdir ki, doğrudan şaşmazlar ve (sözlerinde, imanlarında ve Müslümanlıklarında) tam sadıktırlar. Ve onlardır Allah'a karşı tam bir saygı ile günahlardan kaçıp, her türlü vazifelerini hakkıyla yerine getirenler.

(Bakara Sûresi/2: 177)

Şurası bir gerçek ki Biz, onlardan önce yaşayan ve iman ikrarında bulunan herkesi denedik. Denedik ki Allah, ikrarında sadık olanları ortaya çıkardığı gibi, yalancı olanları da ortaya çıkarısın. (Ankebût Sûresi/29: 3)

Yalan (ve bâtil itikatlar) uydurup, bunları Allah'a mal edenden ve kendisine ulaşan doğruyu yalanlayandan daha zalim kim olabilir? Kâfirler için Cehennem'de yer mi yok? Buna karşılık, doğruyu getiren ve onu tasdik edene gelince, onlardır Allah'a karşı gelmekten ve her türlü fenalıktan korunan ve Allah'ın koruması altına girenler. (Zümer Sûresi/39: 32-33)

İnsanlar içinde öyleleri de vardır ki, hiç de inanmış olmadıkları halde, "Allah'a da, Âhiret Günü'ne de inandık!" deyip durmaktadırlar. Kendilerince Allah'a ve iman etmiş olanlara hile edip güya onları kandırmakla meşguller. Halbuki sadece kendilerini kandırıp durmalarına rağmen, ne yaptıklarının farkında değillerdir. Kalblerinin tam merkezinde bir hastalık vardır; (gayz ve hasetlerine bir şifa olsun diye kurmaya çalıştıkları düzenler sebebiyle de) Allah, hastalıklarını arttırmaktadır. Sürekli yalan söyleyip durdukları için onların hakkı sadece çok acı bir azaptır. (Bakara Sûresi/2: 8-10)

Bir doğruluk tanesi, yakar milyonla yalanı. Bir hakikat tanesi, ykar hayalî sarayı. Doğruluk, büyük esastır, parlak bir cevherdir. Yeri verir sükûta, eğer neticesi olacaksa zararlı... Yalana yer hiç yoktur, ne kadar görünse de faydalı. Her sözün doğru olsun, her hükmün hak olmalı. Lâkin hakkın olamaz, her doğruyu söylemek. Bunu iyi bilmeli. **خُذْ** مَا صَفَا وَدَعْ مَا كَدِرَ (Safî ve duru olanı al; bulanık olanı bırak!), kendine düstûr etmeli. Güzel gör, hem güzel bak. Tâ güzel düşünmeli. Güzel bil, hem güzel düşün. Tâ lezzetli hayatı bulmalı. Hayat içinde hayattır, hüsn-ü zan ve emel. Sû-i zanla yeistir, tahrip eden saadeti, hem de hayatın katili.⁷⁷

Her şeyden önce lâzım olan doğruluktur; en büyük düşman yalandır

S- Her şeyden evvel bize lâzım olan nedir?

C- Doğruluk.

S- Daha?

C- Yalan söylememek.

S- Sonra?

C- Sıdk, ihlâs, sadakat, sebat, dayanışma.

S- Yalnız?

C- Evet!

S- Neden?

C- Küfrün mahiyeti yalandır. İmanın mahiyeti sıdk (doğruluk)tur. Şu delil kâfi değil midir ki, hayatımızın bekası, imanın, sıdkın ve dayanışmanın devamıdır.⁷⁸

Ya sükût, çünkü muhakkak doğruyu söylemeli; veya sıdk, çünkü İslâm'ın esası

Yol ikidir: Ya sükût etmektir; çünkü söylenilen her sözün doğru olması lâzımdır. Veya sıdktır; çünkü İslâmiyet'in esası, sıdktır.

İmanın birinci özelliği, sıdktır. Bütün kemalâta ulaştırıcı, sıdktır. Yüksek ahlâkın hayatı, sıdktır. Bütün terakkinin yörüngesi sıdktır. Âlem-i İslâm'ın nizamı, sıdktır. Beşer cinsini kemalât kâbesine ulaştıran sıdktır. Ashab-ı Kiram'ı bütün insanların üstüne çıkararak, sıdktır. Muhammed-i Hâşimî'yi (aleyhissalâtu ves-selâm) insanlar içinde en yüksek mertebeye çıkararak, sıdktır.⁷⁹

Sıdk, İslâmiyet'in içtimaî hayatının hayat düğümüdür. Riyakârlık, fiilî bir tür yalancılıktır. Dalkavukluk ve yapmacıklık, alçakça bir yalancılıktır. Nifak ve münafıklık, muzır bir yalancılıktır. Yalancılık ise, Sâni'-i Zülcelâl'in kudretine iftira etmektir

Bütün hayatımdaki araştırmalarımla ve içtimaî hayatın çalkalamasıyla işin hülâsası ve özü olarak kat'î kanaatim gelmiş ki: Sıdk (doğruluk), İslâmiyet'in en temel esasıdır, ulvî seciyelerinin bağıdır ve ulvî hislerin mizacıdır. Öyleyse, içtimaî hayatımızın esası olan sıdkı, doğruluğu içimizde ihya edip, onunla manevî hastalıklarımızı tedavi etmeliyiz.

Evet sıdk, doğruluk, İslâmiyet'in içtimaî hayatının hayat düğümüdür. Riyakârlık, fiilî bir tür yalancılıktır. Dalkavukluk ve yapmacıklık, alçakça bir yalancılıktır. Nifak ve münafıklık, muzır bir yalancılıktır. Yalancılık ise, Sâni'-i Zülcelâl'in kudretine iftira etmektir.

Küfür, bütün çeşitleriyle yalandır, yalancılıktır. İman, sıdktır, doğruluktur. Bu sır sebebiyle, yalancılık ve sıdkın ortasında hadsiz bir mesafe var; doğu ve batı kadar birbirinden uzak olmak lâzım geliyor. Ateş ve nur gibi birbirine girmemek lâzım. Halbuki gaddar siyaset ve zalim propaganda birbirini karıştırmış, beşerin kemalâtını da karıştırmış.

Bu doğruluk ve yalan, küfür ve iman kadar birbirinden uzaktır. Asr-ı Saadet'te doğruluk vasıtasıyla Hz. Muhammed (aleyhissalâtu ves-selâm)'ın yüceliklerin en yücesine çıkması ve o doğruluk anahtarıyla kendisine iman hakikatleri ve kâinat hakikatleri hazinesinin açılması sırrıyla, beşerin içtimaî hayat çarşısında doğruluk en aranan ve en

çok rağbet gören bir mal ve satın alınacak en kıymetli bir meta hükmüne geçmiş. Ve yalan vasıtasıyla Müseylime-i Kezzab gibiler, esfel-i safilîne (çukurların en derinine) düşmüş.

İşte Asr-ı Saadet'teki büyük inkılâp, doğruluk ile yalan, iman ile küfür kadar birbirinden uzak iken zaman geçtikçe gele gele birbirine yakınlaştı. Ve siyaset propagandası bazen yalana ziyade revaç verdi. Fenalık ve yalancılık bir derece meydan aldı. [Fakat ey kardeşlerim,] kurtuluş yalnız sıdkla, doğrulukla olur. “Urvetü'l vüska”, sıdktır. Yani, en sağlam ve kendisiyle bağlanılacak zincir, doğruluktur.⁸⁰

MUTLAK VE YEİSE ASLA YER VERMEYEN ÜMİT

Sakın ola ki yılmayın ve tasalanmayın; eğer gerçekten mü'minler iseniz, her zaman için üstün olan sizsiniz. (Âl-i İmran Sûresi/3: 139)

Allah'ın rahmetinden, rahat ve genişliğe çıkarmasından asla ümidinizi kesmeyin. Şurası bir gerçek ki, O'na inanmayan kâfirler güruhu dışında hiç kimse, Allah'ın rahmetinden, rahat ve genişliğe çıkarmasından ümit kesmez.” (Yusuf Sûresi/12: 87)

Öyle oldu ki, rasûller, her şey böyle gidecek galiba diye sanki ümitlerini yitirme noktasına geldikleri ve bütün bütün yalanlandıklarına âdeta kanaat getirdikleri bir anda kendilerine yardımımız ulaşıverdi. İşte Biz, böyle dilediğimizi kurtarıyoruz; hayatları günah hasadından ibaret suçlulardan ise zorlu baskınımız asla geri çevrilmez. (Yusuf Sûresi/12: 110)

İstikbal, yalnız ve yalnız İslâmiyet'in ve hakim, Kur'ân ve iman hakikatleri olacak

“Emel”. Yani İlâhî Rahmet'ten kuvvetli ümit beslemek. Evet ben, kendi hesabıma aldığım dersime dayanarak, ey İslâm cemaati, müjde veriyorum ki: İstikbal, yalnız ve yalnız İslâmiyet'in olacak. Ve hakim, Kur'ân ve iman hakikatleri olacak.

Yeis (ümitsizlik) en dehşetli bir hastalıktır ki, İslâm dünyasının kalbine girmiş. Hem o yeistir ki, yüksek ahlâkımızı öldürmüş, kamunun menfaatini bırakıp, nazarımızı şahsî menfaate odaklatmış. Hem o yeistir ki, manevî kuvvetimizi kırmış. Az bir kuvvetle, imandan gelen maneviyat kuvvetiyle İslâm doğudan batıya kadar yayıldığı halde, o harika manevî kuvvetimiz ümitsizlikle kırıldığı için, zalim yabancılar dört yüz seneden beri üç yüz milyon Müslüman'ı kendilerine esir etmiş. Hattâ bu yeis sebebiyle, başkasının lâkaytlığını ve usancını, gevşekliğini kendi tembelliğine mazeret zannedip “Neme lâzım!” der; “Herkes benim gibi berbattır.” diye imandan gelen kahramanlığı terkedip, İslâm'a hizmet etmiyor. Madem bu derece bu hastalık bize bu zulmü etmiş, bizi

öldürüyor; biz de o katilimizden kisasımızı alıp öldüreceğiz. لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ (Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin!) kılıcı ile o yeisin başını parçalayacağız. مَا لَا يُدْرِكُ كُلَّهُ لَا يُتْرَكُ كُلَّهُ (Tamamı elde edilemeyenin tamamı terkedilmez.) hadîsinin hakikatiyle belini kıracağız inşaallah.

Her kıştan sonra bir bahar, her geceden sonra bir sabah olduğu gibi, insanlığın da inşaallah bir sabahı, bir baharı olacaktır

O günler ki, Biz onları, Allah gerçekten iman etmiş bulunanları ortaya çıkarsın ve sizden (hakka ve imanın hakikatine) birtakım şahitler edinsin diye insanlar arasında döndürür dururuz. Şurası bir gerçek ki, Allah zalimleri sevmez. (Âl-i İmran Sûresi/3: 140)

Allah, içinizden iman edip, imanları istikametinde sağlam, yerinde ve ıslaha yönelik işler yapanlara va'detti ki, kendilerinden önce (aynı seviyedeki) mü'minleri (nasıl inkârcıların yerine geçirmiş ve) hakim konuma yükseltmişse, onları da yeryüzünde mutlaka (o inkârcıların yerine geçirecek ve) hakim konuma yükseltecektir. Kendileri için seçip tayin buyurduğu İslâm Dini'ni mutlaka yerleştirecek ve onlara onu hayatlarında uygulama güç ve imkânı verecektir. Ayrıca, içinde buldukları korkulu dönemin arkasından onları kesinlikle güvene erdirecektir. Onlar, yalnızca Bana ibadet eder ve hiçbir şekilde Bana ortak tanımazlar. Artık bundan sonra kim nankörlük yapar (ve bu nimetin şükrünü yerine getirmese), öyleleri fasıklar (itaattan ve yoldan çıkmışlar)dan başkaları değildir. Namazı, bütün şartlarına riayet ederek vaktinde ve aksatmadan kılın; zekâtı tastamam verin ve Rasûl'e de itaat edin ki, Allah'ın rahmetine mazhar olasınız. Sakın zannetme ki, küfürde saplanıp kalanlar, yeryüzünde irademizi gerçekleştirmeye (size olan va'dimizi yerine getirmeye) mani olabilirler. Onların nihaî barınağı Ateş'tir. Ne fena bir âkıbet, ne kötü bir son durak! (Nur Sûresi/24: 55-57)

Bizim muradımız, medeniyetin güzellikleri ve beşere menfaati bulunan iyilikleridir. Yoksa medeniyetin günahları, kötülükleri değil ki. Düşüncesizler, o kötülükleri, o sefahetleri güzellik zannedip, taklit edip malımızı harap ettiler. Ve Din'i rüşvet verip, dünyayı da kazanamadılar. Medeniyetin günahları iyiliklerine galebe edip, kötülükleri güzelliklerini aşmakla, beşer iki cihan harbi ile iki dehşetli tokat yiyip, o günahkâr medeniyeti yerle bir edip öyle bir kustu ki, yeryüzünü kanla bulaştırdı. İnşaallah istikbaldeki İslâmiyet'in kuvveti ile medeniyetin güzellikleri üstün gelecek, zemin yüzünü pisliklerden temizleyecek, her sahada cihan sulhünü de temin edecek.

Her kıştan sonra bir bahar, her geceden sonra bir sabah olduğu gibi, insanlığın dahi bir

sabahı, bir baharı olacak inşaallah. İslâmiyet hakikatının güneşi ile, her bakımdan bir sulh içinde hakikî medeniyeti görmeyi İlâhî Rahmet'ten bekleyebilirsiniz.⁸¹

Şer, çirkinlik, bâtıl, fenalık, kâinatın yaratılışında cüz'îdir; kâinatta hakikî maksat ve yaratılışın neticesi, hayır, güzellik ve kemale ulaşmadır. Dolayısıyla bir gün hayır ve güzellik, beşer çapında hakim olacaktır

O Allah, Rasûlü'nü doğrunun ve doğruya giden yolun ta kendisiyle ve Hak Din'le gönderdi ki, o Hak Din'e başka her din ve sistemin üstünde bir mevki versin. Şahit olarak Allah kâfidir. (Fetih Sûresi/48: 28)

Onlar, Allah'ın Nûru'nu ağızlarıyla üfleyip söndürmek diliyorlar; Allah ise, kâfirler hiçbir zaman hoşlanmasalar da, Nûru'nu tamamlamaktan başka bir şeye razı olacak değildir. (Tevbe Sûresi/9: 32)

Fenlerin casus gibi araştırmasıyla ve hadsiz tecrübelerle sabit olmuş ki: Kâinatın nizamında mutlak galip, bizzat gaye ve Sâni'-i Zülcelâl'in hakikî maksatları, hayır, güzellik ve mükemmelliktir. Çünkü kâinata ait fenlerden her bir fen, küllî kaideleriyle bahsettiği tür ve taifede öyle bir intizam ve mükemmellik gösteriyor ki, ondan daha mükemmeli akıl bulamıyor. Meselâ: Tıbb'a ait teşrih-i beden-i insanî (anatomi) ilmi ve Kozmoğrafya'ya tâbi Manzume-i Şemsiye (Astronomi) fenni, bitkiler ve hayvanlara ait fenler gibi bütün fenlerin her birisi, küllî kaideleriyle o bahsettiği kısımda Sâni'-i Zülcelâl'in o türdeki nizamında Kudret'in mucizelerini, hikmetini ve **أَحْسَنَ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ** (Her şeyi en güzel şekilde yarattı. Secde Sûresi/32: 7) hakikatini gösteriyor. Hem istikra-i tâmme (tümevarım) ve tecrübe-i umumî (umumî tecrübe) gösteriyor, netice veriyor ki:

Şer, çirkinlik, bâtıl, fenalık, kâinatın yaratılışında cüz'îdir. Gaye değil, ikinci derecededir ve dolayısıyladır. Yani meselâ çirkinlik, çirkinlik için kâinata girmemiş; belki güzelliğin bir hakikatının çok hakikatlere daha kapı açması için çirkinlik bir kıyas birimi olarak yaratılışa girmiş. Şer, hattâ şeytan dahi, beşerin hadsiz terakkisine müsabaka ile vesile olmak için beşere musallat edilmiş. Bunlar gibi cüz'î şerler, çirkinlikler, küllî güzelliklere, hayırlara vesile olmak için kâinatta yaratılmış.

İşte kâinatta hakikî maksat ve yaratılışın neticesi tümevarım yoluyla ispat ediyor ki; hayır, güzellik ve kemale ulaşma esastır ve hakikî gaye onlardır. Elbette beşer bu kadar zulüm ve karanlık küfür ve nankörlüğüyle zemin yüzünü kirletip perişan ettiği halde, cezasını görmeden ve kâinattaki hakikî gayeye mazhar olmadan, dünyayı bırakıp yokluğa kaçamayacak.

Hem tümevarım kaidesiyle ve fenlerin araştırmasıyla sabit olmuş ki, yaratıklar içinde en şerefli, en çok ikrama mazhar, en ehemmiyetlisi, beşerdir. Çünkü beşer, kâinatın yaratılışındaki birbirlerine eklenerek devam eden zahirî sebepler ve neticelerinin arasındaki basamakları ve hakikî sebeplerle zahirî sebepler arasındaki münasebetleri aklıyla keşfedip, İlâhî Sanat'ın ve muntazam hikmetli Rabbanî icatların taklidini kendi sanatçılığıyla yapmak ve cüz'î ilmi ve sanatlarıyla İlâhî Fiiller'i, icraatı ve İlâhî Sanat'ı bilmek ve anlamak için bir ölçü, bir mikyas ve kendi cüz'î iradesiyle işlediği fiilleriyle Hâlık-ı Zülcelâl'in küllî, kapsamlı Fiilleri ve Sıfatları'nı bilerek kâinatın en şerefli, en donanmış ve en çok ikrama mazhar mahlûku olduğunu ispat ediyor.

Hem İslâmiyet'in kâinata ve beşere ait hakikatlerinin şهادetiyle, şerefli ve en çok İlâhî ikrama mazhar beşer içinde en şerefli, en yüce ve ehl-i hak, ehl-i hakikat olan ehl-i İslâmiyet, hem tümevarım yoluyla ve tarihlerin şهادetiyle, en kerim beşer içindeki en şerefli olan ehl-i hakkın içinde dahi bin mucizesinin, çok yüksek ahlâkının ve İslâmiyet ve Kur'ân hakikatlerinin şهادetiyle en faziletli, en yüksek olan Hz. Muhammed (aleyhissalâtü ves-selâm)'dır.

Madem bu üç hakikat böyle haber veriyor. Acaba hiç mümkün müdür ki, insanlık zulümleri ve günahlarıyla bu kadar fenlerin şهادetini hükümsüz hale getirip, bu tümevarımı kırıp, İlâhî Meşiet'e ve kâinatı içine alan ezelî hikmete karşı direnip, şimdiye kadar çoğunlukla yaptığı gibi, o zalimane vahşetinde, inatçı küfründe ve dehşetli tahribatında devam edebilsin? Ve İslâmiyet aleyhinde bu halin devam etmesi hiç mümkün müdür?

Ben bütün kuvvetimle, hadsiz lisanım olsa, o hadsiz lisanlarla yemim ederim ki, kâinatı bu kusursuz nizam ile, zerrelere kadar, sinek kanadından göklerin kandillerine kadar nihayet bir intizam hikmetiyle yaratan Hakîm-i Zülcelâl'e ve Sâni'-i Zülcemal'e o hadsiz lisanlarla yemin ediyoruz ki, beşer hiçbir cihetle kâinattaki bütün türlere muhalif olarak ve küçük kardeşleri olan diğer taifelere zıt olarak kâinattaki nizama küllî şerleriyle muhalefet edip, insanlık içinde şerrin hayra üstün gelmesine binler senede sebep olan o zakkumları yiyip hazmetmesi mümkün değil... Öyleyse, bu bürhanımız netice veriyor ki, Âhîret'te Cennet ve Cehennem'in zarurî vücutları gibi, hayır ve Hak Din de istikbalde mutlak galip olacaktır. Tâ ki, insan türü içinde de diğer türler gibi hayır ve fazilet mutlak galip olacak. Tâ beşer de kâinattaki diğer kardeşlerine denk olabilsin ve ezelî Hikmet'in sırrı insanlıkta dahi gerçekleşti denebilsin.

Her halde çabuk başında bir kıyamet kopmazsa, İslâm'ın hakikatlerinin beşeri düştüğü esfel-i safilîn çukurundan kurtarmaya, yeryüzünü temizlemeğe ve cihan sulhünü temin

etmeğe vesile olmasını Rahman ve Rahîm'in rahmetinden niyaz ediyoruz, ümit ediyoruz ve bekliyoruz.⁸²

Akıl, ilim ve fennin hükmedeceği istikbalde, elbette aklî delillere de dayanan ve bütün hükümlerini akla tesbit ettiren Kur'ân hükmedecek

Sözün özü: Biz Kur'an şakirtleri olan Müslümanlar, bürhana, delile tâbi oluyoruz. İman hakikatlerine akıl, fikir ve kalbimizle giriyoruz. Başka dinlerin bazı mensupları gibi ruhbanları taklit için delili bırakmıyoruz. Bundan dolayıdır ki, akıl, ilim ve fennin hükmedeceği istikbalde, elbette aklî delillere de dayanan ve bütün hükümlerini akla tesbit ettiren Kur'ân hükmedecek.⁸³

İSLÂM'I DOĞRU ANLAYIP DOĞRU YAŞAMAK VE DOĞRU TEMSİL ETMEK

Şu halde ey Rasûlüm, her hususta sana nasıl davranman emredilmişse, o şekilde dosdoğru hareket et ve (daha önce takip ettikleri yolları bırakarak) artık Allah'a yönelen ve senin maiyetine girenler de aynı şekilde davransınlar. İstikametten çıkıp, hak yoldan dışa taşmayın. Muhakkak ki Allah, her ne işliyorsanız hepsini hakkıyla görmektedir. (Hûd Sûresi/11: 112)

Sen ise, insanları Rabb'inin senin için tayin buyurduğu yola davet et; ve her konuda sana davranman nasıl emredilmişse, o şekilde dosdoğru davran. (Şura Sûresi/42: 15)

Doğru İslâmiyet'i ve İslâmiyet'e lâayık doğruluğu ve istikameti göstersek

Hem Saadet (Asrı) zamanından şimdiye kadar hiçbir tarih bize bildirmiyor ki, bir Müslüman aklî muhakemesiyle başka bir dini İslâmiyet'e tercih etmiş olsun ve delil ile başka bir dine dâhil olmuş bulunsun. Din'den çıkanlar var, o başka mesele... Taklit ise, ehemmiyetsizdir. Halbuki diğer dinlerin bağlıları, mutlaka grup grup, dalga dalga, aklî muhakeme ve kat'î delillerle İslâmiyet dairesine dâhil olmuşlar ve olmaktadırlar. Eğer biz doğru İslâmiyet'i ve İslâmiyet'e lâayık doğruluğu ve istikameti göstersek, bundan sonra da onlar, grup grup, dalga dalga dâhil olacaklardır.

Hem de tarih bize bildiriyor ki, ehl-i İslâm'ın medeniyeti, terakkisi, İslâmiyet hakikatine tâbi olmaları nispetindedir. Başkaların medeniyeti, terakkisi ise, dinleriyle ters orantılıdır.

İslâmiyet hakikatini nasıl dar buldunuz ki, fakirlere ve mutaassıp bir kısım hocalara tahsis edip, İslâmiyet'in yarı ehlini dışarıya atmak istiyorsunuz?

Ey insafsızlar! Bütün dünyayı yutacak, birleştirecek, besleyecek, ışıklandırarak bir kapasitede olan İslâmiyet hakikatini nasıl dar buldunuz ki, fakirlere ve mutaassıp bir kısım hocalara tahsis edip, İslâmiyet'in yarı ehlini dışarıya atmak istiyorsunuz? Hem de, bütün kemalâtı, faziletleri kapsayan, insanlığın bütün yüce hislerini besleyecek maddeleri bünyesinde bulunduran o nuranî İslâmiyet sarayının, ne cüretle matem tutmuş bir siyah çadır gibi bir kısım fakirlere, bedevîlere ve mürtecilere has olduğu hayalindesiniz? Evet, herkes aynasında görünene tâbidir. Demek sizin siyah ve yalancı aynanız size öyle göstermiştir.

Neden dünya herkese terakki dünyası olsun da, yalnız bizim için alçalma dünyası olsun?

Neden dünya herkese terakki dünyası olsun da, yalnız bizim için alçalma dünyası olsun? Öyle mi? İşte, ben de sizinle konuşmayacağım. Şu tarafa dönüyorum; gelecekteki insanlarla konuşacağım:

Ey [bin] üç yüz seneden sonraki yüksek asrın arkasında gizlenmiş ve sükût içinde Nur'un sözünü dinleyen ve bir gizli, gaybî bakışla bizi temaşa eden Saidler, Hamzalar, Ömerler, Osmanlar, Tahirler, Yusufklar, Ahmedler ve diğerleri! Sizlere hitap ediyorum. Başlarınızı kaldırınız, "Sadakte (Doğuyu söyledin!)" deyiniz. Ve böyle demek sizlere borç olsun. Şu muasır (çağdaş)larım, varsın beni dinlemesinler. Tarih denilen mazi derelerinden sizin yüksek istikbalinize uzanan telsiz telgrafla sizinle konuşuyorum. Ne yapayım, acele ettim, kışta geldim; sizler Cennet benzeri bir baharda geleceksiniz. Şimdi ekilen nur tohumları, zemininizde çiçek açacaktır. Biz, hizmetimizin ücreti olarak sizden şunu bekliyoruz ki: Mazi kıt'asına geçmek için geldiğiniz vakit, mezarımıza uğrayınız; o bahar hediyelerinden birkaç tanesini medresemin mezar taşı denilen ve kemiklerimizi misafir eden ve Horhor toprağının kapıcısı olan kalenin başına takınız. Kapıcıya tembih edeceğiz; bizi çağırınız. Mezarımızdan هَنِئًا لَكُمْ (Hoş geldiniz!) sadasını işiteceksiniz. وَلَوْ مِنَ الشَّاهِدِ عَلَى طَيْفِ الضَّيْفِ Hattâ, misafirlerimizin gölgeleri bile mezar taşımızdan bu sadayı işitecektir.

Şu kitabın meseleleri hakikat olarak sizde (gelecek nesillerde) gerçekleşecektir

Şu zamanın memesinden bizimle süt emen ve gözleri arkada maziye bakan, tasavvurları kendileri gibi hakikatsiz ve ayrılmış olan bu çocuklar, varsınlar, şu kitabın [İstikbalde te'lif edilecek Risale-i Nur Külliyatı'nı hiss-i kable'l vuku' ile haber veriyor.] hakikatlerini hayal zannetsinler. Zira ben biliyorum ki, şu kitabın meseleleri hakikat olarak sizde gerçekleşecektir.

Ey muhataplarım! Ben çok bağıryorum. Zira asr-ı sâlis-i aşr (on üçüncü asr)ın – Hicrî 1300'lü yıllar – minaresinin başında durmuşum; görünüşte medenî, dinde lâkayt ve fikren mazinin en derin derelerinde olanları camiye davet ediyorum.

İşte ey iki hayatın ruhu hükmünde olan İslâmiyet'i bırakan iki ayaklı mezar-ı müteharrik (yürüyen mezar) bedbahtlar! Gelen neslin kapısında durmayınız. Mezar sizi bekliyor, çekiliniz. Tâ ki, İslâmiyet hakikatini hakkıyla kâinat üzerinde dalgalandıracak yeni nesil gelsin!⁸⁴

Eğer biz İslâm ahlâkının ve iman hakikatlerinin kemalâtını fiillerimizle ortaya koysak, diğer dinlerin tâbileri, elbette cemaatlerle İslâmiyet'e girecekler; belki yerkürenin bazı kıt'aları ve devletleri de İslâmiyet'e dâhil olacaklar

Hem insanlık, bilhassa medeniyet fenlerinin ikazıyla uyanmış, insanîyetin mahiyetini anlamış; elbette ve elbette dinsiz, başıboş yaşamazlar ve olamazlar. Ve en dinsizi de, dine sığınmaya mecburdur. Çünkü beşerin temel acziyetiyle (güçsüzlüğüyle) beraber, hadsiz musibetler ve kendisini inciten haricî ve dâhilî düşmanlara karşı dayanak noktası; temel fakrıyla (yoksunluğuyla) beraber, hadsiz ihtiyaçlarına ve ebede kadar uzanmış arzularına medet edecek yardım isteme noktası, yalnız ve yalnız Âlem'in Sâni'i'ni (Sanatkârını) tanımak, O'na iman etmek, ayrıca Âhirete inanmak ve tasdik etmektir. Uyanmış beşerin bundan başka çaresi yoktur!..⁸⁵

HİZMETTE SADECE ALLAH'IN RIZASINI DÜŞÜNMEK

Yine, şöyle de: “Benim Rabbim, her işte ve her bakımdan doğruyu, dengeli ve adaletli olmayı emreder.” Her ibadetinizde bütün varlığınızla O'na yönelin ve Din'de O'nun rızasından başka hiçbir şey gözetmeyerek tam bir ihlâsla O'na yalvarın. (A'râf Sûresi/7: 29)

Biz, sana Kitabı gerçeğin ta kendisi olarak ve inişi esnasında da kendisine hiçbir bâtıl yol bulamayacak şekilde indiriyoruz. O halde, Din'i bütün yanlarıyla içten kabul ederek ve sadece O'nun rızasını hedef alarak Allah'a ibadet et. (Zümer Sûresi/39: 2)

Allah'ın rızası kâfidir. Eğer o yâr ise, her şey yârdır. Eğer o yâr değilse, bütün dünya alkışlasa hiçbir değeri yoktur

Allah'ın rızası kâfidir. Eğer o yâr ise, her şey yârdır. Eğer o yâr değilse, bütün dünya alkışlasa beş para değmez. İnsanların takdiri, beğenmesi, eğer böyle işte, böyle uhrevî amelde illet ise, o ameli iptal eder. Eğer tercihe sebepse, o ameldeki ihlâsı kırar. Eğer teşvik edici ise saffetini giderir. Eğer sırf makbuliyetine alâmet olarak, istemeyerek,

Cenab-ı Hakk ihsan etse, o amelin ve ilmin insanlarda güzel tesir bırakması adına kabul etmek güzeldir ki *وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ* (“Bana gelecek nesiller arasında hayırla anılmamı nasip buyur.” Şuarâ Sûresi/26: 84) buna işaretir.⁸⁶

Kulluk ve ibadetler, Allah’a karşı vazifeler olarak yapılır; yoksa onlardan dünyada gelebilecek faydalar sebebiyle yapılmaz

Kulluk, İlâhî emre ve Allah’ın rızasına bakar. Kulluğu gerektiren, Allah’ın emri ve neticesi de, Hakk’ın rızasıdır. Meyveleri ve faydaları, Âhîret’e bakar. Fakat gaye edinmemek, hem kasten istenilmemek şartıyla, dünyaya ait faydalar ve kendi kendine gelen ve istenilmeyerek verilen meyveler, kulluğa zıt olmaz. Belki zayıflar için teşvik edici ve tercih ettirici hükmüne geçerler. Eğer dünyaya ait faydalar ve menfaatler, o kulluğa, o virde veya o zikre illet (asıl sebep) veya illetin bir cüz’ü olsa, o kulluğu kısmen iptal eder. Belki o faydalı ve hususiyetleri olan virdi neticesiz bırakır.

İşte bu sırrı anlamayanlar, meselâ yüz fazileti ve faydası bulunan Evrâd-ı Kudsiye-i Şâh-ı Nakşibendî’yi veya bin fazileti bulunan Cevşenü’l-Kebîr’i, o faydaların bazılarını bizzat gaye yaparak ve niyet ederek okuyorlar. O faydaları göremiyorlar, göremeyecekler ve görmeye de hakları yoktur. Çünkü o faydalar, o virdlerin illeti (varlık sebebi ve gayesi) olamaz ve o faydalar, o virdlerden kasten ve bizzat istenilmeyecek. Çünkü onlar, o hâlis virdin karşılığında fazladan bir mükâfat olarak ve talepsiz gelir. Onları niyet etse, ihlâsı bir derece bozulur. Belki kulluktan çıkar ve kıymetten düşer. Yalnız bu kadar var ki, böyle çok hususiyetleri ve faziletleri bulunan evrâdı okumak için zayıf insanlar bir teşvikçi ve tercih ettiriciye muhtaçtırlar. Evrâdı, o faydaları düşünüp, şevke gelip, fakat sırf Allah rızası için, Âhîret için okusalar zarar vermez. Hem de makbuldür. Bu hikmet anlaşılmadığından, çoklar, kutuplardan ve salih seleflerimizden rivayet edilen faydaları görmediklerinden şüpheye düşer, hattâ inkâr da eder.⁸⁷

Vird ve zikirlerin verdiği zevk ve şevkin kesilmesi karşısında

Dördüncüsü: Bizimle alâkadar bir zat, pek çokların şikâyet ettikleri gibi, eskiden bir tarikatta okuduğu çok tesirli evradındaki zevk ve şevkini kaybettiğini ve sıkıntı, uyku galebe ettiğini üzümlere şikâyet etti.

Ona dedik: Maddî hava bozulduğu vakit nasıl ki sıkıntı veriyor; sinirli sinelerde daralma başlıyor. Öyle de bazen manevî hava bozuluyor. Bilhassa maneviyata yabanîleşmiş bu asırda ve bilhassa hevesler ve nefsin arzularının hakim olduğu

memleketlerde, özellikle Muharrem ayı ve (diğer) mübarek aylarda manevî havayı tasfiye eden (temizleyen), âlem-i İslâm'ın uyanıp kendine gelmesi ve (maneviyata) teveccühü, o mübarek ayların çıkmasıyla duruyor, kesiliyor. Bundan fırsat bularak havayı bozan dalâletler ise, kış sıkıntıları altında tam tesir [icra edemiyor, dolayısıyla,] dünya hayatının ve nefsanî heveslerin tasallutu düşüyor, neticede, ehl-i İslâm ve ehl-i imanda uhrevî hayata çalışmak iştiyakı artıyor. Fakat baharın gelmesiyle birlikte dünya hayatı ve nefsanî hevesler yeniden kendini gösterip, Âhîret'e yönelik iştiyak gizleniyor ve kudsî evrada karşı zevk, şevk yerinde esnemek ve usanç geliyor.

Fakat, madem **حَيْرُ الْأُمُورِ أَحْمَرُهَا** (İşlerin hayırlısı, en zor olanlarıdır.) sırrıyla, meşakkatli, külfetli, zevksiz, sıkıntılı salih ameller ve hayırlı işler daha kıymetli, daha sevaplıdır. O sıkıntı ve o meşakkatteki ziyade sevabı ve makbuliyeti düşünüp, sabır içinde sevinçle şükretmek gerektir.⁸⁸

HİZMETİN ÂHİRET'E AİT MÜKÂFATLARI DÜNYADA BEKLENMEZ, İSTENMEZ

De ki: “Ben, başka değil, ancak sizin gibi bir beşerim. Şu farkla ki bana, ‘İlâhınız, ancak tek ilahtır.’ diye vahyolunuyor. Artık kim Rabb’isiyle buluşacağını umuyor ve bekliyorsa, doğru, yerinde, sağlam ve ıslaha dönük işler yapsın ve Rabb’isine ibadette hiç bir şeyi O’na ortak koşmasın.” (Kehf Sûresi/18: 110)

“Artık (dünyada) geride kalmış günlerinizde işleyip de, buraya gönderdiğiniz güzel işlerinizden dolayı afiyetle yiyin, için!” (Hâkka Sûresi/69: 24)

(Herkesin yaptığığın karşılığını göreceği) o gün, dünyada iken küfre batmış olanlar Ateş’e sunulur (ve kendilerine şöyle denilir): “(Allah’ın size takdir buyurduğu) bütün güzellikleri ve zevkleri dünya hayatınızda yiyip tükettiniz ve bütün güzel davranışlarınızın karşılığını (Âhîret’i hiç hesaba katmadan) dünyada aldınız. Bugün ise, dünyada iken hiç hak–hukuk tanımadan büyüklük taslamanız ve inanç ve davranışlarınızda hiçbir meşrû sınır tanımamanız sebebiyle aşağılatıcı bir azapla cezalandırılacaksınız.” (Ahkâf Sûresi/46: 20)

Bu dünya, hizmet yurdudur; ücret almak yeri değildir. Salih amellerin ücretleri, meyveleri, nurları berzahta (kabir âlemi), Âhîret'tedir. O bâki meyveleri bu dünyaya çekmek ve bu dünyada onları istemek, Âhîret'i dünyaya tâbi etmek demektir. O salih amelin ihlâsı kırılır, nuru gider. Evet, o meyveler istenilmez, niyet edilmez. Verilse, teşvik için verildiğini düşünüp şükreder.⁸⁹

Risale-i Nur, dünya işlerine alet olamaz, dünya işlerine siper edilmez; Risale-i Nur talebeleri de “Vazifemiz hizmettir.” der, vazifesini yapar ve ötesini düşünmez

Risale-i Nur, dünya işlerine alet olamaz, dünya işlerine siper edilmez. Çünkü ehemmiyetli bir tefekkür ibadeti olduğu cihetle, dünyevî maksatlar onunla kasten istenilmez. İstenilse, ihlâs kırılır, o ehemmiyetli ibadet şekli değişir...

Evet, dünyaya ait harika neticeler, bazı mühim virdler gibi, Risale-i Nur’la çokça meydana geliyor. Fakat onlar istenilmez, belki veriliyor; illet (hakiki sebep) olamaz, bir fayda olabilir. Eğer istemekle olsa, illet olur, ihlâsı kırar, o ibadeti kısmen iptal eder.

Evet, Risale-i Nur’un o kadar dehşetli inatçılara karşı galibane mukavemeti, ihlâs sırrından, hiçbir şeye alet edilmemesinden, doğrudan doğruya ebedî saadete bakmasından, iman hizmetinden başka bir maksat takip etmemesinden, bazı tarikat ehlinin önem verdikleri keşif ve şahsî kerametlere ehemmiyet vermeme ve büyük velâyet sahipleri olan Sahabîler gibi, Peygamberliğe vârislik sırrıyla, yalnız iman nurlarını yaymak ve ehl-i imanın imanlarını kurtarmaya çalışmasından ileri geliyor.

Evet, Risale-i Nur’un bu dehşetli zamanda kazandırdığı iki kesin ve gerçekleşen neticesi, her şeyin üstündedir; başka şeylere ve makamlara ihtiyaç bırakmıyor.

Birinci neticesi: Sadakat ve kanaat ile Risale-i Nur dairesine giren, imanla kabre gireceğine gayet kuvvetli senetler var.

İkinci neticesi: Risale-i Nur dairesinde, irademiz olmadan, haberimiz yokken gerçekleşen uhrevî manevî ortaklık cihetiyle, her bir hakikî sadık şakirt binler diller ile, kalbler ile dua etmek, istiğfar etmek, ibadet etmek ve bazı melekler gibi kırk bin lisanla tesbih etmektir. Ve Ramazan-ı Şerif’teki Kadir Gecesi hakikati gibi kudsî ve ulvî hakikatleri, yüz bin el ile aramaktır.

İşte bu gibi neticeler içindir ki Risale-i Nur şakirtleri, Nur hizmetini velîlik makamına tercih eder; keşif ve keramet aramaz, Âhîret meyvelerini dünyada koparmaya çalışmaz ve Cenab-ı Allah’a ait olan muvaffakiyet, halka kabul ettirmek, revaç vermek, galip getirmek ve hak ve liyakatleri de olsa bile şan, şeref, manevî zevkler ve inayetlere mazhar etmek gibi, kendi vazifelerinin haricinde bulunan şeylere karışmaz ve hareketlerini onlara bina etmezler. Halis, muhlis olarak çalışırlar, “Vazifemiz hizmettir, o yeter.” derler.⁹⁰

***

Eğer gayb perdesi açılrsa, bu sebatsız zamanda böyle sebat gösteren ve bu yakıcı, ateşli

hallerden sarsılmayan bu samimi dindarlar ve ciddî Müslümanlar, eğer her biri bir velî, hattâ bir kutub görünse, benim nazarımda şimdi verdiğim ehemmiyeti ve alâkayı pek az ziyadeleştirecek; ve eğer sıradan birer insan görünseler, şimdi verdiğim kıymeti hiç noksan etmeyecek diye karar verdim. Çünkü böyle pek ağır şartlar altında iman kurtarmak hizmeti, her şeyin üstündedir. Şahsî makamlar ve hüsn-ü zanların ilâve ettiği meziyetler, böyle dağdağalı, sarsıntılı hallerde hüsn-ü zanları kırmakla muhabbetleri azalır ve meziyet sahibi dahi onların nazarlarında mevkiini muhafaza etmek için sunî davranışlara, zorlamalara ve sıkıntılı vakara mecburiyet hisseder. İşte hadsiz şükür olsun ki, bizler böyle soğuk zorlamalı davranışlara muhtaç olmuyoruz.⁹¹

Risale-i Nur'un bir esası, kusurunu bilmekle mahviyet içinde yalnız rıza-yı İlâhî için rekabetsiz hizmet etmektir

Üçüncü olarak: Risale-i Nur'un bir esası, kusurunu bilmekle mahviyet içinde yalnız rıza-yı İlâhî için rekabetsiz hizmet etmektir. Halbuki keramet sahipleri ve keşiften zevk alan ehl-i tarikatın arasındaki ihtilâf ve bir nev'i rekabet ve bu enaniyet zamanında ehl-i gafletin sû-i zanla o mübarek zatları benlik ve enaniyetle itham etmeleri gösteriyor ki, Risale-i Nur'un şakirtleri, şahısları için keramet ve keşif istememek, peşinde koşmamak lâzımdır, oldukça lüzumludur.

Hem Risale-i Nur yolunda şahsa ehemmiyet verilmiyor. Manevî ortaklık ve kardeşlerin birbirinde fâni olmaları noktasında Risale-i Nur'un mazhar olduğu binler ilmî keramet ve hizmetteki yayılma, kolaylıklar ve çalışanların geçimlerindeki bereket gibi İlâhî ikramlar hepsine kâfi gelir; daha başka şahsî kemalât ve kerameti aramıyorlar.

Dördüncü olarak: Dünyanın yüz bahçesi, fâni de olduğu için, Âhiret'in bâki bir ağacına mukabil gelemez. Halbuki, hazır lezzete düşkün kör insan hissiyatı, fâni, hazır bir meyveyi bâki, uhrevî bir bahçeye tercih etmek cihetiyle, nefs-i emmâre bu fitrî halden istifade etmemek için Risale-i Nur şakirtleri rûhanî zevkleri ve manevî keşifleri dünyada aramıyorlar.⁹²

Cenab-ı Hakk, kemal-i kereminden, hizmetin mükâfatını hizmetin içinde yerleştirmiştir

Cenab-ı Hakk, kemal-i kereminden, hizmetin mükâfatını hizmetin içinde yerleştirmiştir. Amelin ücretini, bizzat amelin içine koymuştur. İşte bu sır içindir ki, (kendi hizmetlerinde) yalnız canlı-şuurlu varlıklar değil, bir bakış açısına göre cansız varlıklar da, elbette onlar tekvinî emirler tabir edilen hususî vazifelerinde tam bir şevk ve bir

çeşit lezzet ile Rabb'in emirlerini yerine getirirler. Arıdan, sinekten, tavuktan tut, tâ güneş ve aya kadar her şey, tam bir lezzetle vazifesine çalışıyorlar. Demek hizmetlerinde bir lezzet var ki, akılları olmadığından âkıbeti ve neticeleri düşünmeden, mükemmel vazifelerini ifa ediyorlar.⁹³

HİZMETİ GAYE EDİNMEK; HİZMETTE EN ÖNDE, ÜCRETE EN GERİDE OLMAK

Onlardan önce Medine'yi yurt edinip, onu İslâm'a da yurt olarak hazırlayan ve imanı da kendilerine bir yurt kılmış olanlara gelince, onlar Allah yolunda muhacir olarak kendilerine gelenlere sevgi besler, onlara verilenlerden dolayı içlerinde bir kıskançlık, bir ihtiyaç hissetmezler; bunun da ötesinde, kendi paylarına düşen yoksulluk da olsa onları kendilerine tercih ederler. (Haşır Sûresi/59: 9)

İnsan, nisyandan (unutkanlık) alındığı için, unutmaya müptelâdır. Nisyanın en kötüsü de nefsin unutulmasıdır. Fakat hizmet, çalışma, tefekkür zamanlarında nefsin unutulması, yani nefse bir iş verilmemesi dalâlettir. Hizmetler görüldükten sonra neticede, mükâfat zamanlarında nefsin unutulması kemâldir. Bu itibarla ehl-i dalâlet ile ehl-i kemâl, unutma ve hatırlamada birbirlerine zıttırlar. Evet, dalâlette olan bir kimse, bir iş ve bir ibadet teklifinde başını havaya kaldırarak firavunlaşır. Lâkin (sıra) mükâfatın, menfaatin dağıtılması(na gelince), bir zerreyi bile terketmez. Amma nefsin unutan ehl-i kemâl çalışma, tefekkür, manevî yolculuk–ibadet zamanlarında her şeyden evvel nefsin ileri sürüyor; fakat neticelerde, faydalarda, menfaatlerde nefsin unutmakla en geriye bırakıyor.⁹⁴

Geçim derdi bahanesiyle hizmet etmeyen, geçim derdine müptelâ olur

Risale-i Nur'un bir talebesi, Risale-i Nur'a çalışmadığının bir sebebi, geçim derdinin ziyadeleşmesi olduğunu söyledi.

Biz de ona dedik: Risale-i Nur'a çalışmadığın için geçim derdi sana şiddetlendi. Çünkü bu havalide her talebe itiraf ediyor ve ben de ediyorum ki, Risale-i Nur'a çalıştıkça yaşamakta kolaylık, kalbde ferahlık ve geçimde kolaylık görüyoruz.⁹⁵

VAZİFEYİ YAPIP, ALLAH'IN “VAZİFESİ”NE KARIŞMAMAK

(Ey Rasûlüm! Onların söyledikleri kalbini sıkıp seni üzmesin.) Şüphesiz Biz, seni hak ve hakikat üzerinde ve hak (bir kitap)la, müjdeleyici ve uyarıcı bir rasûl olarak gönderdik. Sen (vazifeni hakkıyla yapıyorsun, dolayısıyla) o Kızgın, Alevli Ateş'in

yârân ve yoldaşlarından mesul tutulacak değilsin. (Bakara Sûresi/2: 119)

(Ey Rasûlüm! Bütün bu hükümleri insanlara tebliğ etmek vazifen olmakla birlikte,) onları bilfiil hidayete erdirmek, her işte onlara doğruyu yaptırmak, senin üzerine borç değildir; ancak Allah'tır ki, dilediğine hidayet verir. (Bakara Sûresi/2: 272)

Onlara yaptığımız tehditlerin bir kısmını sen hayatta iken yerine getirip sana göstersek de veya sen bunların hiç birini görmeden seni vefat ettirsek de, her halükârda sana düşen tam bir tebliğ, Bize ait olan ise neticeyi tayin ve herkese hak ettiğini vermektir. (Ra'd Sûresi/13: 40)

Her arzu ettiğin kişiyi doğru yola iletmek senin elinde değildir; ancak Allah'tır ki, kimi dilerse onu doğru yola iletir. O, hidayete lâîk ve yatkın olanları çok daha iyi bilir. (Kasas Sûresi/28: 56)

Hak yolunda çalışan ve mücahede edenler, yalnız kendi vazifelerini düşünmek lâzım gelirken, Cenab-ı Hakk'a ait vazifeyi düşünüp, hareketlerini ona bina ederek hataya düşerler. *Edebü'd-Dünya ve 'd-Dîn* risalesinde vardır ki: Bir zaman şeytan, Hazreti İsa (aleyhisselâm)'a itiraz edip demiş ki: “Madem ecel ve her şey Allah'ın kaderiyedir; sen kendini bu yüksek yerden at, bak nasıl ölecek (mi)sin.” Hazreti İsa (aleyhisselâm) demiş ki: **إِنَّ لِلَّهِ أَنْ يَخْتَبِرَ عَبْدَهُ وَلَيْسَ لِلْعَبْدِ أَنْ يَخْتَبِرَ رَبَّهُ**: Yani, Cenâb-ı Hakk, kulunu tecrübe eder ve der ki: “Sen böyle yapsan sana böyle yaparım, göreyim seni yapabilir misin?” diye tecrübe eder. Fakat kulun hakkı yok ve haddi değil ki, Cenab-ı Hakk'ı tecrübe etsin ve desin: “Ben böyle işlesem, Sen böyle işler misin?” Bu şekilde tecrübe eder bir tarzda Cenâb-ı Hakk'ın Rubûbiyet'ine karşı imtihan tavrı almak sû-i edeptir, kulluğa aykırıdır.⁹⁶

Madem hakikat budur; insan kendi vazifesini yapıp, Cenâb-ı Hakk'ın vazifesine (hükümüne) karışmamalı.

Meşhurdur ki, bir zaman İslâm kahramanlarından ve Cengiz'in ordusunu defalarca mağlûp eden Celâleddin-i Harezmsâh harbe giderken, vezirleri ve tebası ona demişler:

– Sen muzaffer olacaksın, Cenab-ı Hakk, seni galip edecek.”

O demiş:

– Benim vazifem, Allah'ın emriyle cihad yolunda hareket etmektir. Cenab-ı Hakk'ın vazifesine karışmam; muzaffer etmek veya mağlûp etmek O'nun vazifesidir.

İşte o zat, bu teslimiyet sırrını anlamasıyla, harika bir surette çok defa muzaffer olmuştur.

Evet, insanın elindeki iradesiyle işledikleri fiillerinde, Cenab-ı Hakk'a âit neticeleri düşünmemek gerektir. Meselâ, kardeşlerimizden bir kısım zatlar, halkların Risale-i Nur'a katılması şevklerini arttırıyor, gayrete getiriyor. Dinlemedikleri vakit zayıfların kuvve-i maneviyeleri (moralleri) kırılıyor, şevkleri bir derece sönüyor. Halbuki, *Üstad-ı Mutlak, Muktedâ-yı Küll (Herkesin İmanı), Rehber-i Ekmel (En Kâmil Rehber) olan Resûl-i Ekrem* (aleyhissalâtu ves-selâm), وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ (Rasûl'e düşen, başka değil, ancak tebliğdir. Nur Sûresi/24: 54) olan *İlâhî fermanı kendisine mutlak rehber edinerek, insanların çekilmesiyle ve dinlememesiyle daha çok çalışıp, gayret göstermiş ve daha ciddiyetle tebliğ etmiş. Çünkü* إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ (Hiç kuşkusuz sen, her arzu ettiğin kişiyi hidayet edemez (doğru yola iletemezsin; ancak Allah'tır ki, dilediğini hidayet eder.)(Kasas Sûresi/28: 56) sırrıyla anlamış ki, insanlara dinlettirmek ve hidayet vermek, Cenab-ı Hakk'ın "vazife"sidir. (Dolayısıyla O,) Cenab-ı Hakk'ın "vazife"sine karışmazdı.

Öyle ise, işte ey kardeşlerim! Siz de, size ait olmayan vazifeye hareketlerinizi bina etmekle karışmayınız ve Hâlık'ınıza karşı tecrübe vaziyetini almayınız!⁹⁷

Gafil olan insan, kendi vazifesini terkeder, Allah'ın vazifesiyle meşgul olur

Gafil olan insan, kendi vazifesini terkeder, Allah'ın vazifesiyle meşgul olur. Evet insan, gafletten dolayı iktidarı dâhilinde kolay olan kulluk vazifesini terkeder, zayıf kalbiyle pek ağır Rubûbiyet (Rabb olma) vazifesinin altına girer, altında ezilir. Ve aynı zamanda bütün (rahat ve) istirahatini kaybetmekle âsi, şakî, hain adamların partisine dâhil olur.⁹⁸

HAKİKATLERİ ANLATMADA DÜSTURLAR; OKUMA, OKUTMA, YAYMA; BASİRETLE DAVET

Basiret üzere, hikmet ve güzel öğütle davet, yumuşak konuşma; güzel davranma; münakaşadan kaçınma; af ve müsamaha yolunu tutma

(Ey Rasûl'üm,) de ki: "İşte benim (ilim, hikmet, iman, ihlâs ve Tevhid) yolum: Ben, (körü körüne ve taklide dayalı olarak değil,) görerek, delile dayanarak ve insanların idrakine hitap ederek Allah'a çağırıyorum: ben ve bana tâbi olanlar. Ve Allah'ı şirkin her türlüşünden tenzih ederim, asla O'na ortak tanıyanlardan değilim ben." (Yusuf Sûresi/12: 108)

(Ey Rasûl'üm,) kullarıma de ki, (kendi aralarında olsun, muarızlarıyla konuşurken olsun,) daima sözün en güzelini söylesinler. Çünkü şeytan, sürekli olarak aralarını

açmaya çalışır. Gerçekten şeytan, insan için apaçık bir düşmandır. (İsrâ Sûresi/17: 53)

Rabb'inin yoluna hikmetle ve güzel öğütle davet et ve bir mücadeleye girmen gerektiğinde, söz ve davranışında daima daha güzel olan şekli tercih et. Muhakkak ki Rabb'in kimin O'nun yolundan sapıp gittiğini çok daha iyi bildiği gibi, O'nun yolu üzerinde bulunanları (ve bu yola gelecekleri de) çok iyi bilmektedir. (Nahl Sûresi/16: 125)

Firavun'a gidin, çünkü o gerçekten çok azgınlaştı. Ama ona tatlı, yumuşak bir şekilde hitap edin. Olur ki öğüt dinler ve aklını başına alır veya hiç olmazsa kalbinde bir hareketlenme olur da biraz kendine gelir. (Tâ-Hâ Sûresi/20: 43-44)

Onların Allah'tan başka ilâhlaştırıp kendilerine yalvarıp yakardıkları (putlar, varlıklar) hakkında kötü konuşmayın; yoksa onlar da cahillik edip kindarlıkla hadlerini aşarak Allah hakkında kötü sözler söylemeye kalkarlar. (Her şeyin genellikle tekvinî kanunlarımız çerçevesinde cereyan ettiği dünyada bu kanunlarımızdan olarak,) her topluluğa kendi yaptığını güzel gösteririz. Fakat sonunda hepsi (gerçek) Rabb'ileri (olan Allah'a) dönecek ve O da kendilerine bütün yaptıklarını bir bir haber verip, bunlardan dolayı onları hesaba çekecektir. (En'âm Sûresi/6: 108)

Sen (ey Rasûlüm,) her şeye rağmen müsamaha yolunu tut; iyiliği, güzel ve faydalı davranışları yaymaya çalış ve (gittikleri yoldan da, ne yaptıklarından da habersiz) o cahillere aldırış etme. (A'râf Sûresi/7: 199)

Rahmân'ın kulları o kimselerdir ki, yerde mütevazı ve nazik hareket eder, yol bilmez cahiller (cehalet ve karakterlerinden kaynaklanan bir tarzda) onlara muhatap olduğunda, onlara sağlık ve selâmet dileyerek geçip giderler. (Furkân Sûresi/25: 63)

O has kullar, hiçbir yalan ve bâtıla seyirci olmaz, iştirak de, şahitlik de etmez (ve bir konuda kesin bilgi sahibi olmadıkça onun doğruluğuna veya yanlışlığına hükmetmezler); boş ve manâsız söz ve davranışlara rastladıklarında vakar içinde geçip giderler. (Furkân Sûresi/25: 72)

Size yapılan bir haksızlık ve kötü muameleye mukabele edecek olursanız, size yapılanın aynıyla mukabelede bulunun. Fakat sabreder de mukabele yerine af yolunu seçerseniz, böyle davranmak, sabredenler için hiç kuşkusuz daha hayırlıdır. Sen sabret; çünkü senin sabretmen ancak Allah içindir ve O'nun yardımıyla. İnanmamakta diretenlerin tavırları ve tebliğinden yüz çevirmeleri karşısında mahzun olma ve kurmaya çalıştıkları tuzaklar sebebiyle de telâş edip darlanma. (Nahl Sûresi/16: 126-127)

Her bir ümmete, (kendi dönemlerinde) uyguladıkları belli bir ibadet sistemi tayin ve

tahsis buyurduk. Bu sebeple başkaları, dininizi tatbikte sana muhalefet edip de seni bir tartışmanın içine çekmesinler. Sen, insanları Rabbine çağırmaya devam et. Hiç kuşkusuz sen, hakka götüren kusursuz ve dosdoğru bir yol üzerindesin. Eğer başkaları seninle mücadeleye girişecek olurlarsa sen, “Allah, yapıp ettiklerinizi çok daha iyi biliyor; (benim hesabım bana, sizinki size)!” de. (Hacc Sûresi/22: 67-68)

İmanî meselelerin münakaşa suretinde bahsi câiz değildir.⁹⁹

***

İnce imanî meseleleri ölçsüz ve mücadele suretinde cemaat içinde bahsetmek caiz değildir. Ölçsüz mücadele olduğundan, ilaç iken zehir olur; diyenlere de, dinleyenlere de zarardır. Belki böyle imanî meselelerin soğukkanlılıkla, insafla, bir fikir alışverişi şeklinde bahsi caizdir.¹⁰⁰

***

Bu çeşit meselelerin, ilk şart olarak, insafla, hakkı bulmak niyetiyle, inatsız bir surette, ehil olanların arasında, yanlış anlaşılmaya sebep olmadan müzakeresi caiz olabilir. O müzakere, hak için olduğuna delil şudur ki: Eğer hak, karşı tarafın elinde ortaya çıksa üzülmesin, belki memnun olsun. Çünkü bilmediği şeyi öğrendi. Eğer kendi elinde çıksa fazla bir şey öğrenmedi; belki gurura düşmek ihtimali var.¹⁰¹

***

Kardeşlerime tavsiye ediyorum ki: Parçalanma ve bölünmeye sebep münakaşa etmesinler. Yalnız fikir alışverişi şeklinde kavgasız, çekişmesiz karşılıklı konuşmaya alışsınlar.¹⁰²

***

Nur’un hakikî şakirtlerine Nur kâfidir. Onlar da kanaat etmeli, başka şereflere veya maddî, manevî menfaatlere gözünü dikmesin.

Hem münakaşa etmemek, çekişmemek ve dinî meseleleri damarlara dokunacak bir tarafgirlikle bahsedip tartışmamak lâzımdır ki, Nur aleyhinde garazkârlar çıkmasın. Hattâ, bir hiss-i kable’l-vuku (olmadan önce hissetme) ile, Mustafa Oruç kardeşimizin Risale-i Nur’un mesleğine muhalif olarak birisiyle bu tarz konuşması; aynı zamanda, belki aynı dakikada ona gayet hiddet ve şiddetle bir gücenmek kalbime geldi. Hattâ Nur’dan kazandığı o çok ehemmiyetli makamından atmak arzusu oldu, kalben çok üzuldüm. Bu, benim için bir Abdurrahman idi, neden böyle şiddetli hiddet ettim? Sonra bu bayramda yanıma geldi, Cenab-ı Hakk’a şükür ki, çok ehemmiyetli bir ders dinledi ve o büyük hatasını da anladı ve benim burada hiddetimin aynı dakikada hatasını itiraf

etti. İnşaallah o keffaret oldu, tam temiz olarak kurtuldu.¹⁰³

Objektif veya tarafsız muhakeme adı altında tuzağa düşmeme

Bu risalenin telifinden on bir sene evvel Ramazan-ı Şerif'te İstanbul'da, Bayezid Câmi-i Şerifi'nde hâfızları dinliyordum. Birden şahsımı görmedim, fakat manevî bir ses işittim gibi bana geldi. Zihnimi kendine çevirdi. Hayalen dinledim. Baktım ki, bana der:

– Sen, Kur'ân'ı pek yüksek, çok parlak görüyorsun. Tarafsız ve objektif muhakeme et, öyle bak. Yani bir beşer kelâmı farzet, bak. Acaba o meziyetleri, o zînetleri görecek misin?

Kur'ân'dan yardım istedim. Birden bir nur kalbime geldi. Müdafaaya kat'î bir kuvvet verdi. O vakit şöylece şeytana karşı münazara başladı. Dedim:

– Ey şeytan! Tarafsız ve objektif muhakeme, iki [mümkün ve muhtemel] taraf ortasında bir vaziyettir. Halbuki hem senin, hem insandaki senin şakirtlerinin dediği tarafsız ve objektif muhakeme ise, karşı tarafı ve imkânsızı tutmaktır; tarafsızlık ve objektiflik değildir, geçici bir dinsizliktir. Çünkü Kur'ân'a beşer sözü diye bakmak ve öyle muhakeme etmek, muhalif tarafı esas almaktır; hattâ tutmak, benimsemektir. Tarafsızlık değildir; tam tersine, bâtıla taraftarlıktır.

Şeytan dedi ki:

– Öyleyse ne Allah'ın kelâmı, ne de beşer kelâmı deme. Ortada farzet, bak.

Ben dedim:

– O da olamaz. Çünkü ortada iki farklı tarafın benim diye iddia ettiği bir mal bulunsa, eğer sahiplik iddia eden bu iki taraf birbirine yakınsa ve birbirlerine yakın yerlerde bulunuyorlarsa, o vakit o mal, ikisinden başka birinin elinde veya ikisinin elleri yetişecek bir surette bir yere bırakılacak. Hangisi ispat etse o alır. Eğer o iki taraf birbirinden gayet uzak; biri en uzak doğuda, diğeri en uzak batıda ise, o vakit kaide şudur ki, mal, o andaki sahibinin elinde bırakılacaktır. Çünkü ortada bırakmak kabil değildir.

İşte Kur'ân, kıymetler üstü kıymete sahip bir maldır. Beşer sözü, Cenâb-ı Hakk'ın sözünden ne kadar uzaksa, o iki taraf da o kadar, belki sonsuz olarak birbirinden uzaktır. İşte, onu serâdan Süreyya'ya kadar birbirinden uzak o iki taraf ortasında bırakmak mümkün değildir. Ayrıca [sonsuzun sınırları ve dolayısıyla birbirine sonsuz uzaklıkta iki şeyin] ortası olmaz. Çünkü varlık ve yokluk gibi birbirine tam zıttırlar. Ortaları olamaz. Öyle ise Kur'ân için sahibü'l-yed [yani, onu elinde tutan], İlâhî taraftır. Öyle ise, O'nun

elinde kabul edilip, ona göre deliller ortaya konmalıdır. Eğer öteki taraf onun Allah Kelâmı olduğuna dair bütün delilleri birer birer çürütebilirse, ancak o zaman ona elini uzatabilir. Yoksa uzatamaz. Heyhat! Binler kat'î delillerin mihlalarıyla Arş-ı A'zam'a çakılan bu muazzam pırlantayı, hangi el bütün o mihlaları söküp, o direkleri kesip onu düşürebilir?¹⁰⁴

Fürûâtla değil, esaslarla meşgul olmak

Nitekim, size kendi içinizde, bizzat kendinizden bir rasûl gönderdik: size (kendisine vahyettiğimiz) âyetlerimizi (ve bizzat kendinizi, kâinat gerçeklerini, eşya ve hadiseleri yine âyetlerimiz, apaçık delillerimiz olarak) okuyor, anlatıyor; (zihinlerinizi yanlış düşünce ve kabullerden, kalblerinizi bâtil inanç ve günahlardan, hayatlarınızı her türlü kirden temizleyerek) sizi arındırıyor; size (kendisine indirmekte olduğumuz) Kitab'ı, hükümleri ve hikmeti (o Kitab'ı anlama ve tatbik etme yoluyla, ondaki emir ve yasakların manâ ve maksadını, ayrıca eşya ve hadiselerin anlamını) öğretiyor ve size bilmediğiniz (fakat bilmeniz gereken) ne varsa hepsini öğretiyor. (Bakara Sûresi/2: 151)

Sakın Allah ile beraber başka bir ilâh edinme... Rabb'in, sadece Kendisi'ne ibadet etmenize ve anne–babaya, Allah'ın sizi sürekli gördüğünün şuuru içinde ve mümkün olan en iyi şekilde davranıp, onlara daima iyilikte bulunmanıza hükmetti... Akrobaya üzerindeki haklarını ver, yoksula ve yolda kalmışa da; ve sakın saçıp savurma; harcamalarında ve başkalarına yardım hususunda ne eli sıkı ol, ne de ölçüsüzce açık... Fakirlik korkusuyla çocuklarınızı öldürmeyin... Zinaya yaklaşmayın, çünkü o, çirkinliği apaçık ortada bir hayasızlıktır, hem ne kötü bir yoldur!.. Allah'ın muhterem kıldığı cana haklı bir gerekçe olmaksızın kıymayın... Yetimin malına o yetim malını kullanabilecek çağa ulaşıncaya kadar onun hakkında en hayırlı olabilecek tasarruf tarzı dışında yaklaşmayın. Verdiğiniz sözü de yerine getirin; bilin ki verilen söz, sorumluluk gerektirir. Ölçtüğünüz zaman tam ölçün ve (tarttığınız zaman da) doğru 'terazi'yle tartın... Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığın şeye dayanıp karar verme... Yeryüzünde kibirlenerek yürüme, kibirli davranma... Sakın Allah ile beraber başka bir ilâh edinme. (İsrâ Sûresi/17: 22-39)

Müslümanlar arasında düşmanlığa ve münakaşalara sebep olan fürûat (detaylar)ı değil, belki bütün insanlığın en ehemmiyetli meselesi olan imanî esaslarını, beşerin saadetinin vesilesi olan ve bütün Müslümanlar arasında esasları ve kardeşlik bağlarını teşkil eden Kur'ân'daki iman esaslarını bulmaya ve muhtaçlara buldurmaya hayatımı adadım.¹⁰⁵

Herkes ihtiyacına ve kabiliyetine göre muamele etmek

Risale-i Nur'un bir kerametidir, öküze et ve arslana ot atmaz. Öküze ot verir, arslana et verir. O arslan Hoca'nın en evvel İhlâs Risaleleri eline geçmiş. Yahu, ata et, arslana ot atma; arslana et, ata ot ver.¹⁰⁶

Risale-i Nur, izahlarında zihinleri bulandırmamaya dikkat eder; delilleriyle hakikatleri anlatır, menfi yaklaşımlara yer vermez

Bu âhir zamanda, İslâmiyet'in doğuşunun ilk dönemindeki inatçı ve kitapsız kâfirlerin ve eski dinler mensuplarından nifaka giren münafıkların aynı benzerlerinin çıkacağını Kur'ân'ın dersinden gelen sünuhât (ilhamlar) ile Eski Said hissetmiş. Münafıklar hakkındaki âyetleri izah ile en ince nükteleri beyan etmiş; fakat okuyup üzerinde çalışacakların zihinlerini bulandırmamak için yollarının mahiyetini ve dayanak noktalarını özet halde bırakmış, izah etmemiş. Zaten Risale-i Nur'un çizgisi odur ki, zihinlerde bir iz bırakmamak için, diğer ulemaya muhalif olarak, muarızların şüphelerini anmadan öyle bir cevap verir ki, daha vehim ve vesveseye yer kalmaz. Eski Said, bu tefsirde, Risale-i Nur gibi, zihinleri bulandırmamak için yalnız belâgat noktasında lâfzın delâletine ve işaretlerine ehemmiyet vermiş.¹⁰⁷

***

Bâtıl şeyleri güzel tasvir etmek, her demde sâfi olan zihinleri yaralar, hem dalâlete sevkeder. Bâtıl şeyleri iyice tasvir, sâfi zihinleri saptırmadır.¹⁰⁸

Nur Risaleleri, akıldan başka çok insanî lâtifelerin de gıdası ve nurlarıdır

Risale-i Nur'un gıda ve yiyecek hükmündeki hakikatlerinden hem akıl, hem kalb, hem ruh, hem nefis, hem his, hisselerini alabilir. Yoksa (başka eserlerde) yalnız akıl bir parça hisse alır, ötekiler gıdasız kalabilirler.

Risale-i Nur, diğer ilimler ve kitaplar gibi okunmamalı. Çünkü ondaki tahkikî iman ilimleri, başka ilimlere ve maariflere benzemez. Nur Risaleleri, akıldan başka çok insanî lâtifelerin de gıdası ve nurlarıdır.¹⁰⁹

Herkes, her risalenin her meselesini anlamaya muhtaç değil

Herkes, her risalenin her meselesini anlamaya muhtaç değil. [Kendi kapasitesi ve ihtiyacına göre] ne kadar anlarsa kâfidir.¹¹⁰

Cevapların tafsilatında yanlış bulunabilir, tashih edilmeli; iman esasları, fikhü'l-ekberdir

Hem yanlış varsa tashih edersiniz. Çünkü cevapların aslı sünuhât (kuvvetli ilham)

olmakla beraber, tafsilatında fikrim karışarak yanlış edebilir.

Fıkhü'l-ekber (en büyük fıkıh) olan iman esaslarıyla meşgul olduğumuz için, nakle ve içtihad ehlinin kaynaklarını gerektiren ince fer'î (Şeriat'ın ikinci-üçüncü dereceden) meselelerine zihnim şimdilik ciddî yönelemiyor. Zaten yanımda da kitaplar olmadığı gibi, vaktim de yoktur ki müracaat edeyim. Hem İslâm âlimleri o kadar ince ve zor yapılı tetkikler yapmışlar ki, fûruata dair derin tetkiklere ihtiyaçları kalmamış. Eğer hakikî ihtiyaç hissetseydim, böyle fûruata dair müçtehidlerin derin kaynaklarına gidip bazı açıklamalarda bulunacaktım. Belki de, daha o nev'i hakikatlerle meşguliyet zamanları gelmemiş.¹¹¹

Risale-i Nur'u senâdan maksadım, Kur'ân'ın hakikatlerini ve imanın rükünlerini teyit, ispat ve neşirdir

Ben kasekle temin ederim ki; Risale-i Nur'u senâdan maksadım, Kur'ân'ın hakikatlerini ve imanın rükünlerini teyit, ispat ve neşirdir.¹¹²

İmanın bütün yüksek hakikatleri Risale-i Nur'da mevcuttur. Yalnız, tanzim, tefsir, şerh, haşiye ve yazılmamış bazı risalelerin yazılması gerekebilir

Evet, Risaletü'n-Nur, size mükemmel bir kaynak olabilir. Ve ondan imanın rükünleri (sütunları)nın her birisine, meselâ Kur'ân'ın Kelâmullah olduğuna ve mucizevî nüktelerine dair, farklı risalelerdeki parçalar toplansa veya Haşr'e dair ayrı ayrı bürhanlar toplansa ve bunun gibi mükemmel bir izah, bir haşiye ve bir şerh olabilir.

Zannedirim ki, imanın yüksek hakikatlerini Risale-i Nur tamamıyla kuşatmış, başka yerlerde aramaya lüzum yok. Yalnız bazen izah ve geniş açıklamalara ihtiyaç kalmış. Onun için vazifem bitmiş gibi bana geliyor. Sizin vazifeniz devam ediyor. Ve inşaallah, vazifeniz şerhle, izahla, tamamlama ve ilave açıklamalarla, yayma, yayınlama ve öğretme ile, belki Yirmi Beşinci ve Otuz İkinci Mektupları telif ile, Dokuzuncu Şua'nın dokuz makamını tamamlamakla ve Risale-i Nur'u tanzim, tertip, tefsir ve tashih ile devam edecek.¹¹³

Nurlar yeni harflerle yazıp yayınlanabilir ve gereken sadeleştirme yapılabilir

Burada, Lise mektebine tesirli bir nur girdi. O da Otuz İkinci Söz'ün Birinci Mevkıfı, Otuzuncu Lem'a'nın İsm-i Adl ve Hakem Nükteleri, Tabiat Lem'ası (Risalesi) sonuna kadar, Âyetü'l-Kübrâ'nın, "Evet, bu dünya memleketine ve misafirhanesine giren herbir misafir..." diye başlayan Birinci Makam'ın başından ilham, vahiy mertebeleri hariç kalıp, ta On Sekizinci Mertebe olan kâinatın hudus (sonradan olma) hakikatı, ta imkâna

kadar: (bunların) yeni harflerle basılmasına manevâ bir ihtarla izin verdik. Daktilo ile kendilerine yazdılar. Siz de bu dört parçayı birden cilt yapıp yeni harflerle inkârcılara on ikilik top güllesi gibi atabilirsiniz. **Fakat yirmi sene evvelki Türkçe ile şimdiki Türkçe farklı olduğundan, yeni Türkçe için bazı Arapça kelimelerde tasarruf edildi. Siz de öyle yapabilirsiniz. Risale-i Nur yirmi sene evvelki Türkçe ile konuşur. O zamanı görmeyen gençlere kolaylık olması için bazı tabirleri değiştirirseniz iyi olur.**¹¹⁴

Risale-i Nur, her şakirdin kendi malı gibidir; onu herkes, hattâ kendi adına neşredebilir; parçalarını eserlerine alabilir

İşittiğime göre, Şemsi ve isimlerini söylemeyi uygun bulmadığımız müelliflerin, Zülfikâr'dan ve diğer Risale-i Nur'dan bazı kısımları kendi adlarına neşretmelerine razıyım, helâl ediyorum ve memnun olurum. Onlar da Nur'un şakirtleridirler, bu şekilde Nurlar'ı neşrederler. Yirmi seneden beri çoklar, hattâ büyük hocalar, eserlerinde ve müellifler de Nur'un meselelerinden çoklarını almışlar ve alıyorlar. Hattâ, değil böyle dost zatları, belki resmî makamları bulunan ve eserler yazan ve Nurlar'ın yayılmasına ve yayınlanmasına taraftar olmayan ve eserlerinin rağbet görmesi niyetiyle Nur'un neşrine mâni olanları dahi helâl ediyoruz. Çünkü onların menetmeleri, başka bir tarzda ve daha faydalı yayılmaya ve yeni yeni kapıların açılmasına vesile oluyorlar. Ben, mevcut hal nedir bakmadığım için bilemiyorum; istemeyerek işittim ki, eser yazan ve Nur'dan çalan resmî büyük zatlar diyorlar: "Risale-i Nur'u okuyabilirsiniz, başkasına vermeyiniz." Güya Nurlar onların eserlerini örtecek. Halbuki, Nurlar, o eserlerdeki hakikatleri tasdik eder, onlara kuvvet ve rağbet verir. İnşaallah bir zaman onlar resmen neşrine mecbur olacaklar. Fakat İzmirli hakim dediği gibi, "Risale-i Nur, gizlenmiyor, başka kitaplara benzemiyor ve kimse onu sahiplenemiyor; o, nerede bulunursa bulunsun, 'Ben Nur'dan gelmişim.' der, [kendini ortaya koyar]. Hem, Risale-i Nur'un sekiz senedir en mühim parçaları İstanbul'a gidiyordu ve tam bir şevkle müellifler okuyorlardı. Esasen Risale-i Nur ise, ona şakirt olmak şartıyla, herkesin kendi malı gibidir."¹¹⁵

EĞİTİM-ÖĞRETİM ADINA BAZI DÜSTURLAR

Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığın şeye dayanıp karar verme. Çünkü kulak, göz ve kalb, evet bunların hepsi (verdiğin karar, vardığın sonuçtan) sorumludur ve sorguya çekilecektir. (İsrâ Sûresi/17: 36)

Fenler (müsbet ilimler) ile dinî ilimleri mezcetmek, birlikte okumak ve okutmak

Vicdanın ışığı, dinî ilimlerdir. Aklın nûru, fenler (müsbet ilimler)dir. İkisinin birleşip kaynaşmasıyla hakikat ortaya çıkar. O iki kanat ile talebenin himmeti uçar. Ayrıldıkları vakit, birincisinde taassup, ikincisinde hile, şüphe doğar.¹¹⁶

***

Yüz defa söylemişim, yine söyleyeceğim: Medrese, mektep ve tekke mensupları barışmalıdırlar. Tâ, temayül ve fikir teatisiyle hiç olmazsa maksatta birleşsinler. Teessüf ile görülüyor ki: Onlardaki fikir ayrılıkları birliği parçaladığı gibi, meşreplerin karşılıklı muhalefeti de terakkiyi durdurmuştur. Zira her biri kendi yolunda taassup gösterip, başkasının yolunu sathî görerek, tefrit ve ifrat ederek, biri diğerini dalâletle, öteki de berikini cahillikle suçluyor.

***

İslâmiyet hariçte müşahhas bir bina gibi kendini gösterse, bir odası mektep, bir odası medrese, bir köşesi tekke–zaviye, salonu dahi hepsinin birleştiği yer, biri diğerinin eksiğini tamamlamak için bir şura meclisi olarak, sağlam nuranî bir köşk şeklinde ortaya çıkacaktır. Ayna kendince güneşi temsil ettiği gibi, şu Medresetü’z-Zehrâ dahi o İlâhî köşkü hariçte temsil edecektir.

***

Câmiü'l Ezher'in kız kardeşi olan, Medresetü'z-Zehra adıyla içinde üniversite de bulunan pek yüksek bir medresenin Bitlis'te ve iki arkadaşıyla Bitlis'in iki kanadı olan Van ve Diyarbakır'da kurulmasını isteriz. Emin olunuz biz Kürtler başkalarına benzemiyoruz. Kesinlikle biliyoruz ki, içtimaî hayatımız Türklerin hayat ve saadetinden kaynaklanır.¹¹⁷

İslâm milletlerinin, din ile bilimin, Avrupa medeniyetinin güzel yanlarıyla İslâmiyet hakikatlerinin kaynaşması için Medresetü'z-Zehra Üniversitesi

Câmiü'l-Ezher Afrika'da üniversite şeklinde bir medrese olduğu gibi, Asya Afrika'dan ne kadar büyük ise, daha büyük bir üniversite, bir İslâm üniversitesi Asya'da lâzımdır. Tâ ki İslâm kavimlerini, meselâ, Arabistan, Hindistan, İran, Kafkas, Türkistan, Kürdistan'daki milletleri, menfî ırkçılık ifsat etmesin. Hakikî, müsbet, kudsî ve umumî milliyet-i hakikiye olan “İslâmiyet milliyeti” ile, **إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ** (Mü'minler, ancak kardeşlerdir. Hucurât Sûresi/49: 10) Kur'ân'ın aslî bir kanununun tam inkişafına mazhar

olsun. Ve müsbet ilimler ile dinî ilimler birbirleriyle barışsın ve Avrupa medeniyeti, İslâmiyet hakikatleriyle tam sulh yapsın. Ve Anadolu'daki ehl-i mektep ve ehl-i medrese birbirine yardımcı olarak ittifak etsin diye, Doğu vilâyetlerinin merkezinde hem Hindistan, hem Arabistan, hem İran, hem Kafkas, hem Türkistan'ın ortasında, Medresetü'z-Zehra manâsında, Câmiü'l-Ezher üslûbunda bir üniversite, hem mektep, hem medrese olarak bir üniversite için, tam elli beş senedir Risale-i Nur'un hakikatlerine çalıştığım gibi ona da çalışmışım.¹¹⁸

***

Dedim: “O doğu vilâyetleri İslâm âleminin bir nev'i merkezi hükmünde; (öyleyse), müsbet ilimlerin yanında dinî ilimler de lâzımdır; son derece lüzumludur. Çünkü peygamberlerin çoğunun doğuda ve filozofların çoğunun batıda gelmesi gösteriyor ki: Doğu'nun terakkisi din ile mümkündür. Başka vilâyetlerde sadece müsbet ilimleri okutsanız bile, Doğu'da her halde millet, vatan maslahatı için dinî ilimler esas olmalıdır. Yoksa Türk olmayan Müslümanlar, Türk'e hakikî kardeşliği hissedemeyecek. Şimdi bu kadar düşmanlara karşı yardımlaşma ve dayanışmaya mecburuz.”¹¹⁹

HAD BİLMEK, İDDİALARDAN UZAK DURMAK, HİZMETLE ASLA GURURLANMAMAK

(İlk insandan son insana kadar her türlü nimet ve muvaffakiyet karşısında kim, kime ne maksatla teşekkür ve övgüde bulunsa, bunların hepsi – ebedlere kadar) bütün hamd, Âlemlerin Rabbi Allah içindir. (Fâtiha Sûresi/1: 2)

Sakın zannetme ki, yaptıklarıyla ve ellerine geçen (o pek önemsiz dünyalıkla) sevinen, ayrıca, asla muvaffak olamadıkları payeler ve yapmadıkları hizmetlerle (dahi) anılıp övülmeyi arzulayan bu kimseler, evet sakın zannetme ki onlar, azaptan yakayı kurtarabileceklerdir. Onların hakkı, pek acı bir azaptır. (Âl-i İmran Sûresi/3: 188)

Ey insan! Nedir seni O Kerim Rabb'in hakkında (gurura sevkeden ve) aldatan? O Rabbin ki, seni yaratıp, sana mükemmel bir şekil ve bütün uzuvlarıyla vücuduna mükemmel bir denge verdi. Hangi surette dilemişse, seni o surette oluşturdu. (İnfitar Sûresi/82: 6-8)

طُوبَى لِمَنْ عَرَفَ حَدَّهُ وَلَمْ يَتَجَاوَزْ طَوْرَهُ Yani, “Ne mutlu o kişiye ki, kendini bilip, haddini aşmaz.”¹²⁰ Nasıl bir zerre camdan, bir damla sudan, bir havuzdan, denizden ve aydan seyyare (gezegen)lerine kadar güneşin cilveleri var. Her birisi kabiliyetine göre güneşin aksini, misalini tutuyor ve haddini biliyor. Bir damla su, kendi kabiliyetine göre

“Güneşin bir aksi (yansıması) bende vardır.” der. Fakat “Ben de deniz gibi [güneşe] bir aynayım.” diyemez. Öyle de: Evliyâ makamlarında, İlâhî İsimler’in cilvelerinin çeşitliliğine göre mertebeler var. İlâhî İsimler’in her birisinin bir güneş gibi kalbden Arş’a kadar cilveleri, tecellileri var. Kalb de bir arştır, fakat “Ben de (Allah’ın) Arş(ı) gibiyim.” diyemez.

İşte, kulluğun esasları olan acz, fakr (yoksunluk), kusur ve noksanını bilmek ve niyaz ile Dergâh-ı Ulûhiyet’e karşı secde etme yerine, naz ve övünme tarzında gidenler, zerrecik kalbini Arş’a denk tutarlar. Damla gibi makamını evliyânın deniz gibi makamlarıyla karıştırırlar. Kendini o büyük makamlara yakıştırmak ve o makamda kendini muhafaza etmek için yapmacıklığa, zorlamalara, manâsız kendini satmaya ve bir çok zorluklara düşerler.¹²¹

Din’e hizmette ve dini öğretmede nefse hisse vermemek

Savaşta onları siz gerçekte kendi kuvvetinize dayanarak öldürmediniz; onların canını Allah aldı. (Ey Rasûlüm, savaşın başında onların yüzüne toprak) saçtığın zaman da, onu (öyle her birinin gözüne girecek şekilde) sen atmadın, fakat Allah attı. (Enfâl Sûresi/8: 17)

Müslüman olduk diye seni minnet altına almak istiyorlar. De ki: “Müslümanlığınızla beni minnet altına almaya çalışmayın. Eğer (iman ve Müslümanlık iddianızda) samimi iseniz, size iman yolunu gösterdiği için asıl Allah sizi minnet altında tutar.” (Hucurât Sûresi/49: 17)

Bu zamanda ve bu zeminde, imanın kuvvetlenmesi için Din’i öğretecek bazı şahıslara gayet şiddetli ve kat’î ihtiyaç var. Bu şahıslar öyle olmalı ki, hakikati hiçbir şeye feda etmesinler, hiçbir şeye âlet etmesinler, nefislerine hiçbir hisse vermesinler; tâ ki, imana dair derslerinden istifade edilsin ve kat’î kanaat hâsıl olsun.¹²²

Dine hizmet ediyorum diye gururlanmamak

Sen ey riyakâr nefsim! Din’e hizmet ettim diye gururlanma. **إِنَّ اللَّهَ لَيُؤَيِّدُ هَذَا الدِّينَ** (Allah, bu dini fâcir [günahkâr] adamla da güçlendirir.)¹²³ sırrınca, arınmış olmadığın için, belki sen kendini o fâcir adam bilmelisin. Hizmetini, kulluğunu, geçen nimetlerin şükürü, fitrî (varlık) vazifen, farîza-i hilkat (temel yaratılış görevin) ve netice-i sanat (mükemmel sanatkârâne yapılışının neticesi) bil, kendini beğenmekten ve riyadan kurtul.¹²⁴

***

Hem deme ki, “Halk içinde ben seçildim, bu meyveler benim ile gösteriliyor; demek

bir meziyetim var.” Hayır, hâşâ; belki, herkesten evvel sana verildi. Çünkü, herkesten çok sen müflis, muhtaç ve hasta–elemli olduğundan, en evvel senin eline verildi. [125](#)

HİMMETİ ÂLÎ TUTMAK, HERKESİN İMANI İÇİN ÇALIŞMAK

(Ey Muhammed Ümmeti!) İşte, sizi ortada, tam bir denge üzerinde mutedil bir ümmet yaptık ki, bütün insanlar için hem hakkı gösteren, hem de onların yaptıkları konusunda şahitler olasınız ve o (risaletin zirve temsilcisi) Rasûl de sizin üzerinizde aynı şekilde şahit olsun. (Bakara Sûresi/2: 143)

İçinizde (insanları devamlı) hayra çağıran ve usulünce iyilik, doğruluk ve güzelliği teşvik edip yayan, kötülük, yanlışlık ve çirkinliğin ise önünü almaya çalışan bir topluluk bulunsun. Onlardır gerçek mazhariyet sahipleri ve gerçekten kurtuluşa erenler. (Âl-i İmran Sûresi/3: 104)

(Ey Ümmet-i Muhammed!) Siz, insanların iyiliğine olarak ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. Usulünce iyilik, doğruluk ve güzelliği teşvik edip yayar, kötülük, yanlışlık ve çirkinliğin önünü almaya çalışırsınız; elbette Allah’a inanıyor (ve bunu da zaten inancınızdan dolayı ve onun gereği olarak yapıyorsunuz). (Âl-i İmran Sûresi/3: 110)

Kimin himmeti milleti ise, o kimse, tek başıyla küçük bir millettir

Üzülerek size beyan ediyorum ki: Avrupalıların bir kısmı nasıl kıymetli malımızı ve vatanlarımızı bizden aldılar, onların bedeline çürük bir fiyat verdiler. Aynen öyle de, yüksek ahlâkımızı ve yüksek ahlâkımızdan çıkan ve içtimaî hayata temas eden seciyelerimizin bir kısmını da bizden aldılar. Terakkilerine vesile kıldılar. Ve onun fiyatı olarak bize verdikleri sefihçe kötü ahlâklarıdır. Meselâ:

Bizden aldıkları millî karakter ile, bir adam onlarda der: “Eğer ben ölsem milletim sağ olsun. Çünkü milletimin içinde bâki bir hayatım var.” İşte bu kelimeyi bizden almışlar ve terakkilerinde en metin esas da budur. Bu kelime ise, Hak Din’den ve iman hakikatlerinden çıkar. O, bizim, ehl-i imanın malıdır. Halbuki yabancılardan içimize giren pis ve fena seciye itibariyle kendini beğenen ve düşünen bir adam bizde diyor: “Ben susuzluktan ölsem, yağmur bir daha hiç dünyaya gelmesin. Eğer ben görmezsem bir saadeti, dünya istediği gibi bozulsun.” İşte bu ahmakça kelime dinsizlikten çıkıyor, Âhiret’i bilmemekten geliyor. Hariçten içimize girmiş, zehirliyor. Hem o yabancılardan bizden aldıkları milliyet fikriyle bir ferdi, bir millet gibi kıymet alıyor. Çünkü bir adamın kıymeti, himmeti nisbetindedir. Kimin himmeti milleti ise, o kimse, tek başıyla küçük bir millettir.

Bazılarımızdaki dikkatsizlikten, yabancıların zararlı seciyelerini almamızdan, kuvvetli ve kudsî İslâmî milliyetimize rağmen herkes “Ben! Ben” demekle ve milletin menfaatini düşünmemekle –şahsî menfaatini düşünmekle– bin adam, bir adam hükmüne iner. مَنْ كَانَ هَمَّهُ نَفْسُهُ فَلَيْسَ مِنَ الْإِنْسَانِ لِأَنَّهُ مَدَنِيٌّ بِالطَّبْعِ Yani: “Kimin himmeti yalnız nefsi, yalnız kendisi ise, o, insan değil. Çünkü insan, fitraten medenîdir.” Hemcinsleriyle, diğer insanlarla birlikte yaşar ve onları mülâhazaya almaya mecburdur. Ancak içtimaî hayat içinde şahsî hayat devam edebilir. Meselâ: Bir ekmek için kaç ellere muhtaç ve buna mukabil o elleri mânen öptüğünü ve giydiği elbise sebebiyle kaç fabrikayla alâkadar olduğunu kıyas ediniz. Hayvan gibi bir postla yaşayamadığından, diğer insanlarla fitraten alâkadar olduğundan ve onlara manevî bir fiyat vermeğe mecbur bulunduğundan, fitraten medeniyete tutkundur. Dolayısıyla, sadece kendini ve şahsî menfaatini düşünen, insanlıktan çıkar, masum olmayan cânî bir hayvan olur. Bir şey elinden gelmese, hakikî özrü olsa o müstesna!.¹²⁶

Başkalarının imanlarının kurtulması için de çalışmak

Her şakirt, vazifesi gereği, yalnız kendi imanını kurtarmak değil; belki başkasının imanlarını da muhafaza etmeye mükelleftir. O da, hizmete ciddî devam ile olur.¹²⁷

Hem kendi, hem de başkasının imanı için çalışırken tevazu, mahviyet ve enaniyeti terk de esastır

*Bu zamanda en büyük bir ihsan, bir vazife, imanını kurtarmaktır, başkalarının imanına kuvvet verecek bir surette de çalışmaktır. Benlik ve gurura sebep şeylerden çekinin. Tevazu, mahviyet ve enaniyeti terk, bu zamanda hakikat ehline lâzımdır; çok lüzumludur. Çünkü bu asırda en büyük tehlike benlikten, bencillikten ve kendini beğenmişlikten ileri geldiğinden, hak ve hakikat ehli, mahviyet içinde daima kusurunu görmek ve nefsinin itham etmek gerektir. Sizin gibilerin ağır şartlar altında kahramancasına imanını ve ibadetlerini, kulluğunu muhafaza etmesi, büyük bir makamdır. Senin rüyalarının bir tabiri de, bu noktadan seni müjdelemektir.*¹²⁸

Dost ve düşman ayırmayarak, iman hizmetini, içine hiçbir tarafgirlik girmeyerek yapmakla mükellefiz

Eğer Risale-i Nur’u tenkit fikriyle tetkik eden adliye memurları, imanlarını onunla kuvvetlendirip veya kurtarsalar, sonra beni idam ile mahkûm etseler; şahit olunuz, ben hakkımı onlara helal ediyorum. Çünkü biz, hizmetkârız. Risâle-i Nur’un vazifesi, imanı kuvvetlendirip kurtarmaktır. Dost ve düşman ayırmayarak, iman hizmetini, içine hiçbir tarafgirlik girmeyerek yapmakla mükellefiz.¹²⁹

KARDEŞLİK, MUHABBET, İTTİFAK, BİRLİK, BERABERLİK, DAYANIŞMA

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

Şu Mektup, ehl-i imanı kardeşliğe ve muhabbete davet eder.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ
ادْفَعِ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ
وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

Mü'minler ancak kardeşirler; öyleyse, kardeşlerinizin arasını düzeltin. (Hucurât Sûresi/49: 10)

Sen kötülüğü en güzel tarzda savmaya bak. O zaman bir de görürsün ki, seninle arasında düşmanlık olan kişi candan, sıcak bir dost oluvermiş. (Fussilet Sûresi/41: 34)

O müttakîler ki, ... kızdıklarında öfkelerini (zor da olsa) yutar ve insanların kusurlarını affederler. Allah, (işte böyle) ihsan sahiplerini sever. (Â-i İmran sûresi/3: 134)

Kendilerine apaçık hidayet delilleri geldikten sonra grup grup olanlar ve farklı farklı yollar tutanlar gibi olmayın. Onların payına düşen, pek büyük bir azaptır. (Â-i İmran sûresi/3: 105)

Allah'a ve Rasûlü'ne itaat edin ve aranızda çekişmeyin; yoksa korkuya kapılıp yılgınlık gösterirsiniz ve gücünüz, enerjiniz gider; ve tam manâsıyla sabredin. Hiç şüphesiz Allah, sabredenlerle beraberdir. (Enfal Sûresi/8: 46)

Müminlerde nifak ve şikak (bölünme), kin ve düşmanlığa sebep olan tarafgirlik, inat ve haset, hakikatçe, hikmetçe, gerçek ve en büyük insanlık olan İslâmiyet'çe ve şahsî hayat, içtimaî hayat ve manevî hayat açısından çirkindir, reddedilmiştir, zararlıdır, zulümdür ve beşer hayatı için zehirdir. Şu hakikatin pek çok vücuğu (yönleri)nden altı vechini beyan ederiz.

Birinci vecih: Mü'minlerde nifak ve şikak (bölünme), kin ve düşmanlığa sebep olan tarafgirlik, inat ve haset, hakikat nazarında zulümdür

Ey mü'mine kin ve düşmanlık besleyen insafsız adam! Nasıl ki sen bir gemide veya bir evde bulunsan, seninle beraber dokuz masum ile bir cânî var. O gemiyi batırmaya ve

o evi yakmaya çalışan bir adamın ne derece zulmettiğini bilirsin. Ve zalimliğini göklere işittirecek derecede bağıracaksın. Hattâ bir tek masum, dokuz câni olsa, yine o gemi herhangi bir adalet kanununa göre batırılmaz.

Bunun gibi, Rabb'in bir evi ve İlâhî bir gemi olan bir mü'minin vücudunda iman, Müslümanlık ve komşuluk gibi dokuz değil, belki yirmi masum sıfat varken, senin şahsın için zararlı olan ve hoşuna gitmeyen bir câni sıfatı yüzünden ona kin bağlamak ve düşmanlık beslemekle o manevî vücut evinin manen boğulmasına veya yakılmasına, tahrip ve batmasına teşebbüs veya arzu etmen, aynı derecede şenî ve gaddar bir zulümdür.

İkinci vecih: Hem hikmet nazarında dahi zulümdür

Zira malûmdur ki, düşmanlık ve muhabbet, aydınlık ve karanlık gibi zıttırlar. İkisi, hakikî mahiyet ve manâsıyla aynı anda bir arada bulunamaz. Eğer muhabbet, ona sebep olan faktörlerin üstünlüğüne ve tercihe şayan olmasına göre bir kalbde hakikî bulunsa, o vakit düşmanlık mecazî olur; acımak şekline döner. Evet mü'min, kardeşini sever ve sevmeli! Fakat fenalığı için yalnız acır; baskı ve zorlamayla değil, belki lütufla ıslahına çalışır. Onun için hadisin hükmüyle: “Mü'min, mü'mine üç günden fazla küsüp, konuşmamazlık etmeyecek.”¹³⁰ Eğer düşmanlık faktörleri üstün gelip, düşmanlık bir kalbde hakiki olarak bulunsa, o vakit muhabbet mecazî olur, yapmacık, dalkavukluk ve yaranma suretine girer.

Ey insafsız adam! Şimdi bak ki, mü'min kardeşine kin ve düşmanlık ne kadar zulümdür. Çünkü nasıl ki sen âdi küçük taşlar için Kâbe'den daha ehemmiyetli ve Uhud Dağı'ndan daha büyük desen çirkin bir akılsızlık edersin. Aynen öyle de, Kâbe hürmetinde olan iman ve Uhud Dağı büyüklüğünde olan Müslümanlık gibi çok İslâmî sıfatlar muhabbeti ve ittifakı istediği halde, mü'mine karşı düşmanlığa sebep olan ve âdi taşlar hükmündeki bazı kusurları imana ve Müslümanlığa tercih etmek, o derece insafsızlık, akılsızlık ve pek büyük bir zulüm olduğunu aklın varsa anlarsın!.. Evet, imanda birlik, elbette kalblerin birliğini ister. Ve itikad birliği dahi içtimaî birliği gerektirir.

Evet inkâr edemezsin ki, sen bir adamla beraber bir taburda bulunmakla o adama karşı bir dostluk bağı hissedersin; ve bir kumandanın emri altında beraber bulunduğunuzdan bunu arkadaşlık alâkası sayarsın; ve bir memlekette beraber bulunmakla bir kardeşlik münasebeti duyarsın. Halbuki, imanın verdiği nur ve şuur ile ve sana gösterdiği ve bildirdiği İlâhî İsimler sayısınca birlik alâkaları, ittifak bağları ve kardeşlik

münasebetleri var. Meselâ, her ikinizin: Yaratıcı'ınız bir, Mâlik'iniz bir, Ma'bud'unuz bir, Râzık (Rızıklandırıcı) 'ınız bir.. bir bir, bine kadar bir bir ... Hem Peygamber'iniz bir, Din'iniz bir, kıbleniz bir.. bir bir, yüze kadar bir bir ... Sonra köyünüz bir, devletiniz bir, memleketiniz bir.. ona kadar bir bir ...

Bu kadar bir birler birliği ve birleşmeyi, kaynaşma ve ittifakı, muhabbet ve kardeşliği gerektirdiği ve kâinatı ve küreleri birbirine bağlayacak mânevî zincirler oldukları halde, ayrılık, bölünme ve nifaka, kin ve düşmanlığa yol açan örümcek ağı gibi ehemmiyetsiz ve sebatsız şeyleri tercih edip mü'mine karşı hakikî düşmanlık etmek ve kin bağlamak, sözkonusu birlik bağlarına ne kadar bir hürmetsizlik ve muhabbet vesilelerine karşı bir küçümseme ve kardeşlik münasebetlerine karşı ne derece bir zulüm ve haksızlık olduğunu kalbin ölmemiş ve aklın sönmemişse anlarsın!

Üçüncü vecih: Hakikat, Şeriat ve İslâmî hikmet nazarında da zulümdür

*Adâlet-i mahza (mutlak, sırf adalet)i ifade eden وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى (Kimse bir başkasının suç yükünü yüklenmez ve onunla yargılanmaz. En'âm Sûresi/6: 164) sırrına göre; bir mü'minde bulunan câni bir sıfat yüzünden diğer masum sıfatlarını mahkûm etmek hükmünde olan düşmanlık ve kin bağlamak, ne derece hadsiz bir zulüm olduğunu ve bilhassa bir mü'minin fena bir sıfatından darılıp küsüp, o mü'minin akrabasına da düşmanlık beslemekle إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ (İnsan, gerçekten çok zalim ve çok nankördür. İbrahim Sûresi/14: 34) âyetindeki mübalâğa kipiyle gayet büyük bir zulüm işlediğini, **hakikat, Şeriat ve İslâmî hikmet** sana ihtar ettiği halde, nasıl kendini haklı bulur, “Benim hakkım var!” dersin?*

Dördüncü Vecih: Şahsî hayat nazarında dahi zulümdür.

Şu dördüncü vechin esası olarak birkaç düsturu dinle:

Birincisi: Sen, yolunu ve düşüncelerini hak bildiğin vakit; “Yolum haktır veya daha güzeldir.” demeye hakkın var. Fakat, “Yalnız hak, benim yolumdur.” demeye hakkın yoktur!..

وَعَيْنُ الرَّضَا عَنْ كُلِّ عَيْبٍ كَلِيلَةٌ وَلَكِنَّ عَيْنَ السُّخْطِ تُبْدِي الْمَسَاوِيَا

(Rıza gözü hiçbir ayıbı görmez. Gazap gözü ise, bütün kusurları ortaya çıkarır.) sırrınca, insafsız nazarın ve düşkün fikrin hakem olamaz. Başkasının yolunu bâtıldır diye mahkûm edemez.

İkinci düstur: Senin üzerine haktır ki, her söylediğin hak olsun. Fakat her hakkı

söylemeye senin hakkın yoktur. Her dediğin doğru olmalı. Fakat her doğruyu demek doğru değildir. Zira senin gibi niyeti hâlis olmayan bir adam, nasihati bazen damara dokundurur, tepki gösterir.

Üçüncü düstur: Düşmanlık etmek istersen, kalbindeki düşmanlığa düşmanlık et, onu gidermeğe çalış. Hem en ziyade sana zarar veren nefs-i emmâren (sana ısrarla kötülüğü emreden nefsin)e ve hevâ-yı nefsin (nefsinin boş heveslerin)e düşmanlık et; onun ıslahına çalış. O muzır nefsin hatırı için mü'minlere düşmanlık etme. Eğer düşmanlık etmek istersen (Din'e ve Müslüman'a düşman) kâfirler, zındıklar çoktur, onlara düşmanlık et!..

Evet, nasıl ki muhabbet sıfatı muhabbete lâyıktır; öyle de düşmanlık huyu, her şeyden evvel kendisi düşmanlığa lâyıktır. Eğer hasmını mağlûp etmek istersen, fenalığına karşı iyilikle mukabele et. Çünkü eğer fenalıkla mukabele edersen, düşmanlık ziyadeleşir. Zâhiren mağlûp bile olsa, kalben kin bağlar, düşmanlığını devam ettirir. Eğer iyilikle mukabele etsen, pişman ve sana dost olur.

إِذَا أَنْتَ أَكْرَمْتَ الْكَرِيمَ مَلَكَتْهُ وَإِنْ أَنْتَ أَكْرَمْتَ اللَّئِيمَ تَمَرَدَا

(Kerim, yüksek ruhlu birine ikramda bulunsan, onu kazanırsın. Haysiyetsiz, değersiz birine ikramda bulunursan, o daha da inatlaşır.) hükmünce müminin aslî özelliği, kerim olmaktır. Senin ikramınla sanki senin hizmetine girer. (Şahsı itibariyle) zâhiren âdi bile olsa, imanı sebebiyle kerimdir. Evet, fena bir adama “İyisin, iyisin!” desen, iyileşmesi ve iyi adama “Fenasın, fenasın!” desen, fenalaşması çok vukû bulur. Öyleyse, وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ([Rahmân'ın kulları,] boş ve manâsız söz ve davranışlara rastladıklarında vakar içinde geçip giderler. Furkan Sûresi/25: 72) ve: وَإِنْ تَعَفُّوا وَتَضَفَّحُوا (Eğer kusurlarını görmezden gelir, müsamahalı olur ve hatalarını bağışlarsanız, bilin ki, Allah da bağışlamada pek cömerttir, hususî merhameti pek bol olandır. Teğabün Suresi/64: 14) gibi Kur'ân'ın kudsî düsturlarına kulak ver; saadet ve selâmet onlardadır.

Dördüncü düstur: Kindar ve düşmanlıkla oturup kalkan bir insan, hem kendisine, hem mü'min kardeşine, hem İlâhî rahmete zulmeder, tecavüz eder. Çünkü kin ve düşmanlık ile nefsin elim bir azapta bırakır. Nefsine, hasmına gelen nimetlerden dolayı azap ve düşmanından korkmaktan gelen elemi çektirir, ona zulmeder. Eğer düşmanlık hasetten gelse, o, bütün bütün azaptır. Çünkü haset, önce haset edeni ezer; mahveder, yandırır. Kendisine haset edilen kişi hakkında ise zararı ya azdır veya yoktur.

Hasedin çaresi: Haset eden kişi, haset ettiği şeylerin neticesini düşünsün. Tâ anlasın ki, rakibinde olan dünyaya ait güzellik, kuvvet, mertebe ve servet fânidir, geçicidir; faydası az, zahmeti çoktur. Eğer Âhiret’e ait meziyetler ise, zaten onlarda haset olamaz. Eğer onlarda dahi haset yapsa ya kendisi riyakârdır, Âhiret malını dünyada mahvetmek ister; veyahut hasetlendiği kişiyi riyakâr zanneder, haksızlık eder, zulmeder. Hem ona gelen musibetlerden memnun ve nimetlerden mahzun olup Kader’e ve İlâhî rahmete, ona yaptığı ettiği iyiliklerden dolayı küsüyor. Âdeta Kader’i tenkit ve Rahmet’e itiraz ediyor. *Kader’i tenkit eden başını örse vurur, kırar. Rahmet’e itiraz eden, rahmetten mahrum kalır...*

Şahsî hayat açısından bu derece zararlı olan düşmanlığa ve intikam düşüncesine – eğer şahsını seversen– yol verme ki kalbine girsin. Eğer kalbine girmiş ise, onun sözünü dinleme!

Bak, hakikatı gören Hâfız Şirâzî’yi dinle: *دُنْيَا نَهْ مَتَاعِيسْتِي كِهْ اَرَزْدُ بِنَزَاعِي* Yani: “Dünya öyle bir meta değil ki, nizaa (kavgaya, çekişmeye) değsin.” Çünkü fâni ve geçici olduğundan kıymetsizdir. Koca dünya böyle ise, dünyanın cüz’î işleri ne kadar ehemmiyetsiz olduğunu anlarsın!..

Hem demiş:

اَسَايشْ دُوْگِيْتِي تَفْسِيْرَ اَيْنِ دُوْ حَرْفَسْتْ
بَا دُوْ سْتَانْ مُرُوْتْ بَا دُشْمَانْ مُدَارَا

Yani: “İki cihanın rahat ve selâmetini iki harf tefsir eder, kazandırır: Dostlarına karşı müriüvvetkârâne (yardımsever, cömert ve iyi) davranmak, düşmanlarını ise sulhle idare etmektir.”

Eğer dersin: “Seçim benim elimde değil, fitratımda düşmanlık var. Hem damarıma dokundurmuşlar, vazgeçemiyorum.”

Cevap: Kötü huy eseri gösterilmezse ve gıybet gibi şeylerle ve gıybetin tesirinde hareket edilmezse, kusurunu da anlasa zarar vermez. Madem seçim senin elinde değil, vazgeçemiyorsun. Senin manevî bir pişmanlık, gizli bir tövbe ve zımnî bir istiğfar hükmünde olan kusurunu bilmen ve o tavrında haksız olduğunu anlaman, onun şerrinden seni kurtarır. Zaten bu mektubun bu bahsini yazdık, tâ bu manevî istiğfarı temin etsin; haksızlığı hak bilmesin; haklı hasmını haksızlıkla teşhir etmesin.

Beşinci vecih: İnat ve tarafgirliğin içtimaî hayat açısından da gayet zararlı olduğunu beyan eder.

Eğer denilse: (1) Hadiste **اِخْتِلَافُ أُمَّتِي رَحْمَةٌ** (Ümmetimin ihtilâfi rahmettir.)¹³¹ denilmiş. (2) İhtilâf ise, tarafgirliği (tarafli davranmayı, bir tarafı tutmayı) gerektiriyor. Hem tarafgirlik hastalığı, mazlum avamı zalim havassın (seçkinlerin) şerrinden kurtarıyor. Çünkü bir kasabanın ve bir köyün havassı ittifak etseler, mazlum avamı ezerler. Tarafgirlik olsa, mazlum bir tarafa sığınır, kendisini kurtarır. (3) Hem fikirlerin çarpışmasından ve akılların ihtilâfından hakikat tamamıyla ortaya çıkar.

Cevap:

Birinci suale deriz ki: Hadisteki ihtilâf, müsbet ihtilâftır. Yani, her biri, kendi yolunun tamir ve tanınip kabûl görmesi için gayret eder. Başkasının ise tahrip ve iptaline değil, belki kemale ulaşması ve ıslahı için çalışır. Ama menfî ihtilâf ise ki, garaz ve düşmanlıkla birbirinin tahribine çalışmaktır; bu, hadisin nazarında ret ve mahkûm edilmiştir. Çünkü birbirleriyle boğuşanlar, müsbet hareket edemezler.

İkinci suale deriz ki: Tarafgirlik eğer hak adına olsa, haklılara sığınak olabilir. Fakat şimdiki gibi garaza dayalı ve nefis hesabına olan tarafgirlik, haksızlara sığınaktır ki, onlara dayanak noktası teşkil eder. Çünkü garazlı tarafgirlik eden bir adama şeytan gelse, onun fikrine yardım edip taraftarlık gösterse, o adam o şeytana rahmet okuyacak. Eğer mukabil tarafa melek gibi bir adam gelse, ona –hâşâ– lânet okuyacak derecede bir haksızlık gösterecek.

Üçüncü suale deriz ki: Hak adına, hakikat hesabına olan fikirler çarpışması ise, maksatta ve esasta ittifak ile beraber, vesilelerde ihtilâf eder. Hakikatin her köşesini ortaya çıkarıp, hakka ve hakikate hizmet eder. Fakat tarafli ve garaza dayalı, firavunlaşmış nefis-i emmâre hesabına, kendini beğenip satmaya çalışarak ve şöhret peşinde bir fikirler çarpışmasından hakikat şimşeği değil, belki fitne ateşleri çıkıyor. Çünkü maksatta ittifak lâzım gelirken, öylelerin düşüncelerinin yer kürede dahi kesişme ve birleşme noktası bulunmaz. Hak adına olmadığı için, nihayetsiz aşırı gider. Tedavisi olmayan bölünmelere, parçalanmalara sebebiyet verir. Dünyanın hali, buna şahittir.

Netice olarak: **اَلْحُبُّ لِلّٰهِ ، وَابْغَضُ فِي اللّٰهِ ، وَالْحُكْمُ لِلّٰهِ** (Her meselede nihaî hüküm Allah'ındır; Allah için sevmek; Allah için buğzetmek) olan yüce düsturlar, hareketlerde düstur olmazsa nifak ve parçalanmalar meydana alır. Evet **اَلْبُغْضُ فِي اللّٰهِ ، وَالْحُكْمُ لِلّٰهِ** demezse, o düsturları nazara almazsa, adalet etmek isterken zulmeder.

Dikkat çeken bir hadise: Bir vakit İmam Ali (radiyallâhu anh), (bir harpte) bir kâfiri yere atmış. Kılıcını çekip öldüreceği zaman, o kâfir ona tükürmüş. O kâfiri bırakmış,

öldürmemiş. O kâfir, ona demiş ki: “Neden beni öldürmedin?” Dedi: “Seni Allah için öldürecektim. Fakat bana tükürdün, hiddete geldim. Nefsimin hissesi karıştığı için ihlâsım zedelendi. Onun için seni öldürmedim.” O kâfir ona dedi: “(Maksadım,) beni çabuk öldürmen için seni hiddete getirmektir. Madem dininiz bu derece sâfi ve hâlistir, o din haklıdır.” dedi.¹³²

Hem dikkate değer bir vâkıa: Bir zaman bir hâkim bir hırsızın elini kestiği vakit hiddet gösterdiği için, buna dikkat eden âdil âmiri onu vazifeden azletmiş. Çünkü Şeriat adına, İlâhî kanun hesabına kesse idi, nefsi ona acıyacak idi. Ve kalbi hiddet etmeyip, fakat merhamet de etmeyecek bir tarzda kesecekti. Demek nefesine o hükümden bir hisse çıkardığı için, adaletle iş görmemiştir.

Acı bir içtimaî hal ve içtimaî hayatta İslâm’ın kalbini ağlatacak müthiş bir hastalık: “Haricî (dış) düşmanların meydana çıkıp hücumu zamanında içteki düşmanlıkları unutmak ve bırakmak” olan içtimaî bir maslahatı en bedevî kavimler dahi takdir edip yaptıkları halde, şu İslâm toplumuna hizmet dava edenlere ne olmuş ki, birbiri arkasında hücum vaziyetini alan hadsiz düşmanlar varken, cüz’î düşmanlıkları unutmayıp, dıştaki düşmanların hücumuna zemin hazır ediyorlar. Şu hâl bir sukuttur (bir düşüş, bir hüsrandır); bir vahşettir. İslâmî içtimaî hayata ihanettir...

Hadis-i şeriflerde gelmiş ki: “Âhir Zaman’ın Süfyan ve Deccal gibi nifak ve zındıka başına geçecek müthiş ve muzır şahısları, İslâm’ın ve beşerin hırs ve parçalanmışlığından istifade ederek az bir kuvvetle nev-i beşeri herc ü merc eder ve koca Âlem-i İslâm’ı esaret altına alır.”¹³³ *Ey ehl-i iman! Zillet içinde esaret altına girmemek isterseniz, aklınızı başınıza alınız! İhtilâfınızdan istifade eden zalimlere karşı اِخْوَةٌ مُؤْمِنُونَ (Mü’minler, ancak kardeşler.) kudsî kalesi içine giriniz, sığınınız. Yoksa ne hayatınızı muhafaza ve ne de hukukunuzu müdafaa edebilirsiniz. Malûmdur ki, iki kahraman birbiriyle boğuşurken bir çocuk, ikisini de dövebilir. Bir terazide iki dağ birbiriyle tartılsa, bir küçük taş, dengeyi bozup onlarla oynayabilir; birini yukarı, birini aşağı indirir.*

İşte ey ehl-i iman! İhtiraslarınızdan ve düşmanca tarafgirliklerinizden kuvvetiniz hiçe iner, az bir kuvvetle ezilebilirsiniz. İçtimaî hayatınızla alâkanız varsa, الْمُؤْمِنُ الْمُؤْمِنُ (Mü’minler birbirleriyle kurşundan bina gibidirler; [binanın taşları gibi], her biri diğerine omuz verir ve gücüne güç katar.)¹³⁴ yüce düsturunu hayatınızın düsturu yapınız, dünyada sefalet ve Âhiret’te azaptan kurtulunuz!

Altıncı vecih: Manevî hayat ve kulluğun sıhhati açısından da zulümdür

Manevî hayat ve kulluğun sıhhati, düşmanlık ve inatla sarsılır. Çünkü kurtuluş vasıtası ve vesilesi olan ihlâs yok olur. Zira tarafgir bir inatçı, kendi hayırlı amellerinde hasmından üstün olmak ister. (Dolayısıyla,) sırf Allah rızası için amele pek de muvaffak olamaz. Hem, hüküm ve muamelelerinde kendi tarafında olanı tercih eder, adalet edemez. İşte hayırlı fiillerin ve amellerin esasları olan ihlâs ve adalet, düşmanlıkla kaybolur.

Şu Altıncı Vecih çok uzundur. Fakat üzerinde burada bu kadar durabileceğimizden kısa kesiyoruz.

Gıybet hakkındadır

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

Yirmi Beşinci Söz'ün Birinci Şûlesi'nin Birinci Şua'sının Beşinci Noktası'nda Kur'ân-ı Hakim'deki fenalığını gösterip sakındırmaya misallerden bir tek âyetin mucizevî bir tarzda altı mertebede gıybetten nefret ettirmesi Kur'ân'ın nazarında gıybet ne kadar çirkin ve alçakça bir şey olduğunu tamamiyle gösterdiğinden, başka beyana ihtiyaç bırakmamış. Evet, Kur'ân'ın beyanından sonra beyan olamaz, ihtiyaç da yoktur.

İşte *أَيُّحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا* (Acaba sizden biri, ölmüş kardeşinin etini yemeyi sever mi? Hucurât Sûresi/49: 12) âyetinde gıybetin kötülüğünü altı derecede ortaya koyup, (ondan sakındırma) vardır. Şu âyet bilfiil gıybet edenlere hitap ettiği vakit, manâsı gelecek tarzda oluyor. Şöyle ki:

Malûmdur; âyetin başındaki *hemze*, sormak (-mi?) manâsınadır. O sormak manâsı, su gibi âyetin bütün kelimelerine girer. Her kelimenin içinde aynı hüküm var, işte:

Birincisi, *أَ* (hemze) ile der: “Soru ve cevap yeri olan *aklınız* yok mu ki, bu derece çirkin bir şeyi anlamıyor?”

İkincisi, *يُحِبُّ* (sever [mi?]) lafzıyla der: “Sevmek ve nefret etmek yeri olan *kalbiniz* bozulmuş mu ki, en nefret edilesi bir işi sever?”

Üçüncüsü, *أَحَدُكُمْ* (sizden biri) kelimesiyle der: “Cemaatten hayatını alan içtimaî ve medenî hayatınıza ne olmuş ki, böyle hayatınızı zehirleyen bir davranışı kabûl eder?”

Dördüncüsü, أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ (etini yemeyi) sözleriyle der: “İnsaniyetiniz ne olmuş ki, böyle canavarcaşına kardeşinizi diş ile parçalamayı yapıyorsunuz?”

Beşincisi, أَخِيهِ (kardeşinin) kelimesiyle der: “Hiç kendi cinsinizden birine karşı acımanız, hiç kardeşlik hukukunuz yok mu ki, böyle pek çok bakımdan kardeşiniz olan bir mazlumun manevî şahsiyetini insafsızca dişliyorsunuz? Ve hiç aklınız yok mu ki, kendi âzânızı kendi dişinizle divane gibi ısırıyorsunuz?”

Altıncısı, مَيِّتًا (ölü) kelimesiyle der: “Vicdanınız nerede? Fıtratınız bozulmuş mu ki, en muhterem bir halde bir kardeşinize karşı, etini yemek gibi en tiksindirici bir işi yapıyorsunuz?”

Demek şu âyetin ifadesiyle ve kelimelerin ayrı ayrı gösterdiği üzere, **birini gıyabında (yokluğunda, arkasından) kötüleme, gıybet, aklen, kalben, insaniyeten, vicdanen, fitraten ve milliyeten kötüdür, çirkindir.** İşte bak nasıl şu âyet, mucizevî bir üslûpla kötü bir fiilin kötülüğünü altı mertebede ortaya koymakla, o cürümden mucizevî bir tarzda altı derecede sakındırır.

Gıybet, düşmanın, hasetçinin, inatçının en çok kullandığı alçak bir silâhtır. Şeref ve haysiyet sahibi bir insan, bu pis silâha tenezzül edip, onu kullanmaz. Nasıl meşhur bir zat demiş:

أَكْبَرُ نَفْسِي عَنْ جَزَاءٍ لِيغِيَّةٍ وَكُلُّ اغْتِيَابٍ جُهْدٌ مَنْ لَا لَهُ جُهْدٌ

Yani: “Düşmanıma gıybetle ceza vermekten nefsimi yüksek tutuyorum ve tenezzül etmiyorum. Çünkü gıybet, zayıf, zelil ve aşağıların silâhıdır.”

Gıybet odur ki: Gıybet edilen adam orada bulunsa idi ve işitse idi, yapılamı kötü görüp darılacaktı. Eğer doğru dese, zaten gıybettir. Eğer yalan dese, hem gıybet, hem iftiradır. İki katlı çirkin bir günahdır.

Gıybet, hususî birkaç maddede caiz olabilir:

Birisi: Bir vazifeli şahsa (birinden) şikâyet olarak söyler, tâ yardım edip o suçu, o kabahati ondan gidersin ve hakkını ondan alsın.

Birisi de: Bir şahıs, bir başkasıyla çalışmak ister. (Bunun için) sana danışır. Sen de sırf maslahat için garazsız olarak, istişarenin hakkını eda etmek için desen: “Onun ile çalışma. Çünkü zarar göreceksin.”

Birisi de: Maksadı hakaret veya açığa vurma değil; belki maksadı, tarif ve tanıttırmak için dese: “O topal ve serseri adam filân yere gitti.”

Birisi de: O gıybet edilen kişi, günahı açıktan işlemekten çekinmeyen fâsıktır. Yani fenalıktan sıkılmıyor, belki işlediği kötülüklerle, günahlarla övünüyor, zulmünden lezzet alıyor, sıkılmayarak aşikâre bir surette işliyor.

İşte bu mahsus maddelerde garazsız ve sırf hak ve maslahat için gıybet caiz olabilir. Yoksa gıybet, nasıl ateş odunu yer bitirir; gıybet dahi salih amelleri yer bitirir.

Eğer gıybet etti veyahut isteyerek dinledi; o vakit **اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا وَلِمَنْ اغْتَبْنَا** (Allah'ım, beni ve gıybetini yaptığım kişiyi bağışla!) demeli, sonra gıybet edilen adama ne vakit rast gelse, “Beni helâl et.” demeli!¹³⁵

Muhabbet, kardeşlik, İslâmiyet'in mizacıdır, bağıdır. Muhabbete en lââyık şey muhabbettir ve düşmanlığa en lââyık sıfat, düşmanlıktır.¹³⁶

(Ey Rasûlüm, onlara) de: “Eğer Allah'ı seviyorsanız, o halde bana tâbi olun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın.” Allah, (günahları) çok bağışlayandır; (bilhassa mü'minlere karşı hususî) merhameti pek bol olandır. (Âli İmran Sûresi/3: 31)

Ey iman edenler! ... bir topluluğa karşı duyduğunuz öfke, sakın sizi tecavüze sevkedip de günaha sokmasın. Ancak hayır, iyilik, güzellik ve Allah'a karşı gelmekten sakınıp O'nun koruması altına girme (takva) hususunda birbirinizle yardımlaşın. Buna karşılık, sizi hayırdan uzaklaştırıp karşılığında cezayı gerektirecek her türlü kötülük, haddi aşma ve düşmanlık üzerinde birbirinizle yardımlaşmayın. Allah'a karşı saygılı olun ve O'na karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah, cezalandırması çok çetin olandır. (Mâide Sûresi/5: 2)

Sadece münakaşa olsun diye sana karşı böyle bir karşılaştırmaya ve itiraza yöneldiler. Münakaşacı olmanın da ötesinde, kavgaya ve düşmanlığa pek düşkün bir topluluktur onlar. (Zuhruf Sûresi/43: 58)

Bütün hayatımda, beşerin içtimaî hayatından kat'î bildiğim ve araştırmaların bana verdiği netice şudur ki:

Muhabbete en lââyık şey muhabbettir ve husumete (düşmanlık) en lââyık sıfat, husumettir. Yani beşerin içtimaî hayatını temin eden ve saadete sevkeden muhabbet veya sevmek sıfatı, en ziyade sevilmeğe lââyıktır. Ve beşerin içtimaî hayatını darmadağın eden düşmanlık, her şeyden ziyade nefrete, düşmanlığa ve kendisinden kaçınmaya müstahak, çirkin ve muzır bir sıfattır.

Bazen insanın gururu ve nefisperestliği, şuursuz olarak ehl-i imana karşı haksız düşmanlık eder; kendini de haklı zanneder. Halbuki bu düşmanlık, ehl-i imana karşı

muhabbete vesile olan iman, İslâmiyet ve insan olma gibi kuvvetli sebepleri küçümsemektir, kıymetlerini düşürmektir. Düşmanlığın ehemmiyetsiz sebeplerini, muhabbetin dağ gibi sebeplerine tercih etmek gibi bir divaneliktir.

Kısaca: Muhabbet, kardeşlik, sevmek, İslâmiyet'tin mizacıdır, bağıdır. Düşmanlık besleyenler, mizacı bozulmuş bir çocuğa benziyor ki, ağlamak ister, bir şey arıyor ki onunla ağlasın. Sinek kanadı kadar ehemmiyetsiz bir şey, ağlamasına bahane olur. Hem insafsız, karamsar bir adama benzer ki, sûizan mümkün oldukça hüsn-ü zan etmez. Bir kötülükle on iyiliği örter. İslâmî seciye, İslâmî karakter olan insaf ve hüsn-ü zan ise bunu reddeder.¹³⁷

Hakkı bulduktan sonra daha öte hak için ihtilâf çıkarma

Harun, “Ey anamın oğlu!” dedi, “lütfen sakalımdan ve başımdan tutup da beni böyle sarsıp durma. (Bir defa, bu topluluk beni bir hiç yerine koydu ve linç edip öldürmeye kalktı. Sonra, olup bitene kesin bir müdahalede bulunmaktan sakındım. Çünkü) ‘İsrail Oğulları arasına tefrika soktun; sözümü de dinlemedin!’ demenden korktum.” (Tâ-Hâ Sûresi/20: 94)

Ey hakikati isteyen! Madem hakta, doğrudan ittifak ederken, daha hak ve daha doğrudan ihtilâf çıkıyorsa, o zaman hak, daha haktan daha büyük haktır. Hem de (üzerinde ittifak edilen) güzel, (ihtilâfa sebep) en güzelden daha güzeldir.¹³⁸

***

Daha doğruyu aramakla bazen doğruyu da kaybeder. Hakta ittifak, daha çok hakta ihtilaf olduğundan, bence çok defa hak, daha çok haktan daha haktır. Daha çok hak araştırılırken, bâtılın varlığına bir nev'i müsamaha vardır. Yani bazen iyi, daha iyiden daha iyidir.¹³⁹

Büyük görünme, küçülürsün!

Ey Âdem'in çocukları! Ne zaman size içinizden Benim âyetlerimi okuyup anlatan rasûller gelir de, kim onlara muhalefet etmekten sakınıp Benim korumam altına girer ve halini ıslah ettiği gibi umumî sulh adına da hareket ederse, onlar için herhangi bir korku söz konusu olmayacak ve onlar asla üzülmeceklerdir de. Buna karşılık, âyetlerimizi yalanlayan ve onların karşısında büyüklük taslayarak inanmayı kibirlerine yediremeyenler ise, öyleleri Ateş'in yârânı ve yoldaşlarıdır ve orada sonsuzca kalacaklardır. (A'râf Sûresi/7: 35-36)

Ey enesi çifteli, kafası da kibirli! Şu ölçüyü bilmeli: Her insan için toplumda, içtimaî

yapıda görmek ve görünmek adına mertebe denilen bir penceresi vardır. O pencere kamet-i kıymetinden (kadr ü kıymetinin boyundan) yüksek ise, kibirle uzun görünmeye çalışacak; eğer o pencere kamet-i kıymetinden aşağı ise, tevazu ile eğilecek, tâ o seviyede görsün ve görünsün. Kâmil insanlarda büyüklük ölçüsüdür küçüklük [yani tevazu]. Noksanlarda küçüklük ölçüsüdür büyüklük, [yani tekebbür, kibirlenme, büyüklenme].¹⁴⁰

Meziyetin varsa gizlilik toprağında kalsın; tâ neşv ü nemâ bulsun

Ey tanınmış özellikler, meziyetler sahibi kişi! Kendini öne çıkararak zulmetme; eğer sen gizlilik perdesi arkasında kalırsan, kardeşlerine verirsin ihsan ve bereketi [herkes, o meziyetlerin onlarda da olduğunu düşünür].

Her bir kardeşin altında senin çıkmak, hem de onun sen olman imkân ve ihtimali, her birine bir hürmet nazarını çeker.

Eğer perde altından çıkıp, kendini göstersen, altta hürmet görürken, üstünde zalim olursun. Güneş iken orada, burada gölge edersin.

Kardeşlerini de düşürtürsün hem hürmet nazarından. Demek kendini gösterme ve ortaya koyma, zalim birer iştir. Doğru olan bu ise ve böyle görüyorsan,

Nerede kaldı yalancı yapmacıklık ve riya ile şöhret kazanmaya ve kendini göstermeye çalışmak? İşte İlâhî hikmetin büyük bir sırrı, hem o en güzel ölçü:

Fevkalâde bir fert, kendi türü içinde üzerine perde çekip gizlenirse, bununla kıymet verdirir [türüne], hem de eder onu güzel.

İşte sana misali: İnsanlar içinde velî, ömür içinde ecel, olmuş meçhul ve ortada. Cuma'da gizlidir bir saat, kabul olur dua edersen.

Ramazan'a yayılmıştır kadr ü kıymeti yüce bir gece; İlâhî İsimler içinde gizli ölümsüzlük iksiri İsm-i A'zam. Bu misallerin haşmeti, hem de o güzel sır,

Kapalı tutmakla açık eder; gizli tutmakla ispat. Meselâ: Ecelin gizlenmesinde bir terazi vardır; her dakikada tutar dengede ne vaziyet alırsan,

Korku ve ümit kefelere, Âhîret'e ve dünya hizmeti. Daima yaşayacakmış hissi, ömrü lezzetlendirir. Böyle sonu bilinmeyen yirmi senelik bir ömür daha güzeldir

Nihayeti belli bin senelik bir ömürden. Zira yarıyı geçerse, her saati geldikçe güya adım atarak darağacına gidersin.

Her adımda üzülmek.. ve hem de teselli vermez, sen de rahat etmezsin.¹⁴¹

Gerçek ittifak ve birlik

Cemaatte sıhhatli ve sağlam bir birlik olmazsa, o cemaate dâhil olanların çoğalması, kesirli sayıların çarpmayla küçülmesi gibi, cemaati küçültür. Sıhhatli ve istikamet üzere birliğin bulunmadığı bir toplulukta sayıca artma, onu küçültür, bozar, kıymetsiz eder.¹⁴²

Birlik, cehaletle olmaz

Birlik, cehaletle olmaz. Birlik, fikirlerin uyuşması ve kaynaşmasıdır. Fikirlerin uyuşup kaynaşması, eğitimin (elektrik gibi) şuaıyla olur.¹⁴³

MÜSBET ÇİZGİDE HAREKET ETMEK, BAŞKA HİZMET GRUPLARIYLA MÜNAKAŞAYA GİRMEMEK, KENDİ HİZMETİYLE MEŞGUL OLMAK

Risale-i Nur, kendi yolunda gider; yolu, tecavüz değil müdafaa, tahrip değil tamirdir

Risaletü'n-Nur İslâmî hakikatlere dair ihtiyaçlara kâfi geliyor, başka eserlere ihtiyaç bırakmıyor. Kat'î ve çok tecrübelerle anlaşılmış ki, imanı kurtarmak ve kuvvetlendirmek ve tahkikî yapmanın en kısa ve en kolay yolu Risaletü'n-Nur'dadır. Evet, on beş sene yerine on beş haftada Risaletü'n-Nur, o yolu kestirir, hakikî imana ulaştırır...

Hem madem ben sizlere kanaat ettim ve ediyorum, başkalara bakmıyorum, meşgul olmuyorum; siz dahi Risaletü'n-Nur'a kanaat etmeniz lâzımdır, belki bu zamanda elzemdir...

Ey kardeşlerim! Yolumuz, tecavüz değil, müdafaa'dır; hem tahrip değil, tamirdir; hem hakim değiliz, mahkûmuz. Bize tecavüz edenler, hadsizdirler. Yollarında elbette çok mühim ve bizim de malımız hakikatler var. O hakikatlerin yayılmasında bize ihtiyaçları yoktur; binler o şeyleri okur, neşreder adamları var. Biz onların yardımına koşmamızla, omuzumuzdaki çok ehemmiyetli vazife zedelenir ve muhafazası lâzım olan ve birer taifeye mahsus bir kısım esaslar ve yüce hakikatler kaybolmasına yol açar.

Risaletü'n-Nur, gerçi umuma yaymak suretiyle değil, fakat herhalde hakikat-i İslâmiye'nin içinde cereyan edip gelen esas-ı velâyet, esas-ı takvâ, esas-ı azîmet ve Sünnet-i Seniyye esasları gibi ince, fakat ehemmiyetli esasları muhafaza etmek bir vazife-i asliyesidir. Sevk-i zaruretle, hâdisâtın fetvalarıyla onlar terk edilmez.¹⁴⁴

Risale-i Nur talebeleri, Risale-i Nur yolunu takip eder; kendilerine çıkan ehl-i imanı yumuşaklıkla karşılar ve yapılan samimî itirazları cevaplamaya çalışırlar

(1) وَالْكََاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ (1) (O müttakîler, kızdıklarında öfkelerini yutar ve insanları affederler: Âl-i İmran Sûresi/3: 134)'deki yüce gönüllülük düsturundan hareketle; (2) avam mü'minlerin şeyhlerine karşı hüsn-ü zanlarını kırmayarak, imanlarını sarsılmadan muhafaza etmek ve (3) o şeyhleri Risale-i Nur'un erkânlarının haksız itirazlarına karşı haklı, fakat zararlı hiddetlerinden kurtarmak lüzumu sebebiyle; ve (4) inkârcı düşmanların ikisi de hak ehli olan iki grubun arasındaki çekişmeden istifade ederek, birinin silâhıyla, itirazıyla ötekini yaralayıp ve ötekinin delilleriyle berikini çürütüp ikisini de yere vurmak ve çürütmekten kaçınmak için, Risale-i Nur şakirtleri, anılan bu dört esas dolayısıyla, bize karşı çıkan ehl-i imanı hiddet, öfke ve aynıyla karşılık vermekle karşılamamalıdır. Yalnız, kendilerini müdafaa için arayış bulma tavrı içinde, itiraz edilen noktaları izah etmek ve cevap vermek gerektir.

Çünkü bu zamanda enaniyet çok ileri gitmiş. Herkes, "boyu-posu" miktarında bir buz parçası olan enaniyetini eritmeyip bozmuyor, kendini mâzur biliyor; ondan kavga çıkıyor. Ehl-i hak zarar eder; ehl-i dalâlet, istifade ediyor.

İstanbul'da malûm itiraz hadisesi îma ediyor ki: İleride, meşrebini çok beğenen bazı zatlar, bencil bazı sofi-meşrepler, nefsi emmaresini tam öldürmeyen ve makam-mevki sevgisi vartasından kurtulmayan bazı ehl-i irşad ve ehl-i hak, Risale-i Nur'a ve şakirtlerine karşı kendi meşreplerini, yollarına rağbeti ve tâbilerinin hüsn-ü teveccühlerini muhafaza niyetiyle itiraz edecekler; belki dehşetli mukabele etmeleri ihtimali de var. Böyle hadiselerin vukuunda, bizlere soğukkanlı davranmak, sarsılmamak, düşmanlığa girmemek ve o karşıt taifenin de reislerini çürütmek gerektir.

Fâş etmek hatırıma gelmeyen bir sırrı fâş etmeye mecbur oldum. Şöyle ki:

Risale-i Nur'un şahs-ı manevîsi (manevî şahsiyeti) ve o şahsiyeti temsil eden has şakirtlerinin manevî şahsiyetleri "Ferid" makamına mazhar oldukları için, değil hususî bir memleketin kutbu, belki -büyük çoğunlukla- Hicaz'da bulunan kutb-u a'zamın dahi tasarrufundan hariçtirler ve onun hükmü altına girmeye mecbur değillerdir. Her zaman bulunan iki imam gibi, o kutbu tanımaya mecbur olmuyorlar. Ben, eskide, Risale-i Nur'un manevî şahsiyetini o imamlardan birisini zannediyordum. Şimdi anlıyorum ki, Gavs-ı A'zam (Abdülkadir-i Geylanî)'de kutbiyet ve gavsiyetle beraber "Ferdiyet" dahi bulunduğundan, Âhir Zaman'da şakirtlerinin bağlandığı Risale-i Nur, o "Ferdiyet" makamının mazharıdır. Gizlenmeye lâyık olan bu büyük sır dolayısıyla, Mekke-i Mükerrede de dahi -farz-ı muhal olarak- Risale-i Nur'un aleyhinde bir itiraz kutb-u

a'zamdan dahi gelse, Risale-i Nur şakirtlerine düşen, sarsılmayıp, o mübarek kutb-u a'zam'ın itirazını iltifat ve selâm suretinde telâkki edip, teveccühünü de kazanmak için, itiraza sebep noktaları o büyük üstadlarına karşı izah etmek, ellerini öpmektir.

Evet, kardeşlerim, bu zamanda öyle dehşetli cereyanlar ve hayatı ve cihanı sarsacak hadiseler içinde hadsiz bir metanet, soğukkanlılık ve nihayetsiz bir fedakârlık taşımak gerektir.¹⁴⁵

***

Size yazmıştık ki, muarızlara (bize karşı çıkanlara) düşmanlıkla mukabele etmeyiniz. Mümkün olduğu kadar, ehl-i takva, ehl-i ilme karşı dostane vaziyet alınız. Fakat bu noktaya dikkat ediniz ki: Risale-i Nur'un zararına ve şakirtlerinin sağlamlık ve metanetlerine ilişecek bir tarzda daireniz içine sokmayınız. Öyleler, halis niyetle girmezlerse, belki usanç ve bıkkınlık verirler. Eğer enaniyetli ve kendini satan ise, Risale-i Nur şakirtlerinin metanetlerini kırarlar, nazarlarını Risale-i Nur'un haricine çekip dağıtırlar. Şimdi çok dikkat ve metanet lâzımdır.¹⁴⁶

***

Risale-i Nur'un İslâm dünyasında yayınlanıp yayılmasına karşı içtimaî (sosyal) ve siyasî hayat cihetinden mâniler çıkmamak için Risale-i Nur şakirtleri, sulh ve iyi geçinme vaziyeti almaya mükelleftirler.

Sakın hocaların Cuma ve cemaatlerine ilişmeyiniz. İştirak etmeseniz de, iştirak edenleri tenkit etmeyiniz. Gerçi, İmam Rabbanî demiş ki: "Bid'at olan yerlere girmeyiniz." Maksudı, "Sevabı olmaz." demektir; yoksa namaz bâtil olur değil. Çünkü Selef-i Salihîn'den bir kısmı, Yezid ve Velid gibi şahısların arkasında namaz kılmışlar. Eğer mescide gidip gelmekte büyük günahlara maruz kalınacaksa, evinde kılması lâzımdır.¹⁴⁷

Risale-i Nur'un yüksek, kıymetli iman hizmeti, talebelerine kâfidir

Feyzi kardeşim,

Sen Isparta vilâyetindeki kahramanlara benzemek istiyorsan, tam onlar gibi olmalısın. Hapishanede –Allah rahmet eylesin– Nakşî evliyasından mühim bir şeyh, mürşid ve cazibeli bir zat, dört ay sürekli Risale-i Nur'un elli–altmış şakirtleri içinde onları çekmek için sohbet ettiği halde, yalnız birtek şakirdi geçici olarak kendine çekebildi. Diğerleri, o çekici şeyhe karşı müstağni kaldılar (ihtiyaç göstermediler). Risale-i Nur'un yüksek, kıymetli iman hizmeti onlara kâfi olarak kanaat veriyordu.

O şakirtlerin gayet keskin kalb ve basireti şöyle bir hakikati anlamış ki: Risale-i Nur'a hizmet ise, imanı kurtarıyor; tarikat ve şeyhlik ise, velâyet mertebeleri kazandırıyor. Bir insanın imanını kurtarmak ise, on mü'mini velâyet derecesine çıkarmaktan daha mühim ve daha sevaplıdır. Çünkü iman, ebedî saadeti kazandırdığı için, bir mü'mine yerküre kadar bir bâki saltanatı temin eder. Velâyet ise, mü'minin cennetini genişletirir, parlattırır. Bir insanı sultan yapmak, on neferi paşa yapmaktan ne kadar yüksek ise, bir insanın imanını kurtarmak, on adamı velî yapmaktan daha sevaplı bir hizmettir.

İşte bu ince sırrı, senin Ispartalı kardeşlerin bir kısmının akılları görmese de tamamının keskin kalbleri görmüş ki, benim gibi biçare günahkâr bir adamın arkadaşlığını evliyalara, belki de eğer bulunsaydı müctehidlere dahi tercih ettiler.

Bu hakikate danayarak [derim ki], bu şehre bir kutup, bir gavs-ı a'zam gelse, "Seni on günde velâyet derecesine çıkaracağım." dese, sen Risale-i Nur'u bırakıp onun yanına gitsen, Isparta kahramanlarına arkadaş olamazsın.¹⁴⁸

Mektep, medrese ve tekke ehli ve Risale-i Nur

Nurlar, mektepleri tam nurlandırmaya başladı. Mektep talebelerini medrese talebelerinden ziyade Nur'lara sahip, yayımcı ve şakirt eyledi. İnşaallah, medrese ehli yavaş yavaş hakikî malları ve medrese mahsulü olan Nurlar'a sahip çıkacaklar. Şimdi de çok müftülerden ve çok âlimlerden Nurlar'a karşı çok iştiyak görülüyor ve istiyorlar.

Şimdi en mühim tekkeler ehli, ehl-i tarikattır. Bütün kuvvetleriyle Nur Risaleleri'ni nurlandırmaları ve sahip çıkmaları lâzım ve elzemdir. Şimdiye kadar ben yalnız iman hakikatini düşünüp, "Tarikat zamanı değil, bid'atlar mâni oluyor." dedim. Fakat şimdi, Sünnet-i Peygamberî dairesinde, bütün on iki büyük tarikatın hulâsası olan ve (Allah'a ulaştırın) yolların en büyük dairesi bulunan Risale-i Nur dairesi içine, her tarikat ehli, kendi tarikatı dairesi gibi görüp girmek lâzım ve elzem olduğunu bu zaman gösterdi.

Hem ehl-i tarikatın en günahkârı dahi çabuk dinsizliğe giremiyor; kalbi mağlûp olamıyor. Onun için onlar tam sarsılmaz, hakikî Nur talebesi olabilirler. Yalnız mümkün olduğu kadar bid'atlara ve takvâyı kıran büyük günahlara girmemek gerekir.¹⁴⁹

Nur talebeleri, diğer âlimlerin eserlerine karşı tavır almaz

Bîçare bazı hocaları ve sofileri Risale-i Nur'a karşı bir çekinmek, bir soğukluk vermek için hiç hatıra gelmeyen bir vesileyi bulmuşlar. Şöyle ki: Diyolar, "Said, yanında başka kitapları bulundurmuyor; demek onları beğenmiyor. Ve İmam-ı Gazalî'yi de (r.a.) tam beğenmiyor ki, eserlerini yanına getirmiyor." İşte, bu tuhaf, manâsız sözlerle bir bulantı veriyorlar. Bu nev'i hileleri yapan, perde altında, ehl-i zındıkadır,

fakat, safdil hocaları ve bazı sofileri vasıta yapıyorlar.

Buna karşı deriz ki, “Hâşâ, yüz defa hâşâ, Risale-i Nur ve şakirtleri, bir üstadları olan Hücetü'l-İslâm İmam-ı Gazalî'yi, beni Hazret-i Ali ile bağlayan yegâne üstadımı bırakın beğenmemeyi, belki bütün kuvvetleriyle, onun takip ettiği yolu ehl-i dalâletin hücumundan kurtarmak ve muhafaza etmeye çalışmaktadırlar. Fakat, onların zamanında bu dehşetli zındıka hücumu, imanın esaslarını sarsmıyordu. O muhakkik, allâme ve müçtehid zatların asırlarına göre ilmî ve dinî münazarada kullandıkları silâhlar, hem geç elde edilir, hem bu zaman düşmanlarına birden galip gelemediğinden, Risale-i Nur, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân'dan hem çabuk, hem keskin, hem tam düşmanların başını dağıtacak silâhları bulduğu için, o mübarek ve kudsî zatların tezgâhlarına müracaat etmiyor. Çünkü onların tamamının mercîi, kaynağı ve üstadı olan Kur'ân, Risale-i Nur'a da tam mükemmel bir üstad olmuştur. Ve hem vakit dar, hem bizler az olduğumuz için vakit bulamıyoruz ki, o nuranî eserlerden de istifade etsek. Hem, Risale-i Nur şakirtlerinin yüz mislinden ziyade zatlar o kitaplarla meşguldürler ve o vazifeyi yapıyorlar. Biz de, o vazifeyi onlara bırakmışız. Yoksa, hâşâ ve kellâ, o kudsî üstadlarımızın mübarek eserlerini rûh u canımız kadar severiz. Fakat, her birimizin bir kafası, birer eli, birer dili var; karşımızda da binler mütecaviz var; vaktimiz dar, en son silâh, mitralyöz gibi Risale-i Nur bürhanlarını gördüğümüzden, mecburiyetle ona sarılıp iktifa ediyoruz.¹⁵⁰

CEMAAT HALİNDE OLMAK; ÜSTAD/HOCA– TALEBE VE KARDEŞLER ARASI MÜNASEBETLER

İşte, hepiniz, aynı inanç üzerinde tek bir ümmetsiniz; Ben de, Rabb'inizim; dolayısıyla yalnızca Bana ibadet edin. (Enbiyâ Sûresi/21: 92)

Hiç şüphesiz bu ümmetiniz, tek bir ümmettir; Ben de sizin Rabb'inizim; o halde içiniz saygıyla dopdolu olarak Bana itaat edin, Bana karşı gelmekten sakının ve böylece korumam altına girin. (Mü'minûn Sûresi/23: 52)

Şahsî enaniyetleri cemaat havuzunda eritme

Bu zaman, hakikat ehli için şahsiyet ve enaniyet zamanı değil. Zaman, cemaat zamanıdır; cemaatten çıkan bir manevî şahsiyet hükmeder ve dayanabilir. Büyük bir havuza sahip olmak için, bir buz parçası hükmündeki enaniyet ve şahsiyet yapmayı o havuza atmak ve eritmek gerektir. Yoksa, o buz parçası erir, kaybolur; o havuzdan da istifade edilmez.

Hem şaşılacak, hem üzülmeyecek bir şeydir ki, ehl-i hak ve hakikat ittifaktaki fevkalâde

kuvveti ihtilâfla kaybederken, ehl-i nifak ve ehl-i dalâlet, meşreplerine zıt olduğu halde, ittifaktaki ehemmiyetli kuvveti elde etmek için ittifak ediyorlar. Yüzde on iken, doksan ehl-i hakikati mağlûp ediyorlar.[151](#)

***

Evet, velâyetin kerameti olduğu gibi, hâlis niyetin dahi kerameti vardır. Samimiyetin dahi kerameti vardır. Bilhassa Allah için olan bir kardeşlik dairesindeki kardeşlerin içinde, ciddî, samimî dayanışmanın çok kerametleri olabilir. Hattâ şöyle bir cemaatin manevî şahsiyeti kâmil bir velî hükmüne geçebilir; yardımlara mazhar olur.[152](#)

Said, tam toprak gibi olmalı; önemli olan, şahs-ı manevîdir

Said, tam toprak gibi mahviyet, enaniyeti terketme ve mutlak tevazuda bulunması şarttır; tâ ki Risaletü'n-Nur'u bulandırmasın, tesirini kırmasın.[153](#)

***

Bu zaman, cemaat zamanıdır. Ehemmiyet ve kıymet, manevî şahsiyete göre olur. Maddî, ferdî ve fâni şahsın mahiyeti nazara alınmamalı. Bilhassa benim gibi bir biçareye kıymetinden bin derece ziyade ehemmiyet vermekle, bir batmanı kaldırmayan zayıf omzuna binler batman ağırlığı yüklense, altında ezilir.[154](#)

***

Evet, *عُلَمَاءُ أُمَّتِي كَأَنْبِيَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ* (Ümmetimin âlimleri, İsrail Oğulları'nın peygamberleri gibidir.)[155](#) fermân etmiş. Gavs-ı A'zam Şâh-ı Geylanî, İmam Gazalî, İmam Rabbanî gibi hem şahsen, hem vazife itibariyle büyük ve harika zatlar, bu hadisi kıymetli irşadları ve eserleriyle fiilen tasdik etmişler. O zamanlar bir cihette ferdiyet zamanı olduğundan, Rabbanî hikmet, onlar gibi emsalsiz fertleri ve kudsî dâhileri ümmetin imdadına göndermiş.

Şimdi ise, aynı vazifeye, fakat zor ve dehşetli şartlar altında, bir şahs-ı manevî (manevî şahsiyet, tüzel kişilik) hükmünde bulunan Risaletü'n-Nur'u ve dayanışma sırrı ile emsalsiz bir fert manâsında olan şakirtlerini bu cemaat zamanında o mühim vazifeye koşturmuş.[156](#)

Fevkalâde hüsn-ü zan ve aşırıya kaçıp, yüksek makamlar vermek yerine, fevkalâde sadakat, sebat ve müfritane bir irtibat ve ihlâs lâzımdır

(Bu İslâm davasını yoksa Allah ile değil de, Muhammed ile kaim veya Muhammed hiç ölmeyecek mi zannediyordunuz? Öyle ise bilin ki, bu davanın asıl sahibi Allah'tır

ve ondaki yeri itibariyle) Muhammed ancak bir rasûldür. Nitekim O'ndan önce de rasûller gelip geçmiştir. Eğer O ölür veya öldürülürse, yoksa hemen ökçeleriniz üzerinde gerisin geriye dönümüvereceksiniz? Kim ökçesi üzerinde gerisin geriye dönerse, (bilsin ki o) hiçbir şekilde Allah'a zarar veremez. Ama Allah, (hidayetini kıymetini bilip onda sebatla gereğini yerine getiren) şükür ehlini yakın bir gelecekte bol bol mükâfatlandıracaktır. (Âl-i İmran Sûresi/3: 144)

Sadece O'nun rızasına erme ve Cemâline kavuşma dileğiyle sabah-akşam Rabb'ilerine dua eden mü'minlerle birlikte olmakta sebat et; dünya hayatının süsü adına (tebliğinin kabul görmesi gibi) bir arzu ile gözün onlardan başkalarına çevrilmesin. (Kehf Sûresi/18: 28)

(Din'i yaşamada) sana tâbi olan mü'minlerin üzerine de şefkat, merhamet ve himaye kanatlarını ger. (Şuarâ Sûresi/26: 215)

Onların mallarından farz olan zekâtı, ayrıca sadaka ve kefarete olarak, bir de Allah yolunda hizmetler için kendi arzularıyla verdiklerini al ki, bununla onları arındırasın ve iyiliklerinin bereketlenmesine, samimiyet ve ihlâsta derece kazanmalarına sebep olasın. Ayrıca, onlar için dua et. Hiç şüphesiz senin duan, onlar için bir huzur ve tatmin vesilesidir. Allah, her sözü hakkıyla işitendir; her şeyi, (bu arada kullarının hallerini ve ihtiyaçlarını) hakkıyla bilendir. (Tevbe Sûresi/9: 103)

Rasûlüllah'ın sizi çağırmasını ve sizin için duasını, birbirinizi davet etmeniz ve birbirinize duanızla bir tutmayın; O'nu aranızda birbirinizi çağırduğunuz gibi de çağırmayın; birbirinize seslendiğiniz gibi O'na seslenmeyin. (Nur Sûresi/24: 63)

(Ey Rasûlüm, o bozgun ânında) Allah'tan gelen bir rahmet eseri olarak çevrendeki ashabına yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olmuş olsaydın çevrenden dağılır giderlerdi. Sen onların kusurlarına bakma, bağışla onları ve idarî meselelerde onlarla istişare et. (İstişare sonucu) karar verip de artık bu kararı uygulamaya koyuldun mu, o zaman da Allah'a tevekkül et. Şüphesiz ki Allah, tevekkül sahiplerini sever. (Âl-i İmran Sûresi/3: 159)

Risale-i Nur talebelerinden bir kısım kardeşlerimin, benim haddimin çok üstünde hüsn-ü zanlarını ve ifratlarını tadil etmek için ihtar edilen bir konuşmadır.

Bundan kırk-elli sene evvel, büyük kardeşim Molla Abdullah (rahmetullâhi aleyh) ile bir konuşmamı hikâye ediyorum:

O merhum kardeşim, büyük velîlerden olan Hazret-i Ziyaeddin'in (kuddise sirruh) has müridi idi. Ehl-i tarikat yanında mürşid hakkındaki aşırı muhabbet ve hüsn-ü zan kabul

görüp, reddedilmemekle, o merhum kardeşim dedi ki: “Hazret-i Ziyaeddin, bütün ilimleri biliyor. Kâinatta, kutb-u a’zam (en büyük kutup) gibi her şeye bilgisi var.” Beni ona bağlamak için çok harika makamlarını beyan etti. Ben de o kardeşime dedim ki: “Sen, mübalâğa ediyorsun. Ben onu görsem, çok meselelerde susturabilirim. Hem sen, benim kadar onu hakikî sevmiyorsun. Çünkü sen, kâinattaki ilimleri bilir bir kutb-u a’zam suretinde hayal ettiğin bir Ziyaeddin’i seversin. Yani ona o unvanla bağlısın, muhabbet edersin. Eğer gayb perdesi açılrsa, hakikati görünse, senin muhabbetin ya gider, veyahut dörtte bire iner. Fakat ben, o mübarek zâtı senin gibi pek ciddi severim, takdir ederim. Şundan ki: Sünnet-i Seniyye dairesinde, hakikat mesleğinde, ehl-i imana hâlis, tesirli ve ehemmiyetli bir rehberdir. Şahsî makamı ne olursa olsun, bu hizmeti için ruhumu ona feda ederim. Perde açılrsa ve hakikî makamı görünse, değil geri çekilmek, vazgeçmek, muhabbette noksan olmak, bilâkis daha ziyade hürmet ve takdirle bağlanacağım. Demek ben hakikî bir Ziyaeddin’i, sen de hayalî bir Ziyaeddin’i seversin. Çünkü sen, muhabbetini ona pek pahalı satıyorsun. Verdiğin fiyatın yüz defa ziyade bir karşılık düşünüyorsun. Halbuki onun hakiki makamının fiyatına en büyük muhabbet de ucuzdur.

Benim o kardeşim insafli ve müdakkik (dikkatli ve ciddî tetkik ehli) bir âlim olduğu için, benim bakış açımı kabul edip takdir etti.

Ey Risale-i Nur’un kıymetli talebeleri ve benden daha bahtiyar ve fedakâr kardeşlerim!

Şahsiyetim itibarıyla sizin ziyade hüsn-ü zannınız belki size zarar vermez; fakat sizin gibi hakikati gören zatlar vazifeye, hizmete bakıp, o noktada bakmalı (değerlendirmede bulunmalı)sınız. Perde açılrsa, benim baştan aşağıya kadar kusura batmış mahiyetim görünse, bana acıyacaksınız. Sizi kardeşliğimden kaçırmamak, pişman etmemek için, benimle irtibatınızı haddimin pek üstünde tasavvur ettiğiniz makamlara bağlamayınız.

Sizinle münasebetim, kardeşlik münasebetidir; mürşidlik haddim değil. Üstad da değilim, belki ders arkadaşım. Ben, kusurlarıma karşı sizin şefkatli dua ve himmetlerinize muhtacım. Benden himmet beklemeniz değil, bana himmet etmenize istihkakım var. Cenâb-ı Hakk’ın ihsan ve keremiyle sizlerle gayet kudsî, gayet ehemmiyetli, gayet kıymetli ve her ehl-i imana menfaatli bir hizmete iş bölümü kaidesiyle iştirak etmişiz. Dayanışmamızdan hâsıl olan manevî bir şahsiyetin (tüzel kişilik) fevkalâde ehemmiyeti, kıymeti, üstadlığı ve irşadı bize kâfidir.

Hem madem bu zamanda her şeyin üstünde iman hizmeti en ehemmiyetli bir vazifedir.

Hem kemiyet (sayı çokluğu) ise, keyfiyete (nitelik, kalite) nispeten ehemmiyeti azdır. Hem geçici ve değişken siyaset âlemleri ebedî, daimî, sabit iman hizmetlerine nispeten ehemmiyetsizdir, ölçü olamaz, mihver (yörünge) de olamaz. Risale-i Nur'un talimatı dairesinde ve bizlere bahşettiği hizmet noktasında feyizli makamlara kanaat etmeliyiz. Haddinden fazla fevkalâde hüsn-ü zan ve aşırıya kaçıp, yüksek makamlar vermek yerine, fevkalâde sadakat, sebat ve müfritane (ne ölçüde de olsa, ifrat sayılmayacak) bir irtibat ve ihlâs lâzımdır. Onda terakki etmeliyiz.¹⁵⁷

Bir cemaatin kazancı, onun reisine verilemez. Mürşid veya hoca, bir aynadır;

Cenab-ı Allah'tan gelen

feyizleri aksettirir; yoksa onların kaynağı değildir

İnsanların en büyük zulümlerinden biri de şudur ki: Büyük bir cemaatin çalışmasıyla kazanılan iyiliklerin meyvelerini tek bir şahsa isnat ve ona mâlederler. Bu zulümde gizli bir şirk vardır. Çünkü bir cemaatin iradesiyle (çalışarak) kazandığı hâsılatı bir şahsa atfetmek, o şahsın icat derecesinde harikulâde bir kudrete mâlik olduğuna delâlet eder. Hatta eski Yunanlıların ve putperestlerin ilâh, ilâhe diye taptıkları şeyler, böyle zalimane ve şeytanî tasavvurların mahsulüdür.¹⁵⁸

***

Nasıl ki bir cemaatin malı bir kişiye verilse zulüm olur. Veya cemaate ait vakıfları bir kişi zaptetse zulmeder. Öyle de, cemaatin gayretleriyle hâsıl olan bir neticeyi veya cemaatin iyiliklerine gelen bir şerefi, bir fazileti, o cemaatin reisine veya üstadına vermek, hem cemaate, hem de o üstad veya reise zulümdür. Çünkü enaniyeti okşar, gurura sevk eder. Kendini kapıcı iken, padişah zannettirir. Hem, kendi nefesine de zulmeder. Belki bir nev'i gizli şirke yol açar.

Evet, bir kaleyi fetheden bir taburun ganimetini ve muzafferiyet ve şerefini binbaşısı alamaz. Evet, üstad ve mürşid, masdar ve kaynak telâkki edilmemek gerektir. Belki mazhar ve ayna olduklarını bilmek lâzımdır. Meselâ, ısı ve ışık, sana bir ayna vasıtasıyla gelir. Senden güneşe karşı minnettar olmak yerine, aynayı asıl kaynak telâkki edip, güneşi unutup, ona minnettar olmak, divaneliktir.

Evet, ayna muhafaza edilmeli, çünkü mazhardır (ısı ve ışığı o alır ve yansıtır). *İşte, mürşidin rûhu ve kalbi, bir aynadır. Cenab-ı Hakk'tan gelen feyz onda yansır ve ondan müridine aksedilmesine de vesile olur. (Bu bakımdan, mürşide) feyiz noktasında vesilelikten fazla makam verilmemek lâzımdır. Hattâ bazen olur ki, masdar (kaynak) telâkki edilen bir üstad, ne mazhardır, ne masdardır. Belki müridinin saffetini ve*

ihlâsıyla, irtibatının kuvvetiyle ve bakışını tamamen ona hasretmekle o mürid, başka yoldan aldığı feyizleri, üstadının ruh aynasından gelmiş görüyor. Nasıl ki bir insan, manyetizma vasıtasıyla bir cama dikkat ede ede misal âlemine karşı hayalinde bir pencere açılır ve o aynada çok garip şeyleri müşahede eder. Halbuki aynada değil, belki aynaya dikkatle bakması vasıtasıyla aynanın dışında hayaline bir pencere açılmış görüyor. Onun içindir ki, bazen noksan bir şeyhin hâlis müridi, şeyhinden daha çok kâmil olabilir ve döner şeyhini irşad eder ve şeyhinin şeyhi olur.¹⁵⁹

Bâki bir hakikat, fâni şahsiyetler üstüne bina edilmez. Edilse, hakikate zulümdür

Birincisi: Risale-i Nur'un hakikî ve hakikatli bir şakirdi bulunan ve Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân'ın kâtibi, bu defa yazdığı mektupta, haddimden bin derece ziyade hüsn-ü zannına dayanarak, bir hakikat soruyor. Beni üstadı kabul etmekle, Risale-i Nur'un şahs-ı manevîsinin gayet ehemmiyetli ve kudsî vazifesinin ve Peygamberliğe halife olmanın gayet ulvî vazifelerinden bir vazifesinin bir cilvesini benim âdi şahsımda gördüğünden, bana o manevî hilâfetin bir mazharı nazarıyla bakmak istiyor.

Evvelâ: Bâki bir hakikat, fâni şahsiyetler üstüne bina edilmez. Edilse, hakikate zulümdür. Her cihetle kemalde ve devamda bulunan bir vazife, çürümeye ve çürütülmeye maruz ve müptelâ şahsiyetlerle bağlanmaz; bağlansa, vazifeye ehemmiyetli zarardır.

İkinci olarak: Risale-i Nur'un tezahürü (ortaya çıkması), yalnız tercümanının fikriyle veyahut onun manevî ihtiyaç diliyle Kur'ân'dan gelmiş, yalnız o tercümanın istidadına bakan feyizler değil, belki o tercümanın muhatapları ve Kur'ân dersinde arkadaşları olan hâlis, metin ve sadık zatların o feyizleri ruhen istemeleri ve kabul, tasdik ve tatbik etmeleri gibi çok cihetlerle, o tercümanın istidadından çok ziyade o Nurlar'ın zuhuruna vesile oldukları gibi, Risale-i Nur'un ve şakirtlerinin şahs-ı manevîsinin hakikatini onlar teşkil ediyorlar. Tercümanının da içinde bir hissesi var. Eğer ihlâssızlıkla bozmasa, bir ilk olma şerefi bulunabilir.

Üçüncüsü: Bu zaman, cemaat zamanıdır. Ferdî şahısların dehası ne kadar harika da olsalar, cemaatın şahs-ı manevîsinden gelen dehasına karşı mağlûp düşebilir. Onun için, o mübarek kardeşimin yazdığı gibi, âlem-i İslâm'ı bir cihette aydınlatacak kudsî bir dehânın Nur'ları olan bir iman vazifesi, biçare, zayıf, mağlûp, hadsiz düşmanları ve onu ihanetle, hakaretle çürütmeye çalışan inatçı hasımları bulunan bir şahsa yüklenmez. Yüklense, o kusurlu şahıs ihanet darbeleriyle düşmanları tarafından sarsılsa, o yük düşer, dağılır.

Dördüncü olarak: Eski zamandan beri çok zatların, üstadı veya mürşidi veya muallimi

veya reisi hakkında şahsî kıymetinden çok ziyade hüsn-ü zan etmeleri, onun dersinden ve irşadından istifadeye vesile olması noktasında o pek fazla hüsn-ü zanlar bir derece kabul edilmiş ve gerçeğe aykırıdır diye tenkit edilmezdi. Fakat şimdi, Risale-i Nur şakirtlerine lâayık [olabilecek] bir üstada muvafık bir ulvî mertebe ve fazileti biçare, kusurlu şahsımda kabul etmeleri sebebiyle gayret ve şevkle çalışmaları, bu noktada haddimden ziyade hüsn-ü zanları kabul edilebilir; fakat (bu hüsn-ü zan,) Risale-i Nur'un şahs-ı manevîsinin malı olarak elimde bulunuyor diye bilmek gerektir. Fakat, başta zındıklar ve ehl-i dalâlet (olmak üzere), ehl-i siyaset ve ehl-i gaflet, hattâ sâfi kalbli ehl-i diyanet, şahsa fazla ehemmiyet verdikleri cihetinde haksızlar. O şahsı çürütmekle hakikatlere darbe vurmak ve o Nurlar'a benim gibi bir biçareyi kaynak zannederek, bütün kuvvetleriyle beni çürütüp o Nurlar'ı söndürmeye ve sâfi kalblileri de [bu yönde, aleyhimizde] inandırmaya çalışıyorlar. Ezcümle, İkinci Mesele'de bir hadise bu hakikati gösteriyor.¹⁶⁰

Üstad (hoca)–talebe veya umumî rehber–cemaat münasebeti ve hizmette tabakalar

Ziyaretçilere ait, bazı dostlar tarafından hatırlatılan bir düstur izah edilmek istenilmiştir. Onun için yazılmıştır.

Malûm olsun ki, bizi ziyaret eden, ya dünya hayatı cihetinde gelir, o kapı kapalıdır; veya Âhiret hayatı cihetinde gelir, o cihette iki kapı var:

Ya şahsımı mübarek ve makam sahibi zannedip gelir. O kapı dahi kapalıdır. Çünkü ben, kendimi beğenmiyorum, beni beğenenleri de beğenmiyorum. Cenab-ı Hakk'a çok şükür, beni kendime beğendirmemiş. İkinci cihet, sırf Kur'ân-ı Hakim'in dellâli olduğum cihettedir. Bu kapıdan girenleri –baş, göz üstüne– kabûl ediyorum. Onlar da üç tarzda olur; ya dost olur, ya kardeş olur, ya talebe olur.

Dostun hususiyeti ve şartı budur ki: Kat'iyen Sözler [Risaleler]'e ve Kur'ân'ın nurlarına dair olan hizmetimize ciddî taraftar olsun; haksızlığa, bid'atlara ve dalâlete kalben taraftar olmasın; kendisi de istifadeye çalışsın.

Kardeşin hususiyeti ve şartı şudur ki: Hakikî olarak Sözler [Risaleler]'in yayınına ve yaygınlaşmasına ciddî çalışmakla beraber, beş farz namazını eda etmek, yedi büyük günahı işlememektir.

Talebeliğin hususiyeti ve şartı şudur ki: Sözler [Risaleler]'i kendi malı ve te'lifi gibi hissedip sahip çıksın; ve hayatının en mühim vazifesini onun yayınlanması, yayılması ve hizmeti bilsin.

İşte bu üç tabaka, benim üç şahsiyetimle alâkadardır: Dost, benim şahsî ve zâtî şahsiyetimle münasebettar olur. Kardeş, kulluğum ve kulluğumu ifa noktasındaki şahsiyetimle alâkadar olur. Talebe ise, Kur'ân-ı Hakim'in dellâlı cihetinde ve hocalık vazifesindeki şahsiyetimle münasebettardır.

Şu görüşmenin de üç meyvesi var:

Birincisi: Dellâllık itibarıyla Kur'ân'ın mücevherlerini benden veya Sözler [Risaleler]'den ders almak, sadece bir ders bile olsa..

İkincisi: İbadet itibarıyla uhrevî (Âhîret'e ait) kazancıma hissedar olur.

Üçüncüsü: Beraber İlâhî dergâha yönelip, kalbimizi tam oraya bağlayıp, Kur'ân-ı Hakim'in hizmetinde el ele vererek yardım ve hidayet istemek...

Eğer talebe ise, her sabah sürekli ismiyle, bazen hayaliyle dahi yanımda hazır olur, hissedar olur.

Eğer kardeş ise, birkaç defa hususî ismiyle ve suretiyle dua ve kazancımda hazır olup hissedar olur. Sonra umum kardeşler içinde dâhil olup, İlâhî rahmete teslim ediyorum ki, dua vaktinde “kadın ve erkek kardeşlerim” dediğim vakit onlar içinde bulunur. Ben bilmezsem, İlâhî rahmet onları biliyor ve görüyor.

Eğer dost ise ve farzları işler ve büyük günahları terkederse, “bütün kardeşler” içinde duama dâhildir. Bu üç tabaka dahi beni manevî dua ve kazançlarında dâhil etmek şarttır.¹⁶¹

Risale-i Nurları okumak, Hz. Üstad'la görüşmek demektir

Risale-i Nur'u okumak, on defa benimle görüşmekten daha kârlıdır. Zaten benimle görüşmek Âhîret, iman, Kur'ân hesabıdır. Dünya ile alâkamı kestiğim için, dünya hesabına görüşmek manâsızdır. Âhîret, iman, Kur'ân için ise, Risale-i Nur daha bana ihtiyaç bırakmamış. Bilhassa Tarihçe-i Hayat'taki mektuplar... Hattâ hizmetimdeki has kardeşlerimle de zaruret olmadan görüşemiyorum. Yalnız bazı Risale-i Nur'un manevî fetihlerine ve neşriyatına ait bazı kimseler için görüşmek istesem, o zaman görüşmek caiz olabilir. Ve bana sıkıntı vermez.

***

Kat'iyen size haber veriyorum ki, Risale-i Nur'un her bir kitabı bir Said'dir. Siz hangi kitaba baksanız, benimle karşı karşıya görüşmekten on defa ziyade hem faydalanır, hem hakikî bir surette benimle görüşmüş olursunuz. Ben şuna karar vermiştim ki, Allah için benimle görüşmek isteyenleri, görüşmediklerine bedel, her sabah okuduklarıma, dualarıma dahil ediyorum ve etmekte devam edeceğim.¹⁶²

Risale-i Nur'a has talebe olabilmenin en önemli vasıfları

Hulûsi Bey ve Sabri Efendi'nin mektuplarında Risale-i Nur hakkındaki fıkralarının bir mektup suretinde Risale-i Nur parçaları içine dâhil edilmesinin beş sebebi var:

Birincisi: Hulûsi ise, son *Sözler*'in ve *Mektubât*'ın çoğu kısmının yazılmasına onun gayreti ve ciddiyeti en mühim sebep olması. Ve Sabri'nin dahi, On Dokuzuncu Mektup gibi *Mektubât*'ın üçte birinin yazılmasına sebep, onun samimî ve ciddî iştiyakı olmasıdır.

İkinci Sebep: Bu iki zat bilmiyorlardı ki, bir vakit şu fıkralar yayınlanacak. Bilmedikleri için, gayet samimî, yaranma gibi bir gaye taşımadan, hâlisane ve zevklerinin derecesini ve o hakikatlere karşı şevklerini ifade etmek için hususî bir surette yazmışlar. Onun için, o takdirleri vazife gereği bir yazı yazma nev'inden değil, doğrudan doğruya, mübalâğasız bir surette, gördükleri ve zevk ettikleri hakikati ifade etmeleridir.

Üçüncü Sebep: Bu iki zat hakikî talebelerimden, ciddî arkadaşlarımdan ve Kur'ân hizmetinde arkadaşlarım içinde *talebelik*, *kardeşlik* ve *arkadaşlık* gibi üç hususiyette de birinciliği kazanmışlar.

Birinci hususiyet: Bana mensup her şeyi malları gibi sahipleniyorlar. Bir Söz yazılsa, kendileri yazmış ve telif etmiş gibi zevk alıyorlar, Allah'a şükrediyorlar. Âdeti cesetleri muhtelif, ruhları bir hükmünde, hakikî manevî vârislerdir.

İkinci hususiyet: Bütün hayatî maksatlar içinde en büyük, en mühim maksadı, o nurlu *Sözler* vasıtasıyla Kur'ân'a hizmet biliyorlar. Dünya hayatının hakikî neticesinin ve dünyaya gelmekteki fitrî vazifelerin en önemlisinin iman hakikatlerine hizmet olduğuna inanıyorlar.

Üçüncü hususiyet: Ben kendi nefsimde tecrübe ettiğim ve Kur'ân'ın mukaddes eczanesinden aldığım ilaçları, onlar da kendi yaralarını hissedip o ilaçları merhem suretinde tecrübe ediyorlar. Benimle aynı hisleri taşıyorlar, hislerimi paylaşıyorlar. Ve ehl-i imanın imanlarını muhafaza etmek gayretini en yüksek derecede taşımaları ve ehl-i imanın kalbine gelen şüphe ve vehimlerden hâsıl olan yaraları tedavi etmek iştiyakı, yüksek bir şefkat derecesi içinde hissetmeleridir.

Dördüncü Sebep: Hulûsi Bey, benim yegâne manevî evlâdım, tesellî vesilem, hakikî vârisim ve nuranî bir deha sahibi olacağı muhtemel olan kardeş çocuğum Abdürrahman'ın vefatından sonra, aynen onun yerine geçip o merhumdan beklediğim

hizmeti, onun gibi yerine getirmeye başlamasıyla ve ben onu görmeden epey zaman evvel *Sözler*'i yazarken, onun aynı vazifesiyle vazifeli manevî bir şahsiyet bana muhatap olmuşçasına, kullandığım temsiller, büyük çoğunluğu itibariyle onun vazifesine ve mesleğine göre olmuştur. Demek oluyor ki bu şahsı Cenâb-ı Hakk bana Kur'ân ve iman hizmetinde bir talebe, bir yardımcı tayin etmiş. Ben de, bilmeyerek onunla onu görmeden evvel konuşuyormuşum, ders veriyormuşum...

Sabri ise, fitraten bende mevcut has bir nişan var; bütün gezdiğim yerde kimsede görmedim. Sabri'de aynı fitrî nişan var. Bütün talebelerim içinde, ailevî veya akraba yakınlığından daha ziyade bir yakınlığı kendinde hissetmiş. Ve şu havalide en az ümit ettiğim ve o da geç uyandığı halde en ileri gittiği bir işarettir ki, o da ikinci bir Hulûsi'dir; seçilmiştir. Cenâb-ı Hakk tarafından bana talebe ve Kur'ân hizmetinde arkadaş tayin edilmiştir.

Beşinci Sebep: Ben kendi şahsıma ait takdirleri ve medhi kabul etmem. Çünkü manen büyük zarar gördüm. Onun için şahsıma karşı takdirler, övünmeye ve gurura sebep olduğu için şiddetle nefret edip korkuyorum. Fakat Kur'ân-ı Hakîm'in dellâli ve hizmetkârı olmam cihetinden ve o kudsî vazife noktasında takdir ve medih bana ait olmayıp, nurlu *Sözler*'e ve belki doğrudan doğruya iman hakikatlerine ve Kur'ân'ın sırlarına ait olduğu için onu övünerek değil, Cenâb-ı Hakk'a karşı şükür içinde kabul ediyorum.

İşte bu iki şahıs bu hakikati herkesten ziyade anladıkları için, onlar bilmeyerek vicdanlarının sevkiyle yazdıkları takdir ve medihleri, Risale-i Nur parçaları içinde dercedilmeye sebep olmuştur. Cenâb-ı Hakk bunların emsalini ziyade etsin, onları da muvaffak etsin ve hak yoldan ayırmasın, âmîn.¹⁶³

Şakirtler, dualarını Üstad ve bütün kardeşleri için yapmalı ve böylece her birinin sevabına ortak olmalıdırlar

Mübarek Ramazan'ın Kadir Gecesi sırrıyla, (bu gecenin) seksen üç sene bir manevî ömrü kazandırması hikmeti sırrıyla ve Risale-i Nur'un şakirtlerindeki ihlâs sırrıyla, dayanışma ve uhrevî amellerde ortaklık düsturuyla, her bir sadık şakirt, o fevkalâde manevî kazancı elde edeceğine gayet kuvvetli bir delili budur ki:

Bu daire içinde kırk bin, belki yüz bin halis, hakikî mü'minlerin içinde Kadir Gecesi'ini elde edecek bir-iki, on-yirmi değil, belki yüzlerin elde etmesi ihtimali kuvvetlidir.

Ihlâs sırrı ve uhrevî amellerde ortaklık düsturunun sırrıyla biz ve siz bu hakikate yönelerek, bu Ramazan-ı Şerif’te her birimiz hepimizin hesabına ve bütün arkadaşları içinde kendini farz edip, “nun-u mütekellim-i maalgayr”ı (Biz manâsına gelen nûn’u), yani daima

أَجْرُنَا، إِزْحَمْنَا، وَاعْفِرْ لَنَا، وَوَقِّفْنَا، وَاهْدِنَا، وَاجْعَلْ لَيْلَةَ الْقَدْرِ فِي هَذَا الرَّمَضَانَ خَيْرًا
فِي حَقِّنَا مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ

(Bizi koru, bize merhamet buyur, bizi bağışla, bize muvaffakiyet ihsan et ve bizi daima doğru yola ilet ve onda sebat ver. Ve bu Kadir Gecesi’ni hakkımızda bin aydan hayırlı kıl.) gibi kelimelerde (نَا = biz) içinde bütün kardeşlerini niyet etmektir. Ve bilhassa, en zayıf olan bu kardeşinize, ağır vazifesinde, o hususî niyetle yardım etmektir.¹⁶⁴

A’zamî ihlâsı kırmamak için Hz. Üstad’ın kabri bilinmemeli

Benim kabrimi gayet gizli bir yerde, bir-iki talebemden başka hiç kimse bilmemek lâzım geliyor. Bunu vasiyet ediyorum. Çünkü dünyada sohbetten beni meneden bir hakikat, elbette vefatımdan sonra da o hakikat bu surette beni mecbur ediyor... Risale-i Nur’daki a’zamî ihlâsı kırmamak için ve o ihlâsın sırrıyla, kabrimi bildirmemeyi vasiyet ediyorum. Hem doğuda, hem batıda, hem kim olursa olsun, okudukları Fatihalar o ruha gider.

***

Bu zamanda şan, şeref perdesi altında riyakârlık yer aldığından, a’zamî ihlâs ile bütün bütün enaniyeti terk lâzımdır. Dostlar uzaktan ruhuma Fatiha okusunlar, manevî dua ve ziyaret etsinler. Kabrimin yanına gelmesinler. Fatiha uzaktan da olsa ruhuma gelir. Risale-i Nur’daki a’zamî ihlâs ile enaniyeti bütün bütün terk etmek için buna manevî sebep hissediyorum.¹⁶⁵

Üstad’ın hayatına önem vermesinde önemli hikmetler ve bu konuda talebelere düşen vazifeler

İşte, O’na bütün samimiyetleriyle iman etmiş bulunanlar, O’nu destekleyen, O’na yardım eden ve risalet misyonuyla gönderilmesiyle birlikte O’na indirilmeye başlayan Nûr’a (Kur’ân) tâbi olanlar: işte onlar, (hem dünyada hem de ve bilhassa Âhiret’te) gerçek kurtuluşa erenlerdir. (A’râf Sûresi/7: 157)

Aziz, sıddık kardeşlerim,

Size şahsıma ait birkaç meseleyi beyan etmek kalbime ihtar edildi.

Evvelâ: Bazı has kardeşlerim şahsıma hizmette dikkatsizlik ettiklerinden, onların bana karşı acımasını noksan gördüğümünden bazen hiddet ve takdir ettiğim vakit kalbime geldi ki:

O biçareler ziyade hüsn-ü zanla tahmin ediyorlar ki, “Üstadımız istese belki bazı rûhanîler, cinnîler de hizmet edecekler, belki ediyorlar. Nur hizmetinde inayetin aşikâre cilvesi gösteriyor ki, onun şahsının perişaniyetine meydan verilmiyor ve şefkatimize muhtaç değil.” diye, hizmette bazı kusurları oluyor. Hattâ bugün de birisi araba getirecekti; dikkatsizlik yüzünden ben yayan çıktım, bir saatte on saat kadar zahmet çektim. Ben de birkaç gün evvel böyle kusuru yapanlara demiştim. Tekrar edeceğim, siz de dinleyiniz:

Nasıl ki Risale-i Nur’u ve iman hizmetini (kazandıracığı) dünyevî rütbelere ve şahsım için uhrevî makamlara âlet yapmaktan ihlâs sırrı beni şiddetle menettiği gibi; öyle de, kendi şahsımın istirahatine ve dünyevî hayatımın güzelce, zahmetsiz geçmesine o kudsî hizmeti âlet etmekten cidden çekiniyorum. Çünkü Âhiret’e yönelik iyiliklerin bâki meyvelerini fâni hayatta cüz’î bir zevk için sarfetmek ihlâs sırrına muhalif olmasından, kat’iyen haber veriyorum ki: Dünyayı terkeden riyazet ehlinin arzu ve kabul ettikleri rûhanî, cinnî hizmetçiler bana her gün, hem aç olduğum zamanda ve yaralı olduğum vakitte en güzel ilâç getirselor, hakikî ihlâs için kabul etmemeye kendimi mecbur biliyorum. Hattâ berzahtaki evliyadan bir kısmı temessül edip bana helva baklavaları iman hizmetine hürmeten verseler, yine onların elini öpüp kabul etmemek ve uhrevî, bâki meyvelerini dünyada fâni bir surette yememek için nefsim de, kalbim gibi kabul etmemeye rıza gösteriyor. Fakat kast ve niyetimiz olmadan, inayet olarak gelen bereket gibi Rahmanî ikramlar hizmetin makbuliyetine bir alâmet olduğundan, nefsi emmâre karışmamak şartıyla ruhumla kabul ederim. Her neyse, bu mesele bu kadar kâfi.

İkinci olarak: Eski Cihan Harbi’nde Pasinler cephesinde şehid olan merhum Molla Habib’le beraber Rusya’ya hücum niyetiyle gidiyorduk. Onların topçuları bir-iki dakika fasılayla bize üç top güllesi atıyordu. Üç gülle tam başımızın iki metre üstünden geçerken, arkada dere içine saklanan (bazı) askerlerimiz görünmez halde geri kaçtılar. Tecrübe için dedim:

– Molla Habib, ne dersin, ben bu gâvurun güllesine gizlenmeyeceğim.

O da dedi: “Ben de senin arkandan çekilmeyeceğim.”

İkinci top güllesi pek yakınımıza düştü. Allah’ın korumasının bizi muhafaza ettiğine

kanaatle Molla Habib'e dedim:

– Haydi ileri! Gâvurun top güllesi bizi öldüremez. Geri çekilmeye tenezzül etmeyeceğiz.”

Hem Bitlis kuşatmasında ve avcı hattında Rus'un üç güllesi öldürecek yerime isabet etti. Biri de şalvarımı delip, iki ayağımın arasından geçti. O tehlikeli vaziyette sipere oturmaya tenezzül etmemek gibi bir hâlet-i ruhiye taşıdığımdan, arkadan kumandan Kel Ali, Vali Memduh Bey işittiler, “Aman çekilsin veya sipere otursun!” dedikleri halde, “Bu gâvurun gülleleri bizi öldürmeyecek!” dediğim ve hiç bir ihtiyat ve tedbire ehemmiyet vermeyerek, o gençlik zamanında o zevkli hayatımın muhafazasına çalışmazken, şimdi seksen yaşına girdiğim halde gayet derecede bir ihtiyat ve hayatımı muhafaza, hattâ vesvese derecesinde tehlikelerden çekinmek hâleti acip bir tezat görünüyor. (Demek ki,) elbette o gençlik hayatını pervasızca feda ederken, bir–iki sene ihtiyarlık ve zevksiz hayatı bu derece muhafaza etmek büyük bir hikmet içindir. Ve iki–üç kudsî maksat, içinde vardır:

Birincisi: Gizli, gayr-ı resmî ve bir kısmı resmî, insafsız düşmanlarımızın desiseleriyle Nur şakirtlerinin bedeline bütün hücumların benim şahsıma yönelmesi, benimle meşgul olmaları ve bilmeyerek (Nur hizmetinin) ehemmiyeti(ni) benden bilmekle Nur şakirtlerinin bir derece desiselerden ve hücumlardan kurtulmalarına bu ihtiyar ve perişan hayatım vesile olduğundan, kardeşlerimin hatırı için Eski Said'in on gençlik hayatı kadar şimdilik ona geçici bir ehemmiyet veriyorum.

Eğer ben ortadan çekilsem, bana verdiği zahmet, ruhumdan ziyade sevdiğim has kardeşlerime verilecekti. O halde, bir zahmet, yüz adet zahmet olurdu.

İkincisi: Gerçi has kardeşlerim her birisi mükemmel bir Said hükmünde Nur'a sahiptirler. Fakat ihlâstan sonra en büyük kuvvetimiz dayanışmada olduğundan ve meşreplerin ihtilâfıyla, hapiste olduğu gibi dayanışma kuvvetinin bir derece sarsılmasıyla Nur hizmetine büyük bir zarar gelmesi ihtimaline binaen, bu bîçare ihtiyar hasta hayatım –tâ *Lem'alar*, *Sözler* kitapları da çıkıncaya kadar ve korkaklık ve kıskançlık damarıyla hocaları Nurlar'dan ürktmek belâsı def oluncaya ve dayanışma tam sağlaştıncaya kadar o hayatımı muhafazaya bir mecburiyet hissediyorum. Çünkü uzun imtihanlarda mahkemeler, düşmanlarım benim gizli ve mevcut kusurlarımı göremediklerinden, Allah'ın korumasıyla bütün bütün beni çürütemediklerinden, Risale-i Nur'a galip gelemiyorlar. Fakat içtimaî hayatta çok tecrübelerle mahiyeti bilinmeyen [bir vâkıa olarak], benim vârislerim genç Said'lerin bir kısmını Nur'un zararına

iftiralarla çürütebilirler endişe ve telaşıyla bu ehemmiyetsiz hayatımı ehemmiyetle muhafazaya çalışıyorum; hattâ yanımda bir rovelver varken, ikinci bir kuvvetli rovelver daha tedarik etmeye lüzum gördüm. Düşmanların zehirleri kardeşlerimin duasıyla kırıldıkları gibi, diğer suikastları dahi inşâallah akim kalacaktır.

Netice olarak: İki saat ay tamamıyla tutulduğu aynı gecede, Ankara'dan gizli düşmanlarımın bizden Nur mecmualarını istemeleri üzerine buraya gelen iki adam, birden otuz altı mecmua (kitap) gönderdiğimizizin aynı ikinci gününde tahminlerince daha gönderilmemiş diye, hem o kitapların nerede olduğunu öğrenmek ve Afyon'daki resmî ve makam sahibi bir-iki masona haber vererek, araştırtmak ve kilitli olan iki odamda yiyecek ve içecek kaplarıma zehir atmak için, umulmadık bir tarzda dama çıkmışlar ve iki odanın her birinin bir penceresini kırmadan acayip bir şekilde açıp içeriye girmişler. Benim yattığım oda ise arkasından sürgülü olmasından bana suikast edememişler. Allah'ın koruması, Rabb'in inayeti onların eline bir uç vermedi.

Ben daha lüzumlu şeyler yazacaktım. Fakat rahatsızlık “Yeter!” dedi. Her vakit ihtiyat, ihlâs, dayanışma, sebat, sarsılmamak, vazifemizi yapmak ve İlâhî vazifeye karışmamak, سِرًّا تَنْوَرَتْ düsturuna göre davranmak, telâş etmemek ve ümitsiz olmamak lâzımdır, mutlaka lüzumludur. Hem, tekrar derim:

Nur şakirtleri gibi pek az zahmetle pek çok kıymettar hizmet ve pek çok manevî kazanç elde edenler tarihlerde görülüyor. Ağır şartlar altında bazen bir saat nöbet bir sene ibadet hükmüne geçtiği gibi, inşâallah Nur talebelerinin iman ve Kur'ân hizmetindeki saatleri yüzer saat hükmünde hayırlar kazandırır.

Bütün kardeşlere ve hemşirelere selâm ve iki cihanda selâmetlerine dua eden ve dualarını isteyen kardeşiniz.

Hakikî fedakâr Zübeyir, en lüzumlu ve hizmete şiddetli ihtiyacım olan zamanda buraya imdadıma geldi. Yoksa Isparta'dan o sistemde birisini isteyecektim.¹⁶⁶

KATIKSIZ İHLÂS

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿١٠٦﴾
أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ

Biz, sana Kitab'ı gerçeğin ta kendisi olarak ve inişi esnasında da kendisine hiçbir bâtil yol bulamayacak şekilde indiriyoruz. O halde, Din'i bütün yanlarıyla içten kabul ederek ve sadece O'nun rızasını hedef alarak Allah'a ibadet et. Dikkat edin:

Gönülden, tam bir samimiyetle, her türlü şirk, nifak ve dünyevî maksattan uzak iman, ibadet ve itaat ancak Allah'a mahsustur (Zümer sûresi/39:2-3) âyetiyle,

هَلَكَ النَّاسُ إِلَّا الْعَالِمُونَ وَهَلَكَ الْعَالِمُونَ إِلَّا الْعَامِلُونَ وَالْمُخْلِصُونَ وَالْمُخْلِصُونَ عَلَى خَطَرٍ عَظِيمٍ

“İnsanlar helâk oldu; âlimler müstesna. Âlimler de helâk oldu; ilmiyle amel edenler müstesna. Amel edenler de helâk oldu; ihlâs sahipleri müstesna. İhlâs sahiplerine de pek büyük bir tehlike ile karşı karşıyadırlar.”¹⁶⁷ –ev kema kâl– hadis-i şerifi, ikisi de ihlâs ne kadar İslâmiyet’te mühim bir esas olduğunu gösteriyorlar. Bu ihlâs meselesinin hadsiz nüktelerinden [bir kısmını] kısaca beyan ederiz.

Hakperest olma; hakperestliği, nefisperestliğe ve enaniyete tercih etme; hizmetler karşılığında insanlardan beklenti içine girmeme; insanların kabulünün Allah’ın elinde olduğunu bilme

Birincisi: Din ehlinin, dinî ilimler insanların ve tarikat mensuplarının her birisinin vazifesi herkese baktığı gibi, peşin ücretleri de her biri için ayrı ayrı belirlenmemiş ve her birinin içtimaî makam (sosyal statü), insanların teveccühü ve kabûlündeki hisseleri de her biri için ayrılmış ve tek tek belli değil. Bir makama çoklar namzet (aday) oluyor. Maddî ve manevî her bir ücrete çok eller uzanabiliyor. O noktadan sıkışma ve rekabet doğuyor; uyumlu birlikteliği nifaka, ittifakı ihtilâfa çeviriyor.

İşte bu müthiş hastalığın merhemi, ilâcı, ihlâstır. Yani hakperestliği nefisperestliğe tercih etmekle; hakkın hatırı, nefsin ve enaniyetin hatırına galip gelmekle; **إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ** (Ücretimi, mükâfatımı verecek ancak Allah’tır. Yûnus sûresi/10:72; Hûd sûresi/11:29...) sırrına mazhar olup, insanlardan gelecek maddî ve manevî ücretten istiğnâ etmekle; **وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ** (Rasûl’e düşen, başka değil, sadece tebliğdir. Nûr sûresi/24: 54; Ankebût Sûresi/29: 18.) sırrına mazhar olup, insanlar tarafından kabûl görme, iyi tesir bırakma ve insanların teveccühünü kazanma noktalarının Cenab-ı Hakk’ın “vazifesi” ve ihsanı olup, kendi vazifesi olan tebliğe dâhil bulunmadığını ve lâzım da olmadığını, bunlarla mükellef olmadığını bilmekle ihlâsa muvaffak olur. Yoksa ihlâsı kaçıırır.

İnsanların teveccühü istenmez

İhtar: İnsanların teveccühü istenmez, belki verilir. Verilse de ondan hoşlanılmaz. Hoşlansa ihlâsı kaybeder, riyaya girer. Şan ü şeref arzusuyla insanların teveccühü ise

ücret ve mükâfat değil, belki ihlâssızlık yüzünden gelen bir itab (tekdir) ve bir cezadır. Evet, salih amelin hayatı olan ihlâsın zararına insanların teveccühü, şan ve şeref, [dünyadaki] geçici cüz'î lezzetine karşılık, kabrin öbür tarafında kabir azabı gibi nâhoş bir şekil aldığından, insanların teveccühünü arzu etmek değil, belki ondan ürkmek ve kaçmak lâzımdır. Şöhretperestlerin ve şan ü şeref peşinde koşanların kulakları çınlasın.

Îsar hasletini rehber edinmek

Hem, Sahabelerin Kur'ân'ın medhine mazhar olan "îsar" hasletini kendine rehber etmek [lâzımdır]. Yani: Hediye ve sadakanın kabulünde başkasını kendine tercih etmek ve dinî hizmetlerin karşılığında gelen maddî menfaati sırf bir ihsan-ı İlâhî bilmek, fakat istememek, kalben talep etmemek, bu hususta insanların minneti altına girmemek ve dolayısıyla dinî hizmetlerin karşılığında almamaktır. Çünkü dinî hizmetlerin karşılığında dünyada bir şey istenilmemeli ki, ihlâs kaçmasın. Her ne kadar hakları var ki, ümmet onların geçimini temin etsin. Hem zekât almaya da hakları vardır. Fakat bu, istenilmez, belki verilir. Verildiği vakit de, hizmetimin ücretidir denilmez. Mümkün olduğu kadar kanaatkârâne davranıp, başka ehil ve daha müstahak olanların nefsinin kendi nefsinin tercih etmek, وَيُؤْتِرُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ (Kendileri ihtiyaç içinde olsalar bile kardeşlerini kendi nefislerine tercih ederler. Haşır sûresi/59: 9) sırrına mazhariyetle, bu müthiş tehlikeden kurtulup, ihlâsı kazanabilir.

Müsbet hareket etmek; kendi yolunun muhabbetiyle yaşayıp, başkalarını suçlamamak; nefsinin, enaniyetini unutmak; ittifakı din adına izzet vesilesi bilmek

İkincisi: Samimi bir ihlâs, şerde dahi olsa neticesiz kalmaz. Evet ihlâs ile kim ne isterse Allah verir. Evet, مَنْ طَلَبَ وَجَدَ وَجَدَهُ (Kim bir şeyi talep eder ve o istikamette ciddi bir gayret gösterirse onu elde eder.) bir düstur-u hakikattir. Külliyeti geniş ve genişliği mesleğimize de şâmil olabilir.

Ehl-i hidayet ve diyanet ve ehl-i ilim ve tarikat, hak ve hakikate dayandıkları için ve her biri bizzat hak yolda yalnız Rabb'ini düşünüp, O'nun yardımına itimat ederek gittiklerinden, mânen yollarından kaynaklanan izzetleri var. Zaaf hissettiği vakit, insanların yerine Rabb'ine müracaat eder, medet O'ndan ister. Meşrepler arasında ihtilâf sebebiyle, zâhiren meşrebine muhalif olanlara karşı yardım alma ihtiyacını tam hissetmiyor, ittifaka ihtiyacını göremiyor. Belki bencillik, kendini beğenmişlik ve enaniyet de varsa, kendini haklı ve muhalifini haksız görerek, ittifâk ve muhabbet yerine ihtilâf ve rekabet ortaya girer. İhlâsı kaçıırır, vazifesi zir ü zeber olur.

İşte bu müthiş sebebin verdiği vahim neticelerle karşılaşmanın yegâne çaresi,

[aşağıdaki] “**dokuz kaide**”dir:

1. Müsbet hareket etmektir ki, yani kendi yolunun muhabbetiyle hareket etmek. Başka yollara düşmanlık ve başkalarını noksan ve kusurlu gösterme, onun düşüncesine ve ilmine müdahale etmesin; onlarla meşgul olmasın.

2. İslâmiyet dairesi içinde, hangi meşrebden olursa olsun, muhabbet vesilesi ve kardeşlik ve ittifak için pek çok birlik râbitaları bulunduğunu düşünüp ittifak etmek.

3. Ve haklı her yol ve meşreb sahibi, başkasının yoluna ilişmemek kaydıyla “Yolum haklıdır.” yahut “Daha güzeldir.” deme hakkına sahiptir. Fakat başkasının yolunun haksızlığını veya çirkinliğini ima eden, “Hak, yalnız benim yolumdur.” veyahut “Güzel, benim meşrebimdir.” dedirtmeyecek bir insaf düsturunu rehber etmek gerekir.

4. Ve hak ehliyle ittifakın İlâhî yardımın ve muvaffakiyetin bir sebebi ve Din’i yaşamadaki izzetin bir vesilesi olduğunu düşünmek.

5. Hem bâtil ve dalâlet ehlinin –dayanışma sebebiyle– cemaat şeklindeki kuvvetli manevî şahsiyetinin dehasıyla hücumu zamanında, o manevî şahsiyet önünde en kuvvetli ferdî mukavemetin dahi mağlûp düştüğünü anlayıp, hak ehli olarak ittifak ile bir manevî şahsiyet çıkarıp, dalâletin o müthiş manevî şahsiyeti karşısında hakkı ve hak yolda olmayı devam ettirmek.

6. Ve hakkı, bâtilin savletinden kurtarmak için,

7. Nefsini ve enanietini,

8. Ve yanlış düşündüğü izzetini,

9. Ve ehemmiyetsiz rekabet hislerini terketmekle ihlâsı kazanır, vazifesini hakkıyla ifa eder.

Hattâ hadîs-i sahihle, Âhir Zaman’da İsevî (Hıristiyan)ların hakikî dindarları ehl-i Kur’ân ile ittifak edip, müşterek düşmanları olan dinsizliğe karşı dayanacakları gibi, şu zamanda dahi dine bağlı olanlar ve hakikat ehli, değil yalnız dindaşı, yoldaşı, kardeşi olanlarla samimi ittifak etmek, belki Hıristiyanların hakikî dindar ruhanîleri ile dahi, ihtilâf sebebi noktaları geçici olarak [şimdiki zamanda] münakaşa ve çekişme sebebi yapmayarak, müşterek düşmanları olan saldırgan dinsizlere karşı ittifaka muhtaçtırlar.

Cenab-ı Hakk’ın rızası ihlâs ile kazanılır. Tâbilerin çokluğu ve fazla muvaffakiyet ile değil. Çünkü onlar Allah’ın vazifesi (hükmü)ne ait olduğu için istenilmez, belki bazen verilir

Üçüncüsü: Ehl-i hidayeti, yüksek gayret ve fedakârlık duygularını yanlış kullanmaya ve dolayısıyla ihtilâf ve rekabete sevkeden, Âhiret açısından övgüye değer bir haslet

olan sevap hırsı ve uhrevî vazifelerde kanaatsızlıktır. Yani, “Bu sevabı ben kazanayım, bu insanları ben irşad edeyim, benim sözümü dinlesinler.” diye, karşısındaki hakikî kardeşine, gerçekten muhabbet, destek, kardeşlik ve yardımına muhtaç birine karşı rekabet vaziyeti alır. “Şakirtlerim ne için onun yanına gidiyorlar? Ne için onun kadar şakirtlerim bulunmuyor?” diye, enaniyeti buradan fırsat bulup, kötü bir haslet olan insanlar nazarında makam sahibi olmaya temayül ettirir, ihlâsı kaçıırır, riya kapısını açar.

İşte bu hatanın, bu yaranın, bu dehşetli ruhî hastalığın ilacı şudur ki:

Cenab-ı Hakk’ın rızası ihlâs ile kazanılır. Tâbilerin çokluğu ve fazla muvaffakiyet ile değil. Çünkü onlar, Allah’ın vazifesi (hükmü)ne ait olduğu için istenilmez, belki bazen verilir.

Evet, bazen bir tek kelime kurtuluşa sebep ve Allah’ın rızasını kazanmaya vesile olur.¹⁶⁸ Sayının, azlığın, çokluğun ehemmiyeti fazla dikkate alınmamalı. Çünkü bazen bir tek insanın irşadı, bin kişinin irşadı kadar Allah’ın rızasını çeker. Hem ihlâs ve hakperestlik ise, Müslümanların nereden ve kimden olursa olsun istifadelerine taraftar olmaktır. Yoksa, “Benden ders alıp, sevap kazandırsınlar.” düşüncesi, nefsin ve enaniyetin bir hilesidir.

Ey sevaba hırslı ve uhrevî amellere kanaatsız insan! Bazı peygamberler gelmişler ki, kendilerine sınırlı birkaç kişiden başka tâbi olan çıkmadığı halde,¹⁶⁹ yine o peygamberlik kudsî vazifesinin hadsiz ücretini almışlar. Demek hüner, tâbilerin olması değildir. Belki hüner, Allah’ın rızasını kazanmaktır. Sen neci oluyorsun ki, böyle hırs ile “Herkes beni dinlesin.” diye vazifeni unutup, Allah’ın vazifesine karışıyorsun? Kabul ettirmek, senin etrafına halkı toplamak, Cenab-ı Hakk’ın vazifesidir. Vazifeni yap, Allah’ın vazifesine karışma. Hem hak ve hakikati dinleyen ve söyleyene sevap kazandıranlar, yalnız insanlar değildir. Cenab-ı Hakk’ın şuurlu mahlûkları, rûhanîleri ve melekleri kâinatı doldurmuş, her tarafı şenlendirmişler. Madem çok sevap istersin, ihlâsı esas tut ve yalnız rıza-yı İlâhî’yi düşün. Tâ ki, senin ağzından çıkan mübarek kelimelerin havadaki fertleri, ihlâs ile ve sadık niyet ile hayatlınsın, canlınsın, hadsiz şuurlu varlıkların kulaklarına gidip, onları nurlandırsın, sana da sevap kazandırsın. Çünkü meselâ, sen “Elhamdü-lillâh” dedin; bu kelâm, milyonlarla büyük küçük “Elhamdü-lillâh” kelimeleri, havada Allah’ın izni ile yazılır. Nakkâş-ı Hakîm abes ve israf yapmadığı için, o pek çok mübarek kelimeleri dinleyecek kadar hadsiz kulakları yaratmış.

Eğer ihlâs ile, sadık niyet ile o havadaki kelimeler hayatlansalar, lezzetli birer meyve gibi rûhanîlerin kulaklarına girer. Eğer rıza-yı İlâhî ve ihlâs o havadaki kelimelere hayat vermezse, dinlenilmez; sevap da yalnız ağızdaki kelimeyle sınırlı kalır. Seslerinin ziyade güzel olmadığından, dinleyenlerin azlığından sıkılan hâfızların kulakları çınlasın!

Allah için sevmek sırrıyla enaniyeti bırakıp, hak yolda gidenlere yoldaşlıkla iftihar etmek ve arkalarından gitmek; tâbi olmayı, sorumluluk sebebi, riskli ve tehlikeli olan metbûiyete (liderliğe) tercih etmek

Dördüncüsü: Ehl-i hidayet, Âhîret'e ait ve ileriye dönük uhrevî mükâfatlara ve kemalâta kalb ve aklın yüksek düsturlarıyla yöneldikleri için, esaslı bir istikamet, tam bir ihlâs, gayet fedakârane bir ittihad (birlik) ve ittifak mümkünken, enaniyetten sıyrılmadıkları sebebiyle, ifrat ve tefrit yüzünden, ulvî bir kuvvet kaynağı olan ittifakı kaybedip, ihlâs da kırılır ve uhrevî (Âhîret'e yönelik) vazife de zedelenir. Kolayca rızayı İlâhî de elde edilmez.

Bu mühim hastalığın merhemi ve ilacı: **الْحُبُّ فِي اللَّهِ** (Allah için sevmek) sırrıyla: hak yolda gidenlere yoldaşlıkla iftihar etmek; arkalarından gitmek; imamlık şerefini onlara bırakmak; o Hak yolunda kim olursa olsun kendinden daha iyi olduğu ihtimaliyle enaniyetinden vazgeçip, ihlâsı kazanmak; ihlâs ile bir dirhem amel, ihlâssız batmanlar ile amellere üstün olduğunu bilmek; ve tâbi olmayı, sorumluluk sebebi, riskli ve tehlikeli olan metbûiyete (liderliğe) tercih etmekle o hastalıktan kurtulur ve ihlâsı kazanır, uhrevî vazifesini hakkıyla yapabilir.

“Çekişmeyin, yoksa enerjiniz ve gücünüz gider; iyilik, güzellik ve takvada yardımlaşın!”¹⁷⁰

Beşinci Sebep: Ehl-i hidayetin ittifaksızlığı, iman-ı kâminden gelen dayanak noktası ve dayanak noktasından çıkan kuvvetten ileri geldiği gibi, ehl-i gaflet ve ehl-i dalâletin ittifakları, kalben dayanak noktası bulmadıkları itibarıyla zaaf ve acz (güçsüzlük)lerinden ileri gelmiştir. Çünkü zayıflar ittifaka muhtaç oldukları için, kuvvetli ittifak ederler. Kuvvetliler, bu ihtiyacı tam hissetmediklerinden, ittifakları zayıftır. Aslanlar, (yaban öküzleri ve ceylanlar) gibi ittifaka muhtaç olmadıkları için ferdî yaşıyorlar. Yabanî keçiler, kurtlardan muhafaza için bir sürü teşkil ederler.

Demek zayıfların cemiyeti ve manevî şahsiyeti (tüzel kişilik) kuvvetli olduğu gibi,¹⁷¹ güçlülerin cemiyeti ve manevî şahsiyeti ise zayıftır.

Bu sırra Kur'ân'ın lâtif (hoş) bir işareti ve zarif bir nüktesidir ki, ferman etmiş: **وَقَالَ**

نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ (Şehirde bir takım kadınlar dedi. Yusuf Sûresi/12: 30). Müennes (dişi)lerin topluluğu için, [hem bizzat cinsiyet, hem de kelimenin çoğul olması sebebiyle iki katlı dişilik ve kelimenin sonunda da dişilik alâmeti ة (kapalı te) varken, dolayısıyla] iki-üç katlı dişiliğe rağmen müzekker (eril) fiili olan قَالَ buyurması; buna karşılık, قَالَتْ الأعرابُ (Bedevîler dedi. Hucurât Sûresi/49: 14) buyurmakla müzekker (erkek)lerin topluluğuna, müennes (dişil) fiili olan قَالَتْ tabiriyle, pek lâtif şekilde işaret ediyor ki: Zayıf, halim ve yumuşak kadınların cemiyeti kuvvetleşir, sertlik ve şiddet elde ederek, bir nev'i erkeklik kazanır. Dolayısıyla, müzekker (eril) fiil gerektirdiği için وَقَالَ نِسْوَةٌ tabiriyle, gayet güzel düşmüş. Güçlü erkekler ise, –bilhassa bedevî Araplar olsa– kuvvetlerine güvendikleri için cemiyetleri zayıf olup, hem ihtiyatkârlık, hem yumuşaklık vaziyetini aldığından, bir nev'i kadınlık özelliği takındıkları için, müennes (dişil) fiilini gerektirmekle قَالَتْ الأعرابُ müennes fiiliyle tabiri tam yerindedir.

Evet, ehl-i hak, gayet kuvvetli bir dayanak noktası olan Allah'a imanın verdiği tevekkül ve teslim ile, başkalara ihtiyaç arzetmeyip, destek ve yardımlarını istemez. İstese de, buna gayet fedakârca yapışmaz... İttifaktaki hak kuvvetini düşünmediklerinden ve aramadıklarından, haksız ve zararlı bir netice olan ihtilâfa düşerler... İşte ehl-i hakkın bu haksız ihtilâf hastalığının merhemi ve ilâcı: وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ (Aranızda çekişmeyin; yoksa korkuya kapılıp yılgınlık gösterirsiniz ve gücünüz, enerjiniz gider. Enfâl Sûresi/8: 46) âyetindeki şiddetli İlâhî nehiy, عَلَى الْبِرِّ (Hayır, iyilik ve güzellikte ve Allah'a karşı gelmekten sakınıp O'nun koruması altına girme (takva) hususunda birbirinizle yardımlaşın. Mâide Sûresi/5: 2) âyetindeki içtimaî hayatça gayet hikmetli İlâhî emri davranış düsturu edinmek ve ihtilâfın İslâmiyet'e ne derece zararlı olduğunu ve ehl-i dalâletin ehl-i hak karşısında üstünlüğünü ne derece kolaylaştırdığını düşünüp, (beşerî) zaaf ve aczimizin tam idraki içinde ehl-i hakkın kafilesine fedakârca ve samimiyetle katılmaktır; şahsiyetini unutmakla riya ve yapmacılıktan kurtulup, ihlâsı elde etmektir.

**Hâricî düşmanın hücumunda dâhilî münakaşaları
terketmek ve ehl-i hakkı düşmekten ve zilletten
kurtarmayı en birinci ve en mühim bir uhrevî vazife telâkki etmek**

Altıncı Sebep: Ehl-i hak çoğunlukla Âhiret'e ait olan faydaları düşündükleri için, hamiyet, himmet ve mertlikleri o ehemmiyetli ve çok boyutlu meselelere taksim olunur.

Hakikî sermaye olan vaktini tek bir meseleye sarfetmediği için, aynı yoldaki arkadaşlarıyla ittifakı sağlam olamıyor. Çünkü meseleler çok, daire dahi geniştir... Ehl-i dalâletin [ittifak sebebiyle] üstün gelmesi neticesinde de zillete, mahkûmiyete, yaranma tavırlarına ve riyaya düşüp, ihlâsı kaybeder. Nâmert, himmetsiz, hamiyetsiz bir kısım ehl-i dünyaya dalkavukluk etmeğe mecbur olur.

Ey ehl-i hak! Ey hakperest ehl-i Şeriat ve ehl-i hakikat ve ehl-i tarikat! Bu müthiş ihtilâf hastalığına karşı birbirinizin kusurunu görmeyerek, bir diğerrinizin ayıbına karşı gözünüzü yumunuz! **وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا** (Boş ve manâsız söz ve davranışlara rastladıklarında vakar içinde geçip giderler. Furkân Sûresi/25: 72) Furkanî edeple edepleniniz! Ve hâricî düşmanın hücumunda dâhilî münakaşaları terketmek ve ehl-i hakkı düşmekten ve zilletten kurtarmayı en birinci ve en mühim bir uhrevî vazife telâkki edip, yüzer âyet ve hadis-i Nebevî'nin şiddetle emrettikleri kardeşlik, muhabbet ve yardımlaşmayı yapıp,¹⁷² aynı yolda birlikte yürüdüğünüz arkadaş ve dindaşlarınızla bütün hislerinizle ehl-i dünyadan daha şiddetli bir sûrette ittifak ediniz, yani, ihtilâfa düşmeyiniz. “Böyle küçük meseleler için kıymettar vaktimi sarfetmektense, o çok kıymetli vaktimi zikir ve fikir gibi kıymettar şeylere sarfedeceğim.” deyip çekilerek, ittifakı zayıflaştırmayınız.

Çünkü bu manevî cihadda küçük mesele zannettiğiniz, çok büyük olabilir. Bir neferin, bir saatte mühim ve hususî şartlar altındaki nöbetinin bir sene ibadet hükmüne bazen geçmesi gibi,¹⁷³ bu ehl-i hakkın mağlûbiyeti zamanında, manevî mücadele meselelerinde küçük bir meseleye sarf olunan senin kıymetli bir günün, o neferin o saati gibi bin derece kıymet alabilir, bir günün bin gün olabilir. Madem Allah için, Allah rızası içindir, o işin küçüğüne–büyüğüne, kıymetli ve kıymetsizliğine bakılmaz. İhlâs ve rıza-yı İlâhî yolunda zerre, yıldız gibi olur.¹⁷⁴ Vesilenin mahiyetine bakılmaz, neticesine bakılır. Madem neticesi rıza-yı İlâhî'dir ve mayası ihlâstır; o, küçük değildir, büyüktür.

Dinî ve uhrevî işlerde rekabet, gıpta, haset ve kıskançlık olmamalı ve hakikat açısından da olamaz

Yedincisi: Ehl-i hakikat, hakikatten gelen yüksek karakteri, faziletleri, yüksek himmet ve hak yolda övülmüş bir davranış olan faziletli müsabakayı¹⁷⁵ tam muhafaza edemediklerinden ve [işin içine] ehil olmayanların girmesi yüzünden düştükleri yanlış ve hizmetlerinde bir derece suiistimalleri sebebiyle rekabet içinde ihtilâfa düşüp, hem kendilerine, hem de İslâm cemaatine ehemmiyetli zarar olmuş.

Ey musibete ve ihtilâfa düşmüş hak ve hakikat ehli! Bu musibet zamanında ihlâsı

kaçırdığımızdan ve rıza-yı İlâhî'yi başka hiçbir şey düşünmeyecek derecede maksat ve gaye yapmadığımızdan, ehl-i hakkın bu zillet ve mağlûbiyetine sebep oldunuz. Dinî ve uhrevî işlerde rekabet, gıpta, haset ve kıskançlık olmamalı ve hakikat açısından da olamaz.

Çünkü kıskançlık ve hasedin sebebi: Bir tek şeye çok eller uzanmasından, bir tek makama çok gözler dikilmesinden ve bir tek ekmeği çok mideler istemesinden sıkışıklık, münakaşa ve yarış sebebiyle gıptaya, sonra kıskançlığa düşerler. Dünyada tek bir şeye çoklar talip olduğundan ve dünya dar ve geçici olması sebebiyle insanın hadsiz arzularını tatmin edemediği için rekabete düşüyorlar. Fakat, Âhîret'te tek bir insana beş yüz sene mesafelik bir cennet¹⁷⁶ ihsan edilmesi, yetmiş bin köşk ve hûriler verilmesi ve ehl-i Cennet'ten herkes kendi hissesinden tam, eksiksiz rıza ile memnun olması işaretiyle gösteriliyor ki: Âhîret'te rekabet sebebi bir şey yoktur ve rekabet de olamaz.¹⁷⁷ Öyle ise, Âhîret'e ait olan salih amellerde dahi rekabet olmamalı; [bu ameller,] kıskançlık sebebi değildir. Kıskançlık eden ya riyakârdır, salih ameller üzerinden dünyevî neticeleri arıyor veyahut sadık câhildir ki, salih amellerin nereye baktığını bilmiyor ve onların rûhu, esası ihlâs olduğunu anlamıyor. Rekabet suretiyle Allah'ın velî kullarına karşı bir nev'i düşmanlık taşımakla İlâhî Rahmet'in genişliğine töhmette bulunuyor. Bu hakikati teyit eden bir vakıa:

Eski arkadaşlarımızdan birinin, bir adama karşı düşmanlığı vardı. Yanında o adamdan övgüyle, salih amel sahibi, hattâ velî olmakla bahsedildi. O arkadaş, kıskanmadı, sıkılmadı. Sonra birisi dedi:

– “Senin o düşmanın cesurdur, kuvvetlidir.” Baktık ki, (bu defa) onda şiddetli bir kıskançlık ve bir rekabet damarı uyandı.

Ona dedik:

– Velâyet ve salih olma, sınırsız bir ebedî hayatın pırlantası gibi bir kuvvet ve bir yüksekliktir. Sen onu bu cihette kıskanmadın. Dünyevî kuvvet öküzde ve cesaret canavarda dahi bulunmakla beraber, velâyet ve salih olmaya nisbeten bir âdi cam parçasının elmasa nisbeti gibidir.”

O arkadaş dedi ki:

– Bir noktaya, bir makama ikimiz bu dünyada gözümüzü dikmişiz. Oraya çıkmak için basamaklarımız da kuvvet ve cesaret gibi şeylerdir. Onun için kıskandım. Âhîret makamları hadsizdir. O burada benim düşmanım iken, orada benim samimi ve sevgili kardeşim olabilir.

Hakka hizmet, büyük ve ağır bir defineyi taşımak ve muhafaza etmek gibidir. O defineyi omzunda taşıyanlar, kendilerine ne kadar kuvvetli eller yardıma koşsalar daha ziyade sevinir, memnun olurlar

Ey ehl-i hakikat ve tarikat! Hakka hizmet, büyük ve ağır bir defineyi taşımak ve muhafaza etmek gibidir. O defineyi omzunda taşıyanlar, kendilerine ne kadar kuvvetli eller yardıma koşsalar daha ziyade sevinir, memnun olurlar. Kıskanmak şöyle dursun, gayet samimi bir muhabbetle o gelenlerin kendilerinden daha ziyade olan kuvvetlerini ve daha ziyade tesirlerini ve yardımlarını iftihar ederek alkışlamak lâzım gelirken, nedendir ki o hakikî kardeşlere ve fedakâr yardımcılarına rakipmişler gibi bakılıyor ve bu hâl ile ihlâs kaçıyor? Vazifenizde töhmet altında kalıyor, ehl-i dalâletin nazarında, sizden ve sizin mesleğinizden yüz derece aşağı olan “Din ile dünyayı kazanmak ve hakikat ilmiyle geçimi temin etmek, tamah ve hırs yolunda rekabet etmek...” gibi müthiş ithamlara maruz kalıyorsunuz?

Nefsini itham etmek ve daima yanındaki yol arkadaşına taraftar olmak

Bu hastalığın yegâne çaresi: Nefsini itham etmek ve nefesine değil, daima yanındaki yol arkadaşına taraftar olmak... Edep Fenni ve Münazara İlmi âlimleri arasında hakperestlik ve insaf düsturu olan şu:

“Eğer bir meselenin münazarasında kendi sözünün haklı çıktığına taraftar olup, kendi haklı çıktığına sevinse ve karşısındakinin haksız ve yanlış olduğuna memnun olsa, insafsızdır.” Hem zarar da eder. Çünkü haklı çıktığı vakit o münazarada bilmediği bir şeyi öğrenmiyor, belki gurur ihtimaliyle zarar edebilir.

Eğer hak karşısındakinin elinde çıksa, zarar etmek şöyle dursun, bilmediği bir meseleyi öğrenip, menfaattar olur, nefsin gururundan kurtulur. Demek insafı hakperest, hakkın hatırı için nefsin hatırını kırıyor. Hasımının elinde hakkı görse, yine rıza ile kabul edip, taraftar çıkar, memnun olur.

İşte bu düsturu; ehl-i din, ehl-i hakikat, ehl-i tarikat, ehl-i ilim kendilerine rehber edinseler ihlâsı kazanırlar. Ve uhrevî vazifelerinde muvaffak olurlar. Ve bu fecî düşüş ve günümüzdeki musibetlerden rahmet-i İlâhiye ile kurtulurlar.¹⁷⁸

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

İHLÂS, YİNE İHLÂS

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَلَا تَتَّزِعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ ۖ وَقَوْمُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ۖ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّيَهَا ۖ
وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّيَهَا ۖ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا

Aranızda çekişmeyin; yoksa korkuya kapılıp yılgınlık gösterirsiniz ve gücünüz, enerjiniz gider. (Enfâl Sûresi/8: 46)

Allah için kalkın ve (O'nun huzurunda) boyun büküp divan durun. (Bakara Sûresi/2: 238)

Muhakkak kurtulmuştur o nefsi (enaniyet ve Allah'a isyan kirinden) temizleyip, (kulluk toprağında) geliştiren. Ve muhakkak kaybetti onu (enaniyet ve Allah'a isyan bataklığına) gömüp çürüten. (Şems sûresi/91: 9-10)

Âyetlerimi azıcık bir fiyata (pek kısa ve geçici dünya metain, şan, şöhret ve mevki karşılığı) satmayın. (Bakara Sûresi/2: 41)

Ey Âhîret kardeşlerim ve ey Kur'ân hizmetinde arkadaşlarım! Bilirsiniz ve biliniz: Bu dünyada, bilhassa uhrevî hizmetlerde en mühim bir esas, en büyük bir kuvvet, en makbul bir şefaate, en sağlam bir dayanak noktası, en kısa bir hakikat yolu, en makbul bir manevî dua, maksada ulaşmada en kerametli bir vesile, en yüksek bir haslet, en sâfi bir kulluk, ihlâstır.

Madem ihlâsta anılan bu hususiyet ve faziletler gibi çok nurlar ve çok kuvvetler var. Ve madem bu müthiş zamanda ve dehşetli düşmanlar mukabilinde, şiddetli tazyikler karşısında ve hücum eden bid'atlar, dalâletler içerisinde bizler gayet az, zayıf, fakir ve kuvvetsiz olduğumuz halde, gayet ağır, büyük, umumî ve kudsî bir iman vazifesi ve Kur'ân hizmeti omzumıza İlâhî bir ihsan olarak konmuş. Elbette herkesten ziyade bütün kuvvetimizle ihlâsı kazanmaya mecbur ve mükellefiz ve ihlâsın sırrını kendimizde yerleştirmek için gayet derecede muhtacız. Yoksa hem şimdiye kadar kazandığımız kudsî hizmet kısmen yok olur, devam etmez; hem şiddetli mesul oluruz. وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا (Âyetlerimi azıcık bir fiyata satmayın. Bakara sûresi, 2/41) âyetindeki şiddetli tehdit ihtiva eden İlâhî nehye muhatap olup, ebedî saadet zararına manâsız, lüzumsuz, zararlı, kederli, kendini beğenmişçesine, kaba ve çirkin, bazı riyakârca ve süflî hislerin ve küçük menfaatlerin hatırı için ihlâsı kırmakla hem bu hizmetteki bütün kardeşlerimizin hukukuna tecavüz, hem Kur'ân hizmetine taarruz, hem kudsî iman hakikatlerine hürmetsizlik etmiş oluruz.

Mühim ve büyük hayırlı işlerin çok muzır mânileri olur; şeytanlar, o hizmeti yapanlarla çok uğraşır

Hiç kuşkusuz şeytanlar, (ey mü'minler,) sizinle sürekli mücadele etsinler diye durmaksızın dostlarına, elemanlarına vahyeder (fısıldar)lar. (En'âm Sûresi/6: 121)

İşte, (tekvinî kanunlarımız çerçevesinde) her peygamberin karşısında insan ve cin şeytanlarından oluşan bir düşman şebeke varetmişizdir: birbirlerine tamamen aldanıştan ibaret yaldızlı sözler fısıldayıp telkinde bulunurlar –Eğer Rabbin dilemiş olsa idi, böyle yapmazlardı. (O'nun Meşiet'ine teslim ol, çünkü bu işin yolu budur). Bu bakımdan, onları düzmekte oldukları yalanlarla başbaşa bırak! (En'âm Sûresi/6: 112)

Ey kardeşlerim! Mühim ve büyük hayırlı işlerin çok muzır mânileri olur. Şeytanlar, o hizmeti yapanlarla çok uğraşır. Bu mânilere ve bu şeytanlara karşı ihlâs kuvvetine dayanmak gerekir. İhlâsı kıracak sebeplerden, yılandan, akrepten çekindiğiniz gibi çekininiz. Hazret-i Yusuf (aleyhisselâm) **إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي** (Ben, hiç bir zaman nefsimi temize çıkarmam. Çünkü nefis, dâima ve ısrarla kötülüğü emreder; meğer ki Rabhim, hususî olarak merhamet edip koruya. Yusuf Sûresi/12: 53) derken, nefis-i emmâreye itimat edilmez. Enaniyet ve nefis-i emmâre sizi aldatmasın.

İhlâsı kazanma, koruma ve ihlâsa mâni halleri defetme adına düsturlar

İhlâsı kazanmak ve muhafaza etmek ve mânileri defetmek için gelecek düsturlar rehberiniz olsun.

Birinci düsturunuz: Amelinizde rıza-yı İlâhî olmalı

Eğer O razı olsa, bütün dünya küsse ehemmiyeti yok. Eğer O kabul etse, bütün halk reddetse tesiri yok. O razı olduktan ve kabul ettikten sonra, isterse ve Hikmet'i gerektirirse, sizler istemeseniz, talep etmeseniz de, halklara da kabul ettirir, onları da razı eder. Onun için, bu hizmette doğrudan doğruya yalnız Cenab-ı Hakk'ın rızasını esas maksat yapmak gerektir.

İkinci düsturunuz: Bu Kur'ân hizmetinde bulunan kardeşlerinizi tenkit etmemek ve onların üstünde fazilet sahibiymişcesine gıpta damarlarını tahrik etmemektir

Allah, (bütün yapı taşları birbirine tam kenetlenmiş) kurşundan bir bina gibi, Kendi yolunda saf saf savaşılanları sever. (Saff Sûresi/61: 4)

Çünkü nasıl insanın bir eli diğer eline rekabet etmez, bir gözü bir gözünü tenkit etmez, dili kulağına itiraz etmez, kalb ruhun ayıbını görmez; belki birbirinin noksanını tamamlar, kusurunu örter, ihtiyacına yardım eder, vazifesine destek olur. Yoksa o vücudu insanın hayatı söner, ruhu kaçar, cismi de dağılır.

Hem nasıl ki bir fabrikanın çarkları birbiriyle rekabet edip uğraşmaz, birbirinin önüne çıkıp tahakküm etmez, birbirinin kusurunu görerek tenkit edip, çalışma şevkini kırıp

atalete uğratmaz. Belki bütün istidatlarıyla birbirinin hareketini umumî (genel) maksada yönlendirmek için yardım ederler; hakiki bir dayanışma, bir ittifak ile yaratılış gayesine yürürler. Eğer zerre miktar bir taarruz, bir tahakküm karışsa, o fabrikayı karıştıracak, neticesiz, akim bırakacak. Fabrika sahibi de o fabrikayı bütün bütün kırıp dağıtacak.

İşte, ey Risale-i Nur şakirtleri ve Kur'ân hizmetkârları! Sizler ve bizler öyle bir insan-ı kâmil ismine lââyık bir manevî şahsiyetin uzuvlarıyız ve ebedî hayat içindeki ebedî saadeti netice veren bir fabrikanın çarkları hükmündeyiz. Ve selâmet sahili olan Dâru's-Selâm'a (Cennet) Ümmet-i Muhammediye'yi (aleyhissalâtü ves-selâm) çıkaran Rabbânî (Rabb'e ait) bir gemide çalışan hizmetçileriz. Elbette dört fertten bin yüz on bir kişilik manevî kuvveti temin eden ihlâs sırrını kazanmak suretiyle hakikî dayanışma ve birliğe muhtacız ve mecburuz.

Evet, üç elif (üç 1) birleşmezse 3 kıymeti var. Rakamlar olarak birleşseler 111 kıymet alır. 4 kere 4 ayrı ayrı olsa 16 kıymeti var. Eğer kardeşlik sırrıyla ve maksatta ve vazifede birlik ile bir çizgi üstünde omuz omuza verseler, o vakit 4444 kuvvetinde ve kıymetinde olması gibi, hakikî ihlâs sırrıyla, 16 fedakâr kardeşlerin kıymet ve manevî kuvveti 4000 geçtiğine pek çok tarihî vak'a şahitlik ediyor.

Bu sırrın sırrı şudur ki: Hakikî, samimî bir ittifakta her bir fert, diğer kardeşlerin gözleriyle de bakabilir, [akıllarıyla düşünebilir], kulaklarıyla işitebilir, [elleriyle çalışabilir]. Güya gerçekten bir araya gelmiş 10 insanın her biri 20 gözle bakıyor, 10 akılla düşünüyor, 20 kulakla işitiyor, 20 elle çalışıyor bir tarzda manevî kıymeti ve kuvvetleri vardır.

Evet sırr-ı ihlâs ile samimî dayanışma ve birlik, hadsiz menfaate kaynak olduğu gibi, korkulara hattâ ölüme karşı en mühim bir siper, bir dayanak noktasıdır. Çünkü ölüm gelse, bir ruhu alır. Hakikî kardeşlik sırrıyla rıza-yı İlâhî yolunda, Âhiret'e yönelik işlerde, kardeşleri adedince ruhları olduğundan, biri ölse, "Diğer ruhlarım sağlam kalsınlar; zira o ruhlar her vakit sevapları bana kazandırmakla manevî bir hayatı devam ettirmekle ben ölmüyorum." diyerek, ölümü gülerek karşılar. "Ve o ruhlar vasıtasıyla sevap cihetinde yaşıyorum, yalnız günah cihetinde ölüyorum." der, rahatla yatar.

Üçüncü düsturunuz: Bütün kuvvetinizi ihlâsta ve hakta bilmelisiniz

Evet, kuvvet haktadır ve ihlâstadır. Haksızlar dahi, haksızlıkları içinde gösterdikleri ihlâs ve samimiyet yüzünden kuvvet kazanıyorlar.

Evet, kuvvet hakta ve ihlâsta olduğuna bir delil, şu hizmetimizdir. Bu hizmetimizde bir parça ihlâs, bu davayı ispat eder ve kendi kendine delil olur. Çünkü yirmi seneden fazla

kendi memleketimde ve İstanbul'da ettiğimiz ilim ve din hizmetine karşılık, burada sizinle yedi–sekiz senede yüz derece fazla hizmet edildi. Halbuki, kendi memleketimde ve İstanbul'da burada benimle çalışan kardeşlerimden yüz, belki bin derece fazla yardımcılarım varken, burada ben yalnız, kimsesiz, garip, yarım ümmî, insafsız memurların gözetimi ve tazyikleri altında yedi–sekiz sene sizinle ettiğim hizmet, yüz derece eski hizmetten fazla muvaffakiyeti gösteren manevî kuvvet, sizlerdeki ihlâstan geldiğine kat'iyen şüphem kalmadı.

Hem itiraf ediyorum ki, samimî ihlâsınızla, şan ve şeref perdesi altında nefsimi okşayan riyadan beni bir derece kurtardınız. İnşâallah tam ihlâsa muvaffak olursunuz, beni de tam ihlâsa sokarsınız.

Bilirsiniz ki, Hazret-i Ali (radiyallâhu anh) o mucize gibi kerametiyle ve Hazret-i Gavs-ı A'zam (kuddise sirruh), o harika gaybî (geleceğe bakan) kerametiyle sizlere bu sırr-ı ihlâs sebebiyle iltifat ediyorlar ve himaye ve teselli verip, hizmetinizi mânen alkışlıyorlar.¹⁷⁹ Evet hiç şüphe etmeyiniz ki, bu teveccühleri, ihlâstan dolayı gelir. Eğer bilerek bu ihlâsı kırsanız, onların tokadını yersiniz. Onuncu Lem'a'daki şefkat tokatlarını hatırlayınız.

Böyle manevî kahramanları arkanızda destekçi, başınızda üstad bulmak isterseniz *وَيُؤْتِرُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ* (Bunun da ötesinde, kendi paylarına düşen yoksulluk da olsa onları [kardeşleri mü'minleri] kendilerine tercih ederler.” Haşır sûresi/59:9) sırrıyla tam ihlâsı kazanınız.

Kardeşlerinizin nefislerini nefsinize –şerefte, makamda, teveccühte, hattâ maddî menfaat gibi nefsin hoşuna giden şeylerde– tercih ediniz. Hattâ en latîf ve güzel bir iman hakikatini muhtaç bir mü'mine bildirmek ki, en masumane, zararsız bir menfaattir, mümkünse, nefsinize bir kendini beğenmişlik gelmemesi için, istemeyen bir arkadaş ile yaptırmak hoşunuza gitsin. Eğer “Ben sevap kazanayım, bu güzel meseleyi ben söyleyeyim.” arzunuz varsa, her ne kadar bunda bir günah ve zarar yoktur. Fakat aranızdaki ihlâs sırrına zarar gelebilir.

Dördüncü düsturunuz: Kardeşlerinizin meziyetlerini şahıslarınızda ve faziletlerini kendinizde tasavvur edip, onların şerefleriyle şükür içinde iftihar etmektir

Ehl-i tasavvufun arasında “*fenâ fi'ş-şeyh* (şeyhte fâni olma), *fenâ fi'r-Rasûl* (Rasûl'de fâni olma)” terimleri var. Ben, sofi değilim. Fakat onların bu düsturu, bizim meslekte “*fenâ fi'l-ihvân* (kardeşlerde fâni olma)” şeklinde güzel bir düsturdur. Kardeşler arasında buna “*tefânî*” denir. Yani, birbirinde fâni olmaktır. Yani, kendi nefsanî hislerini unutup, kardeşlerinin meziyetleri ve hisleriyle fikren yaşamaktır. Zaten

yolumuzun esası kardeşliktir. Peder ile evlât, şeyh ile mürid arasındaki vasıta değildir. Belki hakikî kardeşlik vasıtalarıdır. Olsa olsa bir üstadlık ortaya girer.

Yolumuz “*Halîliye*” olduğu için, meşrebimiz “*hillet*”tir. Hillet ise, en yakın dost, en fedakâr arkadaşı, en güzel takdir edici yoldaş ve en civanmert kardeş olmayı gerektirir. Bu hilletin en temel esası, samimî ihlâstır. Samimî ihlâsı kıran insan, bu hilletin gayet yüksek kulesinin başından düşer. Gayet derin bir çukura düşmek ihtimali var. Ortada tutunacak yer bulamaz.

Evet, yol iki görünüyor. Kur’ân’ın büyük caddesi olan şu yolumuzdan şimdi ayrılanlar, bize düşman olan dinsizlik kuvvetine bilmeyerek yardım etmek ihtimali var. İnşâallah, Risale-i Nur yoluyla Kur’ân-ı Mu’cizü’l-Beyan (Beyan Mu’cizesi Kur’ân)’ın kudsî dairesine girenler, daima nura, ihlâsa, imana kuvvet verecekler ve öyle çukurlara düşmeyeceklerdir.

Ey Kur’ân hizmetinde arkadaşlarım! İhlâsı kazanmanın ve muhafaza etmenin *en tesirli bir yolu*, ‘*râbıta-yı mevt*’ (ölümü düşünme, onunla irtibatı güçlü tutma)dır. Evet, ihlâsı zedeleyen ve riyaya ve dünyaya sevkeden tûl-ü emel (ileriye dönük uzun emeller besleme) olduğu gibi, riyadan nefret veren ve ihlâsı kazandıran da, râbıta-yı mevttir. Yani, ölümünü düşünüp, dünyanın fâni olduğunu mülâhaza edip, nefsin desiselerinden kurtulmaktır. Evet, ehl-i tarikat ve ehl-i hakikat, Kur’ân-ı Hakîm’in

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ ، كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ

(Hiç şüphe yok ki sen de öleceksin, onlar da ölecekler. Zümer Sûresi/ 39: 30; Her nefis (canlı) ölümlüdür, ölümü tatmaya mahkûmdur. Âl-i İmran Sûresi/3: 185) gibi âyetlerinden aldığı dersle, râbıta-yı mevti yolculuklarında esas tutmuşlar, tûl-ü emelin kaynağı olan sanki edebî yaşanacakmış duygusunu o râbıta ile yok etmişler. Onlar farazî ve hayalî bir surette kendilerini ölmüş tasavvur ve hayal ediyor; yıkanıyor, kabre konuyor farz edip, düşününe düşününe nefis-i emmâre o hayal ve tasavvurun tesiri altında uzun emellerinden bir derece vazgeçer. Bu râbıtanın faydaları pek çoktur. Hadîste *أَكْثَرُوا ذِكْرَ هَاذِمِ اللَّذَاتِ* – ev kemâ kâl– yani “Lezzetleri tahrip edip acılaştırıp ölümü çok hatırlayıp anın!”¹⁸⁰ diye bu râbıtayı ders veriyor. Fakat yolumuz tarikat olmadığı, belki hakikat olduğu için, bu râbıtayı ehl-i tarikat gibi farazî ve hayalî surette yapmaya mecbur değiliz. Hem bu, hakikat mesleğine uygun gelmiyor. Belki âkıbeti düşünmek suretiyle geleceği hazır zamana getirmek değil, belki hakikat noktasında hazır zamandan geleceğe fikren gitmek, geleceğe öyle bakmaktır.

Evet, hiç hayale, “farzedelim”e lüzum kalmadan, bu kısa ömür ağacının başındaki tek meyvesi olan kendi cenazesine bakabilir. Onunla yalnız kendi şahsının ölümünü gördüğü gibi, bir parça öbür tarafa gitse, asrının ölümünü de görür; daha bir parça öbür tarafa gitse, dünyanın ölümünü de müşahede eder, tam ihlâsa yol açar.

İkinci yol: Tahkikî imanın kuvvetiyle ve Sani’ın ma’rifetini netice veren Allah’ın sanat eserleri üzerinde iman kaynaklı ve imana yönelik tefekkürden gelen parıltılar ile bir nev’i huzur kazanıp, Hâlîk-ı Rahîm’in hazır ve nâzır (görür) olduğunu düşünüp, O’ndan başkasının teveccühünü aramayıp ve huzurunda başkalarına bakmak, medet aramak o huzurun edebine muhalif olduğunu düşünmekle o riyadan kurtulup ihlâsı kazanır. Her ne ise. Bunda çok dereceler, mertebeler var. Herkes kendi hissesine göre ne kadar istifade edebilse, o kadar kârdır. Risale-i Nur’da riyadan kurtaracak, ihlâsı kazandıracak çok hakikatler zikredildiğinden, onlara havale edip, burada kısa kesiyoruz.

İhlâsı kıran ve riyaya sevkeden bazı sebepler

İhlâsı kıran ve riyaya sevkeden pek çok sebepten iki–üçünü kısaca beyan edeceğiz:

Birincisi: Maddî menfaat cihetinden gelen rekabet, yavaş yavaş ihlâsı kırar. Hem hizmetin neticesini de zedeler. Hem o maddî menfaati de kaçıırır.

Evet, hakikat ve Âhiret için çalışanlara karşı bu millet, bir hürmet ve bir yardımcı olma fikrini daima beslemiş. Ve bilfiil onların ihlâslarındaki hakikate ve sadakatle hizmetlerine bir cihette iştirak etmek niyetiyle, onların maddî ihtiyaçlarını karşılamakla meşgul olup, vakitleri boşa gitmesin diye, sadaka ve hediye gibi maddî menfaatlerle yardım edip, hürmet göstermişler. Fakat bu yardım ve menfaat istenilmez, belki verilir. Hem kalben arzu edip beklemekle, hâl diliyle dahi istenilmez, belki ummadığı bir halde verilir. Yoksa ihlâsı zedelenir. Hem *وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا* (Âyetlerimi azıcık bir fiyata satmayın. Bakara Süresi/2: 41) âyetinin nehyine yanaşır, ameli kısmen yanar.

İşte bu maddî menfaati arzu edip beklemeye durmak, sonra nefis-i emmâre, bencillik ve kendini beğenmişlik cihetiyle o menfaati başkasına kaptırmamak için, hakikî bir kardeşine ve o hususî hizmette arkadaşına karşı bir rekabet damarı uyandırır. İhlâsı zedelenir, hizmette kudsiyeti kaybeder, ehl-i hakikat nazarında katlanılması zor bir vaziyet alır. Ve maddî menfaati de kaybeder. Her ne ise. Bu hamur çok su götürür; kısa kesip yalnız hakikî kardeşlerimin içinde ihlâs sırrını ve samimî ittifakı kuvvetleştirecek iki misal söyleyeceğim.

Birinci misal: Ehl-i dünya, büyük bir servet ve şiddetli bir kuvvet elde etmek için, hattâ bir kısım siyasîler ve beşerin içtimaî (sosyal–toplumsal) hayatının mühim

unsurları ve komiteleri, malda ortaklık düsturunu kendilerine rehber etmişler. Bütün suiistimalleri ve zararlarıyla beraber, harika bir kuvvet, bir menfaat elde ediyorlar. Halbuki, malda ortaklığın çok zararlarıyla beraber, ortaklıkla [malın ve sahipliğin] mahiyeti de değişmez. Her bir ortak [malın] tamamına gerçi bir cihette ve gözetmede mâlik hükmündedir, fakat istifade edemez; [ancak hissesi nisbetinde iştirak eder]. Her neyse. Fakat maldaki bu ortaklık düsturu uhrevî amellere girse, zararsız [da olmanın ötesinde], büyük menfaate vesiledir. Çünkü bütün mallar, iştirakçi her bir ferdin eline tamamen geçmesinin sırrını taşıyor.

Çünkü nasıl ki dört-beş adamdan –iştirak niyetiyle– biri gazyağı, biri fitil, biri lâmba, biri şişe, biri kibrit getirip lâmbayı yakıyor [bir netice adına işbölümü ve işbirliği yapıyorlar]. Her biri tam bir lâmbaya mâlik oluyor. O iştirak edenlerin her birinin bir duvarda büyük bir aynası varsa, her birinin noksansız, parçalanmadan birer lâmba, oda ile beraber aynasına girer. Aynen öyle de, uhrevî amellerde ihlâs sırrı ile iştirak, kardeşlik sırrı ile dayanışma ve birleşme ve birlik sırrı ile iş ve çalışma ortaklığından hâsıl olan bütün kazanç ve bütün nur, her birinin amel defterine bütünüyle gireceği ehl-i hakikat arasında gözlenen ve bilinen bir hakikattir, gerçekte böyledir ve İlâhî Rahmet ve Kerem'in gereğidir.

İşte, ey kardeşlerim! Sizleri inşâallah maddî menfaat rekabete sevketmeyecek. Fakat uhrevî menfaat noktasında bir kısım ehl-i tarikat aldandıkları gibi, sizin de aldanmanız mümkündür. Fakat şahsî, cüz'î bir sevap nerede; yukarda verilen misal hükmündeki iş birliği noktasında ortaya çıkan sevap ve nur nerede?

İkinci misal: Ehl-i sanat (zenaat), sanatın neticesini ziyade kazanmak için, sanatta ortaklık cihetinde mühim bir servet elde ediyorlar. Hattâ dikiş iğneleri yapan on kişi, ayrı ayrı yapmaya çalışmışlar. Her günde yalnız üç iğne, o ferdî çalışmanın meyvesi olmuş. Sonra iş bölümü düsturuyla on adam birleşmişler. Biri demir getirip, biri ocak yandırıp, biri delik açar, biri ocağa sokar, biri ucunu sivriltir ve bunun gibi... her birisi iğne yapmak sanatında yalnız cüz'î bir işle meşgul olup, uğraştığı hizmet basit olduğundan vakit kaybolmayıp, o hizmette meleke kazanarak, gayet süratle işini görmüş. Sonra, o iş bölümü düsturuyla olan sanatın neticesini taksim etmişler. Her birisine, tamamı için bir günde üç iğneye bedel, üç yüz iğne düştüğünü görmüşler. Bu hadise, ehl-i dünyanın sanatkârları arasında, onları iş bölümüne sevketmek için dillerinde destan olmuştur.

İşte, ey kardeşlerim! Madem dünyevî işlerde, kesif (yoğun) maddelerde böyle birlik, ittifak ile neticeler böyle büyük olur, toplamda büyük faydalar verir. Acaba, uhrevî,

nuranî ve taksime muhtaç olmayan, taksim olunmayan işlerde, fazl-ı İlâhî ile her bir kişinin aynasına umum nurun yansıması ve her biri bütünün kazandığı aynı sevaba mâlik olmak, ne kadar büyük bir kâr olduğunu kıyas edebilirsiniz. Bu büyük kâr, rekabetle ve ihlâssızlıkla kaçırılmaz!

İhlâsı kıran ikinci mâni: Halk nazarında mevki sahibi olma arzusundan gelen şöretperestlik sebebiyle ve şan ü şeref perdesi altında halkın teveccühünü kazanmak, dikkatleri üzerine çekmekle enaniyeti okşamak ve nefis-i emmâreye bir makam vermektir ki, en mühim bir ruhî maraz olduğu gibi, “gizli şirk” tâbir edilen riyakârlığa,¹⁸¹ kendini beğenmişliğe kapı açar, ihlâsı zedeler.

Ey kardeşlerim! Kur’ân-ı Hakîm’in hizmetindeki yolumuz *hakikat ve kardeşlik* olduğu ve kardeşliğin sırrı, *şahsiyetini kardeşler içinde fâni edip*,¹⁸² *onların nefislerini kendi nefisine tercih etmek* olduğundan, aramızda bu nev’i şöret ve halklar nazarında mevki sahibi olma arzusundan gelen rekabet tesir etmemek gerektir. Çünkü yolumuza bütün bütün aykırıdır. Madem kardeşlerin şerefi umumiyetle her ferde ait olabilir; o büyük manevî şerefi şahsî, kendini beğenmişçesine, rekabet içinde, cüz’î bir şerefe ve şöhrete feda etmek, Risale-i Nur şakirtlerinden yüz derece uzak olduğu ümidindeyim.

Evet, Risale-i Nur şakirtlerinin kalbi, aklı, ruhu, böyle aşağı, zararlı, süflî şeylere tenezzül etmez. Fakat herkeste nefis-i emmâre bulunur. Bazı da nefsanî hisler, damarlara ilişir; bir derece hükmünü kalb, akıl ve ruhun rağmına olarak icra eder. Sizlerin kalb, ruh ve aklınızı itham etmem. Risale-i Nur’un verdiği tesir sebebiyle itimat ediyorum. Fakat nefis, heva (boş temayüller), his ve vehim bazen aldatıyorlar. Onun için, bazen şiddetli ikaz olunuyorsunuz. Bu şiddet, nefis, heva, his ve vehme bakıyor; ihtiyatlı davranınız.

Yolumuz kardeşliktir. Kardeş, kardeşe peder olamaz, mürşid vaziyetini takınamaz. Kardeşlikteki makam geniştir.

Evet, eğer yolumuz şeyhlik olsa idi, makam bir olurdu veyahut sınırlı makamlar bulunurdu. O makama çok sayıda istidatlar namzet olurdu. Gıptayı tahrik edecek bir kendini ortaya koyma olabilirdi. Fakat yolumuz kardeşliktir. Kardeş, kardeşe peder olamaz, mürşid vaziyetini takınamaz. Kardeşlikteki makam geniştir. Gıptayı veya gıpta duymayı tahrik edecek sıkışıklığa yol açmaz. Olsa olsa, kardeş kardeşe yardımcı ve destekçi olur; hizmetini tamamlar...

Üçüncü mâni: Korku ve tamahtır. Bu mâni diğer bir kısım mânilerle beraber “Hücumât-ı Sitte”de¹⁸³ tamamıyla izah edildiğinden ona havale edip, Cenâb-ı Erhamür-

râhimîn'den bütün Güzel İsimleri'ni şefaathçi yapıp niyaz ediyoruz ki: “Bizleri tam ihlâsa muvaffak eylesin, âmîn...”¹⁸⁴

اللَّهُمَّ بِحَقِّ الْإِخْلَاصِ اجْعَلْنَا مِنْ عِبَادِكَ الْمُخْلِصِينَ الْمُخْلِصِينَ آمِينَ آمِينَ ¹⁸⁵
سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

Hizmet karşılığında velâyet gibi manevî makamlar dahi istememe

Sonra bizim hizmetimiz itibarıyla bizde zayıf damar sayılan, fakat hakikat noktasında herkesin makbulü ve her şahıs onu kazanmaya iştihak duyduğu “manevî makam sahibi olmak ve velâyet mertebelerinde terakki etmek” ve o İlâhî nimeti kendinde olsun istemektir ki, insanlara menfaatten başka hiçbir zararı yok. Fakat böyle benlik, enaniyet, menfaat düşkünlüğü ve nefsinin kurtarmak hissini hakim olduğu bir zamanda elbette ihlâs sırrına ve hiçbir şeye âlet olmama üzerine kurulan iman hizmetiyle şahsî manevî makamlar da aramamak gerekiyor. Hareketlerinde onları istememek ve düşünmemek lâzımdır ki, hakikî ihlâsın sırrı bozulmasın. İşte bunun içindir ki, Nur hizmetinin haricinde herkesin aradığı keşif, keramet ve ruhî kemalât (dahi) aramadığımı zayıf damarlarımı tutmaya çalışanlar anladılar. Bu noktada dahi mağlûp oldular.¹⁸⁶

İman hakikatlerini ihlâsla on insana ders vermek, büyük bir kutup olmaktan daha ehemmiyetlidir

İhlâs hakikati, benim için şana, şerefe, maddî ve manevî rütbelere vesile olabilen şeylerden beni men ediyor... Kemiyet (sayı çokluğu veya azlığı) keyfiyete nisbeten ehemmiyetsiz olduğundan, hâlis bir hizmetçi olarak, ihlâs hakikati ile, her şeyin üstünde iman hakikatlerini on insana ders vermeyi, büyük bir kutup olup, binler adamı irşad etmekten daha ehemmiyetli görüyorum.

Çünkü o on insan, tam o hakikati her şeyin üstünde gördüklerinden, sebat edip, o çekirdekler hükmünde olan kalbleri, birer ağaç olabilirler. Fakat o binler adam, dünyadan ve felsefeden gelen şüpheler ve vesveselerle, o kutbun derslerini, “Hususî makamından ve hususî hissiyatından geliyor.” nazarıyla bakıp, mağlûp olarak dağıtılabirler. Bu manâ için hizmetkârlığı, makamlara tercih ediyorum.

Hattâ bu defa bana bayramda, düşmanlarımın planıyla beş noktada kanunsuz ihanet eden o malûm adama şimdilik bir belâ gelmesin diye telâş ettim. Çünkü mesele şaşaalıldığı için, doğrudan doğruya avam halk bana makam verip harika bir keramet sayabilirler diye, dedim: “Yâ Rabbi, bunu ıslah et veya cezasını ver. Fakat böyle

keramet dedirtecek bir surette olmasın.”¹⁸⁷

Hizmette ve ibadetlerde rekabet ve kıskançlık olmaz

İ'lem eyyühe'l-azîz (Bil ey arkadaş)! Ücret alınacağı zaman veya mükâfat dağıtılacağı zaman rekabet, kıskançlık mikrobu oynamaya başlar. Fakat, iş zamanında, hizmet vaktinde o mikrobu haberi olmuyor; hattâ tembel olan adam çalışkanı sever, zayıf olan kuvvetliyi takdir eder ve beğenir. Fakat, çalışmasını ister ki, iş hafif olsun, kendisi zahmetten kurtulsun. Dünya da din işleri, Âhîret amelleri ve hizmet için kurulmuş bir fabrika olduğu cihetle ve o fabrika içerisinde işlenen ve yapılan ibadetlerin meyveleri öteki âlemde görüneceğine nazaran, ibadetlerde rekabet edilmemelidir. Olduğu takdirde, ihlâsı kaybolur; ve o rekabeti yapan, halkın takdir ve beğenmesi gibi dünyevî bir mükâfatı düşünür. Zavallı düşünmüyor ki, o düşünce ile amelini ihlâssızlıkla iptal eder. Çünkü, sevap verilmesi ve ücret alma işinde insanları insanların Rabb'ine ortak eder ve halkın nefretine hedef olur.¹⁸⁸

İHLÂS'IN EN ÖNEMLİ KAYNAKLARINDAN ŞEFKAT VE ŞEFKAT KAHRAMANI KADINLARIN HİZMETİ

Mü'min erkeklerle mü'min kadınlar birbirlerinin velîleri, çok yakın yardımcıları ve birbirlerinin işlerine vekildirler. Usulü dairesinde doğruyu ve iyiliği teşvik edip yayar, yanlışın ve kötülüklerin önünü almaya çalışırlar. Namazı bütün şartlarına riayet ederek, vaktinde ve aksatmadan kılarlar ve zekâtı tastamam verirler; Allah'a ve Rasûlü'ne daima itaat içindedir onlar. Onlardır Allah'ın merhametle muamele edeceği seçkin kimseler. Hiç şüphesiz Allah, izzet ve ululuk sahibi, her işte üstün ve mutlak galiptir; bütün hüküm ve icraatında pek çok hikmetler bulunandır. Allah, mü'min erkeklere ve mü'min kadınlara içlerinde daimî kalmak üzere (ağaçlarının arasından ve köşklerinin) altından ırmaklar akan cennetler, sonsuz nimet ve ebedî mutluluk cennetlerinde pek hoş meskenler va'detmiştir. Hepsinden alâsı ise, Allah'ın onlardan keyfiyetini dünyada kavramanız mümkün olmayan hoşnutluğudur. İşte budur çok büyük kazanç, çok büyük başarı. (Tevbe Sûresi/9: 71-72)

Allah'a tam teslim olmuş erkekler ve tam teslim olmuş kadınlar, hakkıyla ve gerçekten iman etmiş erkekler ve hakkıyla ve gerçekten iman etmiş kadınlar, (İslâm'ın her hükmüne baş eğmiş) tam itaatkâr erkekler ve tam itaatkâr kadınlar, (bütün söz ve davranışlarında) dürüst ve yalandan uzak erkekler ve dürüst, yalandan

uzak kadınlar, (İslâm'ı yaşamada) sebatkâr ve başlarına gelenlere sabreden erkekler, sebatkâr ve sabırlı kadınlar, (Allah karşısında) tam manâsıyla saygılı ve boyunları önde erkekler ve tam manâsıyla saygılı, boyunları önde kadınlar, (Allah yolunda ve muhtaçlar için) infakta bulunan erkekler ve infakta bulunan kadınlar, oruç tutan erkekler ve oruç tutan kadınlar, ırzlarını, iffetlerini ve açılmaktan avret yerlerini koruyan erkekler ve ırzlarını, iffetlerini ve açılmaktan avret yerlerini koruyan kadınlar, (ibadet içinde ve dışında) Allah'ı çok zikreden erkekler ve Allah'ı çok zikreden kadınlar: Allah, bu kutlu insanlar için sürprizlerle dolu bir mağfiret ve pek büyük bir mükâfat hazırlamıştır. (Ahzâb Sûresi/33: 35)

Ehl-i imân âhiret hemşirelerim olan kadınlar taifesi ile bir konuşmadır

Bazı vilâyetlerde bazı hanımların samimî ve hararetli bir surette Nurlar'a karşı alâkalarını gördüğüm ve haddimden pek ziyade, onların Nurlar'a ait derslerime itimatlarını bildiğim sıralarda, mübarek Isparta'ya ve manevî Medresetü'z-Zehrâ'ya üçüncü defa geldiğim zaman işittim ki; o mübarek Âhiret hemşirelerim olan hanımlar, benden bir ders bekliyorlarmış. Güya vaaz suretinde camilerde onlara bir dersim olacak. Halbuki ben dört-beş vecihle hastayım ve hem perişan, hattâ konuşmaya ve düşünmeye takatim olmadığı halde, bu gece şiddetli bir ihtar ile kalbime geldi ki, madem on beş sene evvel gençlerin istemeleriyle *Gençlik Rehberi*'ni onlar için yazdın ve pek çok istifade edildi. Halbuki hanımlar taifesi, gençlerden daha çok bu zamanda öyle bir rehber muhtaçtırlar. Ben de bu ihtara karşı gayet perişan ve zaaf u aczimle beraber “Üç Nükte” ile gayet kısa olarak bazı lüzumlu maddeleri, o mübarek hemşirelerime ve manevî genç evlâtlarıma beyan ediyorum.

Birinci Nükte: Kadınlardaki şefkat ve ihlâs, İslâm adına pek büyük bir inkişafa vesiledir

Risale-i Nur'un en mühim bir esası şefkat olmasından, hanımlar taifesi şefkat kahramanları bulunmaları cihetiyle daha ziyade Risale-i Nur'la fitraten alâkadardırlar. Ve –Allah'a hamdolsun– bu fitrî alâkadarlık çok yerlerde hissediliyor. Bu şefkattaki fedakârlık, hakikî bir ihlâsı ve beklentisiz bir fedakârlık manâsını ifade ettiğinden, şimdi bu zamanda pek çok ehemmiyeti var.

Evet, insanın en birinci üstadı ve tesirli muallimi, onun validesidir. Bu münasebetle ben kendi şahsımda kat'î ve daima hissettiğim bu manâyı beyan ediyorum: Bu seksen sene ömrümde, seksen bin zatlardan ders aldığım halde, kasem ediyorum ki, en esaslı, sarsılmaz ve her vakit bana dersini tazeler gibi merhum validemden aldığım telkinler ve manevî derslerdir ki, o dersler, fitratımda âdeta maddî vücudumda çekirdekler

hükümünde yerleşmiş. Diğer derslerimin o çekirdekler üzerine bina edildiğini aynen görüyorum. Demek bir yaşındaki fitratıma ve ruhuma merhum vâlidemin ders ve telkinleri, şimdi bu seksen yaşındaki gördüğüm büyük hakikatler içinde esaslı birer çekirdek olarak müşahede ediyorum.

Kısaca: Yolumun ve meşrebimin dört esasından en mühimi olan şefkat etmek ve Risale-i Nur'un da en büyük hakikati olan acımak ve merhamet etmeyi, o validemin şefkatli fiil ve hâlinden ve o manevî derslerinden aldığımı apaçık olarak görüyorum. Evet, bu hakikî ihlâs ile hakikî bir fedakârlık taşıyan validelik şefkati sâiiistimal edilip, masum çocuğunun elmas hazinesi hükümünde olan âhiretini düşünmeyerek, geçici fâni şişeler hükümünde olan dünyaya o çocuğun masum yüzünü çevirmek ve bu şekilde ona şefkat göstermek, o şefkati sâiiistimal etmektir.

Evet, kadınların şefkat cihetiyle bu kahramanlıklarını hiçbir ücret ve hiçbir mukabele istemeyerek, hiçbir şahsî fayda, hiçbir gösteriş manâsı olmayarak ruhunu feda ettiklerine, o şefkatin küçücük bir nümûnesini taşıyan bir tavuğun yavrusunu kurtarmak için aslana saldırması ve canını feda etmesi ispat ediyor.

Şimdi İslâmî terbiyeden ve uhrevî amellerden en kıymetli ve en lüzumlu esas, ihlâstır. Bu çeşit şefkattaki kahramanlıkta o hakikî ihlâs bulunuyor.

Eğer bu iki nokta [şefkat ve ihlâs] o mübarek taifede inkişafa başlasa, İslâmiyet dairesinde pek büyük bir saadete vesile olur. Halbuki erkeklerin kahramanlıkları, karşılıksız olamıyor; belki, yüz cihette mukabele istiyorlar. Hiç olmazsa şân ü şeref istiyorlar...

İkinci Nükte: Müslüman'ın sığınağı, dünyadaki bir nev'i cenneti olan aileyi yıkmaya çalışan komitelere karşı dikkatli olunmalı; aile içinde İslâmî düsturlar esas alınmalı

Bu sene inzivada iken ve içtimaî hayattan çekildiğim halde bazı Nur talebesi kardeşlerimin ve hemşirelerimin hatırları için dünyaya baktım. Benimle görüşen çoğu dostlardan, kendi ailevî hayatlarından şikâyetler işittim. “Eyvah!” dedim. İnsanın, bilhassa Müslüman'ın sığınağı, bir nev'i cenneti ve küçük bir dünyası, aile hayatıdır. “Bu da mı bozulmaya başlamış?” dedim. Sebebini aradım. Bildim ki, nasıl İslâmiyet'in içtimaî hayatına ve dolayısıyla İslâm Dini'ne zarar vermek, gençleri yoldan çıkarmak ve gençlik hevesleriyle sefahete sevk etmek için bir-iki komite çalışıyormuş. Aynen öyle de, biçare hanımlar taifesinin gafil kısmını dahi yanlış yollara sevk etmek için bir-iki komitenin tesirli bir surette perde altında çalıştığını hissettim. Ve bildim ki, bu İslâm milletine bir dehşetli darbe, o cihetten geliyor.

Ben de siz hemşirelerime ve gençleriniz olan manevî evlâtlarıma kat'iyen beyan ediyorum ki: Kadınların Âhret saadeti gibi, dünyevî saadetlerini de ve fitratlarındaki ulvî seciyeleri de bozulmaktan kurtulmanın yegâne çaresi İslâmiyet dairesindeki dinî terbiyeden başka yoktur!.. Risale-i Nur'un bir parçasında denilmiş ki:

Aklı başında olan bir adam, (hayat) arkadaşına muhabbetini ve sevgisini, beş-on senelik fâni ve zâhirî güzelliğe bağlamaz. Belki kadınların güzelliğinin en güzeli ve daimîsi olarak, onun şefkatine ve kadınlığa mahsus güzel ahlâkına sevgisini bina etmeli. Tâ ki, o biçare ihtiyarladıkça kocasının muhabbeti ona devam etsin. Çünkü onun refikası (hayat arkadaşı), yalnız dünya hayatındaki geçici bir yardımcı refika değil, belki ebedî hayatında ebedî ve sevimli bir hayat arkadaşı olduğundan¹⁸⁹, ihtiyarladıkça daha ziyade hürmet ve merhamet ile birbirine muhabbet etmek lâzım geliyor. Şimdiki medeniyet terbiyesi perdesi altındaki hayvancasına geçici bir arkadaşlıktan sonra ebedî bir ayrılığa maruz kalan o aile hayatı, esasıyla bozuluyor.

Hem Risale-i Nur'un bir parçasında denilmiş ki:

Bahtiyardır o adam ki; ebedî arkadaşını kaybetmemek için salih hanımını taklit eder, o da salih olur. Hem bahtiyardır o kadın ki, kocasını dindar görür, ebedî dostunu ve arkadaşını kaybetmemek için o da tam dindar olur; dünyevî saadeti içinde uhrevî saadeti kazanır. Bedbahttır o adam ki, sefahete girmiş hanımına uyar, vazgeçirmeye çalışmaz, kendisi de iştirak eder. Bedbahttır o kadın ki, kocasının fiskına (günahlarına) bakar, onu başka bir surette taklit eder. Yazıklar o koca ve hanımına ki, birbirini ateşe atmakta yardım eder. Yani, medeniyet fantezilerine birbirini teşvik eder.

İşte, Risale-i Nur'un bu minvaldeki cümlelerinin manâsı budur ki:

Bu zamanda aile hayatının, dünyevî ve uhrevî saadetin ve kadınlarda ulvî seciyelerin inkişafının yolu, yalnız Şeriat dairesindeki İslâmî edep düsturlarıdır.

Şimdi aile hayatında en mühim nokta budur ki:

Kadın, kocasında fenalık ve sadakatsizlik görse, o da kocasının inadına kadına ait ailevî vazifesi olan sadakat ve güvenilirliği bozsa, aynen askerlikte itaatin bozulması gibi, o aile hayatının fabrikası parça parça olur. Belki o kadın, elinden geldiği kadar kocasının kusurunu ıslaha çalışmalıdır ki, ebedî arkadaşını kurtarsın. Yoksa o da, kendini açıklık ve saçıklıkla başkalara göstermeğe ve sevdirmeye çalışsa, her bakımdan zarar eder...

Hemşirelerim! Mahremce bu sözümlü size söylüyorum: Geçim derdi için serseri, ahlâksız, frenkmeşreb bir kocanın tahakkümü altına girmektense, fitratınızdaki iktisat ve

kanaatle, köylü masum kadınların nafakalarını kendileri çıkarmak için çalışmaları nev'inden kendinizi idareye çalışınız, satmaya çalışmayınız. Şayet size münasip olmayan bir erkek kısmet olsa, siz kısmetinize razı olunuz ve kanaat ediniz. İnşâallah rızanız ve kanaatinizle o da ıslah olur. Yoksa şimdiki işittiğim gibi, mahkemelere boşanmak için müracaat edeceksiniz. Bu da, İslâmî haysiyet ve millî şerefimize yakışmaz.

Üçüncü Nükte: Meşrû dairedeki lezzetlerle yetinilmeli; hem, dünya hayatında da hakikî lezzet, iman ve salih ameldedir

Aziz hemşirelerim! Kat'iyen biliniz ki:

Meşrû dairenin haricindeki zevklerde, lezzetlerde on derece onlardan ziyade elemeler ve zahmetler bulunduğunu Risale-i Nur yüzer kuvvetli delillerle, hadiselerle ispat etmiştir. Ayrıntılı açıklamaları Risale-i Nur'da bulabilirsiniz.

Kısaca: Küçük Sözler'den Altıncı, Yedinci, Sekizinci Sözler ve *Gençlik Rehberi*, benim bedelime sizlere tam bu hakikati gösterecek. Onun için meşrû dairedeki keyifle yetininiz ve kanaat getiriniz. Sizin evinizdeki masum evlâtlarınızla masumane sohbet, yüzer sinemadan daha ziyade zevklidir. Hem kat'iyen biliniz ki, bu dünya hayatında hakikî lezzet, iman dairesindedir ve imandadır. Ve salih amellerin her birisinde bir manevî lezzet var. Ve dalâlet ve sefahette, bu dünyada dahi gayet acı ve çirkin elemeler bulunduğunu Risale-i Nur yüzer kat'î delillerle ispat etmiştir. Âdeta imanda bir Cennet çekirdeği ve dalâlette ve sefahette bir Cehennem çekirdeği bulunduğunu ben kendim çok tecrübelerle ve hadiselerle aynel-yakîn (bizzat görme kesinliğinde) görmüşüm ve Risale-i Nur'da bu hakikat tekrar ile yazılmış. En şiddetli inatçı ve itirazcılarının eline girip, hem resmî ehl-i vukuflar ve mahkemeler o hakikate söz edememişler. Şimdi sizin gibi mübarek ve masum hemşirelerime ve evlâtlarım hükmünde küçüklerinize, başta *Tesettür Risalesi*, *Gençlik Rehberi* ve *Küçük Sözler*, benim bedelime sizlere ders versin.

Ben işittim ki, benim size camide ders vermeme arzu ediyorsunuz. Fakat benim perişanlığımınla beraber hastalığım ve daha başka pek çok sebepler, buna müsaade etmiyor. Ben de sizin için yazdığım bu dersimi okuyan ve kabul eden bütün hemşirelerimi, bütün manevî kazançlarıma ve dualarıma Nur şakirtleri gibi dâhil etmeğe karar verdim. Eğer siz benim bedelime Risale-i Nur'u kısmen elde edip okusanız veya dinleseniz, o vakit kaidemiz gereğince, bütün kardeşleriniz olan Nur şakirtlerinin manevî kazançlarına ve dualarına da hissedar oluyorsunuz.

Ben şimdi daha ziyade yazacaktım; fakat çok hasta, çok zayıf ve çok ihtiyar olduğum ve tashih gibi çok vazifelerim bulunduğundan, şimdilik bu kadarla iktifa ettim.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Duanıza muhtaç kardeşiniz

Said Nursî

İhtiyar hanımlar şefkatleri sebebiyle sebat ediyorlar

Bu şehirde Risale-i Nur'a intisap eden (bağlanan) ihtiyar hanımlar sebat ettiklerini ve başkaları gibi sarsılmadıklarını düşündüm. Birden bu hadis-i şerif ihtar edildi: عَلَيْكُمْ بِدِينِ الْعَجَائِزِ yani, “Âhir Zaman'da, kadınların samimî dinlerine ve kuvvetli itikadlarına tâbi olunuz.”¹⁹⁰

Evet, ihtiyar kadınlar fitraten zayıf, hassas ve şefkatli olmalarından, herkesten ziyade dindeki teselli ve nura muhtaç oldukları gibi, fitratlarındaki herkesten ziyade fedakârca şefkat cihetiyle, dinde buldukları nihayetsiz şefkat dolu bir teselli nuruna, Rahmân'ın merhametle iltifatına, nokta-i istinat (dayanak noktası) ve (nokta-i istimdat) yardım isteme noktasına ihtiyaçları var. Tam sebat etmek, fitratlarının gereğidir. Onun için, bu zamanda o ihtiyaçları tam yerine getiren Risale-i Nur, her şeyden ziyade onların ruhlarına hoş geliyor ve kalblerine yapışıyor.¹⁹¹

İHLÂS, KARDEŞLİK, MUTLAK DAYANIŞMA, BİRLİK VE İTTİFAKA MÂNİ HALLERDEN KAÇINMAK

Ey iman edenler! Sabredin; birbirinize sabır tavsiyesinde bulunun ve sabırda yardımlaşın; Allah'a ibadet ve O'nun yolunda cihad mevzuunda sürekli uyanık, daima hazırlıklı ve tam bir dayanışma içinde bulunun; ve Allah'a karşı gelmekten sakınıp takva dairesi içinde kalın. Umulur ki, böylece kurtuluşa ve gerçek mazhariyetlere erersiniz. (Âl-i İmran Sûresi/3: 200)

Hep birlikte Allah'ın İpi'ne sımsıkı sarılın ve asla ayrılığa düşmeyin... İçinizde hayra çağıran ve usulünce iyilik, doğruluk ve güzelliği teşvik edip yayan, kötülük, yanlışlık ve çirkinliğin ise önünü almaya çalışan bir topluluk bulunsun. Onlardır gerçek mazhariyet sahipleri ve gerçekten kurtuluşa erenler. Kendilerine apaçık hidayet delilleri geldikten sonra grup grup olanlar ve farklı farklı yollar tutanlar gibi olmayın. Onların payına düşen, pek büyük bir azaptır. (Âl-i İmran Sûresi/3: 103-105)

Kullarıma de ki, daima sözün en güzelini söylesinler. Çünkü şeytan, sürekli olarak aralarını açmaya çalışır. Gerçekten şeytan, insan için apaçık bir düşmandır. (İsrâ Sûresi/17: 53)

İçinizden fazilet ve imkân sahibi olanlar, ... affetsin ve müsamaha yolunu tutsunlar. Allah'ın sizi bağışlamasını istemez misiniz? Allah, çok bağışlayandır; hususî rahmeti pek bol olandır. (Nur Sûresi/24: 22)

O müttakîler ki, bollukta da darlıkta da infak ederler; kızdıklarında öfkelerini yutar ve insanların kusurlarını affederler. Allah, (işte böyle) ihsan sahiplerini sever. (Âl-i İmran Sûresi/3: 134)

Onlardan önce Medine'yi yurt edinip, onu İslâm'a da yurt olarak hazırlayan ve imanı da kendilerine bir yurt kılmış olanlara gelince, onlar Allah yolunda muhacir olarak kendilerine gelenlere sevgi besler, onlara verilenlerden dolayı içlerinde bir kıskançlık, bir ihtiyaç hissetmezler; bunun da ötesinde, kendi paylarına düşen yoksulluk da olsa onları kendilerine tercih ederler. (Haşr Sûresi/59: 9)

Ey iman edenler! İçinizden bir topluluk bir başka toplulukla alay etmesin; bilemezsiniz ki, belki alay edilen taraf alay eden taraftan daha hayırlıdır; kadınlar da başka kadınlarla alay etmesin, yine bilemezsiniz ki, alay edilenler alay edenlerden daha hayırlı olabilir. Birbirinizi, yani bizzat kendinizi küçük düşürmeyin ve birbirinizi hoşlanmayacağınız lâkaplarla çağırmayın. Bir insan iman ettikten sonra onu fiske çağrıştıran bir isimle çağırarak ne kötü bir davranıştır ve bu şekilde imandan sonra fasıklık damgası yemek de ne kötüdür. Böyle bir davranışın ardından kim tevbe edip Allah'a yönelmezse, öyleleri zalimlerin ta kendileridir. Ey iman edenler! (Mü'minler hakkında) fazla zan beslemekten kaçının, çünkü zannın çoğu ciddî günahdır. Birbirinizin gizli hallerini de araştırmayın ve kiminiz kiminizi gıybet etmesin. Acaba sizden biri, ölmüş kardeşinin etini yemeyi sever mi? İşte, hemen tiksindiniz. Allah'a gönülden saygı besleyin ve O'na karşı gelmekten sakının. Hiç şüphesiz Allah, tevbeleri çok kabul edendir; hususî rahmet ve merhameti pek bol olandır. (Hucurât Sûresi/49: 11-12)

Darılmak ve küsme yok; dayanma var

İki küçük hikâye

Birincisi: Bundan on beş sene evvel Rusya'nın kuzeyinde esir olduğum zaman doksan esir subayımızla beraber büyük bir fabrika koğuşunda bulunuyorduk. Sıkıntı ve ruh darlığından çok münakaşalar, gürültüler oluyordu. Hepsinin bana karşı ziyade hürmetleri olduğundan onları sakinleştiriyordum. Sonra, sükûneti muhafaza için dört-beş subayı

tayin ettim. Ve dedim: “Hangi köşede bir gürültü işittiniz, hemen yetişiniz. Hangi taraf haksız ise ona yardım ediniz.” Hakikaten bu tedbir ile gürültünün önü alındı. Benden soruldu: “Ne için ‘haksıza yardım ediniz!’ diyorsun?”

Cevaben, o zaman demiştim ki: “Haksız insafsızdır. Bir dirhem menfaatini başka herkesin kırk dirhem istirahati için bırakmaz. Haklı adam ise insaflı olur. Bir dirhem hakkını, bütün arkadaşlarının kırk dirhem sükûneti, herkesin menfaati için feda eder, bırakır. Gürültü kalkar, sükûnet geri gelir. Bu koğuştaki doksan zat istirahat eder. Eğer, haklıya yardım edilse, gürültü daha da artacak. Böyle içtimaî hayatta umumun (herkes) menfaatinin ehemmiyeti nazara alınır.”

İşte ey kardeşlerim! Bu hayatın bu bir araya gelişimizde, bu içtimaî hayatımızda “Bu kardeşim bana haksızlık etti” diye “küstem” demeyiniz. Bu, pek hatadır. O arkadaşın sana bir dirhem zarar vermiş ise, sen küsmekle kırk dirhem bizlere zarar veriyorsun. Belki kırk lira Risale-i Nur’a zarar vermek ihtimal dâhilindedir. Fakat Allah’a hamdolsun, pek haklı ve kuvvetli müdafaalarımız, arkadaşların ayrı ayrı, tekrar tekrar sorguya gitmelerinin önünü aldığından, fesadın da önü alındı. Yoksa, birbirinden küsmüş kardeşler, bir sinek kanadı kadar küçük bir çöpün göze girmesi gibi veyahut bir kıvılcımın baruta düşmesi gibi, az bir garazla büyük bir zarar verebilirdi.

Kardeşlerimden rica ederim ki: Sıkıntı veya ruh darlığı veya titizlik veya nefis ve şeytanın desiselerine kapılmak veya şuursuzluk sebebiyle arkadaşlardan çıkan fena ve çirkin sözlerden dolayı birbirlerine küsmesinler ve “Haysiyetime dokundu!” demesinler. Ben o fena sözleri kendime alıyorum. Damarınıza dokunmayın, bin haysiyetim olsa kardeşlerimin arasındaki muhabbete ve samimiyete feda ederim.¹⁹²

***

Kur’ân-ı Azîmüşşân’ın hürmetine, Kur’ân’la alâkanızın hakkına ve Nurlar ile yirmi sene zarfında imana hizmetinizin şerefine, çabuk bu dehşetli –zâhiren küçücük, fakat vaziyetimizin nezaketine nisbetle– pek acı, feci ve bizi mahva çalışan gizli münafıklara büyük bir yardım olan birbirinize küsmekten ve baruta ateş atmak hükmündeki güvenmekten vazgeçiniz ve geçiriniz! Yoksa bir dirhem şahsî hak yüzünden, bizlere ve Kur’ân ve iman hizmetine yüz batman zarar gelme ihtimali, şimdilik pek kuvvetlidir.

Sizi yeminle temin ederim ki, biriniz bana en büyük bir hakaret yapsa ve şahsımın haysiyetini bütün bütün kırsa, fakat Kur’ân, iman ve Nur hizmetinden vazgeçmezse ben onu helâl ederim, barışıırım, güvenmemeye çalışırım...

Madem cüz’î bir yabanilikten düşmanlarımızın istifadeye çalıştıklarını biliyorsunuz.

Çabuk barışınız; manâsız, çok zararlı nazlanmaktan vazgeçiniz! Yoksa bir kısmımız – Şemsi, Şefik, Tevfik gibi– muârızlara (bize karşı çıkanlara) sureten iltihak edip, iman hizmetimize büyük bir zarar ve noksaniyet olacak. Madem İlâhî inayet şimdiye kadar bir kayba bedel çokları o sistemde vermiş. İnşâallah yine imdadımıza yetişir.¹⁹³

Musibetler karşısında karşılıklı suçlamada bulunmamak

İkinci hikâye: Bir vakit ihtiyar bir kadının sekiz oğlu varmış. Her birisine mevcut sekiz ekmekten birer ekmeğe verdi, kendine kalmadı. Sonra, her birisi ekmeğinin yarısını ona verdi. Onun ekmeği dört oldu; ötekiler yarıya indi.

Kardeşlerim, ben de kırkınızın her birinin musibet hissesinin manevî elemninin yarısını kendimde hissediyorum. Kendi şahsıma ait eleme aldırmiyorum. Bir gün fazla sıkıntılı ve muzdarip oldum, “Acaba hatamın cezası mıdır, çekiyorum?” diye geçmiş vaziyetleri tetkik ettim. Gördüm ki, bu musibeti kaynatmaya ve tahrik etmeye hiçbir cihette müdahalem olmamış; tam aksine, (musibetten) kaçmak için mümkün tedbirleri kullanıyordum. Demek bu, İlâhî bir kazadır. Ve bile bile bir seneden beri müfsitler tarafından aleyhimizde hazırlanıyordu. Kaçınmak kabil değildi. Her halükârda başımıza geçirecektiler. Cenab-ı Hakk’a yüz bin şükür ki, musibeti yüzden bire indirdi.

İşte bu hakikat sebebiyle, “Senin yüzünden bu belâyı çektik!” diye minnette bulunmayınız. Belki beni helâl ediniz. Ve bana dua ediniz. Hem birbirinizi tenkit etmeyiniz. Demeyiniz ki: “Sen böyle yapmasaydın, böyle olmayacaktı.” Meselâ, bir kardeşimiz iki-üç imza sahibini söylemekle, müfsitlerin pek çok zatları belâyaya atmak için düşündükleri planı küçültüp, çoklarını kurtarmış. Değil zarar, belki büyük menfaat olmuş. Çok masumların bu belâdan kurtulmasına bir vesile oldu.¹⁹⁴

Kardeş ise, kardeşinin kusurunu örter, unuttur ve affeder

Aziz, sıddık kardeşlerim. Ve Kur’ân ve iman hizmetinde hâlis arkadaşlarım. Ve hak, hakikat, berzah ve Âhiret yolunda ayrılmaz yoldaşlarım.

Biz birbirimizden ayrılmak zamanı yakın olması cihetiyle, sıkıntıdan ileri eden gerginlikler ve kusurlar yüzünden, İhlâs Risalesi’nin düsturları muhafaza edilmediğinden, siz birbirinizle tamam helâlleşmek lâzımdır ve zarurîdir.

Siz, birbirinize en fedakâr nesebî kardeşten daha ziyade kardeşsiniz. Kardeş ise, kardeşinin kusurunu örter, unuttur ve affeder. Ben burada beklenenin zıttına ihtilâfınızı ve enaniyetinizi nefs-i emmâreye vermiyorum ve Risale-i Nur şakirtlerine yakıştıramıyorum. Belki nefs-i emmâresini terk eden evliyalarda dahi bulunan bir nev’i geçici enaniyet telâkki ediyorum. Siz benim bu hüsn-ü zannımı inat ile kırmayınız,

barışımız!¹⁹⁵

Asıl hüner, kardeşini fena gördüğü vakit onu terketmek değil, belki daha ziyade kardeşliğini kuvvetlendirip ıslahına çalışmaktır, ki bu, sadıkların hususiyetidir

Bir zaman, Müslüman olmayan bir zat, tarikattan hilafet almak için bir çare bulmuş ve irşada başlamış. Terbiyesindeki müridleri terakkiye başlarken, birisi keşfen mürşidlerini gayet çukurda görmüş. O zat ise ferasetiyle bildi, o müridine dedi: “İşte beni anladın.” O da dedi: “Madem senin irşadın ile bu makamı buldum, seni bundan sonra daha ziyade başımda tutacağım.” diye Cenab-ı Hakk’a yalvarmış, o biçare şeyhini kurtarmış. O şeyh de, birdenbire terakki edip bütün müridlerinden geçmiş, yine onlara hakikî mürşid kalmış. Demek bazen bir mürid, şeyhinin şeyhi oluyor. Ve asıl hüner, kardeşini fena gördüğü vakit onu terketmek değil, belki daha ziyade kardeşliğini kuvvetleştirip ıslahına çalışmaktır ki, bu, sadıkların hususiyetidir. Münafıklar, böyle vaziyetlerde kardeşlerin dayanışmasını ve birbirlerine karşı hüsn-ü zanlarını bozmak için derler: “İşte o kadar ehemmiyet verdiğin zatlar, âdi, âciz insanlardır.” Her ne ise, musibette gerçi çok zararımız var, fakat bütün İslâm âlemini alâkadar edecek bir keyfiyet, bir vaziyet olmasından pek çok ucuz olarak, pek büyük kıymeti var. Buna benzer [başkalarında] meydana gelen [daha başka bazı] hadiseler, ya dinî siyaset veya başka sebeplerle bütün İslâm dünyası adına olamadılar.¹⁹⁶

Kardeşler arası dayanışma, ehl-i iman için dalâlet cereyanlarına karşı yıkılmaz bir settir

Sizin dayanışmanıza benim ziyade ehemmiyet verdiğimin sebebi: Yalnız bize ve Risale-i Nur’a menfaati için değil, belki tahkikî imanın dairesinde olmayan ve dayanak noktası ve sarsılmayan bir cemaatin kat’î buldukları bir hakikata dayanmağa pek çok muhtaç bulunan mü’min kitleler için dalâlet cereyanlarına karşı yılmaz, çekilmez, bozulmaz, aldatmaz bir merci, bir mürşid, bir hüccet olmak cihetiyle sizin kuvvetli dayanışmanızı gören kanaat eder ki, bir hakikat var, hiç bir şeye feda edilmez, ehl-i dalâlete başını eğmez, mağlûp olmaz diye manen kuvvet bulur; imanı da kuvvet bulur; ehl-i dünyaya ve sefahete katılmaktan kurtulur.¹⁹⁷

Düşmanlarının çürütemediği iman hizmetini hiçbir şeye âlet etmeyen Nur talebeleri, bütün ehl-i iman için bir dayanaktır

Cenab-ı Hakk’a hadsiz şükür olsun ki, bu zamanda mü’min halkın en ziyade muhtaç oldukları ve Risale-i Nur’da bir dayanak noktası olarak buldukları öyle bir hakikattir ki, hiç bir şeye âlet olmayacak, hiç bir garaz ve maksat içine girmeyecek, hiçbir şüphe

ve vesveseye meydan vermeyecek ve hiçbir dűşman ona bahane bulup ürütemeyecek; ve yalnız hak ve hakikat için ona çalışanlar bulunacak, dünya maksatları ona karışmayacak. Tâ ki, uzakta olan ehl-i iman, o hakikate ve sâdik nâşirlerine tam itimat edip, imanlarını zındıkların ve dinsizlerin, din aleyhindeki dehşetli feylesofların itirazlarından ve inkârlarından kurtarsınlar. Evet, o ehl-i iman, hal diliyle diyecek ki: “Madem bu hakikati bu kadar şiddetli dűşmanları ürütemediler, ona itiraz edemiyorlar ve şakirtleri onun hizmetinde haktan başka hiç bir maksat taşıyorlar; elbette o hakikat, hakkın ta kendisi ve sırf hakikattir” diye bin delil kadar bir delil hükmünde imanını kuvvetlendirir ve kurtarır. Ve, “İslâmiyet’te bir hakikatsizlik mi var?” diye daha evhama dűşmeyecekler.[198](#)

**Sakın, sakın, münakaşa etmeyiniz! Haklı da olsa,
haksız da olsa, bu halimizde münakaşa eden haksızdır**

Aziz, sıddık kardeşlerim,

Sakın, sakın, münakaşa etmeyiniz! Casus kulaklar istifade ederler. Haklı olsa, haksız olsa bu halimizde münakaşa eden haksızdır. Bir dirhem hakkı varsa, münakaşa ile bin dirhem bizlere zararı dokunabilir...

Kardeşlerim! Siz, küçük mektuplar risalesinde teselli olarak ve sabır ve tahammül için yazılan parçaları dikkatle ve tekrarla okuyunuz. Ben, en zayıfınız ve bu sıkıntılı musibetten hissesi en fazla olanım. Çok şükür tahammül ediyorum ve bütün suçu bana yükleyenlerden hiç gücenmedim ve mesele hepimizi ilgilendiren bir mesele olmasına rağmen yalnız kendini müdafaa ederek, zımmen cemiyet ve suçu bize yükleyenlerden dahi sıkılmadım. Madem kardeşiz, beni bu sabırda taklit etmenizi sizden rica ederim.[199](#)

Sakın, sakın birbirinizin kusuruna bakmayın; hiddet yerine hürmet, itiraz yerine yardım edin

Aziz, sıddık kardeşlerim ve musibet arkadaşlarım,

Sizin içinizde mübarek âlimler, yüce gönüllü tedbir ehli zatlar ve halis fedakâr şakirtler bulunmasından büyük bir itimat ile size güveniyordum ki, kuvvetli, dessor ve pek çok düşmanlarımıza karşı birliğinizi ve dayanışmanızı muhafaza edeceksiniz diye istirahat ederdim, sizle meşgul olmazdım.

Biz, meselemizin aynı olması cihetiyle tam bir dayanışmaya şiddetle muhtacız. Sıkıntıdan gelen gücenmekler, titizlikler ve itirazlar, bizim perişanlığımızı ikileştirir.

En ziyade güvendiğim ve itimat ettiğim, sizlerdiniz. Bazı hatırıma bir telaş geldiği vakit, İstanbul'dan gelen kâmil ve sıddık hocalar ve Kastamonu Vilâyeti'nde fevkalâde sadakat gösteren zatları hatırlayarak o endişem giderdi. Dikkat ediniz, mutlak küfrü müdafaa eden gizli komite içinize parmak sokmasın.

Sakın, sakın birbirinizin kusuruna bakmayın; hiddet yerinde hürmet ediniz, itiraz yerinde yardım ediniz.[200](#)

İyiliklerin ağır basmasına göre muhabbet ve af muamelesi yapmak lâzımdır

Sizdeki ihlâs, sadakat ve metanet, şimdiki ağır sıkıntılarda birbirinizin kusuruna bakmamaya ve bunları örtmeye kâfi bir sebeptir ve Risale-i Nur zinciriyle kuvvetli kardeşlik öyle bir güzelliştir ki, bin kötülüğü affettirir. Haşir'de İlâhî adalet, iyiliklerin kötülöklere üstün gelmesiyle affettiğinden hareketle, siz de iyiliklerin ağır basmasına göre muhabbet ve af muamelesi yapmanız lâzımdır. Yoksa bir hata sebebiyle hiddet etmek, sıkıntıdan gelen bir titizlik, bir asabilik ile zararlı bir hiddet, iki cihetle zulüm olur. İnşâallah, birbirinize sürurda ve tesellide yardım edip, sıkıntıyı hiçe indirirsiniz.[201](#)

Kardeşler, birbirlerinin gam, hüçün ve sıkıntılarına merhem sürmeleri; tam sefkatle kederli kalblerini

okşamaları ve sadakat, muhabbet, kardeşlik ve şefkatle dolu olmaları gerekir

Bu dünyada, bilhassa bu zamanda, özellikle de musibete düşenlere, elbette bu arada Nur şakirtlerindeki dehşetli sıkıntılara ve ümitlerinin kırılmasına karşı en tesirli çare, birbirine teselli ve ferah vermek; kuvve-i maneviyelerini (morallerini, manevî kuvvetlerini) takviye etmek; fedakâr hakikî kardeş gibi birbirinin gam, hüznü ve sıkıntılarına merhem sürmek ve tam şefkatle kederli kalbini okşamaktır.

Aramızdaki hakikî ve uhrevî kardeşlik, gücenmek ve tarafgirlik kaldırmaz. Madem ben size bütün kuvvetimle itimat edip bel bağlamışım ve sizin için, değil yalnız istirahatimi, haysiyetimi ve şerefimi, belki sevinçle ruhumu da feda etmeye karar verdiğimi bilirsiniz; belki de görüyorsunuz. Hattâ yeminle temin ederim ki, sekiz gündür Nur'un iki rüknü görünüşte birbirine nazlanmak ve teselli yerine hüznü vermek olan ehemmiyetsiz hadisenin bu sırada benim kalbime verdiği azap cihetiyle "Eyvah, eyvah! El'aman, el'aman! Yâ Erhame'r-râhimîn medet! Bizi muhafaza eyle; bizi cin ve insan şeytanlarının şerrinden kurtar; kardeşlerimin kalblerini birbirine tam sadakat, muhabbet, kardeşlik ve şefkatle doldur!" diye hem ruhum, hem kalbim, hem aklım feryat edip ağladılar.

Ey demir gibi sarsılmaz kardeşlerim! Bana yardım ediniz. Meselemiz çok naziktir. Ben sizlere çok güveniyordum ki, bütün vazifelerimi manevî şahsiyetinize (heyetinize) bırakmıştım. Sizin de bütün kuvvetinizle benim imdadıma koşmanız lâzım geliyor. Gerçi hadise pek cüz'î, geçici ve küçük idi. Fakat saatimizin zembereğine ve göz bebeğimize gelen bir saç, bir zerrecik dahi incitir. Ve bu noktada ehemmiyetlidir ki, maddî patlak veren üç hadise ve manevî üç müşahedeler tam tamına haber verdiler.²⁰²

Şakirtler, lüzum olsa hayatlarını birbirleri için feda ederler; nerde kaldı birbirlerinin kusuruna baksınlar!

Ben sizlere bütün kanaatimle itimat edip kalb rahatlığıyla kabre girmek.. ve Nurlar'ın selâmetini size bırakmayı bekliyor, hiçbir şey sizi birbirinden ayırmayacak biliyordum. Şimdi, dehşetli bir planla Nur'un rükünlerini (en önde gelenlerini) birbirinden soğutmak için resmen bir çalışma var. Madem sizler lüzum olsa birbirinize hayatınızı, sadakatinizin kuvveti ve Nurlar'a şiddetli alâkanızın gereği olarak feda edersiniz. Elbette gayet cüz'î, geçici ve ehemmiyetsiz hislerinizi feda etmeye mükellefsiniz. Yoksa kat'iyen bizlere bu sırada büyük zararlar olacağı gibi, Nur dairesinden ayrılmak ihtimali var diye titriyorum. Üç günden beri hiç görmediğim bir sıkıntı beni tekrar sarsıyordu. Şimdi kat'iyen bildim ki, göze bir saç düşmek gibi az bir nazlanmak, sizin gibilerin arasında Nurlar'a dayalı hayatımızda bir bomba olur.

Hattâ size bunu da haber vereyim; bizi geçen fırtınayla alâkadar göstermeye çok çalışılmış. Şimdi, aranızda az bir yabânîlik atmaya çabalıyorlar. Ben sizin hatırınız için her birinizden on derece ziyade zahmet çektiğim halde, sizden hiçbirinizin kusuruna bakmamaya karar verdim. Sizden dahi, haklı veya haksız olsa benlik yapmamak, şakirtlerin üstadımız olan manevî şahsiyeti adına istiyorum. Eğer o acayip yerde beraber bulunmanızdan gizli parmaklar karışıyorlarsa, biriniz Tahirî'nin koğuşuna gidiniz.²⁰³

Nur talebeleri, birbirleri için birer tesellici; ahlâkta, sabırda takip edilecek birer örnek; dayanışma ve karşılıklı takdir ve yardımlaşmada birer şefkatli kardeş; ders müzakeresinde birer zeki muhatap ve (soruları) cevaplayan; ve güzel seciyelerin yansıtılmasında birer aynadır

Aziz kardeşlerim,

Bu eski ve yeni iki Medrese-i Yusufiye'deki şiddetli imtihanda sarsılmayan, dersinden vazgeçmeyen, yakıcı çorbadan ağızları yandığı halde talebeliğini bırakmayan ve bu kadar hücumlara karşı manevî kuvveti kırılmayan zatlara ehl-i hakikat ve gelecek nesiller alkışlayacakları gibi, melekler ve rûhanîler dahi alkışlıyorlar diye kanaatim var.

Fakat içinizde hastalıklı, nazik ve fakirler bulunmasıyla, maddî sıkıntı ziyadedir. Ve buna karşı da her biriniz, her birinize birer tesellici; ahlâkta, sabırda birer nümûne-i imtisal (takip ve taklit edilecek birer örnek); dayanışma ve karşılıklı takdir ve yardımlaşmada birer şefkatli kardeş; ders müzakeresinde birer zeki muhatap ve ders yapan, (soruları) cevaplayan; ve güzel seciyelerin yansıtılmasında birer ayna olmanız, o maddî sıkıntıları hiçe indirir diye düşünüp, ruhumdan ziyade sevdiğim sizler hakkında teselli buluyorum.²⁰⁴

Birbirinin manevî kuvvetini takviye etmek; başa ne gelirse hoş görmek; telaş etmemek ve ümitsiz olmamak

Madem hakikat budur ve madem şimdiye kadar Risale-i Nur'un hizmetinde Rabb'imizin yardımlarını inkâr edilmeyecek derecede gördük –her birimiz, cüz'î ve küllî bunu hissetmişiz; madem şimdi siyasetin ve dünyanın çok cereyanlarının birbirine karşı kendilerini müdafaa ve güç yığması oluyor ve madem elimizden Kaza'ya rıza, Kader'e teslim ve iman, Kur'ân ve Nur hizmetinin verdiği büyük ve kudsî teselliden başka bir şey gelmiyor; elbette bize en lüzumlu iş, telâş etmemek, ümitsiz olmamak ve birbirimizin manevî kuvvetini takviye etmek ve korkmamak; bu musibeti tevekkülle

karşılama ve habbe (dane)yi kubbe yapan farfaralı gazetecilerin kubbelerini habbe görüp ehemmiyet vermemektir. Bu dünya hayatı, bilhassa bu zamanda, bu şartlar altında kıymeti yoktur. Başa ne gelirse gelsin, hoş görmeli.²⁰⁵

Kardeşlerin faziletleriyle iftihar etmek, birbirlerini tenkit etmemeleri

Hayat, birlik ve birleşmenin neticesidir. Uyuşup kaynaşmaya dayalı birlik gittiği vakit, manevî hayat da gider.

وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ (Aranızda çekişmeyin; yoksa korkuya kapılıp yıldınlık gösterirsiniz ve gücünüz, enerjiniz gider. Enfal Sûresi/8: 46) işaret ettiği gibi, dayanışma bozulsa cemaatin tadı kaçır. Bilirsiniz ki, üç elif (1) ayrı ayrı yazılsa kıymeti üçtür. Bir (1) rakamı gibi üçü bir araya gelse 111 kıymetinde olduğu gibi, sizin gibi Hakk'ın üç-dört hizmetçisi, ayrı ayrı ve iş bölümü olmamak suretiyle hareket etseler, kuvvetleri üç-dört adam kadardır. Eğer hakikî bir kardeşlikle, birbirinin faziletleriyle iftihar edecek bir dayanışmayla, birbirinin aynı olmak derecede birbirinde fâni olma sırrıyla hareket etseler, o dört insan, dört yüz insan kuvveti kıymetindedir.

Sizler koca Isparta'yı değil, belki büyük bir memleketi aydınlatacak elektriklerin makinistleri hükmündesiniz. Makinenin çarkları birbirine yardıma mecburdur. Hem birbirini kıskanmak değil, bilâkis birbirinin fazla kuvvetinden memnun olurlar. Şuurlu farzettığımız bir çark, daha kuvvetli bir çarkı görse memnun olur. Çünkü vazifesini hafifletiyor. Hak ve hakikatin, Kur'ân ve imanın hizmeti olan büyük ve yüce bir hazineyi omuzlarında taşıyan zatlar, kuvvetli omuzlar altına girdikçe iftihar eder, minnettar olur, şükreder.

Sakın birbirinize tenkit kapısını açmayınız. Tenkit edilecek şeyler kardeşlerinizden hariç dairelerde çok var. Ben nasıl sizin meziyetinizle iftihar ediyorum, o meziyetlerden ben mahrum kaldıkça, sizde bulunduğundan memnun oluyorum, kendimindir telâkkî ediyorum. Siz de Üstad'ımızın nazarıyla birbirinize bakmalısınız. Âdeta, her biriniz, ötekinin faziletlerini yayınız.²⁰⁶

Kardeşler arasında sûizandan kaçınmak, ihtiyatı elden bırakmamak

Risâle-i Nur şakirtlerinin dayanışmalarına zarar vermek için birbirinin hakkında sû-i zan yaptırıyorlar; tâ birbirlerini itham etsinler. Belki falan talebe bize casusluk ediyor derler, tâ bir ayrılık, bölünme düşsün. Dikkat ediniz. Gözünüzle görseniz dahi perdeyi yırtmayınız. Fenalığa karşı iyilikle mukabele ediniz. Fakat çok ihtiyat ediniz. Sır vermeyiniz. Zaten sırrımız yok; fakat, evhamlılar çoktur. Eğer ortaya çıksa ki bir talebe

onlara hafiyelik ediyor, ıslahına çalışınız, perdeyi yırtmayınız. Sizin, hususan Isparta medresesindeki dayanışmanız, hem Risale-i Nur'u, hem şâkirtlerini, hem bu memleketin yüzünü ak etmiş. Ve her tarafta Risale-i Nur'a çalıştıran ehemmiyetli bir sebep, dayanışmanızdır ve şevk ve gayretinizdir. Cenab-ı Hak, sizleri bu hizmet-i imaniyede dâim ve muvaffak eylesin, âmîn, âmîn... [207](#)

Kusurumuzu, boynumuzdaki akrebi gösterene ancak memnun oluruz

Hem bunu kat'iyen ilân ediyorum ki: Risale-i Nur, Kur'ân'ın malıdır. Benim ne haddim var ki, sahip olayım, tâ ki kusurlarım ona sirayet etsin. Belki o Nur'un kusurlu bir hâdimi (hizmetçisi) ve o elmas mücevherat dükkânının bir dellâlıyım. Benim karmakarışık vaziyetim ona sirayet edemez, ona dokunamaz. Zaten Risale-i Nur'un bize verdiği ders de, ihlâs hakikati, enaniyeti terk ve daima kendini kusurlu bilmek ve kendini satmamaktır. Kendimizi değil, Risale-i Nur'un şahs-ı mânevîsini ehl-i imana gösteriyoruz. Bizler, kusurumuzu görene ve bize bildirene –fakat hakikat olmak şartıyla– minnettar oluyoruz, “Allah razı olsun!” deriz. Boynumuzda bir akrep bulunsa, ısırılmadan atılsa, nasıl memnun oluruz; kusurumuzu –fakat garaz ve inat olmamak şartıyla ve bid'atlara ve dalâlete yardım etmemek kaydıyla– kabul edip minnettar oluyoruz. [208](#)

En zor durumlarda dahi karşılıklı tenkitten, kusura bakmaktan ve karşılıklı dayanışmayı zedelemekten kaçınmak gerekir

Aziz, sıddık kardeşlerim,

Bu şiddetli maddî ve manevî kıştaki pahalılık, kıtlık ve varlık içinde darlık ve geçim derdi fakirlere ağır gelmesi sebebiyle, çoğu fakir olan Risale-i Nur şakirtleri bu dehşetli hâl karşısında sarsılır ve aralarındaki dayanışma bozulur mu diye ziyade endişe ediyordum. Sizler her zamandan ziyade bu fırtınada dayanışmanızı ve birliğinizi koruyup, birbirinizin kusuruna bakmama, birbirinizi tenkit etmemeye, Risale-i Nur'un kudsî iman vazifesi hesabına mükellef ve muhtaçsınız.

Sakın birbirinizden gücenmeyiniz ve birbirinizi tenkit etmeyiniz. Yoksa az bir zaaf gösterseniz, ehl-i nifak (münafıklar) istifade edip sizlere büyük zarar verebilirler. Geçim zaruretine karşı iktisat (tutumluluk) ve kanaatle mukabele etmeye zaruret var. Dünya menfaati çok hakikat ehlini, tarikat ehlini dahi bir nev'i rekabete sevkettiği için endişe ederim. Risale-i Nur şakirtleri içinde şimdiye kadar bu cihet onları zedelememiş. İnşâallah yine zedelemesin. Fakat herkes bir ahlâkta olamaz. Bazıları meşrû dairede rahatını istese de itiraz edilmemeli. Zarurete düşen bir şakirt, zekâtı kabul edebilir. Bütün vakitlerini Risale-i Nur'un hizmetine adayan rükünlere (en has talebeler)

ve çalışanlara zekâtla yardım etmek de Risale-i Nur'a bir nev'i hizmettir.

Hem yardım edilmeli. Fakat hırs, tamah ve hal diliyle istemek olmamalı. Yoksa, ehl-i dalâlet ki, hırs ve tamah yolunda dinlerini feda etmişler; kendilerine kıyasla, "Risale-i Nur'un bir kısım şakirtleri dahi dinlerini dünyaya âlet ediyorlar." diye çirkin bir ithamla taarruzlarına meydan açar.

Sizler, arasıra İhlâs ve İktisat Lem'alarını ve bazen Hücumât-ı Sitte risalesini aranızda beraber okumalısınız. Sizin şimdiye kadar fevkalâde sebat, metanet, dayanışma ve ittifakınız, bu memlekete iftihar vesilesi olacak ve onun istikbalini kurtaracak derecededir. Dikkat ediniz, bu yeni fırtına dayanışmanızı bozmasın.²⁰⁹

Hakikî ve mecazî nefs-i emmâreden kurtulmaya çalışmak; üstün olma meyli, bencillik, riya ve rekabet kokan "Neden ben yapmadım?" dememek

Bir zaman, büyük velîler içinde, nefs-i emmâresinden kurtulanlardan birkaç zatın nefisleriyle şiddetle mücadele ettiğini ve nefs-i emmâreden şikâyet ettiklerini gördüm. Çok hayret ediyordum. Hayli zaman sonra, nefs-i emmârenin kendi desiselerinden başka, daha şiddetli ve daha ziyade söz dinlemez ve daha ziyade kötü ahlâkı devam ettiren heves, damar, sınırlar, tabiat ve hisler halita (örgüsü)nden çıkan ve nefs-i emmârenin son sığınağı olup, nefs-i emmâreyi arındırdıktan sonra onun eski kötü vazifesini gören ve [dolayısıyla] nefisle cihadı ömrün sonuna kadar devam ettiren bir manevî nefs-i emmâreyi gördüm. Ve anladım ki o mübarek zâtlar, hakikî nefs-i emmâreden değil, belki mecazî bir nefs-i emmâreden şikâyet etmişler. Sonra gördüm ki, İmam Rabbanî dahi bu mecazî nefs-i emmâreden haber veriyor.

Bu ikinci nefs-i emmârede şuursuz kör hissiyat bulunduğu için, akıl ve kalbin sözlerini anlamıyor ve dinlemiyor ki, onlarla ıslah olsun ve kusurunu anlasın; yalnız tokatlar ve elemeler dolayısıyla nefret edip veya tam bir fedailikle her hissini maksadı uğrunda feda etsin. Ve Risale-i Nur'un erkânları gibi, her şeyini, enaniyetini bıraksın. Bu acayip asırda dehşetli bir aşılama ve şırıngayla hem hakikî, hem mecazî iki nefs-i emmâre ittifak edip, öyle kötülöklere, öyle günahlara severek giriyor. Kâinatı hiddete getiriyor. Hattâ kendim, bir dakika içinde yirmi paralık bir sıkıntıyla altmış liralık bir iyiliğe tercih etmeye çalıştım.

Hem on dakika içinde, büyük bir manevî mücahedede, benim cephemde, kırk ikilik bir top gibi düşmanlarıma atılıp yol açan bir top için, o iki nefs-i emmârenin, geçici bir gaflet fırsatında, bencillik ve üstün olma meyli gibi gayet zulümlü ve karanlıklı hissiyle,

büyük bir şükür ve teşekkür yerine, “Niçin ben atmadım?” diye, en çirkin bir riya ve rekabet damarını hissettim. Cenab-ı Hakk’a yüz bin şükür ediyorum ki, Risale-i Nur ve bilhassa İhlâs Risaleleri, o iki nefsin bütün desiselerini giderip, onların açtığı yaraları tedavi ettiği gibi, o bir dakika ve on dakikadaki hâletleri birden izale etti. Ve manevî bir istiğfar olarak, kusurumu bildim. O hatanın hemen verilen cezası olan içindeki elemenden ve azaptan kurtuldum.[210](#)

Tenkrit yerine müsamaha, meşveret, dayanışma ve ihlâs

Birden ruhuma gelmiş bir endişeyi beyan ediyorum.

Ehl-i dalâlet, Risale-i Nur’un elmas kılıçlarına mukabele edemedikleri için, geçim derdi cihetinden ve bahar mevsimi gafletinden istifade ederek –meşrepler veya hislerin muhalefetinden zayıf damarları bulup– şakirtleri arasındaki dayanışmayı sarsmak istediklerini hissettim ve anladım. Sakın, çok dikkat ediniz, içinize bir ayrılık düşmesin. İnsan hatadan hâli olamaz; fakat tevbe kapısı açıktır.

Nefis ve şeytan, sizi kardeşinize karşı itiraza ve haklı olarak (dahi) tenkide sevkettiği vakit, deyiniz ki: “Biz, değil böyle cüz’î hukukumuzu, belki hayatımızı, haysiyetimizi ve dünyevî saadetimizi Risale-i Nur’un en kuvvetli bağı olan dayanışmaya feda etmeye mükellefiz. Onun bize kazandırdığı netice itibariyle dünyaya, enaniyete ait her şeyi feda etmek vazifemizdir.” deyip nefsinizi susturunuz. Çekişme sebebi bir mesele varsa meşveret ediniz. Çok sıkı tutmayınız; herkes bir meşrepte olmaz. Müsamahayla birbirine bakmak şimdi en lüzumludur.

***

Sakın! Dikkat ediniz, meşrep ihtilâfınızdan, zayıf damarlarınızdan ve geçim derdi zaruretinizden ehl-i dalâlet istifade edip, birbirinizi tenkit ettirmelerine meydan vermeyiniz. Şer’î meşveret ile reylerinizi dağılmaktan muhafaza ediniz. İhlâs Risalesi’nin düsturlarını her vakit göz önünüzde bulundurunuz. Yoksa, az bir ihtilâf bu vakitte Risale-i Nur’a büyük bir zarar verebilir. Hattâ sizden saklamam, işte şimdi Feyzi de, Emin de biliyorlar ki, aranızda gayet ehemmiyetsiz bir tenkit bize burada zarar veriyor gibi, hiç bilmediğim hâlde size bu noktaya dair iki mektup yazdım ve ruhen çok endişe ediyordum. “Acaba yeni bir taarruz mu var?” diye muzdarip idim.[211](#)

Zahirî ayrılık sebepleri, Risale-i Nur talebelerini birbirlerinden ayıramaz

Zaten yolumuzda zaman, mekân, sohbetimize mâni olamaz. Doğuda, batıda, hattâ Âhiret’te, berzahta (kabir âleminde) olsa da beraberiz. Meselâ, berzahta Hafız Ali

(rahmetullâhi aleyh) her gün mânen yanımızdadır. Bu hakikate binaen, zahirî ayrılmaya, hattâ ölüme ehemmiyet vermemeliyiz.²¹²

Üstad'dan ve Risale-i Nur'dan uzaklaşmak, onları inkâr değil, daha sıkı dayanışma

Aziz kardeşlerim,

Bu Cuma gününde mühim bir hizb okurken siz hatıra geldiniz. “Bu musibetten kurtulmak için ne yapacağız?” hal diliyle dediniz. Benim kalbime bu geldi: Sıkı bir dayanışmayla, el ele, omuz omuza veriniz. Çünkü birbirinden, Risale-i Nur'dan ve benden çekinmek ve inkâr etmek ve bizi ezmek isteyen gizli kuvvete dalkavukluk etmek gibi tedbirleri yapanların zarardan başka hiçbir menfaatleri yoktur. Sizi temin ederim, eğer bilseydim ki benden teberrî etmekle (uzaklaşmakla) kurtulacaksınız, bana hakaret ve ihanet etmenize ve gıybetimi yapmanıza izin verip, (hakkımı) helâl ederdim. Fakat, bizi ezmek isteyen gizli kuvvet sizi biliyor, aldanmıyor; zaafınızdan, teberrînizden cesaret alır, daha ziyade ezer. Hem yolumuz hılllet (samimî dostluk) ve uhuvvet (kardeşlik) olduğundan, şahsiyet ve enaniyet cihetinden bir rekabet olmaz. Benim gibi çok kusurlu ve çok zayıf bir biçarenin noksan yanlarına değil, belki Risale-i Nur'un kemalâtına bakmalı.²¹³

ÂL-İ BEYT MUHABBETİ VE EHL-İ KİTAB'IN DİNDARLARIYLA DAHİ İTTİFAK

De ki: “Tebliğim karşısında sizden hiçbir ücret istemiyorum; (sizden istediğim, vazifem noktasında) yakınlarımı sevmenizdir.” (Şûrâ Sûresi/42: 23)

Ehl-i Kitap'tan pek çoğu arzu eder ki, ah keşke imanınızdan sonra sizi gerisin geriye döndürüp kâfir yapabilseler! Bu, kendilerine hak apaçık belli olduktan sonra, sırf nefsaniyetten kaynaklanan haset sebebiyledir. Ne var ki, Allah onlar hakkındaki hükmünü verip icraya koyuncaya kadar affediverin onları, dediklerine bakmayın; heyecana kapılıp da onlarla çekişmeye girmeyin. (Bakara Sûresi/2: 109)

İçlerinde zulme batmış olmayanları dışında Kitap Ehli'yle ancak mümkün olan en güzel tarzda mücadele edin. Şöyle deyin onlara: “Biz, bize indirilen (Kur'ân'a da), size indirilen (kitaplara da) iman ettik. Bizim İlâh'ımız da, sizin İlâh'ınız da bir ve aynı İlâh'tır; ve biz, O'na gönülden teslim olmuşuz.” (Ankebût Sûresi/29: 46)

Bununla birlikte, Kitap Ehli'nin hepsi aynı değildir. İçlerinde doğruluktan şaşmayan istikamet sahibi bir cemaat vardır ki, gece saatlerinde Allah'ın âyetlerini

hakkiyla okuyarak secdelere kapanirlar. Allah'a ve Âhîret Günü'ne inanir; usulünce iyilik, doğruluk ve güzelliği teşvik edip yayar; kötülük, yanlışlık ve çirkinliğin önünü almaya çalışır ve yarışircasına hayırlı işlere koşarlar. Onlar, inanç, düşünce ve davranışları itibariyle kusursuz ve bozgunculuktan uzak bulunanlardandır. (Â-i İmran Sûresi/3: 113)

De ki: “Ey Kitap Ehli! Sizinle aramızda aynı olan bir kelimeye, şu ortak noktaya gelin: Allah'tan başkasına ibadet etmeyelim ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım; Allah'ı bırakıp da, kimimiz kimimizi rabler edinmesin.” Senin bu çağrırdan sonra yine de yüz çevirirlerse, siz şunu ilân edin: “Şahit olun, şüphesiz ki biz, (Allah'a tam manâsıyla teslim olmuş) Müslümanlarız.” (Â-i İmranSûresi/3: 64)

Allah, dininizden dolayı sizinle savaşmayan ve sizi yurtlarınızdan çıkarmayanlara iyilikte bulunmak ve mümkün olduğunca âdil davranmaktan sizi men etmez. Şüphesiz ki Allah, hak ve adalet konusunda titiz olanları sever. Ancak Allah sizi, dininizden dolayı sizinle savaşan, sizi öz yurdunuzdan çıkaran ve çıkarılmanıza destek verenlerle dost olmak ve onları sahiplenmekten men etmektedir. Kim onlarla dost olur ve onları sahiplenirse, işte böyleleri zalimlerin ta kendileridir. (Mümtehan Sûresi/60: 8)

Âl-i Beyt muhabbeti, Risale-i Nur hizmetinde esastır. Fakat tarihte olup–biten menfî hadiseleri ve münakaşa sebebi hususları gündeme getirmek de zarardır

Risale-i Nur'un üstadı ve Risale-i Nur'a Celcelûtiye Kasidesi'nde remizli işaretleriyle pek çok alâka gösteren ve benim iman hakikatlerinde hususi üstadım İmam-ı Ali'dir (r.a.). Ve قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى (De ki: “Ben bu risalet ve irşad hizmetinden ötürü, sizden akrabalık sevgisinden başka beklediğim hiçbir karşılık yoktur.” Şûrâ Sûresi/42: 23) âyetinin hükmüyle, Âl-i Beyt muhabbeti, Risale-i Nur'da ve yolumuzda bir esastır... Fakat, madem bu zamanda zındıka ve ehl-i dalâlet ihtilâftan istifade edip, ehl-i imanı şaşırtıp ve şiarları bozarak, Kur'ân ve iman aleyhinde kuvvetli cereyanları var. Elbette bu müthiş düşmana karşı cüz'î teferruata dair ihtilâf sebebi münakaşaların kapısını açmamak gerektir.²¹⁴

***

Ey ehl-i hak olan Ehl-i Sünnet ve Cemaat! Ve ey Âl-i Beyt'in muhabbetini yol edinen Alevîler! Çabuk bu manâsız ve hakikatsiz, haksız, zararlı olan kavga ve çekişmeyi aranızdan kaldırınız. Yoksa, şimdiki kuvvetli bir surette hükmeyleyen zındıka cereyanı, birinizi diğerini aleyhinde âlet edip ezmede kullanacak. Bunu mağlûp ettikten sonra, o âleti de kıracak. Siz ehl-i tevhid olduğunuzdan kardeşliği ve birliği emreden yüzer

esaslı kudsî bağ aranızda varken, ayrılık sebebi cüz'î meseleleri bırakmak mutlaka lâzımdır.²¹⁵

Şimdi ehl-i iman, değil Müslüman kardeşleriyle, belki Hıristiyanların dindar rûhanîleriyle ittifak etmek ve ihtilâf sebebi meseleleri nazara almamak, çekişmemek gerektir

Hattâ Sabri ile küçücük münakaşanız, hem Risale-i Nur'a, hem iman hakikatlerinin yayılmasına ehemmiyetli zarar verdiğini senden saklamam. Aynı vakitte burada hissettim, müteessir oldum, acı duydum. Sonra sen tahkik ehli bir âlimken ve Risale-i Nur'a orada ehemmiyetli bir hizmete vesile olacak Sabri de gelmiş ve ikinizden büyük bir Nur hizmeti beklerken, bilâkis üç cihetle Nur'a zarar geldiğini hissettim ve gördüm. Acaba neden bu zarar olmuş diye (düşünürken), iki-üç gün sonra haber aldım ki, Sabri, manâsız, lüzumsuz seninle münakaşa etmiş; sen de hiddete gelmişsin. "Eyvah!" dedim. "Yâ Rab! Erzurum'dan imdadıma yetişen bu iki zâtın münakaşasını sulhe ve anlaşmaya çevir!" diye dua ettim. Risale-i Nur'un İhlâs Lem'aları'nda denildiği gibi, şimdi ehl-i iman, değil Müslüman kardeşleriyle, belki Hıristiyanların dindar rûhanîleriyle ittifak etmek ve ihtilâf sebebi meseleleri nazara almamak, çekişmemek gerektir. Çünkü küfr-ü mutlak hücum ediyor. Senin dinî hamiyetin, ilmî tecrüben ve Nurlar'a karşı alâkanızdan rica ediyorum ki, Sabri ile geçen macerayı unutmaya çalış ve onu da affet ve helâl et. Çünkü o, kendi kafasıyla konuşmamış; eskiden beri hocalardan işittiği şeyleri lüzumsuz münakaşa ile söylemiş. Bilirsin ki, büyük bir iyilik, çok günahlara keffaret olur.

Evet, o hemşehrimiz Sabri, hakikaten Nur'a ve Nur vasıtasıyla imana öyle bir hizmet eylemiş ki, bin hatasını affettirir. Siz âlicenaplığınızla (yüksek ve kerim ruhlu oluşunuzla), o Nur hizmetleri hatırı için ona dost bir hemşehri ve Nur hizmetinde bir arkadaş nazarıyla bakmalısınız.²¹⁶

***

Hattâ hadîs-i sahihle, Âhir Zaman'da İsevî (Hıristiyan)ların hakikî dindarları ehl-i Kur'ân ile ittifak edip, müşterek düşmanları olan dinsizliğe karşı dayanacakları gibi,²¹⁷ şu zamanda dahi dine bağlı olanlar ve hakikat ehli, değil yalnız dindaşı, yoldaşı, kardeşi olanlarla samimi ittifak etmek, belki Hıristiyanların hakikî dindar ruhanîleri ile dahi, ihtilâf sebebi noktaları geçici olarak [şimdiki zamanda] münakaşa ve çekişme sebebi yapmayarak, müşterek düşmanları olan saldırgan dinsizlere karşı ittifaka muhtaçtırlar.²¹⁸

Yahudileri ve Hıristiyanları dost edinip edinmemek

Soru: Yahudi ve Hıristiyanlara muhabbetten Kur'ân'da nehiy vardır: "Ey iman

edenler! Yahudileri ve Hıristiyanları dostlar edinmeyin.” (Mâide Sûresi/5: 51) Bu nehiy varken, nasıl dost olunuz dersiniz?

Cevap: Evvelâ: Delil için ilgili metnin kesin olması gerektiği gibi, neye delâlet ettiğinin de kesin olması gerekir. Halbuki sözkonusu âyette te’vil ve ihtimalin imkânı vardır. Zira, Kur’ân’daki bu nehiy umumî (bütün Yahudilere ve Hıristiyanlara şamil) değildir, mutlak (sınırlanabilir özellikte)dir. Mutlak ise, sınırlanabilir. Zaman bir büyük müfessirdir; kaydını, sınırlamasını ortaya koysa, itiraz olunmaz. Hem de hüküm müştak üzerine olsa, me’haz-ı iştikakı, illet-i hüküm gösterir [Bir hüküm, çekilebilir bir kelimeye dayansa, kelimenin kökü, kaynağı, hükmün illetini gösterir]. Demek [meselâ, İngilizleri, Fransızları vb. değil, Yahudileri ve Hıristiyanları dendiğine göre] sözkonusu nehiy, Yahudileri ve Hıristiyanları Yahudi ve Hıristiyanlıklarından dolayı [yani, dinlerini benimser ve tasvip eder şekilde] dost edinmeme hakkındadır.

Hem de bir adam zâtı için sevilmez. Belki muhabbet, sıfat veya san’atı içindir. Öyleyse herbir Müslüman’ın herbir sıfatı Müslüman olması lâzım olmadığı gibi, herbir kâfirin dahi bütün sıfat ve san’atları kâfir olmak lâzım gelmez. O halde, Müslüman olan bir sıfatı veya bir san’atı (kabiliyeti, üretimi, işi) güzel ve faydalı görerek almak neden caiz olmasın? Ehl-i Kitap’tan hanımın olsa elbette seveceksin!

İkinci olarak: Zaman-ı Saadet’te büyük bir inkılâp meydana geldi. Bütün zihinleri dine çevirdiğinden, bütün muhabbet ve düşmanlığı o noktada toplayıp muhabbet veya düşmanlık ederlerdi. Onun için, gayr-ı Müslimlere olan muhabbetten nifak kokusu geliyordu. Lâkin, şimdi âlemdeki inkılâp, medenî ve dünyevîdir. Bütün zihinleri zapt ve bütün akılları meşgul eden medeniyet telâkkisi, terakki ve dünyadır. Zaten Yahudi ve Hıristiyanların çoğunluğu, dinlerine o kadar bağlı değildirler. Bu sebeple, onlarla dost olmamız, medeniyet ve terakkilerini güzel görerek almaktır. Ve her dünya saadetinin esası olan asayişi muhafazadır. İşte bu dostluk, kat’iyen Kur’ân’daki nehye dahil değildir.²¹⁹

**Âhir Zaman’da Hazret-i İsa’nın din-i hakikîsi
hükmedecek ve İslâmiyet’le omuz omuza gelecek. Umumî musibetler karşısında
inanın ve inanmayanlar, Müslimler ve gayr-ı Müslimler**

(Gayet ehemmiyetlidir.)

Şefkat ve acıma hislerimin çok kuvvetli olmasından, bu kışın şiddetli soğuğuyla beraber manevî ve şiddetli bir soğuk ve beşere gelen musibetlerden biçarelere isabet eden felâketler, helâkler, sefaletler, açlıklar şiddetle rikkatime dokundu. Birden ihtar edildi ki:

Böyle musibetlerde kâfir de olsa hakkında bir nev'i merhamet ve mükâfat vardır ki, o musibet ona nispeten çok ucuz düşer. Böyle semavî musibetler, masumlar hakkında bir nev'i şehadet hükmüne geçiyor.

Üç-dört aydır ki, dünyanın vaziyetinden ve harbinden hiçbir haberim yokken, Avrupa'da, Rusya'daki çoluk çocuğa acıyarak düşündüm. Sözkonusu manevî ihtarın beyan ettiği İlâhî rahmetten musibetzedelerin payına düşen miktar, bu elemli şefkate bir merhem oldu. Şöyle ki:

O semavî musibetten ve beşerin zalim kısmının cinayetinin neticesi olarak gelen felâketten vefat eden ve perişan olanlar, eğer on beş yaşına kadar ise, hangi dinden olursa olsun şehid hükmündedirler. Müslümanlar gibi büyük manevî mükâfatları, o musibeti hiçe indirir.

On beşinden yukarı olanlar, eğer masum ve mazlum iseler, mükâfatları büyüktür, belki onları Cehennem'den kurtarır. Çünkü Âhir Zaman'da madem fetret derecesinde din ve Din-i Muhammedî'ye (aleyhissalâtu ves-selâm) bir lâkaytlık perdesi gelmiş. Ve madem Âhir Zaman'da Hazret-i İsa'nın (aleyhisselâm) din-i hakikîsi hükmedecek, İslâmiyet'le omuz omuza gelecek. Elbette şimdi, fetret gibi karanlıkta kalan ve Hazret-i İsa'ya (aleyhisselâm) mensup Hıristiyanların mazlumları, çektikleri felâketler onlar hakkında bir nev'i şehadet denilebilir. Bilhassa ihtiyarlar ve musibetzedeler, fakir ve zayıflar, despot büyük zalimlerin zorlamaları ve şiddetleri altında musibet çekiyorlar. Elbette o musibet onlar hakkında medeniyetin sefahetinden, küfür ve nankörlüğünden ve felsefenin dalâletinden ve küfründen gelen günahlara keffaret olmakla, yüz derece onlara kârdır diye hakikatten haber aldım, Cenab-ı Erhamü'r-rahimîn'e hadsiz şükrettim. Ve o elemli elem ve şefkatten teselli buldum.

Eğer o felâketi gören zalimler ise ve beşerin perişanlığını hazırlayan gaddarlar ve kendi menfaati için insanlık âlemine ateş veren bencil, alçak insandan şeytanlar ise, [sözkonusu musibet ve felâketler, onlar için] tam müstehak ve tam adalet-i Rabbâniye [Rabb'in adaleti]dir.

Eğer o felâketi çekenler, mazlumların imdadına koşanlar, beşerin rahatı ve dinî esasları, semavî mukaddesleri ve insanların hukukunu muhafaza için mücadele edenler ise, elbette o fedakârlığın manevî ve uhrevî neticesi o kadar büyüktür ki, o musibeti onlar hakkında şeref vesilesi yapar, sevdirebilir.²²⁰

**TAHAMMÜL, SABIR, SEBAT, METANET,
İHTİYAT/TEDBİR, SADÂKAT, FEDAKÂRLIK,**

FERAGAT

Ey iman edenler! Sabır ve namazla yardım dilenin. Allah, sabredenlerle beraberdir.
(Bakara Sûresi/2: 45, 153)

Ancak hakkı tavsiye edenler ve sabrı tavsiye edenler müstesna. (Asr Sûresi/103: 3)

(Peygamberliğin zirve temsilcisi) Peygamber! ... Eğer sizden sabır ve irade kahramanı yirmi kişi olsa, (eşit savaş şartlarında) ikiyüz kişiye galip gelir. Eğer sizden yüz kişi olsa, küfredenlerden bin kişiye galip gelir... (Enfal Sûresi/8: 65)

Eğer sabreder, (direnir) ve Allah'a karşı gelmekten sakınıp takva dairesinde kalarak O'nun koruması altına girerseniz, düşmanlarınız hemen şu dakikada üzerinize geliverecek olsalar, Rabbiniz beş bin formalı, nişanlı meleklerle size imdat edecektir.
(Âl-i İmran Sûresi/3: 125)

Ey iman edenler! Sabredin; birbirinize sabır tavsiyesinde bulunun ve sabırda yardımlaşın; Allah'a ibadet ve O'nun yolunda cihad mevzuunda sürekli uyanık, daima hazırlıklı ve tam bir dayanışma içinde bulunun; ve Allah'a karşı gelmekten sakınıp takva dairesi içinde kalın. Umulur ki, böylece (dünyada da Âhîret'te de) kurtuluşa ve gerçek mazhariyetlere erersiniz. (Âl-i İmran Sûresi/3: 200)

Hiç şüphesiz sizi korku, açlık ve maldan, candan, hasıllattan eksilme gibi unsurlarla bir şekilde imtihan ederiz. Müjdele o sabırlıları: Ki onlar, başlarına bir musibet geldiğinde, "Biz Allah'ınız (O'nun mahlûku, O'nun kulları, O'nun mülküyüz; O, mülkünde dilediği gibi tasarruf eder) ve zaten O'na dönmekteyiz." der (ve bu inançla, bu şuurla davranırlar). (Bakara Sûresi/2: 155-156)

Onlar, Rabb'ilerine içten inanmış bir grup genç yığitti ve Biz de, gerçeğe bağlılıklarını daha da arttırdık. Kalblerine tam bir kuvvet ve metanet verdik. (Kehf Sûresi/18: 13-14)

"Şimdi içinizden birini şu para ile şehre gönderin. Yiyeceklerin en temiz ve helâl olanından arasın ve ondan bir miktar alıp getirsin. Fakat çok gizli ve dikkat çekmeyecek şekilde hareket etsin de, varlığını ve bulunduğunuz yeri hiç kimseye sakın hissettirmesin. Kesinlikle bilin ki, eğer yerinizi öğrenir de sizi ellerine geçirirlerse, ya sizi taşıyarak öldürürler, ya da kendi dinlerine, kendi yaşayışlarına döndürürler; bu takdirde de artık ebediyen felah bulmazsınız." (Kehf Sûresi/18: 19-20)

Risale-i Nur'un yolu, maddî–manevî feragat yoludur; bu yolda intikam duygusu yoktur

Risale-i Nur'un yolu, maddî–manevî feragat yoludur. Ben maddî ve manevî her şeyimi feda ettim, her musibete katlandım. Her işkenceye sabrettim. Bu sayede iman hakikati

her tarafa yayıldı. Bu sayede Nur irfan mektebinin yüz binlerce, belki de milyonlarca talebeleri yetişti. Artık bu yolda, iman hizmetinde onlar devam edeceklerdir. Ve benim maddî ve manevî her şeyden feragat yolundan ayrılmayacaklardır. Yalnız ve yalnız Allah rızası için çalışacaklardır. Bize eza ve cefa edenlere karşı hiç bir talebemin kalbinde zerre kadar intikam emeli beslememesini ve onlara mukabil Risale-i Nur'a sadâkat ve sebatla çalışmalarını tavsiye ederim.²²¹

Hizmetteki sıkıntılara tahammül ve sabır göstermek

Madem Âhiret için, hayır için, ibadet ve sevap için, iman ve Âhiret için Risale-i Nur ile bağlanmışsınız; elbette mevcut ağır şartlar altında her bir saati yirmi saat ibadet hükmünde ve o yirmi saat ise Kur'ân ve iman hizmetinde manevî mücahede olması hasebiyle yüz saat kadar kıymetli ve yüz saat içinde böyle her biri yüz insan kadar ehemmiyetli olan hakikî mücahid kardeşlerle görüşmek, kardeşlik bağı oluşturmak, (karşılıklı) kuvvet vermek ve almak, tesellî etmek ve mütesellî olmak, hakikî bir dayanışma ile kudsî hizmete sebatla devam etmek, güzel seciyelerinden istifade etmek, Medresetü'z-Zehra'nın şakirtliğine liyakat kazanmak için açılan bir imtihan meclisi olan şu Medrese-i Yûsufiye'de tayını ve Kader'ce takdir edilen kısmetini almak, mukadder rızkını yemek ve o yemekte sevap kazanmak için buraya gelmenize şükretmek lâzımdır. Bütün sıkıntılara karşı zikredilen şu faydaları düşünüp, sabır ve tahammülle mukabele etmek gerekir.²²²

**Tam bir teslimiyetle sabır ve temkinde bulunmak,
hayal kırıklığına düşmemek, ümidin aksine gelişmeler sebebiyle me'yus olmamak,
geçici fırtınalarla
sarsılmamak; enaniyet ve rekabetten korunmak,
soğukkanlı ve ihtiyatlı olmak gerekir**

Madem biz, çok emarelerle inayet altındayız ve madem gayet çok ve insafsız düşmanlara karşı Risale-i Nur mağlûp olmadı, Eğitim Bakanı'nı ve Halk Partisi'ni bir derece susturdu ve madem bu kadar geniş bir sahada ve bizimle ilgili meseleyi pek ziyade büyüterek hükümeti telaşa düşürenler, her halde iftiralarını ve yalanlarını bir derece gizlemeye bahanelerle çalışacaklar, [öyleyse] elbette bize lâzımdır ki: tam bir teslimiyetle sabır ve temkinde bulunmak, bilhassa hayal kırıklığına düşmemek, bazen ümidimizin aksine gelişmeler sebebiyle me'yus (ümitsiz) olmamak ve geçici fırtınalarla sarsılmamak!

Evet, gerçi hayal kırıklığı, ehl-i dünyanın morallerini ve şevklerini kırar; fakat meşakkat, mücahede ve sıkıntıların altında Cenab-ı Allah'ın yardımlarını ve rahmetinin

iltifatlarını gören Risale-i Nur şakirtlerine hayal kırıklığı, gayretlerini, daha da ileri atılmalarını ve ciddiyetlerini takviye etmek lâzım geliyor. Kırk sene evvel ehl-i siyaset, beni geçici cinnet isnadıyla tımarhaneye sevktiler. Ben onlara dedim: Sizin akıllılık dediğinizin çoğunu ben akılsızlık biliyorum; o çeşit akıldan istifa ediyorum; وَ كُلُّ النَّاسِ مَجْنُونٌ وَ لَكِن عَلَى قَدَرِ الْهَوَىٰ اِخْتَلَفَ الْجُنُونُ (Bütün insanlar, delidir; fakat herkes, hevâ-hevesi nisbetinde delidir.) kaidesini sizlerde görüyorum demiştim. Şimdi dahi beni ve kardeşlerimi şiddetli bir sorumluluktan kurtarmak düşüncesiyle bana o mahrem risaleden dolayı araya bir cezbe, geçici bir cinnet isnat edenlere aynı sözleri tekrarlamakla beraber, iki cihetle memnunum:

Birisi: Hadis-i sahihte vardır ki: “Avam halkın, bir kişinin akıllarının tavrı haricindeki yüksek hallerini mecnunluk, divanelik saymaları, o kişinin imanda ve itikatta kemale ulaştığına delâlet eder.”

İkinci cihet: Ben, bu hapisteki kardeşlerimin selâmeti, zulüm ve sıkıntıdan kurtulmaları için değil yalnız bir divanelik isnadını, belki tamam aklımı ve hayatımı feda etmeyi tam bir iftihar ve ferahla kabul ediyorum. Hattâ siz uygun görürseniz, o üç zatlara benim tarafımdan bir teşekkür mektubu yazılsın ve onları manevî kazançlarımıza ortak ettiğimiz bildirilsin.²²³

***

İlk ve son tavsiyemiz, dayanışmanızı muhafaza; enaniyet, benlik, rekabetten korunma, soğukkanlılık ve ihtiyattır.²²⁴

Risale-i Nur, sadık ve sebatkâr şakirtlerine kazandırdığı çok büyük kâr ve kazanç ve pekçok kıymetli neticeye karşılık fiyat olarak, o şakirtlerden tam ve hâlis bir sadâkat, daimî ve sarsılmaz sebat ve kırılmaz metanet ister

Risale-i Nur, kendi sadık ve sebatkâr şakirtlerine kazandırdığı çok büyük kâr ve kazanç ve pekçok kıymetli neticeye karşılık fiyat olarak, o şakirtlerden tam ve hâlis bir sadâkat ve daimî ve sarsılmaz sebat ister. Evet, Risale-i Nur on beş senede medresede kazanılan kuvvetli tahkikî imanı on beş haftada ve bazılara on beş günde kazandırdığını, yirmi senede yirmi bin zat tecrübeleriyle şehadet ederler. Hem, uhrevî amellerde ortaklık veya katılım düsturuyla, her bir şakirdine, her bir günde binler hâlis lisanlar ile edilen makbul dua ve binler salih kişinin işledikleri salih amellerin sevaplarının bir mislini kazandırıp, her bir hakikî, sadık ve sebatkâr şakirtlerini amel bakımından binler insan hükmüne getirdiğini, buna birer delil olarak, İmam-ı Ali (radıyallâhü anh)’ın birer kerameti ve takdir ifadesi mahiyetinde Risale-i Nur’u üç defa haber vermesi ve yine

Gavs-ı A'zam Abdülkadir-i Geylanî'nin (k.s.) Risale-i Nur'u çok önceden haber verme kerameti, tasvip ve teşvik ifade eden müjdesi, o halis şakirtlerin Cennet ashâbından olacaklarına dair müjde, pek kat'î ispat ederler. Elbette böyle bir kazanç, öyle bir fiyat ister.²²⁵

***

Bu dairenin verdiği büyük neticelere karşılık olarak sarsılmaz bir sadâkat ve kırılmaz bir metanet gerekir. Isparta kahramanlarının gösterdikleri harikalar ve dünya çapında övgüye lâyık Nur hizmetlerinin esası, harika sadakatleri ve fevkalâde metanetleridir. Bu metanetin birinci sebebi, iman kuvveti ve ihlâs hasletidir. İkinci sebebi, fitrî cesarettir.

Onlara “Sizler cesaretle ve efelikle tanınmışsınız ve dünyaya ait ehemmiyetsiz şeyler için fedakârlık gösterirsiniz. Elbette Risale-i Nur'un kudsî hizmetinde ve cihana değer uhrevî neticelerine mukabil, mertçe ve fedakârca cesaret ve metanet gösterip, sadakatini muhafaza edersiniz.” dedim. Onlar da tam kabul ettiler.²²⁶

Her zaman ihtiyatlı davranmak gerekir

Risale-i Nur, bu havalide dahi, belki çok yerlerde, sizin faaliyetinizden şevke gelip, ziyade genişlediğinden ehl-i dünyayı düşündürüyor, dikkat nazarlarını çekiyor. Bazı ufak tefek ilişmek de ondan ileri geliyor. İhtiyat her vakit olduğu gibi yine lâzımdır. Hazret-i İmam Ali (radiyallâhu anh) iki defa سِرًّا تَنَوَّرَتْ (Gizli olarak parlar)²²⁷ demesi, Risale-i Nur perde altında parlar ve aydınlatır diye işaret ediyor. Mümkün olduğu kadar geçici rüzgârlara ehemmiyet vermeyiniz, bakmayınız. Zaten aranızdaki samimî dayanışma ve Şer'î istişare, sizi öyle şeylerden muhafaza eder. İçinizde bulunduğunuz manevî şahsiyetin fikrini, o istişareyle bildirir.²²⁸

Elde nur varken, ihtiyat ve tedbir neden?

Diyorlar ki: “Madem sizin elinizdeki nurdur, topuz değildir; nura karşı çıkılmaz, nurdan kaçılmaz ve nurun gösterilmesinden zarar gelmez. Neden arkadaşlarınıza ihtiyatı tavsiye ediyorsunuz? Çok nurlu risalelerin halklara gösterilmesini menediyorsunuz?”

Bu suale karşı cevabın özet meâli şudur ki: Başlardaki başların çoğu sarhoş, okumaz. Okusa da anlamaz. Yanlış manâ verip ilişir. İlişmemesi için, akli başına gelinceye kadar göstermemek lâzım geliyor. Hem çok vicdansız insanlar var ki, garaz veya tamah veyahut korku cihetiyle nuru inkâr eder veya gözünü kapar. Onun için kardeşlerime de tavsiye ediyorum ki: İhtiyat etsinler, ehil olmayanların eline hakikatleri vermesinler. Hem, ehl-i dünyanın vehimlerini tahrik edecek işlerde bulunmasınlar.²²⁹

Sarsılmaz metanet sahibi olmak; yapılması gerekeni yapmak ve itiraz eden şeyhlerle, hocalarla, muarızlarla uğraşmamak, münakaşa etmemek

Dinlerini bir oyun ve eğlence edinip onunla diledikleri gibi oynayan ve dünya hayatı kendilerini aldatmış bulunanları bırak! Sen sadece, kimse (Allah'a şirk koşma gibi) günahlar işleyerek helâke sürüklenmesin diye Kur'ân'ı anlat, onunla nasihatta bulun. (En'âm Sûresi/6: 70)

Her topluluğun yöneldiği bir kıblesi, tuttuğu bir yol, takip ettiği bir hedef vardır. Siz, (kıbleniz, hedefiniz, yolunuz belli ve tam birlik halinde bir topluluk olarak) hayırlarda yarışın ve öne geçmeğe çalışın. Her nerede bulunursanız bulunun Allah, hepimizi (aynı yolda, aynı kiblede birleştirdiği gibi, bir gün) bir araya getirecektir. Şüphesiz Allah, her şeye hakkıyla güç yetirendir. (Bakara Sûresi/2: 148)

Madem biz böyle sarsılmaz, en yüksek, en büyük, en ehemmiyetli, fiyat takdir edilmez derecede kıymetli ve karşılığında bütün dünyası, canı ve cânânı verilse yine ucuz düşecek bir hakikatin uğrunda ve yolunda çalışıyoruz; elbette bütün musibetlere, sıkıntılara ve düşmanlara tam bir metanetle mukabele etmemiz gerektir. Hem, belki karşımıza aldanmış veya aldatılmış bazı hocalar, şeyhler ve zâhirde müttakîler çıkartılır; bunlara karşı birliğimizi, dayanışmamızı muhafaza edip, onlar ile uğraşmamak lâzımdır, münakaşa etmemek gerektir.²³⁰

***

Vazifemiz, ihlâs ile, sebat ve dayanışma ile ve mümkün olduğu kadar ihtiyatla, Hz. İmam-ı Ali'nin "*sirran tenevverat*" şeklindeki irşadını fiilen tasdik etmek, ona göre hareket etmektir. Yoksa, muarızlara mukabele etmek ve onların hücumundan telâş etmek değil. Muvaffakiyet, Nurlar'a kapıların açılması, rağbet ile onların yayılması ise, Allah'a aittir, O'nun hükmüne dâhildir. "*Vazifemizi yapıp, İlâhî vazifeye (hükme) karışmamak gerektir.*" diye hem kendi adıma, hem sizin bedelinize teselli buldum.²³¹

Zorluklar ne kadar artarsa, hizmette o ölçüde ciddiyet ve şevkle hareket etmek gerekir

Ben hem kendimde, hem bu yakındaki Risale-i Nur talebelerinde mübarek aylardan sonra bir yorgunluk ve şevkte bir usanç görüyordum. Sebebini açıkça bilmiyordum. Şimdi, eskide söylediğim tahminî sebep, hakikat olduğunu gördüm. Şöyle ki:

Nasıl maddî hava fena ise, fena tesir ediyor; manevî hava da bozulsa, herkesin istidadına göre bir sarsıntı verir. Üç Aylar'da ve Muharrem Ayı'nda İslâm âleminin manevî havası, bütün ehl-i imanın Âhiret kazancına ve ticaretine ciddî teveccühleri,

himmetleri ve aydınlatmaları o havayı sâfileştiriyor, güzelleştiriyor, müthiş ârızalara ve fırtınalara mukabele ediyor. Herkes, o sayede ve sayesinde derecesine göre istifade eder. Fakat o mübarek aylar gittikten sonra, âdeta o Âhret ticaretinin sergisi ve pazarı değiştiği gibi, dünya sergisi açılmaya başlıyor. Çoğu himmetlerde vaziyet bir derece değişiyor. Havayı zehirleyen kirli buharlar o manevî havayı bozar. Herkes, derecesine göre ondan zedelenir.

Bu havanın zararından kurtulmak çaresi, Risale-i Nur'un gözüyle bakmak ve zorluklar ne kadar ziyadeleşse, kudsî vazife itibariyle daha ziyade ciddiyet ve şevkle hareket etmektir. Çünkü başkaların füturu ve çekilmesi, ehl-i himmetin şevkini, gayretini ziyadeleştirmeye sebeptir. Zira, gidenlerin vazifelerini de bir derece yapmaya kendini mecbur bilir ve bilmelidirler.²³²

TEVAZU, MAHVİYET, ENANİYETİ TERK, HİZMETİ-HİZMETKÂRLIĞI HER MAKAMA TERCİH ETMEK; ZAHMETTE RAHMET, ELEMLERDE LEZZET GÖRMEK

Mü'minler, muhakkak kurtuldu ve gerçek mazhariyete ulaştılar. Onlar, namazlarında (Allah'ın huzurunda bulunuyor olmanın şuuruyla) tam bir saygı, tevazu, içtenlik ve teslimiyet içindedirler. (Mü'minûn Sûresi/23: 1-2)

Hatırlayın, hani şöyle buyurmuştuk: "Bu beldeye girin ve oradan dilediğiniz şekilde bol bol yiyin. Kapısından âdeta secde halinde, mütevazı ve emirlerimize boyun eğmiş olarak girin ve dua edin, mağfiret dilenin, sadakat; Biz de, hatalarınızı, sürçmelerinizi bağışlayalım." İyiliğe kilitlenmiş ve Bizi görmeseler de Bizim kendilerini gördüğümüzün şuuru içinde davrananlar için başka mükâfatlarımız da olacaktır. (Bakara Sûresi/2: 58)

Rahmân'ın kulları o kimselerdir ki, yerde mütevazı ve nazik hareket eder, yol bilmez cahiller onlara muhatap olduğunda, onlara sağlık ve selâmet dileyerek geçip giderler. (Furkân Sûresi/25: 63)

Kibir ve başkalarını küçümseme içinde yüzünü insanlardan çevirme ve yeryüzünde çalım satarak yürüme! Allah, kibirle kasılan, kendini beğenmiş ve kendini övüp duran hiç kimseyi sevmez. Yürüyüşünde, davranışlarında ölçülü ve mutedil ol; konuşurken de sesini ayarla. Unutma ki, seslerin en beğenilmeyeni, (avazı çıktığıınca bağırarak) merkep sesidir. (Lokman Sûresi/31: 18-19)

Ve insan için ancak emeğinin karşılığı vardır; onun emeği değerlendirmeye alınacak; ve karşılığı kendisine eksiksiz ödenecektir. (Necm Sûresi/53: 39-41)

De ki: “Çalışın; yaptıklarınızı Allah da, O’nun Rasûlü de, mü’minler de görecektir. Neticede, gaybı da şahadeti de bilen (Allah)’ın huzuruna iade edileceksiniz. O da, bütün yaptıklarınızı tek tek size bildirecek ve karşılığını verecektir. (Tevbe Sûresi/9: 105)

Büyüklik, keşifte, keramette, manevî zevklerde değil; sebat, sadâkat, tevazu, mahviyet ve hizmetkârlıktadır

Kastamonu’da ehl-i takva bir zat, şikâyet tarzında dedi: “Ben sukut etmişim (düşmüşüm). Eski halimi, zevkleri ve nurları kaybetmişim.” Ben de dedim: “Belki terakki etmişsin ki, nefsi okşayan, uhrevî meyvesini dünyada tattıran ve kendini beğenmişlik hissini veren zevkleri, keşifleri geri bırakıp, daha yüksek makama, mahviyet, enaniyeti terk ve fâni zevkleri aramamak ile uçmuşsun. Evet, Allah’ın bir ehemmiyetli ihsanı, ihsanını enaniyetini bırakmayana hissettirmemektir, tâ ucb (kendini beğenme) ve gurura girmesin.

Kardeşlerim! Bu hakikatten hareketle, bu zat gibi düşünen veya hüsn-ü zannın verdiği parlak makamları nazara alan zatlar, sizlere bakıp, içinizde mahviyet, tevazu ve hizmetkârlık elbisesiyle görünen şakirtleri âdi, avam adamlar görürler ve [tam bir yanılğı ifadesi olarak] derler: “Bunlar mı hakikat kahramanları ve dünyaya karşı meydan okuyanlar? Heyhat! Bunlar nerede, evliyaları bu zamanda âciz bırakan bu kudsî hizmet mücahidleri nerede?” diyerek, dost ise hayal kırıklığına uğrar, muarız ise kendi muhalefetini haklı bulur.²³³

***

*Risale-i Nur’un hakikî şakirtleri, iman hizmetini her şeyin üstünde görür; (kendilerine) kutbiyet de verilse, ihlâs için hizmetkârlığı tercih ederler.*²³⁴

***

Sizin hapis meyveleriniz, benim nazarımda Firdevs (Cenneti) meyveleri gibi hoştur, kıymetlidir. Benim sizler hakkındaki büyük ümitlerimi ve davalarımı tasdik edip, hakikat olarak gösterdiği gibi, dayanışmanın kuvvetini de pek güzel gösterdi. O mübarek kalemler birleştikçe, üç–dört elif (1)lerin birleşmesi gibi üç–dört yüz (3-400) kıymetini bu kadar ağır baskılar altında ortaya koydu. Ve bu karmakarışık şartlar altında birliğinizi muhafaza eden hâlet-i ruhiye, dünkü davamı ispat ediyor.

Evet –temsilde hata yok– nasıl ki büyük bir velî, küçük bir Sahabî kadar İslâm’a hizmette Ehl-i Sünnet’çe mevki almadığı gibi, aynen öyle de, “Bu zamanda iman

hizmetinde nefsinin hazlarını bırakıp, mahviyet ile dayanışma ve birliği muhafaza eden bir hâlis kardeşimiz, bir velîden ziyade mevki alıyor.” diye kanaatim gelmiş ve siz, daima bu kanaatimi takviye ediyorsunuz. Cenab-ı Hakk, sizlerden ebediyen razı olsun, âmîn.²³⁵

İhlâs, mahviyet, tevazu, kardeşler içinde fâni olma, tedbir ve dirayet, sadâkat, teslimiyet, hizmeti hayata maksat yapma, ihtilâf sebepleri karşısında mukavemet, tam dayanışma

Evet, kardeşlerim, sizler, ihlâs sırrını tam muhafaza ediyorsunuz. Bu kadar tefrika sebepleri içinde birliğinizi muhafaza, hakikaten bir harikadır. Hafız Ali'nin hakikaten müstesna bir mahviyet ve tevazu içinde ihlâsı ve kardeşler içinde fâni olma düsturunu muhafaza etmesi; Hüsrev'in hakikaten tedbirce bana ihtiyaç bırakmayacak bir derecede tedbir ve dirayeti ve Hafız Ali gibi yüksek ihlâsı ve mahviyeti; Hafız Mustafa'nın Nur hizmetinde büyük iktidarı içinde kuvvetli sadakati ve fedakârca teslimiyeti ve hem Abdurrahman, hem Lütfü, hem Hafız Ali manâsını taşıyan büyük ruhlu Küçük Ali'nin Risale-i Nur hizmetini dünyada her şeye tercihen hayatının en büyük maksadı yapması ve ihtilâf sebeplerine karşı kuvvetli mukavemeti bulunduğunu bu dört mektubunuz bana bildirdi.

Aynı sistemde, meselede alâkadar kahraman Tahirî ve kahraman Rüştü'nün dahi aynı hakikatte ve aynı ahlâkta bulduklarına hiç şüphe etmiyoruz. Bu altı rüknün, bu geçici sarsıntıdan, hakikî bir dayanışma ile birbiriyle el ele, omuz omuza, baş başa vermesi, altı yüz, belki altı bin manevî kıymeti alıyor diye, Cenâb-ı Hakk'a Risale-i Nur hesabına hadsiz şükür ediyoruz ve sizi de tebrik ediyoruz.²³⁶

Şahsî enanîyetleri Risale-i Nur'un manevî şahsiyet havuzunda eritmek ve benlikten, enanîyetten, şan ve şeref perdesi altında makam sahibi olmaktan öldürücü zehirden kaçır gibi kaçmak

Gaflet ve dünyaya tutkunluktan çıkan dehşetli bir enanîyet, bu zamanda hükmediyor. Onun için ehl-i hakikat, –hattâ meşrû bir tarzda dahi olsa– enanîyetten, kendini beğenmişlikten, bencillikten vazgeçmeleri lâzım olduğundan, Risale-i Nur'un hakikî şakirtleri, buz parçası olan enanîyetlerini Risale-i Nur'un manevî şahsiyetinde ve müşterek havuzunda erittiklerinden, inşaallah bu fırtınada sarsılmayacaklar. Evet, münafıkların ehemmiyetli ve tecrübeli bir planı, böyle her biri birer zabıt, birer hakim hükmündeki şahısları müşterek bir meselede böyle kaçınmak ve birbirini tenkit etmek asabiyetini veren sıkıntılı yerlerde toplattırır, boğuşturur, manevî kuvvetlerini dağıttırır. Sonra kuvvetini kaybedenleri kolayca tokatlar, vurur. Risale-i Nur şakirtleri, hillet

(samimî dostluk), kardeşlik ve kardeşlerde fâni olma mesleğinde gittiklerinden, inşâallah bu tecrübeli ve münafıkça planı da akîm (neticesiz) bırakacaklar.²³⁷

***

Ey kardeşlerim, sizler biliyorsunuz ki, bizim yolumuzda benlik, enaniyet, şan u şeref perdesi altında makam sahibi olmaktan, öldürücü zehirden kaçır gibi kaçıyoruz. Bunları hissettirecek ve arzu ettiğimiz intibâı verecek hallerden şiddetle kaçınıyoruz. Elbette, burada altı–yedi sene gözünüzle ve yirmi seneden beri araştırmalarınızla anlamışsınız ki ben, şahsıma karşı hürmet ve makam vermek istemiyorum. Sizleri o noktada şiddetle takdir etmişim. “Bana haddimden fazla mevki vermeyiniz.” diyor ve size darılıyorum. Yalnız, Kur’ân-ı Hakîm’in bu zamanda manevî bir mucizesi olan Risale-i Nur hesabına, ben de onun bir şakirdi olmak özelliğiyle, ona tasdik, teslim ve irtibatı, şükür içinde kabul ediyorum. İşte bu derece enaniyetten ve benlikten, şan u şeref namı altındaki riyakârlıktan kaçmayı hareketlerinde düstur edinen insanlara karşı hükümet ve idarî kadroların ve polisin evhama düşmeleri ne kadar manâsız ve lüzumsuz olduğunu divaneler de anlar.²³⁸

Zorluk ve meşakkat nisbetinde gayret ve sebat artmalıdır

خَيْرُ الْأُمُورِ أَحْمَرُهَا (İşlerin hayırlısı, meşakkatli olanıdır.) sırrınca, büyük hayırların zorlukları çok oluyor. Zorluklar çoğaldıkça ehl-i himmet gevşemek değil, gayret ve sebatını ziyadeleştirir.²³⁹

***

Atasözü meşhurdur ki: “Bir şeyde zahmet, meşakkat, makbuliyet alâmetidir.”²⁴⁰

Büyük şerhleri azaltmak için ehvenü’ş-şer düsturunu benimseyenleri mazur görmek

Muhterem Ahmed Hamdi Efendi Hazretleri,

Ruhumda yaşadığım bir hadiseyi size beyan ediyorum: Çok zaman evvel zâtınız ve sizin mesleğinizdeki hocaların, zarurete binaen ruhsata tâbi ve Şer’î azimeti bırakan fikirlerine benim fikirlerim muvafık gelmiyordu. Ben hem onlara, hem sana hiddet ederdim. “Neden azîmeti terkedip ruhsata tâbi oluyorlar?” diye, Risale-i Nur’u doğrudan doğruya sizlere göndermezdim. Fakat, üç–dört sene evvel, yine şiddetli olarak kalbime, size karşı tenkit mahiyetinde bir teessüf geldi. Birden ihtar edildi ki:

– “Bu, senin eski medrese arkadaşların olan başta Ahmed Hamdi gibi zatlar, dehşetli ve şiddetli bir tahribata karşı ‘ehvenü’ş-şer’ düsturuyla, bir kısım ilmî vazifeleri

mukaddesatın muhafazasına sarfedip, tehlikeyi dörtten bire indirmeleri, onların mecburiyetle bazı ruhsatlarına ve kusurlarına inşaallah keffaret olur.” diye kalbime şiddetli ihtar edildi.²⁴¹

İman esaslarının hizmet düsturları halinde yansımaları

1– İnsanların gözünde mevki yerine, Allah’a imanın bir manâsı olan rıza-yı İlâhî’yi;

2– Korku ve evham yerine Kader’e iman;

3– Hırs ve tamah yerine **إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ** (Muhakkak ki Allah’tır bütün varlıkların rızkını tam olarak ve tam zamanında veren, kâmil kuvvet ve iktidar sahibi olan. Zariyât Sûresi/51: 58) âyet-i celîlesinin delâletiyle Kur’ân’a, İlâhî kitaplara iman;

4– Menfî milliyetçilik hissi yerine, bütün cinlere ve insanlara gönderilen Nebiyy-i Efham (En Büyük Peygamber sallallâhu teâlâ aleyhi ve-sellem) Efendimiz Hazretleri’nin yolunu, **إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ** (Mü’minler, ancak kardeşirler. Hucurât Sûresi/49: 10) ve **وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا** (Her birden Allah’ın ipine sımsıkı sarılıp ve ayrılığa düşmeyin. Âl-i İmran sûresi, 3/103) gibi mübarek âyetleri hatırlayarak, peygamberlere iman;

5– Enaniyet yerine acz ve noksanımızı itirafla, Kur’ân’dan sızıntıların neşr ve muhafazası için hissemize düşen hizmeti yapmak ve hizmetle mükellef olduğumuzu bilerek neticeyi hesaplamamak, yani bir nev’i beşeriyetten çıkmak, İlâhî kitap ve sahifelerin peygamberlere indirilmesine vasıta olan meleklerle benzetmek suretiyle meleklerle iman;

6– Tembellik ve ten-perverlik (cismanî zevkleri düşünmek) yerine vazifeye bakmak, kudsî ve her saati bir gün ibadet hükmüne geçecek kıymette olduğuna şüphe edilmemek lâzım gelen Kur’ân hizmetine vakit bırakmayacak haller karşılı, bu hizmetin ulviyetini düşünerek, elden çıkmazdan evvel gözü dört açmayı, yani ölmezden evvel hayatın kadrini bilmek gibi, kat’î bir lisanla Âhiret’e iman delilleriyle, imalarla, işaretlerle, açıkça ders veriyorsunuz ve ikaz lütfunda bulunuyorsunuz.²⁴²

Hulûsi bey

RİSALE-İ NUR HİZMETİ, AMELLERDE ORTAKLIK HİZMETİDİR VE TALEBENİN ŞAHSÎ HAYATI DEĞİL, HİZMET HAYATI VARDIR

Mü'min erkeklerle mü'min kadınlar birbirlerinin velîleri, çok yakın yardımcıları ve birbirlerinin işlerine vekildirler. Usulü dairesinde doğruyu ve iyiliği teşvik edip yayar, yanlışın ve kötülüklerin önünü almaya çalışırlar. Namazı bütün şartlarına riayet ederek, vaktinde ve aksatmadan kılarlar ve zekâtı tastamam verirler; Allah'a ve Rasûlü'ne daima itaat içindedir onlar. Onlardır Allah'ın merhametle muamele edeceği seçkin kimseler. Hiç şüphesiz Allah, izzet ve ululuk sahibi, her işte üstün ve mutlak galiptir; bütün hüküm ve icraatında pek çok hikmetler bulunandır. (Tevbe Sûresi/9: 71)

Sana biat edenler, gerçekte Allah'a biat etmektedirler. Allah'ın Eli, onların ellerinin üstündedir. (Fetih Sûresi/48: 10)

Bu iftirayı duyduklarında bütün mü'min erkekler ve mü'min kadınların, öz nefisleri (kendileri, yani birbirleri) hakkında içlerinden hayır düşünmeleri ve "Bu, apaçık bir iftiradır!" diye kestirip atmaları gerekmez miydi? (Nur Sûresi/24: 12)

Takva, ihlâs ve sadakat sahibi her bir talebe, bütün talebelerin sevabına ortak olur ve günahlara karşı dayanma setti kazanır

Risale-i Nur şakirtlerinin temel bir düstur olan uhrevî amellerde ortaklık düsturu sırrınca, her birisinin kazandığı sevap, her bir kardeşinin amel defterine aynı miktar geçmesi, o düsturun ve İlâhî rahmetin gereği olması hasebiyle, Risale-i Nur dairesine sıdk ve ihlâsla girenlerin kazançları pek büyük ve küllîdir. Her biri, binler hisse alır. İnşâallah, dünya mallarında ortaklıkta olduğu gibi bölünme ve parçalanma sözkonusu olmadan her birisinin amel defterine aynen geçmesi, bir kişinin getirdiği bir lâmbanın binler aynaların her birisine aynı lâmba olarak aksetmesi gibidir.

Demek, Risale-i Nur'un sadık şakirtlerinden birisi Kadir Gecesi'nin hakikatini ve Ramazan'ın yüksek mertebesini kazansa, ondan bütün hakikî sadık şakirtlerin sahip ve hissedar olmasını İlâhî rahmetin genişliğinden çok kuvvetle ümit etmekteyiz.

***

Bugünlerde hatırıma geldi ki, içtimaî hayata giren hangi şeye temas etse, çoğunlukla günahlara maruz kalıyor. Her cihette günahlar serbestçe insanı sarıyorlar. "Bu kadar günahlara karşı insanın hususî ibadet ve takvası nasıl mukabele edebilir?" diye ümit kırıklığı içinde düşündüm.

Risale-i Nur'un hakikî ve sadık şakirtlerinin aralarındaki temel bir düstur olan uhrevî amellerde ortaklık kanunuyla ve samimî ve halis dayanışma sırrıyla her bir halis, hakikî şakirt, bir dille değil, belki kardeşleri adedince dillerle ibadet ve istiğfar eder. Bin

taraftan hücum eden günahlara, binler dille mukabele eder. Bazı meleklerin kırk bin dil ile zikrettikleri gibi, halis, hakikî, müttakî bir şakirt dahi kırk bin kardeşinin dilleriyle ibadet eder, kurtuluşuna vesile kazanır ve inşaallah ehl-i saadet olur.

Risale-i Nur dairesinde sadakat, hizmet, takva ve büyük günahlardan kaçınma derecesiyle o ulvî ve küllî kulluğa sahip olur. Elbette bu büyük kazancı kaçırmamak için takvada, ihlâsta, sadakatte çalışmak gerektir.²⁴³

Hasların hayatı, Risale-i Nur'a aittir ve (ancak) manevî şahsiyetini temsil eden şakirtlerinin kararıyla kayıt altına girebilir

Salâhaddin, hususî, kendine ait bir meseleyi soruyor. Dünya, içtimaî hayata bağlanmak istiyor. Madem o haslar içindedir, kat'iyen Risale-i Nur'un hizmetine zararı varsa, girmeyecek. Eğer bilse ki, o hayat arkadaşını bazı has kardeşlerimiz gibi Risale-i Nur'un hizmetinde yardımcı olarak çalıştırabilecek, o hayata girebilir. Çünkü hasların hayatı, Risale-i Nur'a aittir ve (ancak) manevî şahsiyetini temsil eden şakirtlerinin kararıyla kayıt altına girebilir. Peder ve validesinin reyleri de varsa, inşaallah zararı olmaz.²⁴⁴

Her bir talebe, bütün talebelerin şahs-ı manevîsini korumakla mükelleftir

Risale-i Nur dairesine girenler, şahsî cesaretlerini, onu kıymetlendirmek için sarsılmaz bir sebat ve metanete ve kardeşlerin dayanışması için cidden çalışmaya sarfedip, o cam parçası hükmündeki şahsî cesaretini hakikate tam bir bağlılık ve doğruluk içinde fedakârlık elmasına çevirmek gerektir.

Hem bir adam, kendi başına cesareti güzel de olsa, iç dayanışmaya sahip bir cemaate girdikten sonra, onların istirahatini ve sarsılmamalarını muhafaza etmek için, o şahsî cesareti kullanamaz.

Risale-i Nur, çok geniş bir kucaktır ve kimseyi, hiçbir grubu karşısına almaz ve onlara muhalefet gibi bir vazifesi yoktur

²⁴⁵ سِيرُوا عَلَى سَيْرِ أضعفكم hadis-i şerifinin sırrıyla hareket etmek; şimdilik bu karışık vaziyetlerde çok zararlı, hem hocaları, hem ehl-i siyaseti Risale-i Nur'a karşı cephe almaya ve tecavüz etmeye sebep olan şapka ve ezan meselelerini, Deccal ve Süfyan unvanlarını Risale-i Nur şakirtleri başkalarına karşı lüzumsuz bahis konusu ve çekişme sebebi yapmamaları gerekir. İhtiyat (dikkatli ve tedbirli davranmak) muhakkak gereklidir ve soğukkanlılığı muhafaza etmek, vaciptir. Hatta, sizde cüz'î bir ihtiyatsızlık, buraya kadar bize tesir ediyor.

Risale-i Nur, bir daire değil; iç içe daireler gibi tabakaları var. Erkânlar, sahipler,

haslar, nâşirler (yayan ve yayınlayanlar), talebeler ve taraftarlar gibi tabakaları var. Erkân dairesine liyakatı olmayan Risale-i Nur'a muhalif cereyana taraftar olmamak şartıyla, daire haricine atılmaz. Hasların hususiyeti bulunmayan, zıt bir mesleğe girmemek şartıyla talebe olabilir. Bid'at ile amel eden, bid'ata kalben taraftar olmamak şartıyla dost olabilir. Onun için, az bir kusurla düşman sınıfına katılmamak için, dışarıya atmayınız. Fakat Risale-i Nur'un erkânlarında ve haslarındaki sırlara ve nazik tedbirlere onları ortak etmemek gerektir.²⁴⁶

İSTİŞARE VEYA ŞÛRÂ

(Ey Rasûlüm, o bozgun ânında) Allah'tan gelen bir rahmet eseri olarak çevrendeki ahabına yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olmuş olsaydın çevrenden dağılır giderlerdi. Sen onların kusurlarına bakma, bağışla onları ve idarî meselelerde onlarla istişare et. (İstişare sonucu) karar verip de artık bu kararı uygulamaya koyuldun mu, o zaman da Allah'a tevekkül et. Şüphesiz ki Allah, tevekkül sahiplerini sever. (Âl-i İmran Sûresi/3: 159)

O (iman edip Rabb'ilerine güvenip dayananlar,) büyük günahlardan ve çirkin ve ahlâksız işlerden kaçınırlar ve öfkelenedikleri zaman (karşısındaki kusurlarını) affederler. Yine onlar, Rabb'ilerinin davetine kulak verip, (emir ve yasaklarında O'na itaat ederler); namazı bütün şartlarına riayet ederek, hakkıyla ve aksatmadan kılarlar ve işleri aralarında istişareye dayalı olarak yürütülür. (Şûrâ Sûresi/42: 37-38)

Her şeye rağmen, mü'minlerin savaş için topyekün sefere çıkmaları uygun değildir. İçlerindeki her bir kabile veya topluluktan geride kalacak bir cemaatin seferber olup, Din'i ruhuna tam manâsıyla nüfuz ederek iyice öğrenmesi ve sefere çıkanlar geri döndüklerinde, yapabilecekleri muhtemel hatalar ve sergileyebilecekleri yanlış tavırlardan kaçınmaları konusunda onları uyarması gerekmez mi? (Tevbe Sûresi/9: 122)

Müslümanların İslâmî içtimaî hayattaki saadetlerinin, Asya kıt'asının ve istikbalinin açacağı ve anahtarı, şûrâdır

Müslümanların İslâmî içtimaî hayattaki saadetlerinin anahtarı, Şer'î meşveret (istişare – danışma)dır.

﴿وَأْمُرْهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ﴾ (İşleri, aralarında şûrâ [istişare] ile. Şûrâ Sûresi/42: 38) âyet-i kerimesi, şûrâyı esas olarak emrediyor. Evet, nasıl ki insanlığın hayatında “telâhuk-u efkâr” (düşüncelerin birbirine katılması) unvanı altında asırlar ve zamanlar tarih vasıtasıyla birbiriyle meşveret etmekte olup, bu meşveret bütün insanlığın terakkisi ve fenlerin esası olduğu gibi, en büyük kıt'a olan Asya'nın en geri kalmasının bir

sebebi, hakikî şûrâyı yapmamasıdır.

Asya kıt'asının ve istikbalinin açacağı ve anahtarı, şûrâdır. Yani, nasıl fertler birbiriyle meşveret eder; taifeler, kıt'alar dahi o şûrâyı yapmaları lâzımdır ki, üçyüz belki dörtyüz milyon (şimdi 1,5 milyar–AÜ) Müslüman'ın ayaklarına konulmuş çeşit çeşit istibdatların kayıtlarını, zincirlerini açacak, dağıtacak, Şer'î meşveret ile imanın kahramanlığı ve şefkatinden doğan Şer'î hürriyet ki, bu Şer'î hürriyet, Şeriat'ın edep ve terbiye düsturlarıyla süslenip, Batı medeniyetindeki sefahet ve kötülükleri atacaktır. İmandan gelen Şer'î hürriyet, iki esası emreder:

[Biri:] İman bunu gerektiriyor ki; [bir yanda] zorbalık ve despotlukla başkasını aşağılamamak, zillete düşürmemek; [diğer yanda] zalimler karşısında hor ve hakir olmamak, baş eğmemek. Allah'a hakikî kul olan, başkalarına kul olamaz. [İkincisi:] Birbirinizi –Allah'tan başka– kendinize Rabb yapmayınız!... Yani, Allah'ı tanımayan, her şeye, herkese nisbetine göre bir rabblık verir, başına musallat eder. Evet, Şer'î hürriyet, Cenab-ı Hakk'ın Rahmân, Rahîm tecellisiyle bir ihsanıdır ve imanın bir fazileti ve hususiyetidir.

Yaşasın sıdk! Ölsün yeis! Muhabbet devam etsin!. Şûrâ kuvvet bulsun!. Bütün kınama, paylama ve nefret, heva ve hevese tâbi olanlara olsun. Selâm ve selâmet Hüda'ya tâbi olanlar üstüne olsun. Âmîn...

Eğer denilse: Neden şûrâya bu kadar ehemmiyet veriyorsun? Ve beşerin, bilhassa Asya'nın, özellikle de İslâmiyet'in hayatı ve terakkisi nasıl o şûrâ ile olabilir?

Cevap: Nur'un Yirmibirinci Lem'a'sı olan İhlâs Risalesi'nde izah edildiği gibi, haklı şûrâ ihlâs ve dayanışmayı netice verdiği için, üç elif (1) yüzonbir (111) olduğu gibi, ihlâs ve hakikî dayanışma ile üç adam yüz adam kadar millete fayda verebilir. Ve on adamın hakikî ihlâs, dayanışma ve meşveretin sırrı ile bin adam kadar iş gördüklerini pek çok tarihî vak'a bize haber veriyor. Madem beşerin ihtiyaçları hadsiz, düşmanları nihayetsiz ve kuvveti ve sermayesi pek cüz'îdir ve bilhassa dinsizlikle canavarlaşmış, tahribatçı, muzır insanlar pek çoğalmıştır, bunlara karşı insanın şahsî hayatı ancak ve elbette imandan gelen kalbindeki nokta-i istinat (dayanak noktası) ve nokta-i istimdat (yardım isteme noktası)la dayanabilir; içtimaî hayatı ise, yine imanın hakikatlerinden gelen Şer'î şûrâ ile yaşayabilir. O düşmanları durdurur, o ihtiyaçların teminine yol açar.²⁴⁷

***

وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ (İş ve emaret [idarecilik]te onlarla istişare et. Âl-i İmran

Sûresi/3:159) emriyle, kardeşlerimle bir meşverete muhtacım.[248](#)

***

Bundan sonra her meselemizde emir, Risale-i Nur'un şahs-ı manevîsini (manevî şahsiyetini, cemaatini) temsil eden has şakirtlerin ve sizlerindir. Benim de şimdi bir reyim var.[249](#)

***

Hafız Mustafa'nın bizce pek çok ehemmiyetli olan mektubu, çoktan beri beklediğim bir hakikati gösterdi ki, Risale-i Nur dairesindeki şakirtler, istişare suretinde, [eserleri] bastırmak gibi çok ehemmiyetli işleri görmeye başlamalarıdır.[250](#)

***

Mümkün olduğu kadar geçici rüzgârlara ehemmiyet vermeyiniz, bakmayınız. Zaten aranızdaki samimî **وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ** [İlâhî fermanı gereği] dayanışma ve Şer'î istişare, sizi öyle şeylerden muhafaza eder. İçinizdeki şahs-ı manevînin fikri, o meşveretle ortaya çıkar.[251](#)

DİN'DE VE DİNÎ MESELELERDE DE HEYETE, ŞAHS-I MANEVÎYE İHTİYAÇ VARDIR

İşte, Musa'nın kavminde de böyle hakkı anlatıp onunla insanları doğruya yönlendiren ve hidayetlerine vesile olan, yine hakka dayanarak doğru ve adaletli davranan, doğruluğu ve adaleti gerçekleştiren bir topluluk vardı. (A'râf Sûresi/7: 59)

Her şeye rağmen, mü'minlerin savaş için topyekün sefere çıkmaları uygun değildir. İçlerindeki her bir kabile veya topluluktan geride kalacak bir cemaatin seferber olup, Din'i ruhuna tam manâsıyla nüfuz ederek iyice öğrenmesi ve sefere çıkanlar geri döndüklerinde, yapabilecekleri muhtemel hatalar ve sergileyebilecekleri yanlış tavırlardan kaçınmaları konusunda onları uyarması gerekmez mi? (Tevbe Sûresi/9: 122)

Fert, haricî tesirlere karşı daha az dayanıklıdır. Haricî tesirlere kapılmakla çok dinî hükümler feda edildi.

Hem nasıl oluyor ki, işlerin daha basit ve taklit ve teslimiyetin yeterli olduğu zamanlarda, diyelim ki düzensiz dahi olsa, yine de Şeyhulislâmlık bir şûrâya, en azından kazaskerler gibi mühim şahsiyetlere dayanırdı. Şimdi iş basitlikten çıkmış, taklit ve tâbi olma gevşemişken, bir şahıs nasıl yeterli olabilir?..

Eski zamanda değiliz. Eskiden hakim (otorite) tek bir şahıs idi. O hakimin müftüsü de, onun gibi tek başına bir şahıs olabilirdi. Hakimin fikrini tashih ve tadil ederdi. Şimdi

ise, zaman cemaat zamanıdır. Hakim, cemaatin ruhundan çıkmış sağlam bir manevî şahsiyettir ki, şûrâlar, o ruhu temsil eder. Şöyle bir hakimin müftüsü de onun gibi olup, ilmî bir yüksek şûrâdan oluşan manevî bir şahsiyet (tüzel kişilik, müessese) olmak gerektir. Tâ ki, sözünü otoriteye işittirebilsin. Din'e ait ve onunla teması olan noktalardan Sırat-ı Müstakim'e sevk edebilsin. Yoksa fert dâhî de olsa, cemaatin manevî ferdiyetine karşı sivrisinek kadar kalır. Şu mühim mevki böyle sönük kalmakla, İslâm'ın hayat düğümünü tehlikeye maruz bırakıyor.

Hattâ diyebiliriz, dini yaşamada mevcut zaaf, İslâmî şiarlara uymadaki vurdumduymazlık ve içtihadlardaki anarşi, Şeyhüislâm'ın zayıflığından ve sönük olmasından meydana gelmiştir. Çünkü hariçte bir adam kendi fikrini, ferde dayanan, fertten ibaret Şeyhüislâm'ın karşı muhafaza edebilir. Fakat şöyle bir şûrâyaya dayanan bir Şeyhüislâm'ın sözü, en büyük bir dâhîyi de ya içtihadından vazgeçirir, ya da o içtihadı ona has bırakır.

Gerçi yeterli şartlara sahip herkes içtihad edebilir. Lâkin içtihadı o vakit amelde bir düstur olur ki, üzerinde bir nev'i icma oluşa veya âlimlerin çoğunluğunun tasdikini ala. Böyle bir Şeyhüislâm mânen bu sırta mazhar olur. Şeriat-ı Garra'da daima icma' veya âlimlerin çoğunluğunun reyini fetvaya kaynak teşkil ettiği gibi, şimdi de fikir anarşisini önlemek için böyle bir kılıca, böyle bir hakime kat'î lüzum vardır.²⁵²

Tahkik ehli âlimlerden oluşan bir heyet bulunmalı ve onun hükmü icma hüccetine mazhar olsun

Nasıl ki, Şer'î hükümleri tatbik, tanzim ve icra etmek ve düşünce hürriyetinde ileri gelen manevî anarşiyi kaldırmak için gayet lâzımdır ki, tahkik ehli âlimlerden yüce bir heyet bulunsun ve o heyet, herkesin güvenini kazanmasıyla ve âlimlerinin çoğunluğunun onlara olan itimadıyla Ümmet için bir nev'i zımnî kefil ve dava vekili hükmünde icmâ-i Ümmet hüccetinin sırrına mazhar olsun. O vakit içtihadın neticesi o icmâ ile şer'an düstur olabilir. Ve icmânın tasdik ve mührüyle herkese şâmil olur. Aynen onun gibi lâzımdır: Kur'an'ın manâlarının keşfi ve tefsirlerde ifade edilen ayrı ayrı güzelliklerinin toplanması, hem zamanın çalkalamasıyla ve fenlerin keşfiyle cilvelenen, tezahür eden hakikatlerinin tesbiti için mutlaka lüzumludur ki, tahkik ehli âlimlerden, her biri bir fende mütehassıs, geniş fikre, dakik, hassas nazara (bakış) mâlik allâmelerden müteşekkil bir heyet bu vazifeye sahip çıksın.

Kısaca: Kur'an'ı tefsir edene lâzım gelir ki, gayet yüce bir deha, nüfuzlu derin bir içtihad ve bir nev'i kuvve-i kudsiye sahibi olmak gerektir. Bu zamanda öyle bir zat

ancak bir şahs-ı mânevî (manevî şahsiyet, heyet) olabilir ki, o şahs-ı mânevî, çok ruhların kaynaşmasından, dayanışmasından, fikirlerin birbirine katılmasından ve birbirine yardımından ve kalblerin birbirine açılıp, birbirinde yansımından ve ihlâs ve samimiyetlerinden teşekkül edebilir ve tefsir, böyle bir heyetten çıkabilir.²⁵³

HİZMETİ BİRİNCİ VAZİFE BİLMEK VE ONDAN ASLA GERİ DURMAMAK

“Ey (iman ve ibadetle, zikirle) doyunluğa ermiş nefis! Dön Rabbine, sen O’ndan razı, O da senden razı olarak. Katıl sen de (Bana kullukla en büyük şerefe ulaşmış) has kullarımın arasına! Ve gir Cennetime! (Fecr Sûresi/89: 27-30)

O (çok kıymetli) insanlardır ki, iman etmişlerdir; kalbleri de daima Allah’ı hatırlayıp anmak, Kur’ân’ı dinleyip, öğrenip yaşamakla doyunluk ve huzur bulur. Evet, bilin ki kalbler, ancak Allah’ı hatırlayıp anmak ve Kur’ân’ı dinleyip, öğrenip yaşamakla doyunluğa ve huzura erer. (Ra’d Sûresi/13: 28)

Her türlü meşguliyet ve zarara rağmen hizmetten geri durmamak

Risale-i Nur’un hizmet ettiği iman hakikatleri her şeyin üstünde olduğu gibi, bu zamanda her şeyden daha çok onlara ihtiyaç var. Fakat, kalbini öldürmüş, nefsi heveslerle şırmış mülhidler (dinsizler), imandaki hakikate olan ihtiyacın derecesini inkâr ettiklerinden, “Dindarları, din âlimlerini yönlendiren, harekete geçiren, dünyevî maksatlar ve ihtiyaçlardır.” diye ithamda bulunuyorlar. O ithama göre de pek insafsızca onlara ilişiyorlar. Bu bedbaht dinsizleri katî bir surette susturmak, bilfiil (maddeten) öyle fedakârlar lâzım ki, dünyanın en mühim işleri, belki büyük zararları, onların iman hakikatlerine olan ihtiyaçlarını susturmasın.²⁵⁴

Risale-i Nur’ a hizmeti en birinci vazife bilmek; onu düşünmek, onu merak etmek

Bu zamanda iman hakikatleri her şeyin önünde en birinci maksat kabûl edilip, diğer şeyler ikinci, üçüncü, dördüncü derecede kalmak ve Risâle-i Nur’la iman hakikatlerine hizmet etmek en birinci vazife, merak kaynağı ve bizzat gaye olmak lâzımdır. Böyle iken, dünyanın mevcut hali, bu meş’ûm (kötü ve bereketsiz) asır, dünya hayatını, onun zararlı ve fânî arzularını, bilhassa içtimaî hayatı, hususiyle de siyasî hayatı ve özellikle medeniyetin sefahet ve dalâletine ceza olarak gelen gadab-ı İlâhî’nin bir cilvesi mahiyetindeki Dünya Harbi’nde sınırları geren tarafgirliği kalbin içine kadar sokup, iman hakikatlerinin elmasları yerine onları yerleştirmek derecesinde öyle şırınga etmiş ve ediyor, öyle aşlamış ve aşıyor ki, Risale-i Nur dairesi haricinde bulunan âlimler,

belki de velîler, o siyasî ve içtimaî hayattaki bağlar, alâkalar sebebiyle, iman hakikatlerinin hükmünü ikinci, üçüncü derece bırakıp, o cereyanların hükmüne tâbi olarak, kendileriyle aynı düşüncedeki münafıkları sever, kendilerine muhalif olan hakikat ehlini, hattâ ehl-i velâyeti tenkitle, onlara düşmanlık besler, hattâ Dinî hisleri o cereyanlara tâbi kılarlar.

İşte, bu asrın bu şaşkırtıcı tehlikesine karşı Risâle-i Nur'un hizmet ve aksiyonu şimdiki siyaseti ve cereyanlarını o derece nazarımdan düşürmüş ki, bu Cihan Harbi'ni dört aydır merak etmedim, sormadım. Hem, Risale-i Nur'un has talebeleri, bâki elmaslar hükmünde olan iman hakikatlerinin vazifesi içinde iken, zalimlerin satranç oyunlarına bakmakla, kudsî vazifelerini aksatmamak ve fikirlerini onlarla bulaştırmamak gerektir.

Cenab-ı Hakk, bize nur ve nûranî vazifeyi vermiş, onlara da zulümlü, karanlık oyunları vermiş. Onlar bizden uzak durup, yardım da etmedikleri ve elimizdeki kudsî nurlara müşteri olmadıkları halde, biz, vazifemizin zararına onların karanlıklı oyunlarına bakmaya tenezzül etmek hatadır. Bize ve merakımıza dairemiz içindeki manevî zevkler ve iman nurları kâfidir, yeterlidir.²⁵⁵

Her türlü belâ ve musibete hizmetle, hizmete devamla mukabele etmek gerekir

Madem şimdiye kadar mutlak çoğunluğu ile Risale-i Nur şakirtleri, Risale-i Nur hizmetini her belâyaya, her derde bir çare, bir ilâç bulmuşlar. Biz, her gün hizmet nisbetinde geçimde kolaylık, kalbte ferahlık, sıkıntılara genişlik hissediyoruz, görüyoruz. *Elbette bu dehşetli yeni belâlara, musibetlere karşı da yine Risale-i Nur'un hizmetiyle mukabele etmemiz lâzımdır.*²⁵⁶

En mühim vazife, Kur'ân nurları ile imana hizmettir

Çünkü bir talebe, yüz dosta tercih edilir. *Sözler* adındaki Kur'ân nurları ise, en mühim ibadet olan tefekkürî ibadet nev'indedir. *Şu zamanda en mühim vazife, imana hizmettir. İman, ebedî saadetin anahtarıdır.*²⁵⁷

Hem ibadet, hem ilim, hem ma'rifet, hem tefekkür, hem Kur'ân okuma manâları, risalelerin çoğaltılması ve okunup çalışılmasında vardır

Fakat bu Üç Aylar çok kıymetlidir; Kadir Gecesi'nin sırrıyla seksen sene bir ömrü kazandıracak bir vakitte, en iyi, en faziletli şeylerle meşgul olmak lâzım geliyor. İnşallah, Kur'ân'a ait meselelerle meşgul olmak, bir nev'i mânen ve tefekkürle Kur'ân okumak hükmündedir. Hem ibadet, hem ilim, hem ma'rifet, hem tefekkür, hem Kur'ân okuma manâları, risalelerin çoğaltılması ve okunup çalışılmasında vardır itikadındayız.²⁵⁸

Değil yalnız Âhiret hayatının, belki dünyadaki hayatın dahi saadet ve lezzetini isteyenler, bunları Risale-i Nur'un iman ve Kur'ân derslerinde bulabilirler

Evet, bu zamanda siyaset, kalbleri bozar ve asabî ruhları azap içinde bırakır. Kalb selâmeti ve ruhen istirahat isteyen insan, siyaseti bırakmalı. Evet, şimdi yeryüzünde herkes, gelen musibetten ya kalben, ya ruhen, ya aklen, ya bedenen hissedardır, azap çekiyor, perişandır. Bilhassa ehl-i dalâlet ve ehl-i gaflet, Cenab-ı Allah'ın her varlığı içine alan rahmetinden ve her şeyi kuşatan hikmetinden habersiz olduklarından, insan olmaktan gelen rikkat (acıma) sebebiyle insanlara karşı duyulan alâka, insana kendi eleminden başka, insanlığın şimdiki acı ve dehşetli elemelerini çektiriyor, azap veriyor. Çünkü insanlar, lüzumsuz ve faydasız bir surette hakikî vazifelerini ve en lüzumlu işlerini bırakıp, afakî ve siyasî boğuşmaları ve kâinatın hadiselerini merakla dinleyerek, onlara karışarak, ruhlarını sersem ve akıllarını geveze etmişler; ve bilerek kendi zararlarına fiilen rıza göstermek cihetinde, “Zarara razı olana şefkat edilmez.” manâsındaki الرَّاضِي بِالضَّرَرِ لَا يُنْظَرُ لَهُ temel kaidesiyle, şefkat hakkını ve merhamet liyakatını kendilerinden gidermişler.

Ben tahmin ediyorum ki, yerkürenin bu yangınında ve fırtınalarında kalb selâmetini ve ruhen istirahati muhafaza eden ve kurtaran yalnız hakikî ehl-i iman ve ehl-i tevekkül ve rızadır. Bunların içinde de en ziyade kendini kurtaranlar, Risale-i Nur'un dairesine sadakat ile girenlerdir. Çünkü bunlar, Risale-i Nur'dan aldıkları tahkikî iman derslerinin nuruyla ve gözüyle, her şeyde İlâhî rahmetin izini, özünü, yüzünü görüp, her şeyde noksansız hikmetini, adaletinin güzelliğini müşahede ettiklerinden, tam bir teslimiyet ve rıza ile Cenab-ı Allah'ın Rabb oluşunun icraatına dâhil musibetleri teslimiyetle, gülerek karşıyorlar, bunlara rıza gösteriyorlar. Ve İlâhî merhametten daha ileri şefkatlerini sürmüyorlar ki, elem ve azap çeksinler.

İşte bundan dolayıdır ki, değil yalnız Âhiret hayatının, belki dünyadaki hayatın dahi saadet ve lezzetini isteyenler –hadsiz tecrübeleriyle– bunları Risale-i Nur'un iman ve Kur'ân derslerinde bulabilirler ve buluyorlar.²⁵⁹

Her gün hizmette ihmal, hususî duaya girmemeye sebep olabilir

Bundan yirmi gün evvel, mübarek günlerden sonra hatırıma geldi ki: Kalemî bir vazife olarak her gün kullanmayanlar, Risale-i Nur talebeleri unvanı içinde her yirmi dört saatte yüz defa hissedar olmak yeter diye, hususî isimlerle has şakirtler dairesi içinde anılmalarına geçici olarak ara verildi. Kardeşimiz Hakkı Efendi de onların içinde idi. Bir kaç gün öyle devam etti. Sonra birden hiç sebep hissetmeden yine Hakkı, Hulûsi'ye

arkadaş oldu. İsmi ile resmi ile has dairesine girdi. Hakkı'nın mektubunuzdaki "Beni duadan unutmazın diye" sözünün yazıldığı aynı zamanda hususî duayı kazanmış olduğunu tahmin ettik.²⁶⁰

Kur'ân hizmetinde olana, ya dünya ona küsmeli veya o dünyaya küsmeli

Halbuki Kur'ân hizmetinde olana, ya dünya ona küsmeli veya o dünyaya küsmeli. Tâ ihlâsla, ciddiyet ile Kur'ân hizmetinde bulunsun.²⁶¹

Tarihte hiçbir cemaat Nur talebeleri kadar hak ve hakikat yolunda çok iş görüp, az zahmet çekmemiştir

Eski zamandan beri hiç bir cemaat, Risale-i Nur'un şakirtleri kadar hak ve hakikat yolunda pek çok iş görmekte beraber pek az zahmetle kurtulmamışlar. Bizim hizmetimizin onda birini yapanlar, zahmetimizin on mislini çekmişler. Demek biz, daima "Şükür ve elhamdü-lillâh" dedirten bir haldeyiz.²⁶²

Risale-i Nur hizmetçilerine hizmet edenler de talebelere dâhildir

Risale-i Nur'un te'lifinin başlarında baş kâtip Şamlı Hafız Tevfik'in haremi merhume Zehra, ben Barla'da iken, Şamlı Hafız Risale-i Nur'u yazma işinde çalışsın diye Hafız'ın bedeline belinde odun taşıyıp, getiriyordu ve Hafız'ın işlerini görüyordu, tâ Hafız Nurlar'ı yazsın. Biz de o merhumeyi, o iyiliğine mukabil, Risale-i Nur'un vefat etmiş has talebeleri içinde o vakitten beri duamızda ortak ediyoruz, hem dua edeceğiz.²⁶³

NURLAR'I TAHSİL İÇİN EVLER, DERSHANELER AÇMAK; EVLERİ DERSHANE VEYA MEDRESE YAPMAK

Bu nûra, şanı yüce, fakat çok tanınmayan öyle evlerde ulaşılır ki, Allah onları yüceltmiş, yapılmalarına ve içlerinde İsm'inin anılmasına izin ve imkân vermiştir. O evlerde, sabah akşam O'nu tesbih eden öyle yiğitler vardır ki, ne geçimleri adına sürekli icra ettikleri ticaret, ne de (günlük) alım-satım işleri, onları Allah'ı zikretmekten, (O'nun Adı'nı yüceltmek için ders halkaları oluşturmaktan), namazı bütün şartlarına riayet ederek aksatmadan kılmaktan ve zekâtı tastamam ödemekten alıkoyamaz. Onlar, kalblerin halden hale girip altüst olacağı, gözlerin dehşetten donakalacağı bir günden korkarlar. Allah, onları en güzel amellerine göre mükâfatlandırarak, üstelik lütf u kereminden daha fazlasını verecektir. Allah, her kimi dilerse ona hesapsız rızık bahşeder. (Nur Sûresi/24: 36-38)

Musa'ya ve kardeşine, "Halkınız için Mısır'da (sığınak ve Allah yolunda bir araya gelme vazifesi görecek) birtakım evler hazırlayın ve (bütün bir ümmet olarak) evlerinizi (birinden diğerine geçilebilecek ve birbirine destek olacak şekilde) organize edin ve Allah'a yönelme yerleri haline getirerek, namazı hakkıyla kılın!" diye vahyettik. Mü'minleri müjdele! (Yunus Sûresi/10: 87)

Şimdi resmen din eğitim-öğretimi için özel dershaneler açılmasına izin verilmesi sebebiyle Nur şakirtleri mümkün olduğu kadar her yerde küçük bir Nur dershanesi açmaları lâzımdır. Gerçi herkes kendi kendine bir derece istifade eder; fakat herkes Nur'un her bir meselesini tam anlamaz. *İman hakikatlerinin izahı olduğu için, hem ilim, hem ma'rifetullah, hem huzur, hem ibadettir.* Eski medreselerde beş-on seneye mukabil, inşaallah Nur medreseleri beş-on haftada aynı neticeyi temin edecek ve yirmi senedir ediyor.²⁶⁴

***

Her bir adam eğer hanesinde dört-beş çoluk çocuğu bulursa, kendi hanesini bir küçük Nur medresesine çevirsin. Eğer yoksa, yalnız ise, çok alâkadar komşularından üç dört zat birleşsin; ve bu heyet, buldukları haneyi küçük bir Nur medresesi edinsin. Hiç olmazsa işleri ve vazifeleri olmadığı vakitlerde, beş-on dakika dahi olsa Risale-i Nur'u okumak veya dinlemek veya yazmak cihetiyle bir miktar meşgul olsalar. Hakikî ilim talebeleri gibi, onların geçimlerini temin hususundaki sıradan muameleleri de bir nev'i ibadet hükmüne geçebilir.²⁶⁵

İLÂHÎ İNAYET VE RAHMET, NUR'UN TALEBELERİNİ GÖZETİR VE HİMAYE EDER

Yakup, dedi ki: "...Allah'tır gerçek hayırlı koruyucu ve O, bütün merhamet edenlerin üstünde mutlak merhamet sahibidir." (Yusuf Sûresi/12: 64)

Ey (şanı çok yüce, o en büyük) Rasûl! Rabbinden sana her ne indirilmişse onu eksiksiz tebliğ et! Eğer böyle yapmazsan risalet (elçilik) vazifeni yerine getirmemiş olursun. Allah, seni bütün insanlardan koruyacaktır. Şüphesiz Allah, kâfirler topluluğunu (senin aleyhindeki) hedeflerine ulaştırmaz. (Mâide Sûresi/5: 67)

Allah, mü'minler aleyhinde kâfirlere asla yol vermeyecektir. (Nisâ Sûresi/4: 141)

Hulûsi'nin bir meselesi var diye hissediyorum. Merak etmesin, Risale-i Nur'un şakirtlerini inayet ve rahmet, gözetir ve himaye eder. Dünyanın meşakkatleri madem sevap verir, geçerler; o musibetlere karşı sabır içinde şükür ile, metanetle mukabele

edilmek gerektir. Hem o, hem sizler bütün dualarımda ve kazançlarımda benimle berabersiniz.²⁶⁶

***

Ve bu sıralarda bu havalideki şakirtleri: “Yeminle itiraf ediyoruz ki, biz Nur’un hizmetinde çalıştıkça hem geçim açısından, hem kalb rahatı açısından bir genişlik, bir ferah apaçık bir surette hissediyoruz.”²⁶⁷

***

Nasıl ki Eğirdir’de *Asâ-yı Musa*’yı müsadere eden ve mahkemeye veren adam kendisi iki sene hapis cezasıyla tokat yedi. Ve Hüsrev’e hiddetle bir ay ceza veren hâkimin istifaya mecbur olmasıyla ve hanımının kendinden ayrılmasıyla bir nev’i tokat yemesi gibi, aynen burada dahi size ekli olarak gönderdiğimiz pusulada yazılan tokatlar kat’î gösteriyorlar ki: Biz bir himaye ve inayet altındayız; bize ilişenler, Âhiret’te şiddetli tokatlar yiyecekleri gibi, dünyada dahi bir kısmı çabuk çarpılır. Hem bu defa, bize hücumların aynı zamanında kış çok hiddet etti, şiddetli soğuk ve fırtına ile havanın kızdığını gösterdiği gibi, hücumların durmasıyla ve Nurcuların ferahlanmasıyla bu zemherir günleri nevrüz günleri gibi gülmeye başladı. O tebessüm, devamla manevî bir müjde ve teselli veriyor kanaatindeyiz.²⁶⁸

DÎNÎ HAYATTA A’ZAMÎ TAKVA, A’ZAMÎ İHLÂS, SÜNNET-İ SENİYYE’TE İTTİBA, HARAMLARDAN VE GÜNAHLARDAN KAÇMA

(Ey Rasûlüm! Bütün insanlara) ilân et! “Ey insanlar! Şurası bir gerçek ki ben, hepimize Allah’ın elçisiyim; ki O Allah içindir göklerin ve yerin sahipliği ve mutlak hakimiyeti. O’ndan başka hiçbir ilâh yoktur; hayatı veren O’dur, ölümü de O verir. Şu halde siz de Allah’a ve O’nun bütün kelimelerine (gönderdiği bütün Kitaplara, bütün hükümlerine, bütün icraatına) iman eden o ümmî Nebî Elçisi’ne iman edin ve O’na tâbi olun ki, böylece doğru yolu bulup, onu takip ediyor olasınız.” (A’râf Sûresi/7: 158)

De ki: “Allah’a itaat edin, Rasûl’e itaat edin.” Eğer itaattan yüz çevirirseniz, bilin ki Rasûl kendi vazifesinden, siz de kendi vazifenizden sorumlusunuz. Şu kadar ki, itaat ederseniz, doğru yolu bulmuş olur ve yanlışlardan korunursunuz. Rasûl’e düşen, Allah’ın dinini onda hiçbir gizlilik kalmayacak şekilde tebliğ etmektir. (Nur Sûresi/24: 54)

(Ey Rasûlüm, onlara) de: “Eğer Allah’ı seviyorsanız, o halde bana tâbi olun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın.” Allah, (günahları) çok

bağışlayandır; (bilhassa mü'minlere karşı hususî) merhameti pek bol olandır. (Âli İmran Sûresi/3: 31)

Rasûl size ne getirirse onu kabul edin ve sizi neden menederse ondan da geri durun. (Haşr Sûresi/59: 7)

Kur'ân okunurken hemen dikkat kesilip ona kulak verin, susup dinleyin ki, rahmete erdirilesiniz. (A'râf Sûresi/7: 204)

Rabb'ini sabah ve akşam içten içe, yalvararak, ürpererek, yüksek olmayan ve kendinin işitebileceği bir sesle zikret ve sakın gafillerden olma. (A'râf Sûresi/7: 205)

Öyleyse siz de Ben'i (özellikle hizmet zamanında) hiç hatırlınızdan çıkarmayın ve lâıyk olduğum şekilde anın ki, Ben de sizi unutmayayım ve daima (özellikle, ücret verme zamanında) anayım; ayrıca Bana şükredin ve katiyen nankörlükte bulunmayın. (Bakara Sûresi/2: 152)

Onların söylediklerine sabret ve güneşin doğmasından ve batmasından önce Rabb'ini hamd ile tesbih et (namaz kıl). Gecenin bazı vakitlerinde ve yine gündüzün de bazı saatlerinde tesbihte bulun (namaz kıl). Umulur ki, Allah'ın senin hakkındaki her türlü tasarrufunu gönül rahatlığıyla karşılar ve O'nun senin için takdir buyurduğu her birinden hoşnut olacağın nimetleriyle tam doygunluğa ve sana has rıza mertebesine erersin. (Tâ-Hâ Sûresi/20: 130)

Mü'minler, muhakkak kurtuldu ve gerçek mazhariyete ulaştılar. Onlar, namazlarında (Allah'ın huzurunda bulunuyor olmanın şuuruyla) tam bir saygı, tevazu, içtenlik ve teslimiyet içindedirler. Onlar, (dünya ve Âhiret adına) her türlü boş, faydasız ve manâsız sözlerden ve davranışlardan daima yüz çevirir ve uzak dururlar. Onlar, infakta bulunarak (hem servetlerini, hem de kalblerini) arındırmak için sürekli faaliyet halindedirler. Onlar, (her türlü gayr-ı meşrû münasebetten kaçınarak) ırzlarını ve (harama karşı) mahrem yerlerini titizlikle korurlar... Onlar, üzerlerindeki ve kendilerine tevdi edilen her türlü emaneti, vazifeyi dikkatle gözetir ve ahitlerini (verdikleri sözleri, yaptıkları anlaşmaları, Allah'a ve diğer varlıklara karşı sorumluluklarını, adaklarını, yeminlerini) tastamam yerine getirirler. Onlar, bütün şartları ve rükünleriyle birlikte namazlarını kusursuz olarak eda eder ve hiç geçirmezler. İşte o kutlu insanlardır vâris olanlar; onlar, (Cennet'te en yüksek makam olan) Firdevs'e vâris olacaklardır. Orada sonsuzca kalacaklardır onlar. (Mü'minûn Sûresi/23: 1-11)

Rahmân'ın kulları o kimselerdir ki, yerde mütevazı ve nazik hareket eder, yol bilmez cahiller (cehalet ve karakterlerinden kaynaklanan bir tarzda) onlara muhatap

olduğunda, onlara sağlık ve selâmet dileyerek geçip giderler. Gecenin bir kısmını Rabb'ilerine secdede ve kıyamda ibadetle geçirirler. (İbadet ânında olsun, başka zaman olsun), “Rabb'imiz,” diye dua ederler: “Cehennem azabını bizden sav; çünkü onun azabı, tahammülü zor ve yakaladığını bırakmaz, ömür tüketen bir azaptır. Gerçekten o Cehennem ne fena bir yerleşme ve ne fena bir ikamet yeridir!” O has kullar, (kendilerinin ve yakınlarının ihtiyaçları için olsun, başkaları için olsun) harcama yaptıklarında ne israf eder, ne de eli sıkı davranırlar. (Bilirler ki,) bu ikisi arasında (tutturulması gereken) bir denge vardır. Onlar, Allah'ın yanısıra başka bir ilâh tanımaz ve ilâh diye Allah'tan başkasına yalvarmazlar; Allah'ın muhterem ve öldürülmesini haram kıldığı bir canı haksız yere öldürmezler ve zina etmezler... O has kullar, hiçbir yalan ve bâtila seyirci olmaz, iştirak de, şahitlik de etmez (ve bir konuda kesin bilgi sahibi olmadıkça onun doğruluğuna veya yanlışlığına hükmetmezler); boş ve manâsız söz ve davranışlara rastladıklarında vakar içinde geçip giderler. Buldukları yerde Rabbilerinin (Kur'ân'daki ve tekvinî) âyetleri anıldığı ve onlardan söz edildiğinde, bu âyetler karşısında asla sağırlar ve körler gibi davranmazlar. Onlar, şöyle niyazda bulunurlar: “Rabbimiz! Ne olur kerem et: eşlerimiz ve soyumuz bizim için göz aydınlığı olsun ve bizi takvada başkalarına rehber ve onun insanlar arasında yayılmasında öncü kıl!” İşte bu kutlu insanlara, Allah'a kullukta ve hak yolda sabır ve sebat göstermelerine karşılık Cennet'te en üstün makam verilir ve onlar oraya selâm ve hürmetle buyur edilirler; Hem de sonsuzca kalmak üzere. Sürekli oturmak için ne güzel bir yerleşme, ne güzel bir ikamet yeri. De ki: “Duanız olmazsa Rabbim size ne diye değer versin ki! (Ama ey inkârcılar!) Siz O'nun Mesajı'nı yalanladınız ve bunun günahı yakanızı bırakmayacaktır.” (Furkân Sûresi/25: 63-77)

Farz ibadetlerde ve hizmette ihmalde bulunmamak gerekir

Sen, [rüyanda] “namazı kılmadığından geç kalıp, acele ederek derse yetişmek” tabiri, *Sözler*'in yayılması dışında [ikinci dereceden] bazı dinî vazifeler, hem bir parça tembellik, sizi birincilik hakkın olan birinci derste ikinci derecede kaldığınıza işaret edip, seni ikaz ediyor.²⁶⁹

A'zamî takva, velâyet, azimet ve Sünnet-i Seniyye'ye ittiba, Risale-i Nur yolunda esash düsturlar olarak zaten vardır

Meselâ, Vehhabîlik ve Melamîliğin bir nev'ine zaman ve hadiseler bahanesiyle zemin hazırlamak tarzında, bazı Şer'î ruhsatları perde yapıp, eserler yazılmış. Risale-i Nur,

gerçi herkese yaymak şeklinde olmasa da, fakat her halde İslâmî hakikatin içinde cereyan edip gelen esas velâyet, esas takva, esas azîmet ve Sünnet-i Seniyye'nin esasları gibi ince fakat ehemmiyetli esasları muhafaza etmek, aslî bir vazifesidir. Zaruret bahanesi ve hadiselerin fetvalarıyla onlar terkedilmez.²⁷⁰

Namazdan sonraki tesbihat tarikat-ı Muhammediye'dir (aleyhissalâtü ves-selâm) ve Velâyet-i Ahmediye'nin (aleyhis-salâtü ves-selâm) bir evradıdır

Kardeşlerimizden birisinin namaz tesbihatında tesbihatın kendisine ağır gelip, ihmalde bulunması sebebiyle dedim:

Namazdan sonraki tesbihatlar tarikat-ı Muhammediye'dir (aleyhissalâtü ves-selâm) ve Velâyet-i Ahmediye'nin (aleyhissalâtü ves-selâm) bir evradıdır. O noktadan ehemmiyeti büyüktür. Sonra, bu kelimenin hakikati böyle inkişaf etti:

Nasıl ki risalete dönüşen velâyet-i Ahmediye (aleyhissalâtü ves-selâm) bütün velâyetlerin üstündedir, öyle de, o velâyetin tarikatı ve o büyük velâyete mahsus evrad olan namazın sonundaki tesbihat o derece diğer tarikatların ve virdlerin üstündedir. Nasıl zikir dairesinde bir mecliste veyahut Nakşilerin hatmesi (toplu zikri)nde bir mescidde birbirleriyle alâkadar topluluk içinde nuranî bir vaziyet hissediliyor. Kalbi uyanık bir zat namazdan sonra **سُبْحَانَ اللَّهِ ، سُبْحَانَ اللَّهِ** deyip tesbihi çekerken, o zikir dairesinin reisi olan Zât-ı Ahmediye (aleyhissalâtü ves-selâm)'ın karşısında yüz milyon tesbih edenler, tesbih ellerinde çektiklerini manen hissederler. O azamet ve ulviyetle ، **سُبْحَانَ اللَّهِ ، الْحَمْدُ لِلَّهِ** der. Sonra o serzâkirin (zikri idare eden) manevî emriyle, ona uyarak **الْحَمْدُ لِلَّهِ** dediği vakit, o zikir halkasının ve o çok geniş dairesi bulunan hatme-i Ahmediye'nin (aleyhissalâtü ves-selâm) dairesinde yüz milyon müridlerin **الْحَمْدُ لِلَّهِ ، الْحَمْدُ لِلَّهِ** 'larından tezahür eden azametli bir hamdi düşünüp, onlardan biri olarak **الْحَمْدُ لِلَّهِ** ile iştirak eder ve yine, **اللَّهُ أَكْبَرُ ، اللَّهُ أَكْبَرُ** ve duadan sonra otuz üç defa **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** o tarikat-ı Ahmediye'nin (aleyhissalâtü ves-selâm) zikir halkasında ve en büyük hatmesinde sözkonusu manâ ile o tarikat kardeşlerini nazara alıp, o halkanın birinci zikredeni ve idarecisi olan Zât-ı Ahmediye'ye (aleyhissalâtü ves-selâm) yönelip, **أَلْفَ أَلْفِ صَلَاةٍ وَأَلْفَ أَلْفِ سَلَامٍ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ** der, diye anladım, hissettim ve hayalen gördüm. Demek namaz tesbihatının çok ehemmiyeti var.²⁷¹

Dünya hayatını Müslümanlara dahi Âhiret'te tercih ettiren bu acayip asırda kurtuluş reçetesi

Risale-i Nur' dadır

Otuz birinci âyetin işaretini açıklarken, **يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا** (Dünya hayatını Âhret hayatına severek tercih ederler. İbrahim Sûresi/14: 3) bahsinde denilmiş ki: Bu asrın bir özelliği şudur ki, dünya hayatını bâki hayata bilerek tercih ettiriyor. Yani, kırılacak bir cam parçasını bâki elmaslara bile bile tercih etmek, bir düstur hükmüne geçmiş...

Evet, insanlığın yaşamak damarı ve hayatı koruma cihazı, bu asırda her türlü israf ile, iktisatsızlık, kanaatsizlik ve hırs yüzünden bereketin kalkmasıyla, fakirlik ve geçim için zaruretlerin, ihtiyaçların ziyadeleşmesiyle o derece o damar yaralanmış ve hayat şartlarının ağırlaşmasıyla o derece zedelenmiş ve ehl-i dalâlet dikkat nazarlarını sürekli şu hayata çeke çeke dikkat nazarını o ölçüde üzerine çekmiş ki, dünya hayatına ait en küçük bir ihtiyacı büyük bir dinî meseleye tercih ettiriyor.

Bu acaip asrın bu acaip hastalığına, bu dehşetli marazına karşı Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın birer deva olan ilaçlarını neşreden Risale-i Nur dayanabilir ve onun metin, sarsılmaz, sebatkâr, halis, sadık, fedakâr şakirtleri mukavemet edebilir. Öyleyse, her şeyden evvel onun dairesine girmeli, sadakatle, tam metanet, ciddî ihlâs ve tam itimatla ona yapışmak lâzım ki, o acaip hastalığın tesirinden kurtulsun.

***

Bu acaip asır, dünya hayatını ve yaşamak şartlarını ağırlaştırması, arttırması ve hiç de zarurî olmayan ihtiyaçları görenekle, tiryakilikle ve onlara tutkun etmekle zarurî ihtiyaç derecesine getirmesiyle hayatı ve yaşamayı, herkesin her vakitte en büyük maksat ve gayesi yapmıştır. Onunla dinî hayata, ebedî uhrevî hayata karşı ya set çeker veya onu ikinci, üçüncü derecede bırakır. [Bu asır,] bu hatasının cezası olarak öyle dehşetli bir tokat yedi ki, dünyayı başına cehennem eyledi.

İşte bu dehşetli musibette, Din'i yaşamaya çalışanlar dahi büyük bir vartaya düşüyorlar ve kısmen anlamıyorlar. Kısaca:

Ben gördüm ki, Din'i yaşamaya çalışanlar, belki de ehl-i takva bir kısım zatlar bizimle gayet ciddî alâkadarlık peyda ettiler. O bir-iki zatta gördüm ki, Din'i yaşamayı, dindarlığı ister ve yapmasını sever, fakat tâ ki dünya hayatında muvaffak olabilsin, işi rast gelsin. Hattâ tarikâtı, keşif ve keramet için ister. Demek Âhret arzusunu ve dinî vazifelerin uhrevî meyvelerini dünya hayatına bir dirsek, bir basamak gibi yapıyor. Bilmiyor ki, Âhret saadeti gibi dünya saadetine dahi vesile olan dinî hakikatlerin dünyevî faydaları yalnız müreccih (tercih ettirici) ve teşvik edici derecesinde olabilir. Eğer illet (asıl sebep) derecesine çıksa ve o hayırlı ameli yapmasına sebep o fayda

olsa, o ameli iptal eder; en azından ihlâsı kırılır, sevabı kaçar.

Bu hasta, gaddar ve bedbaht asrın belâ ve vebasından ve zulüm ve zulmetinden en tecrübe edilmiş bir kurtarıcının, Risale-i Nur'un ölçüleri ve [imanla küfrü karşılıklı tartan] tartıları veya mukayeseleri ve yaydığı nur olduğuna kırk bin şahit vardır. Demek Risale-i Nur'un dairesine yakın bulunanlar onun içine girmezse, tehlike ihtimali kuvvetlidir.

Evet *يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ* işaretiyle, bu asır, dünya hayatını Âhîret hayatına, (hattâ) Müslümanlara da bilerek, severek tercih ettirdi. [272](#)

Zarurî değilken zarurî hale gelmiş ihtiyaçlara aldanmamak; tüketimin kölesi olmamak

Bir mesele daha var; o da çok ehemmiyetlidir: Kur'ân'ın hükmüne göre, bu zamanda mimsiz medeniyetin gereklerinden olarak zarurî ihtiyaçlar dörtten yirmiye çıkmış. Tiryakilikle, görenekle ve alışkanlıkla zarurî olmayan ihtiyaçlar, zarurî ihtiyaçlar hükmüne geçmiş. Âhîret'e iman ettiği halde, “Zaruret var” diye ve zaruret zannıyla dünya menfaati ve geçim derdi için dünyayı Âhîret'e tercih ediyor.

Kırk sene evvel, bir başkumandan beni bir parça dünyaya alıştırmak için bazı kumandanları, hattâ hocaları benim yanıma gönderdi. Onlar dediler: “Biz şimdi mecburuz. *إِنَّ الضَّرُورَاتِ تُبِيحُ الْمَحْظُورَاتِ* (Zaruretler, mahzurları–haramları mübah kılar.) kaidesiyle, Avrupa'nın bazı usullerini, medeniyetin gereklerini taklide mecburuz.” dediler.

Ben de dedim: “Çok aldanmışsınız. Zaruret iradeyi kötüye kullanmaktan ileri gelse, kat'iyen doğru değildir; haramı helâl etmez. İradeyi kötüye kullanmaktan ileri gelmezse, yani zaruret haram yoluyla olmamışsa zararı yok. Meselâ: Bir adam iradesini kötüye kullanarak haram bir tarzda kendini sarhoş etse ve sarhoşlukla bir cinayet yapsa, hüküm aleyhine cârî olur, mazur sayılmaz, ceza görür. Çünkü iradesini kötüye kullanarak bu zaruret meydana gelmiştir. Fakat deli çocuk delilik halinde birisini vursa, mazurdur. Ceza görmez. Çünkü iradesi dahilinde değildir.”

İşte, ben o kumandana ve hocalara dedim: “Ekmek yemek, yaşamak gibi zarurî ihtiyaçlar haricinde başka hangi zaruret var? İradeyi kötüye kullanmaktan, gayr-i meşrû meyillerden ve haram muamelelerden kaynaklanan hareketler, haramı helâl etmeye sebep olamazlar. [273](#)

Nur yolunda hakikat, Sünnet-i Seniyye ve farzlara dikkat ve büyük günahlardan çekinmek esastır; Alevîler içinde hizmet

Cenab-ı Hak, Galip Bey gibi çok fedakârları İslâm ordusunda yetiştirsin. Bu zat, batıda, aynı doğuda Hulûsi Bey gibi imana hizmet ediyor. Tarikat cihetiyle ehl-i imanı dalâletten çekmeye çalışıyor. Bu zat, eskiden beri Risale-i Nur'u görmeden Nur mesleğinde hareket etmeye çalışmış. Sonra Nurlar'la münasebeti kuvvetleştiği zaman, daha ziyade hizmet edebilir. *Fakat Nur yolunda hakikat, Sünnet-i Seniyye ve farzlara dikkat ve büyük günahlardan çekinmek esastır*; tarikate ikinci, üçüncü derecede bakılır. Galip kardeşimiz, Alevîler içinde Kâdirî, Şâzelî, Rufâî tarikatlerinin bir hülâsasını Sünnet-i Seniyye dairesinde Hulefa-yı Râşidîn ve Aşere-i Mübeşşere'ye ilişmemek şartıyla, Âl-i Beyt muhabbeti dairesinde bir tarikat dersi vermeyi düşünüyor. Bunun, hakikat adına ve imanı kurtarmak ve bid'atlardan muhafaza etmek hesabına ehemmiyetli üç-dört faydası var:

Birincisi: Alevîleri başka fena cereyanlara kaptırmamak ve müfrit Râfîzîlik ve siyasî Bektaşîlik'ten bir derece muhafaza etmek için ehemmiyetli faydası var.

İkincisi: [Müslümanlık dairesinde] Ehl-i Beyt sevgisini yol edinen Alevîler ne kadar ifrat da etse, Rafîzî de olsa, zındıkaya, mutlak küfre girmez. Çünkü Âl-i Beyt muhabbeti ruhunda esas oldukça, Peygamber ve Âl-i Beyt'in düşmanlığı manâsına da gelen küfr-ü mutlaka girmezler. İslâmiyet'e o muhabbet vasıtasıyla şiddetli bağlanıyorlar. Böylelerini tarikat adına Sünnet dairesine çekmek büyük bir faydadır.

Hem bu zamanda, ehl-i imanın birliğine çok zarar veren bazı siyasî cereyanların Alevîler'i fitrî fedakârlıklarından istifade edip kendilerine âlet etmemeleri için Nur dairesine çekmek büyük bir maslahattır. Madem Nur şakirtlerinin üstadı İmam Ali (radiyallâhu anh)'tir ve Nur'un mesleğinde Âl-i Beyt sevgisi esastır; elbette hakikî Alevîler tam bir iştihakla o daireye girmeleri gerektir.

Bu zaman, imanı kurtarmak zamanıdır. Sadece kalb ayağıyla yolculukla, (yani) tarikat mesleğinde bu bid'atlar zamanında çok güçlükler bulunduğundan, Nur dairesi hakikat yolunda gidip, tarikatlerin faydasını da temin eder diye o kardeşimize Ramazan'ını tebrik ve selâmımla beraber yazınız. O da bize dua etsin.²⁷⁴

Günahların seller gibi aktığı bu zamanda en mühim bir vazife takvayı esas tutmak ve hizmetle takva kalesine imdat göndermektir

Risale-i Nur şakirtlerinin bu zamanda en mühim vazifeleri, tahribata ve günahlara karşı takvayı esas tutup davranmak gerektir. Şimdiki içtimaî hayat tarzında madem her dakikada yüz günah insana karşı geliyor; elbette takva ile, (günahlardan) kaçınma niyeti ile yüzer salih amel işlenmiş hükmündedir. Malûmdur ki, bir adamın bir günde harap

ettiği bir sarayı yirmi adam, yirmi günde yapamaz ve bir adamın tahribatına karşı yirmi adam çalışmak lâzım gelirken, şimdi binler tahribatçıya mukabil Risale-i Nur gibi bir tamircinin bu derece dayanması ve tesirleri pek harikadır. Eğer bu iki karşılıklı kuvvetler bir seviyede olsaydı, Risale-i Nur'un tamirinde mucizevî bir başarı ve manevî fetihler görülecekti.

Netice olarak: İctimaî hayatı idare eden en mühim esas olan hürmet ve merhamet gayet sarsılmış. Bazı yerlerde, çok acı [bir gerçek olarak], biçare ihtiyarlar, baba ve anneler hakkında dehşetli neticeler veriyor. Cenab-ı Hakk'a şükür ki Risale-i Nur, girdiği yerlerde bu müthiş tahribata karşı koyuyor, onu tamir ediyor. Hz. Zülkarneyn'in settinin tahribiyle Ye'cüc ve Me'cüc'lerin dünyayı fesada vermesi gibi, Şeriat-ı Muhammediye (aleyhissalâtu ves-selâm) olan Kur'ânî settin depremlere maruz kalmasıyla Ye'cüc ve Me'cüc'den daha müthiş olarak ahlâkta ve hayatta zulmetli bir anarşi ve zulümlü bir dinsizlik fesada ve ifsada başlıyor. Risale-i Nur'un şakirtleri, böyle bir hadisede manevî mücahedeleri, inşaallah, Sahabe zamanındaki gibi, az amelle pek büyük sevap ve salih amellere kaynak teşkil eder.

Aziz kardeşlerim! İşte böyle bir zamanda, bu dehşetli hadiselerle karşı ihlâs kuvvetinden sonra bizim en büyük kuvvetimiz, uhrevî amellerde ortaklık düsturuyla kalemlerimizle her birimizin salih amel defterine iyilik-sevap yazdırdığımız gibi, dillerimizle de her birimizin takva kalesine ve siperine kuvvet ve imdat göndermektir. Ve bilhassa fırtınalı hücumlara hedef olan bu fakir ve âciz kardeşinize, bu mübarek Üç Aylar'da ve meşhur günlerde yardıma koşmak, sizin gibi kahraman, vefalı ve şefkat insanlarının hususiyetidir. Bütün ruhumla bu manevî imdadı sizden rica ediyorum. Ve ben dahi, iman ve sadakat şartıyla, Risale-i Nur talebelerini bütün dualarıma ve manevî kazançlarıma yirmi dört saatte, uhrevî amellerde ortaklık düsturuyla, bazen yüz defadan ziyade "Risale-i Nur talebeleri" unvanıyla hissedar ediyorum.²⁷⁵

Baba-oğul münasebeti ve Risale-i Nur dairesi

Bir zaman "Küçük Isparta" adını alan ve her yerden ziyade, geçen meselemizde hapis musibetini çeken İnebolu ve civarındaki kardeşlerimin gayet güzel ve samimane mektupları beni çok mesrur eyledi. Yalnız, Risale-i Nur'un kahramanlarından baba-oğulun meşrepleri ayrı ayrı olduğundan, birbiriyle tam kaynaşamadıklarından endişe ediyorum. Baba ne kadar haksız da olsa, oğul, onun rızasını tahsil etmeye mecburdur. Oğul da ne kadar serkeş de olsa, baba, fitrî şefkatini ondan esirgemez ve esirgememeli. Değil böyle baba, evlât ve mümtaz seciyeli ve Risale-i Nur'un baş şakirtleri, belki

birbirlerinden çok uzak ve düşman da olsalar, Risale-i Nur'un hatırı için Risale-i Nur şakirtlerinin arasındaki birbirlerinde fâni olma, birbirini tenkit etmemek, kusurlarını affetmek düsturuyla bu iki kardeşim, dünyevî, cüz'î ve hissî şeyleri münakaşa sebebi yapmasınlar. Baba ve oğul olmanın gerektirdiği hürmet ve şefkatle beraber, Nur'un şakirtliğinin gerektirdiği kusura bakmamak, affetmek ve benim çok sevdiğim iki kardeşim –benim hatırım için– birbirini tenkit etmemek lâzım geliyor.²⁷⁶

MÜSBET MANÂDA YAPILMASI GEREKENLERLE MEŞGUL OLUP, BAŞKALARININ YAPTIKLARIYLA VE HİZMETİ İLGİLENDİRMEYEN HARİCÎ DAİRELERDE OLUP BİTENLERLE MEŞGUL OLMAMAK; BAŞKALARININ DEĞERLERİ, TAPTIKLARI HAKKINDA KÖTÜ KONUŞMAMAK

Rahmân'ın kulları o kimselerdir ki, yerde mütevazı ve nazik hareket eder, yol bilmez cahiller (cehalet ve karakterlerinden kaynaklanan bir tarzda) onlara muhatap olduğunda, onlara sağlık ve selâmet dileyerek geçip giderler. 72. O has kullar, hiçbir yalan ve bâtila seyirci olmaz, iştirak de, şahitlik de etmez (ve bir konuda kesin bilgi sahibi olmadıkça onun doğruluğuna veya yanlışlığına hükmetmezler); boş ve manâsız söz ve davranışlara rastladıklarında vakar içinde geçip giderler. (Furkân Sûresi/25: 63, 72)

Siz, namazı bütün şartlarına riayet ederek, vaktinde ve aksatmadan kılmaya ve zekâtı da tastamam vermeye bakın. Bizzat kendiniz için (bugünden yarına ve Âhiret'e) her ne hayır gönderirseniz, Allah katında onu eksiksiz bulursunuz. (Hayır, şer) her ne yapıyorsanız, her ne ile meşgulseniz, Allah mutlaka hepsini en iyi şekilde görmektedir. (Bakara Sûresi/2: 110)

Her topluluğun yöneldiği bir kıblesi, tuttuğu bir yol, takip ettiği bir hedef vardır. Siz, (kıbleniz, hedefiniz, yolunuz belli ve tam birlik halinde bir ümmet olarak) hayırlarda yarışın ve öne geçmeğe çalışın. (Bakara Sûresi/2: 148)

Ey iman edenler! (Siz, farklı düşünüp farklı inanan ve farklı hükümlere uyanlara bakmayın; onların inançları ve yaptıklarıyla boşuna meşgul olmayın!) Siz kendinize bakın; (kendinizi, bulunduğunuz yolda nasıl yürüdüğünüzü kontrol edin)! Eğer siz üzerinde bulunduğunuz yolda gerçekten dosdoğru gidiyor ve o yolun hakkını veriyorsanız, sapıp gidenlerin sapması size zarar vermez. Neticede Allah'a döneceksiniz hepiniz ve O, yapıp etmekte olduklarınızı size tek tek bildirip bunlardan

dolayı size hesaba çekecektir. (Mâide Sûresi/5: 105)

Onların Allah'tan başka ilâhlaştırıp kendilerine yalvarıp yakardıkları (putlar, varlıklar) hakkında kötü konuşmayın; yoksa onlar da cahillik edip kindarlıkla hadlerini aşarak Allah hakkında kötü sözler söylemeye kalkarlar. (Her şeyin genellikle tekvinî kanunlarımız çerçevesinde cereyan ettiği dünyada bu kanunlarımızdan olarak,) her topluluğa kendi yaptığını güzel gösteririz. Fakat sonunda hepsi (gerçek) Rabb'ileri (olan Allah'a) dönecek ve O da kendilerine bütün yaptıklarını bir bir haber verip, bunlardan dolayı onları hesaba çekecektir. (En'âm Sûresi/6: 108)

Lüzumsuz merakı tatmin peşinde gitmeyip, yapılması gerekeni yapmak; “ilgi alanı”na değil, “etki alanı”na bakmak

Yine Gençlik Rehberi'nde izahı var. Bir zaman bana hizmet eden kardeşlerim tarafından soruldu ki:

– “Yerküreyi hercümerce getiren ve İslâm'ın mukadderatıyla alâkadar olan bu dehşetli cihan harbinden elli gündür (şimdi –1946 yılı itibariyle– yedi seneden geçti aynı halâ) hiç sormuyorsun ve merak etmiyorsun. Halbuki bir kısım dindar ve âlim insanlar, cemaati ve camiye bırakıp radyo dinlemeye koşuyorlar. Acaba bundan daha büyük bir hadise mi var? Veya onunla meşgul olmanın zararı mı var?” dediler.

Cevaben dedim:

– Ömür sermayesi pek azdır. Lüzumlu işler pek çoktur. Birbiri içinde iç içe daireler gibi, her insanın kalb ve mide dairesinden ve ceset ve hane dairesinden, mahalle ve şehir dairesinden ve vatan ve memleket dairesinden ve yerküre ve insanlık dairesinden tut, ta canlılar ve dünya dairesine kadar birbiri içinde daireler var. Her bir dairede her bir insanın bir nev'i vazifesi bulunabilir. Fakat en küçük dairede en büyük ve ehemmiyetli ve daimî vazife var. Ve en geniş dairede en küçük ve geçici, arasıra vazife bulunabilir. Bu kıyas ile –küçüklük ve büyüklük ters orantılı olarak– vazifeler bulunabilir. Fakat büyük [geniş] daire, çekiciliği cihetiyle küçük dairedeki lüzumlu ve ehemmiyetli hizmeti bıraktırıp lüzumsuz, faydasız ve âfâkî işlerle meşgul eder. Hayat sermayesini boş yere imha eder. O kıymetli ömrünü kıymetsiz şeylerde öldürür. Ve bazen bu harp boğuşmalarını merak ile takip eden, bir tarafa kalben taraftar olur. Onun zulümlerini hoş görür, zulmüne ortak olur.

Diğer noktaya cevap ise:

– Evet, bu cihan harbinden daha büyük bir hadise ve bu zemin yüzünde hakimiyet

davasından daha ehemmiyetli bir dava –herkesin ve bilhassa Müslümanların başına öyle bir hadise ve öyle bir dava– açılmış ki, her bir insan, eğer Alman ve İngiliz kadar kuvveti ve serveti olsa ve aklı da varsa o tek davayı kazanmak için tereddütsüz sarfedecek. İşte o dava ise, insanlığın en meşhuru yüz bin (peygamber)in ve insanlığın âdeta sayısız yıldızları [hükmündeki] mürşidlerinin ittifakla Kâinatın Sahibi ve İdarecisi'nin binler va'd ve sözlerine dayanarak haber verdikleri ve bir kısmının gözleriyle gördüğü şudur ki:

Herkesin başına, bağlar ve saraylarla donatılmış ve bu zemin yüzü kadar bâki ve dâimî bir tarla veya mülkü iman karşılığında kazanmak veya [imansızlıkla] kaybetmek davası açılmış. Eğer iman vesikasını sağlam elde etmezse kaybedecek. Ve bu asırda maddecilik vebasıyla çoklar o davayı kaybediyor. Hattâ bir ehl-i keşif ve tahkik, bir yerde vefat eden kırk kişiden yalnız birkaç tanesinin kazandığını onların ölüm ânında müşahede etmiş, ötekiler kaybetmişler. Acaba kaybettiği bu davanın yerini, bütün dünya saltanatı o insana verilse doldurabilir mi?

İşte, o davayı kazandıracak olan hizmetleri ve yüzde doksanına o davayı kaybettirmeyen harika bir dava vekilini (avukat) bu işinde çalıştıran vazifeleri bırakıp, dünyada ebedî kalacak gibi âfâkî, faydasız ve boş şeylerle meşgul etmeyi tam bir akılsızlık bildiğimizden, biz Risale-i Nur şakirtleri, her birimizin yüz derece aklımız ziyade olsa da ancak bu vazifeye sarfetmek lâzımdır diye kanaatimiz var.²⁷⁷

Haricî, geniş dairedaki hadiseleri merak edip takip etmek, kalbi boğar, akli sersemleştirir ve asıl dairede yapılması gerekenlere mâni olur. Ayrıca, insanı ya ümitsizliğe veya zalimlere meyletmeye götürebilir

Meyvenin o Dördüncü Meselesi'nde şu manâda denilmiş ki:

“Dünya siyasetine karışmadığının sebebi: O geniş ve büyük dairede vazife az ve küçük olmakla beraber, çekicilik cihetiyle meraklıları kendiyile meşgul eder, hakikî ve büyük vazifelerini onlara unutturur veya noksan bıraktırır. Hem her halde bir taraftarlık meylini verir, zalimlerin zulümlerini hoş görür, ortak olur.”

Şimdi de derim ki: Merak yüzünden ve âfâkî hadiselerin verdiği sarhoşça gafletten zevk alan biçareler! Eğer “Hadiseler, insanı, fitratındaki merak ve insan olma damarı sebebiyle, farz ve lâzım vazifeler zararına o geniş boğuşmalara sevk ediyor. Bu da fitrîdir, manevî bir ihtiyaçtır.” dersiniz, ben de derim:

Katiyen biliniz ki, bu asırda insanlığın geçici, fâni ve tahripçi büyük hadiselerini merak etmek, insanın pek çok bakımdan mucize olan yaratılışını merak etmeyip, buna

hiç dikkat etmeyip, iki başlı veya üç ayaklı bir insan görünce tam bir merakla onu seyre dalmak gibidir. Ayrıca, zemin yüzünde insan türü gibi pek çok hayret verici hadiseler mazhar yüz binlerce milletten her bahar yalnız arı milletine ve üzüm taifesine baksan, insanlık âlemindeki hadiselerden yüz defa daha merak çekici ve rûhanî, mânevî zevklere vesile hadiseler cereyan ettiğini görürsün. Bu hakikî zevklere ehemmiyet vermeyip, beşerin zararlı, şerli, ârızî hadiselerine bu kadar merak ve zevkle bağlanmak, ancak dünyada ebedî kalmak, o hadiselerin daimî olması, herkese o hadiseden bir menfaat veya zarar gelmesi ve o hadiselere yol açanların onların hakikî fail ve mûcidi olmaları şartıyla hoş görülebilir. Halbuki, bu hadiseler, havanın fırtınaları gibi geçici hallerdir. Sebep olanların tesirleri pek cüz'îdir. Onlardaki zarar ve menfaati, doğudan, Büyük Okyanus'tan sana göndermez. Sana senden daha yakın, kalbin O'nun tasarrufunda ve cismin O'nun tedbir ve icadında olan bir Zât-ı Akdes'in Rubûbiyet'ini (Rabb oluşunu) ve hikmetini nazara almayıp, tâ dünyanın diğer ucundan zarar ve menfaat beklemek ne derece divanelik olduğu tarif edilmez.

Hem iman ve hakikat noktasında bu çeşit merakların büyük zararları var. Çünkü gaflet verecek, dünyaya boğduracak, insan olarak hakikî vazifeyi ve Âhiret'i unutturacak en geniş daire, siyaset dairesidir. Bilhassa böyle umumî ve mücadele suretindeki hadiseler, kalbi de boğuyor. Güneş gibi bir iman lâzım ki, her şeyde, her vaziyette, her bir harekette İlâhî Kader ve Rabbanî Kudret'in izini, eserini görsün, tâ o derin karanlıklarda kalb boğulmasın, iman sönmesin; akıl, tabiat ve tesadüfe saplanmasın. Hattâ ehl-i hakikat, hakikati ve Allah ma'rifetini bulmak için, haricî çokluk dairelerini unutmaya çalışıyorlar; tâ kalb dağılmasın ve lüzumlu ve kıymetli şeye sarfetmek lâzım gelen merakı, zevki, şevki, lüzumsuz fâni şeylerde telef olmasın. Hattâ bu ehemmiyetli sırdandır ki, din düsturlarının birer hizmetçisi olmak cihetinde güneş gibi imanlar taşıyan bir kısım Sahabîler ve onlara benzeyen mücahidlerden, Selef-i Salihîn'den başka siyasetçi, genellikle tam müttakî dindar olamaz. Tam ve hakikî dindar, müttakî olanlar, siyasetçi olmazlar. Yani, aslî maksadı siyaset olanlarda din, ikinci derecede kalır, tâbi ve dolayısıyla gaye hükmüne geçer. Hakikî dindar ise, "Bütün kâinatın en büyük gayesi insanın kulluğudur." diye, siyasete merak aşkıyla değil, ikinci, üçüncü mertebede –eğer mümkünse– onu dine ve hakikate âlet etmek için çalışabilir. Yoksa bâki elmasları kırılacak âdi şişelere âlet yapar.

Siyaset âlemini lüzumsuz merak etmenin sebep olabileceği iki ciddî tokat

Kısaca: Nasıl ki sarhoşluk, hakikî vazifelerden gelen elemeleri ve ihtiyaçları geçici

olarak unutturduğu cihetle zehirli ve kısa bir zevk verir; öyle de, böyle fâni boğuşmaları ve hadiseleri merakla takip etmek bir nev'i sarhoşluktur ki, hakikî vazifelerden gelen ihtiyaçları ve onları yapmamaktan gelen elemeleri geçici olarak unutturduğundan zehirli bir zevk verir. Veya tehlikeli bir ümitsizliğe düşüp **لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ** (Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin! Zümer Sûresi/39: 53) âyetindeki İlâhî emre muhalefet eder, tokada müstahak olur. Veya **وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ** (Zulmedenlere meyletmeyin, destek olmayın, yoksa size ateş dokunur. Hûd Sûresi/11: 113) olan şiddetli İlâhî tehdidin tokadına mazhar olur, zalimlerin zulümlerine kendi bir şey kazanmadan mânen iştirak eder, hak ettiği cezasını da dünyada, Âhiret'te çeker.

Yalnız ehemmiyetli bir endişe ve bir teselli kalbime geliyor ki:

Bu geniş boğuşmaların neticesinde, önceki cihan harbinden çıkan zarardan daha büyük bir zarar, (mevcut) medeniyetin dayanağı, kaynağı olan Avrupa'da, deccalca bir vahşet doğurmasıdır. Bu endişeden teselli veren, İslâm âleminin tam uyanmasıyla ve yeni dünyanın, Hıristiyanlığın hakikî dinini hareketlerinde düstur olarak benimsemesi, İslâm âlemiyle ittifak etmesi ve İncil, Kur'ân'a el verip tâbi olması, o dehşetli gelecek iki cereyana karşı semavî bir yardımla dayanıp inşaallah galebe eder.²⁷⁸

Gelecekteki bir takım muhtemel faydalar adına da olsa, yeryüzündeki birbirleriyle çarpışan cereyanlarla ilgilenmemek gerekir

Yeryüzünde çarpışan, mücadele eden cereyanlardan her halde birisi İslâmiyet'e, Kur'ân'a ve Risale-i Nur'a, yolumuza taraftar olacak; bu noktadan ona bakmak gerekir. [Fakat,] zemin yüzünde bu dehşetli düelloda gökleri ağlatacak zulümler ve tahripler oluyor. Çok masum ve mazlumların hukuku kayboluyor, mahvoluyor. Mimsiz, gaddar medeniyet, zalim düsturu olan, "Cemaat için fert feda edilir; milletin selâmeti için cüz'î hukuklara bakılmaz." diye, öyle dehşetli bir zulüm meydanı açmış ki, ilk çağlar vahşetlerinde dahi emsali vuku bulmamış. Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın hakikî adaleti, bir ferdin hakkını cemaate feda etmez; "Hak haktır; küçüğe, büyüğe, aza, çoğa bakılmaz." diye [hükmeder]. Bu semavî kanun ve hakikî adalet noktasında Risale-i Nur şakirtleri gibi Kur'ânî hakikatle meşgul adamlar, zaruret olmadan, lüzumsuz, yalnız hevesli bir merak için, netice itibariyle faydası bulunacak bile olsa, [yani, bu cereyanlardan biri ileride belki İslâmiyet'e taraftar olacak diye,] o netice daha gelmeden evvel lüzumsuz bakmak ve zalimane tahribatlarını alkışlamak suretiyle, İslâmiyet ve Kur'ân lehine hizmet edecek o cereyanın hareketlerini fikren takip etmekle

meşgul olmak münasip olmadığı için, nefis de akıl ve kalbe tâbi olup, merakını bırakmış diye anladım.²⁷⁹

***

إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ (İnsan, gerçekten çok zalimdir. İbrahim Sûresi/14: 34) âyetine en büyük bir tarzda şimdiki boğuşan insanlar mazhar olmalarından, onlara değil taraftar olmak veya merakla o cereyanları takip etmek ve onların yalan, aldatıcı propagandalarını dinlemek ve üzüntüyle mücadelelerini seyretmek, belki o şaşılacak zulümlere bakmak da caiz değil. Çünkü zulme rıza zulümdür; taraftar olsa, zalim olur. Meyletse وَلَا تَرْكَنُوا (Zulmedenlere meyletmeyin, destek olmayın; yoksa size ateş dokunur. Hûd Sûresi/11: 113) âyetine hedef olur.

Evet, (şimdiki boğuşmaların) hak, hakikat, din ve adalet hesabına olmadığına ve belki inat, ırkçılık, menfaat ve nefsin enaniyetine dayanan, dünyada emsali vuku bulmamış gaddarca bir zulüm hesabına olduğuna kat'î bir delil şudur ki: Bin masum çoluk–çocuk, ihtiyar, hasta bulunan bir yerde, bir–iki düşman askeri bulunmak bahanesiyle bombalarla onları mahvetmek; ve beşerin sınıfları içinde, burjuvaların en dehşetli despotları ve sosyalistlerin ve bolşeviklerin en aşırıları olan anarşistler ile ittifak etmek; ve binler, milyonlar masumların kanlarını heder etmek ve bütün insanlara zarar olan bu harbi devam ettirip, sulhü reddetmektir.

İşte böyle hiç bir adalet kanununa, insaniyete, hiç bir hakikat düsturuna ve hukuka uygun gelmeyen boğuşmalardan, elbette âlem-i İslâm ve Kur'ân uzak durur ve onları reddeder. Yardımlarına da tenezzül edip, zillate düşmez. Çünkü onlarda öyle dehşetli bir firavunluk, bir bencillik hükmediyor; bırakın Kur'ân'a, İslâm'a yardım etmelerini, belki kendilerine tâbi ve âlet etmek için ellerini uzatırlar. Öyle zalimlerin kılıçlarına dayanmak, Kur'ânî hakkaniyet, elbette buna tenezzül etmez.²⁸⁰

“Siz, kendinize bakın; istikamet üzere iseniz, başkasının dalâleti size zarar vermez. Öyleyse, onların dalâlet işleriyle meşgul olmayın.”

Aziz kardeşlerim, siz kat'î biliniz ki, Risale-i Nur ve şakirtlerinin meşgul oldukları vazife, yeryüzündeki bütün muazzam meselelerden daha büyüktür. Onun için, merak çekici dünyevî meselelere bakıp, bâki ve bekâ âlemine ait vazifelerinizde fütur (usanç) getirmeyiniz. “Meyvenin Dördüncü Meselesi”ni çok defa okuyunuz; kuvve-i maneviyeniz (moraliniz) kırılmasın.

Evet, ehl-i dünyanın bütün muazzam meseleleri, fâni hayatta zalimane olan kavga ve

mücadele düsturu dairesinde gaddarca, merhametsiz ve dinî mukaddesatı dünyaya feda etmek keyfiyetinde olmakla, Kader-i İlâhî, o cinayetlere dâhil olanlara manevî bir cehennem veriyor. Risale-i Nur ve şakirtlerinin çalıştıkları ve vazifeli buldukları [hakikat], fâni hayata bedel bâki hayata perde olan ölümün ve dünya hayatı tutkunları için gayet dehşetli olan ecel celladının ebedî hayata birer perde ve ehl-i imanın ebedî saadetine birer vesile olduğunu iki kere iki dört eder derecesinde kat'î ispat etmektedir. Şimdiye kadar o hakikati göstermişiz.

Kısaca: Ehl-i dalâlet, geçici hayat için mücadele ediyorlar. Bizler, ölümün karşısında Kur'ân'ın nuruyla mücadele ediyoruz. Onların en büyük meselesi –geçici olduğu için– bizim meselemizin en küçüğüne –bekaya baktığı için– denk gelmiyor. Madem onlar divanelikleriyle bizim muazzam meselelerimize tenezzül edip karışmıyorlar; biz, neden kudsî vazifemizin zararına onların küçük meselelerini merakla takip ediyoruz?

لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ âyeti (Mâide Sûresi/5: 105), yani, “Başkasının dalâleti sizin hidayetinize zarar etmez; sizler, lüzumsuz onların dalâletleriyle meşgul olmayasınız.” ve usûl-ü İslâmiyet'in ehemmiyetli bir düsturu olan الرَّاضِي بِالضَّرْرِ لَا يُنْظَرُ لَهُ “Zarara kendi razı olanın lehinde bakılmaz; ona şefkat edip acınmaz.” Madem bu âyet ve bu düstur, bizi zarara bilerek razı olanlara acımdan menediyor; biz de bütün kuvvetimiz ve merakımızla vaktimizi kudsî vazifeye hasretmeliyiz. Onun haricindekileri boş ve faydasız bilip, vaktimizi zayi etmemeliyiz. Çünkü elimizde nur var, topuz yoktur. Biz tecavüz edemeyiz. Bize tecavüz edilse, nur gösteririz. Vaziyetimiz, bir nev'i nûranî müdafaadır.

Bu tamamlayıcı kısmın yazılmasının sebeplerinden birisi:

Risale-i Nur'un bir talebesini tecrübe ettim. Acaba bu heyecan, şimdiki siyasete karşı ne fikirdedir diye, Boğazlar hakkında boşboğazlığı münasebetiyle bir-iki şey sordum. Baktım, alâkalı bir şekilde ve bilerek cevap verdi. Kalben, “Yazık!” dedim. “Bu Nur vazifesinde zararı olacak.” Sonra şiddetle ikaz ettim.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالسِّيَاسَةِ (Şeytandan ve siyasetten Allah'a sığınırım.) bir düsturumuz vardır. Eğer insanlara acıyorsan, geçmiş düstur onlara merhamete liyakatlerini ortadan kaldırıyor. Cennet sâkinlerini istediği gibi, cehennem de sâkinlerini ister.²⁸¹

Sakın, sakın, dünya cereyanları, bilhassa siyaset cereyanları, özellikle de harice bakan cereyanlar sizi tefrikaya atmasın

Sakın, sakın, dünya cereyanları, bilhassa siyaset cereyanları, özellikle de harice bakan cereyanlar sizi tefrikaya atmasın. Karşınızda birleşmiş dalâlet firkalarına karşı perişan etmesin. **الْحُبُّ فِي اللَّهِ، وَالْبُغْضُ فِي اللَّهِ** (Allah için sevmek, Allah için buğzetmek) şeklindeki Rahmânî düstur yerine **الْحُبُّ فِي السِّيَاسَةِ، وَالْبُغْضُ** (Allah korusun) olan şeytanî düstur **لِلْسِّيَاسَةِ** (Siyaset namına sevmek ve siyaset namına buğzetmek) olan şeytanî düstur hükmedip, melek gibi bir hakikat kardeşine düşmanlık ve Hannâs (şeytan) gibi bir siyaset arkadaşına muhabbet ve taraftarlıkla zulmüne rıza gösterip, cinayetine manen ortak etmesin.²⁸²

Hakikî vazifelerini yapmak, boş şeylerle meşgul olmamak, Kaza ve Kader'in vazifelerine karışmamak; enaniyetten gelen kendini beğenip satma, tenkit ve telaştan kaçınmak, temkin ve metaneti korumak

Çok tecrübelerle ve bilhassa bu sıkı ve sıkıntılı hapiste kat'î kanaatım gelmiş ki: Risâle-i Nur'la onu okuyarak veya yazarak meşgul olmak, sıkıntıyı çok hafifleştirir, ferah verir. Meşgul olmadığım zaman o musibet artıp, lüzumsuz şeylerle beni müteessir eder. Bazı sebeplerle, ben en ziyade Hüsrev'i, Hâfız Ali'yi, Tahirî'yi (r.h.) sıkıntıda tahmin ettiğim halde, en ziyade temkin, teslimiyet ve kalb rahatını onlarda ve beraberlerinde bulunanlarda görüyordum. "Acaba neden?" der idim. Şimdi anladım ki, onlar hakikî vazifelerini yapıyorlar, boş şeylerle meşgul olmadıklarından, Kaza ve Kader'in vazifelerine karışmadıklarından ve enaniyetten gelen kendini beğenip satma, tenkit ve telaş etmediklerinden, temkinleriyle, metanet ve kalb doyunluklarıyla Risale-i Nur şakirtlerinin yüzlerini ak ettiler, zındıkaya karşı Risale-i Nur'un manevî kuvvetini gösterdiler.²⁸³

Risale-i Nur talebeleri, yalnız Risale-i Nur için, hizmet adına dünyaya bakarlar

Biz Risale-i Nur şakirtleri, dünyaya çok ehemmiyet vermediğimizden, dünyaya yalnız Risale-i Nur için baktığımızdan, bu yağmursuzlukta dahi o noktadan bakıyoruz. İşte, Denizli'de mahkemeye verilen cüz'î bir kısım Risale-i Nur, sahiplerine iadesinin aynı zamanında, yağmursuzlukta bir derece rahmet yağdı. Fakat Risale-i Nur'un serbestiyeti cüz'î olmasından, rahmet dahi cüz'î kaldı. İnşallah, yakında benim de risalelerim iade edilecek, tam serbest ve yayılması küllîleşecek ve rahmet dahi tam olacak.²⁸⁴

**SULH, TAMİR, EMNİYETİ VE ASAYİŞİ KORUMA
YÖRÜNGELİ HAREKET EDİP, FİTNE,
BOZGUNCULUK VE DÜŞMANLIKTAN KAÇINMAK**

Onların bir araya gelip de kendi aralarında yaptıkları gizli toplantı ve görüşmelerin, fısıldaşmaların çoğunda hayır yoktur; ancak muhtaçlara yardımı veya iyilik, güzellik ve doğruluğu ya da insanların arasını ıslah etmeyi emir ve tavsiye edenlerin yaptıkları gizli görüşme ve fısıldaşmalar bundan müstesnadır. (Nisâ Sûresi/4: 114)

(Had bilirlilik, dolayısıyla O'nun tayin buyurduğu hudutlar içinde kalın ve) her şeyiyle yerli yerinde olan yeryüzünde onun düzenini bozacak şekilde ve ıslahından sonra bir ülkede bozgunculuk çıkarmayın ve korku ile ümit–beklenti dengesi içinde O'na yalvarın. Hiç şüphesiz Allah'ın rahmeti, Allah'ı görüyormuşçasına, en azından Allah'ın kendilerini sürekli gördüğünün şuuru içinde davrananlara pek yakındır. (A'râf Sûresi/7: 56)

Rabb'in, halkı (hem kendi nefislerini, hem de toplumu) ıslahla meşgul bulunan ve hakka, hukuka riayetkâr herhangi bir memleketi helâk etmek gibi bir zulmü asla işlemediği gibi, işleyecek de değildir. (Hûd Sûresi/11: 117)

Bütün hükümlerinde Allah'a karşı gelmekten sakının ve (aranızda herhangi bir anlaşmazlığa meydan vermeyin, anlaşmazlık olduğunda da hemen) aranızı düzeltin. Eğer gerçekten iman etmiş hakikî mü'minlerseniz, Allah'a ve Rasûlü'ne (bütün emir ve yasaklarında) itaat edin. (Enfal Sûresi/8: 1)

Söz verip bağlandıktan sonra sözlerinden dönüp Allah'ın ahdiyle (vicdanî irtibatlarını) söküp atanlara, bununla kalmayıp, Allah'ın (insanlar arasında) kurulmasını ve korunmasını emrettiği bağları da kesip koparan ve yeryüzünde bozgunculuk çıkaranlara gelince: onların hakkı rahmetten ebediyen kovulmadır ve en kötü yurt (olan Cehennem'dir). (Ra'd Sûresi/13: 25)

Fitne (Zulüm, kaos, anarşi ve baskı ortamı) savaştan, insan öldürmeden daha beter bir durumdur. (Bakara Sûresi/2: 191)

(Her zaman için) fitne, savaştan, insan öldürmekten daha ağır bir durum ve daha büyük bir vebaldir. (Bakara Sûresi/2: 217)

İslâmiyet, sulh ve toplum içinde barıştır; ülke dâhilinde çekişme ve düşmanlık istemez

Ey İslâm Âlemi! Hayatın birlikte. Eğer birlik istersen düsturun bu olmalı:

هُوَ الْحَقُّ (Hak, budur) yerine هُوَ حَقٌّ (Bu, haktır) olmalı; هُوَ الْحَسَنُ (Güzel budur) yerine هُوَ حَسَنٌ (Bu, güzeldir) olmalı...

Her Müslüman kendi yolu, meşrebi, mezhebi için demeli: “İşte bu haktır, başkasına

ilişmem. Başkaları güzelse, benim en güzelidir.” Dememeli: “Budur hak, başkaları bâtıldır. Güzel, yalnız benimkidir; başkaları yanlıştır, hem çirkindir.” Doğruyu tekeline alma, insanın ben veya nefis sevgisinden geliyor, sonra maraz oluyor; kavga, çekişme, ondan çıkıyor.

Dert ile dermanların birden fazla olması nasıl haktır; öyleyse hak da, birden fazla olabilir. İhtiyaçların ve malzemenin, gıdanın çeşit çeşit olması haktır; öyleyse hak da, çeşit çeşit olur. Kapasite, kabiliyet ve dolayısıyla birden fazla terbiye, eğitim şekli haktır; öyleyse buna göre hak da çok olur. Tek bir madde, aynı anda hem zehir, hem panzehirdir.

Fer’î, yani teferruata ait meselelerde hakikat sabit değildir, izafî ve kısım kısımdır. Mükelleflerin farklı farklı mizaçları, onların tayin ve tesbitinde pay sahibidir. Dolayısıyla, her mezhep sahibi, bu meselelerde hükmü ortada ve yoruma açık bırakır. Mezhebinin hududunun tayini mizaç, temayül ve şartlara kalmıştır. Bir mezhepte taassup, onun hükmünün yegâne doğru olduğu iddiası getirir. Bu iddia, çekişmeye yol açar.

İslâmiyet’ten evvel beşer tabakaları, sınıfları ve toplumlar arasında derin uçurumlar vardı. Hem (haberleşme ve seyahat vasıtaları gelişmemiş olduğundan), toplumlar birbirinden uzaktı; bu da, aynı anda birden fazla peygamberin varlığını, bazı farklarla birbirlerinden ayrılan şeriatları ve farklı mezhepleri gerektirirdi. Beşerde bir inkılâp İslâmiyet yaptı; insanlar, birbirine yaklaştı ve tek bir Şeriat, kâfi hale geldi; peygamber de, bir [ve evrensel] oldu. Fakat, insanlar ve toplumlar gibi, şartlar da bir ve aynı seviyede olmadı; dolayısıyla mezhepler ortaya çıktı. Tek bir terbiye (eğitim) kâfi geldiği zaman, mezhepler de birleşir.²⁸⁵

Risale-i Nur şakirtleri, devlete isyan etmez

Aynen bunun hatası gibi, Eski Cihan Harbi’nden biraz evvel, ben Van’da iken, bazı dindar ve müttakî zatlar yanıma geldiler. Dediler ki: “Bazı kumandanlarda dinsizlik oluyor. Gel, bize katıl. Biz bu reislere isyan edeceğiz.”

Ben de dedim: “*O fenalıklar ve o dinsizlikler, o gibi kumandanlara mahsustur. Ordu, onunla mesul olmaz. Bu Osmanlı ordusunda belki yüz bin evliya var. Ben bu orduya karşı kılıç çekmem ve size katılmam.*”

O zatlar benden ayrıldılar, kılıç çektiler; neticesiz Bitlis hadisesi meydana geldi. Az zaman sonra, cihan harbi patladı. O ordu, din adına iştirak etti, cihada girdi. O ordudan yüz bin şehitler evliya mertebesine çıkıp beni o davamda tasdik edip, kanlarıyla velâyet fermanlarını imzaladılar.²⁸⁶

Risale-i Nur, emniyet ve asayişe ilişmez; tam tersine, asayiş ve emniyeti muhafaza eder

Benim ve Risale-i Nur'un yolunun esası ve otuz seneden beri hayatımın bir düsturu olan şefkat itibarıyla, bir masuma zarar gelmemek için bana zulmeden cânilere değil ilişmek, belki beddua ile de mukabele edemiyorum. Hattâ en şiddetli bir garazla bana zulmeden bazı fâsık, belki dinsiz zalimlere hiddet ettiğim halde değil maddî, belki beddua ile de mukabeleden beni o şefkat menediyor. Çünkü o zalim gaddarın ya peder ve validesi gibi ihtiyar biçarelere veya evlâdı gibi masumlara maddî zarar gelmemek için, o dört-beş masumların hatırından dolayı o zalim gaddara ilişmiyorum. Bazen de hakkımı helâl ediyorum.

İşte bu şefkat sırrı içindir ki, idare ve asayişe kat'iyen ilişmediğim gibi, bütün arkadaşlarıma o derece tavsiye etmişim ki, üç vilâyetin insaflı zabıtalılarının (polislerinin) bir kısmı itiraf etmişler ki, “Bu Nur şakirtleri, manevî bir zabıtaadır. İdare ve asayişi muhafaza ediyorlar.” Bu hakikate binler şahit bulunması, yirmi senedir hayatımla bunu tasdik (etmiş olmam) ve binler şakirtlerin de zabıtaca hiçbir vukuatlarının kaydedilmemesi bu hakikati teyit eder.²⁸⁷

Risale-i Nur içtimaî hayata bakarsa merhamet, hürmet, emniyet, haramdan çekilme ve itaat temellerinde asayişi temin için bakar

Bu vatan, bu millet ve bu vatandaki ehl-i hükümet ne şekilde olursa olsun, Risale-i Nur'a en şiddetli muhtaçtırlar. Değil ondan korkmak veyahut ona düşmanlık etmek, en dinsizleri de onun dindar, hakperest düsturlarına taraftar olmak gerektir. Meğer ki bütün bütün millete, vatana, hakimiyet-i İslâmiye'ye hıyanet ola.

Çünkü bu millet ve vatan, içtimaî ve siyasî hayatı anarşiden kurtulmak ve büyük tehlikelerden halâs olmak için beş esas lâzım ve zarurîdir: *Birincisi*, merhamet. *İkincisi*, hürmet. *Üçüncüsü*, emniyet. *Dördüncüsü*, haram ve helâlî bilip, haramdan çekilmek. *Beşincisi*, serseriliği bırakıp, itaat etmektir.

İşte Risale-i Nur, içtimaî hayata baktığı vakit bu beş esası, (dolayısıyla) asayişin temel taşını tesbit ve temin eder. Risale-i Nur'a ilişkinler katiyen bilsinler ki onların ilişmesi, anarşi hesabınadır; vatana, millete ve asayişe düşmanlıktır.²⁸⁸

İslâm'ın içtimaî-siyasî hayat adına bazı hayatî düsturları

Ben çok hasta olduğum ve siyasetle alâkasız bulunduğum halde, Adnan Menderes gibi bir İslâm kahramanı ile bir sohbet etmek isterdim. Hal ve vaziyetim görüşmeye müsaade etmediği için, öyle yüzyüze konuşmak yerine, bu mektup benim bedelime konuşsun diye

yazdım.

Gayet kısa birkaç esası, İslâmiyet'in bir kahramanı olan Adnan Menderes gibi dindarlara beyan ediyorum:

Birincişi: İslâmiyet'in pek çok kanun-u esasîsinden birisi, وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ ²⁸⁹أُخْرَى âyet-i kerimesinin hakikatidir ki, “Birisinin cinayetiyle başkaları, akraba ve dostları mesul olamaz.” Halbuki, şimdiki siyasette particilik taraftarlığıyla, bir câninin yüzünden pek çok masumların zararına rıza gösteriliyor. Bir câninin cinayeti yüzünden taraftarları veyahut akrabaları dahi çok çirkin gıybetlere ve aşağılamalara, karalamalara maruz bırakılıp, bir tek cinayet yüz cinayete çevrildiğinden, gayet dehşetli bir kin ve düşmanlığı damarlara dokundurup, kine, garaza ve misliyle mukabeleye mecbur ediliyor. Bu ise, içitmaî hayatı tamamen altüst ve darmadağın eden bir zehirdir. Ve hariçteki düşmanların parmak karıştırmalarına tam bir zemin hazırlamaktır. İran ve Mısır'daki hissedilen hadise ve buhranlar bu esastan ileri geldiği anlaşılıyor. Fakat onlar burası gibi değil; bize nisbeten pek hafif, yüzde bir nisbetindedir. Allah etmesin, bu hal bizde olsa pek dehşetli olur.

Bu tehlikeye karşı yegâne çare: İslâm kardeşliğini ve esas İslâmiyet milliyetini o kuvvetin temel taşı yapıp, masumları himaye için, cânilerin cinayetlerini kendileriyle sınırlamak lâzımdır.

Hem, emniyetin ve asayişin temel taşı yine bu temel kanundan geliyor. Meselâ, bir hanede veya bir gemide bir masum ile on câni bulunsa, hakikî adalet, hem de emniyet ve asayişin aslî düsturu gereği, o masumu kurtarıp tehlikeye atmamak için gemiye ve haneye ilişmemek lâzımdır, tâ ki masum çıkıncaya kadar...

İşte Kur'ân'ın bu aslî kanunu hükmünce, asayışe ve dâhilde emniyete ilişmek, on câni yüzünden doksan masumu tehlikeye atmak, İlâhî gazabı çekmeye sebep olur. Madem Cenab-ı Hakk, bu tehlikeli zamanda bir kısım hakikî dindarların başa geçmesine yol açmış, Kur'ân-ı Hakîm'in bu aslî kanununu kendilerine bir dayanak noktası ve onlara garazkârlık edenlere karşı siper yapmak lâzım geldiğini, zaman ihtar ediyor.

İslâmiyet'in ikinci bir aslî kanunu: Şu hadis-i şeriftir: ²⁹⁰سَيِّدُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ (Bir kavmin efendisi onlara hizmet edendir.) hakikatiyle, *memuriyet bir hizmetkârlıktır; bir hakimiyet ve benlik için tahakküm âleti değil...* Bu zamanda İslâmî terbiyenin eksikliği ve ibadetlerde ve kullukta zayıflık sebebiyle benlik, enaniyet, kuvvet bulmuş. Memuriyeti hizmetkârlıktan çıkarıp bir hakimiyet, despotça bir tahakküm ve kibir ve baskıya dayalı bir mertebe tarzına getirdiğinden, –abdestsiz, kiblesiz namaz kılmak

gibi– adalet, adalet olmaz, esasıyla da bozular. Ve insanların hukuku da karmakarışık hale gelir, temelinden sarsılır. İnsanların hukuku “Allah hukuku” olarak görülüyor ki, (şimdiki memurluk) hak olabilsin. Belki nefsanî haksızlıklara sebep olur.

Üçüncüsü: İslâmiyet’in içtimaî hayatla ilgili aslî bir diğer kanunu da, **الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ** “Bir mü’min, bir diğer mü’min için duvarın birbirini destekleyip, perçinleyen tuğlası gibidir.”²⁹¹ hadis-i şerifindeki hakikattir. *Yani, hariçteki düşmanların tecavüzlerine karşı dahildeki düşmanlığı unutmak ve tam dayanışmaktır.* Hattâ en bedevî taifeler dahi bu aslî kanunun menfaatini anlamışlar ki, birbirlerinin babalarını, kardeşlerini öldürdükleri halde, hariçte bir düşman çıktığı vakit dahildeki düşmanlığı unuttur ve hariçteki düşman def oluncaya kadar birbirleriyle dayanışmaya girdikleri halde, binler teessüflerle deriz ki:

Benlikten, bencillik ve kendini beğenmişlikten, gururdan ve gaddar siyasetten gelen dahildeki taraftarlık fikriyle, kendi tarafına şeytan yardım etse rahmet okutacak, muhalifine melek yardım etse lânet okuyacak gibi hadiseler görünüyor. Hattâ, bir salih âlim, siyasî düşüncesine muhalif bir büyük salih âlimi kâfirlikle itham ederecek derecede gıybet ettiği ve İslâmiyet aleyhinde bir zındığı, onun düşüncesine uygun ve taraftar olduğu için hararetle sena ettiğini gördüm. Ve şeytandan kaçır gibi, otuz beş seneden beri siyaseti terk ettim.

Hem şimdi birisi, hem Ramazan-ı Şerif’e, hem İslâmî şiarlara, hem bu dindar millete büyük bir cinayeti yaptığı vakit muhaliflerinin onun o vaziyeti hoşlarına gittiği görüldü. Halbuki, küfre rıza küfür olduğu gibi, dalâlete, fiska, zulme rıza da fisktır, zulümdür, dalâlettir. Bu acayip halin sırrını gördüm ki, kendilerini millet nazarında işledikleri cinayetlerden mazur göstermek damarıyla muhaliflerini kendilerinden daha dinsiz, daha cânî görmek ve göstermek istiyorlar. İşte bu çeşit dehşetli haksızlıkların neticeleri pek tehlikeli olduğu gibi, içtimaî ahlâkı da zîr u zeber (altüst) edip, bu vatana, millete ve İslâmî hakimiyete büyük bir sûikast hükmündedir.²⁹²

Menfaati esas tutan siyaset, canavardır

Menfaat üzere çarkı kurulmuş olan mevcut siyaset, parçalayıcıdır, canavardır. Aç olan canavara karşı sevgi göstersen, merhametini değil, iştahını açar. Sonra döner, gelir; tırnağının, hem dışının kirasını senden ister.²⁹³

İnadın gözü, meleği şeytan görür

İnadın işi budur: Şeytan yardım ederse birisine “melek” der, rahmeti de okutur. Muhalif tarafında eğer meleği görse, onu elbisesini değişmiş şeytan zanneder, düşmanlık

besler, lânet okur.²⁹⁴

Saldırgan düşmana tevazu ve muhabbetle yaklaşılmaz

Buna dikkat ediniz ki, canavar bir hayvana karşı kendini zayıf göstermek, onu hücumla cesaretlendirdiği gibi, canavar vicdanı taşıyanlara karşı dahi dalkavukluk etmekle zaaf göstermek, onları tecavüze sevkeder. Öyle ise dostlar uyanık davranmalı, tâ dostların lâkaytlıklarından ve gafletlerinden zındıka taraftarları istifade etmesinler...

İkinci Nokta: وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ (Zulmedenlere meyletmeyin, destek olmayın, yoksa size ateş dokunur. Hûd Sûresi/11: 113) âyet-i kerimesi, zulme değil yalnız âlet olanı ve taraftar olanı, belki [zulme ve zalime] en hafif derecede meyledenleri dahi dehşetle ve şiddetle tehdit ediyor. Çünkü küfre rıza küfür olduğu gibi, zulme rıza da zulümdür.²⁹⁵

DİN ADINA ORTAYA ÇIKMAK MI?

Dediler:

- Dinsizliği görmüyorsun, meydan alıyor. Din namına meydana çıkmak lâzım.
- Evet, lâzımdır. Fakat kat'î bir şartla ki, harekete geçiren faktör, İslâmiyet aşkı ve din gayreti, dinî hamiyet olmalı. Eğer harekete geçiren ve tercih ettirici faktör siyasetçilik veya taraftarlık ise, tehlikedir. Birincisi hata da etse, belki affolur. İkincisi isabet de etse, mes'uldür.

Denildi:

- Nasıl anlarız?

Dedim:

- Kim fâsık siyasetdaşını dindar muhalifine sû-i zan bahaneleriyle tercih etse, onu harekete geçiren, siyasetçiliktir. Yine, herkesin mukaddes malı olan dini, tekellükle zihniyetiyle kendi meslektaşlarına daha ziyade has göstermekle kuvvetli çoğunlukta dine aleyhtarlık meyli uyandırıp, nazardan düşürmenin altında yatan faktör, tarafgirliktir...

Dine yönlendirmek, dine tutunmaya teşvik etmek ve dinî vazifeleri hatırlatmakla dine hizmet olur. Yoksa muhataplara dinsizsiniz demek, onları tecavüze sevkettirir. Din, dâhilde (ülke içinde) menfi tarzda kullanılmaz.

***

“Keşke” dedi Lût, “size karşı koyacak gücüm olsaydı veya sağlam bir ‘kale’ m bulunsaydı da, ona sığınsaydım.” (Hûd Sûresi/11: 80)

Dine uzanan eller kuvvetli olmalı ve Din, ülke dahilinde asla menfi bir tarzda

kullanılmamalıdır. Ayrıca, din adına içtimaî ve siyasî sahada ortaya çıkmak için harekete geçirici sebep, sadece dine hizmet ve İslâmiyet aşkı olmalıdır. Eğer böyle bir ortaya atılma siyaset ve tarafgirlik adına olursa, netice hayır da çıksa sorumluluk getirir; sadece Din'e hizmet ve İslâmiyet aşkıyla ortaya çıkan hata da etse affolur.²⁹⁶

MİLLİYETÇİLİK VE İRKÇILIK MESELESİ

Ey insanlar! Sizi bir erkek ile bir kadından yarattık ve (birbirinize karşı soy ve renginizle övünesiniz, birbirinize düşman olasınız diye değil, bilakis) birbirinizi (karakter ve kabiliyetlerinizle) tanıyıp kaynaşasınız (ve dostane sosyal münasebetler içinde yardımlaşasınız) diye ayrı kavimler ve kabileler haline getirdik. Bilin ki, Allah katında en şerefli, en değerli, takvada (O'na saygıda, iman ve itaatte) en ileri olanınızdır. Muhakkak ki Allah, her şeyi, (her halinizi, her yaptığınızı) hakkıyla görür, her şeyden hakkıyla haberdardır. (Hucurât Sûresi/49: 13)

Küfredenlerin, kalblerine (enaniyet, kabilecilik ve düşmanlıktan kaynaklanan) fanatizmi, Cahiliye fanatizmini yerleştirdikleri o demde Allah, Rasûlü'nün üzerine ve mü'minlerin de üzerine sekinesini (iç huzuru ve güven kaynağı olan rahmetini) indirdi ve takva kelimesini (Allah'ın kalblerinde var ettiği iman ve itaat ruhunu) onların ayrılmaz yoldaşı yaptı. Onlar, esasen buna bütünüyle ve (başka herkesten) daha lâyük ve ehil idiler. Allah, her şeyi hakkıyla bilir. (Fetih Sûresi/48: 26)

Müslümanlar olarak din ve milliyet yanımızda birdir ve birleşmiş haldedir

Biz Müslümanlar, yanımızda din ve milliyet bizzat bir arada, birleşmiş haldedir. Görünüşte ve isimlendirmede bir ayrılık var. Belki din, milliyetin hayatı ve ruhudur. İkisine birbirinden ayrı ve farklı bakıldığı zaman, avam ve havas (kitleler ve üst tabakalar) dinî hamiyeti paylaşırken; millî hamiyet yüzde bire (yani, şahsî menfaatlerini millete feda edebilene) has kalır. Öyleyse, kamunun hukuku içinde dinî hamiyet esas; millî hamiyet, ona hizmetçi, onun kuvveti ve kalesi olmalı. Bilhassa biz doğulular, batılılar gibi değiliz. İçimizde kalblere hakim olan din hissidir. Kader-i ezelî peygamberlerin büyük çoğunluğunu doğuda göndermesi işaret ediyor ki, yalnız din hissi doğuyu uyandırır, terakkiye sevk eder. Asr-ı Saadet ve Tâbiîn bunun kat'î bir delilidir. Hamiyet-i İslâmiye, en kuvvetli, sağlam ve Arş'tan gelmiş nuranî bir zincirdir. Kırılmaz ve kopmaz bir urvetü'l-vüska (sağlam kulp)tur. Tahrip edilmez, mağlûp olmaz bir kudsî kaledir.²⁹⁷

İrkçılık, Türkiye ve diğer Müslüman ülkeler için de bütün bütün büyük bir tehlikedir

İrkçılık/etnik ayrımcılık fikri, Emevîler zamanında büyük bir tehlike verdiği ve Hürriyet'in başında "kulüpler" suretinde büyük zararı görülmesi ve Birinci Cihan Harbi'nde yine ırkçılığın kullanılmasıyla mübarek kardeş Arapların mücahid Türklere karşı zararı görüldüğü gibi, şimdi de İslâm kardeşliğine karşı kullanılabilir ve ülkenin ve halkın rahatının düşmanları gizli dinsizler, yine o ırkçılıkla büyük zarar vermeye çalışıklarına işaretler görünüyor. Halbuki, menfî hareketle başkasının zararıyla beslenmek ırkçılığın bizzat özelliği olduğu halde, evvelâ başta Türk milleti dünyanın her tarafında Müslüman olduğundan onların milliyetleri İslâmiyet'le kaynaşmış, ayırmak mümkün değil. Türk, Müslüman demektir. Hattâ Müslüman olmayan kısmı, Türklük'ten de çıkmışlar. Türk gibi Araplarda da Araplık ve Arap milliyeti İslâmiyet'le kaynaşmış ve kaynaşmış olmak lâzımdır. Hakikî milliyetleri İslâmiyet'tir. O kâfidir. İrkçılık, bütün bütün büyük bir tehlikedir.²⁹⁸

DAHA BAŞKA BAZI ÖNEMLİ DÜSTURLAR, ÖLÇÜLER, HAKİKATLER

Hazmolmayan ilim telkin edilmeme li

Hakikî âlim mürşid, koyun olur, kuş olmaz. Karşılıksız verir ilmini. Koyun verir kuzusuna hazmolmuş, [gıda haline gelmiş] saf sütünü. Kuş veriyor yavrusuna tükürkle karışık kusmuğunu.²⁹⁹

Tahrip kolaydır; zayıf, tahripçi olur

Bir şeyin varlığı için, bütün parçalarının varlığı şarttır. Fakat bir parçasının yokluğu, o şeyin tamamen yok olmasına sebeptir. Yani, tahrip kolaydır. Bundandır ki, âciz adam, yapılması iktidar, güç, imkân gerektiren müsbet işe hiç yanaşmaz. Daima menfî yönde tahrikte bulunur ve daima tahripçi olur.³⁰⁰

Kuvvet hakka hizmetkâr olmalı

Hikmetteki düsturlar, hükümette kanunlar, hakta olan sâbit hakikatler, kuvvetteki kaideler birbirine dayanmaz, birbirine destek olmazsa:

Halk çoğunluğu üzerinde tesirli olmaz; müsbet netice doğurmaz. Şeriat'taki şiarlar ihmal edilir, ortada bırakılır, insanların işlerinde güvenilir dayanak olamaz.³⁰¹

Bazen zıt, içinde zıttını barındırır

Zaman olur zıt, zıttını saklarmış. Siyasetin dilinde lâfız, manânın zıddıdır. Adalet külâhını zulüm başına geçirmiş. Vatanseverlik elbisesini hıyanet ucuz giymiş.

Cihad ve hem gazaya, bağı ismi takılmış. Hayvanî arzulara esirlik ve şeytanî istibdada

hürriyet adı verilmiş. Zıtlar, birbirine dönüşmüş; suretler yer değiştirmiş; isimler birbirinin yerini almış; makamlar birbirinin yerine oturmuş.³⁰²

İnsanın kabiliyet ve melekeleeri sınırlanmadığı için cinayetleri büyük olur

Hayvanın aksine, insandaki meleke ve kabiliyetler, yaratılıştan sınırlanmamış. Dolayısıyla, ondan çıkan hayır ve şer, sınır tanımadan gider.

Onda olan kendini beğenmişlik, bundan çıkan bencillik, gurur, inat birleşse, öyle günah oluyor ki, beşer şimdiye kadar ona isim bulmamış. Cehennem'in lüzumuna delil olduğu gibi, cezası da yalnız Cehennem olabilir.

Hem meselâ: Bir adam, tek yalancı sözünü [meselâ, İslâm bitecek iddiasını] doğru göstermek için [iddiası doğru çıksın diye] İslâm'ın felâketini kalben arzu eder.

Şu zaman da gösterdi: Cehennem lüzumsuz olmaz, Cennet ucuz değildir.³⁰³

Bazen hayır, şerre vasıta olur

Toplumun üst tabakalarındaki meziyet aslında ve gerçekte sebeptir tevazua, mahviyete. Olmuş ne yazık ki tahakküme sebep; kibre, büyüklenmeye hem illet. Fakirlerdeki acz, avamdaki fakirlik, gerçekte ve aslında sebeptir ihsan ve merhamete. Lâkin ne yazık ki şimdi yol açmış zillete ve esirliğe. Bir şeyde hâsıl olan güzellik, başarı ve şeref ise, peşkeş çekerler seçkinlere ve reislere. O şeyden ileri gelen kötülük ve şer ise, taksim edilir sıradan fertlere, avâma. Üstün gelen aşirette hâsıl olan şeref ise: “Hasan Ağa, aferin!” Hâsıl olan şer ise, “Yuh size ey halk!”. Beşerde şerr-i hazin!³⁰⁴

Bir ideal olmazsa, enaniyet kuvvetleşir

Bir ideal olmazsa; yahut gaflet, unutkanlık, basarsa; veya boşvermişlik, nemelâzımcılıkta bulunulsa, elbette zihinler “ben”lere dönerler; etrafında gezerler. “Ben” kuvvetleşiyor, bazen sinirleniyor. Delinmez, tâ ki “biz” olsun. Kendilerini sevenler, başkaları sevmezler.³⁰⁵

Acz ve dövünme, biçarelerin kârıdır

Eğer istersen hayatı, çareleri bulunan şeyde acze yapışma. Eğer istersen rahatı, çaresi bulunmayan şeyde dövünmeye sarılma.³⁰⁶

Bazen küçük bir şey, büyük bir iş yapar

Öyle şartlar oluyor, altındaki az bir hareket, sahibini çıkarıyor tâ en yükseğe.

Öyle haller oluyor ki, küçük bir hareket, yapanı indiriyor tâ en derin çukura. [O halde, iyi de olsa, kötü de olsa; hayır da olsa, şer de olsa, hiçbir ameli küçümseme.]³⁰⁷

Mübalâğa zımnem kötölemedir

Hangi şeyi vafsetsen [nitelesen], olduğu gibi vafset. Medhin mübalâğası bence zımnî zem [kötöleme]dir. Allah'ın ihsanından [verdiği güzel sıfatlardan] fazla ihsan, ihsan değildir.³⁰⁸

Şöhret zalimedir

Şöhret bir despottur, sahibine mal eder başkasının malını. Meşhur Hoca Nasreddin fıkraları içinde zekâtı [belki kırkıta biri] ona aittir. Rüstem-i Sistanî, onun hayallerdeki şanı yağmaladı bir asır övünç kaynaklarını İran'ın. Gasp ve yağmayla şişti o ünlü hayali. Hurafelere karıştı, attı insan nev'ini.³⁰⁹

Hasletlerin yerleri değışse, mahiyetleri değışir.

Bir haslet; yer ayrı, sima bir. Kâh dev, kâh melek, kâh salih, kâh kötü. Misali şunlardır: Zayıfın kuvvetliye karşı izzet-i nefsi sayılan bir sıfat, [meselâ onurlu davranma,] eğer zayıf karşısında kuvvetlide bulunursa kibir ve gurur olur. Kuvvetlinin zayıfa tevazu sayılan bir sıfatı, kuvvetli karşısında zayıfta bulunursa zillet ve riyadır.

Bir idareci, makamında olursa ciddiyeti vakardır, mahviyeti zillettir. Ama evinde bulunsa, mahviyeti tevazu, ciddiyeti kibir olur.

Bir insan şahsına yapıłana müsamahama gösterir, hattâ yapıłanı hazm-ı nefisle affederse, bu, fedakârlıktır, salih bir ameldir. Fakat [devlet başkanı da olsa kimse], başkaları adına, [özellikle millet ve ülkesi adına] müsamaha gösterse, hıyanettir; [başkalarının haklarından] fedakârlık yapsa, kötü bir davranıştır.

Bir işe başlarken hedeflenen sonuç için gerekli bütün şartları yerine getirmeden tevekkül etmek, tembelliktir. [Yapılması gerekeni yaptıktan sonra] neticeyi Allah'a bırakmak, Şer'î olan tevekkül budur. Gayret ve emeğinin sonucuna razı olmak, kanaattir, övölmüştür ve çalışmaya meyli arttırır. Buna karşılık, [sanki elde edebileceklerini, kabiliyet ve kapasitesinin nihaî sınırlarını biliyormuş gibi çalışmadan, ileri hamlelerde bulunmadan] elindekiyle yetinmek, gayretsizliktir. Misaller, daha çoktur.

Kur'ân, salih amelleri ve takvayı tek tek zikretmez, [genel manâda salih amelden ve takvadan bahseder]. Böyle yapmakla, bir amelin salih olup olmamasında şartların tesirini nazara vermiş olur. Onun, böyle kısa bahsetmesi, aslında uzun bir açıklamadır. Sükûtu, uzun bir sözdür.³¹⁰

Allah'ın rahmet ve gazabından öte tehassüs hatadır

Allah'ın rahmetinden öte rahmet edilmez [mümkümmüş gibi, merhamet gösterilmez]. Allah'ın gazabından fazla gazab edilmez. Öyle ise, işi bırak o Âdil-i Rahîm'e. Fazla

şefkat elemdir, fazla gazapsa çirkin.³¹¹

[76](#) *Sözler*, “Lemeât”, 773.

[77](#) *Sözler*, “Lemeât”, 774-775.

[78](#) *Münazarat*.

[79](#) *İşârâtü'l-İ'câz*, “Bakara Sûresi, 10. âyetin tefsiri”.

[80](#) *Hutbe-i Şâmiye*.

[81](#) *Hutbe-i Şâmiye*.

[82](#) *Hutbe-i Şâmiye*.

[83](#) *Hutbe-i Şâmiye*.

[84](#) *Münazarat*.

[85](#) *Hutbe-i Şâmiye*.

[86](#) *Barla Lâhikası*, s. 73, Haşiye 2.

[87](#) *Lem'alar*, “17. Lem'a”, s. 164.

[88](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 105.

[89](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 105.

[90](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 228–229.

[91](#) *Şualar*, 13. Şua, s. 297.

[92](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 80–81.

[93](#) *Lem'alar*, “17. Lem'a, 8. Nota”, s. 153.

[94](#) *Mesnevî-i Nûriye*, “Şule” s. 221.

[95](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 105–106.

[96](#) Mâverdi, *Edebü'd-Dünyâ ve'd-Dîn*, s.12. Ayrıca bkz.: Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, 4:12; *Kitâb-ı Mukaddes*, “Matta”, 4: 1-11.

[97](#) *Lem'alar*, “17. Lem'a, 13. Nota”, s. 161-163.

[98](#) *Mesnevî-i Nûriye*, “Onuncu Risale”, s. 208.

[99](#) *Mektubât*, “12. Mektup”, s. 41.

[100](#) *Mektubât*, “12. Mektup”, s. 45.

[101](#) *Mektubât*, “28. Mektup, 2. Risale”, s. 396.

[102](#) *Lem'alar*, “16. Lem'a, Hâtıme”, s. 133.

[103](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 230.

[104](#) *Sözler*, “15. Mektup Zeyl”, s. 195-196.

[105](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 6.

[106](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 221.

[107](#) *İşârâtü'l-İ'câz*, s. 2.

[108](#) *Sözler*, “Lemeât”, s. 769; *Mektubât*, “Hakikat Çekirdekleri”, No. 31.

[109](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 59.

[110](#) *Barla Lâhikası*, s. 320.

[111](#) *Barla Lâhikası*, s. 326.

[112](#) *Sikke-i Tasdik-i Ğaybî*, s. 119.

[113](#) *Barla Lâhikası*, s. 355.

[114](#) *Kastamonu Lâhikası*, Tenvir neşr, s. 162.

[115](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 246.

[116](#) *Münazarât*.

[117](#) *Münazarât*.

[118](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 203–204.

[119](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 165–166.

[120](#) Buharî, *et-Târîhu'l-Kebîr*; 3:338; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-Kebîr*; 5:71; Beyhakî, *es-Sünenü'l-Kübrâ*, 4:182.

[121](#) *Lem'alar*, “17. Lem'a, 13. Nota”, s. 164-165.

[122](#) *Şualar*, 14. Şua, s. 387.

[123](#) *Buharî*, “Cihad” 182.

- [124](#) *Sözler*, 26. Söz, s. 515.
- [125](#) *Sözler*, 18. Söz, s. 244.
- [126](#) *Hutbe-i Şâmiye*.
- [127](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 170.
- [128](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 57.
- [129](#) *Şualar*, “14. Şua”, s. 383.
- [130](#) *Buharî*, “Edeb” 57, 62; *Müslim*, “Birr” 23, 25, 26.
- [131](#) Nevevî, *Şerhu Sahîh-i Müslim*, 11:91, 92; Suyutî, *et-Tedribü'r-Râvî*, 2:175.
- [132](#) Şeyh Şemseddin Sivasî, *Menâkıb-ı Cihâr Yâr-i Güzîn (Osmanlıca)*, s. 294.
- [133](#) Deccal fitnesinden bahseden hadisler için bkz.: *Müslim*, “Fiten” 119; *İbni Mâce*, “Fiten” 23; Ahmed İbn Hanbel, *el-Müsned*, 4:216–217.
- [134](#) *Buharî*, “Salât” 88; *Müslim*, “Birr” 65; *Tirmizî*, “Birr” 18.
- [135](#) *Mektubât*, “22. Mektup”.
- [136](#) Allah, muhsinleri, tevbe edenleri ve temizlenenleri (2:195, 22), müttakîleri, sabderenleri, tevekkül sahiplerini (3:76, 146, 159), tam adalet edenleri (5:42) sever. Allah, düşmanlıkta bulunanları ve aşırı gidenleri, bozgunculuğu, çok nankör ve çok günahkârı (2: 190, 205, 276), kâfirleri, zalimleri (3: 32, 57), kendini beğenmiş ve övünüp duranı, pek hain kimseyi (4: 36, 107), bozguncuları (5:64), müsrifleri (6: 141), hainleri (8: 58), kibirlileri–büyüklük taslayanları ve zayıfları ezenleri (16: 23), şımaranları (28: 76), kibirle kasılan, kendini beğenmiş ve kendini övüp duranları (31: 18) sevmez.
- [137](#) *Hutbe-i Şâmiye*.
- [138](#) *Sözler*, “Lemeât”, 784.
- [139](#) *Tulûât*.
- [140](#) *Sözler*, “Lemeât”, 790-791.
- [141](#) *Sözler*, “Lemeât”, 786–787.
- [142](#) Matematik’te çarpma ve toplama sayıları arttırır. 4 kere 4, 16 olur. Fakat kesirli sayılarda çarpma, aksine küçültür. (1/4 ile 1/4’ün çarpımı 1/16 eder. Aynen onun gibi, insanlarda sıhhat ve istikamet ile birlik olmazsa, ziyadeleşmekle küçülür, bozuk olur, kıymetsiz olur.) *Mektubât*, “Hakikat Çekirdekleri”, no. 73, s. 534.
- [143](#) *Rümûz*.
- [144](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 51.
- [145](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 302-303.
- [146](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 170.
- [147](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 213.
- [148](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 57.
- [149](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 46.
- [150](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 151-152.
- [151](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 114.
- [152](#) *Barla Lâhikası*, s. 12.
- [153](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 13.
- [154](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 2.
- [155](#) Münavî, *Feyzu'l-Kadîr*, 4:384; Aliyyü'l-Kârî, *el-Masnû'*, s.123.
- [156](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 2–3.
- [157](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 67–68.
- [158](#) *Mesnevî-i Nuriye*, “Hubab”, s. 77.
- [159](#) *Lem'alar*, “17. Lema, 13. Nota”, s. 205–213.
- [160](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s.64–65.
- [161](#) *Mektubât*, “26. Mektup, 4. Mebhas,” s. 387-389.
- [162](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 169–170.
- [163](#) *Barla Lâhikası*, s. 18–20.
- [164](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 151.
- [165](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 186, 182.
- [166](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 9–12.

- [167](#) Gazâlî, *İhyâu Ulûmi'd-Dîn*, 3:414; 4:179, Aclûnî, *Keşfü'l-Hafâ*, 2:415.
- [168](#) Buharî, “*Rikak*” 81; Müslim, “*Zühd*” 6; Tirmizî, “*Zühd*” 12.
- [169](#) Hûd sûresi/11: 40; Buharî, “*Tib*” 17, 42; Müslim, “*İman*” 332, 374; Tirmizî, “*Kıyamet*” 16.
- [170](#) Enfal Sûresi/8: 46; Mâide Sûresi/5: 2.
- [171](#) Avrupa komiteleri içinde en şiddetlisi, en tesirlisi ve bir cihette en kuvvetlisi, cins-i latîf, zayıf ve nazik olan kadınların Amerika’daki Hukuk ve Kadın Hürriyeti Komitesi olduğu; hem milletler içinde az ve zayıf olan Ermenilerin komitesi, gösterdikleri kuvvetli ve fedakârca vaziyetle bu fikrimizi teyit ediyor.
- [172](#) Hucurât sûresi/49: 10; “Ey Allah’ın kulları! Kardeş olunuz.” (Buharî, “*Edeb*” 57, 62; Müslim, “*Birr*” 23, 24; Tirmizî, “*Birr*” 24; Ebû Davud, “*Edeb*” 47.); Haşir Sûresi/59: 9; “Birbirinizi sevmedikçe gerçekten iman etmiş olamazsınız.” (Müslim, “*İman*” 93; Tirmizî, “*Kıyamet*” 54.); Mâide Sûresi/5: 2; ayrıca Müslüman kardeşine her fırsatta iyilikte bulunmayı vurgulayan hadis: Buharî, “*Mezâlim*” 3; Müslim, “*Birr*” 58.
- [173](#) Allah yolundaki bir günlük nöbetin, dünyadan ve içindekilerden daha hayırlı olduğuna dair bkz.: Buharî, “*Cihad*” 5, 73; Müslim, “*İmare*” 112-115, 163; Tirmizî, “*Fezâilü'l-Cihad*” 26.
- [174](#) Hâkim, *el-Müstedrek*, 4:341; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, 1:244; Taberanî, *el-Mu'cemü'l-Kebîr*, 8:140.
- [175](#) Mâide Sûresi/5: 48; Mü'minûn Sûresi/23: 61; Fâtır Sûresi/35: 32.
- [176](#) Tirmizî, “*Cennet*” 8, 17; Ahmed ibn Hanbel, *el-Müsned*, 2:13, 64.
- [177](#) A'râf Sûresi/7: 43; Hıcr Sûresi/15: 47.
- [178](#) *Lem'alar*, “20. Lem'a, İhlâs Risalesi”.
- [179](#) Bkn, *Sikke-i Tasdik-i Gaybî*, s. 100-141.
- [180](#) Tirmizî, “*Kıyâmet*” 26, “*Zühd*” 4; Nesâî, “*Cenâiz*” 3; İbn Mâce, “*Zühd*” 31.
- [181](#) İbn Mâce, “*Zühd*” 21; Ahmed İbni Hanbel, *el-Müsned*, 3:30; Hâkim, *el-Müstedrek*, 4:365.
- [182](#) Evet, bahtiyar odur ki, Kur'ânî kevserden süzülen tatlı, büyük bir havuzu kazanmak için, bir buz parçası nev'indeki şahsiyetini ve enaniyetini o havuz içine atıp eritendir.
- [183](#) *Mektubât*, “29. Mektup, 6. Kısım”. Bkn. Bu kitapta, 3. bölümde.
- [184](#) *Lem'alar*, “21. Lem'a, İhlâs Hakkında”.
- [185](#) “Allah’ım! İhlâs Sûresi’nin hakkı için, bizi (bütün davranışlarında) ihlâsı hedefleyen ve ihlâsa erdirilmiş kullarımdan eyle, âmîn, âmîn.”
- [186](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 233.
- [187](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s.68–69.
- [188](#) *Mesnevî-i Nûriye*, “Onuncu Risale”, s. 211.
- [189](#) Buharî, “*Fezâilü Ashâb*” 30; Tirmizî, “*Menakıb*” 62.
- [190](#) İmam Gazâlî, *İhyâu Uûmi'd-Dîn*, 3:78; es-Sehavî, *el-Makâsîdü'l-Hasene*, s. 290.
- [191](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 95.
- [192](#) *Lem'alar*, “28. Lem'a, Tenbih”.
- [193](#) *Şualar*, “14. Şua, s. 502–503”.
- [194](#) *Lem'alar*, “28. Lem'a, Tenbih”.
- [195](#) *Şualar*, “13. Şua”, s. 335–336.
- [196](#) *Şualar*, “13. Şua”, s. 310.
- [197](#) *Şualar*, “13. Şua”, s. 311.
- [198](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 204.
- [199](#) *Şualar*, “13. Şua”, s. 311–312.
- [200](#) *Şualar*, 13. Şua, s. 317.
- [201](#) *Şualar*, “13. Şua”, s. 321.
- [202](#) *Tarihçe-i Hayat*, “Afyon Hayatı”, s. 582–583.
- [203](#) *Şualar*, 14. Şua, s. 394.
- [204](#) *Tarihçe-i Hayat*, “Denizli Hayatı”, s. 417.
- [205](#) *Şualar*, 13. Şua, s. 326.
- [206](#) *Barla Lâhikası*, s. 119.
- [207](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 102.
- [208](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 44.
- [209](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 190–191.

- [210](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 199–200.
- [211](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 202–203.
- [212](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 88.
- [213](#) *Tarihçe-i Hayat*, “Denizli Hayatı”, s. 419–420.
- [214](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s.193.
- [215](#) *Lem’alar*, “4. Lem’a, 1. Makam”, s. 33.
- [216](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 195.
- [217](#) *Buharî*, “*Enbiyâ*” 50; *Müslim*, “*İman*” 242; *Ebû Davud*, “*Melâhim*” 14; *İbni Hibban*, *es-Sahîh*, 15:233.
- [218](#) *Lem’alar*, “21. Lem’a”, s. 189.
- [219](#) *Münazarât*.
- [220](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 83–84.
- [221](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 72.
- [222](#) *Şualar*, 13. Şua, s. 301.
- [223](#) *Şualar*, 13. Şua, s. 334–335.
- [224](#) *Tarihçe-i Hayat*, “Denizli Hayatı”, s. 421.
- [225](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 93.
- [226](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 114.
- [227](#) *Mecmûatü’l-Ahzâb*, “*Evrâd-ı Şâzelî*”.
- [228](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 101.
- [229](#) *Lem’alar*, “16. Lem’a”, s. 132.
- [230](#) *Şualar*, “13. Şua”, s. 306.
- [231](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 202.
- [232](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 40.
- [233](#) *Şualar*, 13. Şua, s. 307–308.
- [234](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 217.
- [235](#) *Şualar*, “13. Şua”, s. 308.
- [236](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 207–208.
- [237](#) *Şualar*, 13. Şua, s. 309.
- [238](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 117.
- [239](#) *Barla Lâhikası*, s. 315.
- [240](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 315.
- [241](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 7.
- [242](#) *Barla Lâhikası*, s. 113.
- [243](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 69.
- [244](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 74.
- [245](#) “İçinizdeki zayıfların ayağıyla yürüyün.” *Sehâvî*, *el-Makâsîdü’l-Hasene*, s. 246; *Aclûmî*, *Keşfü’l-Hafâ*, 1:563.
- [246](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 213–214.
- [247](#) *Hutbe-i Şâmiye*.
- [248](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 20.
- [249](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 212.
- [250](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 100.
- [251](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 101.
- [252](#) *Sünühât*.
- [253](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 79–80.
- [254](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 196.
- [255](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 89-90.
- [256](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 202.
- [257](#) *Barla Lâhikası*, s. 313.
- [258](#) *Barla Lâhikası*, s. 317.
- [259](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 94–95.
- [260](#) *Barla Lâhikası*, s. 356.

- [261](#) *Barla Lâhikası*, s. 369.
- [262](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 8.
- [263](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 203.
- [264](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 210.
- [265](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 93.
- [266](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 9.
- [267](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 17.
- [268](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 275.
- [269](#) *Barla Lâhikası*, s. 314.
- [270](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 51.
- [271](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 75–76.
- [272](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 77, 81–82.
- [273](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 222-223.
- [274](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 230.
- [275](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 119–120.
- [276](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 83.
- [277](#) *Şualar*, 11. Şua, s. 189–190.
- [278](#) *Emirdağ Lâhikası-1* s. 51–52.
- [279](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 120.
- [280](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 175–176.
- [281](#) *Emirdağ Risalesi-1*, s. 38–39.
- [282](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 93–94.
- [283](#) *Şualar*, 13. Şua, s. 308–309.
- [284](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 29.
- [285](#) *Sözler*, “Lemeât”, 784-785.
- [286](#) *Şualar*, 13. Şua, s. 349–350.
- [287](#) *Şualar*, 14. Şua, s. 362.
- [288](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 206–207.
- [289](#) En’âm Sûresi/6: 164; İsrâ Sûresi/17: 15.
- [290](#) Beyhakî, *Şuabü’l-İmân*, 6:334; Deylemî, *el-Müsned*, 2:324.
- [291](#) *Buharî*, “Salât” 88; *Müslim*, “Birr” 65; *Tirmizî*, “Birr” 18.
- [292](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 79–80.
- [293](#) *Sözler*, “Lemeât”, 770.
- [294](#) *Sözler*, “Lemeât”, 784.
- [295](#) *Mektubât*, 28. Mektup, 4. Mesele, s. 408.
- [296](#) *Sünuhât*.
- [297](#) *Tarihçe-i Hayat*, “İlk Hayatı”, s. 97.
- [298](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 202.
- [299](#) *Sözler*, “Lemeât”, s. 769.
- [300](#) *Sözler*, “Lemeât”, s. 769.
- [301](#) *Sözler*, “Lemeât”, 769-770.
- [302](#) *Sözler*, “Lemeât”, s. 770.
- [303](#) *Sözler*, “Lemeât”, s. 770-771.
- [304](#) *Sözler*, “Lemeât”, s. 771.
- [305](#) *Sözler*, “Lemeât”, s. 983.
- [306](#) *Sözler*, “Lemeât”, s. 773.
- [307](#) *Sözler*, “Lemeât”, s. s. 774.
- [308](#) *Sözler*, “Lemeât”, s. 781.
- [309](#) *Sözler*, “Lemeât”, s. 995.
- [310](#) *Sözler*, “Lemeât”, s. 791.
- [311](#) *Sözler*, “Lemeât”, s. 787.

Üçüncü Bölüm

RİSALE-İ NUR YOLUNDA HİZMET VE DÜNYA

HZ. BEDIÜZZAMAN, HEDİYELERİ NEDEN KABUL ETMİYORDU?

Bu seçkin zatlar, Allah'ın her bakımdan doğru yola erdirdiği kimselerdir ve (ey Rasûl'üm), sen de (Allah'ın onları kendisine ilettiği) aynı doğru yolu takip et ve de ki: "Ben, (risalet vazifemi yerine getirme) karşılığında sizden hiçbir karşılık beklemiyorum. Bu Kitab'ı tebliğ etmekteki maksadım, akıl sahibi bütün varlıklar için bir hatırlatma ve bir öğütten ibarettir." (En'âm Sûresi/6: 90)

Eğer benim tebliğimden ve öğütlerimden yüz çevirecek olursanız, (benim kaybedeceğim hiçbir şey yoktur); çünkü ben sizden bir ücret beklemiyorum ki! Benim ücretimi verecek olan ancak Allah'tır ve bana emredilen de, O'na tam teslim olmuş (Müslüman)lardan olmamdır. (Yunus Sûresi/10: 72)

Onlara de ki: "Ben, yaptığım bu iş karşılığında sizden hiçbir ücret istemiyorum; benim gayem, Rabb'isine bir yol bulabilmek isteyen her bir kimsenin bu yolu bulabilmesidir." (Furkân Sûresi/25: 57)

"Ben, bu davetim karşılığında sizden bir ücret istemiyorum; benim ücretimi verecek olan ancak Âlemlerin Rabbi'dir." (Şuarâ Sûresi/26: 109, 127, 145, 164, 180)

Eski Said, minnet almazdı. Minnetin altına girmektense, ölümü tercih ederdi. Çok zahmet ve meşakkat çektiği halde, kaidesini bozmadı. Eski Said'in senin bu biçare kardeşine irsiyet kalan şu hasleti ise, zühd gösterisi ve sun'î bir beklentisizlik değil, belki dört-beş ciddî sebebe dayanmaktadır:

Birincisi: Ehl-i dalâlet; ehl-i ilmi, ilmi cer (maddî kazanç) vasıtası yapmakla itham ediyorlar. "İlmi ve dini kendilerine kazanç vasıtası yapıyorlar." deyip, insafsızcasına

onlara hücum ediyorlar. *Bunları fiilen yalanlamak lâzımdır.*

İkincisi: Hakkı yaymak için peygamberlere uymakla mükellefiz. Kur'ân-ı Hakîm'de, *hakkı neşredenler* *إِنَّا أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ..* (Benim mükâfatımı verecek olan ancak Allah'tır.) diyerek, *insanlardan kesinlikle beklentiye girmemişler.* Sûre-i Yâ-Sîn'de (âyet 21): *إِتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْئَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ* (Kendileri doğru yolda olup, sizden hiçbir karşılık beklemeyen bu insanlara uyun!) cümlesi, meselemiz hakkında yeterince önemli ve anlamlıdır.

Üçüncüsü: Birinci Söz'de beyan edildiği gibi, *Allah adına vermek, Allah adına almak lâzımdır.* Halbuki genellikle ya veren gafildir, kendi adına verir ve zımnî bir minnet eder. Ya alan gafildir, nimetlerin hakikî Sahibi ve Veren'i olan Zât'a ait şükürü, övgüyü, zahirî sebeplere verir, hata eder.

Dördüncüsü: Tevekkül, kanaat ve iktisat öyle bir hazine ve bir servettir ki, hiçbir şey ile değişilmez. İnsanlardan mal alıp, o tükenmez hazine ve defineleri kapatmak istemem. Rezzâk-ı Zülcelâl'e (Celâl sahibi Rızıklandırıcı'ya) yüz binler şükrediyorum ki, küçüklüğümden beri beni minnet ve zillet altına girmeye mecbur etmemiş. O'nun keremine dayanarak, kalan ömrümü de o kaide ile geçirmesini rahmetinden niyaz ediyorum.

Beşincisi: Bir-iki senedir çok işaretler ve tecrübelerle kat'î kanaatim oldu ki, halkların malını, bilhassa zenginlerin ve memurların hediyelerini almama izin yoktur. Bazıları bana dokunuyor; belki dokunduruluyor, yedirilmiyor; bazen bana zararlı bir şekilde çevriliyor. Demek başkalarının malını almamaya manen bir emirdir ve almaktan bir nehiydir.

Hem, bende insanlardan ürkme var; herkesi, her vakit kabul edemiyorum. Halkın hediyesini kabul etmek, onların hatırını sayıp, istemediğim vakitte onları kabul etmek lâzım geliyor; o da, hoşuma gitmiyor. Hem yapmacık ve dalkavukça davranışlardan beni kurtaran bir parça kuru ekmek yemek ve yüz yamalı bir elbise giymek, bana daha hoş geliyor. Başkalarının en alâ baklavasını yemek, en süslü elbisesini giymek ve onların hatırını saymaya mecbur olmak, bana hoş gelmiyor.

Altıncısı: Ve istiğna (insanlardan bir şey beklememe) sebebinin en önemlisi: Mezhebimizce en muteber olan İbn-i Hacer [el-Heytemî] diyor ki: "Salihlerdensin diye sana verilen bir şeyi, salih değilsen kabul etmek haramdır."

İşte, şu zamanın insanları hırs ve tamâ yüzünden küçük bir hediyesini pek pahalı satıyorlar. Benim gibi günahkâr bir biçareyi salih veya velî tasavvur ederek, sonra bir

ekmek veriyorlar. Eğer –hâşâ– ben kendimi salih bilsem, bu, gurur alâmetidir ve salih olmadığına delildir. Eğer kendimi salih bilmezsem, o malı kabul etmek caiz değildir. Hem Âhiret için işlenen amellere karşılık sadaka ve hediye almak, Âhiret’in bâki meyvelerini dünyada fâni bir surette yemek demektir.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Said Nursî³¹²

***

Mühim bir tüccar dostum otuz kuruşluk bir çay getirdi, kabul etmedim. “İstanbul’dan senin için getirdim, beni kırma.” dedi. Kabul ettim. Fakat iki kat fiyatını verdim. Dedi: “Niçin böyle yapıyorsun, hikmeti nedir?” Dedim: “Benden aldığın dersi elmas derecesinden şişe derecesine indirmemen içindir. Senin menfaatin için menfaatimi terk ediyorum. Çünkü dünyaya tenezzül etmez, tamah ve zillete düşmez, hakikat karşılığında dünya malını almaz, yapmacılığa mecbur olmaz bir üstadın alınan hakikat dersi elmas kıymetinde ise, sadaka almaya mecbur olmuş, ehl-i servete dalkavukluğa mecburiyet duymuş, tamah zilletiyle ilmin izzetini feda etmiş, sadaka verenlere hoş görünmek için riyakârlığa meyletmiş, Âhiret meyvelerini dünyada yemeyi caiz görmüş bir üstadın alınan aynı hakikat dersi, elmas derecesinden şişe derecesine iner. İşte, sana mânen otuz lira zarar vermekle, otuz kuruşluk menfaatimi aramak, bana ağır geliyor ve vicdansızlık telâkki ediyorum. Sen madem fedakârsın; ben de, o fedakârlığa mukabil, menfaatinizi menfaatime tercih ediyorum, gücenme.

“Hem emin olunuz ki, manevî zararım büyük olmasaydı, Nuh Bey’in hatırını kırmayacaktım. Şimdiye kadar, Cenâb-ı Hakk’a şükür, hediyeleri kabul etmeye mecbur olmadım ve şu zamanda ehl-i ilmin düşüş sebebi olan tamaha girme istek ve iradesi benden alındı. Hem eğer sizin hediyeinizi kabul etseydim, çok zatların ya kalbi kırılacaktı veyahut elli senelik kaidem bozulacaktı.³¹³

Kabul etmek zorunda kalınan hediyeye mukabele

Ve Ahmed Feyzi, onunla bir miktar zeytin ve zeytinyağı göndermiş. Ben Abdülmecid kardeşimin hediyesini kabul etmediğim halde, Ahmed Feyzi kardeşimi daha ziyade kendime yakın gördüğümünden, hediyesini kabule mecbur oldum. Fakat kaidem bozulmamak için o hediyeye mukabil benim hesabıma bir *Sözler* mecmuası, beş tane *Cevşenü’l-Kebir*, üç tane Nazif’in mektubunda yazdığı bana ait nüshalardan ve İstanbul’dan size gelecek *Hizb-i Nuriye*’yi ona gönderiniz.³¹⁴

“NE İLE YAŞAYIP, NASIL GEÇİNİYORSUN?”

... ve sakın saçıp savurma. Savurganlar, hiç şüphesiz şeytanlara kardeş olmuşlardır; şeytan ise, Rabbisine karşı çok nankördür. (İsrâ Sûresi/17: 26–27)

Ehl-i dünya bana der: “Ne ile yaşıyorsun? Çalışmadan nasıl geçiniyorsun? Memleketimizde tembelce oturanları ve başkasının emeği ile geçinenleri istemiyoruz.”

Cevap: Ben iktisat ve bereketle yaşıyorum. Rezzâk’ımdan (Rızkımı Veren’den) başka kimsenin minnetini almıyorum ve almamaya da karar vermişim. Evet, günde yüz para, belki kırk para ile yaşayan bir adam, başkasının minnetini almaz. Şu meselenin izahını hiç arzu etmiyordum. Belki bir gurur ve bir enaniyet hissi verir fikriyle beyan etmek, bana pek nâhoştur. Fakat, madem ehl-i dünya evhamlı bir surette soruyorlar, ben de derim ki:

Küçüklüğümünden beri, velev zekât dahi olsa, halkların malını kabul etmemek; hem maaş kabul etmemek –yalnız bir–iki sene Dârü’l-Hikmeti’l-İslâmiye’de dostlarımın zorlamasıyla kabul etmeye mecbur oldum ve o parayı da mânen millete iade ettik; hem dünya geçimliği için minnet altına girmemek, bütün ömrümde bir hayat düsturumdur. Hemşehrilerim ve başka yerlerde beni tanıyanlar, bunu biliyorlar. Bu beş senedir sürgünümde çok dostlar, bana hediyelerini kabul ettirmek için çok çalıştılar, kabul etmedim.

“Öyleyse nasıl idare edersin?” denilse, derim:

Bereket ve İlâhî ikram ile yaşıyorum. Nefsim her ne kadar her hakarete, her ihanete müstahak ise de, fakat, Kur’ân hizmetinin kerameti olarak, erzak hususunda, İlâhî ikram olan berekete mazhar oluyorum. وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ (Ve Rabb’inin nimetini anlat da anlat! Duhâ Sûresi/93: 11) sırrıyla, Cenâb-ı Hakk’ın bana ettiği lütufları anıp, manevî bir şükür nev’inde birkaç misalini söyleyeceğim. Manevî bir şükür olmakla beraber, korkuyorum ki, bir riya ve gurur hissi vererek, o mübarek bereket kesilsin. Çünkü gizli bereketi iftiharla açıklamak, kesilmesine sebep olur. Fakat ne çare, söylemeye mecbur oldum:

*İşte birisi: Şu altı aydır, otuz altı ekmekten ibaret bir kile buğday bana kâfi geldi. Daha var, bitmemiş. Daha ne kadar yetecek, bilmiyorum.*³¹⁵

İkincisi: Şu mübarek Ramazan’da, [iki akşam] biri bir, diğeri başka bir evden bana yemek geldi, ikisi de beni hasta etti. Anladım ki, başkasının yemeğini yemekten menediliyorum. Ramazan’ın kalan günlerinde, benim idareme bakan mübarek bir evin sahibi ve sâdık bir arkadaşım olan Abdullah Çavuş’un şahitliği ve verdiği bilgiye göre,

üç ekmek ve bir kıyye [okka–1.300 gr.] pirinç bana kâfi gelmiştir. Hattâ o pirinç, Ramazan’dan on beş gün sonra bitmiştir.

Üçüncüsü: Dağda, üç ay bana ve misafirlerime bir kıyye tereyağı, –her gün ekmekle beraber yemek şartıyla– kâfi geldi. Hattâ Süleyman isminde mübarek bir misafirim vardı. Benim ekmeğim de ve onun ekmeği de bitiyordu. Çarşamba günü idi, dedim ona: “Git, ekmek getir.” İki saatlik mesafede dahi, her tarafımızda bir kimse yok ki, oradan ekmek alınsın. “Cuma gecesi senin yanında bu dağda beraber dua etmek arzu ediyorum.” dedi. Ben de dedim: “تَوَكَّلْنَا عَلَى اللَّهِ, (Allah’a tevekkülümüz var.) Kal!” Sonra hiç münasebeti olmadığı halde ve bir bahane yokken, ikimiz yürüye yürüye bir dağın tepesine çıktık. İbrikte bir parça su vardı. Bir parça da şeker ile çayımız vardı. Dedim: “Kardeşim, bir parça çay yap.” O, ona başladı, ben de, derin bir dereye bakar bir katran ağacı altında oturdum. Üzülerek şöyle düşündüm ki: “Küflenmiş bir parça ekmeğimiz var; bu akşam ancak ikimize yeter. İki gün nasıl yapacağız ve bu sâfi–kalb adama ne diyeceğim?” Böyle düşünmekte iken, birdenbire başım çevrilir gibi başımı çevirdim, gördüm ki, koca bir ekmek, katran ağacının üstünde, dalları içinde bize bakıyor. Dedim: “Süleyman, müjde! Cenab-ı Hakk, bize rızk verdi.” O ekmeği aldık; bakıyoruz ki, kuşlar ve vahşî hayvanların hiçbiri ilişmemiş. Yirmi–otuz gündür hiçbir insan o tepeye çıkmamıştı. O ekmek, ikimize iki gün kâfi geldi. Biz yerken, bitmek üzere iken, dört sene sâdık bir siddîkım olan Müstakîm Süleyman, ekmekle aşağıdan çıkageldi.

Dördüncüsü: Şu üstümdeki sako (palto)yu, yedi sene evvel, eski olarak almıştım. Beş senedir elbise, çamaşır, pabuç, çorap için dört buçuk lira ile idare ettim. Bereket, iktisat ve rahmet-i İlâhiye bana kâfi geldi.

İşte, şu misaller gibi çok şeyler var ve bereket-i İlâhiyenin çok cihetleri var. Bu köy halkı çoğunu bilirler. Fakat sakın bunları övünme olsun diye zikrediyorum zannetmeyiniz, belki mecbur oldum. Hem benim için iyiliğe bir medar olduğunu düşünmeyiniz. Bu bereketler, ya yanıma gelen hâlis dostlarıma ihsandır veya hizmet-i Kur’âniye’ye bir ikramdır veya iktisadın bereketli bir menfaatidir; veyahut “Yâ Rahîm, yâ Rahîm!” ile zikreden ve yanımda bulunan dört kedinin rızklarıdır ki, bereket suretinde gelir, ben de ondan istifade ederim. Evet, hazin mırımlarını dikkatle dinlesen, “Yâ Rahîm, yâ Rahîm!” çektiklerini anlarsın.

Kedi bahsi geldi, tavuğu hatıra getirdi. Bir tavuğum var. Şu kışta, yumurta makinesi gibi pek az fâsıla ile her gün rahmet hazinesinden bana bir yumurta getiriyordu. Hem bir gün iki yumurta getirdi, ben de hayrette kaldım. Dostlarımdan sordum: “Böyle olur mu?”

Dediler: “Belki bir ihsan-ı İlâhîdir.” Hem şu tavuğun yazın çıkardığı küçük bir yavrusu vardı. Ramazan-ı Şerif’in başında yumurtaya başladı, tâ kırk gün devam etti. Hem küçük, hem kışta, hem Ramazan’da, bu mübarek hali bir ikram-ı Rabbânî olduğuna, ne benim ve ne de bana hizmet edenlerin şüphemiz kalmadı. Hem ne vakit annesi kesti, hemen o başladı; beni yumurtasız bırakmadı.[316](#)

***

Bir seneden beri bir parça, yani bir kilo kadar şehriye ve pirinçten sarfediyordum. Şüphem kalmadı ki, büyük bir bereket, içinde var. Şimdi siz bırakmıyorsunuz ki, pişireyim. Öyle ise, onu size hem teberrük, hem bereketli bir hediye ediyorum. O yıldız şehriyede bir defa harika bir bereket gördüm. Taneleri pişirdikten sonra kurutuyordum. Bir tek tane on mislinden ziyade büyük olduğunu ben ve başkaları gördük.[317](#)

“Ekmeksiz yaşarım, hürriyetsiz yaşayamam!”

En ziyade muhtaç olduğum ve hayatımda en esaslı düstur, hürriyetimdir... Ben, ekmeksiz yaşarım, hürriyetsiz yaşayamam.

Evet, on dokuz sene bu gurbette yalnız iki yüz banknot ile, şiddetli bir iktisat ve kuvvetli bir riyazet içinde kendini idare ederek, hürriyetini ve ilmî izzetini muhafaza için kimseye ihtiyaç arzetmeyen, minnet altına girmeyen ve sadaka, zekât, maaş ve hediyeleri kabul etmeyen bir adam, elbette geçimlikten ziyade, adalet içinde hürriyete muhtaçtır.[318](#)

***

Isparta’lı kardeşlerimiz, bilhassa gül Nur kahramanı Hüsrev, benim bu kış münasebetiyle maddî ihtiyaçlarımı merak ediyorlar, yardım etmek istiyorlar. Ben de onlara teşekkürle beraber derim ki:

– Onların Risale-i Nur’a hizmeti, her şakirdin ebedî saadetine menfaati gibi, benim de hakikî kışım suretinde olan kabrimden itibaren kışta [karşıma çıkacak] ihtiyaçlarıma o derece mükemmel yardım ediyorlar ki; bu fânî, geçici kışın ihtiyaçlarına yardımdan binler derece ziyadedir. Eğer benim elimden gelseydi, bütün ruh u cânımla, kemal-i iştiyakla bütün onların maddî ihtiyaçlarını temine çalışırdım. Beni merak etmeyiniz. İktisat ve kanaat, bana iki hazinedir; tükenmez, bitmez.[319](#)

***

Aziz, sıddık kardeşlerim,

Lüzumu olmayan erzak ve elbiselerimi satıp gayet mübarek yüz lirayı, hem Dârü’l-

Hikmet'ten aldığım maaş[tan kalan]la –ki, onunla hacca gidecektim– hem yirmi iki sene benim için erzak payı olan on lirayı, o mübarek on lirayı da, üstünde suret bulunduğu için [elden çıkarıyor ve] *Lem'alar* mecmuasının fiyatı olarak beraber gönderiyorum.³²⁰

Kendi kitaplarımı parayla satın alma

Sözler mecmuasından ve İnebolu'dan gelen yeni harf *Tarihçe-i Hayat* ve eski harf *Cevşen*'den bana gönderilecek nüshaların karşılığı size ne kadar borcum olabilir, bildiriniz.³²¹

DÜNYA ADINA HIRS, MÜ'MİNLER İÇİN KAYBETME SEBEBİDİR

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينِ
وَكَأَيِّنْ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

Muhakkak ki Allah'tır bütün varlıkların rızkını tam olarak ve tam zamanında veren, kâmil kuvvet ve iktidar sahibi olan. (Zâriyât Sûresi/51: 58)

Ne kadar çok canlı vardır ki, hayatları için gerekli rızkı ne depo edebilmekte, ne de yanlarında taşıyabilmektedir. Onların rızkını Allah verdiği gibi, elbette sizi rızıklandıran da O'dur; (dolayısıyla rızık korkusuyla hizmetten, hizmetin gerektirdiklerinden geri durmayın). Çünkü Allah, her şeyi hakkıyla duyar, hakkıyla bilendir, (sizin ihtiyaçlarınızı da hem duyar, hem bilir). (Ankebût Sûresi/29: 60)

Mallarını Allah yolunda infak edenlerin hali, yedi başak bitiren ve her başakta yüz dane bulunan bir tohum gibidir. Allah, kime dilerse ona kat kat verir. Allah, (rahmet ve lütfuyla her varlığı) kucaklayan, (merhametiyle kullarına) genişlik gösterendir; (kullarının halini) hakkıyla bilendir. (Bakara Sûresi/2: 261)

(Zekât ve sadakalarını tam vererek Allah'ın yolunda ve muhtaçlar için) gerekli harcamada bulunan mü'min erkeklerle mü'min kadınlara ve (gerek bu yolla, gerekse O'nun davası uğrunda yaptıkları harcamalarla) Allah'a güzel bir borç verenlere kat kat geri ödemedede bulunulacaktır ve onlar için pek hoş, cömertçe verilecek ve hiç eksilmeyecek bir mükâfat vardır. (Hadid Sûresi/57: 18)

Ey ehl-i iman! Düşmanlık kadar İslâmî hayata en müthiş bir zararlı hastalık dahi hırstır. Hırs, mahrumiyet sebebidir, insanı alçaltan bir hastalıktır, zillettir ve (ehl-i imana)

sefalet getirir.

Evet hırs, canlılar âleminde en geniş bir daireden tut, tâ en cüz'î daireye, bir ferde kadar kötü tesirini gösterir. Rızkı tevekkülle talep etmek ise, tam aksine rahata vesiledir ve her yerde güzel tesirlerini gösterir. İşte bir tür canlı ve rızka muhtaç olan meyve ağaçları ve bitkiler: tevekkül ve kanaatla yerlerinde durup hırs göstermediklerinden, rızkları onlara koşup geliyor. Hayvanlardan pek fazla evlât besliyorlar. Hayvanlar ise, hırsla rızkları peşinde koştukları için, pek çok zahmet ve noksanlık ile rızklarını elde edebiliyorlar. Hem hayvanlar dairesi içinde zaaf ve acz lisan-ı haliyle tevekkül eden yavruların meşrû, mükemmel ve lâtif rızklarının rahmet hazinesinden verilmesi ve hırsla rızklarına saldıran canavarların gayr-i meşrû ve pek çok zahmet ile kazandıkları nâhoş rızkları gösteriyor ki hırs, mahrum olmaya sebeptir; tevekkül ve kanaat ise, rahmete vesiledir.

Dünya, Rahmân'ın bir salonudur. Zemin yüzü, bir rahmet sofrasıdır. Rızkın farklı farklı miktarları ve nimetlerdeki mertebeler dahi, iskemleler hükmündedir. Hem en cüz'î işlerde de herkes hırsın kötü tesirlerini hissedebilir. Meselâ, iki dilenci bir şey istedikleri vakit, hırsla, ısrarla isteyen dilenciden bıkip vermemek, diğer sakin dilenciye merhamet edip vermek, herkes kalbinde hisseder. Hem meselâ gecede uykun kaçmış, yatmak istesen, fakat uykuya lâkayt kalsan uykun gelebilir. Eğer hırsla uyumak istesen, “Aman bir uyuyayım, aman bir uyuyayım.” dersen, bütün bütün uykunu kaçırırsın. Hem meselâ mühim bir netice için birisini hırsla beklersin, “Aman gelmedi, aman gelmedi!” deyip, en nihayet hırs senin sabrını tüketip kalkar gidersin. Bir dakika sonra o adam gelir, fakat beklediğin o mühim netice bozulur.

Şu hâdiselerin sırrı şudur ki: Nasıl ki bir ekmeğin varlığı tarla, harman, değirmen, fırına bağlıdır. Öyle de, eşyanın tertibinde hikmete ait bir teenni (ihtiyat ve gereğince davranma) vardır. Hırs sebebiyle teenni ile hareket etmediği için, eşyanın tertibinde basamakları gözetmez. Ya atlar, düşer veyahut bir basamağı noksan bırakır, maksada çıkamaz.³²²

ZEKÂT VE SADAKA, FAİZİN HARAMLIĞI: İNSANLIK TARİHİNDEKİ ÇALKANTILAR VE MÜSLÜMANLARIN BAŞINA GELEN MUSİBETLER

İşte ey geçim derdiyle sersem ve dünya hırsı ile sarhoş olmuş kardeşler! Hırs bu kadar zararlı ve belâlı bir şey olduğu halde, nasıl hırs yolunda her zillete katlanıyor, haram-helâl demeden her malı kabul, fakat Âhiret hayatına lâzım çok şeyleri feda ediyorsunuz?

Hattâ İslâm'ın rükünleri arasında mühim bir yeri olan zekâtı hırs yolunda terk ediyorsunuz? Halbuki zekât, her şahıs için bereket sebebidir ve belâları defeder.³²³ Zekâtı vermeyenin her halde elinden zekât kadar bir mal çıkacak; ya lüzumsuz yerlere verecektir, ya bir musibet gelip alacaktır.

Birinci Harb-i Umumî'nin beşinci senesinde, acip ve hakikatli bir rüyada benden soruldu:

– Müslümanlara gelen bu açlık, bu mal kaybı ve bedenlerin çektiği bu meşakkat nedendir?”

Rüyada demiştim:

– Cenab-ı Hakk, Kendi verdiği malın bir kısmından [beşte bir, bir kısmından] onda bir, [bir kısmından yirmide bir, bir kısmından otuzda bir,] bir kısmından kırkta bir bizden istedi, tâ ki bize fakirlerin dualarını kazandırsın ve kin ve hasetlerini önlesin. Biz, hırsımız için tamahkârlık edip vermedik. Cenab-ı Hakk, birikmiş zekâtı, malımızın kırkta otuz, onda sekizini aldı. Hem her senede yalnız bir ayda yetmiş hikmetli bir açlık [oruç] bizden istedi. Biz nefsimize acıdık, geçici ve lezzetli bir açlığı çekmedik. Cenab-ı Hakk, ceza olarak yetmiş cihetle belâlı bir nev'i orucu beş sene zorla bize tutturdu. Hem yirmi dört saatte bir tek saati, hoş, ulvî, nurâni ve faydalı bir nev'i Rabbanî eğitimi [namaz] bizden istedi. Biz, tembellik edip, o namazı ve niyazı yerine getirmediğimiz. O tek saati, diğer saatlere katarak kaybettik. Cenab-ı Hakk, onun keffareti olarak, beş sene eğitim ve koşturmakla bize bir nev'i namaz kıldırdı.”

Sonra ayıldım, düşündüm, anladım ki o hayal gibi rüyada pek mühim bir hakikat vardır. Yirmi Beşinci Söz'de, medeniyetle Kur'ân'ın hükümlerinin karşılaştırılması bahsinde ispat ve beyan edildiği üzere, beşerin içtimaî '[sosyal, toplumsal] hayatında bütün ahlâksızlığın ve bütün karışıklıkların menşei iki kelime (anlayış, tutum)dur:

Birisi: “Ben tok olduktan sonra başkası açlıktan ölse bana ne!”

İkincisi: “Sen çalış, ben yiyeyim.”

Bu iki kelimeyi de devam ettiren, faiz alıp-vermek ve zekâtı terketmektir. Bu iki müthiş içtimaî hastalığı tedavi edecek tek çare, zekâtın umumî bir kaide ve mecburiyet olarak yerine getirilmesi ve faizin haram olarak bütünüyle terkedilmesidir. Hem değil yalnız şahıslarda ve bazı topluluklarda, belki bütün insanlığın hayatının saadeti için en mühim bir rükün, hattâ insan hayatının devamı için en mühim bir direk, zekâttır. Çünkü beşerde havas (seçkinler–zenginler) ve avâm (halk tabanı, fakirler) iki tabaka var. Havastan avâma merhamet ve ihsan, avâmdan havassa hürmet ve kabulü temin edecek zekâttır.

Yoksa yukarıdan avâmın başına zulüm ve tahakküm iner, avâmdan zenginlere karşı kin ve isyan çıkar. Bu iki beşer tabakası sürekli mücadele, ihtilâf ve karmakarışıklık içinde bulunur. Gele gele tâ Rusya’da olduğu gibi, emek ve sermaye mücadelesi suretinde boğuşmaya başlarlar.

Ey kerem ve vicdan sahipleri, ey cömert ve iyilik ehli! İhsanlar [iyilikler, bağışlar], zekât nâmına olmazsa üç zararı var. Bazen de faydasız gider. Çünkü Allah adına vermediğin için:

Mânen minnet ediyorsun, biçare fakiri minnet esareti altında bırakıyorsun.

Hem fakirin makbul olan duasından mahrum kalıyorsun.

Hem hakikaten Cenab-ı Hakk’ın malını kullarına vermek için bir dağıtım memuru olduğun halde, kendini malın sahibi zannedip, nimete nankörlük yapıyorsun.

Eğer zekât nâmına versen:

Cenab-ı Hakk adına verdiğin için sevap kazanıyorsun.

Nimete şükretmiş oluyorsun.

O muhtaç adam dahi sana riyakârlık ve dalkavukluk etmeye mecbur olmadığı için, izzet-i nefsi kırılmaz ve duası senin hakkında makbul olur.

Evet zekât kadar, belki daha ziyade nafîle ve daha başka bağış nev’inden verip, riya ve şöret gibi, minnet ve başkalarını rezil etme gibi zararları kazanmak nerede? Zekât namına o iyilikleri yapıp, hem farzı eda etmek, hem sevabı, hem ihlâsı, hem makbul bir duayı kazanmak nerede?³²⁴

İSRAF YERİNE İKTİSAT (TUTUMLULUK), TEMBELLİK YERİNE ÇALIŞMA

Mevcut modern medeniyet, semavî anayasalara muhalif olarak hareket ettiği için kötülükleri iyiliklerini, hataları, zararları, faydalarını aştı. Medeniyetteki hakikî maksat olan herkesin rahatı ve dünyevî hayattaki saadet bozuldu. İktisat, kanaat yerine israf ve sefahet; emek ve hizmet yerine tembellik ve istirahat meyli galebe çaldığından, biçare beşeri hem gayet fakir, hem gayet tembel eyledi. Semavî Kur’ân’ın aslî bir kanununu ortaya koyan,

وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى ، كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا

(İnsan için emeğinden başkası yoktur. Necm Sûresi/53: 39) ve (Yiyyin, için, israf etmeyin! A’râf Sûresi/7: 31) fermanları temelinde, “Beşerin hayattaki saadeti iktisatta

ve emekte, gayrettedir ve böylece beşerin havas ve avâm tabakası birbiriyle barışabilir.” diye Risale-i Nur izah etmiş. Şimdi bu mevzuda kısa bir-iki nükte söyleyeceğim:

Birincisi: Bedevîlikte beşer üç-dört şeye muhtaç oluyordu. O üç-dört ihtiyacını tedarik etmeyen, on adetten ancak ikisiydi. Şimdiki zalim medeniyet, sû-i istimâlleri, israfi ve hevesleri tahrik ederek, zarurî olmayan ihtiyaçları zarurî ihtiyaçlar haline getirip, görenek ve tiryakilikle de, bedeviyetteki insanın tam muhtaç bulunduğu dört ihtiyacı yirmiye çıkarmış. O yirmi ihtiyacı tam helâl bir tarzda tedarik edecek, yirmiden ancak iki kişi olabilir; on sekizi muhtaç hükmünde kalır. Demek, bu mevcut medeniyet, insanı çok fakir ediyor. O ihtiyaç cihetinde beşeri zulme, başka haram kazanmaya sevk etmiş. Biçare avâm ve havas tabakasını daima kavgaya, çatışmaya teşvik etmiş. Kur’ân’ın anayasasına dâhil olup, avâmın havassa karşı hürmet ve kabulünü, avâmın ise havassa karşı şefkatini temin eden kudsî zekâtın farziyeti ve faizin haramlığı kanununu bırakıp, burjuvaları zulme sevk edip, fukarayı isyana mecbur ve böylece beşerin rahatını zîr ü zeber etti.

İkinci nükte: Mevcut medeniyetin harikaları, beşere Rabbanî birer nimet olmakla hakikî bir şükür ister ve beşerin menfaati için kullanılmalrı gerekirken, şimdi görüyoruz ki, ehemmiyetli bir kısmı, insanı tembelliğe, sefahete, emek ve çalışmayı bırakıp, rahatlık içinde heveslere uyma meylini verdiği için, çalışmaya şevki kırıyor. Ve kanaatsizlik ve iktisatsızlık yoluyla sefahete, israfa, zulme, harama sevk ediyor.

Meselâ, Risale-i Nur’daki “Nur Anahtarı”nın dediği gibi: Radyo büyük bir nimet iken, beşerin faydası yolunda kullanılmakla manevî bir şükür gerektirdiği halde, beşte dört itibariyle heveslere, lüzumsuz, faydasız şeylere sarfedildiğinden, tembelliğe, radyo dinlemekle heveslenmeye sevk edip, çalışma şevkini kırıyor. Beşer, hakikî vazifesini bırakıyor. Hattâ çok menfaatli olan bir kısım harika vasıtaları emek, çalışma ve beşerin hakikî ihtiyaçlarını karşılama yolunda kullanmak gerekirken, bizzat gördüm ki, ondan bir-ikisinin zarurî ihtiyaçlara sarfedilmesine karşılık, ondan sekizi keyif, hevesler, eğlenmede kullanılıyor ve tembelliğe mecbur ediyor. Bu iki küçük misale binler misaller var.

Kısaca: Mevcut Batı medeniyeti, semavî dinleri tam dinlemediği için, beşeri hem fakir edip ihtiyaçlarını arttırmış. İktisat ve kanaat esasını bozup, israf, hırs ve tamahı ziyadeleştirmeye, zulüm ve harama yol açmış. Hem beşeri sefahet vasıtalarına teşvik etmekle, o biçare, muhtaç beşeri tam tembelliğe atmış, çalışma ve emeğe şevki kırıyor. Heveslere, sefahete sevk edip, ömrünü faydasız zayi ediyor. Hem, o muhtaç ve

tembelleşmiş beşeri, hasta etmiş. Sû-i istimal ve israflarla yüz nev'i hastalığın bulaşmasına, yayılmasına, çıkmasına vesile olmuş. Hem bu üç şiddetli hal, sefahete düşkünlük, ölümü her vakit hatıra getiren çok çeşitli hastalıklar ve dinsizlik cereyanlarının o medeniyetin içine yayılmasıyla uyanan beşerin gözü önünde ölümü ebedî bir yokluk suretinde gösterip, her vakit beşeri tehdit ediyor, bir nevi Cehennem azabı veriyor.

İşte bu dehşetli musibete karşı Kur'ân-ı Hakîm'in dört yüz milyon talebesinin uyanmasıyla kendine gelmeye başlayan beşer, İlâhî Rahmet'ten, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân'ın semavî, kudsî aslî kanunlarıyla bin üç yüz sene evvel yaptığı gibi, şimdi de bu üç dehşetli yarasını tedavi etmesini; eğer yakında kıyamet kopmazsa, ona hem dünya hayatında, hem de Âhîret hayatında saadeti kazandırmasını; ölümün ebedî yokluk değil, nur âlemine bir terhis tezkeresi olan asıl mahiyetini göstermesini; Kur'ân'la kuracağı medeniyetin güzelliklerinin [beşerin sebep olduğu] kötülöklere tam galip geleceğini; ve günümüzde yapıldığı üzere, dinin bir kısmını medeniyetin bir kısmını kazanmak için rüşvet vermek değil, belki medeniyeti Kur'ân'a, onun semavî kanunlarına bir hizmetçi, bir yardımcı kılacağını; evet, beşer, bütün bunları Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân'ın işâretlerinden ve remizlerinden anlıyor ve Rahmet-i İlâhiye'den bekliyor, arıyor ve bunun için yalvarıyor.³²⁵

İsraf sefahetin, sefahet sefaletin kapısıdır

Ey müsrif kardeşim! Gıda alma noktasında bir iken iki lokma; bir lokma bir kuruşa, bir lokma on kuruşa.

Hem ağza girmeden, hem geçtikten sonra boğazdan, müsavi, bir olurlar. Yalnız ağızda, o da kaç saniyede, kendinde olmayana verir neşe.

Zevkî bir fark bulunur, daim onu aldatır o tatma duyusu –bedene, hem mideye kapıcı, müfettiş.

Onun tesiri menfî, müsbet değil! Vazife yalnız kapıcıyı taltif ve memnun etmek? Neşe verirsin o serseme.

Aslî vazifesinde onu böyle sersem etmek, tek bir kuruş yerine on bir kuruşu vermek, olur şeytanî bir iş.

İsrafin en sefihi, saçıp savurmanın en kötüsü, bir tarzdır bir çeşidi; heves etme bu işe.³²⁶

AÇLIK, FAKİRLİK VE MUSİBETLERİN EHL-İ

İMANI VURMASINDAKİ HİKMETLER

Hiç şüphesiz sizi korku, açlık ve maldan, candan, hasıllattan eksilme gibi unsurlarla bir şekilde imtihan ederiz. Müjdele o sabırlıları. (Bakara Sûresi/2: 155)

(Bilhassa erkekler için olmak üzere) kadınlar, evlât, (Allah yolunda ve muhtaçlar için harcanmayıp) kantar kantar (biriktirilmiş) altın ve gümüş (para), salma güzel atlar, (davar, deve ve sığır türü) ehlî hayvanlar, ekinler ve kazanç gibi şehvetler sevgisi, (terbiye görmemiş tabiatları itibariyle) insanlar için süslenmiştir, pek caziptir. Oysa bunlar dünya hayatının geçimliğinden ibaret olup, ulaşılması hedeflenen gayenin ve varılacak yerin güzel olanı Allah katındadır. (Âl-i İmran Sûresi/3: 14)

Ve onları, gittikleri yanlış yollardan, işledikleri hatalardan dönerler mi diye bazen nimetlerle, güzelliklerle, bazen de musibetlerle imtihan ettik. (A'râf Sûresi/7: 168)

Mallarınız ve canlarınız hususunda hiç şüphesiz imtihana tâbi tutulacaksınız. (A'râf Sûresi/7: 186)

Her nefis, ölümü tatmaya mahkûmdur (ve dolayısıyla bir gün) onu mutlaka tadacaktır. Sizi, gerçek değeriniz nedir ortaya çıksın diye şerhlerle ve hayırlarla imtihan ediyoruz. Zaten Bize dönme yolundasınız ve neticede huzurumuza getirileceksiniz. (Enbiyâ Sûresi/21: 35)

Endişeli soru: Bu âhir zaman fitnesinde açlık ehemmiyetli bir rol oynayacak. Onunla ehl-i dalâlet, biçare aç ehl-i iman, geçim derdi içinde boğdurup, dinî hislerini ya unutturacak, ya da ikinci, üçüncü derecede bırakmaya çalışacak diye, rivayetlerden anlaşılıyor. Acaba, her şeyde, hattâ kahır azabında dahi ehl-i iman ve masumlar için varolan veçh-i rahmet ve Kader-i İlâhî cihetindeki adalet bunda ne tarzda olur? Ve ehl-i iman, bilhassa Risale-i Nur talebeleri, bu musibet karşısında iman ve Âhiret hesabına ne cihetle istifade edip, nasıl davranacaklar ve mukavemet edecekler?

Cevap: Şu musibetin en ehemmiyetli sebebi, nimete nankörlük, şükürsüzlük ve İlâhî nimetin kıymetini takdir etmemekten gelen bir isyan olduğundan, Âdil ü Hakîm, nimetinin, bilhassa gıda kısmının, özellikle hayat noktasında en büyük nimet olan ekmeğin hakikî lezzetini, çok ehemmiyetli kıymetini ve nimet olma noktasındaki fevkalâde derecesini göstermekle, hakikî şükre sevk etmek diliyor ve Ramazan orucu gibi dinî riyazete riayet etmeyen şükürsüz insanlara bu musibeti verip, aynı, yani onlara şükre yöneltme hikmeti içinde adalet ediyor.

Ehl-i iman, ehl-i hakikat, bilhassa Risale-i Nur talebelerinin vazifesi, bu musibetli açlığı, Ramazan'daki oruç dinî riyazeti tarzındaki açlık gibi bir iltica, Allah'a sığınma

ve yönelme, bir pişmanlık ve teslimiyet vesilesi yapmaya çalışmaktır. Ve zaruret bahanesiyle dilencilığe, hırsızlığa ve anarşiliğe yol açılmasına meydan vermemektir. Ve aç fakirlere acımayan bir kısım zengin, bazı bol gelirli ve geçimli olanlar dahi Risale-i Nur'u dinleyip, bu mecburî açlık hissiyle açlara merhamete gelip, zekâtla yardımlarına koşmalıdır. Ve nefislerini güzel yemeklerle şımartan, serkeş eden, rezil heveslere ve tuğyanlara sevkedip sarhoş eden gençler dahi, Risale-i Nur'un irşadıyla bu hadiseden merdane istifade ederek, zaten açlık, fuhşiyat ve günahlardan ellerini bir derece çekmiş ve nefislerinin zevklerini ve pisliklere karşı galeyanlarını kısmen kırmış olmakla, ibadet ve taate girip, hayırlara yönelip, bu hadiseyi kendi aleyhlerine olmaktan çıkarıp, lehlerinde kullanmalıdırlar.

Ve ehl-i ibadet ve salâhat dahi, insanların çoğunun aç kaldığı bu zamanda, çok karışmış, haram–helâl farkedilmeyecek bir tarzda gelmiş ve şüpheli mal hükmünde ve mânen müşterek olan erzak-ı umumiyeden helâl olmak için zaruret miktarı derecesine kanaat ediyorum diye bu mecburî belâya Şer'î bir riyazet nazarıyla bakmaktır. Kader-i İlâhiye'ye karşı şikâyetle değil, rızayla karşılamaktır.³²⁷

EN BÜYÜK DÜNYEVÎ MEŞGULİYETLER DE HİZMETE MÂNİ OLMAMALI

Risale-i Nur'un hizmet ettiği iman hakikatleri her şeyin üstünde olduğu gibi, bu zamanda her şeyden ziyade onlara ihtiyaç var. Fakat kalbini öldürmüş, nefsi heveslerle şıarmış mülhid (dinsiz)ler, imandaki hakikate insanın ne kadar muhtaç bulunduğunu inkâr ettiklerinden, “Dindarları ve ilim ehlini sevkeden, harekete geçiren, dünyevî maksatlar ve ihtiyaçlardır.” diye ithamda bulunuyorlar. O ithama göre de pek insafsızcasına onlara ilişiyorlar. Bu bedbaht mülhidleri kat'î bir surette susturmak, bilfiil –maddeten– öyle fedakârlar lâzım ki, dünyanın en mühim meşguliyetleri, belki katlanmak vaziyetinde kalacakları büyük zararlar, onların iman hakikatlerine olan ihtiyaçlarını susturmasın. “Acaba öyleleri var mı?” diye hatırlarına geldi. Evet, vardır: İşte Isparta vilâyeti ve havalisi. İşte, Sandıklı tarafından üç–dört ay zarfında Risale-i Nur'u her şeye tercih eden efeleri ve mücahidleri diye dava etmişim. İki saat sonra, hiç beklemediğimiz bir tarzda, Rahmetullah nâmını alan Emin, iki sandıkla [yazılmış olan iki sandık dolusu risale ile] o davaya iki hüccet gösterdi.³²⁸

Geçim derdini hizmet etmemeye bahane kılmamak

Geçim derdi sersemliğiyle insanların çoğu Âhiret işlerine ikinci derecede bakmalarından, ehl-i dalâlet istifade edip onları avlıyorlar. Risale-i Nur şakirtleri

kanaat ve iktisat düsturlarıyla bu manevî hastalığa da mukabele ederler inşaallah.³²⁹

Açlık ve kıtlık karşılığında da şükür, kanaat ve tam talebelik

Hem, İmam Şâfiî'den (radiyallâhu anh) rivayet var ki: “Hâlis ilim talebesinin rızıkına ben kefil olabilirim.” demiş. Çünkü rızıklarında genişlik ve bereket olur.

Madem hakikat budur ve madem hâlis talebe-i ulûm unvanına Risale-i Nur şakirtleri bu zamanda tam liyakat göstermişler. Elbette, şimdiki açlık ve kıtlık karşısında Risale-i Nur hizmetini bırakmak ve geçim mecburiyeti özüyle maişet peşinde koşmak yerine en iyi çare, şükür, kanaat ve Risale-i Nur talebeliğine tam sarılmaktır.

*Demek ki Risale-i Nur şakirtleri, bu açlık ve zaruret musibetine karşı yine Nur'la mukabele etmeli. Her şakirdin vazifesi, yalnız kendi imanını kurtarmak değil, belki her şakirt, başkasının imanlarını da muhafaza etmeye mükelleftir. O da, hizmete ciddi devamlı olur.*³³⁰

Hayatın lezzeti ve zevki nerededir?

*Hayatın lezzetini, zevkini isterseniz, hayatınızı imanla hayatlandırınız, farzlarla zînetlendiriniz ve günahlardan çekinmekle muhafaza ediniz... Hakiki zevk ve elemsiz lezzet ve kedersiz sevinç ve hayattaki saadet, yalnız imandadır ve iman hakikatleri dairesinde bulunur. Yoksa dünyevî bir lezzette çok elemeler var. Bir üzüm tanesini yedirir, on tokat vurur gibi, hayatın lezzetini kaçıırır.*³³¹

³¹² Mektubât, “2. Mektup”.

³¹³ Barla Lâhikası, s. 117-118.

³¹⁴ Emirdağ Lâhikası-2, s. 56.

³¹⁵ Bir sene devam etti.

³¹⁶ Mektubât, “16. Mektup, 4. Nokta”, s. 68-70.

³¹⁷ Şualar, “13. Şua”, s. 294.

³¹⁸ Emirdağ Lâhikası-1, s. 15.

³¹⁹ Emirdağ Lâhikası-1, s. 83.

³²⁰ Emirdağ Lâhikası-1, s. 262.

³²¹ Emirdağ Lâhikası-2, s. 37.

³²² Mektubât, “22. Mektup, 2. Mebhas”, s. 307-309.

³²³ Tirmizî, “Zekât” 28; Beyhakî, Şuabü'l-İman, 3:245.

³²⁴ Mektubât, “22. Mektup, 2. Mebhas”, s. 309-311.

³²⁵ Emirdağ Lâhikası-2, s. 88-90.

³²⁶ Sözler, “Lemeât”, s. 788.

³²⁷ Kastamonu Lâhikası, s. 111-112.

³²⁸ Kastamonu Lâhikası, s. 196.

³²⁹ Kastamonu Lâhikası, s. 124.

³³⁰ Kastamonu Lâhikası, s. 169-170.

³³¹ Sözler, “13. Söz, 2. Makam”, s. 155, 159.

Dördüncü Bölüm

RİSALE-İ NUR YOLUNDA HİZMET VE SİYASET

ŞEYTAN GİBİ ZARARLI VEYA ŞEYTANCA SİYASETTEN ALLAH'A SİĞİNMAK

“Şeytandan ve siyasetten Allah’a sığınırım”

Dikkat çekici bir hadise: Bir zaman, garaza (kıskançlık ve düşmanlığa) dayalı tarafgirlik neticesi olarak gördüm ki, ilim sahibi dindar biri, siyasî düşüncesine muhalif salih bir âlimi küfürle itham eder derecede kötüledi. Ve kendi düşüncesinden olan bir münafığı hürmetle medhetti. İşte siyasetin bu fena neticelerinden ürktüm, **أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ وَالسِّيَاسَةِ** (Şeytandan ve siyasetten Allah’a sığınırım) dedim, o zamandan beri siyasî hayattan çekildim.³³²

Siyaset, insanların düşünce dünyasında bir şeytandır; ondan Allah’a sığınılmalı

Modern siyaset, çoğunluğun rahatına feda eder azınlığı. Hattâ zalim azınlık, kendine kurban eder çoğunluğu. Kur’ân’ın adaleti ise tek masumun hayatını, kanını heder göremez, onu feda edemez değil çoğunluğa, hattâ bütün insanlığa.

Âyet-i **مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ** (Kim, bir başka can karşılığı... olmaksızın bir cana kıyarsa [bütün insanlığa öldürmüş gibidir]: Mâide Sûresi/5: 32): *iki büyük* hakikati veriyor nazara. **Biri:** Mahz-ı adalet [tam, mutlak adalet]. Bu büyük düstur ki: Fert ile cemaat, şahıs ile bütün insanlık, Kudret nasıl onları bir görür, İlâhî adalet de, ikisine bir bakar. Bu, kalıcı bir sünnettir. Şahsın kendisi, hakkından feragat edebilir; lâkin onun hakkı feda edilmez, hattâ bütün insanlığa. Onun hakkını yok etmek, kanını akıtmak, masumiyetini çiğnemek, bütün insanlığın hakkını yok etmekle, masumiyetini çiğnemekle aynıdır. **İkinci** büyük hakikat budur ki: Kendini beğenmiş, bencil bir insan hırs ve heves yolunda bir masumu öldürse, eğer elinden gelse, hevesine engel çıkaracak olsa harap eder dünyayı,

SİYASET YOLUYLA DİNE GEREKEN HİZMET YAPILAMAZ; SİYASETLE MESAFELİ OLMANIN DAHA BAŞKA BAZI SEBEPLERİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

O kimseler ki, bir kısım halk kendilerine, “Düşmanlarınız olan insanlar üzerinize gelmek için ordu topladılar; onlardan korkun ve geri durun!” dediklerinde, bu ancak onların imanını arttırdı da, “Allah bize yeter; O ne güzel vekildir!” mukabelesinde bulundular. (Âl-i İmran Sûresi/3: 173)

Şu mektup *فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَيْنًا* (Ona yumuşak söz söyleyin! Tâ-Hâ Sûresi/20: 44) sırrına mazhar olmuş, şiddetli yazılmamış.

Çoklar tarafından açıkça veya mânen gelen bir suale cevaptır. Şu cevabı vermek benim için hoş değil, arzu etmiyorum. Her şeyimi, Cenâb-ı Hakk’a tevekküle bağlamıştım. Fakat ben kendi halimde ve âlemimde rahat bırakılmadığım ve yüzümü dünyaya çevirdikleri için, Yeni Said değil, mecburen Eski Said lisanıyla, şahsım için değil, belki dostlarımı ve *Sözler*'imi ehl-i dünyanın evham ve eziyetinden kurtarmak için, vaziyetimi hem dostlarıma, hem ehl-i dünyaya ve ehl-i hükümete anlatabilmek için “Beş Nokta”yı beyan ediyorum.

Siyaset yoluyla dine ve ilme tam hizmet mümkün değildir

Denilmiştir: “Ne için siyasetten çekildin, hiç yanaşmıyorsun?”

Cevap: Dokuz-on sene evveldeki Eski Said, bir miktar siyasete girdi. Belki siyaset vasıtasıyla dine ve ilme hizmet edeceğim diye beyhude yoruldu. Ve gördü ki, o yol şüpheli, müşkülâtlı ve bana nisbeten fuzûlî, hem en lüzumlu hizmete mâni ve riskli bir yoldur. Çoğu yalancılık ve bilmeyerek ecnebi parmağına âlet olmak ihtimali var.

Hem siyasete giren, ya muvafık, yani iktidar olur veya muhalif olur. Eğer muvafık olsa, madem memur ve milletvekili değilim, o halde siyasetçilik bana fuzûlî ve malâyani bir şeydir. Bana ihtiyaç yok ki, beyhude karışayım. Eğer muhalif siyasete girsem, ya fikirle

veya kuvvetle karışacağım. Eğer fikirle olsa, bana ihtiyaç yok. Çünkü meseleler açık; herkes, benim gibi bilir. Beyhude çene çalmak mânâsızdır. Eğer kuvvet ile ve hadise çıkarmak ile muhalefet etsem, gerçekleşeceği şüpheli bir maksat için binler günaha girmek ihtimali var. Birinin yüzünden çoklar belâya düşer.

Hem on ihtimalden bir–iki ihtimale ümit bağlayarak günahlara girmek, masumları günaha atmak, vicdanım kabul etmiyor diye Eski Said, sigara ile beraber gazeteleri, siyaseti ve dünyevî–siyasî sohbeti terketti. Buna kat’î şahid, o vakitten beri sekiz senedir bir tek gazete ne okudum ve ne de dinledim. Okuduğumu ve dinlediğimi biri çıksın, söylesin. Halbuki sekiz sene evvel, günde belki sekiz gazete Eski Said okuyordu.

Hem beş senedir benim halim tam bir dikkatle gözetleniyor. Siyasetle alâkalı bir sızma gören söylesin. Halbuki benim gibi asabî ve **إِنَّمَا الْحِيلَةُ فِي تَرْكِ الْحَيْلِ** (Gerçek hile [hileden beklenen kazanç], her türlü hileyi terketmededir.) düsturuyla, en büyük hileyi hilesizlikte bulan pervasız, alâkasız bir insanın, değil sekiz sene, sekiz gün bir fikri gizli kalmaz. Siyasete iştahı ve arzusu olsaydı araştırmaya, soruşturmaya lüzum bırakmayarak, top güllesi gibi sadâ verecekti.

Ebedî hayata çalışmak ve kazanmak, kazanılacağı şüpheli bir-iki senelik dünya hayatına lüzumsuz, fuzûlî bir surette karışarak feda edilmez

Yeni Said ne için bu kadar şiddetle siyasetten uzak duruyor?

Cevap: Milyarlar seneden ziyade [sonsuz] olan ebedî hayata çalışmayı ve onu kazanmayı, kazanılacağı şüpheli bir-iki senelik dünya hayatına lüzumsuz, fuzûlî bir surette karışarak feda etmemek için; hem en mühim, en lüzumlu, en saf ve en hakikatli olan iman ve Kur’ân hizmeti için şiddetle siyasetten kaçıyor. Çünkü diyor:

Fırtınalı bir zamanda siyaset yoluyla sağlam hizmet edilmez

Ben, yaşıyorum, bundan sonra kaç sene yaşayacağımı bilmiyorum. Öyle ise bana en mühim iş, ebedî hayata çalışmak lâzım geliyor. Ebedî hayatı kazanmakta en birinci vasıta ve ebedî saadetin anahtarı imandır, ona çalışmak lâzım geliyor. Fakat ilim itibarıyla insanlara dahi bir menfaat dokundurmak için Şer’an hizmete mükellef olduğumdan, hizmet etmek isterim. Lâkin o hizmet, ya içtimaî ve dünyevî hayata olacak; bu, elimden gelmez. Hem fırtınalı bir zamanda sağlam hizmet edilmez. Onun için o ciheti bırakıp, en mühim, en lüzumlu, en selâmetli olan imana hizmet cihetini tercih ettim. Kendi nefsimde kazandığım iman hakikatlerini ve nefsimde tecrübe ettiğim mânevî

ilaçların diğer insanların da eline geçmesi için o kapıyı açık bırakıyorum. Belki Cenab-ı Hakk, bu hizmeti kabul eder ve eski günahıma keffaret yapar. Bu hizmete şeytan-ı racîm (Allah'ın rahmetinden ebediyen kovulmuş şeytan)dan başka hiç kimsenin – mü'min olsun, kâfir olsun; siddik olsun, zındık olsun– karşı gelmeye hakkı yoktur. Çünkü imansızlık, başka şeylere benzemiyor. Zulümde, fıkta, büyük günahlarda birer meş'um lezzet-i şeytaniye bulunabilir. Fakat imansızlıkta hiçbir cihet-i lezzet yok. Elem içinde elemdir; zulmet içinde zulmettir; azap içinde azaptır.³³⁴

Siyasete giren bağımsızlığını, hürriyetini ve ihlâsını koruyamaz

Hem şimdi hükmeden öyle kuvvetli cereyanlar içinde siyasete girenlerden hiçbir kimse, bağımsızlığını, hürriyetini ve ihlâsını muhafaza edemez. Her halde bir cereyan o siyasete girenin hareketini kendi hesabına alacak, dünyevî maksadına âlet edecek, hizmetinin kudsiyetini bozacak.

Hem maddî çatışmada şu asrın bir düsturu olan şiddetin ve zulmün en şiddetlisi olan birinin hatasıyla onun masum çok taraftarlarını ezmek lâzım gelecek. Yoksa mağlûp düşecek.

Hem dünya için dinini bırakan veya onu âlet edinenlerin nazarlarında, Kur'ân'ın hiçbir şeye âlet olmayan kudsî hakikatleri, siyasete âlet edilmiş, siyasî propaganda vasıtası kılınmış diye düşünülecek.

Hem milletin her tabakasının, iktidardakinin ve muhalefetin, memuru ve âmirinin o hakikatlerde hisseleri var ve onlara muhtaçtırlar.

Risale-i Nur şâkirtleri, tam tarafsız kalmak için siyaseti ve maddî kavgayı tam bırakmak ve hiç karışmamak lâzım gelmiş.³³⁵

Siyasî geniş daireleri merakla takip eden, kendi dairesindeki vazifelerinde zarar eder

Evet, bu zamanda merakla ve ciddî alâka göstererek radyo vasıtasıyla yeryüzündeki boğuşmalara bakanlar, dikkat edenler, maddî ve manevî pek çok zararları vardır. Ya aklını dağıtır, manevî bir divane olur; ya kalbini dağıtır, manevî bir dinsiz olur; ya fikrini dağıtır, manevî bir ecnebî (yabancı) olur.

Evet, ben kendim gördüm: Halktan, ilme mensubiyeti de bulunan dindar bir adam, lüzumsuz bir merakla (takip ettiği siyasette), eskiden beri İslâm düşmanı olan bir kâfirin mağlûbiyetiyle ağlamak derecesinde üzüntü duyduğunu ve Âl-i Beyt'ten seyyidler cemaatinin bir kâfire karşı mağlûbiyetinden dolayı sevindiğini gördüm. Böyle halktan bir adamın bu alâkası, geniş siyaset dairesinin hatırı için kâfir bir düşmanı mücahit bir

seyyide tercih etmesi, acaba divaneliğin ve aklı dağıtmanın en acayip bir misali değil midir?

Evet, haricî siyaset memurlarının, askeriyenin, kumandanların vazifeleri itibariyle bir derece münasebettar olabileceği siyasetin geniş dairelerine ait meseleleri, basit fikirli ve ruhu ve diniyle ilgilenmesi, şahsı, evi ve köyüne ait lüzumlu vazifeleri görmesi gereken kişilerin, bu vazifelerini geri bıraktırır; ruhlarını serseri, akıllarını geveze, kalblerini serseri edip, manen öldürür ve dinsizliğe yer hazırlar ve imanî ve İslâmî hakikatlere ait zevklerini, şevklerini kırar bir tarzda merak etmesi; faydasız ve lüzumsuz siyasî meseleleri radyoyla ders verip dinlettirme, İslâmî içtimaî hayata öyle bir zarardır ki, ileride vereceği neticeleri düşündükçe tüyler ürperir.

Evet, her bir insan, vatanıyla, milletiyle, devletiyle alâkadardır. Fakat bu alâkadarlık, geçici cereyanlara kapılıp, milletin, vatanın ve devletin menfaatini bazı şahısların geçici siyasetlerine tâbi etmek, belki bunları aynîleştirmek çok yanlış olduğu gibi; vatan, millet hissinden ve vazifesinden bir ferde düşen [siyasî] vazife bir ise, onun kendi kalb ve ruhundan şahsının ve evinin idaresine, oradan dinî vazifelerine kadar çok dairelerdeki hakikî vazifeleri, hizmetleri, alâka duyup, merak etmesi gereken, on, yirmi, belki yüzdür. Ciddî ve lüzumlu bu kadar alâkaları, vazifeleri, onların zararına olarak o bir tek lüzumsuz ve onlara göre malâyani olan siyaset cereyanlarına feda etmek, divanelik değil de nedir?”³³⁶

Siyasete karışmanın iki büyük tokadı

Nasıl ki sarhoşluk, hakikî vazifelerden gelen elemleri ve ihtiyaçları geçici olarak unutturduğu cihetle zehirli ve kısa bir zevk verir; öyle de, böyle fânî [siyasî] boğuşmaları ve hadiseleri merakla takip etmek bir nevi sarhoşluktur ki, hakikî vazifelerden gelen ihtiyaçları ve onları yapmamaktan gelen elemleri geçici olarak unutturduğundan zehirli bir zevk verir. Veya tehlikeli bir ümitsizliğe düşüp لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ (Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyiniz.” Zümer Sûresi/39: 53) âyetindeki İlâhî emre muhalefet eder, tokada müstahak olur. Veya تَزَكَّوْا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمْتُمْ (Zulmedenlere meyletmeyin, destek olmayın; yoksa size ateş dokunur.” Hûd sûresi/11: 113) olan şiddetli İlâhî tehdidin tokadına mazhar olur, zalimlerin zulümlerine kendi bir şey kazanmadan mânen iştirak eder, hak ettiği cezasını da dünyada, Âhîret'te çeker.³³⁷

Selef-i Salihîn'den başka siyasetçi, genellikle tam müttakî dindar olamaz. Tam ve

hakikî dindar, müttakî olanlar, siyasetçi olmazlar

Hattâ ehl-i hakikat, hakikat ve Allah ma'rifetini bulmak için, haricî çokluk dairelerini unutmaya çalışıyorlar; tâ kalb dağılmasın ve lüzumlu ve kıymetli şeye sarfetmek lâzım gelen merakı, zevki, şevki, lüzumsuz fâni şeylerde telef olmasın. Hattâ bu ehemmiyetli sırdandır ki, Din düsturlarının birer hizmetçisi olmak cihetinde güneş gibi imanlar taşıyan bir kısım Sahabîler ve onlara benzeyen mücahidlerden, Selef-i Salihîn'den başka siyasetçi, genellikle tam müttakî dindar olamaz. Tam ve hakikî dindar, müttakî olanlar, siyasetçi olmazlar. Yani, aslî maksadı siyaset olanlarda din, ikinci derecede kalır ve tâbi hükmüne geçer. Hakikî dindar ise, “Bütün kâinatın en büyük gayesi insanın kulluğudur.” diye, siyasete merak aşkıyla değil, ikinci, üçüncü mertebede –eğer mümkünse– onu dine ve hakikate âlet etmek için çalışabilir. Yoksa bâki elmasları kırılacak âdi şişelere âlet yapar.³³⁸

Siyaset, mümkünse dine hizmetçi ve dost yapılabilir

Evet, biz, dini siyasete âlet etmek değil, belki siyaseti vatan ve milletin dehşetli zararına olarak bağınazca dinsizliğe âlet edenlere karşı, siyasete bakmamıza kat'î mecburiyet olursa, vazifemiz siyaseti dine âlet ve dost yapmaktır ki, üç yüz elli milyon kardeşlerin kardeşliğini bu vatandaki kardeşlere kazandırmaya vesile olsun.

Kısaca: Bize işkence edenlere mukabil, onların siyaseti ırkçı bir tavırla da dinsizliğe âlet etmelerine karşılık biz de, siyaseti dine âlet ve dost yapmakla bu vatan ve milletin saâdetine çalışmışız.³³⁹

İMAN VE KUR'ÂN-I HAKÎM'İN HİZMETİ, ŞİDDETLİ BİR ŞEKİLDE SİYASET ÂLEMİNDEN MENEDİYOR

Kur'ân-ı Hakîm'in hizmeti, beni şiddetli bir şekilde siyaset âleminden menetti. Hattâ düşünmesini de bana unutturdu... Şöyle ki:

Hayat-ı beşeriye, bir yolculuktur. Şu zamanda, Kur'ân'ın nuruyla gördüm ki, o yol, bir bataklığa girdi. Pis ve kokmuş bir çamur içinde kabile-i beşer, düşe kalka gidiyor. Bir kısmı, selâmetli bir yolda gider. Bir kısmı, mümkün olduğu kadar çamurdan, bataklıktan kurtulmak için bazı vasıtaları bulmuş. Çoğunluk ise, o kokmuş, pis, çamurlu bataklık içinde karanlıkta gidiyor. Yüzde yirmisi sarhoşluk sebebiyle, o pis çamuru misk ü amber zannederek yüzüne gözüne bulaştırıyor; düşerek, kalkarak gider, tâ boğulur. Yüzde sekseni ise, bataklığı anlar, kokmuş ve pis olduğunu hisseder; fakat şaşkıncırlar, selâmetli yolu göremiyorlar.

İşte bunlara karşı iki çare var:

Birisi: Topuz ile o sarhoş yirmisini ayıltmaktır.

İkincisi: Bir nur tutmakla, şaşkınlığa düşmüşlere selâmet yolunu göstermektir.

Ben bakıyorum ki, yirmiye karşı seksen adam, elinde topuz tutuyor. Halbuki o biçare ve şaşkın, ortada kalmış seksene karşı hakkıyla nur gösterilmiyor. Gösterilse de, bir elinde hem sopa, hem nur olduğu için emniyetsiz oluyor. Şaşkın adam, “*Acaba nurla beni kendine çekip, topuzla dövmek mi istiyor?*” diye telâş eder. Hem de bazen ârızalarla topuz kırıldığı vakit, nur dahi uçar veya söner.

İşte, o bataklık, beşerin gaflet ve dalâlet içindeki sefih içtimaî hayatıdır. O sarhoşlar, dalâletten lezzet alan inatçı inkârcılardır. Şaşkın, ortada olanlar, dalâletten nefret edenlerdir, fakat çıkamıyorlar; kurtulmak istiyorlar, yol bulamıyorlar; öyle ortada kalakalmışlar. O topuzlar, siyaset cereyanlarıdır. O nurlar ise, Kur’ânî hakikatlerdir. Nura karşı kavga edilmez, ona karşı düşmanlık yapılmaz. Sırf şeytan-ı racîm (Allah’ın rahmetinden ebediyen kovulmuş şeytan)dan başka, ondan nefret eden olmaz.

İşte, ben de Kur’ân’ın nûrunu elde tutmak için *أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ وَالسِّيَاسَةِ* (Şeytan’dan ve siyasetten Allah’a sığınırım.) deyip, siyaset topuzunu atarak, iki elimle nura sarıldım. Gördüm ki:

Siyaset cereyanlarında, hem iktidardakilerde, hem muhalif tarafta o nurların âşıkları var. Bütün siyaset cereyanlarının ve tarafgirliklerin çok üstünde ve onların garazkâr telâkkilerinden uzak ve sâfi bir makamda verilen Kur’ân dersi ve gösterilen Kur’ân nurlarından hiçbir taraf ve hiçbir kısım, çekinmemek ve ithamda bulunmamak gerektir. Meğer dinsizliği ve zındıklığı siyaset zannedip, ona taraftarlık eden insan suretinde şeytanlar veya beşer kıyafetinde hayvanlar ola.

Elhamdülillâh! Siyasetten bütün bütün uzaklaşma sebebiyle, Kur’ân’ın elmas gibi hakikatlerini siyaset propagandası ithamı altında cam parçalarının kıymetine indirmedim. Belki gittikçe o elmaslar, kıymetlerini her tâifenin nazarında parlak bir tarzda ziyadeleştiriyor.³⁴⁰

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَيْنَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَيْنَا اللَّهُ
لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبِّنَا بِالْحَقِّ

“*Bizi bu nimetlere erdiren Allah’a hamdolsun. Eğer Allah bizi bu yola erdirmemiş olsaydı, biz kendimiz asla ona ulaşamazdık. Rabbimizin elçilerinin bize gerçeği*

getirdikleri apaçık ortada!” derler. (A’râf Sûresi/7: 43)

Ehl-i islâm için en büyük tehlike imanın zedelenmesidir. İman ve kur’ân hizmeti, siyaset topuzuyla olmaz; o topuz, ancak kendi şartlarında ve ehilleri tarafından kullanılabilir

Bu iki ay zarfında heyecanlı bir siyasî vaziyet karşısında bana, hem alâkadar olduğum çok kardeşlerime kuvvetli bir ihtimal ile ferah verecek bir teşebbüste bulunmak lâzımken, o vaziyete hiç ehemmiyet vermeyerek, bilakis, beni taziyik eden ehl-i dünyanın lehinde olarak bir fikirde bulundum. Bazı zatlar, hayret içinde hayrette kaldılar. Dediler ki: “Sana işkence eden bu bid’atçı ve kısmen münafık baştaki insanların takip ettikleri siyaseti nasıl görüyorsun ki, ilişmiyorsun?” Verdiğim cevabın özeti şudur ki: “Bu zamanda ehl-i İslâm için en mühim tehlike, fen ve felsefeden gelen bir dalâletle kalblerin bozulması ve imanın zedelenmesidir. Bunun yegâne çaresi nurdur, nur göstermektir ki, kalbler ıslah olsun, imanlar kurtulsun. Eğer siyaset topuzuyla hareket edilse, galip de gelinse, o kâfirler münafık derecesine iner. Münafık, kâfirden daha fenadır. Demek, topuz böyle bir zamanda kalbi ıslah etmez. O vakit küfür kalbe girer, saklanır; nifaka dönüşür. Hem nur, hem topuz; ikisini bu zamanda benim gibi bir aciz yapamaz. Onun için bütün kuvvetimle nura sarılmaya mecbur olduğumdan, siyaset topuzu ne şekilde olursa olsun, ona bakmamak lâzım geliyor. Amma maddî cihadın gereği ise: O vazife şimdilik bizde değildir: Evet, ehline göre kâfirin veya mürtedin tecavüzlerine set çekmek için topuz lâzımdır. Fakat iki elimiz var. Eğer yüz elimiz de olsa, ancak nura kâfi gelir; topuzu tutacak elimiz yok.³⁴¹

İman dersi için gelenlere tarafgirlik açısından bakılmaz. Dost–düşman, derste farketmez. Halbuki siyaset tarafgirliği, bu manâyı zedeler, ihlâs kırılır

Eşref Edip, kırk seneden beri iman hizmetinde benim arkadaşım, *Sebilürreşad*’da makale yazan ve şimdi vefat etmiş çok kıymetli kardeşlerimin mümessili ve hakikî İslâmiyet mücahidlerinden bir kardeşimdir. Ve Nur’un bir hâmisidir. Ben vefat etsem de, Eşref Edib’in Nurcular [Nur talebeleri, taraftarları] içinde bulunmasıyla büyük bir teselli buluyorum.

Fakat Nur Risaleleri’nin ve Nur talebelerinin siyasetle alâkaları yok. Ve Risale-i Nur, rıza-yı İlâhîden başka hiçbir şeye âlet edilmediğinden, mümkün olduğu kadar Risale-i Nur’un mensupları, içtimaî ve siyasî cereyanlara karışmak istemiyorlar. Yalnız *Sebilürreşad*, *Doğu* gibi mücahidler iman hakikatlerini ehl-i dalâletin tecavüzlerinden muhafazaya çalıştıkları için, ruh u canımızla onları takdir edip, beğenip, onlarla dostuz

ve kardeşiz, fakat siyaset noktasında değil. Çünkü iman dersi için gelenlere tarafgirlik nazarıyla bakılmaz. Dost–düşman, derste farketmez. Halbuki siyaset tarafgirliği, bu manâyı zedeler, ihlâs kırılır. Onun içindir ki, Nur talebeleri, emsalsiz işkencelere ve sıkıntılara tahammül edip, Nur’u hiçbir şeye âlet etmediler. Siyaset topuzuna el atmadılar.

Risale-i Nur’un emniyet ve asayişe hizmeti siyasetle münasebeti olduğu manâsına gelmez

Hem, Nur Risaleleri mutlak küfrü kırdığı için, mutlak küfrün altındaki anarşiliği ve üstündeki mutlak istibdadı kırdığı cihetle, bir nevî siyasete teması var vehmine kapılınmış. Halbuki Nur’un tercümanı, bir tek imanî meseleyi dünya saltanatına değişmediğini mahkemelerde dava ve yirmi beş sene hayat tarzıyla ve emarelerle ispat etmiştir.³⁴²

İman ve Kur’ân hizmeti hiçbir şeye âlet edilemez; âlet edildiği intibahı uyandırılmaz

İman hizmeti, iman hakikatleri, bu kâinatta her şeyin üstündedir, hiçbir şeye tâbi ve âlet olamaz. Fakat bu zamanda, dinini dünyaya satan ve bâki elmasları şişeye değişen gafil insanların ve ehl-i dalâletin nazarında o iman hizmetini hariçteki kuvvetli cereyanlara tâbi veya âlet ettiğimiz duygusu uyarır ve yüksek kıymetlerini herkesin nazarında düşürürüz endişesiyle, Kur’ân-ı Hakîm’in hizmeti, bize siyaseti kat’î bir surette yasak etmiş.

Sizler, ey ehl-i siyaset ve hükümet, evham edip, bizlerle uğraşmayınız. Bilâkis bize kolaylık göstermeniz lâzım. Çünkü hizmetimiz, emniyet, hürmet ve merhameti tesis ile hem asayiş, hem inzibatı, hem içtimaî hayatı anarşiden kurtarmaya çalışıp, sizin hakikî vazifenizin temel taşlarını tesbit ediyor, takviye ve teyit ediyor.³⁴³

RİSALE-İ NUR HİZMETİ VE ŞEFKAT, VİCDAN, HAKİKAT GİBİ ESASLARI DA SİYASETTEN MEN EDİYOR

Risale-i Nur’daki *şefkat*, *vicdan*, *hakikat*, *hak*, bizi siyasetten menetmiş. Çünkü masumlar belâya düşerler, onlara zulmetmiş oluruz. Bazı zâtlar, bunun izahını istediler. Ben de dedim:

Şimdiki fırtınalı asırda gaddar medeniyetten ileri gelen bencillik, etnik–ırkî taassup, cihan harbinin sebep olduğu askerî istibdat ve dalâletten çıkan merhametsizlik cihetinde

öyle en şiddetli bir zulüm ve şiddetli bir istibdat [despotluk] meydana almış ki, hak ehli, hakkını maddî kuvvetle müdafaa etse, ya zulmün en şiddetlisiyle, tarafgirlik bahanesiyle çok biçareleri yakacak bu vaziyette o da en zalim olacak; veyahut da mağlûp kalacak. Çünkü sözü edilen hislerle hareket ve taarruz eden insanlar, bir-iki adamın hatasıyla yirmi-otuz adamı âdi bahanelerle vurur, perişan eder. Eğer hak ehli, hak ve adalet yolunda yalnız vurana vursa, otuz kayba mukabil yalnız biri kazanır, mağlûp vaziyetinde kalır. Eğer aynıyla karşılık verme zalim kaidesiyle, o hak ehli dahi bir-ikinin hatasıyla yirmi-otuz biçareleri ezse, o vakit hak nâmına dehşetli bir haksızlık ederler.

İşte Kur'ân'ın emriyle (*Kimse bir başkasının suç yükünü yüklenmez ve onunla yargılanmaz.* Mâide sûresi/5: 32; En'âm Sûresi/6: 164), gayet şiddetle ve nefretle siyasetten ve idareye karışmaktan kaçındığımızın hakikî hikmeti ve sebebi budur. Yoksa bizde öyle bir hak kuvveti var ki, hakkımızı tam ve mükemmel müdafaa edebilirdik. Hem madem her şey geçici ve fânidir ve ölüm ölmüyor, kabir kapısı kapanmıyor ve zahmet ise rahmete dönüşüyor; elbette biz, sabır ve şükürle tevekkül edip, sükût ederiz. Bize zarar vererek ve mecbur bırakarak sessizliğimizi bozdurmak ise, insafa, adalete, vatanseverliğe ve milletin menfaatine hareket etmeye bütün bütün zıttır, muhaliftir.

Sözün özü: Ehl-i hükümetin, ehl-i siyasetin, ehl-i idarenin, emniyetin ve adliyenin bizimle uğraşacak hiçbir işleri yoktur. Ancak, dünyada hiçbir hükümetin müdafaa edemediği ve aklı başında hiçbir insanın hoşlanmadığı küfr-ü mutlak ve dehşetli bir beşerî vebadan, maddecilikten gelen zındıka bağınazlığıyla, bir kısım gizli zındıklar şeytanlığıyla bazı resmî memurları aldatarak evhamlandırmak ve aleyhimize sevk etmek var. Biz de deriz:

Değil böyle birkaç evhamlıyı, belki dünyayı aleyhimize sevketseler, Kur'ân'ın kuvvetiyle, Allah'ın yardımıyla kaçmayız. O irtidat içindeki küfr-ü mutlaka ve o zındıkaya teslim-i silâh etmeyiz!³⁴⁴

Risale-i Nur, değil dünya cereyanlarına, belki kâinata da âlet edilemez

Biz Risale-i Nur şakirtleri, Risale-i Nur'u değil dünya cereyanlarına, belki kâinata da âlet edemeyiz. Hem Kur'ân, bizi siyasetten şiddetle menetmiş. Evet, Risale-i Nur'un vazifesi ise, ebedî hayatı mahveden ve dünya hayatını da dehşetli bir zehire çeviren mutlak küfre karşı imanî olan hakikatlerle gayet kat'î ve en katı, en inatçı zındık filozofları dahi imana getiren kuvvetli burhanlarla Kur'ân'a hizmet etmektir. Onun için Risale-i Nur'u hiçbir şeye âlet edemeyiz.

Kur'ân'ın elmas gibi hakikatleri, ehl-i gaflet nazarında siyaset propagandası

**vehmiyle cam parçalarına
indirilemez ve o kıymetli hakikatlere ihanet edilemez**

Evvelâ: Kur'ân'ın elmas gibi hakikatlerini, ehl-i gaflet nazarında siyaset propagandası vehmiyle cam parçalarına indirmemek ve o kıymetli hakikatlere ihanet etmemektir.

İkinci olarak: Risale-i Nur'un esas mesleği olan şefkat, hak, hakikat ve vicdan, bizleri şiddetle siyasetten ve idareye ilişmekten menetmiş. Çünkü tokada ve belâyâ müstahak ve küfr-ü mutlaka düşmüş bir-iki dinsizin ailesinde yedi-sekiz çoluk-çocuk, hasta, ihtiyar masumlar bulunur. Musibet ve belâ gelse, o biçareler dahi yanarlar. Bunun için, neticenin de hâsıl olup olmayacağı şüpheliyken, siyaset yoluyla idare ve asayişin zararına içtimaî hayata karışmaktan şiddetle menedilmişiz.

Risale-i Nur, içtimaî hayatta beş esası zarurî görür ve bunlar için çalışır: Hürmet, merhamet, haramdan çekinmek, emniyet, serseriliği bırakıp itaat etmek

Üçüncü olarak: Bu vatanın ve bu milletin içtimaî hayatının bu acayip zamanda anarşilikten kurtulması için beş esas lâzım ve zaruridir: Hürmet, merhamet, haramdan çekinmek, emniyet, serseriliği bırakıp itaat etmektir.

Risale-i Nur içtimaî hayata baktığı zaman, bu beş esası kuvvetli ve kudsî bir surette tesbit ve tahkim ederek, asayişin temel taşını muhafaza ettiğine delil ise, bu yirmi sene zarfında Risale-i Nur'un yüz bin adamı vatan ve millete zararsız, faydalı birer uzuv haline getirmesidir. Isparta ve Kastamonu vilâyetleri, buna şahittir. Demek Risale-i Nur'un kitaplarına ilişkinlerin çok büyük çoğunluğu, her halde bilerek veya bilmeyerek anarşilik hesabına, vatana, millete ve İslâm'ın hakimiyetine hıyanet ederler.³⁴⁵

**İhlâs, şefkat, zulmetmemek ve zarar vermemek,
siyasetten menediyor**

Yolumuzun esası olan ihlâs da bizi [siyasetten] menediyor. Çünkü bu gaflet zamanında siyasete bulaşan, bilhassa tarafgir düşünceler sahibi ise, her şeyi kendi yoluna âlet ederek, hattâ dinini ve uhrevî davranışlarını da dünyevî mesleğine bir nevi âlet hükmüne getiriyor. Halbuki, iman hakikatleri ve kudsî nur hizmeti, kâinatta hiçbir şeye âlet olamaz. Allah'ın rızasından başka bir gaye takip edemez. Oysa şimdiki cereyanların tarafgirlik içindeki çarpışmaları hengâmında bu ihlâs sırrını muhafaza etmek, dinini dünyaya âlet etmemek müşkülleşmiş. En iyi çare, cereyanların kuvveti yerine, Allah'ın yardımına ve muvaffak etmesine dayanmaktır.

Kaçınmamızın çok sebeplerinden biri de, Risale-i Nur'un dört esasından olan “şefkat etmek, zulmetmemek ve zarar vermemek”tir. Çünkü *وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى* yani,

“Birisinin hatasıyla başkası veya akrabası hatalı olmaz, cezaya müstahak olmaz.” olan İlâhî İrade düsturuna karşılık, bu zamanda إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ (Gerçekten insan çok zalim ve çok nankördür. İbrahim Sûresi-14: 34) sırrıyla, [siyasetteki tarafgir insan], şiddetli bir zulümle mukabele eder. Tarafgirlik hissiyle, bir câninin hatasıyla değil yalnız akrabasına, belki taraftarlarına dahi düşmanlık besler. Elinden gelse, zulmeder. Elinde hüküm varsa, bir adamın hatasıyla bir köye bomba atar. Halbuki bir masumun hakkı, yüz cânî yüzünden feda edilmez; onlardan dolayı ona zulmedilmez. Şimdiki vaziyet, yüz masumu birkaç cânî yüzünden zararlara sokar.

Meselâ, hatalı bir adam yüzünden onun biçare ihtiyar valide ve pederini, masum çoluk–çocuklarını ezmek, perişan etmek, tarafgirce düşmanlıkta bulunmak, şefkatin esasına zıttır.

Müslümanlar içinde tarafgir cereyanlar yüzünden böyle masumlar zulümden kurtulamıyorlar. Bilhassa ihtilâle sebep olan vaziyetler, bütün bütün zulmü yayar, genişletir.³⁴⁶

Risale-i Nur, herkes için olması sebebiyle bir tarafa tâbi ve dâhil olmaz. Belki saldırgan dinsizlere karşı haklı tarafa yardımcı olur, dost olur ve ihtiyat kuvveti hükmünde onlara bir dayanak noktası olur; fakat siyaset hesabına değil

Evet, Nur talebeleri, siyasetlerle alâkaları olmaz. Yalnız iman hakikatleriyle bütün hayatları bağlıdır. Şimdiye kadar gizli komiteden siyaseti dinsizliğe ve zındıklığa âlet edenler, mutlak bir istibdatla Nur talebelerini ezdiler. İnşaallah, bir sebep çıkar³⁴⁷ o istibdadı kıracak, masum ve mazlum Nur talebelerini kurtaracak. Fakat çok dikkat ve ihtiyat lâzımdır. Risale-i Nur, dünyada her cereyanın üstünde bulunması ve herkesin malı olması cihetiyle, bir tarafa tâbi ve dâhil olmaz. Belki saldırgan dinsizlere karşı haklı tarafa yardımcı olur, dost olur ve ihtiyat kuvveti hükmünde onlara bir dayanak noktası olur. Fakat siyaset hesabına değil, belki Nurlar’ın yayılması ve faydası hesabına bazı kardeşler, o da Nurlar adına değil, belki kendi şahısları adına böyle davranabilir. Hususen, mübarek Isparta’nın şimdiye kadar Nurlar medresesi olması ve onlara karşı çıkanların dahi ona çok ilişmemesi noktasında, ülke içinde tarafgirce vaziyet almamak, itirazcılarının pişmanlığına ve hakikate dönmelerine bir vesile olabilir.³⁴⁸

**İÇTİMAÎ HAYATIMIZA AİT BİR HAKİKAT:
RİSALE-İ NUR VE PARTİLER**

Bu vatanda şimdilik dört parti var. Biri Halk Partisi, biri Demokrat, biri Millet, diğeri İttihad-ı İslâm'dır.

İttihad-ı İslâm Partisi, [halkın] yüzde altmış, yetmişi dinine tam bağlı olmak şartıyla, şimdiki siyasetin başına geçebilir. Dini siyasete âlet etmemeye, belki siyaseti dine âlet etmeye çalışabilir. Fakat çok zamandan beri İslâmî terbiyenin zedelenmesiyle ve şimdiki siyasetin cinayetine karşı dini siyasete âlet etmeye mecbur olacağından, şimdilik o parti başa geçmemek lâzımdır.

Halk Partisi ise: Hakikaten acayip ve zevkli bir umumî rüşveti kanunlar perdesinde bazı memurlara verdikleri için, yirmi sekiz senelik bütün büyük hatalarıyla başkaların hataları ve İttihatçıların ve mason kısmının kötülükleri de o partiye yükletildiği halde, Demokratlara bir cihette galip hükmündedirler. Çünkü kulluktaki noksanlık ölçüsünde enaniyet kuvvet bulur, nemrutçuluklar çoğalır. Memuriyet hakikatte bir hizmetkârlık olduğu halde, bu benlik zamanında, Halk Partisi, bir kısım memurlara hakimiyet, bir ağalık, bir nemrutçulukla nefse gayet zevkli bir hakimiyet mertebesini rüşvet olarak verdiği için, bütün o acayip cinayetlerle ve kendinden olmayan gazetelerin yayınlarıyla beraber bana yapılan muamelelerinden hissettim ki, bir cihette mânen Demokratlara galip geliyorlar. Halbuki, İslâmiyet'in aslî bir kanunu olarak, hadis-i şerifte سَيِّدُ الْقَوْمِ (Milletin efendisi, onlara hizmet edendir.)³⁴⁹ buyrulmakla “*Memuriyet, emirlik, reislik değil, millete bir hizmetkârlıktır.*” Demokratlık, vicdan hürriyeti, İslâmiyet'in bu aslî kanununa dayanabilir. Çünkü kuvvet kanunda olmazsa şahsa geçer. İstibdat, mutlak keyfi olur.

Millet Partisi ise: Eğer İttihad-ı İslâm'daki esas olan İslâmiyet milliyeti ki, Türkçülük onun içinde mezcolmuş ise, o, Demokrat'ın manâsına dâhildir; o halde, dindar Demokratlara iltihak etmeye mecbur olur. Batı hastalığı tabir ettiğimiz ırkçılık, etnik ayrımcılık fikriyle Avrupa, âlem-i İslâm'ı parçalamak için içimize bu frenk illetini (Batı hastalığını) aşılammış. Fakat bu hastalık ve fikir, gayet zevkli ve çekici bir hâlet-i ruhiye verdiği için, pek çok zararları ve tehlikeleriyle beraber, zevk hatırı için her millet az-çok bu fikre iştiyak gösteriyorlar.

Şimdiki İslâmî terbiyenin (eğitim) zayıflığı ve modern eğitimin galebesiyle [ulusalcılık, ırkçılık, etnik ayırım cereyanı] çoğunluğu elde ederek başa geçerse, çoğunluk olmayan ve ancak yüzde otuzu hakikî Türk, yüzde yetmiş başka etnik kökenden olanlar, hem hakikî Türklerin, hem hâkimiyet-i İslâmiye'nin aleyhine cephe almaya mecbur olacaklar. Çünkü İslâmiyet'in aslî bir kanunu olan, وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى

(*Birisinin günahıyla başkası sorgulanmaz, mesul olmaz.*) âyet-i kerimesine karşılık, ırkçılık [ulusalcılık] damarıyla, bir adamın cinayetiyle masum bir kardeşini, belki de akrabasını, belki de aşiretinin mensuplarını öldürmekte kendini haklı zanneder. O vakit hakikî adalet yapılmadığı gibi, şiddetli bir zulüm de yol bulur. Çünkü “*Bir masumun hakkı, yüz caniyi cezalandırmak için dahi feda edilmez.*” diye İslâmiyet’in aslî bir kanunudur. Dolayısıyla, [başka türlü davranmak], çok ehemmiyetli bir vatan meselesidir. Ve hâkimiyet-i İslâmiye’ye büyük bir tehlikedir.

Madem hakikat budur, ey dindar ve dine hürmetkâr Demokratlar, siz bu iki partinin gayet kuvvetli, zevkli ve çekici dayanak noktalarına mukabil, çok daha büyük maddî ve manevî çekici dayanak noktası olan İslâmî hakikatleri dayanak noktası yapmaya mecbursunuz. Yoksa, sizin yapmadığınız eskiden beri işlenen cinayetleri nasıl eski partiye yüklüyorlarsa, size de yükleyip, Halkçılar ırkçılığı [ulusalcılık] elde edip, tam sizi mağlûp etmelerini kuvvetli bir ihtimalle hissettim. Ve İslâmiyet namına telâş ediyorum.³⁵⁰

Dindar cumhuriyetçi ve lâiklik karşısındaki tavır

Eskişehir Mahkemesi’nde benden sordular ki:

– Cumhuriyet hakkında fikrin nedir?

Ben de dedim:

– Eskişehir mahkeme reisinden başka, daha sizler dünyaya gelmeden, benim dindar bir cumhuriyetçi olduğumu elinizdeki Tarihçe-i Hayat’ım ispat eder. Hülâsası şudur ki: O zaman –şimdiki gibi– boş bir türbe kubbesinde inzivada idim. Bana çorba geliyordu. Ben de tanelerini karıncalara verirdim, ekmeğimi onun suyu ile yerdim.

İşitenler benden soruyordular. Ben de derdim:

– Bu karınca ve arı milletleri, cumhuriyetçidirler; o cumhuriyet-perverliklerine hürmeten tanelerini karıncalara verirdim.

Sonra dediler:

– Sen, selef-i salihîne muhalefet ediyorsun?

Cevaben diyordum:

– Hulefâ-yı Râşidîn, her biri hem halife, hem reiscumhur idi. Sıddîk-ı Ekber (radiyallâhu anh), Aşere-i Mübeşşere’ye ve Sahâbe-i Kiram’a elbette reiscumhur hükmünde idi. Fakat manâsız isim ve resim değil, bilakis, adalet hakikatini ve Şer’î hürriyeti taşıyan gerçekten dindar cumhuriyetin reisleri idiler.

İşte, ey savcı ve mahkeme üyeleri! Elli seneden beri bende bulunan bir fikrin aksiyle beni itham ediyorsunuz. Eğer ‘lâik cumhuriyeti’ soruyorsanız, ben biliyorum ki, lâik manâsı, tarafsız kalmak, yani, vicdan hürriyeti düsturuyla dinsizlere ve sefahetçilere ilişmediği gibi, dindarlara ve takva ehline de ilişmez bir hükümet telâkki ederim. On senedir –şimdi yirmi sene oluyor ki– siyasî ve içtimaî hayattan çekilmişim. Cumhuriyet hükümetinin ne vaziyette olduğunu bilmiyorum. –Allah korusun!– eğer dinsizlik hesabına, imanına ve âhiretine çalışanları mesul edecek kanunları yapan ve kabul eden bir dehşetli şekle girmişse, bunu size bilâ-perva ilân ve ihtar ederim ki, bin canım olsa, imana ve âhiretime feda etmeye hazırım. Ne yaparsanız yapın! Benim son sözüm: حَسْبُنَا

اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ (Allah bize yeter. O, ne güzel vekildir!).³⁵¹

³³² *Mektubât*, “22. Mektup, 1. Mebhas”, s. 303.

³³³ *Sözler*, “Lemeât”, 782-783.

³³⁴ *Mektubât*, “16. Mektup”, s. 63–65.

³³⁵ *Şualar*, “14. Şua”, s. 351.

³³⁶ *Kastamonu Lâhikası*, s. 33.

³³⁷ *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 52-53.

³³⁸ *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 52.

³³⁹ *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 13–14.

³⁴⁰ *Mektubât*, “13. Mektup”, s. 48–50.

³⁴¹ *Lem’alar*, “16. Lem’a”, s. 130–131.

³⁴² *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 29–30.

³⁴³ *Kastamonu Lâhikası*, s. 33.

³⁴⁴ *Şualar*, “12. Şua”, s. 283.

³⁴⁵ *Şualar*, “14. Şua”, s. 338–339.

³⁴⁶ *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 33–34.

³⁴⁷ Demokrat çıktı, bir derece kırdı.

³⁴⁸ *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 150.

³⁴⁹ Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, 6:334; Deylemî, *el-Müsned*, 2:324.

³⁵⁰ *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 147–148.

³⁵¹ *Şualar*, “12. Şua”, s. 269–270.

Beşinci Bölüm

HİZMETTE ENGELLER

HÜCUMÂT-I SİTTE (ALTI BÜYÜK ENGEL)

Kur'ân-ı Hakîm'in talebelerini ve hizmetçilerini ikaz etmek ve aldanmamak için yazılmıştır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ

(Zulmedenlere meyletmeyin, destek olmayın. Yoksa size ateş dokunur. Hûd Sûresi/11: 113)

Bu bölüm, ins ve cin şeytanlarının altı desiselerini inşâallah akim (sonuçsuz) bırakır ve hücum yollarının altısını kapar.

Birinci desise: Hubb-u câh (şöhret ve halkın gözünde mevki sahibi olma tutkusu)

İnsandan şeytanlar, cin şeytanlarından aldığı derse dayanarak, Kur'ân cemaatinin fedakâr hizmetçilerini hubb-u câh [şöhret düşkünlüğü, halkın gözünde mevki sahibi olma hırsı, makam tutkusu] vasıtasıyla aldatmak ve o kudsî hizmetten, o manevî, ulvî cihaddan vazgeçirmek istiyorlar. Şöyle ki:

İnsanda, [bilhassa] ehl-i dünyanın [hemen] her ferdinde hubb-u câh denilen şöhret hırsı, kendini satma, şan ve şeref denilen riyakârca halklara görünmek ve halkın gözünde mevki sahibi olma arzusu az-çok vardır. Hattâ o arzu, şöhret olma hissi, hayatını feda eder derecesinde onu sevkeder. Ehl-i âhiret için bu his gayet tehlikelidir, ehl-i dünya için de gayet dağdağalıdır; pek çok kötü ahlâkın da kaynağıdır ve insanların en zayıf damarıdır. Yani: Bir insanı onun o hissini okşamakla yakalar, kendine çeker ve kendine bağlar; hem onun ile onu mağlup eder. Kardeşlerim hakkında en ziyade korktuğum, bunların bu zayıf damarından dinsizlerin istifade etmek ihtimalidir. Bu hâl, beni çok

düşündürüyor. Hakikî olmayan bazı biçare dostlarımı o suretle çektiler, manen onları tehlikeye attılar.³⁵²

Ey kardeşlerim ve ey Kur'ân hizmetinde arkadaşlarım! Bu hubb-u câh cihetinden gelen derras ehl-i dünyanın casuslarına veya ehl-i dalâletin propagandacılarına veya şeytanın şakirtlerine deyiniz ki: “Her şeyden önce, Allah'ın rızası, Rahmân'ın iltifatı ve Rabb'in kabulü öyle bir makamdır ki, insanların teveccühü ve beğenmesi, ona nisbeten bir zerre hükmündedir. Eğer Rahmet'in teveccühü varsa, yeter. İnsanların teveccühü, o Rahmet'in teveccühünün yansıması ve gölgesi olmak cihetiyle makbuldür. Yoksa arzu edilecek bir şey değildir; çünkü kabir kapısında söner, beş para etmez!”

Hubb-u câh hissi eğer susturulmazsa ve yok edilmezse, yüzünü başka cihete çevirmek lâzımdır. Şöyle ki: Âhret adına sevap kazanmak için, [insanların] duasını kazanmak niyetiyle ve hizmetin istenen tesiri yapması noktasında gelecek temsildeki manâya göre belki o hissin meşrû bir ciheti bulunur.

Meselâ, Ayasofya Câmii fazilet ehli ve kâmil, mübarek ve muhterem zatlarla dolu olduğu bir zamanda, tek tük, sofada ve kapıda haylaz çocuklar ve serseri ahlâksızlarla birlikte, camiin pencerelerinin üstünde ve yakınında Avrupalıların eğlence düşkününü seyircileri bulursa, bir adam o cami içine girip o cemaat içine dâhil olsa, eğer güzel bir sesle şirin bir tarzda Kur'ân'dan bir aşir okusa, o vakit binler ehl-i hakikatin nazarları ona döner, beğenerek, takdirle, manevî bir dua ile o adama bir sevap kazandırırılar. Yalnız, haylaz çocukların, serseri dinsizlerin ve tek tük ecnebilerin hoşuna gitmeyecek. Eğer o mübarek camiye ve o muazzam cemaat içine o adam girdiği vakit, süflî ve edepsizce fuhşa ait şarkıları bağırıp çağırorsa, raks edip zıplasa, o vakit o haylaz çocukları güldürecek, o serseri ahlâksızları fuhşiyata teşvik ettiği için hoşlarına gidecek ve İslâmiyet'in kusurunu görmekle lezzet alan ecnebilerin alaylı tebessümlerine sebep olacak. Fakat umum o muazzam ve mübarek cemaatin bütün fertlerinden üzerine bir nefret ve horlanma bakışı çekecektir. Esfel-i sâfilîne (en derin çukura) düşme derecesinde nazarlarında alçak görünecektir.

İşte aynen bu misal gibi; Âlem-i İslâm ve Asya, muazzam bir camidir ve içinde ehl-i iman ve ehl-i hakikat, o camideki muhterem cemaattir. O haylaz çocuklar ise, çocuk akıllı dalkavuklardır. O serseri ahlâksızlar, Avrupalılaştırmış, milliyetsiz, dinsiz heriflerdir. Ecnebi seyircileri ise, ecnebilerin düşüncelerini yayan gazetecilerdir. Her bir Müslüman, bilhassa fazilet ve kemal ehli ise, bu camide derecesine göre bir mevki olur, görünür, dikkat nazarları ona çevrilir. Eğer Kur'ân-ı Hakîm'in ders verdiği

hükümler ve kudsî hakikatlere dair hareket ve ameller İslâmiyet'in bir esası olan ihlâs ve rıza-yı İlâhî dâhilinde onda ortaya çıksa, hal dili mânen Kur'ân âyetlerini okusa, o vakit o, mânen Âlem-i İslâm'ın her bir ferdinin dilindeki **اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ** (Allah'ım, erkeğiyle, kadınıyla bütün mü'minleri bağışla!) duasına dâhil ve ondan hissedar olur ve tamamı ile kardeşçe bir alâka kurar. Yalnız muzır hayvanlar nev'inden bazı ehl-i dalâletin ve sakallı çocuklar hükmündeki bazı ahmakların nazarlarında kıymeti görünmez. Eğer o adam, şeref vesilesi bildiği bütün ecdadını, iftihar vesilesi bildiği bütün geçmişlerini ve ruhen dayanak noktası telâkki ettiği selef-i sâlihînin nuranî caddesini terkedip, hevesle, hevasına uyararak, riyakârca, şöhret düşkünlüğü içinde, bid'at olan işlerde ve hareketlerde bulunsa, mânen bütün ehl-i hakikat ve ehl-i imanın nazarında en alçak mevkie düşer. **اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللَّهِ** (Mü'minin ferasetinden çekinin; çünkü o, Allah'ın nuruyla bakar.)³⁵³ sırrına göre, ehl-i iman ne kadar sıradan ve cahil de olsa, akli idrak etmediği halde, kalbi öyle kendini satan adamları görse soğuk görür, mânen nefret eder.

İşte hubb-u câha meftun ve şöhret düşkünlüğüne müptelâ adam –ikinci adam–, hadsiz bir cemaatin nazarında en derin çukura düşer. Ehemmiyetsiz, alaycı ve hezeyancı bazı serserilerin nazarında geçici ve çirkin bir mevki kazanır. **الْأَخِلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ** (Müttakiler dışında dünyadaki bütün dostlar, o gün birbirine düşmandır. Zuhruf Sûresi/43: 67) sırrına göre, dünyada zarar, kabirde azap, Âhiret'te düşman bazı yalancı dostları bulur.

Temsilimizdeki birinci adam ise, diyelim ki hubb-u câhı kalbinden çıkaramasa da, fakat ihlâsı ve rıza-yı İlâhî'yi esas tutmak ve hubb-u câhı hedef edinmemek, niyeti hubb-u câh olmamak şartıyla, bir nevi meşrû manevî makam, hem muhteşem bir makam kazanır ki, o hubb-u câh damarını da bütünüyle tatmin eder. Bu adam az, hem pek az ve ehemmiyetsiz bir şey kaybeder; ona mukabil, çok, hem pek çok kıymetli, zararsız şeyleri bulur. Belki birkaç yılını kendinden kaçıırır; ona bedel, çok mübarek yaratıkları arkadaş bulur, onlarla dostluk kurar. Veya ısırıcı yabanî eşek arılarını kaçıırıp, mübarek rahmet şerbetçileri olan arıları kendine çeker. Onların ellerinden bal yer gibi, öyle dostlar bulur ki, daima dualarıyla Kevser suyu gibi feyizler, Âlem-i İslâm'ın etrafından onun ruhuna içirilir ve amel defterine geçirilir.

Bir zaman, dünyaca bir büyük makamı işgal eden küçük bir adam, şöhret düşkünlüğü yolunda büyük bir kabahat işlemekle, Âlem-i İslâm'ın nazarında maskara olduğu vakit,

geçen temsilin manâsını ona ders verdim; başına vurdum. İyi sarstı, fakat kendimi hubbu câhtan kurtaramadığım için, o ikazım dahi onu uyandırmadı.

İkinci desise: Korku

İnsanda en mühim ve esaslı bir his, korku hissidir. Dessas zalimler, bu korku damarından çok istifade etmektedirler. Onunla, korkakları gemlendiriyorlar. Ehl-i dünyanın hafiyeleri ve ehl-i dalâletin propagandacıları, avam halkın ve bilhassa âlimlerin bu damarından çok istifade ediyorlar. Korkutuyorlar, evhamlarını tahrik ediyorlar. Meselâ, nasıl ki çatıdaki evhamlı bir adamı tehlikeye atmak için bir dessas adam, o evhamlının nazarında zararlı görünen bir şeyi gösterip, vehmini tahrik ederek, onu kova kova tâ çatının kenarına getirir, baş aşağı düşürür, boynu kırılır. Aynen onun gibi; çok ehemmiyetsiz evham ile çok ehemmiyetli şeyleri feda ettiriyorlar. Hattâ bir sinek beni ısırmasın diyerek, yılanın ağzına girer.

Bir zaman –Allah rahmet etsin– mühim bir zat, kayığa binmekten korkuyordu. Onunla beraber bir akşam vakti İstanbul’dan [Galata] köprü[sü]ne geldik. Kayığa binmek lâzım geldi. Araba yok. Sultan Eyyüb’e gitmeye mecburuz. Israr ettim. Dedi:

– Korkuyorum, belki batacağız! Ona dedim:

– Bu Haliç’te tahminen kaç kayık var? Dedi:

– Belki bin var. Dedim:

– Senede kaç kayık batar? Dedi:

– Bir–iki tane, bazı sene de hiç batmaz. Dedim:

– Sene kaç gündür? Dedi:

– Üç yüz altmış [beş] gündür. Dedim:

– Senin vehmine ilişen ve korkuna dokunan batmak ihtimali, üç yüz altmış beş bin ihtimalden bir tek ihtimaldir. Böyle bir ihtimalden korkan, insan değil, hayvan da olamaz! Hem ona dedim:

– Acaba kaç sene yaşamayı tahmin ediyorsun? Dedi:

– Ben ihtiyarım, belki on sene daha yaşamam ihtimali vardır. Dedim:

– Ecel gizli olduğundan, her bir günde ölmek ihtimali var. Öyleyse, üç bin altı yüz elli günde her gün vefatın muhtemel. İşte kayık gibi üç yüz binden bir ihtimal değil, belki üç binden bir ihtimal ile bugün ölümün muhtemeldir, titre ve ağla, vasiyet et, dedim.

Aklı başına geldi, titreyerek kayığa bindirdim. Kayık içinde ona dedim:

– Cenab-ı Hakk, korku damarını hayatı korumak için vermiş, hayatı tahrip için değil!

Ve hayatı, ağır, müşkül, elemli ve azap yapmak için vermemiştir. Korku iki, üç, dört ihtimalden, [haydi diyelim], beş–altı ihtimalden bir olsa, ihtiyat manâsında bir korku, meşrû olabilir. Fakat yirmi, otuz, kırk ihtimalden bir ihtimal ile korkmak, evhamdır, hayatı azaba çevirir.

İşte ey kardeşlerim! Eğer dinsizlerin dalkavukları sizi korkutmak ile kudsî manevî cihadınızdan vazgeçirmek için size hücum etseler, onlara deyiniz:

“Biz, Kur’ân’ın cemaatıyız! **إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ** (Hiç şüphe yok ki, Zikr’i [Kur’ân’ı] Biz indirdik; yine hiç şüphesiz Biz’iz onun koruyucuları. Hıcr Sûresi/15: 9) sırrıyla, Kur’ân’ın kalesindeyiz. **حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ** (Allah bize yeter. O, he güzel vekildir! Âl-i İmran Sûresi/3: 173) etrafımızda çevrilmiş en sağlam bir surdur. Binler ihtimalden bir ihtimal ile, şu kısa fânî hayata küçük bir zarar gelmesi korkusundan, ebedî hayatımıza yüzde yüz binler zarar verecek bir yola, bizi irademizle sevkedemezsiniz!” Ve deyiniz: “Acaba Kur’ân hizmetinde arkadaşımız ve o kudsî hizmetin görülmesinde üstadımız ve ustabaşımız olan Said Nursî yüzünden, bizim gibi hak yolunda ona dost olan ehl-i haktan kim zarar görmüş? Ve onun has talebelerinden kim belâ görmüş ki, biz de göreceğiz ve o görmek ihtimaliyle telaş edeceğiz? Bu kardeşimizin binler Âhiret dostları ve kardeşleri var. Yirmi–otuz sene dünyanın içtimaî hayatına tesirli bir surette karıştığı halde, onun yüzünden bir kardeşinin zarar gördüğünü işitmedik. Bilhassa o zaman, elinde siyaset topuzu vardı. Şimdi o topuz yerine hakikat nuru var. Her ne kadar eskiden 31 Mart hadisesinde onu da karıştırdılar, bazı dostlarını da ezdiler. Fakat sonra açıkça görüldü ki, mesele başkaları tarafından çıkmış. Onun dostları, onun yüzünden değil, onun düşmanları yüzünden belâ gördüler. Hem, o zaman çok dostlarını da kurtardı. Öyleyse, bin değil, binler tehlike ihtimalinden bir tek ihtimal korkusuyla, ebedî bir hazineyi elimizden kaçırmak, sizin gibi şeytanların hatırına gelmemeli!” deyip, ehl-i dalâletin dalkavuklarının ağzına vurup, onları kovmalısınız. Hem o dalkavuklara yine deyiniz ki:

“Yüz binler ihtimalden bir ihtimal değil, yüzde yüz ihtimalle bile bir helâk sözkonusu olsa, zerre kadar aklımız varsa, korkup, onu bırakıp kaçmayacağız!” Çünkü tekrar tekrar tecrübelerle görülmüş ve görülüyor ki: Büyük kardeşine veyahut üstadına tehlike zamanında ihanet edenlerin, gelen belâ en evvel onların başında patlar. Hem merhametsizcesine öylelerine ceza verilmiş ve alçak nazarıyla bakılmış. Hem cesedi ölmüş, hem ruhu zillet içinde mânen ölmüş. Onlara ceza verenler, kalblerinde bir merhamet hissetmezler. Çünkü derler: “Bunlar madem kendilerine sadık ve müşfik

üstadlarına hain çıktılar; elbette çok alçaktırlar, merhamete değil, tahkire lâyıktırlar.”

Madem hakikat budur. Hem madem zalim ve vicdansız bir adam, birisini yere atıp ayağıyla onun başını kat'î ezecek bir surette davransa; o yerdeki adam, eğer o vahşi zalimin ayağını öpse, o zillet vasıtasıyla kalbi başından evvel ezilir, ruhu cesedinden evvel ölür. Hem başı gider, hem izzet ve haysiyeti mahvolur. Hem o canavar vicdansız zalime karşı zaaf göstermekle, kendisini ezdirmeye yüreklendirir. Eğer ayağı altındaki mazlum adam, o zalimin yüzüne tükürse, kalbini ve ruhunu kurtarır, cesedi mazlum bir şehid olur. Evet, tükürün zalimlerin hayasız yüzlerine!..

Hem ey kardeşlerim! Çoğunuz askerlik etmişsiniz. Etmeyenler de elbette işitmişlerdir. İşitmeyenler de benden işitsinler ki: “En ziyade yaralananlar, siperini bırakıp kaçanlardır. En az yara alanlar, siperinde sebat edenlerdir!” قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ (De ki: “Sizin kendisinden kaçtığınız ölüm: hiç şüphesiz o, sizi mutlaka bulur.” Cum’a sûresi/62: 8) âyeti, işarî manâsıyla gösteriyor ki: “Firar edenler, kaçmalarıyla ölümü daha ziyade karşılıyorlar!”

Üçüncü desise-i şeytaniye: Tamah

Tamah yüzünden çoklarını avlıyorlar. Kur’ân-ı Hakîm’in apaçık âyetlerinden feyz olarak aldığımız kat'î delillerle çok risalelerde ispat etmişiz ki, meşrû rızık, güç ve iradenin derecesine göre değil, belki acz, fakirlik ve ihtiyaç nisbetinde geliyor. Bu hakikati gösteren hadsiz işaretler, emareler, deliller vardır. Kısaca:

Bir nevi canlı ve rızka muhtaç olan ağaçlar yerinde durup, rızkları onlara koşup geliyor. Hayvanlar, hırs ile rızklarının peşinde koştuklarından, ağaçlar gibi mükemmel beslenmiyorlar. Hem hayvanlar nev’inden balıkların en aptal, iktidarsız ve kum içinde bulunduğu halde mükemmel beslenmesi ve umumiyetle semiz olarak görünmesi; maymun ve tilki gibi zeki ve muktedir hayvanlar, kıt geçimleri sebebiyle cılız ve zayıf olması gösteriyor ki, rızka vasıta, iktidar değil, fakirlik ve ihtiyaçtır.

Hem insanî olsun, hayvanî olsun bütün yavruların güzel beslenmesi; süt gibi rahmet hazinesinin en lâtif bir hediyesinin, umulmadık bir tarzda onlara zaaf ve aczlerine şefkaten ihsan edilmesi ve vahşi canavarların kıt maişetleri dahi gösteriyor ki, helâl rızka vesile, acz ve fakirliktir, ihtiyaçtır; zekâ ve iktidar değildir... Hem çok ediplerin ve çok âlimlerin fakirliği ve çok aptalların servet ve zenginliği dahi gösteriyor ki, rızkı çeken vesile, zekâ ve iktidar değildir; belki acz ve fakirliktir, ihtiyaçtır; tevekkül manâsında teslimdir ve dille, hâl diliyle ve çalışma diliyle bir duadır.

İşte bu hakikati ilân eden **إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ** (Şüphesiz Allah, O'dur bütün rızık veren, kuvvet sahibi ve Metîn. Zâriyât Sûresi/51: 58) âyeti, bu davamıza o kadar kuvvetli ve metin bir bürhandır ki, bütün bitkiler, hayvanlar ve çocukların diliyle okunuyor; ve rızık isteyen her taife, şu âyeti hâl diliyle okuyor.

Madem rızık takdir edilmiştir, ihsan ediliyor ve veren de Cenab-ı Hakk'tır; o hem Rahîm, hem Kerîm'dir. O'nun rahmetini itham etmek derecesinde ve keremini küçümser bir surette gayr-i meşrû bir tarzda yüz suyu dökmekle vicdanımı belki bazı mukaddeslerini rüşvet verip, kötü, bereketsiz bir haram malı kabul eden düşünsün ki, ne kadar katmerli bir divaneliktir.

Evet, ehl-i dünya, bilhassa ehl-i dalâlet, parasını ucuz vermez, pek pahalı satar. Bir senelik dünya hayatına bir derece yardım edecek bir mala karşılık, hadsiz bir ebedî hayatı tahrip etmeye bazen sebep olur. O pis hırs ile gadab-ı İlâhîyi üzerine çeker ve ehl-i dalâletin rızasını kazanmaya çalışır.

Ey kardeşlerim! Eğer ehl-i dünyanın dalkavukları ve ehl-i dalâletin münafıkları, sizi insaniyetin şu zayıf damarı olan tamah yüzünden yakalasalar, geçen hakikati düşünüp, bu fakir kardeşinizi örnek ediniz. Sizi bütün kuvvetimle temin ederim ki:

Kanaat ve iktisat, maaştan ziyade sizin hayatınızı devam ettirir ve rızıkınızı temin eder. Bilhassa, size verilen o gayr-i meşrû para, sizden ona mukabil bin kat fazla fiyat isteyecek. Hem her saati size ebedî bir hazineyi açabilir olan Kur'ân hizmetine set çekebilir veya gevşeklik verir. Bu öyle bir zarar ve boşluktur ki, her ay binler maaş verilse yerini dolduramaz.

Dördüncü desise-i şeytaniye: Etnik ayrımcılık

Şeytanın ve ehl-i dalâletin telkinleriyle, bana karşı propaganda ile hücum eden ve mühim mevkileri işgal eden bazı dinsizler, kardeşlerimi aldatmak ve millî duygularını tahrik etmek için diyorlar ki: “Siz Türksünüz. Mâşallah, Türklerde her nevi ulemâ ve ehl-i kemâl vardır. Said bir Kürt'tür. Milliyetinizden olmayan birisiyle işbirliği yapmak, milletini tutmaya zıttır!”

Cevap: Ey bedbaht dinsiz! Ben –fe-lillâhil-hamd– Müslü-man'ım! Her zamanda, kudsî milletimin üç yüz elli milyon fertleri vardır. Böyle, ebedî bir kardeşliği tesis eden, dualarıyla bana yardım eden ve içinde Kürtlerin büyük çoğunluğu bulunan üç yüz elli milyon kardeşi, ırkçılık ve menfî milliyet fikrine feda etmek ve o mübarek hadsiz kardeşlere bedel, Kürt adını taşıyan ve Kürt unsurundan addedilen sayılı birkaç dinsiz veya mezhepsiz bir yola girenleri kazanmaktan yüz bin defa Allah'a sığınyorum! Ey

dinsiz! Senin gibi ahmaklara lâzım ki, Macar kâfirlerini veyahut dinsiz olmuş ve yabancılaşmış birkaç Türk'ü ve onların dünyaca dahi faydasız geçici kardeşliklerini kazanmak için üç yüz elli milyon hakikî, nûrani, menfaatli bir cemaatin ebedî kardeşliğini terketsin.

Yirmi Altıncı Mektub'un Üçüncü Meselesi'nde, delilleriyle menfî milliyetçiliğin mahiyetini ve zararlarını gösterdiğimizden ona havale edip..., o Türkçülük perdesi altına giren ve hakikatte Türk düşmanı olan milliyetçilik satan dinsizlere derim ki:

Din-i İslâmiyet milleti ve ebedî ve hakikî bir kardeşlikle, bu vatanın Türk denilen ehl-i imanı ile şiddetli ve pek hakikî alâkadarım. Ve bin seneye yakın, Kur'ân'ın bayrağını cihanın altı yönünde, etrafında galip olarak gezdiren bu vatan evlâtlarına, İslâmiyet hesabına iftiharla ve taraftar olarak sevgi doluyum...

Beşinci desise-i şeytaniye: Enaniyet

Ehl-i dalâletin taraftarları, enaniyetten istifade edip, kardeşlerimi benden çekmek istiyorlar. Hakikaten insanda en tehlikeli damar, enaniyettir ve en zayıf damarı da odur. Onu okşamakla, çok fena şeyleri yaptırabilirler.

Ey kardeşlerim! Dikkat ediniz; sizi enaniyette vurmasınlar, onunla sizi avlamasınlar. Hem biliniz ki, şu asırda ehl-i dalâlet eneye [benlik, ben deme] binmiş, dalalet vadilerinde koşuyor. Ehl-i hak, ancak ve mecburen eneyi terk etmekle hakka hizmet edebilir. Enenin kullanılmasında haklı dahi olsa, mademki ötekilere benzer ve onlar da onları kendileri gibi nefis-perest zannederler, hakkın hizmetine karşı bir haksızlıktır.

Ayrıca, etrafına toplandığımız Kur'ân hizmeti, "ene"yi kabul etmiyor. "Nahnü" istiyor. "Ben demeyiniz, biz deyiniz" diyor. Elbette kanaatiniz gelmiş ki, bu fakir kardeşiniz, ene ile meydana çıkmamış. Sizi enesine hizmetçi yapmıyor. Belki, enesiz bir Kur'ân hizmetçisi olarak kendini size göstermiş ve kendini beğenmemeyi ve enesine taraftar olmamayı yol edinmiş.

Bununla beraber, kat'î delillerle de sizlere ispat etmiştir ki, istifade meydanına bırakılan eserler, kamu malıdır; yani Kur'ân-ı Hakîm'in sızıntılarıdır. Hiç kimse, enesiyle onlara sahip çıkamaz! Haydi farz-ı muhal olarak ben, enemle o eserlere sahip çıkıyorum; benim bir kardeşimin dediği gibi, madem bu Kur'ânî hakikat kapısı açıldı, benim noksanlığım ve ehemmiyetsizliğime bakılmayarak, ehl-i ilim ve kemâl arkamda bulunmaktan çekinmemeli ve istiğnâ etmemeli [eserlerden istifadeden kendilerini müstağni görmemeli]dirler. Selef-i sâlihîn ve tahkik ehli âlimlerin eserleri, her ne kadar her derde kâfi ve yeterli büyük bir hazinedir; fakat bazı zaman olur ki, bir anahtar

bir hazineden ziyade ehemmiyetli olur. Çünkü hazine kapalıdır; fakat bir anahtar, çok hazineleri açabilir. Zannederim, o ilim enaniyetini fazla taşıyan zatlar da anladılar ki:

Yayınlanan Sözlere [Risaleler], Kur'ân hakikatlerinin birer anahtarı ve o hakikatleri inkâr etmeye çalışanların başlarına inen birer elmas kılıçtır. O fazilet ve kemal sahibi, fakat kuvvetli ilim enaniyeti taşıyan zatlar bilsinler ki, bana değil, Kur'ân-ı Hakîm'e talebe ve şakirt oluyolar. Ben de onların bir ders arkadaşımı.

Haydi, farz-ı muhal olarak ben, üstadlık dava etsem, madem şimdi ehl-i imanın tabakalarını, avamdan havassa kadar, maruz kaldıkları evham ve şüphelerden kurtarmak çaresini bulduk; o âlimler ya daha kolay bir çaresini bulsunlar veyahut bu çareyi ellerinde tutup, ders versinler, ona taraftar olsunlar. Ulemâü's-sû [denilen kötü âlimler] hakkında büyük bir tehdit var. Bu zamanda ehl-i ilim ziyade dikkat etmeli!

Haydi farzetseniz ki, düşmanlarımızın zannı gibi ben, benlik hesabına böyle bir hizmette bulunuyorum. Acaba dünyevî ve ulusalcı bir maksat için çok zatlar enaniyeti terkedip, firavun gibi bir adamın tam bir sadakatla etrafına toplanıp, şiddetli bir dayanışma ile iş görürlerken, acaba bu kardeşiniz, Kur'ân hakikati ve iman hakikatleri etrafında madem kendi enaniyetinin üstünü örtmüş, öyleyse, o dünyevî komitenin onbaşlıları[mın kendi yolları adına yaptıkları] gibi, sizden enaniyetinizi terkedip, Kur'ân hakikatleri etrafında bir dayanışmayı istemeye hakkı yok mudur? Sizin en büyük âlimleriniz de, ona "Lebbeyk (Geldik!)" dememelerinde haksız değil midirler?

Kardeşlerim, enaniyetin işimizde en tehlikeli ciheti, kıskançlıktır. Eğer sırf Allah için olmazsa, kıskançlık müdahale eder, bozar. Nasıl ki bir insanın bir eli, bir elini kıskanmaz; gözü, kulağına haset etmez; kalbi aklına rekabet etmez. Öyle de, bu heyetimizin manevî şahsiyetinde her biriniz bir duygu, bir uzuv hükmündesiniz. Birbirinize karşı rekabet değil, bilakis birbirinizin meziyetiyle iftihar etmek, lezzet almak, vicdanî bir vazifenizdir.

Bir şey daha kaldı, en tehlikesi odur ki, içinizde ve ahabamızda bu fakir kardeşinize karşı bir kıskançlık damarı bulunmak, en tehlikelidir. Sizlerde mühim ehl-i ilim de var. Ehl-i ilmin bir kısmında ilim enaniyeti bulunur. Kendi mütevazi de olsa, o cihette enaniyetlidir. Çabuk enaniyetini bırakmaz. Kalbi, aklı ne kadar yapışsa da nefsi, o ilmî enaniyeti cihetinde ayrıcalık ister; kendini satmak ister; hattâ yazılan risalelere karşı muâraza [kendi eserini ortaya koyma] ister. Kalbi risaleleri sevdiği ve aklı güzel gördüğü ve yüksek bulduğu halde, nefsi ise, ilim enaniyetinden gelen kıskançlık cihetinde zımnî bir düşmanlık besler gibi, Sözlere'in kıymetlerinin düşmesini arzu eder;

tâ ki, kendi fikrinin ürünleri onlara yetişsin, onlar gibi satılsın. Halbuki, mecbur kalarak bunu haber veriyorum ki:

Bu Kur'ân dersleri dairesi içinde olanlar, allâme ve müçtehitler de olsalar; vazifeleri –imanî ilimler cihetinde– yalnız yazılan şu Sözlere'yi şerh etmek, izah etmek veya tanzim etmektir. Çünkü çok emarelerle anlamışız ki, bu imanî ilimlerde fetva vazifesiyle vazifelendirilmişiz. Eğer biri, dairemiz içinde, nefsin ilim enaniyetinden aldığı bir hisle, şerh ve izah haricinde bir şey yazsa, soğuk bir karşılık verme veya eksik bir taklitçilik hükmüne geçer. Çünkü çok delillerle ve emarelerle, bir hakikat olarak ortaya çıkmış ki, Risale-i Nur kitapları, Risaleler, Kur'ân'ın sızıntılarıdır. Bizler, iş bölümü kaidesiyle, her birimiz bir vazife üzerimize alıp, o âb-ı hayat (ölümsüzlük iksiri) sızıntılarını muhtaç olanlara yetiştiriyoruz!

Altıncı desise-i şeytaniye: Rahatlık, tenperverlik, fazladan iş bulma

Şudur ki, insandaki tembellik, rahata düşkünlük ve başka vazifesi olma damarından istifade eder. Evet, ins ve cin şeytanları, her yönden hücum ederler. Arkadaşlarımızdan metin kalbli, sadakati kuvvetli, niyeti ihlâslı, himmeti yüce olanları gördükleri vakit başka noktalardan saldırırlar.

Şöyle ki; işimize duraklama ve hizmetimize gevşeme, bıkkınlık vermek için, onların tembelliklerinden, rahat düşkünlüklerinden ve [başka] vazifeleri [işleri] bulunmasından istifade ederler.

Onlar, öyle desiselerle onları Kur'ân hizmetinden alıkoyuyorlar ki, haberleri olmadan bir kısmına fazla iş buluyorlar, tâ ki Kur'ân hizmetine vakit bulmasın. Bir kısmına da, dünyanın çekici şeylerini gösteriyorlar ki, hevesi uyanıp, hizmete karşı bir gaflet gelsin ve bunun gibi... Bu hücum yolları uzun çeker. Bu uzunlukta kısa keserek, dikkatli anlayışınıza havale ederiz.

Ey kardeşlerim, dikkat ediniz! Vazifeniz kudsîdir, hizmetiniz ulvîdir. Her bir saatiniz, bir gün ibadet hükmüne geçebilecek bir kıymettedir. Biliniz ki, elinizden kaçmasın!³⁵⁴

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٥٠﴾ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿٥١﴾

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الْحَبِيبِ الْعَالِيِّ الْقَدْرِ الْعَظِيمِ الْجَاهِ
وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ، آمِينَ

Hizmete bir diğer mâni: Hastalık damarı

Hastalığının şiddetine rağmen, Nurlar'ın erkânlarından bir-iki doktora, o hâlis, sadık zatlara müracaat etmeyip, ilâçlarını da kullanmayıp, çok ağır hastalıklar içinde onlarla meşveret etmeyerek ve şiddetli ihtiyacım ve ağrılarıma rağmen, kendilerine hastalığa dair bahis açmadığım için endişeli bir merak onlara geldiğinden, sırlı bir hakikati açıklamaya mecbur oldum. Belki size de faydası var diye yazıyorum. Onlara dedim ki:

“Hem gizli düşmanlarım, hem nefsim, şeytanın telkiniyle zayıf bir damarımı arıyorlar ki, beni onunla yakalayıp Nurlar'a tam ihlâs ile hizmetime zarar gelsin: Hastalık damarı.

En zayıf damar ve dehşetli mâni, hastalık damarıdır. Hastalığa ehemmiyet verdikçe, bedendeki nefsin hisleri üste çıkar; “Zarurettir, mecburiyet var.” der, ruh ve kalbi susturur, doktoru despot bir hakim gibi yapar ve tavsiyelerine ve gösterdiği ilaçlara itaate mecbur eder. Bu ise, ihlâsla ve fedakârca hizmete zarar verir.

Hem gizli düşmanlarım da bu zayıf damarımdan istifadeye çalışmışlar ve çalışıyorlar. Nasıl ki korku ve tamah ve şan u şeref cihetinde çalışıyorlar. Çünkü insanın en zayıf damarı olan korku cihetinde bir şey yapamadılar, idamlarına beş para vermediğimizi anladılar.

Sonra insanın bir diğer zayıf damarı geçim derdi ve tamah cihetinde çok soruşturdular. Nihayetinde, o zayıf damardan bir şey çıkaramadılar. Sonra onlarca bir gerçek olarak anlaşıldı ki, uğrunda onların mukaddeslerini feda ettikleri dünya malı, nazarımızda hiç ehemmiyeti yok ve bu, çok hadiselerle onlarca da bir gerçek olarak anlaşılmış. Hattâ bu on sene zarfında yüz defadan ziyade resmen “Neyle yaşıyor?” diye mahallî hükümetlerden sormuşlar.

Sonra en zayıf bir başka insanî damar olan şan u şeref ve rütbe noktasında bana çok acı bir tarzda o zayıf damarımdan tutmak için emir verilmiş. İhanetler, hakaretlerle, damara dokunduracak işkencelerle dahi hiçbir şeye muvaffak olamadılar. Ve kat'iyen

anladılar ki, onların perestiş ettiği dünya şan u şerefini bir riyakârlık ve zararlı bir kendini satmışlık biliyoruz, onların fevkalâde ehemmiyet verdikleri hubb-u câh ve dünyevî şan ve şerefe beş para ehemmiyet vermiyoruz, belki onları bu cihette divane biliyoruz.

Sonra bizim hizmetimiz itibarıyla bizde zayıf damar sayılan, fakat hakikat noktasında herkesin makbulü ve her şahıs onu kazanmaya müştak olan “manevî makam sahibi olmak ve velâyet mertebelerinde terakki etmek” ve kendinde o İlâhî nimetin varlığını bilmektir ki, insanlara menfaatten başka hiçbir zararı yok. Fakat böyle benlik, enaniyet, menfaatperestlik ve nefsinin kurtarmak hislerinin hükmettiği bir zamanda, elbette ihlâs sırrı ve hiçbir şeye âlet olmama üzerine bina edilen iman hizmetiyle şahsî manevî makamları aramamak gerekiyor. Hareketlerinde onları istememek ve düşünmemek lâzımdır ki, hakikî ihlâsın sırrı bozulmasın. İşte bunun içindir ki, herkesin aradığı keşif, keramet ve ruhî kemalâtı, Nur hizmetinin haricinde aramadığımı zayıf damarlarımı tutmaya çalışanlar anladılar. Bu noktada dahi mağlûp oldular.³⁵⁵

Hırs, hizmet ve gayrete mânidir; hırs yerine iktisat ve kanaat lâzımdır

İsraf, hırsı netice verir. Hırsın üç neticesi vardır:

Birincisi, kanaatsizliktir. Kanaatsizlik ise, emeğe, çalışmaya şevki kırar. Şükür yerine şikâyet ettirir; tembelliğe atar. Ve meşrû helâl az malı terkedip,³⁵⁶ gayr-i meşrû, külfetsiz bir malı arar. Ve o yolda izzetini, belki haysiyetini feda eder.

Hırsın ikinci neticesi: Mahrumiyet ve hüsrandır, kaybetmedir; hedefini kaçırmak ve onu çekilmez görüp, kolaylık ve yardımdan mahrum kalmaktır. Hattâ, hırslı, الْحَرِيصُ خَائِبٌ خَاسِرٌ yani, “Hırslı, mahrum kalmaya ve kaybetmeye makûmdur.” olan atasözünü tasdik eden olur...

Üçüncü netice: Hırs, ihlâsı kırar, uhrevî ameli zedeler. Çünkü, takva ehli birinin hırsı varsa, o, insanların teveccühünü ister. İnsanların teveccühünü gözeten, tam ihlâsı bulamaz. Bu netice çok ehemmiyetli, çok dikkate değerdir.

Netice olarak: Hırs, kanaatsizliği netice verir. Kanaatsizlik ise, çalışmaya şevkini kırar, tembelliğe atar, hayatından şikâyet kapısını açar, sürekli şikâyet ettirir. İktisat (tutumluluk) ise, kanaati netice verir. عَزَّ مَنْ قَنَعَ وَذَلَّ مَنْ طَمَعَ (Kanaat eden izzet bulur; tamah eden zelil olur.)³⁵⁷ hadisinin sırrıyla, kanaat, izzeti netice verir. Hem gayrete ve çalışmaya yüreklendirir. Şevkini artırır, çalıştırır. Çünkü meselâ bir gün çalıştı. Akşam da aldığı cüz’î bir ücrete kanaat sırrıyla, ikinci gün yine çalışır. Müsriif

ise, kanaat etmediği için, ikinci gün daha çalışmaz. Çalışsa da şevksiz çalışır.

Hem, iktisattan gelen kanaat, şükür kapısını açar, şikâyet kapısını kapatır. Hayatında daima şükreden olur. Hem, kanaat vasıtasıyla insanlardan istiğna etmek (istememek) cihetinde, teveccühlerini aramaz. İhlâs kapısı açılır, riya kapısı kapanır.³⁵⁸

³⁵² O biçareler, “*Kalbimiz Üstad ile beraberdir.*” fikriyle kendilerini emniyette zannederler. Halbuki dinsizlerin cereyanına kuvvet veren ve propagandalarına kapılan, belki bilmeyerek casuslukta kullanılmak tehlikesi bulunan bir adamın, “*Kalbim temizdir. Üstadımın yoluna sadıktır.*” demesi, bu misale benzer ki: Birisi namaz kılarken karnındaki yeli tutamıyor, çıkıyor; hades vuku buluyor. Ona “*Namazın bozuldu.*” dendiği vakit, o diyor: “*Neden namazım bozulsun, kalbim temizdir.*”

³⁵³ Tirmizî, “Tefsîru Sûre 15”: 6; Taberanî, *el-Mu’cemü’l-Kebîr*, 8: 102.

³⁵⁴ *Mektubât*, “29. Mektup, 6. Risale”, s. 465-481.

³⁵⁵ *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 232.

³⁵⁶ İktisatsızlık (tutumsuzluk) yüzünden tüketiciler çoğalır, üreticiler azalır. Herkes gözünü hükümet kapısına diker. O vakit içtimaî hayatın eksenini, yörüngesini olan zenaat, ticaret, ziraat azalır. O millet de geri kalır, kaybeder. Fakir düşer.

³⁵⁷ Zebidî, *Tâcü’l-Arûs*, 22:90.

³⁵⁸ *Lem’alar*, “19. Lem’a, 7. Nükte”, s. 181-183.

Altıncı Bölüm

HİZMETTE İHMAL, FÜTUR VE HATALARIN MUHTEMEL VEYA MUHAKKAK NETİCELERİ

ŞEFKAT TOKATLARI

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ
لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ

Gün gelir, her şahıs hayır adına ne işlemişse önünde hazır bulur; kötülük adına ne işlemişse de. İster ki, o kötülükle kendisi arasında upuzun bir mesafe olsun! Allah, sizi Kendisi'ne karşı gelmekten sakındırıyor. Allah, kullar(ın)a pek çok acıyandır. (Â-i İmran Sûresi/3: 30)

Başınıza gelen her musibet, bizzat işlediğiniz ve kaydınıza geçen günahlar, (ihmal ve kusurlarınız) sebebiyledir; bununla birlikte O, sizi (her günah ve hatanız sebebiyle cezalandırmayıp,) onların pek çoğundan geçiverir. (Şûrâ Sûresi/42: 30)

(Ey insan!) Sana her gelen iyilik Allah'tandır; başına gelen her kötülük de nefsendendir. (Ey Rasûl'üm!) Biz seni insanlara bir elçi olarak gönderdik. Buna şahit olarak Allah yeter. (Nisâ Sûresi/4: 79)

Bu kudsî hizmetin üç tür kerameti

“Gün gelir, her şahıs hayır adına ne işlemişse önünde hazır bulur; kötülük adına ne işlemişse de. İster ki, o kötülükle kendisi arasında upuzun bir mesafe olsun! Allah, sizi Kendisi'ne karşı gelmekten sakındırıyor. Allah, kullar(ın)a pek çok acıyandır.” (Â-i İmran Sûresi/3: 30) âyetinin bir sırrını, Kur'ân hizmetindeki arkadaşlarımla beşeriyet gereği olarak unutmama ve hatalarının neticesinde yedikleri şefkat tokatları, beyan ve tefsir ediyor. Bununla, Kur'ân hizmetinin bir kerametler silsilesi ve o kudsî hizmetin etrafında

Allah'ın izni ile gözetlemecilik yapan, himmet ve duasıyla yardım eden Gavs-ı A'zam'ın bir nevi kerameti beyan edilecek. Tâ ki, bu kudsî hizmette bulunanlar, ciddiyetlerinde, hizmetlerinde sebat etsinler.

Bu kudsî hizmetin kerameti üç nev'idir:

Birinci nev'i: O hizmete hazırlamak ve hizmetçilerini o hizmete sevk etmek cihetidir.

İkinci kısım: Mânileri bertaraf etmek ve zararlıların şerrini defedip, onları tokatlamaktır.

Bu iki kısmın hadiseleri çoktur, hem çok uzundur.³⁵⁹ Onları başka vakte tehir ederek, en hafif olan üçüncü bir kısımdan bahsedeceğiz.

Üçüncü kısım şudur ki: Hizmette hâlisen çalışanlara bezginlik ve durgunluk geldiği vakit şefkatli bir tokat yerler; uyanıp kendilerine gelerek, yine o hizmete girerler. Bu kısmın hadiseleri, yüzden fazladır. Yalnız yirmi hadiseden on üç–on dördü şefkatli tokat yemişler, altı–yedisi eziyetli bir men tokatı görmüşler.

Şefkat tokatları: Birincisi

Bu biçare Said'dir. Her ne vakit hizmette durgunluk gösterip, “Neme lâzım!” deyip hususî, nefsim aî işlerle meşgul olduğum zaman tokat yemişim. Hem de kanaatim geliyor ki, ihmalimden tokat yedim. Çünkü hangi maksadım beni iğfale sevk etmişse, onun aksi ile tokat yedim. Diğer hâlis arkadaşlarımda da yedikleri şefkat tokatları, dikkat ede ede, benim gibi hangi maksatla ihmalde bulunmuşsa, onun aksiyile şefkat tokatlarını yediklerinden kanaatimiz gelmiş ki o hadiseler, Kur'ân hizmetinin kerametindedir.

Meselâ, bu biçare Said, Van'da Kur'ân hakikatleri dersi ile meşgul olduğum miktarca, Şeyh Said hadisesi zamanında vesveseli hükümet, hiçbir cihette bana ilişmedi ve ilişmedi. Ne zaman ki “Neme lâzım!” dedim, kendi nefsimi düşündüm. Âhiretimi kurtarmak için Erek Dağı'nda harabe mağara gibi bir yere çekildim. O vakit sebepsiz beni aldılar, sürgün ettiler. Burdur'a getirildim.

Orada yine Kur'ân hizmetinde bulunduğum miktarca, –o vakit sürgünlere çok dikkat ediliyordu, her akşam karakola gidip, kendilerini göstermekle sorumlu oldukları halde– ben ve hâlis talebelerim müstesna kaldık. Ben hiçbir vakit orada bulunduğumu göstermek için karakola gitmedim, bu emre uymadım. Oranın valisi, oraya gelen Fevzi Paşa'ya şikâyet etmiş. Fevzi Paşa demiş: “Ona ilişmeyiniz, hürmet ediniz!” Bu sözü ona söylettiren, Kur'ân hizmetinin kudsiyetidir. Ne vakit nefsimi kurtarmak, yalnız âhiretimi düşünmek fikri bana galip geldi, o zaman Kur'ân hizmetine geçici durgunluk geldi ve

ben, maksadımın aksiyle tokat yedim. Yani, bir sürgünden diğetine (Isparta'ya) gönderildim.

Isparta'da yine hizmete başladım. Yirmi gün geçtikten sonra bazı korkak insanlar ihtar edip, "Belki bu vaziyeti hükümet hoş görmeyecek, bir parça ağırdan alsan daha iyi olur." dediler. Bende tekrar yalnız kendimi düşünmek fikri kuvvet buldu. "Aman halklar gelmesin." dedim. Yine o sürgünden dahi üçüncü sürgün olarak Barla'ya gönderildim.

Barla'da ne vakit bana bezginlik ve durgunluk gelmişse, yalnız kendimi düşünme fikri kuvvet bulmuşsa, bu ehl-i dünyanın yılanlarından, münafıklarından birisi bana musallat olmuş. Bu sekiz senede seksen hadiseyi, kendi başımdan geçtiği için hikâye edebilirim. Usandırmamak için kısa kesiyorum.

Ey kardeşlerim! Başıma gelen şefkat tokatlarını söyledim. Sizlerin de başınıza gelen şefkat tokatlarını, izin verseniz ve helâl etseniz söyleyeceğim. Gücenmeyiniz. Gücenen olursa ismini açıklamayacağım.

İkincisi

Öz kardeşim, en birinci, yüksek ve fedakâr bir talebem olan Abdülmecid'in Van'da güzel bir evi vardı. İdaresi yerinde, hem muallim (öğretmen) idi. Kur'ân hizmetinin daha rağbet göreceği bir yer olarak hududa gitmem için teşebbüs edenlere arzumun hilâfına olarak içtihadınca güya menfaatim için iştirak etmedi, rey vermedi. Güya ben hududa gitseydim, hem Kur'ân hizmeti siyasesiz, sâfi olmayacak, hem de kendisini Van'dan çıkarırlar diye iştirak etmedi. Maksadının aksiyle şefkatli bir tokat yedi. Hem Van'dan, hem o güzel evinden, hem memleketinden ayrıldı. Ergani'ye gitmeye mecbur kaldı.

Üçüncüsü

Kur'ân hizmetinde bulunana, ya dünya ona küsmeli veya o dünyaya küsmeli. Tâ ihlâsla, ciddiyetle Kur'ân hizmetinde bulunsun.

Kur'an hizmetinin pek mühim bir uzvu olan Hulûsi Bey, Eğirdir'den memlekete gittiği vakit, dünya saadetini tam zevk ettirecek ve temin edecek sebepler bulunduğundan, sırf uhrevî olan Kur'ân hizmetinde bir derece durgunluğa yol açacak bazı sebepler hazırlandı. Çünkü hem çoktan görmediği peder ve vâlidesine kavuştu, hem vatanını gördü, hem şerefli, rütbeli bir sûrette gittiği için dünya ona güldü, güzel göründü. Halbuki Kur'ân hizmetinde bulunana, ya dünya ona küsmeli veya o dünyaya küsmeli. Tâ ihlâsla, ciddiyetle Kur'ân hizmetinde bulunsun.

İşte, Hulûsi'nin kalbi her ne kadar sarsılmaz idi. Fakat bu vaziyet onu durgunluğa

sevkettiğinden şefkatli tokat yedi. Tam bir–iki sene bazı münafıklar ona musallat oldular. Dünyanın lezzetini de kaçırdılar. Hem dünyayı ondan, hem onu dünyadan küstürdüler. O vakit manevî vaziyetindeki ciddiyete tam manâsıyla sarıldı.

Dördüncüsü

İman ve Kur’ân hizmeti, Âhiret için dahi âlet edilmez

Muhacir Hâfız Ahmed’dir. O, kendisi söylüyor: “Evet, ben itiraf ediyorum ki, Kur’ân hizmetimde âhiretimi nazara alarak yaptığım içtihadda hata ettim. Hizmette ağırdan alacak bir arzuda bulundum. Şefkatli, fakat şiddetli ve keffaretli bir tokat yedim. Şöyle ki:

“Benim camim, Üstad’ıma komşudur. Üç Aylar geliyor. Camimi terketsen, hem ben çok sevap kaybediyorum, hem mahalle namazsızlığa alışıacak. Yeni usûlde yapmazsam [imamlıktan] menedileceğim. Üstadım ise, [Din’de] icatlara, [yani, Türkçe ezan ve kamet gibi İslâmî şiarlara aykırı bid’atlara] taraftar değil. İşte bu içtihadımla, rûhum kadar sevdiğim Üstad’ımın geçici olarak başka bir köye gitmesini arzu ettim. Bilmedim ki, o yerini değiştirse, başka bir memlekete gitse, Kur’ân hizmetine geçici olarak durgunluk gelir. Tam o sıralarda ben tokat yedim. Şefkatli, fakat öyle dehşetli bir tokat yedim ki, üç aydır daha aklım başıma gelmedi. Fakat –lillâhil-hamd– Üstad’ımın kat’î haber vermesiyle, ona ihtar edilmiş ki, o musibetin her dakikası bir gün ibadet hükmünde olduğunu rahmet-i İlâhiye’den ümit edebiliriz. Çünkü o hata, bir garaz sebebiyle değildi. Sırf âhiretimi düşünmek noktasında o arzu gelmişti.”

Beşincisi

Hakkı Efendi’dir. Şimdi burada olmadığı için, Hulûsi’ye vekâlet ettiğim gibi, ona da vekâleten derim ki: Hakkı Efendi talebelik vazifesini hakkıyla yerine getirirken, ahlâksız bir kaymakam geldi; Hakkı Efendi de, hem Üstad’ına, hem de kendisine zarar gelmemek için, yazdıklarını sakladı. Nur hizmetini geçici olarak terketti. Birden bir şefkat tokadı manâsında, bin lira ödemek mecburiyetinde kalacağı bir dava başına açıldı. Bir sene o tehdit altında kaldı. Tâ geldi, burada görüştük, dönüşünde Kur’ân hizmetine talebelik vazifesine girdi. Şefkat tokadının hükmü kalktı, berat etti.

Sonra Kur’ân’ı yeni bir tarzda [yani, tevafuk mucizesini gösterir tarzda] yazmak hususunda talebelere bir vazife açıldı. Hakkı Efendi’ye de hisse verildi. O, hissesine şüphesiz sahip çıktı. Bir cüz’ü güzel yazdı, fakat geçim derdi zaruretiyle kendini mecbur bilip, gizlice dava vekilliği (avukatlık) yapmak teşebbüsünde bulundu. Birden bir şefkat tokadı daha yedi. Kalem tutan parmağı, geçici olarak kırıldı. Bu parmakla hem dava

vekilliği yapmak, hem Kur'ân'ı yazmak olmayacak diye, manevî bir dille kendisine ihtar edildi. Dava vekilliğine teşebbüsünü bilmediğimiz için parmağına hayret ediyorduk. Sonra anlaşıldı ki, kudî, sâfi Kur'ân hizmeti, gayet temiz kendine mahsus parmakları başka işe karıştırmak istemiyor. Her neyse. Hulûsi Bey'i kendim gibi bildim, ona bedel konuştum. Hakkı Efendi de aynen onun gibidir. Eğer benim vekâletime râzı olmazsa, kendi tokadını kendi yazsın.

Altıncısı

Bekir Efendi'dir. Şimdi hazır olmadığı için, ben, kardeşim Abdülmecid'e vekâlet ettiğim gibi, onun itimat ve sadakatine itimadım ve Şamlı Hâfız ve Süleyman Efendi gibi bütün has dostlarımla hükümlerine (bildiklerine) dayanarak diyorum ki: Bekir Efendi, Onuncu Söz'ü bastırdı. Kur'ân mucizeliğine dair Yirmibeşinci Söz'ü yeni harfler çıkmadan önce bastırması için ona gönderdik. Onuncu Söz'ün matbaa fiyatını gönderdiğimiz gibi, onun fiyatını da göndereceğiz diye yazdık. Bekir Efendi, benim fakirliğimi düşünüp, matbaa fiyatı dört yüz banknot kadar olduğunu dikkate alarak ve kendi kesesinden vermeye de belki Hoca [Üstad] razı olmaz diye nefsi onu aldattı. Yirmibeşinci Söz basılamadı. Kur'ân hizmetine mühim bir zarar oldu. İki ay sonra dokuz yüz lira hırsızların eline geçti. Şefkatli ve şiddetli bir tokat yedi. İnşâallah zayi olup giden dokuz yüz lira, sadaka hükmüne geçti.

Yedincisi

Şamlı Hâfız Tevfik'tir. O, kendisi diyor: “Evet itiraf ediyorum ki: Ben bilmeyerek ve yanlış düşünerek, Kur'ân hizmetine durgunluk verecek hareketlerim sebebiyle iki şefkatli tokat yedim. Şüphem kalmadı ki, bu tokat, o cihetten geldi.

Birincisi: Lillâhil-hamd, benim Arapça yazım Kur'ân'a bir derece uygun bir tarzda ihsan edilmişti. Üstad'ım en evvel üç cüz bana yazdırmakla, kalanını diğer arkadaşlarıma taksim etti. Kur'ân yazmak iştiyakı, risalelerin müsvedde yazılıp, temize çekilmesi hizmetime arzumu kırdı. Hem Arapça yazısı olmayan diğer arkadaşlara üstün olacağım diye gurur kokan bir tavırda bulundum. Hattâ Üstad'ım yazıyla ilgili bir tedbir bana söylediği vakit, “Bu iş bana aittir.” dedim. “Ben bunu biliyorum, ders almaya ihtiyacım yoktur.” gibi mağrurca söyledim. İşte bu hatama göre, fevkalâde hiç hatıra gelmeyen bir tokat yedim. En az Arapça yazısı olan bir kardeşime (Hüsrev'e) yetişemedim. Bizler bütün hayret ettik. Şimdi anladık ki, o bir tokattır.

İkincisi: Ben itiraf ediyorum ki: Kur'ân hizmetindeki kusursuz ihlâs ve sırf Allah rızası için hizmeti, iki vaziyetim ihlâl ediyordu. Şiddetli bir tokat yedim. Çünkü ben, bu

memlekette garip (gurbette) hükmüneyim, garibim. Hem şikâyet olmasın, Üstad'ımın en mühim bir düsturu olan iktisada ve kanaate riayet etmediğimden fakirliğe maruzum. Bu sebeple, kendini beğenmiş, mağrur insanlarla bazen bir arada bulunmaya mecbur olduğumdan –Cenab-ı Hakk affetsin– insaniyete uygun, mertçe davranırken, riyaya ve dalkavukça davranmaya da mecbur oluyordum. Üstad'ım çok defa beni ikaz, ihtar ve tekdir ediyordu. Fakat ne yazık ki, kendimi kurtaramıyordum. Halbuki Kur'ân-ı Hakîm'e hizmetin ruhuna zıt olan bu vaziyetinden cin ve ins şeytanları istifade etmekle beraber, hizmetimize de bir soğukluk, bir gevşeklik veriyordu.

İşte ben bu kusuruma karşı şiddetli, fakat inşaallah şefkatli bir tokat yedim. Şüphemiz kalmadı ki, bu tokat, o kusur sebebiyle gelmiş. O tokat da şudur: Sekiz senedir ben, Üstad'ımın hem muhatabı, hem O'nun yazdırdığı risaleleri müsvedde olarak yazanı, hem müsvedde yazılanları temize çekenini olduğum halde, sekiz ay kadar Nurlar'dan istifade edemedim. Bu hale hayret ettik. Ben de ve Üstad'ım da “Bu neden böyle oluyor?” diye sebep arıyorduk. Şimdi kat'î kanaatimiz geldi ki: O Kur'ân hakikatleri, nurdur, ışıktır. Yapmacık davranış, dalkavukluk, alçalma karanlıklarıyla birleşemiyor. Onun için bu nurların hakikatlerinin manâları, benden uzaklaşıyor tarzında bulunarak, bana yabanî görünüyor, yabanî kalıyordu. Cenab-ı Hakk'tan niyaz ediyorum ki, bundan sonra Cenab-ı Hakk bana o hizmete lâıyk ihlâs ihsan etsin, ehl-i dünyaya dalkavukluk ve riyadan kurtarsın. Başta Üstad'ım olarak, kardeşlerimden dua rica ediyorum.

Pür kusur

Şamlı Hâfız Tevfik

Sekizincisi

Seyranî'dir. Bu zat, Hüsrev gibi Nur'a aşklı, şevkli ve dirayetli bir talebemdi. Kur'ânî sırların bir anahtarı ve Cifir İlmi'nin mühim bir anahtarı olan tevafuklara dair Isparta'daki talebelerin fikirlerini yokladım. Ondan başkaları, tam bir şevkle ile iştirak ettiler. O zat başka bir fikirde ve başka bir merakta bulunduğu için, iştirak etmemekle beraber, beni de kat'î bildiğim hakikatten vazgeçirmek istedi. Cidden bana dokunmuş bir mektup yazdı. Eyvah dedim, bu talebemi kaybettim! Her ne kadar düşüncesini aydınlatmak istedim. Başka bir manâ daha karıştı. Bir şefkat tokadımı yedi. Bir seneye yakın bir halvethanede (yani hapiste) bekledi.

Dokuzuncusu

Büyük Hâfız Zühdü'dür. Bu zat, Ağrus'taki Nur talebelerinin başında nezaretçileri hükmünde olduğu bir zaman, Sünnet-i Seniyye'ye uyma ve bid'atlardan kaçınmayı yol

edinen talebelerin manevî şerefini kâfi görmeyerek ve ehl-i dünyanın nazarında bir mevki kazanmak emeliyle mühim bir bid'atın öğreticiliğini üzerine aldı. Tamamıyla yolumuza zıt bir hata işledi. Pek müthiş bir şefkat tokadını yedi. Hanedanının şerefini zîr u zeber edecek bir hadiseye maruz kaldı. Fakat, ne yazık ki Küçük Hâfız Zühdü, hiç tokada müstahak değilken, o elim hadise ona da temas etti. Belki, inşâallah o hadise, onun kalbini dünyadan kurtarıp, tamamıyla Kur'ân'a vermek için faydalı bir ameliyat hükmüne geçer.

Onuncusu

Hâfız Ahmed (rahmetullâhi aleyh) isminde bir adamdır. Bu zat, risalelerin yazmasında iki-üç sene [başkalarını da] teşvik edici bir sûrette bulunuyordu ve istifade ediyordu. Sonra ehl-i dünya, zayıf bir damarından istifade etti. O şevk zedelendi. Ehl-i dünyaya temas etti. Belki o cihetle ehl-i dünyanın zararını görmez, hem onlara sözünü geçirir ve bir nevi mevki kazanır, dar olan geçimine de bir kolaylık olur düşüncesindeydi. İşte o yüzden Kur'ân hizmetine gelen gevşeme ve zarar karşılığı iki tokat yedi.

Biri, dar geçimiyle beraber beş nüfus daha ilâve edildi, perişanlığı önemli hale geldi.

İkinci tokat: Şeref ve haysiyet noktasında hassas ve hattâ bir tek adamın tenkit ve itirazını çekemeyen o zat, bilmeyerek bazı derras insanlar onu öyle bir sûrette kendilerine perde ettiler ki, şerefi zîr u zeber oldu, yüzde doksanını kaybetti ve yüzde doksan adamı aleyhine çevirdi. Her neyse. Allah affetsin, belki inşâallah bundan intibaha gelir (uyanır), yine kısmen vazifesine döner.

Onbirincisi

Belki rızası yok diye yazılmadı...

Onikincisi

Muallim Galip'tir (rahmetullâhi aleyh). Evet bu zat, sadakat içinde takdir ederek, risalelerin temize çekilmesinde çok hizmet etti ve hiçbir zorluk karşısında zaaf göstermedi. Çoğu günler geliyordu, tam bir şevkle dinliyor ve risaleleri yazarak çoğaltıyordu. Sonra kendine, otuz lira ücret karşılığında bütün *Sözler*'i ve *Mektubât*'ı yazdırdı. Onun maksadı, memleketinde neşretmek ve hem hemşehrilerini de aydınlatmak idi. Sonra bazı düşünceler neticesinde risaleleri tasavvur ettiği gibi neşretmedi, sandığa bıraktı. Birden elim bir hadise yüzünden bir sene gam ve gussa çekti. Risalelerin neşri ile ona düşmanlık edecek resmî birkaç düşmana bedel, zalim insafsız çok düşmanları buldu; bir kısım dostlarını kaybetti.

Onüçüncüsü

Hâfiz Hâlid’dir (rahmetullâhi aleyh). Kendisi der:

“Evet, itiraf ediyorum, Üstad’ımın Kur’ân hizmetinde neşrettiği eserlerin ilk defa, ilk elde yazılmasında hararetli bir surette bulunduğum zaman mahallemizde bir cami imamlığı vardı. Eski ilmî kisvemi, sarığı bağlamak niyetiyle geçici olarak o hizmette gevşeklik gösterip, bilmeyerek çekildim. Maksudımın aksiyle şefkatli bir tokat yedim. Sekiz–dokuz ay imamlık ettiğim halde, müftünün çok vaadlerine rağmen, hiç beklenmedik bir sûrette sarığı saramadım. Şüphemiz kalmadı ki, o kusurdan bu şefkatli tokat geldi. Ben Üstad’ımın hem bir muhatabı, hem bir kâtibi idim. Benim çekilmem ile yazma hususunda sıkıntı çekmişti. Her neyse. Yine şükür ki, kusurumuzu anladık, bu hizmetin de ne kadar kudsî olduğunu bildik ve Şâh-ı Geylanî gibi arkamızda sıyanet meleği gibi bir Üstad bulunduğuna itimat ettik.”

Ez’afü’l-ibâd (Kulların en zayıfı)

Hâfiz Hâlid

Ondördüncüsü

Üç Mustafa’nın küçücük “üç tokat” yemeleridir.

Birincisi: Mustafa Çavuş (rahmetullâhi aleyh), sekiz senedir bizim hususî küçük camiye, hem sobasına, hem gazyağına, hem kibritine kadar hizmet ediyordu. Hattâ gazyağını ve kibritini sekiz senedir kendi kesesinden sarfettiğini sonra öğrendik. Cemaate, bilhassa Cuma gecelerinde gayet zarurî bir iş olmayınca geri kalmıyordu. Sonra ehl-i dünya, onun kalb safiyetinden istifade ederek dediler ki:

– Sözcüklerin bir kâtibi olan Hâfiz’in sarığına ilişecekler. Hem gizli [Arapça] ezan, geçici olarak terkedilsin. Sen kâtibe söyle, zoru görmeden evvel sarığı çıkarsın.”

O bilmiyordu ki: Kur’ân hizmetinde bulunan birisinin sarığını çıkarmaya dair sözü [birine] tebliğ etmesi, Mustafa Çavuş gibi yüksek ruhlulara pek ağırdır. Onların sözlerini tebliğ etmiş. O gece rüyada ben görüyordum ki: Mustafa Çavuş’un elleri kirli, kaymakam arkasında olarak odama geldi. İkinci gün ona dedim:

– Mustafa Çavuş, sen bugün kimle görüştün? Seni elin kirlenmiş bir surette kaymakamın arkasında gördüm.

Dedi: “Eyvah! Bana böyle bir söz, muhtar söyledi, kâtibe söyle. Ben arkasında ne olduğunu bilmedim.”

Hem aynı günde bir okkaya yakın gazyağını camiye getirmiş. Hiç vukû bulmayan, o gün kapı açık kalmış, bir keçi yavrusu içeriye girmiş, büyük bir adam gelmiş, keçi yavrusunun seccademe yakın bıraktığı pisliği yıkamak için, ibrikteki gazyağını su

zannedip bütün o gazyağını temizlik yapıyorum diye caminin her tarafına serpmiş. Acayıptir ki, kokusunu duymamış.

Demek o mescid, hal diliyle Mustafa Çavuş'a diyor: "Senin gazyağın bize lâzım değil. Yaptığın hata için gazyağını kabul etmedim." diye işaret vermek için o adama koku işittirilmedi. Hattâ o hafta içinde Cuma gecesinde ve birkaç mühim namazda, o kadar çalıştığı halde cemaate yetişemiyordu. Sonra ciddî bir pişmanlık, bir istiğfar ettikten sonra aslî saffetini buldu.

İkinci Mustafalar: Kuleönü'ndeki kıymettar, çalışkan mühim bir talebem olan Mustafa ile, onun çok sadık ve fedakâr arkadaşı Hâfız Mustafa'dır (rahmetullâhi aleyh).

Ben bayramdan sonra, ehl-i dünya bize sıkıntı verip de, Kur'ân hizmetine sıkıntı ve gevşeklik gelmemesi için onlara şimdilik gelmesinler diye haber göndermiştim. Şayet gelecek olurlarsa birer birer gelsinler. Halbuki bunlar üç adam birden, bir gece geldiler. Şafaktan evvel hava müsait ise gitmek niyet edildi. Hiç vukû bulmadığı bir tarzda hem Mustafa Çavuş, hem Süleyman Efendi, hem ben, hem onlar, apaçık bir tedbiri düşünemedik, bize unutturuldu. Her birimiz ötekine bırakıp ihtiyatsızlık ettik. Onlar, şafaktan evvel gittiler. Öyle bir fırtına onları iki saat hiç kesilmeden tokatladı ki, bu fırtınadan kurtulmayacaklar diye telâş ettim. Şimdiye kadar bu kışta ne öyle bir fırtına olmuş ve ne de bu kadar herhangi bir kimseye acımıştım. Sonra Süleyman'ı, ihtiyatsızlığının cezası olarak arkalarından, sıhhat ve selâmetlerini anlamak için gönderecektim. Mustafa Çavuş dedi: "O gitse, o da kalacak. Benim de onun arkasından gidip aramam lâzım [gelecek]. Benim arkamdan da Abdullah Çavuş gelmek lâzım." Bu hususta "*Tevekkelnâ ale'llah* (Allah'a dayandık.)" dedik, beklemeye koyulduk.

Neden tokat dosta geliyor da düşmana ilişilmiyor?

Soru: Has dostlarınıza gelen musibetleri, tokat eseri deyip Kur'ân hizmetindeki gevşemeleri cihetinde bir ceza telâkki ediyorsun. Halbuki size ve Kur'ân hizmetine hakikî düşmanlık edenler, selâmette kalıyorlar. Neden dosta tokat vuruluyor, düşmana ilişilmiyor?

Cevap: **الظُّلْمُ لَا يَدُومُ وَالْكَفْرُ يَدُومُ** (Zulüm, devam etmez; küfür, devam eder.)³⁶⁰
sırrınca: Dostların hataları, hizmetimizde bir nevi zulüm hükmüne geçtiği için, çabuk çarpılıyor. Şefkatli tokat yer, akli varsa intibaha (uyanıp kendine) gelir.

Düşman ise, Kur'ân hizmetine karşı çıkışı, engel çıkarması, dalâlet hesabına geçer. Bilerek veya bilmeyerek hizmetimize tecavüzü, zındıka hesabına geçer. Küfür devam ettiği için, onlar çoğunlukla çabuk tokat yemiyorlar.

Nasıl ki, küçük kabahatleri işleyenlerin nahiyelerde (ilçelerde) cezaları verilir. Büyük kabahatleri de büyük mahkemelere gönderilir. Öyle de, ehl-i imanın ve has dostların hükmen küçük hataları, çabuk onları temizlemek için kısmen dünyada ve süratle verilir.³⁶¹ Ehl-i dalâletin cinayetleri ise, o kadar büyüktür ki, kısacık dünya hayatına cezaları sığışmadığından, adaletin gereği olarak Beka Âlemi'ndeki Mahkeme-i Kübrâ'ya havale edildikleri için, çoğunlukla burada cezaya çarpılmıyorlar.

İşte, hadis-i şerifte **الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ وَجَنَّةُ الْكَافِرِ** (Dünya, mü'minin zindanı, kâfirin cennetidir.)³⁶² bu hakikate dahi işaret ediyor. Yani, dünyada şu mü'min, kısmen kusurlarından cezasını gördüğü için dünya onun hakkında bir ceza yurdudur. Dünya, onların saadetli âhiretlerine nisbeten bir zindan ve cehennemdir. Ve kâfirler madem Cehennem'den çıkmayacaklar.³⁶³ İyiliklerinin de mükâfatlarını kısmen dünyada gördükleri ve büyük günahlarının cezası (Âhiret'e) tehir edildiği cihetle, onların âhiretine nisbeten dünya, cennetleridir. Yoksa mümin bu dünyada dahi kâfirden manen ve hakikat açısından çok ziyade mesuttur. Âdeta mü'minin imanı, mü'minin ruhunda manevî bir cennet hükmüne geçiyor; kâfirin küfrü, kâfirin mahiyetinde manevî bir cehennemi ateşlendiriyor.³⁶⁴

***

[Ayrıca, Risale-i Nur'a hücum eden, resmî] memur olmayıp, hususî, şahsî itibarıyla hıyanet ediyorsa, hususî tokat yer. Bu nev'i vakalar pek çoktur. Ve tam sadakat edenlerde, geçimindeki bereket ve kalbindeki rahat cihetinde ikramlara mazhar olanlar dahi pek çoktur. Eğer memur ise, kanun namına kanunsuz hıyanet eden, işlen, o memlekete, o biçare ahaliye bir umumî tokada sebep olur. Ya zelzele, ya yağmursuzluk, ya hastalık, ya fırtına gibi umumî belâlara bir sebep olur. Kendisi, zâhiren hususî tokat yememiş gibi görünüyor.

Hem eğer dinsizlik hesabına, imanî hizmetimize işlenler olsa, [yukarıda ifade edildiği gibi], **الظُّلْمُ لَا يَدُومُ وَالْكَفْرُ يَدُومُ** (Zulüm, devam etmez; küfür, devam eder.) kaidesince, küfür derecesine giren öylelerin zulümleri –büyük olduğu için– Âhiret'e tehir edilir, çoğunlukla, küçük zulümler gibi cezaları dünyada hemen verilmez.³⁶⁵

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ يَا فَزْدُ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ يَا حَكَمُ يَا عَدْلُ يَا قُدُّوْسُ

İsm-i A'zam'ın hakkına, Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyan'ın hürmetine, Resûl-i Ekrem (aleyhissalâtu ves-selâm)'ın şerefine, bu kitabı bastırانları, mübarek yardımcılarını ve Risale-i Nur talebelerini Cennetü'l-Firdevs'te ebedî saadete mazhar eyle, âmîn...

Ve iman ve Kur'an hizmetinde daima muvaffak eyle, âmîn...

Ve sevap defterlerine Barla Lâhikası'nın [Risale-i Nur Külliyyatı'nın] her bir harfine mukabil, bin sevap yazdır, âmîn...

Ve Nurlar'ın neşrinde sebat, devam ve ihlâs ihsan eyle, âmîn...

Yâ Erhamer-râhimîn!.. Umum Risale-i Nur şakirtlerini iki cihanda mesut eyle, âmîn...

İnsî ve cinnî şeytanların şerlerinden muhafaza eyle, âmîn...

Ve bu âciz ve biçare Said'in kusurlarını affeyle, âmîn...

Umum Nur Şakirtleri Nâmına

*Said Nursî*³⁶⁶

³⁵⁹ Meselâ, din muhalifleri, Nur talebelerine verdikleri azap ve sıkıntı ve ihanetlerden, kendileri dünyada daha ziyade cezasını çektiler, aynını gördüler.

³⁶⁰ Münavî, *Feyzu'l-Kadîr*, 2:107.

³⁶¹ Tirmizî, "Zühd" 57; Ahmed İbn Hanbel, *el-Müsned*, 2:287, 450.

³⁶² Müslim, "Zühd" 1; Tirmizî, "Zühd" 16.

³⁶³ Cennet'in ve Cennet'te mü'minlerin ebedî kalacaklarına dair bkn. Nisâ Sûresi/4: 57, 122; Mâide Sûresi/5: 119; Tevbe Sûresi/9: 22, 100; Kehf Sûresi/18: 3; Teğabün Sûresi/64: 9; Talâk Sûresi/65: 11; Beyine Sûresi/98: 8; Cehennem'in de kâfirler ve münafıklar için ebedîliğine dair bkn. Nisâ Sûresi/4: 169; Tevbe Sûresi/9: 84; Ahzab Sûresi/33: 65; Cinn Sûresi/72: 23.

³⁶⁴ *Lem'alar*, "10. Lem'a", s. 52-62.

³⁶⁵ *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 170.

³⁶⁶ *Barla Lâhikası*, s. 377.

Yedinci Bölüm

HİZMETE HÜCUMLAR VE HİZMETİN MUARIZLARI KARŞISINDA TAKINILMASI GEREKEN TAVIRLAR

Rabb'inin yoluna hikmetle ve güzel öğütle davet et ve bir mücadeleye girmen gerektiğinde, söz ve davranışında daima daha güzel olan şekli tercih et. (Nahl Sûresi-16: 125)

Kâfirler ve münafıklara ise (sana yaptıkları, yapacakları İslâm'a ters her türlü tekliflerinde) asla itibar ve iltifat etme. Bununla birlikte, sana verdikleri eza ve cefaya katlan, onların yaptıklarıyla kendini meşgul etme ve Allah'a güvenip dayan. Allah, (güvenilip dayanılacak ve işlerin Kendisi'ne havale edileceği) vekil olarak kâfidir. (Ahzâb Sûresi/33: 48)

...Allah onlar hakkındaki hükmünü verip icraya koyuncaya kadar affediverin onları, dediklerine bakmayın; heyecana kapılıp da onlarla çekişmeye girmeyin. Hiç şüphesiz Allah, her şeye hakkıyla güç yetirendir. (Bakara Sûresi/2: 109)

(Senin yanında, her ne buyurursan buyur) "Baş üstüne!" diyorlar. Fakat yanından ayrılınca da, içlerinden (münafık) bir grup, içlerinde sana söylediklerinin aksini kuruyor, karanlık planlar yapıyorlar. Ama Allah, içlerinde kurduklarını, yaptıkları bütün karanlık planları yazmaktadır. Şu halde (ey Rasûl'üm,) sen onlara aldırış etme, (yaptıklarını yüzlerine vurma) ve Allah'a güvenip dayan. Kendisine dayanılıp güvenilecek ve bütün işlerin havale edileceği (vekil) olarak Allah yeter. (Nisâ Sûresi/4: 81)

Onların Allah'tan başka ilâhlaştırıp kendilerine yalvarıp yakardıkları (putlar, varlıklar) hakkında kötü konuşmayın; yoksa onlar da cahillik edip kindarlıkla hadlerini aşarak Allah hakkında kötü sözler söylemeye kalkarlar. (En'âm Sûresi/6: 108)

Ey iman edenler! Siz kendinize bakın; (kendinizi, bulunduğunuz yolda nasıl yürüdüğünüzü kontrol edin)! Eğer siz üzerinde bulunduğunuz yolda gerçekten

dosdoğru gidiyor ve o yolun hakkını veriyorsanız, sapıp gidenlerin sapması size zarar vermez. Neticede Allah'a döneceksiniz hepiniz ve O, yapıp etmekte olduklarınızı size tek tek bildirip bunlardan dolayı size hesaba çekecektir. (Mâide Sûresi/5: 105)

Boş, manâsız ve çirkin sözlere maruz kaldıklarında aynıyla mukabeleden uzak durur ve o sözleri sarfedenlere şöyle derler: "Bizim yaptıklarımız bize, sizin yaptıklarınız da size. Biz, sizin için de ancak iyilik ve selâmet dileriz. Ama, (Allah'tan uzak, doğrudan gafil) cahillerle yakın münasebetimiz olsun da istemeyiz." (Kasas Sûresi/28: 55)

Mallarınız ve canlarınız hususunda hiç şüphesiz imtihana tâbi tutulacak ve gerek sizden önce kendilerine Kitap verilmiş olanlardan, gerekse Allah'a şirk koşanlardan kırıcı, incitici pek çok sözler işiteceksiniz. Eğer sabreder ve (hem Allah'a iman ve itaat, hem de karşınızdakilere davranış noktasında) yanlışa düşmeden takva dairesi içinde kalabilerseniz, bilin ki bu azim, sebat, metanet gerektiren çok değerli bir iştir. (Âl-i İmran Sûresi/3: 186)

Sen sabret; çünkü senin sabretmen ancak Allah içindir ve O'nun yardımınıyladır. İnanmamakta diretenlerin tavırları ve tebliğinden yüz çevirmeleri karşısında mahzun olma ve kurmaya çalıştıkları tuzaklar sebebiyle de telâş edip darlanma. (Nahl Sûresi/16: 127)

İyilikle kötülük bir olmaz. Sen, kötülüğü en güzel karşılıkla savmaya bak. (Fussilet Sûresi/41: 34)

Her şeye rağmen müsamaha yolunu tut; iyiliği, güzel ve faydalı davranışları yaymaya çalış ve (gittikleri yoldan da, ne yaptıklarından da habersiz) o cahillere aldırış etme. (A'râf Sûresi/7: 199)

RİSALE-İ NUR'LA KAVGA EDİLMEZ; O, MAĞLÛP EDİLEMEZ

Risale-i Nur'la kavga edilmez; o, mağlûp olmaz. Yirmi senedir en inatçı filozofları susturuyor. İman hakikatlerini güneş gibi gösteriyor. Bu memlekette hükmeden, onun kuvvetinden istifade etmek gerektir.

Benim ehemmiyetsiz şahsımın kusurlarıyla beni çürütmek ve ihanetlerle halkın nazarından düşürmek, Risale-i Nur'a zarar vermez; belki bir cihette kuvvet verir. Çünkü benim bir fâni dilime bedel Risale-i Nur'un yüz bin nüshalarının bâki dilleri susmaz, konuşur. Ve hâlis talebeleri, binler kuvvetli lisanlar ile o kudsî ve küllî vazife-i nuriyeyi şimdiye kadar olduğu gibi, inşâallah Kıyamet'e kadar devam ettirecekler. [367](#)

Hizmetten kesinlikle vazgeçilemez

“*Dinsiz bir millet yaşayamaz.*” dünyaca bir umumî düsturdur. Ve bilhassa küfr-ü mutlak olsa, Cehennem’den daha ziyade elim bir azabı dünyada dahi verdiğini, Risale-i Nur’dan *Gençlik Rehberi*, gayet kat’î bir surette ispat etmiş. O risale ise, şimdi resmen bastırıldı.

Bir Müslüman, –Allah muhafaza!– eğer irtidat etse küfr-ü mutlaka düşer; bir derece yaşatan küfr-ü meşkûkte (agnostisizm) kalmaz, yabancı dinsizler gibi de olmaz. Ve hayatın lezzeti noktasında, geçmiş ve geleceği olmayan hayvandan yüz derece aşağı düşer. Çünkü geçmiş ve gelecek, onun dalâleti cihetiyle, geçmiş ölümler ve ayrılıklar, onun kalbine durmaksızın hadsiz elemeleri yağdırıyor. Eğer iman gelse, kalbe girse, birden o [ölmüş veya gurbete gitmiş] hadsiz dostlar diriliyorlar. “Biz ölmemişiz, mahvolmamışız” hal dilleriyle diyerek, o Cehennemî hâl, Cennet lezzetine çevrilir.

Madem hakikat budur, size ihtar ediyorum: Kur’ân’a dayanan Risale-i Nur ile kavga etmeyiniz. O mağlûp olmaz, bu memlekete yazık olur. O başka yere gider, yine aydınlatır.

Hem eğer başımdaki saçlarım adedince başlarım bulunsa, hergün biri kesilse, Kur’ân hakikatine feda olan bu başı zındıkaya ve küfr-ü mutlaka eğmem ve bu iman ve Kur’ân hizmetinden vazgeçmem ve geçemem.³⁶⁸

Risale-i Nur bir cephede dursa da, başka cephelerde kalbleri fethetmeye devam eder

Risale-i Nur bir cephede dursa da, başka cephelerdeki manevî fetihleri o durmanın yerini tutar. Hattâ bu hadise münasebetiyle burada bir derece ihtiyat sebebiyle yavaşlamaya niyet ve teşvik ettiğimiz halde, aksine Isparta’daki yavaşlama ve durmaya karşı buralarda inkişaf oldu. – *اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي* (Allah’a hamdolsun; bu, Rabb’imin fazlındandır.³⁶⁹

Ya pek harika bir deha veya İlâhî yardım ve koruma

Beraatımızdan sonra Denizli’de beni gözetim altında tâciz edenlere, büyük âmirlerine ve polis müdürüyle, müfettişlere dedim:

“Risale-i Nur’un inkârı mümkün olmayan bir kerametidir ki, yirmi sene mazlumiyet hayatımda, yüzer risale ve mektuplarımda ve binler şakirtlerde hiçbir cereyan, hiçbir cemiyet ile ve dâhilî ve haricî hiçbir komite ile hiçbir vesika, hiçbir alâka, dokuz ay araştırma ve soruşturmalarda bulunmamasıdır. Hiçbir fikrin ve tedbirin haddi midir ki, bu harika vaziyeti versin. Birtek adamın, birkaç senedeki mahrem esrarı meydana çıksa,

elbette onu mesul ve mahcup edecek yirmi madde bulunacak. Madem hakikat budur; ya diyeceksiniz ki: “Pek harika ve mağlûp olmaz bir deha bu işi çeviriyor.” veya diyeceksiniz: “Allah’ın gayet büyük bir yardımı ve korumasıdır.” Elbette böyle bir deha ile mücadele etmek hatadır, millete ve vatana büyük bir zarardır. Ve böyle bir İlâhî koruma ve Rabbanî yardıma karşı gelmek, firavunca bir inatlaşmadır.”³⁷⁰

Risale-i Nur ve Risale-i Nur hizmeti, Allah’ın koruması altındadır

Kardeşlerim, hiç merak etmeyiniz. Kat’î kanaatim geldi, bizler bir inayet altında, gayet ehemmiyetli bir hizmette ve irade ve iktidarımız haricinde gaybî bir El tarafından istihdam ediliyoruz. Çok defa وَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ (Olur ki, siz bir şeyden hoşlanmazsınız da, o şey, hakkınızda hayırlıdır. Bakara Sûresi/2: 216) sırrına mazhar oluyoruz. Bu çalışmada zahmet pek az, ücret pek çok.³⁷¹

***

Biz, bir himaye ve inayet altındayız. Bize ilişkinler, Âhiret’te şiddetli tokatlar yiyecekleri gibi, dünyada dahi bir kısmı çabuk çarpılır.³⁷²

Ölüm, Risale-i Nur talebeleri için bir terhis tezkeresidir. Kader’e inanan, kederden emin olur

بِسْمِ اللَّهِ سُبحَانَهُ

Efendiler,

Size kat’î haber veriyorum ki, buradaki zatlar içinde bizimle ve Risale-i Nur’la münasebeti olmayan veya az bulunanlardan başka, istediğiniz kadar hakikî kardeşlerim ve hakikat yolunda hakikatli arkadaşlarım var.

Biz Risale-i Nur’un kat’î keşfiyle iki kere iki dört eder derecesinde sarsılmaz bir kanaatle bilmişiz ki, ölüm bizim için sırr-ı Kur’ân ile ebedî idamdan terhis tezkeresine çevrilmiş ve bize muhalif ve dalâlette gidenler için o kat’î ölüm, ya ebedî idamdır eğer Âhiret’e kat’î imanı yoksa; veya ebedî ve karanlıklı hücre hapsidir eğer Âhiret’e inansa ama sefahet ve dalâlette gitmişse.

Acaba dünyada bu meseleden daha büyük, daha ehemmiyetli bir insanî mesele var mı ki, bu ona âlet olsun, sizden soruyorum? Madem yoktur ve olamaz! Neden bizimle uğraşıyorsunuz? Biz, sizin en ağır cezanıza karşı, “Nur âlemine gitmek için bir terhis tezkeresini alıyoruz?” diye, tam bir metanetle bekliyoruz.

Fakat bizi reddedip dalâlet hesabına mahkûm edenleri, –sizi bu mecliste gördüğümüz

gibi– ebedî idam ile ve hücre hapsiyle mahkûm ve pek yakın bir zamanda o dehşetli cezayı çekeceklerini müşahede derecesinde biliyoruz, belki görüyoruz; onlara insaniyet damarıyla cidden acıyoruz.

Bu kat’î ve ehemmiyetli hakikati ispat etmeye ve en inatçıları dahi susturmaya hazırım! Değil vukufsuz, garazkâr, maneviyatta behresiz ehl-i vukufa (bilirkişiye) karşı, belki en büyük âlim ve filozoflarınıza karşı gündüz gibi ispat etmezsem, her cezaya razıyım!

İşte yalnız bir numûne olarak, iki Cuma gününde hapistekiler için telif edilen ve Risale-i Nur’un esaslarını beyan ederek, onun bir savunması hükmüne geçen Meyve Risalesi’ni gösteriyorum ve Ankara makamlarına vermek için, yeni harflerle yazdırmaya müşkülâtlar içinde gizli çalışıyoruz. İşte onu okuyunuz, tam dikkat ediniz, eğer kalbiniz (nefsinize karışmam) beni tasdik etmezse, bana şimdiki tecrid-i mutlak (hücre hapsi) içinde her hakaret ve işkenceyi de yapsanız, sükût edeceğim!

Elhâsıl, ya Risale-i Nur’u tam serbest bırakınız, veyahut bu kuvvetli ve zedelenmez hakikati elinizden gelirse kırınız! Ben şimdiye kadar sizi ve dünyanızı düşünmüyordum ve düşünmeyecektim, fakat mecbur ettiniz. Belki de sizi ikaz etmek lâzım idi ki, kader-i ilâhî bizi bu yola sevketti. Biz de مَنْ أَمِنَ بِالْقَدَرِ أَمِنَ مِنَ الْكَدْرِ (Kader’e iman eden kederden emin olur.) kudsî düsturunu kendimize rehber edip, her bir sıkıntılarınızı sabır ile karşılayacağız diye azmettik.³⁷³

RİSALE-İ NUR HİZMETİNİN GÜCÜ

Takdir-i Hudâ, kuvve-i bâzu ile dönmez!

Bir şem’a ki Mevlâ yaka, üflemeyle sönmez!

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

Ehl-i dünya, sebepsiz, benim gibi âciz, garip bir adamdan vehme kapılıp, binler adam kuvvetinde tahayyül ederek, beni çok kayıtlar altına almışlar. Barla’nın bir mahallesi olan Bedre’de ve Barla’nın bir dağında, bir-iki gece kalmama dahi müsaade etmemişler. İşittim ki, diyorlar: “Said, elli bin nefer kuvvetindedir, onun için serbest bırakmıyoruz.”

Ben de derim ki: Ey bedbaht ehl-i dünya! Bütün kuvvetinizle dünyaya çalıştığınız halde neden dünyanın işini dahi bilmiyorsunuz, divane gibi hükmediyorsunuz! Eğer korkunuz şahsımdan ise, elli bin nefer değil, belki bir nefer elli defa benden ziyade işler görebilir. Yani odamın kapısında durup, bana “Çıkamayacaksın!” diyebilir. Eğer

korkunuz mesleğimden, Kur'ân'a ait dellâllığımdan ve imandan gelen manevî kuvvetimden ise, elli bin nefer değil, yanlıştır; yolum itibarıyla elli milyon kuvvetindeyim, haberiniz olsun! Çünkü Kur'ân-ı Hakîm'in kuvvetiyle sizin dinsizleriniz dâhil olduğu halde, bütün Avrupa'ya meydan okuyorum. Bütün neşrettiğim iman nurları ile onların [küfre temel olarak] müsbet ilimler ve tabiat dedikleri sağlam kalelerini zîr u zeber etmişim. Onların en büyük dinsiz filozoflarını, hayvandan aşağı (daha yol bilmez duruma) düşürmüşüm. Dinsizleriniz dahi içinde bulunan bütün Avrupa toplansa, Allah'ın yardımı ve muvaffak etmesiyle beni o yolumun bir meselesinden geri çeviremezler, inşâallah mağlûp edemezler!

Madem böyledir, ben sizin dünyanıza karışmıyorum, siz de benim âhiretime karışmayınız! Karışsanız da beyhudedir!

Takdir-i Hudâ, kuvve-i bâzu (pazu kuvveti) ile dönmez!

Bir şem'a ki Mevlâ yaka, üflemeyle sönmez!

... Fena ve fâni bir adamın [da], güzel ve bâki şöyle bir sözü var:

Zulmün topu var, güllesi var, kalesi varsa;

Hakkın da bükülmez kolu, dönmez yüzü vardır.

Ben de derim:

Ehl-i dünyanın hükmü var, şevketi var, kuvveti varsa;

Kur'ân'ın feyziyle, hâdiminin de

Şaşırmaz ilmi, susmaz sözü vardır;

*Yanılmaz kalbi, sönmez nuru vardır.*³⁷⁴

“Mazlumun âhı tâ Arş'a kadar gider.”

Eğer deseniz: “Seni serbest bıraksak, tarassut ve nezaret etmesek, derslerinle ve gizli sırlarınla içtimaî hayatımızı bulandırabilirsin.”

Ben de derim:

Benim derslerim, istisnasız bütünü, hükümetin ve adliyenin eline geçmiş; bir günlük bile cezayı gerektirecek bir madde bulunmamış. Kırk–elli bin nüsha risale, o derslerden milletin ellerinde dikkat ve merakla gezdiği halde, menfaatten başka hiç bir zararı hiç bir kimseye olmadığına, hem eski mahkemenin, hem yeni mahkemenin sorumluluk gerektiren bir madde bulamamaları cihetiyle yenisi, ittifakla beraatimize [hükmedip], eskisi, dünyaca bir büyüğün hatırı için yüz otuz risaleden beş-on kelime bahane edip, yalnız vicdanî kanaatle yüz yirmi tutuklu kardeşlerimden yalnız on beş kişiye altışar ay

ceza verebilmesi kat'î bir hüccettir ki, bana ve Risale-i Nur'a ilişmeniz, manâsız bir vehimle çirkin bir zulümdür. Hem daha yeni dersim yok ve bir sırrım gizli kalmadı ki, beni gözetim altında tutarak tadiline çalışsanız.

Ben şimdi hürriyetime çok muhtacım. Yirmi seneden beri lüzumsuz, haksız ve faydasız gözetimler artık yeter! Benim sabrım tükendi. İhtiyarlık vaziyetinden, şimdiye kadar yapmadığım bedduayı yapmak ihtimali var. “*Mazlumun âhı, tâ Arş'a kadar gider.*”³⁷⁵ kuvvetli bir hakikattir.

RİSALE-İ NUR'A HÜCUMLAR ONUN LEHİNE TECELLİ EDER VE YENİ MANEVÎ FETİHLERİYLE NETİCELENİR

Geçen Kadir gecenizi ve gelen bayramınızı bütün varlığımla tebrik ve sizleri Cenab-ı Erhamür-râhimîn'in Birliği'ne ve rahmetine emanet ediyorum. مَنْ آمَنَ بِالْقَدْرِ آمِنَ مِنَ الْكَدْرِ (Kader'e iman eden, kederden emin olur.) sırrıyla sizi teselliye muhtaç görmemekle beraber, derim ki: وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ (Rabb'inin hükmüne sabret; çünkü sen, gözümüz (korumamız) altındasın; ve Rabb'ini hamd ile tesbih et! Tûr Sûresi/52: 48) âyetinin işarî manâsıyla verdiği teselliyi tamamıyla gördüm. Şöyle ki:

Dünyayı unutmak, Ramazan'ımızı âsude geçirmek düşünürken, hatıra gelmeyen ve bütün bütün tahammülün üstünde bu dehşetli hadisenin hem benim, hem Risale-i Nur'un, hem sizin, hem Ramazan'ımız, hem kardeşliğimiz için inayetin ta kendisi olduğunu ben müşahede ettim. Bana ait cihetinin ise çok faydalarından yalnız iki-üçünü beyan ederim.

Biri: Ramazan'da çok şiddetli bir heyecan, bir ciddiyet, bir sığınma, bir niyaz ile müthiş hastalığa galebe ederek çalıştırdı.

İkincisi: Her birinize karşı bu sene de görüşmek ve yakınınızda bulunmak arzusu şiddetli idi. Yalnız birinizi dahi görmek ve Isparta'ya gelmek için çektiğim bu zahmeti kabul ederdim.

Üçüncüsü: Hem Kastamonu'da, hem yolda, hem burada fevkalâde bir tarzda bütün elemli haller birden değişiyor ve umulanın ve arzusun aksine olarak bir inayet eli görünüyor, مَا اخْتَارَهُ اللَّهُ (Hayır, Allah'ın hayır olarak takdir buyurduğudur.) dediriyor. Beni en ziyade düşündüren Risale-i Nur'u, en gafil ve dünyaca büyük makamlarda bulunanlara da tam bir dikkatle okutturuyor, başka bir sahada manevî

fetihlere meydan açıyor. Ve en ziyade rikkatime dokunan ve kendi elemimden başka herbirinizin sıkıntısından başıma toplanan bütün elemlere ve üzüntülere karşı Ramazan'da, bir saati yüz saat hükmüne getiren o mübarek ayda bu musibet dahi, o yüz sevabı herbir saati on saat derecesinde ibadet yapmakla bine çıkardığından, Risale-i Nur'dan tam ders alan, dünyanın fâni ve bir ticaret yeri olduğunu bilen, her şeyi iman ve âhireti için feda eden ve bu derslane-i Yusufiye'deki geçici sıkıntıların daimî lezzetler ve faydalar vereceklerine inanan sizin gibi ihlâslı zatlara acımak ve rikkatten ağlamak halini tebrik ve sebatınızı gayet istihsan ve takdir etmek haline çevirdi. Ben de **عَلَى كُلِّ حَالٍ سِوَى الْكُفْرِ وَالضَّلَالِ** (Küfür ve dalâlet dışında her hal için Allah'a hamdolsun!) dedim. Bâna ait bu faydalar gibi hem kardeşliğimizin, hem Risale-i Nur'un, hem Ramazan'ımızın, hem sizin bu yüzde öyle faydaları var ki, perde açılrsa, "Ya Rabbenâ! Şükür. Bu kaza ve kader-i İlâhî, hakkımızda bir inayettir." dedirtecek kanaatim var.

Hadiseye sebebiyet verenlere itab etmeyiniz. Bu musibetin geniş ve dehşetli planı çoktan kurulmuştu, fakat manen pek çok hafif geldi. İnşâallah çabuk geçer. **عَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ** (Olur ki, siz bir şeyden hoşlanmazsınız da, o şey, hakkınızda hayırlıdır. Bakara Sûresi/2: 216) sırrıyla müteessir olmayınız.³⁷⁶

Risale-i Nur'a her hücum, ona yeni hizmet sahaları açar

Kader-i İlâhî adaletinin bizleri Denizli Medrese-i Yusufiye'sine sevketmesinin bir hikmeti, her yerden ziyade Risale-i Nur'a ve şakirtlerine hem mahpusları, hem ahalisi, belki hem memurları ve adliyesiyle buranın muhtaç olmasıdır. Bu sebeple biz, bir iman ve Âhiret vazifesi olarak bu sıkıntılı imtihana girdik. Evet, yirmi–otuzdan ancak bir–ikisi ta'dil-i erkân ile namazını kılan mahpuslar içinde birden Risale-i Nur şakirtlerinden kırk–ellisi umumen, istisnasız mükemmel namazlarını kılmaları, hal dili ve fiil diliyle öyle bir ders ve irşaddır ki, bu sıkıntı ve zahmeti hiçe indirir, belki sevdirebilir. Ve şakirtler fiilleriyle bu dersi verdikleri gibi, kalblerindeki kuvvetli tahkikî imanlarıyla dahi buradaki ehl-i iman ehl-i dalâletin evham ve şüphelerinden kurtarmalarına vesile çelikten bir kale hükmüne geçeceğini İlâhî rahmet ve inayetten ümit ediyoruz.³⁷⁷

Risale-i Nur'a hücumlar, onun inkişafıyla neticelenir

Bu yeni taarruz hadisesinden müteessir olmayınız. Çünkü, tekrar tekrar yaşadığımız tecrübelerle sabit ki, Risale-i Nur inayet altındadır. Hiçbir taife, şimdiye kadar, böyle ehemmiyetli hizmette bizler kadar az meşakkat ile kurtulan olmamış. Hem, geçen

Ramazan'daki hastalığım ve Eskişehir'deki musibetimiz gibi çok vakıalarla, zahirî sıkıntılı, meşakkatli haller altında Risale-i Nur'un faydasına ait inkişaf ve daha tesirli fetihleri görülmüş. İnşâallah, bu sıkıntılı hadise dahi münafıkların maksadının aksi olarak, Risale-i Nur'un fetihlerinin başka mecralarda kolaylaşmasına vesile olur.³⁷⁸

Meleklerin, ruhanîlerin, hakikat ehlinin alkışladığı kahramanlar kafilesi

Ben bu gece Eski Said'in izzetli damarıyla, süngülü askerler eşliğinde, birlikte ellerimiz kelepçeli mahkemeye sevkimizi düşündüm. Şiddetli bir hiddet geldi. Birden kalbe ihtar edildi ki: Hiddet değil, belki tam iftihar ederek, şükür ve sevinçle bu vaziyeti karşılamak lâzımdır. Çünkü, şuurlu ve hadd ü hesaba gelmeyen meleklerin, ruhanîlerin ve insanlardan ehl-i hakikatin, vicdan sahiplerinin ve tahkikî iman sahiblerinin nazarlarında, hak, hakikat, Kur'an ve iman yolunda bu asra meydan okuyan bir kahramanlar kafilesi suretinde görünüyorlar. Bunların teveccühüne, İlâhî rahmeti ve Rabbanî kabulü gösteren yüksek takdir ve tahsinlerine karşı, sayılı bir kısım serseri, haylaz ve sefihlerin hakaret nazarlarının hiçbir ehemmiyeti olamaz. Hattâ bir gün hastalık için araba ile gittiğim zaman, çok ağırlık hissettim. Ve sonra sizin gibi elim bağlı beraber gittiğim vakit, büyük bir inşirah ve manevî bir ferah hissettim. Demek o hal, bu sırdan ileri gelmiş.

Çok defa söylediğim gibi, yine tekrar ediyorum ki, tarihte Risale-i Nur şakirtleri gibi hak yolunda pek çok hizmet eden, pek çok sevap kazanan ve pek az zahmet çeken görülüyor. Biz ne kadar meşakkat çeksek, yine ucuzdur.³⁷⁹

Kevnî ve beşer âlemindeki hadiselerin Risale-i Nur hizmetiyle münasebeti

Bu fecirde birden bir fıkra ihtar edildi. Evet, ben de Hüsrev'in zelzele hakkında tafsilen yazdığı Nur'un kerametini tasdik ederim ve kanaatim de o merkezdedir. Çünkü Risale-i Nur ve şakirtlerine dört defa şiddetli taarruzların aynı zamanında dört defa dehşetli zelzelenin hücumu tam tamına tevafukları tesadüf olmadığı gibi, Risale-i Nur'un yayıldığı iki merkez olan Isparta ve Kastamonu'nun diğer yerlere nisbeten afetten korunmuş olmaları ve Asr Sûresi'nin işaretleriyle, Âhir Zaman'da insanlık için en büyük bir kayıp ve hüsrana olan bu ikinci cihan harbinden kurtulmanın çaresi iman ve amel-i salih olmasından, Anadolu'nun fevkalâde olarak bu büyük kayıp ve hüsrandan kurtulmasının, Risale-i Nur'un Anadolu'nun her tarafında tahkikî imanı neşri zamanına

tam tamına tevafuku dahi tesadüfî olamaz. Hem Risale-i Nur'un hizmetine zarar veren veya hizmette kusur edenlere aynı zamanında gelen şefkat veya hiddet tokatlarının yüzer vukuatları tam tamına tevafukları tesadüfî olmadığı gibi, Risâle-i Nur'a güzel hizmet edenlerin hemen hemen istisnasız geçimlerinde genişlik ve bereket ve kalblerinde sevinç ve rahat görmelerinin binler hadiseleri dahi tesadüfî olamaz.³⁸⁰

Risale-i Nur'a hücum musibetleri çeker; Risale-i Nur hizmetiyle belâlar kalkar, İlâhî koruma, yardım ve bereket gelir

Barla'da, Risale-i Nur hizmetinin geçici durması sebebiyle yağmursuzluk başladığı ve Risale-i Nur'un müdahalesi [Nur hizmetinin yeniden başlaması] ile yağmurun Barla etrafındaki daireye mahsus olarak gelmesi, [aynı şekilde,] Isparta'nın, Risale-i Nur'a karşı iştiyakları sebebiyle, Hüsrev'in dediği gibi, yağmurun fevkalâde bir surette imdada gelmesi gibi, pek çok emarelerle ve burada Risale-i Nur münasebeti ile meydana gelen yüzer hadiselerin delâleti ile deriz ki: Bu Anadolu'ya rahmetin ta kendisi olan Risale-i Nur'a karşı bu acayib zamanda böyle umumî ve geniş bir taarruzun ve bazı yerlerde Risale-i Nur'un hizmete ara vermeye mecbur olmasının bu kıtlık ve yokluğu, bu acayip vurgunculuğu, bereketsizlik ve açlığı netice verdiği bize kanaat verdi.³⁸¹

***

Hem, ne vakit Risale-i Nur'a ilişilmişse, bir nevî umumî korku başlamış görüyoruz. Demek bu vatanın belâlardan muhafazası için Risale-i Nur kat'î bir vesiledir. Madem böyledir, millet ve vatani sevenler, Risale-i Nur'u serbest bıraksınlar, okusunlar ve okutsunlar.³⁸²

Risale-i Nur, Hz. Nuh'un gemisi gibidir

Risale-i Nur, Nuh'un Gemisi gibi, Anadolu'yu [o geminin oturduğu] Cudi Dağı hükümüne getirip, yerküredeki yangınlardan ve tokatlardan kurtulmasına bir vesiledir. Çünkü, İlâhî rahmetin, halk çoğunluğunu iman zaafından gelen tuğyan sebebiyle gelebilecek umumî bir musibetin dışında tutmasına vesile oldu. Bu ehl-i dünya, bu Anadolu halkı, Risale-i Nur'a girmeseler de, ona ilişmesinler. Eğer ilişeseler, hazır bekleyen yangınlar, tufanlar ve bulaşıcı hastalıkların istilasına uğrayacaklarını düşünsünler, akıllarını başlarına alsınlar. Madem biz onların dünyalarına karışmıyoruz, onların da lüzumsuz bir halde bu derece âhiretimize karışmalarının onlara felâket getirmek ihtimali kuvvetlidir.³⁸³

RİSALE-İ NUR'A HÜCUMLARIN ZAHİRÎ VE

KADERÎ SEBEPLERİ VE BAZI İLÂHÎ HİKMETLER

Evet, Kader Risalesi'nde beyan edildiği gibi, her hadisede iki sebep var: Biri zâhirîdir ki, insanlar ona göre hükmederler, çok defa zulmederler. Biri de hakikattir ki, Kader-i İlâhî ona göre hükmeder, o aynı hadisede beşer zulmünün altında adalet eder. Meselâ bir adam, yapmadığı bir hırsızlık ile zulmen hapse atılır. Fakat gizli bir suç sebebiyle, Kader dahi hapsine hüküm verir, beşerin zulmü içinde adalet eder.

İşte bu meselemizde elmaslar şişelerden, sıddık fedakârlar mütereddit sebatsızlardan ve hâlis– muhlisler benlik ve menfaatini bırakmayanlardan ayrılmak için bu şiddetli imtihana girmemizin iki sebebi var:

Birisi: Ehl-i dünya ve siyasetin evhamlarına dokunan kuvvetli bir dayanışma ve ihlâsla fevkalâde hizmet-i diniyedir; beşerin zulmü buna baktı.

İkincisi: Herkes kendi başına bu kudsî hizmete tam ihlâs ve tam dayanışma ile tam liyakat göstermediğimizden, Kader dahi buna baktı. Şimdi Kader-i İlâhî, adalet içinde hakkımızda merhamettir ki, birbirini özlemiş bulunan kardeşleri bir meclise getirdi, zahmetleri ibadete ve kayıpları sadakaya çevirdi. Ve yazdıkları risalelere her taraftan nazar-ı dikkati çekmek, dünyanın malı, evlâdı, rahatı geçici ve herhalde bir gün onları bırakıp toprağa girecek olmamızdan, onların yüzünden âhiretimizi zedelememek, sabır ve tahammüle alışmak ve istikbaldeki ehl-i imana kahramanane bir nümune-i imtisal (örnek, model), belki imamları olmak gibi çok cihetle merhametin ta kendisidir. Fakat yalnız bir cihet var ki, beni düşündürüyor. Nasıl bir parmak yaralansa göz, akıl, kalb ehemmiyetli vazifelerini bırakıp, onunla meşgul oluyorlar; öyle de: Bu derece zarurete giren sıkıntılı hayatımız, yarasıyla kalb ve ruhumuzu kendisiyle meşgul eder. Hattâ dünyayı unutmak lâzım olduğu bir zamanımda, o hal beni masonların meclisine getirdi, onları tokatlamakla meşgul eyledi. Cenab-ı Hakk, bu gaflet halini de fikrî bir mücadele nev'inden kabul etmek ihtimaliyle teselli buldum.³⁸⁴

Cezalar, sıkıntılar, imtihanlardaki hikmetler

“Neden bu cezalar, sıkıntılar geliyor, hizmetimize faydası nedir?”

Birden bu sabah kalbe ihtar edildi ki: Bu şiddetli imtihana girmenizin, inceden inceye sizi defalarca “altın mısınız, bakır mı” diye mihenge vurmanın; her yönden sizi ağır tecrübelerden geçirmenin ve “[hizmetinizde] nefislerinizin hisseleri ve desiseleri var mı, yok mu” diye üç–dört defa eleklerde elenmenizin hâlisane, sırf hak ve hakikat nâmına olan hizmetiniz için pek çok lüzumu vardı ki, Kader-i İlâhî ve inâyet-i Rabbâniye müsaade ediyor.

Çünkü, hizmetimizin böyle imtihan meydanında inatçı, bahaneci insafsız düşmanların karşısında teşhir edilmesinden herkes anladı ki, bu hizmete hiç bir hile, hiç bir enaniyet, hiç bir garaz, hiç bir dünyevî, uhrevî ve şahsî menfaat karışmıyor; o, tam hâlisanedir, hak ve hakikatten gelmektedir. Eğer perde altında kalsaydı, çok manâlar verilebilirdi. Daha ehl-i iman halk, itimat etmezdi. “Belki bizi kandırırlar” der ve havas kısmı dahi vesvese ederdi. Belki “Bazı makam sahipleri gibi kendilerini satmak, itimat kazanmak için böyle yapıyorlar.” diye daha tam kanaat etmezlerdi. Şimdi imtihandan sonra, en inatçı vesveseli dahi teslime mecbur oluyor. Zahmetiniz bir, kârınız bindir inşaallah.³⁸⁵

Hız. Üstad’ın hizmette başına gelenleri değerlendirmesi

Cenab-ı Erhamü’r-râhimîn’e yüz bin şükrediyorum ki; ehl-i dünyanın bana ettiği çeşit çeşit zulümleri, türlü türlü rahmetlere çevirdi. Şöyle ki:

Siyaseti terk ve dünya ile alâkamı keserek bir dağın mağarasında Âhîret’i düşünmekte iken, ehl-i dünya zulmen beni oradan çıkarıp sürgün ettiler. Hâlık-ı Rahîm ve Hakîm o sürgünü bana bir rahmete çevirdi. Emniyetsiz ve ihlâsı bozacak sebeplere maruz o dağdaki inzivayı emniyetli, ihlâslı Barla dağlarındaki halvete (yalnızlığa) çevirdi. Rusya’da esarete iken niyet ettim ve niyaz ettim ki, ömrümün sonlarında bir mağaraya çekileyim. Erhamü’r-râhimîn, bana Barla’yı o mağara yaptı, mağara faydasını verdi. Fakat sıkıntılı mağara zahmetini zayıf vücuduma yükledi.

Yalnız, Barla’da iki-üç adamda büyük vehim vardı. O vehimler sebebiyle bana eziyet verildi. Hattâ o dostlarım, güya istirahatımı düşünüyorlar. Halbuki o evham sebebiyle hem kalbime, hem Kur’ân’ın hizmetine zarar verdiler.

Hem ehl-i dünya bütün sürgünlere vesika verdiği ve canileri hapisten çıkarıp affettikleri halde, bana –zulüm olarak– vermediler. Benim Rabb-i Rahîm’im, beni Kur’ân’ın hizmetinde ziyade çalıştırmak ve bana Sözler adıyla Kur’ân nurlarını fazla yazdırmak için, dağdağasız bir surette beni şu gurbette bırakıp, bir büyük merhamete çevirdi.

Hem ehl-i dünya, dünyalarına karışabilecek bütün nüfuzlu ve kuvvetli reisleri ve şeyhleri, kasabalarda ve şehirlerde bırakıp, akrabaları dâhil herkesle görüşmeye izin verdikleri halde, beni zulmen tecrit etti, bir köye gönderdi. Hiç akraba ve hemşehrilerime –bir-iki tanesi müstesna olmak üzere– yanıma gelmelerine izin vermedi. Benim Hâlık-ı Rahîm’im o tecridi, benim hakkımda bir büyük rahmete çevirdi. Zihnimi sâfi bırakıp, gıll u gıştan (kararsızlık, fikir ve gönül darlığından) azade olarak Kur’ân-ı Hakîm’in feyzini olduğu gibi almaya vesile etti.

Hem ehl-i dünya, başlangıçta, iki sene zarfında sıradan iki mektup yazdığımı çok gördü. Hattâ şimdi bile, on veya yirmi günde veya bir ayda bir-iki misafirin sırf Âhîret için yanıma gelmesini hoş görmediler, bana zulmettiler. Benim Rabb-i Rahîm'im ve Hâlık-ı Hakîm'im o zulmü bana merhamete çevirdi ki, doksan sene manevî bir ömrü kazandıracak şu üç aylarda, beni arzu edilir bir yalnızlığa ve bir makbul bir uzlete koymaya çevirdi. **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى كُلِّ حَالٍ** (“Her hal için Allah’a hamdolsun!” işte hâl ve istirahatım böyle...³⁸⁶

RİSALE-İ NUR HİZMETİNE HÜCUMUN ASIL SEBEBİ, İMANA VE EMNİYETE HİZMET EDİYOR OLMASIDIR

Çok işaretlerle kat’î kanaatim gelmiş ki, hükümet hesabına “dinî hisleri âlet ederek dâhilde emniyeti ihlâl etmek” ithamıyla bize hücum edilmiyor. Belki bu yalancı perde altında, dinsizlik hesabına, bizim imanımız için ve imana ve emniyete hizmetimiz için bize hücum edildiğine çok hüccetlerden bir hücceti şudur ki:

Yirmi sene zarfında, Risale-i Nur’un yirmibin nüshaları ve parçalarını yirmibin adamlar okuyup kabul ettikleri halde, Risale-i Nur’un şakirtleri tarafından emniyetin ihlâlüne dair hiçbir vukuat olmamış, hükümet kaydetmemiş ve eski ve yeni iki mahkeme bulmamış. Halbuki böyle pek çok yapılan ve kuvvetli propaganda, yirmi günde vukuatlar ile kendini göstermesi gerekirdi. Demek vicdan hürriyeti prensibine zıt olarak, bütün dindar nasihatçilere uygulanabilecek lastikli bir kanunun 163. maddesi sahte bir maskedir. Zındıklar, bazı hükümet üyelerini iğfal ederek, adliyeyi şaşırtıp, bizi her halde ezmek istiyorlar. Madem hakikat budur, biz de bütün kuvvetimizle deriz:

Ey dinini dünyaya satan ve küfr-ü mutlaka düşen bedbahtlar! Elinizden ne gelirse yapınız. Dünyanız başınızı yesin ve yiyecek! Yüzer milyon kahraman başların feda oldukları bir kudsî hakikate, başımız dahi feda olsun! Her ceza ve idamınıza hazırız! Hapsin harici, bu vaziyette yüz derece dâhilinden daha fenadır. Bize karşı gelen böyle bir istibdad-ı mutlak altında hiçbir hürriyet –ne hürriyet-i ilmiye, ne hürriyet-i vicdan, ne hürriyet-i diniye– olmamasından, ehl-i namus ve diyanet ve taraftar-ı hürriyet olanlara, ya ölmek veya hapse girmekten başka bir çare kalmaz. Biz de **إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ** (Biz, Allah’ınız ve O’na dönmekteyiz. Bakara Sûresi/2: 156) diyerek, Rabb’imize dayanıyoruz.³⁸⁷

Kanun, ele bakar, kalbe bakmaz

Ehl-i dünya diyorlar ki; “Sen bizi sever misin? Beğeniyor musun? Eğer seversen, neden bize küsüp karışmıyorsun? Eğer beğenmiyorsan bize karşısın; biz, bize karşı olanları ezeriz.”

Cevap: Ben, değil sizi, belki dünyanızı sevseydim, dünyadan çekilmezdim. Ne sizi ve ne de dünyanızı beğenmiyorum. Fakat karışmıyorum. Çünkü ben başka maksattayım; başka noktalar benim kalbimi doldurmuş; başka şeyleri düşünmeye kalbimde yer bırakmamış!.. Sizin vazifeniz, ele bakmaktır, kalbe bakmak değil! Çünkü idarenizi, asayişinizi istiyorsunuz. El karışmadığı vakit, ne hakkınız var ki, hiç lâıyk olmadığınız halde “Kalb de bizi sevsin.” demeye... Kalbe karışsanız, evet, ben nasıl bu kış içinde baharı temenni ediyorum ve arzu ediyorum, fakat irade edemiyorum, getirmeye teşebbüs edemiyorum. Öyle de, dünyanın halinin salâhını temenni ediyorum, dua ediyorum ve ehl-i dünyanın ıslahını arzu ediyorum, fakat irade edemiyorum, çünkü elimden gelmiyor; bilfiil teşebbüs edemiyorum, çünkü ne vazifemdir, ne de iktidarım var.³⁸⁸

Risale-i Nur cemaatini siyasî cemiyet gibi görme sebepleri ve bu konudaki gerçek

Birincisi: Eskiden beri benim talebelerimin benimle kardeş gibi şiddetli alâkadar olmaları, bir cemiyet vehmini vermiş.

İkincisi: Risale-i Nur’un bazı şakirtlerinin, her yerde bulunan ve cumhuriyet kanunlarının müsaade ettiği, ilişmediği cemaat-i İslâmiye heyetleri gibi hareket etmelerinden bir cemiyet zannedilmiş. Halbuki o mahdut üç-dört şakirtin niyetleri cemiyet memiyet değil, belki sırf hizmet-i imaniyede hâlis bir kardeşlik ve Âhret adına dayanışmadır.

Üçüncüsü: O insafsızlar, kendileri dalâlette ve dünya-perest olduklarından ve hükümetin bazı kanunlarını kendilerine müsait bulduklarından, fikren diyorlar ki, “Her halde Said ve arkadaşları, bizlere ve hükümetin bizim nâmeşrû medenice heveslerimize müsait kanunlarına muhaliftirler. Öyleyse, muhalif bir siyasî cemiyettirler.”

Ben de derim:

– Hey bedbahtlar! Dünya ebedî olsaydı ve insan içinde dâimî kalsaydı ve insanî vazifeler yalnız siyaset olsaydı, belki bu iftiranızda bir manâ bulunabilirdi. Hem, eğer ben siyasetle işe girseydim, yüz risalede on cümle değil, belki bin cümleyi, siyasete ilişir ve kavga eder bulacaktınız. Hem farz-ı muhal olarak, eğer biz dahi sizin gibi bütün kuvvetimizle dünya maksatlarına, keyiflerine ve siyasetlerine çalışıyor olsaydık –ki

şeytan da, bunu inandırmaya çalışmıyor ve kimseye kabul ettiremez– haydi, böyle bile olmuş olsa, madem bu yirmi senede hiçbir vukuatımız gösterilmiyor ve hükümet ele bakar, kalbe bakamaz ve her bir hükümette şiddetli muhalifler bulunur; elbette, adliye kanunu ile bizleri mesul edemezsiniz! Son sözüm:

حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ

“Bana (yardımcı ve destekçi olarak) Allah kâfidir. O’ndan başka hiçbir ilâh yoktur. Ben O’na dayandım, O’na güvendim ve O, (bütün kâinatın, bütün varlıkların idare merkezi olan) Büyük Arş’ın Rabbi, (bütün kâinatın mutlak Sultanı, bütün varlıkların yegâne sığınağı, besleyip yaşatanı, koruyup gözetendir.” (Tevbe Sûresi/9: 129)³⁸⁹

Dine hizmet engellenemez, inhisar altına alınmaz, devletleştirilemez

Ehl-i dünya diyorlar ki: “Bize dinin hükümlerini ve İslâm’ın hakikatlerini öğretecek resmî bir dairemiz var. Sen hangi yetkiyle dinî yayın yapıyorsun? Sen madem sürgün yaşamaya mahkûmsun, bu işlere karışmaya hakkın yok.”

Cevap: Hak ve hakikat, inhisar (tekel) altına alınmaz! İman ve Kur’ân nasıl inhisar altına alınabilir! Siz dünyanın usûlünü, kanununu tekelinize alabilirsiniz. Fakat iman hakikatleri ve Kur’ân’ın esasları, resmî bir şekilde ve ücret karşılığında dünya muamelâtı suretine sokulmaz; belki bir İlâhî vergi olan o sırlar, hâlis bir niyetle ve dünyadan ve nefsanî hazlardan sıyrılmak vesilesiyle o feyizler gelebilir.

Hem de sizin o resmî daireniz dahi, memlekette iken beni vâiz kabul etti, tayin etti. Ben o vâizliği kabul ettim, fakat maaşını terkettim. Elimde vesikam var. Vâizlik, imamlık vesikasıyla her yerde çalışabilirim. Çünkü benim sürgünüm haksız olmuştur. Hem sürgünler madem iade edildi, eski vesikalarımın hükmü bâkidir.

İkinci olarak: Yazdığım iman hakikatlerini doğrudan doğruya nefsim'e hitab etmişim. Herkesi davet etmiyorum. Belki ruhları muhtaç ve kalpleri yaralı olanlar, o Kur’ânî ilaçları arayıp buluyorlar. Yalnız geçimim için, yeni harfler çıkmadan evvel, haşre dair bir risalemi bastırılmışım. Buna da, bana karşı insafsız eski vali, o risaleyi tetkik edip, tenkit edecek bir cihet bulamadığı için ilişemedi.³⁹⁰

***

Eğer insan yalnız bir cesetten ibaret olsa ve dünyada ölmeden dâimî kalsa, kabir kapısı kapansa ve ölüm öldürülse, vazife de yalnız askerlik ve idare memurlarına mahsus kalırsa, sözünüzde dahi bir manâ olurdu.

Fakat *madem* insan yalnız cesetten ibaret değil. Cesedi beslemek için kalb, dil, akıl, dimağ koparılıp o cesede yedirilmez, onlar imha edilmez. Onlar da idare ister.

Ve *madem* kabir kapısı kapanmıyor ve *madem* kabrin öbür tarafındaki gelecek endişesi her ferdin en mühim meselesidir. Elbette milletin itaat ve hürmetine dayanan vazifeler, yalnız milletin dünya hayatına ait içtimaî, siyâsî ve askerî vazifelerle sınırlı değildir.

Evet, yolculara seyahat için vesika vermek bir vazife olduğu gibi, ebed tarafına giden yolculara da hem vesika, hem o karanlıklı yolda nur vermek öyle bir vazifedir ki, hiçbir vazife, o vazife kadar ehemmiyetli değildir. Böyle bir vazifenin inkârı, ancak ölümün inkârıyla ve her gün **أَلْمَوْتُ حَقٌّ** (Ölüm haklıdır.) davasını, cenazelerinin mührüyle imza ve tasdik eden otuz bin şahidin şehadetini tekzip ve inkâr etmekle olur.

Madem manevî zarurî ihtiyaçlara dayanan manevî vazifeler var. Ve o vazifelerin en mühimmi, ebed yolunda seyahat için pasaport ve berzah karanlıklarında kalbin cep feneri ve saadet-i ebediyenin anahtarı olan imandır ve imanın ders verilmesi ve takviye edilmesidir. Elbette o vazifeyi yapan ilim ve ma'rifet ehli, her halde nimete nankörlük suretinde kendine verilen İlâhî nimeti ve imanlı fazileti hiçe sayıp, sefişler ve fâsıkların makamına düşmeyecektir.³⁹¹

Tam, mahza/mutlak adalet lehinde, zulüm, baskı ve istibdadın aleyhindeyim

Ben, nesebim ve hayatım itibariyle avam tabakasındayım. Ve meşrep ve fikrim itibariyle “hukuk önünde eşitlik” mesleğini kabul edenlerdenim. Ve şefkaten ve İslâmîyet'ten gelen adalet sırrı ile, burjuva denilen havas tabakasının istibdat ve tahakkümlerine karşı eskiden beri muhalefetle çalışanlardayım. Onun için bütün kuvvetimle adalet-i tâmmeye lehinde, zulüm, baskı, tahakküm ve istibdadın aleyhindeyim.³⁹²

Risale-i Nur hizmeti ve sahip bulunduğu imanlı

fazilet, tahakküm sebebi değildir. Ehl-i faziletin en mühim meşrebi, acz, fakr ve tevazu ile beşerin içtimaî hayatına karışmak tarzındadır

Evet, imanlı fazilet, tahakküme sebep olmadığı gibi, istibdat sebebi de olamaz. Tahakküm etmek, baskı kurmak, faziletsizliktir. Ve bilhassa ehl-i faziletin en mühim meşrebi, acz, fakr ve tevazu ile beşerin içtimaî hayatına karışmak tarzındadır. Lillâhil-hamd, bu meşreb üstünde hayatımız gitmiş ve gidiyor. Ben kendimde fazilet var diye övünme suretinde dava etmiyorum. Fakat İlâhî nimeti anlatma suretinde, şükretmek niyetiyle diyorum ki: Cenab-ı Hakk, fazl u keremiyle, iman ve Kur'ân ilimlerine çalışmak ve bu sahada anlayış faziletini ihsan etmiştir. Bu ihsan-ı İlâhîyi bütün

hayatımda –lillâhil-hamd– Allah’ın muvaffakiyet vermesiyle şu İslâm milletinin menfaatine, saadetine sarfederek, hiçbir vakit tahakküm, baskı sebebi yapmadığım gibi, ehl-i gafletin çoğunun talip olduğu insanların teveccühünü ve hüsn-ü kabulünü eldet etmek dahi, mühim bir sebebe binaen benim menfurumdur; onlardan [nefret ediyor ve] kaçıyorum. Yirmi sene eski hayatımı zayi ettiği için onları kendime zararlı görüyorum. Fakat Risale-i Nur’u beğenmelerine bir işaret biliyorum, onları küstürmüyorum!³⁹³

***

Ben, –fe-lillâhil-hamd– kendi kusurumu, aczimi biliyorum; değil Müslümanlar üstünde kibir-büyükleme tarzında bir hürmet makamı istemek, belki her vakit nihayetsiz kusurlarımı, hiçliğimi görüp, istiğfar ile teselli bulup, halklardan hürmet değil, dua istiyorum. Hem, zannederim benim bu yolumu benim bütün arkadaşlarım biliyorlar. Yalnız bu kadar var ki, Kur’ân-ı Hakîm’in hizmeti esnasında ve iman hakikatlerini ders verme vaktinde, o hakikatler hesabına ve Kur’ân şerefine o makamın gerektirdiği izzet ve ilmî vakarı muhafaza edip, başımı ehl-i dalâlete eğmemek için, o izzetli vaziyeti muvakkaten takınıyorum. Zannederim, ehl-i dünyanın kanunlarının haddi yoktur ki, bu noktalara karşı çıkabilisin!³⁹⁴

HÜCUMLARA MUKABELE TARZI; HÜCUMLAR KARŞISINDA RİSALE-İ NUR YOLUNUN ESASLARI

Sizin sebat ve metanetiniz, masonların ve münafıkların bütün planlarını akim bırakıyor.

Evet, kardeşlerim, saklamaya lüzum yok. O zındıklar, Risale-i Nur’u ve şakirtlerini tarikata ve bilhassa Nakşî Tarikatı’na kıyas edip, o ehl-i tarikati mağlûp ettikleri planlar ile bizleri çürütmek ve dağıtmak fikriyle bu hücumu yaptılar.

Evvelâ: Ürkütmek, korkutmak ve o yolun su-i istimallerini göstermek.

Ve ikinci olarak: O yolun rükünlerinin ve bağlılarının kusurlarını teşhir etmek.

Ve üçüncü olarak: Şakirtleri, maddecilik felsefesinin ve medeniyetinin çekici sefahet ve uyutucu lezzetli zehirleriyle ifsad ederek, aralarındaki dayanışmayı kırmak, üstadlarını ihanetlerle çürütmek ve yollarını fennin, felsefenin bazı düsturlarıyla nazarlarından düşürmektir ki, Nakşîlere ve ehl-i tarikata karşı kullandıkları aynı silah ile bizlere hücum ettiler, fakat aldandılar. Çünkü Risale-i Nur’un yolunun esası tam ihlâs, enaniyeti terk, zahmetlerde rahmeti ve elemelerde bâki lezzetleri hissedip aramak, fâni ve sefih lezzetlerde derin elemeleri göstermek ve imanın bu dünyada dahi hadsiz lezzetlere vesile olup, hiçbir felsefenin eli yetişmediği noktaları ve hakikatları ders

vermek olduğundan, onların planlarını inşâallah tam akîm bırakacak ve Risale-i Nur ise tarikatlara kıyas edilmez diye onları susturacak.³⁹⁵

Said, elinde Kur’ân tezgâhından bir elmas kılıç varken, odun parçasıyla mukabele etmez

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ، وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

Bu defaki tecavüz, her ne kadar zahiren küçükmüş ve küçültülmek isteniliyor fakat, vicdansız bir öğretmenin teşvikiyle ve iştirakiyle o memurun verdiği emir ki, “Cami içinde namazın tesbihatındayken o misafirleri getiriniz” diye jandarmalara emretmiş. Maksud da beni kızdırmak, Eski Said damarıyla bu kanun dışı, sırf keyfî muameleye karşı koymakla mukabeleye sevketmekti. Halbuki, o bedbaht bilmedi ki, Said’in lisanında Kur’ân’ın tezgâhından gelen bir elmas kılıç varken, elindeki kırık odun parçasıyla müdafaa etmez; belki o kılıcı [her zaman yaptığı gibi] böyle, [gerçeği açıklamada] kullanacaktır. Fakat jandarmaların akılları başlarında olduğu için, hiçbir devlet, hiçbir hükümet namazda, câmide vazife-i diniye bitmeden ilişmediği için, namaz ve tesbihatın bitişine kadar beklediler. Memur, bundan kızmış, “Jandarmalar beni dinlemiyorlar” diye kır bekçisini arkadan göndermiş. Fakat Cenab-ı Hakk, beni böyle yılanlarla uğraşmaya mecbur etmiyor.

Kardeşlerime de tavsiyem budur ki: Kat’î zaruret olmadan bunlarla uğraşmayınız! “Ahmaka cevap, sükûttur!” nev’inden, tenezzül edip, onlarla konuşmayınız! Fakat buna dikkat ediniz ki, canavar bir hayvana karşı kendini zayıf göstermek, onu hücumla cesaretlendirdiği gibi, canavar vicdanı taşıyanlara karşı dahi dalkavukluk etmekle zaaf göstermek, onları tecavüze sevkeder. Öyleyse dostlar uyanık ve dikkatli olmalı, tâ dostların lâkaytlıklarından ve gafletlerinden zındıka taraftarları istifade etmesinler.³⁹⁶

Hücumlar karşısında sabır ve şükür ile Kaza’ya rıza ve Kader’e teslimiyet

Kardeşlerim,

Gerçi yeriniz çok dardır, fakat kalbinizin genişliği o sıkıntıya aldırılmaz, hem yerlerimize nisbeten daha serbesttir. Biliniz; en esaslı kuvvetimiz ve dayanak noktamız, dayanışmadır. Sakın sakın bu musibetlerin verdiği sınırlılık cihetiyle birbirinizin kusuruna bakmayınız. Kısmet ve Kader’e itiraz hükmünde olan şikâyetler ve “Böyle olmasaydı şöyle olmazdı” diye birbirinizden gücenmeyiniz. Ben anladım ki, bunların hücumundan kurtulmak çaremiz yoktu, ne yapsaydık onlar hücum edecektiler. Biz, sabır ve şükür ile, Kaza’ya rıza ve Kader’e teslim ile mukabele ederek tâ İlâhî yardım

imdadımıza gelinceye kadar, az zamanda ve az amelde pek çok sevap ve hayırlar kazanmaya çalışmalıyız.Oradaki kardeşlerimizin selâmetlerine dualar ediyoruz.[397](#)

***

Madem İmam A'zam gibi en büyük müçtehidler hapis çekmiş ve İmam Ahmed ibn Hanbel gibi çok büyük bir mücahide Kur'ân'ın bir tek meselesi için hapiste pek çok azap edilmiş. Ve şikâyet etmeyerek, tam bir sabırla sebat edip, o meselelerde susmamış. Ve pek çok imamlar ve allâmeler, [kendilerine] sizlerden pek çok ziyade azap çektirildiği halde, tam bir sabır içinde şükredip sarsılmamışlar. Elbette sizler, Kur'ân'ın çok sayıda hakikatleri için pek büyük sevap ve kazanç aldığınız halde, pek az zahmet çektiğinize binler teşekkür etmek borcunuzdur.[398](#)

Hücumlar karşısında dayanışmayı korumak, enaniyeti bırakmak, ihtiyat ve soğukkanlılık ve tahriklere kapılmamak

Aziz, sıddık, sebatkâr ve vefalı kardeşlerim!

Sizi müteessir etmek veya maddî bir tedbir yapmak için değil, belki manevî dua şirketinizden daha ziyade istifade etmek için ve sizin de daha ziyade soğukkanlılığınızı, ihtiyat, sabır, tahammül ve kuvvetli dayanışmanızı muhafaza etmeniz için bir halimi beyan ediyorum ki:

Burada bir günde çektiğim sıkıntı ve azabı Eskişehir'de (hapishanede) bir ayda çekmezdim. Dehşetli masonlar, insafsız bir masonu bana musallat eylemişler, tâ hiddetimden ve işkencelerine karşı “Artık yeter!” dememden bir bahane bulup, zalimane tecavüzlerine bir sebep göstererek, yalanlarını gizlesinler. Ben, harika bir ihsan-ı İlâhî eseri olarak şükür içinde sabrediyorum ve etmeye de karar verdim.

Madem biz Kader'e teslim olup, bu sıkıntıları خَيْرُ الْأُمُورِ أَحْمَرُهَا (İşlerin en hayırlısı, en zor olanlarıdır.) sırrıyla, ziyade sevap kazanmak cihetiyle manevî bir nimet biliyoruz. Madem geçici, dünyevî musibetlerin sonları çoğunlukla ferahlı ve hayırlı oluyor; ve madem hakkal-yakîn derecesinde yakinî bir kat'î kanaatimiz var ki: Biz öyle bir hakikate hayatımızı vakfetmişiz ki, güneşten daha parlak, Cennet gibi güzel ve saadet-i ebediye gibi şirindir. Elbette biz, bu sıkıntılı haller ile, iftihar ederek, şükrederek, manevî bir mücâhede yapıyoruz diye, şikâyette bulunmamak lâzımdır.

Aziz kardeşlerim! İlk ve son tavsiyemiz, dayanışmanızı muhafaza; enaniyet, benlik ve rekabetten korunma; soğukkanlılık ve ihtiyattır.[399](#)

Hücumlar karşısında da hadiselerin güzel yanına

bakmak gerekir

“Sözleri dinleyip en güzeline tâbi olan ve fenasına bakmayanlar, İlâhî hidayete mazhar akıl sahibi onlardır.” (Zümer Sûresi/39: 18) İlâhî fermanıyla, bizler için şimdi her şeyin iyi tarafına, güzel cihetine ve ferah verecek yüzüne bakmak lâzımdır ki, manâsız, lüzumsuz, zararlı, sıkıntılı, çirkin, geçici haller, nazar-ı dikkatimizi çekip, kalbimizi meşgul etmesin. Sekizinci Söz’de bir bahçeye iki adam, biri çıkar, biri giriyor. Bahtiyarı bahçedeki çiçeklere, güzel şeylere bakar, safa ile istirahat eder. Diğer bedbaht, temizlemek elinden gelmediği halde, sadece çirkin, pis şeylere bakar, midesini bulandırır. İstirahate bedel sıkıntı çeker, çıkar gider. Şimdi beşerin içtimaî hayatının safhaları, bilhassa Yusufiye Medresesi, bir bahçe hükmündedir. Hem çirkin, hem güzel, hem kederli, hem ferahlı şeyler beraber bulunur. Akıllı odur ki, ferahlı ve güzel şeylerle meşgul olup, çirkin, sıkıntılı şeylere ehemmiyet vermez; şikâyet ve [lüzumsuz] merak yerine şükreder, sevinir.⁴⁰⁰

Sıkıntılı musibetleri hiçe indiren bir hakikatli teselli

Birinci: Zahmetin hakkımızda rahmete dönmesi.

İkinci: Kader’in adaleti içinde rıza ve teslim ferahı.

Üçüncü: Nur talebelerine Cenab-ı Allah’ın hususî inayetindeki sevinç.

Dördüncü: Musibetlerin geçici olmasından dolayı bitişlerindeki lezzet.

Beşinci: Ehemmiyetli sevaplar.

Altıncı: İlâhî “vazife”ye karışmamak.

Yedinci: En şiddetli hücumda en az meşakkat ve küçük yaralar.

Sekizinci: Diğer musibetzedelere nisbeten çok derece hafif olması.

Dokuzuncu: Nur ve iman hizmetinde şiddetli imtihandan çıkan yüksek hatırlatmaların tesirlerindeki sürur.

Dokuz adet manevî sevinçler öyle teskin edici bir merhem ve tatlı bir ilâçtır ki, tarif edilmez, ağır elemelerimizi teskin ediyor.⁴⁰¹

Risale-i Nur’a hücumda çok çeşitli cepheler ve tahriklerden sakınma

Evvelâ: Gizli düşmanlarımız hükümetin ehemmiyetli ve bir kaç vazifelisini elde edip, beni tazyik ederek, Menemen ve Şeyh Said hadisesi gibi bir hadise çıkarmak için bütün kuvvetiyle, en hassas damarlarıma dokunduracak tarzda, her desiseyi kullandılar. Gördüler ki, Eski Said yok; yenisi ise her şeye tahammül ediyor. O planı diğer

suikastlerle, meselâ, zehir vermekle değiştirdiler. Allah'ın koruması, onu da akim bıraktı. Şimdi o münafıklar, halkları benden ürkütmek ve vazgeçirmek için burada dehşetli bir propaganda ile resmen hükümetin nüfuzunu kullanıyorlar. Fakat siz hiç telâş etmeyiniz. Rabbanî inayet, devam eder. Nur'un fetihleri gittikçe artıyor, genişliyor.⁴⁰²

**Risale-i Nur ehl-i dünyanın dünyasına karışmaz;
isyan tarzında bir mukabeleye de tevessül etmez**

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ

Dünyaya karışmak arzusu bizde bulunsaydı, böyle sinek vızıltısı gibi değil, top güllesi gibi ses ve patlak verecekti. Divan-ı Harb-i Örfi'de [31 Mart sonrası kurulan Harp Mahkemesi] ve Mustafa Kemal'in hiddetine karşı Meclis Başkanlığı odasında şiddetli ve dokunaklı müdafaa eden bir adam, on sekiz sene zarfında kimseye sezdirmeden dünya entrikalarını çeviriyor diye onu itham eden, elbette bir garazla eder...

Bu meselede benim şahsımın veya bazı kardeşlerimin kusuruyla Risale-i Nur'a hücum edilmez! O, doğrudan doğruya Kur'ân'a bağlanmış! Ve Kur'ân dahi Arş-ı A'zam ile bağlıdır. Kimin haddi var, elini oraya uzatsın, o kuvvetli ipleri çözsün.

Hem bu memlekete maddî ve manevî bereketi ve fevkalâde hizmeti otuz üç Kur'ân âyetinin işaretleri, İmam Ali (radiyallâhu anh)'ın üç gaybî (gelecekle ilgili) kerameti ve Gavs-ı A'zam'ın (kuddise sirruh) kat'î haber vermesiyle tahakkuk etmiş olan Risale-i Nur, bizim âdi ve şahsî kusurlarımızla mesul olmaz, olamaz ve olmamalı! Yoksa bu memlekette hem maddî, hem manevî, telâfi edilmeyecek derecede zarar olacak.⁴⁰³ Bazı zındıkların şeytanlığıyla Risale-i Nur'a karşı çevrilen planlar ve hücumlar, inşaallah bozulacaklar. Onun şakirtleri başkalara kıyas edilmez, dağıtırılmaz, vazgeçirilmez, Cenâb-ı Hakk'ın yardımıyla mağlup edilmezler! Eğer maddî müdafaadan Kur'ân menetmeseydi, bu milletin can damarı hükmünde, umumun teveccühünü kazanan ve her tarafta bulunan o şakirtler, Şeyh Said ve Menemen hadiseleri gibi cüz'î ve neticesiz hadiselerle bulaşmazlar; Allah etmesin, eğer mecburiyet derecesinde onlara zulmedilse ve Risale-i Nur'a hücum edilse, elbette hükümeti iğfal eden zındıklar ve münafıklar, bin derece pişman olacaklar!

Kısaca, madem biz ehl-i dünyanın dünyalarına ilişmiyoruz, onlar da bizim âhiretimize, imanî hizmetimize ilişmesinler!⁴⁰⁴

Kışkırtmalara asla kapılmadan, daima asayiş ve emniyet lehinde olmak

Katiyen size beyan ediyorum ki, dinsizlik hesabına bizi ezen sizler, vatan, millet,

asayiş ve idare aleyhinde, anarşi lehinde ve müthiş bir ecnebi hesabına beni sıkıştırıp, bir sarsıntı çıkarıp, o cereyanın müdahalesini istiyorsunuz... Onun için, bütün ihanet ve hakaretlerinize beş para kıymet vermem; asayiş, idare lehinde sabır ve tahammüle karar verdim.⁴⁰⁵

Hak, daima galiptir. “Bize ceza verenler, bizim vasıtamızla imanları kurtarsalar, cezalarına da razı olurlar.”

...Bize zulmedenler, ellerinde hayat, medeniyet ve lezzeti tutup, bizi o hayat tarzına ehemmiyet vermemekle itham edip, mesul ederler, hattâ idam veya ağır ceza için hapse sokmak isterler. Fakat kanunca sebep bulamıyorlar. Biz dahi elimizde bâki hayatın başlangıcı ve perdesi olan ölümü tutup, başlarına vurup, onları uyandırmaya ve hakikî mesuliyet ve mahkûmiyetten, ebedî idam ve dâimî hücre hapsinden kurtulmalarına bütün kuvvetimizle çalışıyoruz. Hattâ Ankara’ya giden şiddetli risaleler sebebiyle en ağır ceza nefsim veritse, fakat ceza verenler o risaleler ile ölümün idamından kurtulsalar, hem kalbim, hem nefsim razı olurlar. Demek biz, onların iki cihanda yaşamalarını istiyoruz, arıyoruz. Onlar bizim ölmemizi istiyorlar, bahaneler arıyorlar. Fakat güneş gibi açık ve gözle görünür, gündüz gibi bir ölüm gerçeği, her gün insanlardan otuzbin cenaze, ehl-i dalâlet hakkında otuz bin ebedî idam, otuz bin hücre hapsi fermanlarını, ilannâmelerini gösterdiğinden, biz onlara karşı mağlûp değiliz. Ne yaparlarsa yapsınlar. فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ (Hiç kuşkusuz, Allah’ın tarafını tutanlar, onlardır galip olanlar. Mâide Sûresi/5: 56) âyeti, on iki seneden beri en acınacak mağlûbiyetimiz zamanında dahi, cifir ve ebced hesabıyla galibiyetimize aynı tarihiyle müjde ediyor. Madem hakikat budur; biz bundan sonra hem mahkemeye, hem halka diyeceğiz ki:

“Bu gözümüz önünde ve bizi bekleyen ölümün ebedî idamından ve karşımızda kapısını açıp, karşı konulmaz bir zorlamayla bizi çağıran kabrin karanlık hücre hapsinden kurtulmaya çalışıyoruz. Hem sizin de bu dehşetli ve çaresiz musibetten kurtulmanıza yardım ediyoruz. Sizin nazarınızda en büyük bir dünyevî ve siyasî mesele, bizim nazarımızda ve hakikat cihetinde kıymeti pek azdır ve o mesele bilfiil vazifesi olmayanlara faydasız, boş ve ehemmiyetsizdir, kıymeti yoktur. Fakat bizim meşgul bulunduğumuz en zarurî insanî vazife ise, herkese her zaman ciddî alâkası var. Bu vazifemizi beğenmeyenler ve kaldıranlar, ölümü kaldırmalı ve kabri kapamalı!”⁴⁰⁶

***

Hem bilirsiniz ki, hapiste size yazdığım gibi, benim idamıma hükmeden adamlar, bana

işkenceyle azap edenler, Risale-i Nur ile imanlarını kurtarsalar, şahit olunuz ki, ben, onlara [hakkımı] helâl ediyorum. Ve tarafgirlik damarıyla ihlâsa zarar gelmemek için, bu iki-üç senede dâhilden ve hariçten gelen fırtınalı cereyanlara hiç temas etmedik ve kardeşlerimi de bir derece ikaz ettim.⁴⁰⁷

Eza ve cefa edenlere karşı intikam duygusu beslememek, onların da hidayetini istemek

Bizim vazifemiz, onlar için yalnız hidayet dilemekten ibarettir. Bize eza ve cefa edenlere karşı hiçbir talebemin kalbinde zerre kadar intikam emeli beslememesini ve onlara mukabil Risale-i Nur'a sadakat ve sebatla çalışmalarını tavsiye ederim.⁴⁰⁸

Risale-i Nur'daki şefkat, mümkün oldukça bedduadan meneder

Benim ve Risale-i Nur'un yolunun, yolumuzun esası ve otuz seneden beri bir hayat düsturum olan şefkat itibariyle, bir masuma zarar gelmemek için bana zulmeden cânilere değil ilişmek, belki beddua ile de mukabele edemiyorum. Hattâ en şiddetli bir garazla bana zulmeden bazı fâsık, belki dinsiz zalimlere hiddet ettiğim halde, değil maddî, belki beddua ile de mukabeleden beni o şefkat menediyor. Çünkü o zalim gaddarın ya peder ve validesi gibi ihtiyar biçarelere veya evlâdı gibi masumlara maddî zarar gelmemek için, o dört-beş masumların hatırı sebebiyle o zalim gaddara ilişmiyorum. Bazen de hakkımı helâl ediyorum.⁴⁰⁹

ALEYHTE KONUŞMALAR VE İTİRAZLAR KARŞISINDA TAVİR

(Habil, kardeşi Kabil'e:) “Sen beni öldürmek için elini uzatsan da, ben seni öldürmek için elimi uzatacak değilim. Hiç şüphesiz ben, Âlemlerin Rabbi'nden korkarım. (Mâide Sûresi/5: 28)

(Hz. Yusuf [a.s.], kardeşlerine:) Yusuf, hemen söze girdi: “Hayır! Bugün size hiçbir kınama yok! (Ben hakkımı çoktan helâl ettim;) Allah da sizi affetsin. Çünkü O, bütün merhamet edenlerin üstünde mutlak merhamet sahibidir. (Yusuf Sûresi/12: 92)

Şimdi anlıyorum ki, Gavs-ı A'zam (Abdülkadir-i Geylanî)'de kutbiyet ve gavsiyetle beraber “Ferdiyet” dahi bulunduğundan, Âhir Zaman'da şakirtlerinin bağlandığı Risale-i Nur, o “Ferdiyet” makamının mazharıdır. Gizlenmeye lâayık olan bu büyük sır dolayısıyla, Mekke-i Mükerrerem'de dahi –farz-ı muhal olarak– Risale-i Nur'un aleyhinde bir itiraz kutb-u a'zamdan dahi gelse, Risale-i Nur şakirtlerine düşen, sarsılmayıp, o mübarek kutb-u a'zam'ın itirazını iltifat ve selâm suretinde telâkki edip,

teveccühünü de kazanmak için, itiraza sebep noktaları o büyük üstadlarına karşı izah etmek, ellerini öpmektir.⁴¹⁰

Hakaretli sözler ve Hz. Üstad'ın tavrı

İki sene evvel benim hakkımda bir müdür sebepsiz, gıyabımda, aşağılayıcı, hakaretli sözler söylemişti. Sonra bana söylediler. Bir saat kadar Eski Said damarıyla müteessir oldum. Sonra Cenab-ı Hakk'ın rahmetiyle şöyle bir hakikat kalbe geldi, sıkıntıyı giderip, o adamı da bana helâl ettirdi. O hakikat şudur:

Nefsime dedim:

– Eğer onun hakaretleri ve beyan ettiği kusurlar şahsıma ve nefsimde aitse, Allah ondan razı olsun ki, benim nefsimin ayıplarını söyler.

– Eğer doğru söylemişse, beni nefsimin terbiyesine sevkeder ve gururdan beni kurtarmaya yardımcıdır.

– Eğer yalan söylemişse, beni riyanın ve riyanın esas olan yalancı şöhretten kurtarmaya yardımcıdır. Evet ben, nefsim ile barışmamışım. Çünkü onu terbiye etmemişim. Benim boynumda veya koynumda bir akrep bulunduğunu biri söylese veya gösterse ondan darılmak değil, belki memnun olmak lâzım gelir.

– Eğer o adamın hakaretleri, benim imana ve Kur'ân'a hizmetkârlığım sıfatıma ait ise onlar bana ait değil. O adamı, beni istihdam eden Sahib-i Kur'ân'a havale ediyorum. O Aziz'dir, Hakîm'dir.

– Eğer sırf beni sövmek, tahkir etmek, çürütmek nev'inden ise, o da bana ait değil. Ben sürgünde, esir, garip ve eli bağlı olduğumdan, haysiyetimi kendi elimle düzeltmeye çalışmak bana düşmez. Belki misafir olduğum ve beni gözetim altında tutan şu köye, sonra kazaya, sonra vilâyete hükmedenlere aittir. Bir insanın elindeki esirine hakaret ediliyorsa, [buna müdahale etmek, o esirin] sahibine aittir, o, müdafaa eder. Madem hakikat budur; kalbim istirahat etti. *وَأَفْوَضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ* (Ben, işimi Allah'a bıraktım. Kuşkusuz Allah, kulları çok iyi görmektedir. Mü'min Sûresi/40: 44) dedim. O hadiseyi olmamış gibi saydım, unuttum. Fakat ne yazık ki, sonra anlaşıldı, Kur'ân, onu helâl etmemiş.⁴¹¹

Aldatılmış muarız şeyhler ve hocalar karşısında dayanışmayı koruyup, münakaşaya girmemek

Her ihtimale karşı bu sabah ihtar edilen bir meseleyi beyan etmek lâzım geldi. Bizim Kur'ân'dan aldığımız hakikatlerin güneş gibi, gündüz gibi, şüphe ve tereddüt kaldırmadığı [gerçeği karşısında], yirmi seneden beri “Acaba zındık filozoflar buna

karşı ne diyecekler ve dayandıkları nedir?” diye nefsim ve şeytanım çok araştırdılar. Hiçbir köşede bir kusur bulamadıklarından sustular. Zannedirim, çok hassas ve iş içinde bulunan nefis ve şeytanımı susturan bir hakikat, en inatçıları da susturur. Madem biz böyle sarsılmaz ve en yüksek, en büyük, en ehemmiyetli ve fiyat takdir edilmez derecede kıymetli ve bütün dünyası, canı ve cananı pahasına verilse yine ucuz düşen bir hakikatın uğrunda ve yolunda çalışıyoruz; elbette bütün musibetlere ve sıkıntılara ve düşmanlara tam bir metanetle mukabele etmemiz gerektir. Hem belki karşımıza aldanmış veya aldatılmış bazı hocalar, şeyhler ve zahirde müttakiler çıkartılır. Bunlara karşı birliğimizi, dayanışmamızı muhafaza edip, onlarla uğraşmamak lâzımdır, münakaşa etmemek gerektir.⁴¹²

Ehl-i iman ve ilmin tenkitleri ve hücumlarına karşı tam ihtiyatla beraber aldırnamak, münakaşaya girmemek

Risale-i Nur’a, daha vatana, idareye zararı dokunmak bahanesiyle tecavüz edilmez; daha kimseyi o bahaneyle inandıramazlar. Fakat cepheyi değiştirip, din perdesi altında bazı safdil hocaları veya bid’at taraftarı veya enaniyetli sofi-meşreplileri bazı kurnazlıklarla Risale-i Nur’a karşı –iki sene evvel İstanbul’da ve Denizli civarında olduğu gibi– kullanarak, Risale-i Nur’a ve şakirtlerine ayrı bir cephede tecavüz etmeye münafıklar çabalıyorlar. İnşâallah muvaffak olamazlar. Risale-i Nur şakirtleri, tam ihtiyatla beraber, bir taarruz olduğu vakitte münakaşa etmesinler, aldırmasınlar. Aldanan ehl-i ilim ve imansa, dost olsunlar, “Biz size ilişmiyoruz. Siz de bize ilişmeyiniz. Biz, ehl-i imanla kardeşiz” deyip yatıştırınlar.⁴¹³

Ehl-i ilim ve imanın garazkâr itiraz ve tenkitleri karşısında

Bu mesele yalnız şahsımla alâkalı olsaydı, ben cidden nefis-i emmâremi tam kırmak için ona minnettar olurdum. Yolumuz [itibariyle], bu zamanda hakka hizmetin bütün bütün enaniyeti terkle olabileceğine kat’î kanaatimiz olduğu gibi, yirmi senedir nefis-i emmârem ister istemez o yola itaate mecbur olmuş. Risale-i Nur ve ondan önceki eserler ve halim, buna kat’î bir delildir. Fakat garaz, inat ve bir nevi yol-meşrep taassubunu hissettiren ve gizli sırları yayma suretinde gelen itiraz ve ayıplara karşı Eski Said lisaniyla derim:

– İşte meydan! En mutaassıp âlimlerden ve en büyük velîden tut, tâ en dinsiz filozoflara ve en hassas, araştırmacı, dikkatli hikmet ehline, Risale-i Nur’daki davaları ispat etmeye hazırım ve hem de ispat etmişim ki, benim mahvıma ve idamıma

durmaksızın çalışan zındık filozoflar ve mülhidler, o davaları çürütemiyorlar ve çürütememişler.⁴¹⁴

Hız. Üstad'ın Risale-i Nur'u övmesine itirazlara cevabı

Bir zat, uzunca bir mektup yeni harflerle bana yazmış, kendisinin kim olduğunu bildirmemiş. Üç noktada şüphe edip bir nevi itiraz gibi yanlış manâ verdiği için güya bizi ikaz ediyor. Meşrebimiz münakaşa ve münazara olmadığından ve kusurumuzu hakikî olarak gösterenlerden memnun olduğumuzdan, bu meçhul zatın mektubunda üç esasın hakikatini gösterip, yanlışını tashih etmek istedim.

İkinci Mesele: Pek çok Nur talebelerinin haddimden yüz derece ziyade hüsn-ü zanlarıyla bende var zannettikleri iftihar vesilesi sıfatları, yüz defa onların hatırlarını kırıp reddetmişim. Fakat yirmi sekiz sene siyasetçilerin Risale-i Nur'un sırf imanî ve uhrevî mesleğini şimdiki medenîleşmek fikirlerine müsait görmediklerinden, yirmi sekiz senedir hapislerle, mahkemelerle, gözetlemelerle, asılsız isnatlarla Nur talebelerini ürkütmekle ve beni çürütmekle Risale-i Nur'un yayılmasını önlemeye çalışmaları karşısında emsalsiz bir vaziyete düşmüştüm. Yarım ümmî, itham altında biri olarak, Nur şakirtlerini bütün bütün kaçırmamak için, bana karşı medhi, şahsım adına reddedip, [diyordum ve diyorum]: “Medhiniz, Nurlar'a ait olabilir; gördüğünüz meziyetler benim değil, Risale-i Nur'undur. O da Kur'an-ı Hakîm'in bir hakikatinin bir tefsiridir. Ve her asırda dine ve imana tam hizmet eden mücedditler geldikleri gibi, bu acayip ve komitecilik ve dalâletin şahs-ı manevîsinin tecavüzü zamanında bir şahs-ı manevî (manevî bir şahsiyet)in müceddid olması lâzım gelir. Eski zamana benzemez. Şahıs ne kadar da harika olsa, şahs-ı manevî (manevî şahsiyet, tüzel kişilik) karşısında mağlûp olması mümkündür. Risale-i Nur'un o cihette bir nev'i müceddit olması kuvvetle muhtemel bulunduğundan, o sıfatlar –hâşâ– benim haddim değil; belki tekrar tekrar yazdığım gibi, benim hayatım, Risale-i Nur'a bir nevi çekirdek olabilir. Kur'an'ın feyziyle, Cenab-ı Hakk'ın ihsanıyla o çekirdekten Risale-i Nur'un meyveli, kıymetli bir ağaç hükmüne Cenab-ı Allah'ın icadı ile [yaratmasıyla] geçmesidir. Ben, bir çekirdektim, çürüdüm, gittim. Bütün kıymet, Kur'an-ı Hakîm'in manâsı ve hakikatli tefsiri olan Risale-i Nur'a aittir.

Üçüncü Şüphesi: *Büyük Cihad*'ın ve *Sebilürreşad*'ın neşrettiği gibi, ben ilân etmişim ki, dine, imana hizmet, Risale-i Nur'u değil dünya siyasetine, belki manevî kemalâta ve yüksek [manevî] makamlara dahi âlet edemediğim gibi, hattâ, herkesin hoş gördüğü Âhiret saadeti ve Cehennem'den kurtulmaya dahi vesile etmemeye, yalnız Allah'ın

emri[ni yerine getirmiş olma] ve rızasından başka hiçbir şeye âlet etmemeye, bu zamanda Nur’un hakikî kuvveti olan hakikî ihlâs sırrını korumaya beni mecbur etmiş ki, Sıddık-ı Ekber’in (radiyallâhu anh) “Müminler, Cehennem’e gitmemek için Allah’tan isterim, benim vücudum Cehennem’de büyüsün ki, onların yerine azap çeksin.” diye söylediği kudsî fedakârlığının bir zerresini ben de kendime kazandırmak için, “Cehennem’den iman ile birkaç adamın kurtulmaları için Cehennem’e girmeyi kabul ederim.” demişim. Zaten ibadet, Cennet’e girmek ve Cehennem’den kurtulmak için yapılmaz; [böyle yapılırsa,] bozulur. Belki Allah rızası ve ve emri olduğu için yapılır.

O meçhul zat, ilmî izzetimi firavuncuklara karşı muhafazamı bir enaniyet gibi görmüş. Nur talebelerinin hakkımda hüsn-ü zanlarını bütün bütün kırmadığımı bir benlik hayal etmiş. Ve iman hakikatlerine dair beyanlarıma talebelerin tam itimat ve kanaatlerini temin etmek fikriyle ehl-i velâyetin ve bazı âyetlerin kat’î kanaat ettiğim bine yakın emareleri ve işaretlerini açıklamaya mecbur kaldığım için bir kısmını has kardeşlerime beyan etmemi bir nev’i kendimi satma zannetmiş.

Evet, benlikleri firavunlaşmış derecede [bazılarının] imana ve Risale-i Nur’a dinsizlik hesabına hücumları zamanında onlara karşı müdafaa vaziyetimizde tevazu ve mahiyet göstermek, büyük bir cinayet ve hıyanettir. Ve o tevazu, alçalma hükmünde rezil bir ahlâk olur. Onlara karşı dinî izzeti, dinin izzetini ve ilmin şerefini muhafaza etmek için kahramancasına bir sebat, manevî bir kuvvet göstermek, acaba hiçbir yönden kendini satma olur mu? Hiçbir şöhret-perestlik ve enaniyet olur mu ki, o zat öyle vehmetmiş.

Hem Risale-i Nur’a muhtaç, imanını kuvvetlendirmek ve kurtarmak için Nurlar’ı arayanların –ki, onda üçü veya dördü şahsıma bakmayıp, Nur’daki kat’î delillerle yetindiği gibi, beş-altı tane delillerin kıymetini bilmediği için benim şahsıma bakar– “Acaba bizi kandırdı mı, yoksa hakikat mı söylüyor?” diye şahsıma karşı hüsn-ü zanlarını kırmamaya mecbur olduğumdan, şahsımın gizli fenalıklarına perde çekmek bir enaniyet olur mu? وَمَا أُبْرِيْ نَفْسِيْ اِنَّ النَّفْسَ لَآمَّارَةٌ بِالسُّوْءِ اِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّيْ (Ben, nefsimi temize çıkarmam. Çünkü nefis, dâima ve ısrarla kötülüğü emreder; meğer ki Rabbim, hususî olarak merhamet edip koruya. Yusuf Süresi/12: 53) âyet-i kerimesinin sırrıyla, nefis-i emmâreme itimat edemem. Nefis, kusursuz olmaz. Fakat şimdi ejderhalar, ifritler hükmünde dinsizlik komitelerinin hücumları ve tahribatları zamanında, müdafaamda, bende görünen o sinek kanadı kadar kusurları görmek, o hücum edenlere bir yardım hükmüne geçmektir. Ve on adet muhtaçlardan beş–altı biçareyi

Nur'un ilâçlarından mahrum etmektir. Bu nokta için ben kendi kuvvetime, meziyetime hiç itimat etmeyerek, yalnız Kur'ânî hakikat ve onun tefsiri olan iman hakikatlerindeki kuvvete dayanarak dünyaya ilân ediyorum ki: Bütün dinsizler toplansalar, ben onlara karşı çekinmeyerek meydan okuyorum. Ve başımı eğmiyorum. Ve ilmî izzetimi kırmıyorum. Eğer bu bir benlik ise, o hiçbir cihetle bana ait değil ve benlik olamaz, ancak sağlam, sarsılmaz iman olur.

Zaten ben nasıl tabiatı icad (yaratma) itibariyle, [dolayısıyla tabiatçılığı] inkâr ediyorum ve Risale-i Nur, bunu kat'î ispat etmiş. Öyle de, beşeri gurura, enaniyete, firavunluğa sevkeden iktidarı da, tabiat[çılık] gibi, inkâr ediyorum. Yalnız beşerin duası, bir fiilî dua nev'inde samimî bir ihtiyaç ile cüz'î bir kesb (kazanç) olarak, bir makbul dua hükmüne geçer. Onu da Cenab-ı Hakk kabul eder; keşifler, icatlar adıyla, beşere lâzım olan harikaları ihsan eder. [Bu hakikati] Usulü'-Din âlimleri, kat'î delillerle Kader ve insanın cüz'î iradesi bahsinde ispat etmişler. Bunun gibi, ben de aynel-yakîn (görme kesinliği) derecesinde kat'î kanaatle, Kur'ân'ın feyziyle, Risale-i Nur'un hüccetleriyle [anlamışım ki], evvelâ kendi nefsimde, sonra herkesteki benlik ve iktidarın İlâhî icat, ihsan, yardım ve muvaffak kılmanın yalnız bir perdesi olduklarını kat'î bildiğim için, Nurlar'a ve kardeşlerime ilân etmişim ki: Ben, bir çekirdekten Çürüdüm. Acz, ihtiyaç, samimî istek ve fiilî dua etmek neticesinde, Cenab-ı Erhamür-râhimîn, Risale-i Nur'u o çekirdekten yaratıp ihsan etmiş. Nur'un mektuplarındaki bütün methedici yazılar, kısımlar, o nuranî ağaca aittir. Benim hissem, katiyen, hiçbir cihette övünme olamaz. Belki, yalnız ve yalnız şükürdür. Öyleyse kâinat adedince **الْحَمْدُ لِلَّهِ**
415 الشُّكْرُ لِلَّهِ,

Bir gazetenin iftiralarına cevaplar

Yazılarının beş yönden iftira ve yalan olduğunu gördüğüm bir gazeteyi bana okudular. Böyle iftiraların hem Isparta'ya, hem neşredenlere büyük zararı var.

Birinci yalan: Nur Risalelerini okuyanlara mürid ve [Nur'un yoluna] tarikat diyerek, beni tarikat dersi vermekle itham ediyor. Halbuki beni tanıyanlar biliyorlar ki, mahkemelerde de sabit olduğu gibi, ben tarikat dersi değil, imanın, Kur'ân'ın hakikatlerini ders veriyorum. Dersimi dinleyenlere Nur talebesi denir. Mesleğimiz tarikat değil, imanın hakikatleridir.

İkinci yalanı: İftira eden gazete, başka bir gazeteyi kendine ortak etmekle, bazı yanlış tabirler karıştırmasıyla diyor ki: "Eğirdir gençleri, Said ve müridleriyle mücadeleye başladılar."

Kat'iyen bunun aslı olmadığını bütün Isparta ve Eğirdir gençleri biliyorlar. Hattâ Isparta ve Eğirdir gençleri bunu işittikleri vakit hiddetle protesto ediyorlar. Yalnız Ankara'da bulunan Eğirdirli genç olmayan bir adam, otuz sene evvel benimle görüşmesini az tenkit edasıyla yazmış. Buna "Gençler, mücadeleye başladılar." adını vermek ne kadar açık bir yalandır! Halbuki, kim olursa olsun, bütün gençlere karşı daima kardeş nazarıyla bakıyorum. Bana yahut talebelerime karşı Isparta ve Eğirdir'de hiçbir gencin mücadelesini işitmemişim.

Üçüncü iftirası: O iftira eden gazete başka birisinin diliyle diyor ki: "Said ve müridleri gizli siyaset çeviriyorlar. Emniyeti bozmak tarzında nizamları değiştirmeye çalışıyorlar."

Bunun yalan olduğuna yirmi sekiz senede beş mahkeme beraat vermesiyle gösteriyor ki, siyasetle hiçbir alâkam yok. Ve hiçbir emare bulunmaması, bunun ne kadar iftira olduğunu gösteriyor. Hattâ otuz beş seneden beri siyasetten çekildiğimi bütün dostlarım biliyorlar. Bu hakikat, mahkemeler tarafından da sabit olmuştur.

Dördüncü iftirası: Said Nursî bazı kadınlara şeytandır demiş. Bu iftiranın aslı: "Eskiden büyük şehirlerde açık-saçık, çıplaklık derecesinde, hususan yarı çıplak Hıristiyan kızları, şeytan kumandasında İslâm ahlâkına zarar veriyorlar."

İşte böyle birkaç tane açık gezenler hakkındaki bir sözü başka şekle çevirip mutlak [manâda bütün kadınlara] teşmil ederek, tabiri de çirkinleştirip kullanmak, pek çirkin ve açık bir iftiradır. "Kadınlara Muhavere" namındaki risalemde, kadınlara büyük bir hürmet, ehemmiyet ve kıymet verdiğim ortadadır. Hattâ kadınlar şefkat cihetinde erkeklerden pek ileri olduklarından, Risale-i Nur'un mühim bir esası şefkat olduğundan, bu mübarek hemşirelerimi "Muhterem Hemşirelerim" namıyla yâd ediyorum. Onların samimiyet ve ihlâslarını ziyade görüyorum.

Beşinci, hakaret mahiyetinde iftirası: Gerilemek ve irtica, yani İslâmiyet hükümlerine, ahlâkına dönmek manâsıyla "mel'un fikir" tabiri kullanması, yerküreyi titretecek kâfirce bir iftira olduğu gibi, yalnız Ispartalılara ve Nur talebelerine değil, belki âlem-i İslâm'a karşı bir ihanettir.⁴¹⁶

Risale-i Nur'a bazı Kur'ân âyetlerinin işaret ettiği gerçeğine itiraza cevap

Evet, Eskişehir hapisanesinde, dehşetli bir zamanda ve kudsî bir teselliye pekçok muhtaç olduğumuz hengâmda, manevî bir ihtarla, "Risâle-i Nur'un makbuliyetine dair eski evliyâdan şahit getiriyorsun. Halbuki, وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَابِسٌ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ

(Yaş ve kuru ne varsa apaçık bir kitapta yazılmıştır. En'am Sûresi: 59.) sırrıyla en ziyade bu meselede söz sahibi Kur'ân'dır. Acaba, Risale-i Nur'u Kur'ân kabul eder mi? Ona ne nazarla bakıyor?" denildi. O acayip soru karşısında bulundum. Ben de Kur'ân'dan yardım istedim. Birden, otuz üç âyetin açık, zahirî manâsının teferruatı nev'indeki tabakalarından olan işarî manâ tabakasında ve o işarî manâyâ dâhil bir ferдинin Risale-i Nur olduğunu ve dâhil edilmesine vesilesi olarak kuvvetli bir delil bulunduğunu bir saat zarfında hissettim. Ve bir kısmını bir derece açık ve ayrıntılı ve bir kısmını kapalı ve özet halde gördüm. Kanaatimde hiçbir şüphe, vehim ve vesvese kalmadı. Ben de, ehl-i imanın imanını Risale-i Nur'la muhafaza niyetiyle o katî kanaatimi yazdım ve has kardeşlerime, mahrem tutulmak şartıyla verdim.

Ve o risalede, biz demiyoruz ki, ayetin zahirî ve tek manâsı budur, ki hocalar, "doğruluğu şüpheli" desin. Hem dememişiz ki, âyetteki işarî manânın tamamı budur. Belki diyoruz ki, açık, zahirî manânın altında çok sayıda manâ tabakaları var. Bir tabakası da işarî ve remzî manâdır. Ve o işarî manâ da bir bütündür ki, her asırda cüzleri, kısımları vardır. Risale-i Nur dahi bu asırda o işarî manâ tabakasının bütünlüğünden bir parça, bir ferttir. Ve o ferдин Allah tarafından bilhassa nazara alındığına ve ehemmiyetli bir vazife göreceğine eskiden beri âlimler arasında geçerli bir cifer ve matematik ilmi temelinde işaretler, belki deliller gösterilmiş. Bunlar, bırakın âyetlerin açık ve zahirî manâlarını incitmek, belki Kur'ân'ın mucizeliğine ve belâğatına hizmet ediyor. Bu nev'i gaybî işaretlere itiraz edilmez. Ehl-i hakikatin, Kur'ân'ın nihayetsiz işaretlerinden had ve hesaba gelmeyen istihraç (çıkarım)larını inkâr edemeyen, bunu da inkâr etmemeli ve edemez. Amma benim gibi ehemmiyetsiz bir adamın elinde böyle ehemmiyetli bir eserin ortaya çıkmasını garip bulup, uzak görerek, itiraz eden zat, eğer buğday tanesi kadar çam çekirdeğinden dağ gibi çam ağacını yaratmanın İlâhî azamet ve kudrete delil olduğunu düşünse, elbette bizim gibi mutlak acz ve fakr içinde, hem böyle şiddetli ihtiyaç zamanında böyle bir eserin ortaya çıkmasını, "İlâhî rahmetin sınırsız genişliğine delildir." demeye mecbur olur.

Ben, sizi ve itirazcıları Risale-i Nur'un şeref ve haysiyetiyle temin ediyorum ki, bu işaretler ve evliyânın imalı haberleri, remizleri beni daima şükre, hamde ve kusurlarımdan istiğfara sevketmiş. Bunların hiçbir vakitte, hiçbir dakika, nefs-i emmâreme övünme ve gurur sebebi olacak bir enaniyet ve benlik vermediğini size bu yirmi sene hayatımın göz önündeki tezahürleriyle ispat ediyorum.

Evet, bu hakikatle beraber, insan, kusurlardan, unutmadan, karıştırmaktan uzak değildir. Benim bilmediğim çok kusurlarım var. Belki de fikrim karışmış, risalede

hatalar da olmuş. Fakat, Kur'ân'ın kudsî harflerinin yerine beşerin tercümesini koyma perdesi altında, noksan harflerle, yeni yazı altında Kur'ân'ın tahrifini, ehl-i dalâletin fasit te'villerinin âyetlerin açık ve zâhir manâ ve hükümlerini incitmelerini görmüyormuşçasına, biçare, mazlum bir adamın, kardeşlerinin imanını kuvvetlendirmek maksadıyla Kur'ân'ın bir mucize nüktesini beyan ettiği için, iman hizmetine bezginlik ve durgunluk verecek derecede itiraza ne demeli? Oysa değil öyle zatlar, belki zerre miktar insafi bulunan itiraz edemez, etmemeli.

Şahsen hayretime sebeptir ki, itiraz eden o zat, benim ilim tahsil silsilemde en mühim üstadım olan Şeyh Fehim'in (k.s.) talebesi, yine en ziyade bağlı bulunduğum İmam-ı Rabbanî'nin (r.a.) [yolunun] bir talebesi olduğu halde, herkesten ziyade kusurlarıma, eski karışık hayatlarıma, taşkınlıklarına bakmayarak, bütün kuvvetiyle imdadıma koşmak lâzımken, ne yazık ki, ondan sızan bir itiraz, bazı zayıf arkadaşlarımız için bir bezginlik ve durgunluk, ehl-i dalâlet nezdinde ise bir senet hükmüne geçtiğini çok teessüfle işittik.⁴¹⁷

Talebelerin Hz. Üstad'ı övmelerini tenkide cevap

Evet, Nur şakirtleri biliyorlar ve mahkemelerde delillerini göstermişim ki, şahsıma değil bir makam, şan, şeref ve şöhrat vermek ve uhrevî, manevî bir mertebe kazandırmak, belki bütün kanaat ve kuvvetimle ehl-i imana bir iman hizmeti yapmak için, değil yalnız dünya hayatımı ve fâni makamları, belki –lüzum olsa– Âhiret hayatımı ve herkesin aradığı uhrevî bâki mertebeleri feda etmeyi, hattâ Cehennem'den bazı biçareleri kurtarmaya vesile olmak için –lüzum olsa– Cennet'i bırakıp Cehennem'e girmeyi kabul ettiğimi hakikî kardeşlerim bildiği gibi, mahkemelerde dahi bir cihette ispat ettiğim halde, beni [şahsî makam, şan, şeref, şöhrat ve mertebe peşinde olmakla] itham [ve dolayısıyla] Nur ve iman hizmetime bir ihlâssızlık isnat etmek ve Nur'ların kıymetlerini düşürmek, milleti onun büyük hakikatlerinden mahrum etmek demektir.

Dünyadaki ehl-i dalâlete meydan okuyan; iman hizmeti yolunda hem dünyevî, hem –lüzum olsa– uhrevî hayatını feda eden; mahkemelerde dava ettiği gibi, birtek iman hakikatini dünya saltanatıyla değiştirmeyen; siyasetten ve siyasî denebilecek maddî ve manevî mertebelerden ihlâs sırrı ile bütün kuvvetiyle kaçan; yirmi sene emsalsiz işkencelere tahammül edip siyasete –yolu, çizgisi itibarıyla– tenezzül etmeyen; kendini nefsi itibarıyla talebelerinden çok aşağı bilen ve onlardan daima himmet ve dua bekleyen ve kendi nefsinin çok biçare ve ehemmiyetsiz itikat eden bir adam hakkında, bazı hâlis kardeşlerin, Risale-i Nur'dan aldıkları fevkalâde iman kuvveti sebebiyle

onun tercümanı olan o biçareye, tercümanlık münasebetiyle Nurlar'ın bazı faziletlerini hususî mektuplarında isnat etmeleri; hiçbir siyaset hatırlarına gelmeyerek, âdete binaen, insanlar sevdiği âdi bir adama da “sultanımsın, velînîmetimsin” demeleri nev'inden yüksek makam vermeleri ve haddinden bin derece ziyade hüsn-ü zan etmeleri ve eskiden beri makbul kitapların sonlarında mübalâğa ile medhiyeler ve takrizler (takdir yazıları) yazılması gibi, eskiden beri üstad ve talebeler arasında câri ve itiraz edilmeyen makbul bir âdetle teşekkür manâsında pek fazla medh ü senada bulunmaları, bu bedbahtların dünyayı ebedî gibi görmeleri ve herkesi kendileri gibi “Din'i ve imanı dünyaya âlet ediyor” kuruntusu taşımalarından hareketle, herhangi bir şekilde suç sayılabilir mi?⁴¹⁸

[367](#) Şualar, “14. Şua”, s. 367.

[368](#) Şualar, “14. Şua”, s. 341.

[369](#) Kastamonu Lâhikası, s. 108.

[370](#) Şualar, “12. Şua”, s. 281.

[371](#) Emirdağ Lâhikası-1, s. 22.

[372](#) Emirdağ Lâhikası-1, s. 275.

[373](#) Şualar, “12. Şua”, s. 264–265.

[374](#) Mektubât, “16. Mektup, Zeyl”, s. 76–77.

[375](#) Buhari, “Zekât” 63; Müslim, “Hacc” 426; Tirmizî, “Cennet” 2.

[376](#) Şualar, “13. Şua”, s. 284–285.

[377](#) Şualar, “13. Şua”, s. 297.

[378](#) Kastamonu Lâhikası, s. 101-102.

[379](#) Şualar, 13. Şua, s. 312–313.

[380](#) Şualar, 13. Şua, s. 314–315.

[381](#) Kastamonu Lâhikası, s. 175.

[382](#) Emirdağ Lâhikası-1, s. 21.

[383](#) Kastamonu Lâhikası, s. 102.

[384](#) Şualar, “13. Şua”, s. 291.

[385](#) Şualar, “14. Şua”, s. 511-512.

[386](#) Mektubât, “13. Mektup”, s. 46-47.

[387](#) Şualar, “12. Şua”, s. 272.

[388](#) Mektubât, “16. Mektup”, s. 71–72.

[389](#) Şualar, “12. Şua”, s. 269–270.

[390](#) Mektubât, “16. Mektup”, s. 72.

[391](#) Lem'alar, “22. Lem'a, 3. İşaret”, s. 215–216.

[392](#) Lem'alar, “22. Lem'a, 2. İşaret”, s. 213–214.

[393](#) Lem'alar, “22. Lem'a, 2. İşaret”, s. 215.

[394](#) Lem'alar, “22. Lem'a, 3. İşaret”, s. 216.

[395](#) Şualar, “13. Şua”, s. 292–293.

[396](#) Mektubât, “28. Mektup, 4. Risale”, s. 407–408.

[397](#) Şualar, 13. Şua, s. 300.

[398](#) Lem'alar, “26. Lem'a, 16. Reca,” s. 323.

[399](#) Şualar, 13. Şua, s. 302.

[400](#) Şualar, “14. Şua”, s. 499-500.

[401](#) Şualar, “14. Şua”, s. 520.

[402](#) Emirdağ Lâhikası-1, s. 137.

[403](#) Bu istida, Kastamonu zelzelesinden yirmi gün evvel yazılmıştı. Risale-i Nur bereketiyle her vilâyetten ziyade âfattan

mahfuz kalmıştı. şimdi âfat başladı ve davamızı tasdik etti.

[404](#) şualar (2007, “12. şua”, s. 264.

[405](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 118-119.

[406](#) şualar, “13. şua”, s. 330.

[407](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 260.

[408](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 72.

[409](#) şualar, “14. şua”, s. 362.

[410](#) *Kastamonu Lâhikası*, s. 165.

[411](#) *Mektubât*, “16. Mektup”, s. 67.

[412](#) şualar, 13. şua, s. 305-306.

[413](#) *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 96-97.

[414](#) *Sikke-i Tasdik-i Gaybî*, s. 53.

[415](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 135-138.

[416](#) *Emirdağ Lâhikası-2*, s. 175-176.

[417](#) şualar, “15. şua”, s. 664-666.

[418](#) şualar, “14. şua”, s. 77-78.

Sekizinci Bölüm

RİSALE-İ NUR'DA MANEVÎ TERBİYE ADINA BAZI DÜSTURLAR

NEFS-İ EMMÂREYİ TE'DİP İÇİN

Daima nefsin ayıbını görmeli

Evet, nefsini beğenen ve nefesine itimat eden, bedbahttır. Nefsinin ayıbını gören, bahtiyardır. Fakat bazen olur ki, nefs-i emmâre, ya levvâmeye [kendini kınayan nefis] veya mutmainneye döner, fakat silâhlarını ve cihazlarını sınırlara devreder. Sınırlar ve damarlar ise, o vazifeyi ömrün sonuna kadar görür. Nefs-i emmâre çoktan öldüğü halde, onun eserleri yine görünür. Çok büyük asfîyâ ve evliyâ var ki, nefisleri mutmainne iken, nefs-i emmâreden şikâyet etmişler. Kalbleri gayet selim ve münevver iken, kalb hastalıklarından vâveyla etmişler. İşte bu zatlardaki nefs-i emmâre değil, belki sınırlara devredilen nefs-i emmârenin vazifesidir. Hastalık ise, kalbî değil, belki hayalî bir hastalıktır.⁴¹⁹

Kendi nefsini beğenen, seven, başkasını sevemez. Hep övülmek ister ve bu da başkalarının yanında soğuk kaçar. Uhrevî amellerine de riya girmekle, kazanma kuşağında iken kaybeden olur

Arınmamış nefs-i emmâresi bulunmak şartıyla kendi nefsini beğenen ve seven adam, başkasını sevmez. Eğer zâhirî sevse de, samimî sevemez, belki ondaki menfaatini ve lezzetini sever. Daima kendini beğendirmeye ve sevdirmeye çalışır ve kusuru nefesine almaz; belki avukat gibi kendini müdafaa eder ve hep temize çıkarır. Mübalâğalarla, belki yalanlarla nefsini över, kötülük ve günahıtan temize çıkararak âdeta takdis eder [kutsar] ve derecesine göre مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوِيَهُ ([Baksana] hevâ ve hevesini ilâh edinen kimse[ye]! Furkan Sûresi/25: 43) âyetinin bir tokadını yer.

Hep kendini övüp, övülmek ve sevilmeğe istemesi ise, tepki çeker ve soğuk muameleye maruz bırakır, soğuk düşürür. Hem uhrevî amellerde ihlâsı kaybeder, onlara riyayı

karıştırır. Âkıbeti görmeyen, neticeleri düşünmeyen ve hazır lezzete müptelâ olan, hisse ve nefsin hevasına mağlûp olup, yolunu şaşırılmış hissini fetvasıyla, bir saat lezzet için bir sene hapiste yatar. Bir dakika gurur veya intikam yüzünden on sene ceza görür. Âdeta ders aldığı Amme Cüzü'nü bir tek şekerlemeye satan hevai bir çocuk gibi, elmas kıymetinde bulunan iyiliklerini, hissini okşamak, hevasını memnun etmek ve hevesini tatmin etmek için, ehemmiyetsiz cam parçaları hükmündeki lezzetlere, enaniyetlere vasıta edip, kârlı işlerde kaybeden olur.

اللَّهُمَّ احْفَظْنَا مِنْ شَرِّ النَّفْسِ وَالشَّيْطَانِ وَمِنْ شَرِّ الْجِنَّ وَالْإِنْسَانِ

(Allah, bizi nefis ve şeytanın şerrinden ve cinlerin ve insanların şerrinden korusun.)⁴²⁰

Nefs-i emmâreye te'dip silleleri

İkinci Fıkra: Sen ey mağrur nefsim! Üzüm ağacına benzersin. Övünme, gururlanma! Salkımları o ağaç kendi takmamış, başkası onları ona takmış.

Üçüncü Fıkra: Sen ey riyakâr nefsim! “Dine hizmet ettim.” diye gururlanma. إِنَّ اللَّهَ لِيُؤَيِّدَ هَذَا الدِّينَ بِالرَّجُلِ الْفَاجِرِ (Allah bu dini, günahkâr biriyle de güçlendirir.)⁴²¹ Sırrınca, nefsin temizlenmiş olmadığı için, belki sen kendini o günahkâr kişi bilmelisin. Hizmetini, kulluğunu, ibadetlerini geçen nimetlerin şükürü, fitrî vazifen, yaratılış görevin ve Yaradan'ın bir sanat eseri olmanın neticesi bil, kendini beğenmekten ve riyadan kurtul!

Dördüncü Fıkra: Hakikat ilmini, hakikî hikmeti istersen, Cenab-ı Hakk'ın ma'rifetini kazan. Çünkü bütün varlıkların hakikatleri, Cenab-ı Allah'ın Hakk isminin şuaları, İsimleri'nin tezahürleri ve Sıfatları'nın tecellileridir. Maddî ve manevî, cevherî (öze ait), arazi (cismî, bedenî) her bir şeyin, her bir insanın hakikati, birer İsm'in nuruna dayanır ve hakikatine istinat eder. Yoksa hakikatsiz, ehemmiyetsiz bir surettir. Yirminci Söz'ün sonunda, şu sırra dair bir nebze bahsi geçmiştir.

Ey nefis! Eğer şu dünya hayatına âşıkısan, iştihak duyuyorsan, ölümden kaçırıyorsan, kat'iyen bil ki, hayat zannettiğin haller, yalnız bulunduğun dakikadır. O dakikadan evvel bütün zamanın ve o zaman içindeki dünyevî şeyler, artık o dakikada meyyittir, ölmüştür. O dakikadan sonra bütün zamanın ve onun içindekiler, o dakikada yoktur, hiçtir. Demek, güvendiğin maddî hayat, yalnız bir dakikadır. Hattâ bir kısım ehl-i tetkik, “Bir âşire (birkaç saniye)dir, belki bir ân-ı seyyâle (geçiveren bir an)dır.” demişler. İşte şu sırdandır ki; bazı ehl-i velâyet, dünyanın dünya cihetiyle yokluğuna hükmetmişler.

Madem böyledir, nefisî–maddî hayatı bırak; kalb, ruh ve sırrın hayat derecelerine çık,

bak, ne kadar geniş bir hayat daireleri var. Senin için ölü olan geçmiş, gelecek, onlar için diridir, canlıdır ve mevcuttur.

Ey nefsim!.. Madem öyledir, sen dahi kalbim gibi ağla, bağır ve de ki:

Fâniyim, fâni olanı istemem!

Âcizim, âciz olanı istemem!

Rûhumu Rahmân'a teslim eyledim, gayr istemem!

İsterim, fakat bir yâr-ı bâki isterim.

Zerreyim, fakat bir Şems-i Sermed (Batmayan Güneş) isterim.

Hiç-ender-hiç (hiçlik içinde hiç)im, fakat bu varlıkları birden isterim!⁴²²

ALLAH'A GİDEN EN KESTİRME VE EN EMİN YOL

Cenab-ı Hakk'a ulaşacak yollar pek çoktur. Bütün hak yollar, Kur'ân'dan alınmıştır. Fakat bu yolların bazısı, bazısından daha kısa, daha selâmetli, daha kapsamlı oluyor. O yollar içinde, kıt anlayışıyla Kur'ân'dan istifade ettiğim, “acz, fakr, şefkat ve tefekkür” yoludur.

Evet acz dahi, aşk gibi, belki daha sağlam, daha selâmetli bir yoldur ki, kulluk yoluyla mahbubiyete (Allah tarafından sevmeye) kadar gider.

Fakr dahi, Rahmân ismine ulaştırır.

Hem şefkat dahi, aşk gibi, belki daha keskin ve daha geniş bir yoldur ki, Rahîm ismine ulaştırır.

Hem tefekkür dahi, aşk gibi, belki daha zengin, daha parlak, daha geniş bir yoldur ki, Hakîm ismine ulaştırır.

Şu yol, gizli zikri benimsemiş tarikatlar benzeri “letâif-i aşere (on lâtife)” gibi on basamak değil; açık zikri benimsemiş tarikatlar gibi “nüfus-u seb'a (yeni nefis),” yedi mertebeye atılan adımlar değil, belki “dört basamak”tan ibarettir. Tarikattan ziyade hakikattir, Şeriat'tır. Yanlış anlaşılmasın; acz, fakr ve kusurunu, Cenab-ı Hakk'a karşı görmek demektir. Yoksa öyle olmak, öyle görünmek veya halka göstermek demek değildir.

Şu kısa yolun evradı: Sünnet'e uymak, farzları işlemek, büyük günahları terketmektir. Ve bilhassa, namazı ta'dil-i erkân ile (her rüknünü tam yerine getirerek) kılmak ve namazın arkasındaki tesbihatı yapmaktır.

Birinci basamağa, فَلَا تُزَكُّوا أَنْ فَسَكُمْ (Nefislerinizi temize çıkarmayın, kendinizi hatasız, günahsız görmeyin. Necm Sûresi/53: 32) âyeti işaret ediyor.

İkinci basamağa, وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ (Allah'ı unutup da, Allah'ın da kendilerine kendilerini unutturduğu kimseler gibi olmayın! Haşır Sûresi/59: 19) âyeti işaret ediyor.

Üçüncü basamağa مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ (Sana gelen her bir iyilik Allah'tandır. Başına gelen her bir fenalık ise nefisindedir. Nisâ Sûresi/4: 79) âyeti işaret ediyor.

Dördüncü basamağa, كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ (O'nun Vechi [Zâtı ve rızası] dışında her şey yok olup gitmeye mahkûmdur. Kasas Sûresi/28: 88) âyeti işaret ediyor. Şu dört basamağın kısa bir izahı şudur ki:

Birinci basamakta: فَلَا تَزْكُوا أَنْفُسَكُمْ âyeti işaret ettiği gibi, tezkiye-i nefis etmemek (nefsi temiz ve günahsız görmemek). Zira insan, cibilliyeti ve fitratı hasebiyle nefsinin sever. Belki evvelâ ve bizzat yalnız zâtını sever, başka her şeyi nefesine feda eder. Ma'bûd'a lâayık bir tarzda nefsinin metheder. Ma'bûd'a lâayık bir tenzih ile nefsinin ayıplardan tenzih ve tebrî eder (temize çıkarır). Kusurları elden geldiğince kendine lâayık görmez ve kabul etmez. Nefsinin, ona tapınır tarzda şiddetle müdafaa eder. Hattâ, fitratına konan ve Ma'bûd-u Hakikî'nin hamd ve tesbihi için ona verilen cihazları ve kabiliyetleri, kendi nefsinin sarfederek هَوَيْهِ (Heva ve heveslerini ilâhî edinen kimse –Furkan Sûresi/25: 43; Câsiye Sûresi/45: 23) manâsına dâhil olur. Kendini görür, kendine güvenir, kendini beğenir.

İşte şu mertebede, şu basamakta onun tezkiyesi, tathiri (temizlenmesi): Onu tezkiye etmemek, tebrî etmemek (kesinlikle temiz ve günahsız, hatasız görmemek)tir.

İkinci basamakta: وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ dersini verdiği gibi; kendini unutmuş, kendinden haberi yok. Ölümü düşünse, başkasına verir. Yok olmaya doğru gitme ve zevali görse, kendine almaz. Ve külfet ve hizmet makamında nefsinin unutmak, fakat ücret alma ve hazlardan istifade makamında nefsinin düşünmek, şiddetle nefsinin tutmak, nefis-i emmârenin işidir.

Şu makamda tezkiyesi, tathiri (temizlenmesi), terbiyesi, şu halin aksidir. Yani, nefsinin unutma içinde unutmamak. Yani, nefsinin hazlarda ve arzulara unutmak, fakat ölümden ve hizmette düşünmektir.

Üçüncü basamakta: مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ dersini verdiği gibi; nefis, nefis olmanın hususiyeti olarak, daima iyiliği

kendinden bilip, övünmeye ve kendini beğenmeğe girer. Bu basamakta, nefsinde yalnız kusuru, eksigi, aczi ve fakrı görüp, bütün iyiliklerin, güzelliklerin ve kemalâtın Fâtır-ı Zülcelâl tarafından kendisine ihsan edilmiş nimetler olduğunu anlayıp, övünme yerinde şükür ve övülme yerinde hamdetmektir.

Şu mertebede tezkiyesi, *قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّيْهَا* (Muhakkak kurtulmuştur o nefsi [enaniyet ve Allah'a isyan kirinden] temizleyip, [kulluk toprağında] geliştiren. Şems Sûresi/91: 9) sırrıyla şudur ki, kemalini kemalsizlikte, kudretini aczde, servetini fakrda bilmektir.

Dördüncü basamakta: *كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ* dersini verdiği gibi, nefis, kendini serbest, bağımsız ve bizzat var bilir. Ondan bir nevi rabblık dava eder. Ma'bûd'una karşı düşmanca bir isyanı taşır.

İşte gelecek şu hakikati idrak etmekle ondan kurtulur. Hakikat şudur ki: Her şey, nefsinde, manâ-yı ismiyle (kendine bakan yanıyla) fânidir, kayıptır, sonradan olmadır, yoktur. Fakat manâ-yı harfiyle (başkasını gösterir özelliğiyle), Sâni-i Zülcelâl'in İsimleri'ne ayna olmak cihetiyle ve vazifesi bulunmak ve sorumluluk itibariyle görendir, görülendir, hissedendir, hissedilendir, vardır, var kılınandır.

Şu makamda tezkiyesi ve tathiri şudur ki: Kendini var bilmede, varlığında yokluğu; yokluğunda, kendini yok bilmede varlığı vardır. Yani kendini bilse, kendisine varlık verse, kâinat kadar yokluk karanlıkları içindedir. Yani şahsî varlığına güvenip, Hakikî Vareden'den gaflet etse, yıldız böceği gibi olan şahsî varlık ışığı, nihayetsiz yokluk karanlıkları ve ayrılıklar içinde bulunur, boğulur. Fakat enaniyeti (ben davasını) bırakıp, zâtı ve nefsi itibariyle hiç olduğunu ve Hakikî Vareden'in bir tecelli aynası bulunduğunu gördüğü vakit, bütün varlıkları ve nihayetsiz bir vücûdu kazanır. Zira bütün varlıkların İsimleri'nin cilvelerine mazhar bulunduğu Zât-ı Vâcibü'l-Vücûd'u bulan, her şeyi bulur.

Netice: Şu acz, fakr, şefkat, tefekkür yolundaki dört basamağın izahı, hakikatin ilmine, Şeriat'ın hakikatine, Kur'ân'ın hikmetine dair olan (önceki) yirmi altı adet Sözler'de geçmiştir. Yalnız şurada bir-iki noktaya kısa bir işaret edeceğiz. Şöyle ki:

Evet, şu yol, daha kısadır. Çünkü dört hatve (basamak, dört mertebe)dir. Acz, elini nefisten çekse, doğrudan doğruya Kadîr-i Zülcelâl'e verir. Halbuki en keskin yol olan aşk, nefisten elini çeker, fakat mecazî bir âşık yapışır. Ancak onun yok olup gitmesini bulduktan, [tam idrakten] sonra Hakikî Sevgili'ye gider.

Hem şu yol, daha sağlam, daha selâmetlidir. Çünkü onda nefsin şatahât (olmadık iddiaları) ve yüksekte uçma davaları bulunmaz. Çünkü acz, fakr ve kusurdan başka nefsinde bulmuyor ki, haddinden öte geçsin.

Hem, bu yol daha umumî ve cadde-i kübrâ (ana, büyük cadde)dir. Çünkü kâinatı ehl-i Vahdeti'l-Vücûd (Varın, Varlığın Birliği savunucuları) gibi, sürekli huzuru kazanmak için yokluğa mahkûm zannedip, لَا مَوْجُودَ إِلَّا هُوَ (Başka var yok, ancak O var) diye hükmetmeye; veyahut ehl-i Vahdeti'ş-Şühûd (Şahid Olunanın Birliği savunucuları) gibi, daimî huzur için kâinatı mutlak unutmaya hapsedilip mahkûm gibi hayal edip, لَا مَشْهُودَ إِلَّا هُوَ (Başka şahit olunan yok, ancak O var.) demeye mecbur olmuyor. Belki Kur'ân, kâinatı yokluktan ve hapisten gayet açık olarak kurtarmıştır. Dolayısıyla (Allah yolunun yolcusu), bunlardan gözünü çevirip, varlıkları kendileri hesabına hizmetten azlederek, Fâtır-ı Zülcelâl hesabına istihdam edip, Essmâ-i Hüsnâ'sına mazhariyet ve aynalık vazifesinde kullanarak, onlara manâ-yı harfî (harfler gibi, kendini değil de, başkasını [yazanı] gösteren şeyler) nazarıyla bakıp, mutlak gafletten kurtulup, daimî huzura girmektir. Her şeyde Cenab-ı Hakk'a bir yol bulmaktır.

Kısaca: Varlıkları varlıklar hesabına hizmetten azlederek, onlara manâ-yı ismiyle (mevcudiyetleri kendinden ve kendileri için varlarmış gibi, kendileri adına) bakmamaktır.⁴²³

NEFSİ TEZKİYE, KALBİ TASFİYE, RUHU TENMİYE (İNKİŞAF ETTİRME) ADINA PIRLANTA TAVSİYELER

**Hayatım, Yaratan'ın kudret, servet ve rahmetine
aynadır, bildim**

Hayatım, acz ve zaafıyla, fakr ve ihtiyacıyla hayatı Yaratan'ın kudret ve kuvvetine, servet ve rahmetine aynalık eder. Evet, nasıl ki açlığın dereceleriyle yemeğin lezzet dereceleri, karanlığın mertebeleriyle ışığın mertebeleri ve soğğun ölçüleriyle sıcaklığın dereceleri bilinir; öyle de, hayatımdaki hadsiz acz ve fakr ile hadsiz ihtiyaçlarımı gidermek ve hadsiz düşmanlarımı defetmek noktasında Hâlık'ımın hadsiz kudret ve rahmetini bildim; isteme, dua, sığınma, eğilme ve kulluk vazifesini anladım ve aldım.⁴²⁴

**En bahtiyar odur ki, dünya için Âhiret'i unutmasın; âhiretini dünyaya feda
etmesin**

Dünya madem fânidir.

Hem madem ömür kısadır.

Hem madem gayet lüzumlu vazifeler çoktur.

Hem madem ebedî hayat burada kazanılacaktır.

Hem madem dünya sahipsiz değil.

Hem madem şu dünya misafirhanesinin gayet Hakîm ve Kerîm bir Müdebbir (Yaratan'ı, Bakan'ı, İdare Eden)'i var.

Hem madem ne iyilik ve ne de fenalık cezasız kalmayacaktır.

Hem madem لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا (Allah, kimseye kapasitesinin üstünde bir sorumluluk yüklemeyiz. Bakara sûresi/2: /286) sırrınca teklif-i mâ lâ-yutak (takat ötesi teklif) yoktur.

Hem madem zararsız yol, zararlı yola tercih edilir

Hem madem dünyevî dostlar ve rütbelere, kabir kapısına kadardır.

Elbette en bahtiyar odur ki, dünya için Âhîret'i unutmasın; âhîretini dünyaya feda etmesin; ebedî hayatını dünya hayatı için bozmasın; lüzumsuz, boş şeylerle ömrünü telef etmesin; kendini misafir telâkki edip, misafirhane sahibinin emirlerine göre hareket etsin; ve selâmetle kabir kapısını açıp, ebedî saadete girsin.⁴²⁵

Cenab-ı Hakk, iyilikler içinde peşin bir mükâfat ve fenalıklar içinde yine peşin bir ceza koymuştur

Bu parça, çok kıymetlidir.

Cenab-ı Hakk, kemâl-i kereminden, merhametinden ve adaletinden, iyilikler içinde peşin bir mükâfat ve fenalıklar içinde yine peşin bir ceza koymuştur. İyiliklerin içinde Âhîret'e ait sevapları andıracak manevî lezzetler, kötülüklerin, günahların içinde Âhîret'in azabını hissettirecek manevî cezalar yerleştirmiştir.

Meselâ, mü'minler arasında muhabbet, ehl-i iman için güzel bir iyiliktir. O iyilik içinde Âhîret'in maddî sevabını andıracak manevî bir lezzet, bir zevk, bir kalb inşirahı yerleştirmiştir. Herkes kalbine müracaat etse bu zevki hisseder.

Meselâ, mü'minler arasında düşmanlık, bir kötülüktür, günahdır. O kötülük içinde kalb ve rûhu sıkıntılarla boğacak bir vicdan azabını yüce gönüllü ruhlara hissettirir. Ben kendim, belki yüz defadan fazla tecrübe etmişim ki, bir mü'min kardeşe düşmanlık vaktinde, o düşmanlıktan öyle bir azap çekiyordum; şüphe bırakmıyordu ki, bu kötülüğüme peşin bir cezadır, çektiriliyor.

Meselâ, hürmete lâyık zatlara hürmet ve merhamete lâyık olanlara merhamet ve hizmet, bir iyiliktir. Bu iyilikte Âhîret'teki sevabını hissettirir derecede öyle bir zevk, lezzet vardır ki, hayatını feda etmek derecesine o hürmeti, o merhameti yerine getirir.

Validenin çocuğa merhametindeki şefkat vasıtasıyla kazandığı zevk ve mükâfat, hayatını o merhamet yolunda feda etmek derecesine gider. Yavrusunu kurtarmak için aslana saldıran bir tavuk, hayvanlar milletinde bu hakikate bir misaldir. Demek, merhamet ve hürmette peşin bir mükâfat var; himmeti (hedefi, gayreti) yüksek ve yüce gönüllü insanlar onları hisseder ki, kahramanca bir vaziyet alıyorlar.

Hem meselâ, hırs ve israfta öyle bir ceza var ki, şikâyetli, meraklı, manevî ve kalbî bir ceza insanı sersem eder. Ve haset ve kıskançlıkta öyle peşin bir ceza var ki, o haset, haset edeni yakar. Hem tevekkül ve kanaatte öyle bir mükâfat var ki, o lezzetli peşin sevap, fakirlik ve muhtaçlığın belâsını ve elemiini ortadan kaldırır.

Hem meselâ, gurur ve kibirde öyle ağır bir yük var ki, mağrur adam herkesten hürmet ister ve istemek sebebiyle çekilmez hale gelmekle, daima azap çeker. Evet, hürmet verilir, istenilmez. Hem meselâ, tevazuda ve enaniyeti terketmede öyle lezzetli bir mükâfat var ki, ağır bir yükten ve kendini soğuk beğendirmekten kurtarır.

Hem meselâ, suizan ve sû-i te'vilde (kötü düşünüp, kötüye yormada) bu dünyada peşin bir ceza var. "Men dakika dukka" (Çalma kapımı, çalarlar kapını) kaidesiyle, suizan eden, suizanna maruz olur. Mü'min kardeşinin hareketlerini sû-i te'vil edenlerin hareketleri, yakın bir zamanda sû-i te'vile uğrar, cezasını çeker.

Ve bunun gibi, bütün güzel ve kötü ahlâk, huylar, bu ölçüye göre ölçülmeli. Ben İlâhî rahmetten ümit ederim ki, bu zamanda Risale-i Nur'dan tezahür eden Kur'ân'ın manevî mucizeliğini zevkeden zatlar, bu manevî zevkleri hissederler; onlar, inşâallah kötü ahlâka müptelâ olmayacaklardır.⁴²⁶

Mâlik-i Hakikî'den gaflet, nefsin firavunluğuna sebep olur

Arkadaş! Mâlik-i Hakikî'den gaflet, nefsin firavunluğuna sebep olur. Evet, tasarrufu altında bulunan bütün eşyanın Mâlik-i Hakikî'sini unutan, kendisini kendisine mâlik zannederek, hakimiyet sahibi olduğu vehmine kapılır. Ve başkaları da, bilhassa sebepleri, kendisine kıyas ile hakim ve mâlik defterine kaydeder. Ve buradan hareketle, Allah'ın mülkünü, malını kendilerine taksim ederek, İlâhî ahkâma karşı mücadeleye ve çatışmaya girer.

Halbuki Cenâb-ı Hakk tarafından insanlara verilen benlik ve hürriyet, Ulûhiyet sıfatlarını anlamak üzere bir kıyas birimi olma vazifesini görüyor. Maalesef iradeyi kötüye kullanmakla, hakimiyet ve bağımsızlığa âlet ederek, tam bir firavun olur.

Arkadaş! Bu ince hakikat, bütün açıklığıyla şöyle bana göründü ki: Gaflet suyu ile bitip, büyüyen benlik, Hâlık'ın sıfatlarını anlamak için bir kıyas ölçüsüdür. Çünkü

insanlar görmedikleri şeyleri kıyas ve temsillerle bilirler. Meselâ: Bir adam Cenab-ı Hakk'ın kudretini anlamak için bir taksimde bulunur: “Buradan buraya benim kudretimdir, bundan o yanı da O'nun kudretindedir.” diye vehmî bir çizgi çizmekle meseleyi anlar. Sonra mevhum (hayalî) hattı bozar, hepsini de ona teslim eder. Çünkü nefis, özüne mâlik olmadığı gibi, cismine de mâlik değildir. Cismi, ancak acayip bir İlâhî makinedir. Kaza ve Kader kalemiyle ezeli Kudret, (bir cilveciği) o makinede çalıştırıyor. Öyleyse insan, o firavunluk davasından vazgeçmekle, mülkü Mâlik'ine teslim etsin, emanete hıyanet etmesin! Eğer hıyanetle bir zerreyi nefisine isnat ederse, Allah'ın mülkünü katı, cansız sebeplere taksim etmiş olacaktır.⁴²⁷

Kalb ile rûhun hastalığı nisbetinde felsefe ilimlerine meyil ve muhabbet artar

Arkadaş! Kalb ile rûhun hastalığı nisbetinde felsefe ilimlerine meyil ve muhabbet ziyade olur. O hastalık da, aklî ilimlerle meşguliyet nisbetindedir. Demek manevî olan hastalıklar, insanları aklî ilimlere teşvik ve sevkeder. Ve aklî ilimlerle meşgul olan, kalbî hastalıklara müptelâ olur.

Ve yine, dünyanın iki yüzünü gördüm:

Bir yüzü: Az çok zâhirî bir ünsiyet, bir güzelliği varsa da, bâtını ve içi daimî bir vahşetle doludur.

İkinci yüzü: Dış yüzü itibariyle kısmen vahşetli ise de, iç yüzü itibariyle daimî bir ünsiyetle doludur. Kur'ân-ı Azîmüşşân, nazarları Âhîret'e bitişik olan ikinci yüze yönlendirir. Birinci yüz ise Âhîret'in zıttı olup, yokluğa bitişiktir.

Ve yine, mümkün (yaratılmış) varlıkların da iki yüzü vardır:

Birisi: Enaniyet sebebiyle varlıktır. Bu ise, yokluğa gider ve yokluğa döner.

İkincisi: Enaniyetin terkiyle yokluktur. Bu ise Vâcibü'l-Vücûd'a bakar, bir varlık kazanır. O halde, varlık istersen yok ol ki, varlığı bulasın!⁴²⁸

Dört ciddî hastalık ve tedavi yolları

Birinci Hastalık: “Yeis (ümitsizlik)”tir.

Arkadaş! Amele ve taate (ibadetlere) muvaffak olamayan, azaptan korkar, yeise düşer. Böyle bir ümitsizin gözüne, dinî meselelere aykırı en küçük ve zayıf bir emare, kocaman bir delil görünür. Böyle birkaç emareyi elde eder etmez, diğer emarelerin sevkiyle isyan ilanında bulunup, İslâm dairesinden çıkar, şeytanın ordusuna katılır. Dolayısıyla, amele ve taate muvaffak olamayanlar, yeise düşmemek için şu âyete müracaat etsin:

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ

جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

(Benden naklen) de ki: “Ey, bizzat kendi aleyhlerine olarak (inançta, isyanda) haddi aşan ve kendilerine verdiğim duygu, meleke ve kabiliyetleri boşa sarfeden kullarım! Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyiniz. Çünkü Allah, bütün günahları bağışlar. Hiç şüphesiz O, Ğafûr (günahları çok bağışlayan)dır; Rahîm (hususî rahmeti pek bol olan)dır. Zümer Sûresi/39: 53.

İkinci Hastalık: “Ucub (kendini beğenme)”dir.

Arkadaş! Yeise düşen adam, azaptan kurtulmak için dayanacak bir noktayı aramaya başlar. Bakar ki, bir miktar iyilikleri ve kemalâtı var, hemen o kemalâtına bel bağlar. Güvenerek der ki: “Bu kemalât beni kurtarır, yeter.” diye bir derece rahat eder. Halbuki amellere güvenmek, ucub (kendini beğenme)dir; insanı dalâlete atar. Çünkü insanın, yaptığı kemalât ve iyiliklerde hakkı yoktur; onlar, onun mülkü değildir, onlara güvenemez. Hem, insanın vücudu ve cesedi bile onun değildir. Çünkü kendisinin yaptığı bir eser değildir. O vücudu yolda bulmuş, buluntu olarak sahiplenmiş de değildir. O vücut, kıymeti olmayan şeylerden diye yere atılmış ve insan da onu almış değildir. Ancak o vücut, kendindeki garip sanat, acayip nakışların şahitliğiyle, bir Sâni-i Hakîm’in kudret elinden çıkmış kıymetli bir hane olup, insan o hanede emaneten oturur. O vücutta yapılan binlerce tasarruftan ancak bir tane insana aittir.

Ve yine, sebepler içerisinde en şerefli, en kuvvetli ve irade sahibi insan iken, iradî fiiller adıyla kendisine mal zannettiği fiillerin, meselâ yeme, içme gibi en sıradan fiillerin bile işlenmesinde, ancak yüz parçasından bir parçası insana aittir.

Ve yine, insanın elindeki irade pek dardır. His [veya lâtife]lerinin en geniş hayal olduğu halde, o hayal, akıl ve aklın meyvelerini kuşatamaz. Bunlar bu kadar büyük iken, nasıl irade dairen içine alıp, onlarla övünürsün?

Ve yine, sen şuurunda olmadan [ve iradene dahil bulunmadan], senin lehine ve aleyhine çok fiiller cereyan etmektedir. O fiiller şuur [ve irade] gerektiren fiiller oldukları halde, senin şuurun [ve iraden] haricinde cereyan ettiklerinden sabit olur ki, o fiillerin fâili, mutlak şuur sahibi bir Sâni’dir. Ne sen [o fiillerin] sahibisin ve ne senin vasıtaların, sebeplerin. Öyleyse, mâlikiyet davasından vazgeç. Kendini iyilikler, güzellikler ve kemalâta masdar olduğunu zannetme. Ve kat’iyen bil ki, senden sana yalnız noksan ve kusur vardır. Çünkü iradeni kötüye kullanmakla, sana verilen kemalâtı bile değiştiriyorsun. Senin hanen hükmünde bulunan cesedin bile emanettir. Sendeki

güzelliklerin hepsi sana hediyedir; kötülüklerin, günahların ise senin kazancındır. Öyleyse, “لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ (Güç ve kuvvet ancak Allah’ındır); الْحَمْدُ (Mülk O’nun; hamd O’nun içindir.)” de.

Üçüncü Hastalık: “Gurur”dur.

Evet, gurur ile insan maddî ve manevî kemalât ve güzelliklerden mahrum kalır. Eğer gurur sebebiyle başkaların kemalâtına tenezzül etmeyip, kendi kemalâtını kâfi ve yüksek görürse, o insan noksandır. Böyle insanlar, malûmat ve keşiflerini daha yüksek görmekle, büyük selef âlimlerimizin irşadları ve keşiflerinden mahrum kalırlar. Ve vehimlere maruz kalarak, bütün bütün çizgiden çıkarlar. Halbuki büyük selef âlimlerimizin, mürşidlerin kırk günde yaptıkları bir keşfi, bunlar kırk senede bulamazlar.

Dördüncü Hastalık: “Suizan”dır.

Evet insan, hüsn-ü zanna memurdur. İnsan, herkesi kendisinden üstün bilmelidir. Kendisinde bulunan kötü ahlâkı, suizan sebebiyle başkalara teşmil etmesin [onlarda da aynı kötü ahlâk var sanmasın]. Ve başkaların bazı hareketlerini –hikmetini bilmediğinden– kötü görmesin. Öyleyse, büyük seleflerimizin hikmetini bilmediğimiz bazı hallerini beğenmemek, suizandır. Suizan ise, içtimaî hayata hem maddî, hem manevî açıdan büyük zarardır.⁴²⁹

Ruhu fasit, kalbi hasta olanlardan başka kimse dünyanın yükünün altına girmez

Şu gördüğün dünyayı, bütün lezzetleriyle, sefahetleriyle, safalarıyla pek ağır ve büyük bir yük gördüm. Ruhu fasit, kalbi hasta olanlardan başka kimse o ağır yükün altına giremez. Çünkü bütün kâinatla alâkadar olmaktansa ve her şeyin minnetine girmektense ve bütün sebepler ve vasıtalara el açıp ihtiyaç arzetmektense, bir Rabb-i Vâhid, Semî ve Basîr’e (Her şeyi duyan, gören bir Rabb’e) iltica etmek daha rahat ve daha kârlı değil midir?⁴³⁰

Şöhret, rıyanın ta kendisidir ve kalbi öldüren zehirli bir baldır

Ey şan ve şerefi, nam ve şöhreti isteyen adam! Gel, o dersi benden al. Şöhret, rıyanın ta kendisidir ve kalbi öldüren zehirli bir baldır. Ve insanı insanlara kul ve köle yapar. O belâ ve musibete düşersen رَاجِعُونَ إِلَيْهِ وَإِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ (Biz, Allah’ınız ve O’na dönmekteyiz. Bakara sûresi/2: 156) de, o belâdan kurtul.⁴³¹

Dünyanın pisliklerinden temizlenmek için bir gusül lâzımdır

Bil ey aziz! Kabir, Âhîret âlemine açılmış bir kapıdır. Arka (Âhîret) tarafı rahmettir; ön (dünya) tarafı ise azaptır. Bütün dost ve sevgililer, o kapının arka tarafında duruyorlar. Senin de onlara katılma zamanın gelmedi mi? Ve onlara gidip, onları ziyaret etmeye iştiyakın yok mudur? Evet, vakit yaklaştı. Dünyanın pisliklerinden temizlenmek için bir gusül lâzımdır. Yoksa onlar, bu pislikler sebebiyle tiksineceklerdir.

Eğer “İmam Rabbanî Ahmed Farukî bugün Hindistan’da hayattadır.” diye ziyaretine bir davet vuku bulsa, bütün zahmetlere ve tehlikelere katlanarak ziyaretine gideceğim. Madem öyle, İncil’de “Ahmed”, Tevrat’ta “Ahyed”, Kur’ân’da “Muhammed” ismiyle anılan, iki cihanın güneşi, kabrin arka tarafında milyonlarca Farukî Ahmedler etrafında olarak sâkindir. Onların ziyaretlerine gitmek için niye acele etmiyoruz? Geri kalmak hatadır.

Âhîret’te seni kurtaracak bir eserin olmadığı takdirde, fâni dünyada bıraktığın eserlere de kıymet verme.

Şu esaslara dikkat lâzımdır:

- 1– Allah’a kul olanın her şey hizmetindedir, emrindedir. Olmayana her şey düşmandır.
- 2– Her şey, Kader ile takdir edilmiştir. Kısmetine razı ol ki, rahat edesin.
- 3– Mülk, Allah’ındır. Sende emaneten duruyor. O emaneti ebedîleştirip, senin için muhafaza edecek. Sende kalırsa, hiç karşılıksız yok olur gider.
- 4– Devam olmayan bir şeyde lezzet yoktur. Sen gidicisin, dünya da gidicidir, halkın dünyası da gidicidir, kâinatın şu mevcut şekli de gidicidir. Bunlar, saniye, dakika, saat ve gün gibi birbirini takiben ölüme gidiyorlar.
- 5– Âhîret’te seni kurtaracak bir eserin olmadığı takdirde, fâni dünyada bıraktığın eserlere de kıymet verme.⁴³²

Yaratan’ı razı etti isen, o kâfidir; halkın rızasını tahsile lüzum yoktur

Ey nefis! Eğer takva ve salih amel ile Hâlık’ını razı etti isen, o kâfidir; halkın rızasını tahsile lüzum yoktur. Eğer halk da Allah’ın hesabına rıza ve muhabbet gösterirlerse, iyidir. Şayet onlarınki dünya hesabına olursa kıymeti yoktur. Çünkü onlar da senin gibi âciz kullardır. Bununla birlikte, ikinci şıkkı takip etmekte [halkın rızasını talepte] gizli şirk olduğu gibi, onu elde etmek de mümkün değildir. Evet, bir maslahat için sultana müracaat eden adam, sultanı razı etmiş ise, o iş görülür. Etmemiş ise halkın lehte aracılık yapmasıyla çok zahmet olur. Her halükârda yine sultanın izni lâzımdır. İzni de rızasına bağlıdır.⁴³³

Evradı açıktan okuma, gizli okuma

Bu gece evrad ile meşgul olurken nöbetçiler ve başkalar işitiyorlardı. Kalbime geldi ki: Acaba bu açıktan okuma, sevabını noksan etmiyor mu? diye telaş ettim. Hücetü'l İslâm İmam-ı Gazalî'nin meşhur bir sözü hatıra geldi. O demiş: “Bazen açıktan okuma, çok defa gizli ve sessiz okumadan daha ziyade faziletli olur.” Yani aşikâre yapmakta başkalar ya istifade veya taklit edecekse; veya gafletten uyanmaya sebep olacaksa; veya dalâlette ve sefahette inatla ısrar edenler karşısında İslâm'ın şiarlarını, dinî izzetini, onurunu göstermek gibi bir hizmet görecekse, bilhassa bu zamanda ve ihlâs dersini tam alanlarda değil sadece riya, belki gizli sunîlik, sunî tavırlar karışmamak şartıyla, açıktan okumak çok ziyade sevaplı olabilir diye bir teselli buldum.⁴³⁴

Hazlarını bırakıp, iman hizmetine koşmanın eşsiz fazileti

Sizin hapis meyveleriniz, benim nazarımda Firdevs (Cenneti) meyveleri gibi hoştur, kıymetlidir. Benim sizler hakkındaki büyük ümitlerimi ve davalarımı tasdik edip, hakikat olduğunu gösterdiği gibi, dayanışmanın kuvvetini de pek güzel gösterdi. O mübarek kalemler birleştikçe, üç–dört elif (1)lerin birleşmesi gibi üç–dört yüz (3–400) kıymetini bu kadar ağır baskılar altında ortaya koydu. Ve bu karmakarışık şartlar altında birliğinizi muhafaza eden hâlet-i ruhiye, dünkü davamı ispat ediyor.

Evet –temsilde hata yok– nasıl ki büyük bir velî, küçük bir Sahabî kadar İslâmî hizmetlerde Ehl-i Sünnet'çe mevki almadığı gibi, aynen öyle de, “Bu zamanda iman hizmetinde nefsinin hazlarını bırakıp, mahviyet ile dayanışma ve birliği muhafaza eden bir hâlis kardeşimiz, bir velîden ziyade mevki alıyor.” diye kanaatim gelmiş ve siz, daima bu kanaatimi takviye ediyorsunuz. Cenab-ı Hakk, sizlerden ebediyen razı olsun, âmîn.⁴³⁵

Riyaya dair üç mühim nokta

Birincisi: Farz ve vaciplerde, İslâmî şiarlarda, Sünnet-i Seniyye'ye uymada ve haramların terkinde riya giremez; bunları açıkta yapmak, riya olamaz. Meğer, imanında çok büyük zaaf buluna ve fitraten riyakâr ola. Belki, İslâmî şiarlara temas eden ibadetleri açıkta yapmak, onları gizlemekten çok derece daha sevaplı olduğunu Hücetü'l-İslâm İmam Gazalî (radiyallâhu anh) gibi zatlar beyan ediyorlar.⁴³⁶ Diğer nafileleri gizlemek çok sevaplı olduğu halde, şiarlara temas eden, özellikle de böyle bid'atlar zamanında Sünnet'e uymanın şerefini gösteren ve böyle büyük günahlar içinde haramların terkinde takvayı sergilemek, değil riya, belki gizlemekten pek çok derece daha sevaplı ve hâlistir.

İkinci nokta: Riyaya insanları sevkeden sebeplerin:

Birincisi: İman zaafıdır. Allah'ı düşünmeyen, sebeplere perestiş eder; halklara kendini satmakla riyakârane vaziyet alır. Risale-i Nur şakirtleri, Risale-i Nur'dan aldıkları kuvvetli tahkikî iman dersiyile sebeplere ve insanlara kulluk noktasında bir kıymet, bir ehemmiyet vermiyorlar ki, ibadetlerinde, kulluklarında onlara gösterişle riyakârlıkta bulunsunlar.

İkinci sebep: Hırs, tamah ve fakirlik zaafı noktasında insanların teveccühünü çekmeye yönelik riyakârane vaziyet almaya sevk ediyor.

Risale-i Nur'un şakirtleri, iktisat, kanaat, tevekkül ve kısmetine rıza gibi, Risale-i Nur'un dersinden aldıkları iman izzeti, inşaallah onları riyaadan ve dünya menfaatleri için kendini satmaktan meneder.

Üçüncü sebep: Şöhret hırsı, hubb-u câh (halkların gözünde mevki sahibi olma arzusu), makam sahibi olmak, emsaline üstün gelmek gibi hisler ve insanlara iyi görünmek, suni davranışlarla (haddinden fazla kendine ehemmiyet verdirmek) ve zorlama tavır ve davranışlarla (lâyık olmadığı yüksek makamlarda görünmek) tarzını takınmakla riya yapar.

Risale-i Nur şakirtleri, “ene (ben)”i “nahnü (biz)”le değiştirdikleri, yani enaniyeti bırakıp, Risale-i Nur dairesinin manevî şahsiyeti hesabına çalıştıkları; “ben” yerine “biz” dedikleri ve ehl-i tarikatin fenâ fi'ş-şeyh (şeyhte fâni olma), fenâ fi'r-Rasûl (Rasûl'de fâni olma) ve nefis-i emmâreyi öldürmek gibi riyaadan kurtaran vasıtaların bu zamanda birisi de “fenâ fi'l-ihvan”, yani şahsiyetini kardeşlerinin manevî şahsiyeti içinde eritip öyle davrandıkları için, inşaallah, ehl-i hakikatin riyaadan kurtulmaları gibi, bu sırla onlar da kurtulurlar.

Üçüncü nokta: [Şahsı değil de,] dinî vazifeler itibariyle insanlar nezdinde kabul görmek ve vazife makamının gerektirdiği yüksek tavırlar ve vaziyetler, kendini satma ve riya sayılmaz ve sayılmamalı. Meğer o adam, o vazifeyi kendi enaniyetine tâbi edip, kullana.

Evet, bir imam, imamet vazifesinde tesbihatı açıktan yapar, duyurur; bu, hiçbir cihette riya olamaz. Fakat vazife haricinde o tesbihatı aşikâre halklara işittirmeye riya girebildiği için, gizlisi daha sevaplıdır.

Risale-i Nur'un hakikî şakirtleri, dinî yayınlarında ve hizmetlerinde, Sünnet'e uymaktaki ibadetlerinde ve büyük günahları terketmekteki takvâlarında Kur'ân hesabına vazifeli sayılırlar. İnşaallah riya olmaz. Meğer ki Risale-i Nur'a, başka bir dünyevî

maksat için girmiş ola. Daha yazılacaktı, fakat bir durma hâli kesti.⁴³⁷

Evlenme ve mirasta günümüzle ilgili olarak Kader'in iki fetvası

Sual: Risale-i Nur'la alâkalı bazı zatlara acıdım. “Pederinin malından [miras] hakkı üçte iki iken, o haktan kısmen mahrumiyete Kader-i İlâhî neden müsaade etti?”

Cevap: Peder ve vâlidenin şefkatlerine mukabil kayıtsız şartsız kemâl-i hürmet ve itaat lâzımken, Şu asırda, öyle acayip bir aşılama, ekseriyetle o hakikî hürmet ve itaat bozulduğundan, oğullar, [ebeveynin mirasından] üçte iki almaktan zulmen mahrum edildiler. Kader, onların kusuru sebebiyle buna müsaade etti. Kızlar ise, gerçi başka cihetlerde kusurları çok, fakat zafiyetlerinden dolayı himaye edici ve şefkatli ellere ziyade muhtaç bulduklarından, hürmetlerini, peder ve vâlidelerine karşı ihtiyaçlarını hassasiyetle bir cihette ziyadeleştirdiklerinden, Kader, beşerin zalim eliyle, kardeşlerinin kısmen haklarını, şimdilik onlara vermeye müsaade etti.

Sual: Bazı dindar zatların, dünyaya meyilli haremleri (hanımları) yüzünden ziyade sıkıntı çekmeleri nedendir? Bu havalide o nevi hadiseler çoktur.

Cevap: O dindar zatlar, dindarlıkları sebebiyle [evlenirken], kadınların bu serbestliği zamanında öyle serbest kadınlar vasıtasıyla dünyaya girişmelerinden dolayı, o kadınların eliyle tokat yemelerine Kader müsaade etti.⁴³⁸

Ramazan'da yapılan dualar

Bu mübarek Ramazan-ı Şerif'teki dualar, ihlâsı bulmak şartıyla, inşaallah, makbuldür.⁴³⁹

İman ve tasdikte iki ana cadde

Evet ben, Hülâsatü'l-Hülâsa'yı okuduğum zaman, koca kâinat nazarımda bir zikir halkası oluyor. Fakat her varlık türünün lisanı çok geniş olmasından, fikir yoluyla İlâhî İsimler'i ve Sıfatlar'ı ilmî-yakîn ile [ilmî kesinlik içinde] tam anlayabilmek için akıl çok çabalıyor, ancak sonra tam görebiliyor. İnsan hakikatine baktığı vakit, o kapsamlı ölçüde, o küçük haritacıkta, o doğru numûnecikte, o hassas mizancıkta, o enaniyet hassasiyetinde öyle kat'î, şuhudî (bizzat şahit olmaya dayalı) ve iz'anî (idrak üzerine oturan) bir vicdan, bir tatmin, bir iman ile o Sıfatları ve İsimler'i tasdik eder. Hem çok kolay, hem hazır yanındaki aynasında hiç uzun bir fikrî seyahate muhtaç olmadan tahkikî imanı kazanır ve **إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَىٰ صُورَةِ الرَّحْمَنِ** (Allah, insanı Rahmân'ın suretinde yaratmıştır.) sözünün hakiki bir manâsını anlar. Çünkü Cenab-ı Hakk hakkında suret muhal olmasından, suretten maksat sîrettir, ahlâk ve sıfatlardır.

Evet, nasıl ki ehl-i tarikat, enfüste (insanın bilhassa iç varlığında ve gizli zikirle) ve âfakta (dış dünyada ve açıktan zikir yoluyla) Allah ma'rifetine ulaşmak için iki yol takip etmişler ve en kısa, en kolay, en kuvvetli ve tatmin edici yolunu enfüsî yolculukta, yani kalbinde kalbî gizli zikirde bulmuşlar. Aynen öyle de, yüksek ehl-i hakikat dahi, sadece bilgi ve tasavvur değil, belki ondan çok yüce ve kıymetli olan iman ve tasdikte, iki cadde ile hareket etmişler.

Biri: Kâinat kitabını mütalâa ile, Âyetü'l-Kübrâ, Hizbü'n-Nuriye ve Hülâsatü'l-Hülâsa gibi dış dünyaya bakmaktır.

Diğeri: Ve en kuvvetli ve hakkal-yakîn (tecrübî kesinlik) derecesinde vicdanî ve hissî, bir derece şühudî olan (şahit olmaya dayalı) insan hakikat ve haritasını, beşer benliğinin fihristini ve nefsin mahiyetini mütâlâa ile imanın şüphesiz ve vesvesesiz mertebesine çıkmaktır ki, bizzat Allah'ın kuluna yakınlığı ve O'nu Kendisi'ne yaklaştırmasına ve peygamberliğe vâris olmaya bakar. Ve iman adına enfüsî tefekkür hakikatinin bir parçası, Otuzuncu Söz'de "Ene" ve "Enaniyet" bahsinde, Otuz Üçüncü Mektub'un "Hayat Penceresi"nde ve "İnsan Penceresi"nde ve bazı parçaları da Nur'un diğer parçalarında bir derece beyan edilmiş.⁴⁴⁰

Nefsi tam susturan gerçekler

Bu sıkıntılı zamanda nefsim sabırsızlıkla beni ta'ciz ederken, bu fıkra onu tam susturdu; şükrettirdi, size de faydası olur diye takdim edilen bu fıkra, başımın yanında asılı duruyor.

1. Ey nefsim! Yetmiş üç sene, yüzde doksan adamdan ziyade zevklerden hisseni almışsın. Daha hakkın kalmadı.

2. Sen, peşin ve fâni zevklerin bekasını arıyorsun; onun için, onun zevaliyle ağlamaya başlıyorsun. Kör hissiyatınla bu yanlışımin tam tokadımı yersin. Bir dakika gülmeye bedel, on saat ağlıyorsun.

3. Senin başına gelen zulümler ve musibetlerin altında Kader'in adaleti var. İnsanlar, senin yapmadığın bir işle sana zulmediyorlar; fakat Kader, senin gizli hataların sebebiyle, o musibet eliyle seni hem terbiye, hem hatana keffâret ediyor.

4. Hem, yüzer tecrübenle, ey sabırsız nefsim, kat'î kanaatin gelmiş ki, zâhirî musibetler altında ve neticesinde İlâhî yardımın çok tatlı neticeleri var.

وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ (Olur ki, siz bir şeyden hoşlanmazsınız da, o şey hakkınızda hayırlıdır. Bakara Sûresi/2: 216) çok katî bir hakikati ders veriyor. O dersi daima hatıra getir. Hem, feleğin çarkını çeviren İlâhî kanun, senin hatırın için o

pek geniş Kader kanunu değiştirilmez.

5. مَنْ أَمِنَ بِالْقَدَرِ أَمِنَ مِنَ الْكَدْرِ (Kader'e inanan, kederden emin olur.)⁴⁴¹ kudsî düştürünü kendine rehber et; hevesli akılsız çocuklar gibi, geçici, ehemmiyetsiz lezzetlerin peşinde koşma.

Düşün ki, fâni zevkler sana manevî elemeler, teessüfler bırakıyor; sıkıntılar, elemeler ise, bilâkis manevî lezzetler ve uhrevî sevaplar veriyor. Sen divane olmazsan, geçici lezzeti yalnız şükür için arayabilirsin. Zaten lezzetler şükür için verilmiş.⁴⁴²

Unutkanlık sebebi ve unutkanlığa karşı

Risale-i Nur talebelerinden bir genç hâfız, pekçok adamların dedikleri gibi dedi: “Bende unutkanlık hastalığı artıyor, ne yapayım?” Dedim: “Mümkün oldukça nâmahreme bakma.” Çünkü rivayet var: İmam-ı Şâfiî'nin (r.a.) dediğı gibi, “Harama bakmak, unutkanlık verir.”

Evet, ehl-i İslâm'da harama bakmak arttıkça nefsin hevesleri heyecana gelip, vücudunda sû-i istimaller ile israfa girer; haftada birkaç defa gusle mecbur olur. Ondan, tibben kuvve-i hafızasına zaaf gelir. Evet, bu asırda açık-saçıklık yüzünden, husûsen bu sıcak memleketlerde o kötü bakıştan sû-i istimaller, umumî bir unutkanlık hastalığını netice vermeye başlıyor. Herkes, az-çok o şikâyeti yapıyor. İşte, bu umumî hastalığın artmasıyla, hadis-i şerifin verdiğı müthiş bir haberin te'vili ucunda görünüyor. Ferman etmiş ki:

“Âhir Zaman'da hâfızların göğsünden Kur'ân çıkarılıp alınıyor, çıkıyor, unutuluyor.” Demek bu hastalık dehşetlenecek, Kur'ân'ı ezberlemeye set çekilecek; o hadisin te'vilini gösterecek.⁴⁴³

Namaz tesbihâtı ve Risale-i Nur dairesinde birlikte çalışmak

Namaz tesbihâtının sırrına göre: nasıl ki namazdan sonra tesbih, zikir ve tehlil (Lâ ilâhe illa'llah) ile muazzam bir Muhammedî (a.s.m.) hatmede zikir ve tesbihte bulunmak ve yeryüzü kadar geniş bir Ahmedî hamd halkası dairesine tasavvur ve niyetle girmek feyiz alma vesilesi ise, ben ve biz de, Risale-i Nur'un geniş ders dairesinde ve nurlar halkasında ders alan, dua eden ve çalışan binler masum dillerin ve mübarek ihtiyarların dualarına ve salih amellerine hissedar olmak ve dualarına âmin demek hükmünde olarak, onlarla mesafe ve mekânları aşarak, hayalen omuz omuza, diz dize bulunmak hayaliyle, niyetiyle ve tasavvuruyla kendimizi sınırsız bahtiyar biliyoruz.⁴⁴⁴

Şeytanın, karşısında çok dikkatli olmak gereken mühim bir hilesi

Şeytanın mühim bir hilesi, insana kusurunu itiraf ettirmemektir. Tâ ki, istiğfar ve Allah'a sığınma yolunu kapasın. Hem insan nefsinin enaniyetini tahrik edip, tâ ki nefis kendini avukat gibi müdafaa etsin; âdeta kusurdan uzak bilsin.

Evet, şeytanı dinleyen bir nefis, kusurunu görmek istemez; görse de, yüz yorum ile yorumlatır. وَعَيْنُ الرَّضَا عَنْ كُلِّ عَيْبٍ كَلِيلَةٌ (Rıza gözü, hiçbir ayıbı görmez.) sırrıyla: Nefsine rıza nazarıyla baktığı [ondan hoşnut olduğu] için ayıbını görmez. Ayıbını görmediği için itiraf etmez, istiğfar etmez, Allah'a sığınmaz; şeytana maskara olur. Hazret-i Yusuf (aleyhisselâm) gibi şâni yüce bir Peygamber, وَمَا أُبْرِي نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي (Ben, nefsimi temize çıkarmam. Çünkü nefis, daima ve ısrarla kötülüğü emreder; meğer ki Rabb'im, hususî olarak merhamet edip koruya. Yusuf Sûresi/12: 53) derken, nefse nasıl itimat edilebilir?

Nefsini ittiham eden [suçlayan], kusurunu görür. Kusurunu itiraf eden, istiğfar eder. İstiğfar eden, Allah'a sığınır. Allah'a sığınan, şeytanın şerrinden kurtulur. Kusurunu görmemek, o kusurdan daha büyük bir kusurdur. Ve kusurunu itiraf etmemek, büyük bir noksanlıktır. Fakat kusurunu görse, o kusur kusurluktan çıkar; itiraf etse, affa hak kazanır.⁴⁴⁵

Bir eline duayı, diğer eline istiğfarı ver

Ey insan! Senin elinde gayet zayıf, fakat kötülüklerde, günahlarda ve tahribatta eli gayet uzun, fakat iyiliklerde, hayırlarda eli gayet kısa ve cüz'î irade adında bir iraden var. O iradenin bir eline duayı ver ki, iyilikler silsilesinin bir meyvesi olan Cennet'e eli yetişsin ve bir çiçeği olan ebedî saadete eli uzansın. Diğer eline istiğfarı ver ki, onun eli kötülüklerle kısalsın ve o lânetli ağacın bir meyvesi olan Cehennem zakkumuna yetişmesin. Demek, dua ve tevekkül, hayra meyle büyük bir kuvvet verdiği gibi, istiğfar ve tevbe dahi şerre meyli keser, tecavüzlerini kırar.⁴⁴⁶

Şu dünya hayatında en bahtiyar odur ki... Zâhirde kötü gibi olan hisleri hayra yönlendirebilme

Görüyorum ki:

Şu dünya hayatında en bahtiyar odur ki, dünyayı askerî bir misafirhane telâkki etsin; öyle inansın; ona göre hareket etsin; o telâkki ile en büyük mertebe olan rıza mertebesini⁴⁴⁷ çabuk elde edebilir. Daima elmas olan bir değeri kırılacak şişe fiyatına satmaz, istikamet ve lezzetle hayatını geçirir.

Evet, dünyaya ait işler, kırılmaya mahkûm şişeler hükmündedir. Kalıcı olan uhrevî

işler ise gayet sağlam elmaslar kıymetindedir.⁴⁴⁸ İnsanın fitratındaki şiddetli merak, hararetli muhabbet, dehşetli hırs, inatlı talep ve bunun gibi şiddetli hisler, Âhîret'e ait kazançlar için verilmiştir. O hisleri şiddetli bir surette fâni dünyevî işlere yöneltmek, fâni ve kırılacak şişelere bâki elmas fiyatlarını vermek demektir. Şu münasebetle bir nokta hatıra gelmiş, söyleyeceğim, şöyle ki:

Aşk, şiddetli bir muhabbettir. Fâni sevgililere yöneldiği vakit ya o aşk, kendi sahibini sürekli bir azap ve elemde bırakır; veyahut o mecazî sevgili, o şiddetli muhabbetin fiyatına değmediği için bâki bir sevgili arar; mecazî aşk, hakikî aşka döner.

İşte, insanda binlerle hisler var. Her birisinin aşk gibi iki mertebesi var. Biri mecazî, biri hakikî.

Meselâ, istikbal endişesi hissi herkeste var; şiddetli bir surette endişe ettiği vakit bakar ki, o endişe ettiği istikbale yetişmek için elinde senet yok. Hem rızık cihetinde taahhüt altında ve kısa olan bir istikbal, o şiddetli endişeye değmiyor. Ondan yüzünü çevirip, kabirden sonra hakikî ve uzun ve gafiller hakkında taahhüt altına alınmamış bir istikbale yönelir.

Hem mala ve makama karşı şiddetli bir hırs gösterir. Bakar ki, geçici olarak nezaretine verilmiş o fâni mal, âfetli şöhret ve tehlikeli ve riyaaya sebep makam, o şiddetli hırsa değmiyor. Ondan, hakikî makam olan manevî mertebelere, Allah'a yakınlık derecelerine, Âhîret azığı ve hakikî mal olan salih amellere yönelir. Fena haslet olan mecazî hırs ise, yüce bir haslet olan hakikî hırsa döner.

Hem, meselâ şiddetli bir inat ile ehemmiyetsiz, yok olmaya mahkûm, fâni işlere karşı hissiyatını sarfeder. Bakar ki, bir dakika inada değmeyen bir şeye bir sene inat ediyor. Hem zararlı, zehirli bir şeye inat olsun diye sebat eder. Bakar ki, bu kuvvetli his, böyle şeyler için verilmemiş. Onu onlara sarfetmek, hikmet ve hakikate aykırıdır. O şiddetli inadı, o lüzumsuz yok olmaya mahkûm işlere vermeyip, yüce ve kalıcı olan iman hakikatlerine, İslâmî esaslara ve uhrevî hizmetlere sarfeder. Rezil bir huy olan o mecazî inat, güzel ve yüce bir haslet olan hakikî inada, yani hakta şiddetli sebata döner.

İşte şu üç misal gibi, insanlar, insana verilen manevî cihazları, eğer nefsin ve dünyanın hesabına kullansa ve dünyada ebedî kalacak gibi gafilâne davransa, rezil huylara, israfa ve abesiyete sebep olur. Eğer, hafiflerini dünya işlerine ve kuvvetlilerini uhrevî ve manevî vazifelere sarfetse, övülmüş huylara, güzel ahlâka menşe, hikmet ve hakikate uygun olarak iki cihanda saadete vesile olur.

İşte tahmin ederim ki, nasihatçilerin nasihatleri şu zamanda tesirsiz kaldığının bir

sebebi şudur ki, ahlâksız insanlara derler:

“Haset etme! Hırs gösterme! Düşmanlık etme! İnat etme! Dünyayı sevme!” Yani, “Fıtratını değiştir!” gibi zâhiren onlarca yerine getirilmesi imkânsız tekliflerde bulunurlar. Eğer deseler ki: “Bunların yüzlerini hayırlı şeylere çeviriniz, mecralarını değiştiriniz.” Hem nasihat tesir eder, hem iradeleri çerçevesinde bir teklif olur.⁴⁴⁹

⁴¹⁹ *Mektubât*, “26. Mektup, 4. Mebhas”, s. 372.

⁴²⁰ *Lem’alar*, “28. Lem’a”, s. 335-336.

⁴²¹ *Buharî*, “Cihad” 182.

⁴²² *Sözler*, “26. Söz, Hâtime”, s. 515-516.

⁴²³ *Sözler*, “26. Söz, Hâtime, Zeyl”, 518-521.

⁴²⁴ *Şualar* (2008), “4. Şua, 5. Mertebe-i Nûriye-i Hasbiye”, s. 65-66.

⁴²⁵ *Mektubât*, “16. Mektup, 5. Nokta”, s. 74-75.

⁴²⁶ *Lem’alar*, “28. Lem’a, 1. Nükte”.

⁴²⁷ *Mesnevî-i Nûriye*, “Katre, Hâtime”, s. 58-59.

⁴²⁸ *Mesnevî-i Nûriye*, “Katre, Hâtime”, s. 61.

⁴²⁹ *Mesnevî-i Nûriye*, “Katre, Hâtime”, s. 57-58.

⁴³⁰ *Mesnevî-i Nûriye*, “Katre, Hâtime”, s. 59-60.

⁴³¹ *Mesnevî-i Nûriye*, “Katre, Zeyl”, s. 73.

⁴³² *Mesnevî-i Nûriye*, “Habbe”, s. 117

⁴³³ *Mesnevî-i Nûriye*, “Zerre”, s. 172.

⁴³⁴ *Şualar*, “13. Şua”, s. 294.

⁴³⁵ *Şualar*, “13. Şua”, s. 308.

⁴³⁶ *İhyâu Ulûmi’-d-Din*, 2:309.

⁴³⁷ *Kastamonu Lâhikası*, s. 153-154.

⁴³⁸ *Kastamonu Lâhikası*, s. 230-231.

⁴³⁹ *Kastamonu Lâhikası*, s. 231.

⁴⁴⁰ *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 136-137.

⁴⁴¹ *Râmûzü’l-Ehâdis*:1:193.

⁴⁴² *Emirdağ Lâhikası-1*, s. 188.

⁴⁴³ *Kastamonu Lâhikası*, s. 104-105.

⁴⁴⁴ *Kastamonu Lâhikası*, s. 79.

⁴⁴⁵ *Lem’alar*, “13. Lem’a”, s. 110.

⁴⁴⁶ *Sözler*, “26. Söz”, s. 509.

⁴⁴⁷ Allah'tan bir razılık, (bütün Cennet nimetlerinin de üstünde) daha büyüktür. (Tevbe Sûresi/9: 72).

⁴⁴⁸ Mal mülk, çoluk çocuk... Bütün bunlar dünya hayatının süsleridir. Ama bâki kalacak yararlı işler ise Rabbinin katında, hem mükâfat yönünden, hem de ümit bağlamak bakımından daha hayırlıdır.” (Kehf Sûresi/18: 46).

⁴⁴⁹ *Mektubât*, “9. Mektup”, s. 31-32.